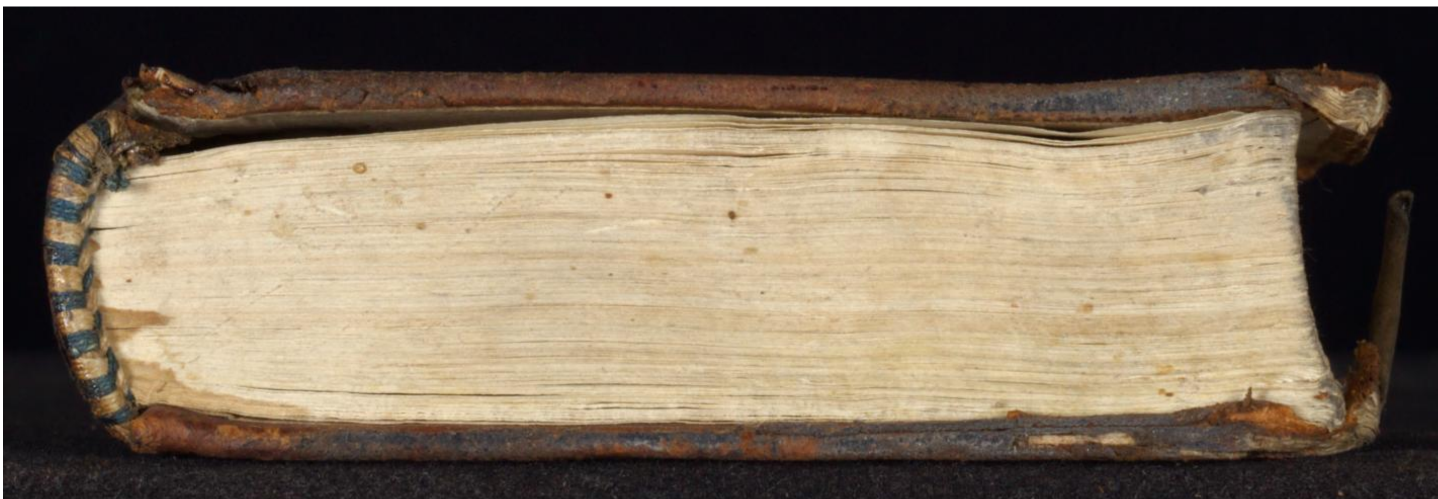

First edition. Baudrier VIII p. 419 (quoting only two copies, after booksellers' catalogues).

«Marsilius de Sancta Sophia, the scion of a famous medical family, taught for the greater part of his life in Padua, later in Pavia and Piacenza, lastly in Bologna (where he died in 1405), and enjoyed great renown as an exponent of Hippocrates, Galen and Avicenna.» (Neuburger-Playfair.)

Contains: De quartana colerica; de febre sanguinea; de fluxu epatico; de dolore vel gravitate capitis; de vomitu laborioso et superfluo; regimen colerice passionis; de dolore ventris seu stomachi; de asperitate lingue; de timore in somno; de alcola, etc.

Tractatus celeberrimus de febribus litteratissimi doctoris Marsilii de sancta Sophia Patauini vna cū cura oīum accidētiū febriū que vni a capite vsqꝫ ad pedes practice equipollet

¶ Egregio artiuꝫ ⁊ medicine doctori: dño Gabrieli mi
ro serenissime frācoꝝ regine ꝓthomedico Gondisaluꝰ
Toledo artiū ⁊ medicine professor immeritꝰ humilisq̃
Lugduñ. pro rege electus. S. D.

Um ingeniȷ́ tui acrimoniā: bonitatem: hu-
manitatē ⁊ liberalitatē mecū secretius cō
sidero Gabriel optime atq̃ prudentissime
videris profecto mihi perpaucorū hominū
vnus: ⁊ quos raros nostra secula perspexe-
runt: Nec me assentari quisq̃ existimet. Vidi egomet-
ipse secreta perspexi: Vite tue interfui: cum nuꝑ sere-
nissimā Francoꝝ reginā herā nostrā: per septeꝫ annos
vna tecū fui secutus. Cuius seruitiū ob egram mei va-
litudineꝫ deserere fui coactus. Tunc ego ingeniȷ́ tui vi-
gorem perspexi ⁊ acrimoniam intus ⁊ in cute te noui.
Quare cum tibi plurimuꝫ debeā: memorq̃ salis qđ vna
in domo regine comedimꝰ: cuꝫ amor nullo magis emit̃
q̄ seipso: ⁊ in amore mutuū non reddere turpissimū est.
Quid aūt rependā nō satis habeā: Nā (ꝓter chartaria
dona) reliquum nobis est nihil: hinc est mi Gabriel q̄
cū te rerū nouarū cupidū (⁊ maxime librorū) semꝑ co-
gnouerim: talibusq̃ plurimū delectaris. Cogitaui par-
tem me obligationis implere: Si practicā litteratissi-
mi expertissimiq̃ dñi Marsiliȷ́ de sancta Sophia Pata-
uini (quā de febribꝰ edidit) paruo in volumine calcho
graphis traderē imprimendā: tibiq̃ dicatā existimarē
Cui sine libris vita mors est. Sic nostro et publico co-
modo consulerē tanq̄ annosam arborē transplantans.
Nam cū vna in curia regine essemꝰ hinc ⁊ inde discur-
rentes festiniq̃ viatores essemus: ob crebrā locoꝝ mu-
tationē perpaucos codices nobiscū differre dabat̃ oc-
casio. Hec igitur practica (sic sub breui strictaq̃ forma
concinata) tibi comes fieri poterit. In qua tam iocūda
lepida frugiferaq̃ remedia: ⁊ precipue de febricitātiuꝫ
accidentibus scripsit: vt vni (a capite vsq̃ ad pedes)

practice equipollere videat: necnō canones in nostra
medicina ꝑspicacissimos inuenies vt delicatissimo tuo
palato sale conditū ꝑcipiet. Nam optimū cōdimentū fa
mes afferit. Nō ꝙ te (omniū diuersitate librorum) refertū
sup omnes gallie medicos nō sciam: Nec ꝙ in siluā li-
gna ferre presumaz. Sed vt occasione exigue forme li-
belli tecū facile deferas. Et si euz discurrere lectitareqꝫ
lubebit: Virum sane sagacis ingeniȷ contemplaberis:
quem (pace multorū dixerim) omnibꝰ modernis quos
doctos nouerīz facile anteponēdū putabis. Sz q̇d plu
ra de eo loquor: cum homo sis: qui nō ignores q̇d inter
lepraz ⁊ leprā intersit. Restat de eo dicere vt pro diuer-
sorum morborum necessitate tam efficacia antidota lan-
guentibus destinauit. Vt iam multos in sculapos atqꝫ
machaonas sua doctrina euadere possint: ⁊ non modo
languentia egrotantiū corpora saluti restituat. Veruz
anellosa suspiratione ⁊ gemebundo singultu laborātes
homines ad vitam reuocet: fugientesqꝫ ab ore aīas in
pectora redire cogat. Sed de eo hactenus. Et si non fu
tilem neqꝫ sterilē laborē hunc apud te suscepisse videar
plures nostre artis medice codices practicos simili for
ma imprimere curabo. Vale igitur cuz te digna cōiunx
⁊ liberi: et huius libelli te defensorē para ex Lugduno
xvȷ. februarȷȷ. Millesimo q̇ngentesimo septimo.

¶ Tabula presentis operis

¶ Finis tabule

¶ Tractatus celeberrimi doctoris Marsilij de sancta Sophia Patauini: de febribus super prima Fen quarti Auicēne.

Upra capitulū: Febriū putridarū in generali curam &c. innuit Auicenna leuē ventris solutionem esse fiendaz. Primo describitur hoc solutiuū leue. ℞. aque ordei. ℥. vj. manne. ℥. j. misce & detur in potu de mane nulla dormitione post facta: vel loco manne cassiamꝗ. pone in dosi p̄dicta. ¶ Secūda descriptio que ibidē sumiꝗ. ℞. aque ordei. ℥. v. sirupi acetꝫ simplicis. ℥. ij. ß. & misce dū in potu sumere vult. ¶ Tertia descriptio. ℞. aque ordei. ℥. v. māne sirupi viola. an̄. ℥. j. ß. vel. ℥. j. misce tēpore assūptionisꝫ: & valet hec descriptio vbi magis lenitionem querimus sine punctione aliqua. ¶ Secūdo principaliter tāgit Auicēna vsuale clistere: cuiꝰ descriptio esse pōt hec. ℞. succi foliorū ficle. i. blete albe. ℥. iiij. ouoruz recētium vitellos duos: zucchari. ℥. j. olei violati. ℥. ij. ß. salis cōis: licz Auicēna dicat baurac. ℥. ij. aque ordei ℥. viij. Uel fiet isto modo decoctio. ℞. foliorū malue foliorū matris violarū aut floꝝ viola. mercurialis bletis an̄ manipulū ß. aut loco bletis ponaꝗ ficla aut spinachia aut lactuca ordei manipulū. j. fiat harū reꝝ decoctio in aqua fluuiali ad cōsumptionez tertie partis: deinde coleꝗ cuiꝰ colature cape. ℥. ix. cui imitte que dicta sunt ꝑ clisteri Et si vis plus lenire adde cassieꝗ. aut manne. ℥. j. Et si vis plus abstergere q̄ꝫ lenire loco zucchari rubei pone mellis viola. ℥. j. aut zucchari viola. ¶ Tertio p̄ncipaliter tāgit Auicēna leue ꝓuocatiuuz post lenitionē ventris & cōmunē minorationē cuiꝰ hec

est descriptio. ℞. radicis apij ⁊ feniculi ana. ℥. iij. bulliant in. ℥. ij. aque fluuialis ad cõsumptionẽ tertie partis. deinde cola: cui immitte sirupi accetosi. simplicis: aut oximellis simplicis. ℥. i. ß. ⁊ detur in potu ante minorationẽ propriã ⁊ precedente fleubothomia: aut non precedente fleubothomia: ⁊ precedentibus minoratiõe propria ⁊ cõi. ¶ Quarto principaliter precipit Auicẽna prouocandũ esse sudorẽ de quo tãget inferius. Usuale tñ est vt detur in potu precedẽtibus predictis vnus ciphus. viij. ℥. post digestionẽ cibi aq zuccharate calide aut aq ordei in potu: deinde cooperiatur. ¶ Quinto principaliter dicit Auicẽna aperire meatus siue poros in vnctione olei camomille per quod intellige hãc leuis camomille decoctionẽ. ℞. florum camomille: aut melliloti. M. j. bulliãt in tribus sextarijs aque fluuialis deinde fomẽta vel epithima: aut cũ manu aspsa. ista decoctiõe facta frica collũ: spatulas: brachia: pectorales: et spinales: musculos: coxas: ⁊ crura: ⁊ pedes. vtimur hic sola sicca fricatõe completa digestione ⁊ expulsis superfluitatibus. ¶ Sexto principaliter humore declinãte ad stomachũ quod cõprehẽditur nausea vel alio accidente stomachi suo loco dicẽdo docet cum leui farmaco vomendũ vt ℞. sirupi acetosi simplicis: aut oximel simplicis: si foret humor frigidus. ℥. ij. aque ordei tepide. ℥. iiij. aut solũ zuccharũ misce: ⁊ bibat velociter ⁊ nõ sorbendo ⁊ post morã aliqualẽ vt quarte partis hore imponatur digitus ori ⁊ vomat: ⁊ potest augeri dosis secundum situm ⁊ caloris quãtitatẽ ⁊ dispositiõnẽ. ¶ Septimo principaliter humore declinãte ad ĩtestina: vt rugitu percipitur ⁊ dolore partiũ inferiorũ: ⁊ descensu fecis adhibeantur solutiua vẽtris predicta ⁊ magis descẽdẽte rugitu inijciatur clistere sup vẽtris vmbilicũ: percepto rugitu magis per superius curandũ est. ¶ Octauo principaliter post multa innuit regimen colice coniuncte febri causate ex retẽtione stercoris duri factũ ex iure galli simplicis: vt decoquatur gallus decrepitus forti decoctione

Et ponatur primo tãtũ aque quãtũ sufficiat decoctioni vt brodium fiat spissum de quo iure pingue capiãtur ℨ.vj. Tamen post eductionẽ secũ si vis facere ius carminatiuum ⁊ eductiuũ flegmatis poterit esse hoc. ℞. polipodij.cartami.corticũ allei.añ.iiij.M.vni⁹ dauci carui.feniculi:anisi.añ.ʒ.iij.salisgẽme.℈.j.ponãtur ĩ ventre galli ad decoquẽdũ. Et si vis facere solutiuum magis pone in fine decoctionis non vehementer calido: brodio i.ℨ.vj.brodij.ʒ.ij. diafeniconis Mesue. Et licz non sit de proposito tñ potest fieri ius galli.p asmate sic. ℞.ysopi.liquiricie: capilli veneris.añ.ʒ. nucis vni⁹ passularum mundata℞.ℨ.ß.ponantur in vẽtre galli donec decoquatur gallus. Et circa finem decoctiõis adde ventri galli epitimi.ʒ.iij.⁊ tribue in potu quãtitatem brodij predictam. ¶ Nono principaliter Auicenna tangit solutiua conuenientia in febribus putridis:quorum quedã ante digestionẽ conueniunt cõpletam et eorum quedã minorant minoratione cõi sic describi potest. ℞.tamarindorũ.ℨ.ß.aut loco eoruz pone prunor℞ tantũ et fiat decoctio in.x.ℨ.aq̃ ad consumptionẽ tertie partis. Et in residuo decoctionis dissolue mãne.ℨ.j.hoc medicamen lenit lenitõne cõi siue miõratione:appropriato tñ satis colere. ¶ Scdõz si voluetis mundificare sanguinẽ a colerica superfluitate ℞.lublet.id est lupullorũ.iiij.M.vnius prunorũ siue tamarindorum.ℨ.ß.fiat decoctio in lb.ij.aque vel.iij. vsq3 ad consumptionem tertie partis in qua post colaturam in.ℨ.viij.dissolue manne.ʒ.xij.zuchari.ʒ.tres ¶ Tertium minoratiuum minoratione communi vbi querimus mundificationem colere ⁊ flegmatis a stomacho ⁊ ductibus siue vijs expulsionum . ℞. dicte decoctionis manne cassiefistule siue medulle eius ana. ʒ.vj.dissoluantur in dicta decoctione ⁊ cũ dicta quantitate zucchari puta.ʒ.iij.in potu sumat. ¶ Quartum cõmuniter absterfiuũ ⁊ rep̃hensiuũ caloris licz non sit eius odor talis in serie habetur. ℞.aque granato-

rum: quia succi post residentiam facta expressione pul
pe granatorum siue carnositatis granati dulcis et
acetosi.℥.iiij.aque zucarate.℥.vj.misce et ē extinctiuū
sitis sicut abstersiuū quodāmodo leniēs ⁊ cōprimens
euacuās: ita couenieēs ⁊ necessariū pro istis accidēti-
bus sedādis.¶ Primū minorās minoratiōe ꝓpria et-
maxie colicā materiā. ℞.ꝑdicte decoctiōis tamarido
rū dosiz dictā māne.℥.j. scamōee correcte mō Mesue
grana.ij.aut si vis qđ magis domesticuz est electuariū
de succo rosarū.ʒ.j.vel.℈.v.det in potu.¶ Scđz mino
rans minoratione ꝓpria aut eradicās ꝟm augmentuz
dosis materiā educendo colericam. ℞. decoctionis lu
pullorū predicte.℥.vj.zucchari.℥.ij.scamonee correcte
grana.iij.melius tamē est dare.ʒ.ij. electuarij de succo
roſ.aut diamāne tm̄: aut.ʒ.iij.⁊ eius descriptio a Me
sue ponit.¶ Tertiū vbi materia ē grossa colerica ⁊ in
tendis mūdificare stomachū a qualibet materia ⁊ ca-
put aliqualiter ⁊ in hoc minorat minoratiōe cōi plus
⁊ ꝟm modū dictuz couenient in tertiana nō pura: vt suo
dicetur loco cuiꝰ descriptio talis est. ℞.aloes.℥.ß. ab-
luatur cū aqua solatri ⁊ endiuie siue nutriatur modos
cape a Mesue ⁊ sit aquarū quātitas duarum.℥.magis
tamen domesticum est nutrire cū aqua endiuie: ⁊ illi-
co per aquā restringet acuitas ⁊ reddet magis stipti-
cum licz minꝰ solutiuū demū post inspissationē siue co-
agulationez aloes fiant pillule ⁊ sit earū dosis.℈.iiij.
aut.ʒ.j.¶ Quartū minorās ꝓprie exhibēdū post com-
pletā digestionē ⁊ euacuationem debitam ⁊ vbi sit ne-
cessariū vnire texturam mēbrorū. ℞. aqua decoctiōis
prunorū ⁊ passularū.℥.vj.mirabolanoꝝ citrinoꝝ suffi
cienter tritoꝝ.ʒ.ij.infundat dicte decoctioni et colēt
per pannuz ⁊ debite exprimant.deinde. ℞.zuccari.℥.
ij.misce ⁊ da in potu.¶ Quintū minorās proprie siue
eradicans stomachū dosis est magis cōpetens post
digestionē et in materia colerica magis pura. ℞.vio-
larū recentiū iuiubarū.ān.℥.j.ß.fiat decoctio in.℥.iiij.

aque in qua post colaturã tere grana.ij.vel.iij.scamo-
nee ꝛ misce ꝛ in potu da: ꝛ recordare semꝑ vt est tactũ
electuarij de succo rosaruʒ ru.aut dyamanne Mesue.
¶ Sextũ simil'r euacuãs ẽ descriptio pill'aꝝ.℞.coriã
dri spodij rosaꝝ.ru.añ.ʒ.j.cãphore.grana.iij.scamõee
gra.iiij.terant̃ oĩa subtilissime et cũ ell'uario de succo
rosaꝝ.fiant pillule: ꝛ sit dossis earũ a.℈.ij.vsqꝫ ad.ʒ.j.
¶ Septimũ ad idẽ.℞.manne.ʒ.x.succi pomorũ mu-
sorum siue parasiloꝝ siue maloruʒ citonioꝝ.℥.vel.ʒ.v.
succi coriandri hũidi.ʒ.j.misce succos hos ꝛ submer-
ge mãna in dictis succis ꝛ bene misce vt quasi coagu
letur.Deinde pone vas suꝑ cinere calido ꝛ pulueriza
desuꝑ cãphore grana.iij.scamonee grana.iiij.ꝛ bene
misce ꝛ repone invase bene obstructo post cui⁹ in mo-
dũ electuarij factionẽ tribue in potu a.ʒ.j.vsqꝫad.ij.cũ
℥.iiij.aque zucchari aut aq̃ ordei:aut aq̃ endiuie cũ mo
dico zucchari.¶ Octauũ ad idẽ.℞.mãne zucchari tab
añ.℥.j.scamõee cãphore añ grana.iij.terãt oĩa subtil'r
ꝛ misceant̃ ad inuicẽ cũ modico iulep.ꝛ remaneãt cũ
pacta ad modũ penidioꝝ ꝛ hui⁹ capiant̃.℥.due ꝛ valet
vt dictũ est s̃.Hec sunt que colligi possunt ex capl'o de
cura putridaꝝ in gñali. Expositionẽ aũt simplicis q̃
ingrediunt̃ has descriptiões ꝛ quarũdã tm̃ dosis in
expositiõe prime quarti posui.Hic residens ex solis
descriptiõib⁹ narrat; nec vltra litterã descripsi alia re
seruãs locis ꝓprijs ne cõtingat idẽ repetere pluries.

¶ De cibatione febricitantium.

Ex capitulo de cibatiõe febricitantiũ ap-
paret ꝙ lʒ latitudo diete in febrib⁹ intel-
ligendo ꝑ dietam debitã administratio-
nem: vt debitam exhibitionem cibi et
potus: vt latitudo diete incipiat a non
gradu dandi cibum et potum inclusiue.
et terminetur ad cibos et potus sanorum; exclusiue:
tamen si per dietam intelligimus debitam exhibi-

tionē cibi vel potus ad duos terminabūtur exclusiue. scz ad subtilissimā dietā q̄ est nihil dare: et dicet latitu do subtilitatis cū sit in mediū propinquās mag⁹ die te egrorū q̄ꝫ cibo sanorꝫ vel potui cū esset mediū infra existēs alterius extremi denoīati ne capiat. ¶ Lati tudo vero existens vltra mediū in grossitie noiabitur latitudo ingrossationis ex causis oppositis. Et sicut Auicēna statuit latitudinē ciborum et potuū similiter ipse potuit statuere latitudinē ciborꝫ tm̄ aut potuū tm̄ Tū q2 febrib⁹ hūida ꝯueniūt potū imiscuit cibis. ¶ Et in sua ordiatiōe versus nō dationē posuit succos gra natorꝫ acetosorꝫ tm̄ alio pari vel plus appropinquāti busvni extremo deinde muzis: deinde dulcibus. equa uit vero iulep succo granatorꝫ nō ponens notā ordinis intelligens potissime per iulep syrupum simplicis de coctōis aque et zucchari et noiauit hoc subtile in quo licz ponat plus zucchari q̄ꝫ ī aq̄ cōi zuccharata. Illud tm̄ qd̄ est liquidius pluri aqua; et zuccharo pautiori di citur subtile et longū: q2 in longū trahibile respectu co ctiōis coctū toti⁹ et plus de zuccharo hn̄tis. ideo ꝓpter paucitatē sue nutricatiōis preponit ipsum aque ordei quē subtilē post ip̄m graduat: deinde grossam suo ca pitulo declarandā. ¶ Postea olera quia herbas vsua les frigidas et humidas quibus iā corpora cōiter ale bantur noīans attriplicē citrinā blitē spinachiā et ble tis siue bletū aut bleta vsualē intelligās vsuz decocti onis horꝫ in brodio pulli aut simul no comestis corpu lēt⁹ vt sani comedūt aut pānicū: deīde tāgit kist ordei de quo tangam. ¶ Tangit postea cibos declinātes ad grossum et primo extremitates galli et galline iuue nū non coeuntiū intelligendo per extremitates par tes alarū humerū et brachijs proportionatis. ¶ Dein de tāgit carnes perdicū: maxime ossuosas: deinde sub tiliores vt auicularū paruarū in locis siccis degentiū ¶ Deinde tangit kist ordei: ad quem hec latitudo ter minatur in extremis sue grossiciei minoris. ¶ Tāgit

vlterius infusionem panis purioris farine intelligē do infusionem panis non expressi et eius modicam virtutem habentem et hanc dietā dixit esse subtiliorē dieta media. ¶ Infusionem vero panis cū expressione magna vult esse grossiorē kist ordei. ¶ Et post hanc a quā posuit sirupū acetosū ⁊ mellinū aut zuccharinū de quibus dicetur loco suo. ¶ Hec etiā sit differētia inter zuccharum et mel. Licz tamē isti cibi per Auicennaz positi sint conueniētes febricitātibus. Usuales tamē cibi adulationibus medicorum et infirmorum lasci⸗ uis et dominarum sunt non cognita febri aut tempo ri eius: sed solo intuitu complacentie dominarum: et vt ne infametur medicus nimia subtiliatiōe diete in⸗ firmum defecisse vel defecturum esse qui primo in tm̄ viuunt contusu pulli aut sublimatis factis et oua ⁊ nō modo istorū quātitate debita contentantur aut vici⸗ bus: sed peramplius ꝙ̄ sani volentes accipiunt infir mi vel coacti omniū canonū memoria labitur ānecto rum deletur ac etiam auctoritas infirmus longius lā guet in loco vt sanius dici possit hominem non occi⸗ disti: sed cibauisti febres. ¶ Sed infirmo ⁊ nature fra gilitati imputatur. Nec solum hoc florentie euenire putetur: sed vbiqꝫ irripit animos ista rubigo: est tamē padue vsualis pānata quem nominant cibum tempo ralem quo vtūtur xp̄iani est panis coctus brodij pulli et quādo est tempus resumptionis vtuntur contuso: aut decoctione pulli. ¶ De carnibus hic nihil dico mo do cū quid infra determīaturus sim in cuius nomina tis puto multos errare. ¶ In lombardia ⁊ potissimuz medulani vtuntur decoctione pannici in aqua simpli⸗ ci aut in aqua decoctionis pulli: ac etiam aliquando et sepe in potu cum vino predictum sumunt. Credo tm̄ pānatam cum ptisana ordei esse debitos cibos. Alibi etiam vtuntur quadam decoctione farri. Sique ta⸗ men erunt speciales cibi: aut condimenta explicādi sunt in locis particularibus: vt exprimit Auicenna.

Enio ad capitulum aque ordei principa
liter ⁊ sirupi acetosi:et licʒ aqua ordei sit
multiplex ad varia:vt patet ꝑ Mesue in
suo de appropriatis vt īportet aliquādo
ptisanā vtar tñ vt pretendit vocabulū et
primo aqua in qua nō est nisi subtile ordei et q̄ altera-
ta est ꝑ qualitatē ordei.Cuiꝰ descriptionē ponere pos-
sumus ꝑ Auicennā.℞.aque fluuialis bone sacrati.xx.
quid sit sacrati dixi in expositiōe littere.Accipe ergo
duas lb.⁊.ʒ.j.ordei ⁊ dimittas bullire ad cōsumptiōeʒ
quattuor ꝑtiū:ita vt remāeat vna quita eiꝰ.tñ sufficit
si cōsumaẗ eius medietas aut tertia ꝑs.deinde dimit
taẗ residere ⁊ post residētiā capiatur rubeū subtile et
grossum feculentū dimittaẗ ⁊ iniectū potu ⁊ aliȷs effe
ctibus quos querimꝰ ex aqua ordei ꝑ auctores.Sup
expositionē ꝟo littere multoruʒ ꝟo terminoꝝ expositi
onē posui iō dimitto in pn̄ti trāsiturus ad notitiā si-
rupi acetosi pro cuius noticia quorūdā termioꝝ gn̄a-
liū expōnes posite sunt.¶ Primo ergo nomen est iste
sirupus:rob.Iste em̄ terminꝰ sirupus vt tangit symon
arabice dictus sirab ideʒ grece īportat qđ potio .decla
ratur tñ ad importādū potionē liquidā cū ʒuccaro aut
melle vt plurimū non solutiuā.Iste ꝟo terminꝰ robub
importat succū per se inspissatū.vt.v.canone tractatu
vj.satis a principio dicebat Auicēna. ¶ Et differētia
quidē inter rob ⁊ robub ⁊ sirupum ꝙ est rob est succus
inspissatus ꝑ seipm̄:⁊ sirupi sunt decoctiones ⁊ succi
inspissati cū dulcedie.¶ Pro isto etiā dicebat Mesue
ī antidotario distinctiōe.vj.in ꝑte de robub vbi restat
sermo quorūdā cōꝑatio ⁊ succoꝝ depuratio ⁊ inspissa
tio calore ignis aut solis. ¶ Scđo premittēdū ꝙ siru
pi aliȷ sunt simplices aliȷ cōpositi.¶ Sirupus dicitur
simplex a simplicitate aq̄:qr sit aque vsualis aut aque
sublimatōis:vt qr cōponiẗ ex ʒuccaro vel melle et po-
tissime ʒuccaro ⁊ noiaẗ iulep.¶ Sirupus ꝟo dicitur
cōpositus quia vltra aquas predictas ⁊ ʒuccarū aut

mel recipit aliquid aliud vt acetū aut succū aliuz: aut aromata: vt loco dictarum aquaꝝ accipiūt aquas decoctiōis radicū aut seminū vel aromatū vel similium. ¶ Sirupi simplices distingui pñt in sirupū siue iulep absolutū recipiens aquā comunē ꝛ zuccaꝝ et in omni iulep denoīatio fit a noīe sublimatōis aq̄ sic̄ iulep roſ. vel iulep violatū: nenufare. ꝛ sic de aliis. Nā vt ē tactū oīs sirupus ꝑcipue cōpositus ex aqua sublimatiōis et zuccaro dici pōt simplex: ꝛ sicut sirupū dicim⁹ simplicē ita iulep decernimus simplex simplicitate inspissati succi ꝛc. ¶ Ex dictis apparere pōt sirupū noīari cōpositū: qꝛ ex difformibus cōponaꝶ qui distinguunꝶ in cōpositū rōne aceti ꝑcise vsualis. Et noīaꝶ acetosus simplex et dꝛa in frio: vt ē euidēs inter sirupū acetosuz cōpositū ꝛ simplicē. Nā oīs sirupus acetosus ē cōposit⁹ patet hoc: nam habet acetū faciēs cōpositionē sirupi. Aliquis tñ appellaꝶ sirupus acetosus simplex noīando seu intelligēdo acetū de quo dictū ē: nō habet aliaz difformitatē a ꝑdicta. Et ita oīe iulep ꝑhabitū apposito aceto desineret esse iulep: nā esset cōpositus sirupus esset oē tale sirupus simplex acetosus. ¶ Simlr si noīemus sirupū acetosuz cōpositū a succo vel aqua alia acetosa. ¶ Simlr oē ꝑhabitū iulep cū succo arātii vel limonis dici posset sirupus acetosus cōpositus et quilibet talis sirupus diceret sirupus simplex acetosus. ¶ Sirupus ṽo acetosus distingui potest in sirupū simplicē recipientē aquā cōem cuius descriptiōez et modū tangit Auicēna in pñti caplo. ꝛ in recipiētē zuccaꝝ ꝛ acetū: et nomiaꝶ squigibin siue squigibū seu simplex oximel ꝛ nō simplex sed cōpositus sirupus. Et dicit oximel ab oxi qđ est acuz: quia acutum mel rōne aceti. Sirupi aūt simplices zuccarini descriptionē sic accipe ex allegato loco: ponaꝶ in vase dicto ꝯstricto: deinde cape acetū ꝛ nō cooperiatur zuccarū ita vt sit duplū zucchari ad acetū aut duplū sexq̄alteꝝ et ponatur sub vase ereo quo vtunꝶ apothecarii carbones nō

sint valde igniti siue prune ignite cum cineribus ca-
lidis ⁊ ita vt liquefiat zuccharū in aceto sine bullitio-
ne: stante tamen spumatione aliqua que colligatur cū
spatula vel instrumēto alio et dimittat cū calore mul-
to quē acquisiuit. i. mensura tanta qua zuccharū ⁊ ace-
tū fuit bñ ꝯmixta deīde sumat aq̄ bōe fluuialis quāti-
tas qua emineat duorum digitorū ⁊ tm̄ inuicem bul-
liant vsq̄ quo inspissetur. ¶ Habete tamen mēti ꝙ po
testis facere vnum sirupū liquidiorē ⁊ magis fluidū
et clarificatū per filtrū quē quidam nomināt sirupuꝫ
longū et poterit esse sua maior liquiditas ꝑpter maio
rationē aque vel aceti. Scdo per minorē decoctionē
vel econtra possit esse spissior pluri zuccharo aut pau
citate liquiori aut ampliori coctione. ¶ Huius etiam
sirupi descriptionē pōit Auicēna. v. canone descripti-
one. iij. sirupi acetosi cuiꝰ ethymologia sirupꝰ acetosus
noster cuiꝰ etiā specialiorē descriptionē ponit Mesue
in antidotario distinctiōe. vj. vbi sermo in sirupo ace
toso. Ista est eiꝰ descriptio. ℞. succhari boni tabarzet
boni albi partes. v. effūde super illud in vase lapideo
siue in vase vsuali ereo stāgnato tamē aqua fluentiuꝫ
fontiū dulcis clare ⁊ pure aque ꝑtes. iiij. vt si accepisti
de succharo. ℥. v. cape aque. ℥. iiij. ⁊ hoc si volueris face
re spissum. Si ṽo volueris facere longū: accipe. ℥. vij.
aque et decoquatur: sed abijciēdo spumam: ⁊ sit ignis
quo coquet illarūꝰ prunarū vt est tactū aut tenuis siue
leuis flamma sine fumo donec clarificet ⁊ minuatur
medietas aque. deinde funde super totū acetum vini
albi clari vbi volueris facere modicuꝫ acetosum. ℥. ij.
et vbi medio modo. ℥. tres: vbi valde acetosum. ℥. iiij.
postea perfecte coque. Huiusmodi sirupi vires ⁊ per-
cōsequēs prehabiti tangit Mesue loco allegato duꝫ
dicit sermo in sirupo acetoso: Jam magnificata est in
ter verificatiōes virtus eius excellētissima. scꝫ in cō-
munitate ⁊ posse ī materias colericas frigidas gros
sas ⁊ subtiles ⁊ viscosas siue adherentes. Et siquidē

virtus infrigidationis eius cito tollitur non sublata virtute penetrationis. Et hoc quidã gloriosus testatus fuit: quoniam eius potentia ad omnes materias est communis. ⁊ videtur ꝙ non ad materiam colericã nigram propter similitudinẽ et communitatem complexionum: et nos quidem diximus ꝙ facit penetrare materias alias medias in partez in quas forte nõ penetrarent et facit eas acquirere difficultatem diuersam ⁊ difficilem. ¶ Dosis eius ꝑm Mesue est ab. ℥. j. vsq3 ad quatuor intelligendo per. ℥. j. pondus minus ⁊ per. ℥. quatuor maius quod dare debes. diuersificantur tamen doses ꝑm ꝙ sirupus est magis vel minus acetosus: acetosus autem ꝑm ꝙ fit longus vt nõ egeat commixtione aque. Nam tunc dare poteris. ℥. iiij. medius autez medio modo acetosi. Si ꝟo non fuerit longus: et eget administratione aque tunc cõmunis dosis est ab. ℥. j. ad. ij. cum duplo aque frigide. Scdm Mesue tamẽ puto ꝙ ista est dosis eius dum solus datur. Iuuamẽta ꝟo eius sumuntur ab Auicẽna. prima quarti. de cura putridaruz tractatu tertio dum dicit. Et sirupus quidem acetosus quandoq3 sedat sitim: et inscidit et soluit ⁊ nocumentum cuius apostemati nõ est plurium sicut nocumentum aque et non est eius aggregandi materiam aut inspissandi eam. iuuamenta ꝟo eius etiam colligere possumus eadem prima q̃rti ⁊ tractatu caplo de cibatione febricitantium dum dicit. verum cum sirupus acetosus in potu datur incidit humores et preparat humiditates ad expulsionem. ¶ Tertia descriptio magistralis. ℞. zucchari. lb. iij. adde lb. tantũdem aque: cooperiatur et cum albumĩe oui clarifica. deinde adde tãtuz aceti clari acuti vt appareat sirup⁹ acidus ⁊ coque donec fiat spissus. Modũ Mesue tene ⁊ Auicenne scdo: vt est notum clarior est modus Mesue. ¶ Sirup⁹ principalis. sirupus acetosus simplex ẽ de melle siue ex melle simplici de quo mẽtionẽ facit Gal. iiij. de regimĩe sanitatis tangẽdo

iuuamentū eius cōstructiōe cuius littera ꝙ oximel ꝓ-
dest crudos humores habētibus ꝙ sic cōficiatur mel
optimū sup prunas expumātes immittimus et tantū
aceti immittimus vt gustanti non nimis acidū videa
tur nec dulce et hoc rursus supra carbones ⁊ emineāt
qualitates eoꝝ certissime nō appareat gustantibus a
cetū dudū. Deinde recōdito huic immisce aquā cū vtit
sicut miscētes vinū diuersimode tam miscēti aquam
acetū ⁊ mel ſm diuersitatē casuū. ¶ Unā tñ descripti
onē tangit vt sumat vna ps aceti ⁊ due mellis ⁊. iiij.
aque: ⁊ coquat vsq ad tertiā vel quartē ptē. Et si vo-
lum facere forti ponem tātū aceti quātū mellis. ¶ De
illo tamen latius dixi sup lectura. Scđa descriptio tā
gitur p Mes. in ātidotario distin. vj. Cuius littera hꝫ
ita. Sermo in sequētibus. ¶ Et illud ꝙ nos intelligi-
mus hic est illud cuius materie sunt tres res. scꝫ mel ⁊
acetū: ⁊ aqua quidē ꝓpter tria ponit in eo. Primū est
quia decoctura ponitur plus ꝙ est cā inflationis resol
uitur. Scđm quia melius ⁊ frequētius tollitur spuma
eius. Tertium quia virtute a quo scꝫ aceto citius facit
currere medicinarū virtutes ⁊ mel quidē aduersat fle
gmati ⁊ in melle ⁊ aceto ex pmixtiōe hoꝝ ē virt q̄ nō
ē in altero istoꝝ tm̄ ⁊ nō est possibile ei qui experit vt
discordet qm̄ sigillationē virtutis ab vtrisq accipiat
ꝙ est q₂ meretur permixtio vt q₂ fiat consecutio iuua-
mentoꝝ multoꝝ ꝓprioꝝ que sunt in corpore toto: ⁊ ad
materias que sunt in generāte ꝓprie: qm̄ resoluit eas
diuidit ⁊ subtiliat humorem grossum qui est in stoma-
cho ⁊ epate: etiaꝫ est efficax in materias frigidas mul
ti tēporis. diuidit etiam ⁊ maturat eas: ⁊ eius modus
est: vt accipiat mellis partes. ij. aque fontium clare. ℥.
iiij. aceti boni partem. j. ⁊ quandoq exigit dispositio
vt addatur ad quantitatē aceti sicut te feci scire de si-
rupo acetoso quem supple diuisi in leuem recipienteꝫ
modicū acetū ⁊ in mediū recipientē medio modo: ⁊ in
sirupum recipientē plus aceti. Et cōpositio eius est vt

accipiatur mel ꝛ aqua ꝛ abijciatur spuma eius.s. dum bullierit: deinde fundatur super ipsum mixtū acetū ꝛ coquatur ꝛ nō dimittatur eleuari ꝛ superxcrescere spuma sua: imo omni hora auferat dum clarescat: ꝛ dum coctū fuerit recōde. ¶ Dosis eius est ab.ʒ.j. vsqꝫ ad.iij. intelligendo vt est dictū in sirupo acetoso: ꝛ diuidēdo ipsum in longū spissius ꝛ magis acidum ꝛ minꝰ: ꝛ etiā egens cōmixtione alia aqua: aut non egens. Quibus aut cōueniat oximel: ꝛ quibꝰ pauci aceti aut multi sumitur tertio regiminis acutoꝝ tractatu cōmenti.xxvj ibi. Potus autē qui oximel dicitur. vsqꝫ ad cōmentum xlij. aque ꝓ nullū iuuamentū inueni: licꝫ textus.xciiij magis loquatur de aceto.

Dico de sirupo acetoso simplici zuccarino aut mellino aut aceto vel succo alio vel simili quē in multos diuido ſm distinctionē succoꝝ acetosorū primo. Scd̄o ſm distinctionem aquarū ingredientiū dictos sirupos. ¶ Quantum ad distinctionē primā dicendū succos acetosos ex quibꝰ pōt fieri acetosus sirupus fore multiplices: vt citri limonis arancij granatoꝝ muzorum ꝛ acetosoꝝ pomi apij citranguli piroꝝ: quorundā pomoꝝ: etiā quorundā sorbaꝝ: persicoꝝ: prunoꝝ: prunelloꝝ: crisomiloꝝ: morum: nespularum: riben: berberis: agreste: extremitatū siue prepucioꝝ vitꝫ: acetoselle: acetose: amarilium seu cerosoꝝ acetosoꝝ: quorūdā tamē applicando sirupos. Et p̄mo acetosi citri descriptione Mesue: cuius iuuamētū ſm eundē est magnū in extinguendo inflātionē colere rubee: ꝛ febres inflāmatiuas vehemētes: ꝛ febres pestilentie: ꝛ ꝓprie q̄ veniunt in estate venenosa. Et cōfert ebrietati: ꝛ vertigini: ꝛ siti vehemēti: cuius descriptio ex Mesue talis ē. ℞. succi acetositatis citri lb.ij. decoque in vase vitreato supra prunas cum facilitate siue vase instangnato vsqꝫ dum consumatur tertia pars: deinde coletur ex dimittatur residere donec clarificetur ꝛ accipe ex eo

quod clarum est lb.vij.⁊ funde sup ipsum ex iulep cla-
ro depurato lb.v.⁊ coquatur donec inspissetur. Si au
tem estas fuerit dimittatur in sole donec eius aquosi-
tas consumat. Hec descriptio fit pro apotheca vt plu
res inde habeant: tamen pro vno inde cape decimam
partem p̄dicte descriptionis vel duodecimā. Per hāc
descriptionē intellige descriptionem de limonibꝰ aut
arancio: adde aūt de citrangulo. Alioꝝ tamen sirupo
rum descriptionē ponam ex Mesue. Et p̄mo sirupi de
pomis cuius est confortare corpus debile: sanare sin-
copim: ⁊ tremorez cordis scilicz a caliditate ⁊ veneno
sitate pendentes cuius simplicez descriptionem inde
recipiam. R℞. succi pomorum alborum aromaticorum
odoriferorum siluestriū lb.v. coquatur succus ad medi
etatis consumptionem ⁊ dimittatur p duos dies vsq3
dum clarescat: deinde coletur ⁊ ex tribus lb. zucchare
fiat sirupus: accipe sextam partē descriptionis. ¶ Tā
git Mesue tertium sirupuz de piris que intellige odo
rifera ⁊ acetosa aut mellina: ⁊ valent in confortando
stomachū ⁊ nauseam: stringendo ventris fluxum a ca
liditate pcedentem: ⁊ in laxitate ⁊ raritate stomachi
a caliditate pcedentibus a materia colerica siue fine.
Cuius descriptio similis descriptioni de pomis. ¶ Tā
git vlterius sirupum de persicis quem cōferre dicit ca
lefactioni stomachi: ⁊ siti: ⁊ fetori oris: ⁊ est modus cō
positionis eius vt habitorum. ¶ Tangit vlterius siru-
pum acetosum siue de succo acetoselle vt puto: quem
conferre dicit febribus pestilentialibus ⁊ multe inflā
mationis: ⁊ fit modus sicut modus predictoruz. ¶ Tā
git vlterius sirupum de prunis ⁊ hoc intelligatis de a
cetosis quem describe vt a's. ¶ Tangit vlterius siru-
pum de granatis acetosis quez conferre vult febribus
colericis multe inflammationis quem describe vt est
tactum. ¶ Tangit vlterius sirupuz de agresta quem vt
supra intelligatis cōferentem vomitui ⁊ solutioni co-
lerice ⁊ inflammationi stomachi: ⁊ siti laboriose in fe

bribus colericis ꝛ confortantem stomachum pregnā-
tium de facili recipientium superfluitatem valentem
contra venena qui construendus est ſm ipsum sicut si-
rupus acetosus citri simplicis sicut dictum est. ¶ Eli-
go vlterius sirupum extremitatuꝫ seu preputiorum vi
tis proportionabile sirupo de agresta et modo sirupi
detur. ¶ Eligo vlterius sirupum acetosum de citonijs
pomis aut piris: citonijs: pira tamen humidiora sunt
ꝛ minus stiptica ꝙ poma citonia. licꝫ oppositum sit in
piris absolutꝫ ꝛ pomis ꝛ valet hic sirupus vomitui so
lutioni ventris ꝛ siti confortationi stomachi: cuius de
scriptio erit hec. ℞. succi citoniorum acetosorum de-
purati clari ℥. x. coquatur leuiter ad consumptionem
quinte partis: deide adde zucchari ꝛ aque añ. ℥. iij. seu
iulep primi seu simplicis aque ℥. iiij. et coque vsqꝫ ad
mediam spissitudinem. ¶ Eligo vlterius sirupum de
prunis extinguentem inflammationes omnes ꝛ con-
ferenti sincopi ꝛ pulsu cordis ꝛ febribus inflammati-
uis ꝛ siti vehementi ꝛ vomitui. ℞. prunorum acetoso
rum: quia succi aquosi post residētiā lb. j. coque facili
ter vt dictum est: deinde adde zucchari ℥. iiij. deinde
coque debite ꝛ distempera cum aqua frigida: hunc vt
dixi p̄habitas habere virtutes licꝫ illas attribuat huic
sirupo ex alijs multis cōposito. ¶ Ulterius eligere pos
sumus sirupum simplicem acetosum factum ex succo
berberoꝝ conferentem inflammationibus colericis:
nausee: ꝛ vehemēti vomitui: siti: ebrietati: solutiōi vē-
tris: frenesi: ꝛ vertigini a stomacho colerico depēdētē
cuiꝰ descriptionē ex p̄habitis colligere possumꝰ. ¶ Ul-
tra sirupos acetosos simplices eligere possumus rob
simplicia ex Mesue: vt rob de ribes cōfortās stoma-
chū calidū sedans colericū vomitū ꝛ sitim: ebullitionē
cordis mitigans et cōfortans cor ꝛ cōstringens fluxū
collericū cuius descriptio. ℞. succi ribes ꝛ est nomen
fructus ſm Serap̄. cuiꝰ loco apponitur acetosella lb.
x. coquatꝛ cū facilitate ad cōsumptionē tertie p̄tis de

inde colet̃ ⁊ dimittatur residere dū clarescat. Deinde coquat̃ cū multa facilitate in vase vitreo donec hẽat spissitudinē aut soli exponat̃ vsq3 dū pinguescat ꝙ in cipiat esse grossum ⁊ conseruet̃. Et si queras maxime stipticitatē maiorem ingrossa tñ vt puluerizet̃: aut sit molle ad modū cere huius dãtur. ℈. ij. vsq3 ad ℥. j. cum duplo aq̃ fluuialis aut niuis. Et dicit Mes. te scitur ꝙ rob aq: q2 succi acetosi hoc est acetose huic simile ē rob de berber3 habito succo suo describēdo vt est tactū minorare potest dosim ad lb. j. succi. i. huic simile est rob de agresta. ¶ Item rob de cornis. Itē rob acetos citri. Itē rob de sumac. Itē rob de moris celsi aut ru- bum maturis. Itē rob de citonijs acetos. prope tñ ma- turationez tm̃. Itē rob de pomis aromaticis. Itē rob de granatis acetosis. Itez rob de persicis acetosis.

Expeditis sirupis simplicibus acetosis et robub ad cōpositos veniendū et ad robub cōposita ⁊ tertio cōdita. ¶ Pro pͥmo igit̃ dicendū ꝙ multiplr̃ pōt reddi sirupus ace tosus. Primo rōne cōponētiū siue acetoso rū ingredientiū. ¶ Scdo rōne aquaꝝ decoctionū aut sublimationū aut vtrorumq3 simul. ¶ Tertio ratione puluerū aut infusionū. ¶ Quarto mixtim ex oib⁹ istis aut quibusdã. Primus modus multiplr̃ variari pōt. Cōponere eñ possumus acetū cū vino granatoꝝ ace- tosoꝝ et zuccaro ⁊ aqua ⁊ ide cãtur oxizachara quasi acuta zacchara: que lic3 sic sirupus acetosus cōposit⁹ varie tñ potest noiari simplex oxizachara ad drãm si rupi acetosi cōpositi rōne decoctiōis radicū vel oxiza cra succoꝝ cui⁹ notitia habet̃ a Nicolao. lr̃a. xvj. cui⁹ verba. Oxizachara ab oxi ꝙ est acetū et zachara ꝙ ē zuccaꝝ ꝙ aūt fit ⁊c. ℞. zuccari supple albi. lb. ij. succi malorū granatoꝝ supple muzoꝝ aut acetosorū. ℥. viij aceti. ℥. ix. ponatur super ignez in vase stangnato ⁊ tã diu bulliat semper agitãdo cum spatula donec redeat ad quantitatez zucchari ⁊ in pixide possit portari ad

modū electuarij illis ſm vſum adde tm̄ aque cōis aut ſublimationis frigide vt remaneat res liquida ſm modum dictū in deſcriptione ſirupi acetoſi ſimplicis ſm Nicolaum valet tertianarijs quotidianarijs maxime flegmate exiſtente ſubtili ⁊ cōiuncto colere. Valet etiam acutis ⁊ peracutis febrib⁹. Cōfert quartane: ⁊ nō vere quia in melancolia colerica ſiue cōiuncta multe colere colerā de ſtomacho purgat cōprimendo huius ſpiſſi ⁊ liquidi. doſis eſt ab. ℥. j. vſq̧ ad. ij. cū duplo aque aut hui⁹ lōgi def ab. ℥. ij. vſq̧ ad. vj. varie in calore ſeu frigiditate ſm tempoꝝ diſtinctionē aut cōditionē aliarū. ¶ Per hunc modū cōpoſitiōis potes intelligere ſtāte paritate aquaruꝫ ⁊ zucchari alios modos cōpoſitionū ꝑpter diuerſa acetoſa alia aut ꝑpter cōpoſitionem acetoſi cū nō acetoſo ſucco. ¶ Alij modi cōpoſitiōis ſatis intelligibiles ſunt per habita: ⁊ hoꝝ ponētur exempla maxime ex deſcriptiōe Meſue. ¶ Primo tangitur vna deſcriptio acetoſi ſirupi de ſuccis fructuū ſedātes inflāmationē febris ⁊ colere rubee: ⁊ ſitim ⁊ inflāmationem cordis ſtomachi ⁊ epatis. ℞. ſucci granatoꝝ acetoſoꝝ ⁊ muzoꝝ ana partes. iij. quia gr̄a exēpli. ℥. iij. coque leuiter ad ꝯſumptionē tertie partis ⁊ permittatur reſidere vſq̧ ad duos dies donec clareſcat: ⁊ capiat̄ de eo due partes: quia. ℥. ij. ⁊. ij. ʒ. iulep. ſ. ſimplicis ⁊ abſolute denoīatōis tres partes: q2. ℥. iij. vel. iiij. quere moduꝫ cōpoſitionis ſm rōnem acetoſoꝝ ⁊ decoctiōis in Meſue loco allegato cui⁹ deſcriptio. ¶ Modus ſirupi acetoſi de ſuccis ⁊ aquis fructuū ſtringit vomitum ⁊ colericū fluxum: ⁊ cōfortat ſtomachū calidū: ⁊ abſcindit vomitū pregnantiū: ⁊ ita valet cōtra coleram multū ſubtilem: cui⁹ deſcriptio ē hec. ℞. ſucci citonioꝝ maloꝝ ⁊ piroꝝ granatoꝝ muzoꝝ ana partes equales: q2. ℥. j. ß. aq̄ decoctiōis ſumac ⁊ berberiſ an̄. ptē. j. ß. q2. ℥. j. ß. zucchari ptes. iij. q2 gr̄a exēpli. ℥. iij. aut. iiij. tm̄ addēdo multū itellige in reſpectu ſuccoꝝ dictoꝝ ſiue doſes eoꝝ vt ſi fuerit. iiij. ℥. ſumātur. iij. zucchari penes eādē cōpoſitionē

cōtra materiā colericā valet alter ſirupꝰ Meſue cuius
littera eſt modus ſirupi acetoſi de prunis:⁊ eſt ſirupus
extinguēs īflāmatiōes oēs:⁊ cōfert ad ſincopim.⁊ ad
pulſum cordis:⁊ febribꝰ īflāmatiuis:⁊ ſitim vehemēter
ſedat:⁊ ebrietatē.vertiginē ⁊ vomitum.⁊ eſt expertum
cuiꝰ eſt deſcriptio talꝭ.℞.aq̄ qꝛ ſucci clarioris aut aque
decoctionis prunoꝝ acetoſoꝝ aq̄ tamaridoꝝ:ſucci gra
natoꝝ acetoſoꝝ aā.lib.j.coq̄tur facilr.⁊ cū lb.j.zuccha-
ri ſꝭ.ſirupꝰ ⁊ detꝭ cū aq̄.vt dictū eſt.¶ Alter modꝰ ſirupi
acetoſi cōpoſiti valēt ꝗ etiā ꝯtra febres colericas ⁊ in-
flāmatiōes magnas ſtāte etiā cōpōne alioꝝ preter ace
toſa ⁊ cōes aq̄s ⁊c̄.eſt iſte qui tangitꝭ ex Meſue cuius
deſcriptio eſt in lr̄a. Modus ſirupi acetoſi de pomis
deſcriptiōe nr̄a valēs ad febres colericas ⁊ mlꝭti acu-
minis ⁊ ꝓprie q̄ accidunt iuuenibꝰ ⁊ in eſtate eſtiua:⁊
cōfert ſiti vehemēti eſtuoſe ⁊ ſtomachi ⁊ epatis īflāma-
tioni cuiꝰ deſcriptio.℞.maloꝝ acetoſoꝝ:ſucci agreſte
ſucci granoꝝ acetoſoꝝ.aā.lb.j.ß.ſucci endiuie cocti et
diſpumati aceti.aā.lb.ij.zucchari lb.viij.coque inuicē.
deinde cola ⁊ aromatiza cū.ʒ.j.cāphore ⁊ da in hyeme
℥.ij.huiꝰ cū aq̄ melonū:qꝛ decoctiōis aut ſublimatiōis:
⁊ in eſtate cū aq̄ frigida.huius tn̄ modū magne deſcri-
ptiōis ordīa ſolū ꝑ tertiū.¶ Ad idē valet alter ſirupꝰ q̄ ī
ordīe ſequitꝭ.cuiꝰ deſcriptio.¶ Sirupꝰ acetoſus aliꝰ de
pomis valēs vt ſupior::cuiꝰ deſcp̄tio.℞.ſucci pomoꝝ lb.
j.ſucci acetoſitat ꝗ citri lb.ß.iulep boni.lb.ij.ſete tincte ī
grana ita trite vt pulueriʒari poſſit.℈.iiij.infundatur
in dicto ſirupo vt fiat magis cordialis.Deinde coletꝭ ⁊
fortitꝭ exp̄matur ⁊ detꝭ quātitas vt ṕus. Huius etiā or-
dina ſolū tertiā ꝑtē penes cōpoſitionē ⁊ ꝯtra cōſimilez
materiā ⁊ febrē ſimcopalē munitā. ¶ Uide ſirupū aliuz
lenitiuū cuiꝰ deſcriptio ⁊ noticia. Modus ſirupi aceto
ſi ad alternabin ꝯferēs febribꝰ ſimcopalibꝰ calidis et
ſiti vehemēti ⁊ tuſſi ſicce ⁊ ſtomachi ⁊ epatis inflāma-
tioni.℞.alternabin.℥.iij.ponātꝭ in vaſe lapideo:⁊ fūde
ſuper ip̄m ſucci endiuie cocti ⁊ diſpumati lb.j.bulliant

ebullitione vna qꝛ breui aut leui ebullitiōe. deīde frica
manibꝰ ꝛ cola. Deide accipe aq̄ ro. succi granatoꝝ mu-
zoꝝ añ. lb. j. succi vuaꝝ agrestiū: succi acetositꝫ. citri. añ
lb. j. zucchari lb. iij. da vt dictū ē ꝛ miora descriptionez.
¶ Penes cōpōnē aliā ꝛ ꝯtra ꝯsilēz mātiā tāgit Mes.
sirupū aliū acetosū ꝛ aleratiuū calorꝫ ꝛ solutiuū colice
materie cuiꝰ descriptio ē in lr̄a. Modi sirupi acetosi so
lutiōe educētꝫ colerā ꝛ extiguētꝫ inflatiōez. ℞. prunoꝝ
siccoꝝ sebestē añ. numero. c. tamaridoꝝ. lb. ß. mirab. ci-
tri. ℥. iiij succi roß. ru. recētiū siluestriū. ℥. iij. māne cassꝫ.
fistꝫ. ℥. iij. ß. zucchari bōi albi lib. iiij. fūde suꝑ illud aceti
lb. ij. succi granatoꝝ acetosoꝝ lb. j. ß. coq̄ facilr̄. deinde
circa finē decoctōis accipe scamōee bone intellige cor
recte. ʒ. vj. vel loco eiꝰ cape. ℥. ij. electuarij de succo roß. ꝛ
dissolue in aq̄ decoctiōis prunoꝝ quātitꝫ. ℥. iij. ꝛ cola: ꝛ
colatū misce sirupo ꝛ ꝑfice: ꝛ da hꝰ sirupi. ℥. j. ß. vl' fac lō-
gū: ꝛ potes plꝰ dare ex ꝑhitꝫ hꝰ sirupi potes facere q̄rtā
ꝑtē. nā vt auctores ponūt descriptōes magnas ī ꝑtibꝰ
hoꝝ sint sufficiētꝫ. ꝛ qꝛ mediciaꝝ ꝟtus meliꝰ reßuaꝛ ꝛc.

Abitis sirupis materie sincopalis colice
cōpetētibꝰ. Nūc erit ßmo de sirupis aceto
sis magꝫ cōueniētibꝰ materie mixte magꝫ
dn̄ante col'a. et ꝑmo facere possumꝰ sirupū
acetosū cū decoctōe radicū ēdiuie ꝛ fēicli
vt. ℞. endiuie. ℥. ß. radicū feniculi. ʒ. iij. ꝶ.
decoctio in lb. j. aq̄ ad cōsumptionē tertie ꝑtis. deinde
cola: postea. ℞. aceti. ℥. j. deinde sirupizeꝶ cū. iiij. ℥. zuc-
chari ꝛ cōple decoctionem: ꝛ potes addere in processu
vel in principio vinū granatorū muzorū aut acetosoꝝ
aut dulciū ßm magis ꝛ minus dominiū colere. Potes
etiā in principio seu in ꝓcessu ponere radices. Ubi in-
tēdis magꝫ ad subtiliādū. vn̄ potes facere sirupū de tri
bus radicibꝰ aut. iiij. aut. v. radicibꝰ vt anthonomatice
ītelligit. v. radices calidas. fenicli. apij. petroß. ſꝑagi
brusci. Un̄ sirupus acetosus de duabus radicibꝰ cōiter
intelligiꝶ de radicibus feniculi ꝛ apij: ꝙ apiū suspectū

habeo propter caput:ideo vtar potius radicib⁹ petrosi
lij. Ad materiam tamen mixtam cōuenit sirupus ex de
coctione radicū frigidarū:vt endiuie.lactuce: et cali-
darū predictaꝝ. Unde primo fieri potest sirup⁹ aceto-
sus de vna radice tm̄ calida vel frigida:vt apparebit.
¶ Descriptiones tn̄ aliquas Mesue explicabo sirupoꝝ
acetosoꝝ mlte cōpōnis ex decoctione radicū succoꝝ
aut seminū quaꝝ descriptionū prima talis est.et erit si-
rupi acetosi ex succis herbaꝝ ⁊ acetoꝝ erit cōpō radicū
fenicli sirupi dinarij cui⁹ interp̄tatio est de bisancijs q̄
confert febribus oppilationū febribus colericis et fle-
gmatic⁊ ⁊ yctericie cōferēs cui⁹ descriptio. ℞.succi ēdi
uie:succi apij.an̄.lb.ij.succi lupuloꝝ.succi boragīs: suc-
ci buglose domestice vl' siluestr⁊.an̄.lb.ij.bulliāt bullitio
ne vna:q2 leuiter bulliāt ⁊ d ispumetur ⁊ depuretur.Et
accipe hui⁹ totius purificati lb.iiij.zucchari tabarzet.
lib.ij.ß.folioꝝ rof.ru.dū querimus confortationē mē-
broꝝ interioꝝ epatis ⁊ cordis ⁊ stomachi.liquiricie.
ʒ.j.spice.ʒ.ij.anisi:feniculi:semis apij.ʒ.iij.bulliāt inicē
succi cū sufficiēti quātitate aq̄:deide colet ⁊ adde aceti
lb.ij.sirupiza cum dicto zuccharo et minora quanti-
tatem descriptiōis ad tui libitum:et sicut tu potes face
re sirupū acetosum de vna radice vel duabus vel trib⁹:
ita de succis. ¶ Que vo sit differētia inter sirupū de ra-
dicibus ⁊ succis suo loco tāgendū erit. Quādo etiā con
uenièt hij ⁊ qn̄ non tactū est sup littera ⁊ tanget in pti
cularib⁹ curis. ¶ Scđa descriptio sirupi acetosi ē ex ra
dicib⁹ ꝑ q̄ dicit Mesue.modus sirupi acetosi cū radici
bus cuius operatio est ad colerā grossam et difficilē et
ad flegma:incidit em̄ ⁊ abstergit:et aperit oppilatōes
q̄ sunt in epate ⁊ splene ⁊ renibus.cui⁹ descriptio. ℞.
aque fontiū clare lb.x.ꝓijce sup ipsaz radicū feniculi:
apij: endiuie.an̄.ʒ.iij.seis feniculi:apij:anisi.an̄.ʒ.viij.
semis endiuie.ʒ.ß.coquat facil iter donec deueniat ad
lb.v.Deinde proijce sup aquā zucchari boni.lb.iij.clari
fica modis p̄habitis.deinde funde sup toto aceti.lb.j.

vel minus:vt videris oportunuꝫ.¶ Contra materiam mixtā plus dn̄ante flegmate est simplex acetosus dyarodon ꝓ quo Mes. Sirupꝰ simplex acetosus dyarodō valens ad febres cōpositas et ad eas in quibus corrū pitur forma:et apit oppilatiōes epatis ⁊ splenis.Cuiꝰ descriptio.℞.succi endiuie.℥.ij.ros.ru.℥.j.liquiricie.ʒ.ß.spice.ʒ.ij.ß.seīs anisi.fenicl'i.apij.an̄.℥.ij.proijce sup ea aque lb.vj.et decoque vsq̧ ad cōsumptionē duarum partiū:⁊ cū tribus libris zucchari ⁊ duabus aceti:fiat sirupus.Dosat Mes ab.℥.j.vsq̧ ad.iij.⁊ dicit dyarodō a ros.¶ Aliū tangit ad idē ⁊ habet ita littera simplex acetosus de succis herbarū cū aromatibus aperit oppilationes ⁊ morbos oppilationum curat:et valet ad febres ꝑmixtas cuius descriptio.℞.succi feniculi:apij lupuli cocti et despumati an̄.lb.ij.succi buglose lb.j.ß:ros.ru.℥.j.spice.ʒ.iij.liquiritie.ʒ.viij.semis anisi:feniculi:apij:rauet:eupatorij.absinthij cuscute an̄.ʒ.vj.zucchari.lb.ij.ß.condias siue aromatiza cū gallie aromatizate.ʒ.j.¶ Ad idē ⁊ maxime cōtra flegma est Mesue cuiꝰ ꝟba modꝰ sq̄nzibin de radicibꝰ cōferēs ad febres digerens ⁊ abstergens colerā grossam ⁊ flegma ⁊ apit oppilationes oēs ⁊ ꝓprie que sunt in stomacho:epate et splene ⁊ ꝓuocat vrinā.Cuius desciptio.℞.succi apij fenicl'i an̄.℥.j.radicū apij:fenicl'i.an̄.℥.ij.mūdent ⁊ terāt radices ⁊ ꝓijciant sup eas in vase lapideo aceti boni ātiq̄ albi lb.x.dimittat die ac nocte.deide coq̄tur ad cōsumptionē tertie ꝑtis.deīde coletur ⁊ proijciatur super totū mell'.lb.vj.⁊ sirupizet ⁊ minue dosiꝫ ad tui placitum.¶ Ad idem maxime cōtra flegma grossum et viscosum ⁊ putridū:et est aperiens oppilationes epatis et splenis:et est squinzibin de tersi siue leuistici.Cuius descriptio.℞.radicū feniculi:apij.tersim id est leuistici eupatorij azari:absinthij.carui.an̄.℥.ß.gario.galange an̄.ʒ.iij.spice.ʒ.ij.in aceti lb.x.ad cōsumptionē medietatis cū.lb.j.mell'.fiat squinzibin.Melius est tn̄ ponere medietatē aceti ⁊ medietatē aque.minora dosim vt

est tactū. ¶ Aliud squinzibin tangit Mesue cuius lr̃a patet iuuamēta etiā squinzibin. ¶ Descriptio de calamēto cōferēs diuturnis ꝛ duricie viscerū ꝛ splenis ꝛ incidit ꝛ abstergit materias grossas scʒ magis putridas flegmaticas. Cui⁹ descriptio. ℞. radicū fenicli. apij. endiuie añ. ℥. i. squināti. ʒ. i. seis apij: fenicli anisi. añ. ʒ. vj. spice azari masticis cassielignee calamēti agrestis et domestici. dauci petrosilij añ. ʒ. iiij. gariofiloꝝ teysim: zinzib. galāge añ. ʒ. ij. bulliant in lb. viij. aceti ad cōsūptionē duarū ꝑtiū. deinde cola ꝛ adde mell' dispumati lb. v. et complete sirupiza. Minora dosiʒ descriptionis predicte ad tui libitum. Dosat Mesue hunc sirupuʒ ab ℥. j. vsqꝫ ad duas. maxime coctū intellige ꝛ cōplete: quia huius longi potes dare vsqꝫ ad. iiij. ¶ Tangit vlterius Mesue sirupū acetosum aliū cōtra materias flegmaticas frigidas valde ꝛ viscosas et maxime in nō febricitantibus tm̄ quia propter emergentes casus etiaʒ in febribus addendū cogi possemus eius descriptionem nō obmittam: et dicit̃ oximel squille. quia basim et denoiationē recipit ab aceto squille. ideoqꝫ verba que tangit Mes̃ de aceto squille p̄mittā et illa sunt. ¶ Sermo in aceto squillitico concordati sunt sup̄ iuuamenta aceti squillitici ad egritudines multas ꝛ statuerūt in cōpositione eius ꝛ inuenerūt vltra modū cōpositionis ei⁹ modos famosos de quibus loquemur iam. Et sunt ipsius iuuamenta multa que cōferunt epilentie ꝛ vertigini: ꝛ gingiue grosse et putride ꝛ confortat dentes emotos: ꝛ facit odoreʒ bonū. Et si est in eo fetor remouet cum fortitudine ꝛ a mēbris annecat. ¶ Item cōfert etiā cāne pulmonis ꝛ corroborat lacertum vocis et clarificat vocem: et membra nutritiōis: qm̄ abstergit stomachi putrefactionem ad febres: ꝛ facit digestionē bonā ꝛ confortat appetitum: ꝛ cōfert spleni ꝛ dolori epatis et stomachi: ꝛ confert membris expulsionis. nam prestat manifestum iuuamentū mollificationi vesice et matricis

prefocationi. Et prebet magnum iuuamentum doloribus ꝛ egritudinibus iuncturarū ipsum em̄ subtiliat humorū grossiciem et ponit materias viscosas faciles ad expelleudum: et interdū ex humoribus grossuz ꝛ viscosuz educit ꝛ interdū educit colerā nigrā: ꝛ ē ex reb⁹ preseruātibus corpus a putrefactiōe ꝛ cōseruātibus ipm in sua sanitate: ꝛ acquirit vsus eius materie corpora: ꝛ conseruat in iuuentute et confortat corpus cui accidit laxitas ꝛ mundificatio: ꝛ efficit colorem bonum. Cui⁹ descriptio. ℞. ex laminibus squille et proprie que sunt medie inter corticis ipsius quantitatem quam volueris ꝛ consue eas separatim in stilo ligneo ꝛ dimitte siccari in vmbra per dies quadraginta postea minue eas in frustra cum incisorio ligneo vel cutello et pone ad omnem libram eius aceti lb. viij. ꝛ pone in vase vitreo stricti orificij et stringe caput eius ꝛ dimitte soli per aliquos dies scꝫ quadraginta post illud cola et administra vbi oportet. Et si necessitas vrget sepeliatur in cineribus calidis vas vel in arena calida cum sumptione et non repente sed inter horam. Et dixit Paulus lamine eius sic supponantur a principio veris vsqꝫ in finem estatis: ꝛ in vase vitreo sigillato exposito soli post illud administratur ꝛ sumatur ex eo in potu stomacho ieiuno omni die parum donec deueniatur ad. ʒ. j. ß. vel sit dosis ab. ʒ. ß. vsqꝫ ad. ʒ. j. ß. Et quia hoc valde displicibile est potest accipere octuplum aceti ꝛ simplicium laminarum squille preparatarū. vt dictū est ꝛ pone ad sublimandum ꝛ vti illo tanquam aceto squille. ¶ Notificato aceto squille seu sublimato venio nūc ad descriptionem oximellis squillitici virtuosi contra materias difficilis eradicationis maxime flegmaticas supple: et confert egritudinibus stomachi et epatis ꝛ capitis ꝛ viscerum: ꝛ valet contra eructuationem acetosam et mollificationem vesice. ℞. mell. dispumati. lb. iij. aceti squille. lb. ij. coquantur ꝛ dispumetur et perficiatur decoctio eius sicut dicimus de speciebus squinzibin.

¶ Modus scd̄s oximell' squillitici: squinzibin de radicibus & cōueniēt᷒. squinzibin de radicibus & differentijs ab isto: quia in illud ponitur acetum squille loco cōmunis aceti ꝙ ponitur in isto. ¶ Tertiū est oximel squilliticum descriptione Democriti conferēs iuuamentum magnū vertigini epilēptie & dolori capit᷒ & emigranee & ad oppilationē cerebri et capitis & pectoris ad humiditates difficiles in eis. Cuius descriptio. ℞. origani ysopi sicce hasce seu epithimi. ſm aliquos cheisi siue leuistici lꝫ forte habeat alia littera cordumeni sticados. an̄. ℥. v. coquāt in lb. iij. aque ad cōsumptionē medietatis. deinde proijce super illud mell'. lb. ij. passularuꝫ lb. ß. succi alsesata. ℥. v. aceti squille. lb. j. ß. auferat spuma eius sicut superius dictū est & coquat sicut dictū est superius. Huius descriptionis magne reseruata proportione rerum minue quantū vis.

Expedito illo simplici oximelle poni pn̄t sirupi acetosi ꝯtra materias ml'icas colericas digestiui eaꝝ. Et primo cōtra colericā dare possumus acetosū simplicē ab. ℥ j. vsqꝫ ad. ℥. ij. cum aqua endiuie aut aqua sublimationis violaꝝ. ¶ Item in flegmatica dare possum⁹. ℥. j. mell'. roſ. cū. ℥. ß. oximell'. simplicis cōmiscēdo duplū aque mell'. aut aq̄ zucchari rubei. ¶ In melācolia dare possumus cōsimilem flegmatica addendo aquā zucchari. ¶ Itē poterim⁹ facere oximel cōpositū in colerica dando decoctionē radicū & foliorū endiuie. ℥. j. ß. aque fenicl'i. ℥. j. aceti. ℥. ß. zucchari. ℥. ß. coque &c̄. Et per te potes cōponere multos sirupos: tn̄ qꝛ coꝝ descriptio locis particularib⁹ magis attinet vsqꝫ illuc: loqui dimittā. & ita cōponere potes sirupos acetosos compositos conrta materias alias: vt ex predictis patet. ¶ Nunc ex Mesue restat explicare duos sirupos acetosos solutiuos quoꝝ vnus educit materiaꝫ flegmaticā cuius descriptio talis est. Modus squinzibin solutiōe educens flegma ℞. squinzibin facti ex ra

dicibus circa lb.ij.et suspēde in ipso qn̄ coquit medulla cartami ligata in panno raro subtili supple trium dragmarū et frica omni hora donec perficiatur decoctio. Et qn̄q; ponitur in eo turbith et zinziber.an̄.ʒ.j.et ligatur in panno:aut loco supple turbith tantū agarici cum salisgēma spice.an̄.partē sextā. ¶ Ulterius tāgit Mes. aliū sirupū acetosum euacuantez melancoliā. Cuius ē ista descriptio. ℞.thimi:calamenti: agarici liquiricie domestice et siluestris.an̄.ʒ.ij.polipodij.ʒ.iij.camedreos camepitheos sticados bedegar.an̄.ʒ.v.passularum enucleatarū.lb.ß.fundātur super ea aceti boni albi: succi buglose.an̄.lib.ij.ß.et dimittātur per diem et noctē.deinde coquātur cū facilitate ad cōsumptionē medietatis: et coletur:et cum lb.iij.mellis fiat sirupus squinzibin. Et in decoctione eius ponatur in panno epythimi.ʒ.j. ellebori nigri:aur℥.iij.et suppendatur pannus et fricet: et exprimatur. ¶ Ex predictis sirupis acetosis cōpositis ad quedam rob cōposita deuenire possumus valentia: vt apparebit. Et primo huius descriptionē tangit Mesue cuius littera ita appere habet. Rob de fructibus inflammationem extinguens: stomachum confortans vomitū et fluxū sedans:et ita valet ad colericas febres puras sanguineas: maxime existente sanguine colerico. Cuius descriptio. ℞.succi citoniorum acetosorum: granatorum acetosorum et murorum succi pirorū immaturatorum:succi pirorum et pomorū montaneorum succi zarur:succi agreste:succi acetositatis citri.an̄.partes equales :quia gratia exēpli.an̄.ʒ.j.berberorum sumach partez.ß.quia.ʒ.ß.confice vt dictum est in descriptione de rob ribes. ¶ Scōm rob compositum tangit Mesue cuius littera rob de fructibus inflammationem extinguens sitim sedans:et ventrem lubricum faciēs. Cuius descriptio. ℞.succi granatorum acetosorum et murorum:aque prunorum: quia succi clariorum prunorum maturorum siue decoctionis eorū tamarindorum an̄.vt quia.ʒ.j.vel plus ad tui libitum:acetositatis citri

ʒ.ß.siue partis mediam quia vnius partez illorum con
fice vt dictum est in Rob de ribes. Alios modos pote-
ris ymaginari ponendo cum rob aromatica. ¶ Itez po
tes ymaginari aliorum rob compositionem cuius ex-
plicatio nimis longa foret. ¶ Item vltimo comprehen
dere possumus miuas acetosas compositas descripti-
one Mesue: et vnius ita littera habet. Confectio miue
alterius. ℞. succi citoniorum acetosorum. lb. vj. proijce
super ipsum mente sicce foliorum. an. ʒ. viij. foliorum
rosarum. ʒ. iij. bulliant vsque ad mediuz siue ad eius me
dietatis consumptionem. deinde coletur et funde sup
ipsum succum vini albi antiqui. lb. xxv. Deinde suspen
de species elefãgineas in panno et tene in decoctione
vsquequo completur decoctio: et potes addere aceti lb.
j. minora quantitatem modo dicto. ¶ Alterius miue cõ
noticiam ponit Mesue. cuius descriptio habet ita cõ
fectio miue facte cum succo fructuum. ℞. succi malorũ
montaneorum pirorum agrestium coctorum vsque ad
medietatem ana librã vnam vini antiqui lb. duas co-
quatur modo dicto cum speciebus vel siue intelligẽdo
species elefangineas que calide sunt. ¶ Potes etiam
conficere cum frigidis: vt cum sandalis ru. aut citrinis
aut corallo. aut cum modico camphore similium: vt ro-
sarum spodiorum et margaritarum. ¶ Item potes fa-
cere miuam granatorum: vt. ℞. succi granatorum ace-
tosorum: succi granatorum muzoruz. an. lb. j. vini nigri
stiptici lb. j. ß. succi agreste: succi cornoruz an. lb. ß. bul
liant adinuicem vsque ad consumptionem tertie partis.
¶ Ex quo habes differentiam inter hoc miua et aliud
scz sirupum quia in sirupo ponitur zuccharum aut mel
non ita in miua. ¶ Item habes differentiam inter mi
uam et rob: quia Rob est succus inspissatus clarita-
te solis aut ignis: et non ita necessario est miua. ¶ Itez
omne miua est compositũ et recipit communiter vinũ
non autem rob. ¶ Menti etiam habe quod sicut fiunt mi-
ue et rob infrigidantes et constringentes: ita fieri pos-

sunt calefacientes et soluentes. Et intellige ita ex noti tia habentium succos calidos: vt sunt radices ꝛ multa alia quibus commiscere potes solutiua per te. ¶ Si rupos etiam compositos acetosos colligere potes ex Auicenna quinto canone tractatu sexto prima distin ctione sirupi acetosi. ¶ Item sirupus quarte descrip tionis cum epythoma. ¶ Sirupus acetosus solutione educēs coleram sumatur mel dispumatum aut zuccha rum et acetū forte sicut narrauimus prius: et decoque lento igne ꝛ accipe succi cucumeris asinini schamonee ambozū ana. ℥. j. aut plus aut minus ſm quantitatem necessitatis et ſm mensurā quā vis: et tere ipsa et pone in panno lini et suspende ipm in vase ꝛ cōfrica oī hora donec cōsumatur et nō remaneat in panno aliquid. Cū ergo coagulatur remoue ipm ab igne ꝛ quidā proijciūt loco schamonee radicē schamonee cum radice apij et radicibus feniculi in principio decoctionis. ¶ Alius educens flegma sumatur mel et acetū squille. ¶ Item sirupus alius sexte descriptionis: cuius hec est epy thoma. ¶ Sirupus alius acetosus expellens melanco liam sumatur mel aut zuccharum et acetum. ¶ Item septimo tangit descriptionem aceti squillitici accipe squillam albam. ¶ Item octauo tangit descriptionem sirupi acetosi squillitici ibi conferens ad difficultatem vrine ꝛc. ¶ Item tangit sirupum siue miuam de cito nijs ibi: qui confortat stomachum constringit ventrem ¶ Item sirupum acetosum compositum agresta ibi: fa ciens ad caliditatem stomachi ꝛc. ¶ Item tangit siru pum acetosum de fructibus ibi: confortans stomachuꝫ et viscera. ¶ Item tangit alium sirupum de fructubus acetosis ibi: conferens ad vomitum qui accidit ex cole ra citrina. ¶ Item tangit vltimo sirupum acetosum al chedem siue alchore ꝙ nomen expositum est super litte ra. et est descriptionis infinite incipiente expositio ne nostra.

Uod dictū est: istud est capitulū vt rubrica dicit de curationib⁹ febriū acutarū circa quas plura videnda sunt reseruatꝫ q̄ dicta sunt de cura putridarū in generali de lenificatiōe ventris ꝓuocatiue vrine et sudoris digestiōe ⁊ euacuatiōe ꝓpria post digestionē nāqꝫ intentione sumpta ab acuitate febris vidēdi sunt modi extinctiōis caloris. ¶ Unus igitur modus sumit̄ ex infrigidatiōe aeris. ¶ Secūdus sumitur ex retētione aliquoꝝ in ore quoꝝ est humectare guttur ꝑncipaliter. ¶ Terti⁹ est alteratio per clisteria. ¶ Quartus ꝑ potus ⁊ cibos. ¶ Quint⁹ per epithimata ⁊ emplastra fienda cordi ⁊ epati ⁊ capiti. ¶ Sext⁹ per anhelationē sup̱ rebus frigidis aromaticis. ¶ Septim⁹ per ꝓuocationē sanguinis nariū. ¶ Octau⁹ per infrigidantia cū hoc digerētia materiam subtilē colericam ⁊ ꝓuocantia somnū. ¶ Prim⁹ modus multos cōtinet modos ꝑticulares quoꝝ. Unus ē ꝓuatiu⁹: siue ꝓhibēs intentionē caloris ¶ Secūdus est positiuus quorūdam. Prim⁹ modus distinguit̄. Nam oportet ꝓhibere ne plures homies in camera sint: siue plura anhelātia aīalia ne eoꝝ anhelitu sup̱calefiat aer. ¶ Secūdus ne aliquis multū ꝓpinquet infirmo. ¶ Terti⁹ vt locus infirmi nō sit strictus ⁊ decliuus siue bassi solari. ¶ Quartus non alio impediēte vt nō stet in camera lignea. ¶ Itē quito nō sit murus valde nouus nimiū ⁊ grosse inflāmatiōis ⁊ vaporatiōis: nec sit etiā murus valde antiquus. ¶ Itē sit potius camera de creta q̄ꝫ de cemēto. ¶ Itē in estate stent fenestre clause. ¶ Itē nō dormiat super pluma: sꝫ potius sup̱ coto siue tamaracio de coto. Nūc magis ad positiua veniendū. ⁊ ꝑmo ad renouationez siue ꝑmutationē aeris vt mane renouet̄ aptione fenestraꝝ aut flabellādo cū flabellis aut pānuscis: seu ponat̄ linteamez ꝭm lōgū extensum: ⁊ a duob⁹ hōib⁹ simul capiat̄ ⁊ ita ducatur ante ⁊ retro: illo enī modo renouabit̄ aer. ¶ Item ꝭm Auicēnā sit dom⁹ nouiter cōstructa ex luto siue cre-

ta cui crete loco pallee misceant cota papiri: q2 lanuginose partes q̄ frigide sunt papiri: q2 cuiusdā rei degentis i aqua q̄ ponit ad obturandū rimas vegetū ne spergatur vinū. erit eni hec camera frigidior. ¶ Itē si haberi possit nix aut glacies aut pruina aut grando ponat in camera. ¶ Itē si fieri posset fluant fontes siue aq̄ fluuiales p camerā aque dulcis. ¶ Item sternatur camera folijs salicū seu rosarū aut violarū aut matrū violarum aut folijs nenufar aut corticib⁹ mādragore aut folijs iusquiami aut cucurbite aut sempuiue aut vermicular deinde aspergant illa folia aqua et fiat omni die renouatio. ¶ Itē asperganf parietes siue muri decuplo aq̄ et simplo aceti. Et ppter nobiles cōuenit aqua ros. aut nenufar aut violarū: vel sternatur camera cū cōi herba pratorum. ¶ Itez locus fiat sup aquam currentē aut ppe. ¶ Item sint linteamina de lino siue bombace lota in aq̄ ferrata et nō posita i lixiuio. Sit culcitra leuis loco culcitre cuius haberi pōt corium magnū repletum aere in frigidatū super aquā siue marataciū de bombace et sternatur lectus folijs ros. aut salicū aut citoniorum aut mirti aut violaruz aut nenufar et aspergat leuiter aq̄ ros. ¶ Itē pñt haberi calati parui ordinate impositi in quibus sit fructus boni odoris diuisi in partes: vt pomorū siluestriū acetosorū. ¶ Item citoniorū mororum et pirorū boni odoris. Itē nenufaris. ¶ Item habeātur folia rosarum aspersa aqua ros. super qua puluerizentur sandali ru. vt. ℞. sandalorū ru. pulverizatorū. ʒ. ij. camphore bene trite. ℈. ij. vini odoriferi. ℥. iiij. vt muscatelli cretens. aut maluatici. ¶ Item si infirmus comode sui corporis per se vadens se delatus mutaretur camerā saltem magis tempore estatis preparatā vt dictū est esset valde bonum. ¶ Item rorationes siue fluxus aquaruz ab alto in peluim in modum pluuie conferunt. ¶ Venio ad scōm principale. vt ad retinenda in ore sub qb⁹ ego cōprehendo humectantia oris siue illa que gargarizantur. Primo igitur docet Auicenna vt teneatur in

ore mucillago pſilij ſiue ſeminum citoniorum . Sed
hee mucillagines diſplicibiles ſunt : ideo poſſumus
eas infundere in ſucco granatorum muzorum aut po-
morum vel pirorum vel ſimilium . Modus tamen vſu-
alis eſt vt ex hijs mucillaginibus : fiant ſacculi magni
aliquanto minores quaternis et ponantur in aqua fri-
gida aut in aqua dictorum ſuccorum: deinde teneatur
in ore ⁊ poſtq̄ꝫ vnus aliquantulum calefactus fuerit re
cipiatur alter: ⁊ ita poteſt fieri ex ſeminibus pomorum
aut pirorum. ¶ Item docet Auicenna ſumere ſuccum
portulace : qui etiam poteſt ſumi vel infundi in aliquo
dictorum ſuccorum. ¶ Item docet tenere ſuccum liqui-
ricie in ore : vel videte ſi poteſt haberi liquiricia recēs
diuidatur in partes duas ⁊ infundatur in aquam frigi
dam in qua ſit modiciſſimi aceti : ⁊ ita teneatur in ore
vnū fruſtū aliud. Aut ſumātur candi ⁊ proijciātur ad a-
quā frigidā vt dictū eſt vel humectētur nuclei prunoruꝫ
recētiū aut ſiccoꝝ: aut teneātur in aqua frigida: deinde
vnū poſt aliud in ore teneatur : vel ſumātur partes pirorū
mūdatoꝝ aut pomoꝝ vel citoniorum aut angurie pepo
nis plani ⁊ ſubtilis vt vnꝰ groſſus aliquātulū maiores
quaternis ⁊ teneātur in ore poſtq̄ꝫ hee partes fuſe fue-
rūt in aquā frigidā. ſimiliter valēt oſſa ſiue nuclei amari
liū aut cereſoꝝ infuſoꝝ aque frigide vt eſt tactū. ¶ Iteꝫ
humectari pōt os tenēdo in ore aquā frigidā etiaꝫ gut
tur gargarizādo cū quadruplo aque frigide ⁊ ſimplo iu
lep viol. aut roſ. aut alicuiꝰ acetoſi aut iulep nenufarꝫ
aut endiuie aut lactuce aut ſempuiue aut portulace aut
bugloſe aut iuiubaruꝫ aut iulep cucurbite aut melonis
aut cucumeris aut citrulli aut angurie aut ſucci pomo
rum aut piroꝝ aut perſicoꝝ aut muzoꝝ cereſoꝝ aut cry
ſomuloꝝ aut amarilium aut vermicularꝫ aut virge pa-
ſtoris aut pōt capi. ʒ. ß. zucchari viola. aut de nenufare
aut boraginati aut roſ. aut ſimilis ⁊ infūde quintuplo
aq̄ frigide: deīde colari debet ⁊ fiat gargariſma. ¶ Vel
℞. aque frigide. ʒ. x. ſucci acetoſe zucchari ana. ʒ. ß. miſ

ce ⁊ cola: deinde cuȝ illo gargariza ⁊ in ore tene. ¶ Itē conuenit masticatio melonis indi aut angurie aut citrulli aut portulace recentis in aqua frigida aut pruni bene maturi recenti in aqua fiat collutio oris et commixto ex duodecim partibus aque ⁊ vna vini albi aromatici ⁊ odoriferi. ¶ Expedito secūdo venio ad tertium quia ad descriptionem clisteris ⁊ premitto clistere Auicenne cuius descriptio esse potest. ℞. succi melonis indi cucumeris ⁊ cucurbite ana .ʒ.ij. succi portulace .ʒ.j. bulliant in triplo aque vsqȝ ad consumptionem tertie partis: deinde cola ⁊ cape tres ciatos siue libram vnaȝ ⁊ semis: huius decoctionis olei rosati.ʒ.iiij. salis communis modicum: camfore bene trite .ʒ.ß. siue .℈.j. fiat clistere. Et similiter potes facere decoctionem ex folijs iam predictorum: Aut ex aquis: et sublimationibus istarum rerum. ¶ Secundum alteratiuum ⁊ lenitiuum ventris poterit esse hoc. ℞. matrum siue foliorum violarum siue florum earum malue ana manipulum vnum nenufarȝ quartam manipuli vnius mercurialis spinachie ana manipulum vnum bulliant in tribus libris aque ad consumptionem medietatis ⁊ colentur: ⁊ in decoctione quantitatis dicte. ℞. cassie bone et pinguis ʒ.j.ß. olei violati.ʒ.iiij. salis communis.ʒ.iij. ¶ Tertium ad idem. ℞. foliorum et sube cucurbite lactuce ana manipulum vnum succi lactucarum.ʒ.j. matrum violarum nenufaris ana manipulum semis bulliant: vt alia vt prius. ¶ Quartum ad idem et fortius. ℞. portulace virge pastoris: semperuiue: vermicularis: nenufaris ana manipulum vnum: malue mercurialis: violarū aut matrum siccarum ana manipulum semis: succi lactucaruȝ ʒ.vna: florum iusquiami: corticū mandragore ana quartam manipuli vnius fiat vt prius. ¶ Quinto mō potest fieri fortius ponendo in clisteri aquas sublimationis dictarum rerum addendo camforam ⁊ sandolas rubeas et ponendo olei rosati nenufarini ana .ʒ. vnam: salis vt dictuȝ est superiꝰ: zucchari violati colati.ʒ. duas.

¶ Expedito tertio principali venio ad quartū vt ad regimen p cibos. Cibi ergo lenificātes et infrigidātes: vt tangit Auicenna sunt aque cucurbite et proprie melonis indi et cucumer lactuce et melonis vsual. et spinachie et endiuie et intelligantur iste aque decoctionū et inde potest seruari ille modus vt aliquid istoꝝ bulliat in pullo. de cuius decoctōne debet comedere infirmus siue de quo pullo. Si comederet etiā de substātia dicta rū rerū nō esset malū. Docet etiā Auicenna comedere lactucā cū modico aceti ad infrigidandum et sedandū sitim. Conueniūt etiā ad hanc intētionem pruna bene matura damascena aut porcina aut dactilina īfusa in aqua frigida: vt comedātur duo: valent eñ correcta ad infrigidandū et sedandū sitim et lenificandū ventrē lz plus cōueniunt acetosa ad infrigidādū. ¶ Item conueniunt etiā gelatiua si carnes potest cōmedere infirm' facta ex pullo et perdicibus et pedibus &c. et cū mucillagine citoniorum et aceto tribiani dulcis. ¶ Item conuenit ptisana ordei. ¶ Itē cōueniret cibus factus cum triplo lact siue emulsiōis seminū cōiuz et septiplo lact amigdalarū et lactis siue emulsionis papauer: vel bulliant semina cōmunia et papauer in decoctione pulli albi quod debet comedere infirmus. ¶ Item conueniret pullus elixus in aliquo predictorū frigidorum. deinde mēbratim diuisus: et aliqualiter frixus ī patella. deīde superaspersus egresta et brodio pulli in quibus leuiter cocta sint vitella ouoꝝ recentia prius tēta in aqua frigida: et noīatur hoc suffrixum. ¶ Aut etiam si infirmus potest cōmedere carnes pulli solidas et masticare vt pmissa euacuatione et in declinatiōe elixetur. vt dictum est vsqz quasi ad cōplemētū coctionis. deinde ponatur in veru vsqz ad cōpletā coctionē siue leuē assationē. deinde dismēbretur et frustratim dimittatur et modissimo cinamomo et sale aspergat. deinde ex granato muzo exprimatur succus vel simile aut aqua ros. vel lactuce vel endiuie. Aut dum assatur pullus continue aspgat

aqua rosata aut aliquo dictorũ succoꝝ. Auicēna tamē docet cōstruere vnũ potũ ad sedandũ sitim ꝛ alterandũ quē noīat voca intelligēs cibũ vel potũ et sic isto ꝑmo modo. ℞. aque casei lactis ex quo tractũ est butirum. ℥. viij. post vehementē colaturā panis purioris siue mice panis purioris simile ptis farine. ℥. iij. cōfrica bene et tere et fũde dicte a que. Et si vis facere potũ cola ꝛ si vis facere cibũ dimitte panē sicut est vel ad hũc auge quātitatē panis. Istud tamē nō est vsuale. ¶ Itē ordeũ cōfricatũ ad modũ farris etiā cōuenit. ¶ Deinde ordinat etiā Auicēna cibaria siue potus infrigidātes siue stipticātes. Et primo succos acetosos vt succũ granati muzi vel acetosi. Nā succus granati dulcis aptus est aliqualiter lenire ꝛ ebullire. ¶ Itē enumerat aquā agreste siue succũ. Itē aquā mori de seni qꝛ loco illiꝰ intelligēdo maxime morũ immaturum. Item aquā acetositatis citri. Itē aquā limonis nō saliti vel berberoꝝ vel etiā alioꝝ frigidorũ et stipticorũ. De quibꝰ fiũt rob superius nominata ex Mesue. et dentur illa in potu tēperata cum aqua zucchari vel simili vel cōmiscendo aliquā istarũ acetositatũ cibis suis aut faciēdo gelatiuas cum istis acetositatibꝰ aut etiā faciēdo cōdimentũ ex pullo vel simili quod nominatꝫ merechia aut de sumac qꝫ nominatꝫ de sumachia aut alio simili faciēdo cōdimentũ. Cōuenit simplex miua de citonijs aut simili proportionatum parte inde. Itē cōueniũt lētes excorticate ꝛ post primā decoctionē sumpte. deinde asperse aliquo dictoꝝ acetosorũ aut etiā cibaria facta ex riso aut ex panico vel milio q̄ magis in lōbardia vsualia sunt. Aut etiā panata facta ex pane biscocto in frustra ptito et cocto ī aqua cisterne. Expedito cibo venio ad quintũ vt ad epithimata et ꝑmo ad epithimata cordis obmittēdo embrocas et emplastra. nā de eis infra dicetꝫ. Tangētur etiā hore epithimatum et modi. Sit ergo hoc epithima et littera Auicēne. ℞. aque rosarũ. ℥. ß. aq̄ endiuie. ℥. ij. coriandri recentis siue decoctionis. ℥. j. ß. sandalorũ ru. ℥. iiij.

debite pulueriȝatoꝝ:camfore trite.ʒ.j.ß.croci licȝ Aui-
cenna non ponat grana iij.¶ Et si vis facere fortius ⁊
magis alteratiuū.℞.aque nenufarꝫ: aque rosaꝝ.℥.ij.ß.
aque acedule pomoꝝ aromaticoꝝ .anā .ʒ.i.folioꝝ argē-
ti.ʒ.ß.misce ⁊ habe pannū lineū bene mūdū ⁊ antiquū
et tepida hos liquores ⁊ infunde pānum in eis et post
sufficientē infusionē sufficienter exꝓme et pone sub ma
milla sinistra.¶ Itē potest fieri sacculus cordis ille.℞.
sandaloꝝ ru.ʒ.ij.ß.lābrusce corallorum ru.ana.ʒ.j.folio
rum rosaruȝ ru.ʒ.ij.coriandri.ʒ.j.canfore acedule sicce
ʒ.ij.ß.margaritarum nouarū terātur oīa insimul et pul-
uerizentur omnia exceptis cāfora et margaritis que ꝑ
se terantur:deinde tritis omnibꝫ et pulueriȝatis pone
in sacculo sindonis grane:deinde aspergatur aqua ro-
sarū vel endiuie vel teneatur modus vsualis. vt later
vel tegula debite calefacta ad ignem aspergatur dictis
aquis in quibus fuerit modicissimū croci. Deinde dictꝫ
sacculus fumigetur seu vaporetur dictarum aquaꝝ va-
poribus.deinde tepidꝫ applicetur.¶ Deinde docet Aui
cenna infrigidās ꝙ non est ita vsuale cordi sed magis
epati:vt apparebit ꝓ epate.Igitꝛ infrigidādo fieri pōt
hoc epithima siue linimētū.℞.aq̄ rosaꝝ.℥.vj mucillagi
nis psillij aceti ana.℥.ß.misce ⁊ cōcutiantꝛ ista in scutel
la fortiter vt bene cōmisceantꝛ ꝓpter mucillaginē:dein
de liniatur epar.vel pōt fieri hoc epithima.℞.aque en
diuie.℥.ß.aque rosaruȝ.℥.ij.sandaloꝝ ru.ʒ.ij.spodij.ʒ.j.
aceti.ʒ.ij.habeatꝛ pānus lineus mūdus et infundatꝛ dic-
tis aquis aliqualiter tepidis.deinde exꝓmatꝛ ⁊ regionī
epatis ponatꝛ.Vel pōt fieri istud fortiꝫ.℞.aque rosarū
endiuie solatri aut nenufarꝫ ana.℥.ij.sandaloꝝ ru.ʒ.ij.ß
spodij.ʒ.j.canfore grana.ij.¶ Itē potest fieri epati ista
leuis inunctio.℞.olei rosaruȝ.℥.j.ß.sandaloꝝ ru.ʒ.iiij.
aceti.ʒ.j.ß.cere modicū et fiat vnguentū molle.¶ Item
potest fieri inunctio magis alteratiua.℞.olei rosarum
nenufarū.℥.j.lauentur cū aqua endiuie.deinde.℞.san-
dalorū ru.spodij.ana.ʒ.j.cere modicum et fiat vnguen-

tum molle. ¶ Item renibus potest fieri hoc epithima. ℞.aque endiuie vel lactucarũ. aque rosarũ.ʒ.ij.aceti.ʒ.ij.albuminis vnius oui misceantur adinuicẽ et bene agitentur ⁊ epithimentur renes cũ panno aut inunganturhac vnctione. ℞.olei rosarũ.ʒ.ij.sandalorũ ru.ʒ.ij.cafore grana.ij.aceti.ʒ.j.ß.cere modicum et inungantur renes. ¶ Item confert inunctio renũ cum ciroto Galieni cuius descriptio tangit Mesue.distinctione vltima de vnguentis cui⁹ littera habet ita. Cerotũ Galieni vltimũ in infrigidatione et valet ad febres acutas ad sodam calidã pulsatiuã cuius descriptio. ℞.cere albe.ʒ.j.olei rosarũ.ʒ.iiij.et sit radix olei oleũ onfacinũ. aque fontiũ clare vehementis frigiditatis cum aqua lauentur olea multotiens et quantomagis lauabuntur erit in infrigidãdo excellentius:deinde accipiatur aceti albi clari.ʒ.ß. deinde misceantur et cõquassentur cum dicta cera et fiat vnguentum et iuungãtur renes. ¶ Si vis facere fortius adde oleũ nenufarinum et canfora et alia infrigidantia fortiora. ¶ Item existente vehementi siccitate coniuncta vehementi calori conuenit oleum violatum vt.℞.olei violarũ.ʒ.i.ß.aceti.ʒ.j.fiat inunctio. ¶ Item vbi sit intentio ad infrigidandũ renes et ad confortandum laxitatem eorum et texturam raritatis conuenit inunctio cum oleo citoniorum cuius descriptionem tãgit Mesue.cuius littera hoc dicit. Oleum de citonijs stomachũ et membra nutritionis confortans et neruis quibus accidit laxitas et prohibet multitudinem sudorum ⁊ modus cõpositionis eius est.℞.carnium citoniorum cum cortice suo quibus accidit media maturatio et succi eorũ ana partes equales q̃.ʒ.ij.causa exempli olei oliuarũ imaturarũ siue incõpletarũ q̃ nõdum peruenerunt ad finẽ augmẽti.ʒ.x.ponantur hec in vase vitreo per dies.vj.ad solem.deinde coque in vase duplici per iiij.horas et post illud fiat pmutatio bis vel ter deinde coletur totum et abijciatur grossum et iterum ponantur noua citonia. Et fiat ista permutatio bis

vel ter. deinde colet et recondatur totum hoc. ¶ Item ad hanc intentionem infrigidādi valet oleum mirti q etiā cōfert laxitati. ¶ Itē ad infrigidandū et humectādum valet de cucurbita oleū ex pomis mādragore que oīa sumunt ex Mesue. ¶ Itē ad hanc intentionē infrigidandi et remittēdi laxitatē et raritatē texture cōfert cerotū quoddam Mesue loco allegato cui9 descriptio Cerotū de sandalis vltimū ad sedandū iflāmationes ⁊ apostemata calida ⁊ supra calefactionem in stomacho existentē ⁊ i epate. ℞. rosarū. ʒ. xij. sandalorū ru. et citoniorū. ana. ʒ. vj. boli armeni. ʒ. vij. spodij. ʒ. iiij. canfore ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei rosarū. lib. j. lauētur omnia prius cū aqua rosarū. deinde cū cera alba fiat vnguentum. ¶ Itē spine in directo cordis trahēdo versus renes et potest fieri epithima cū aqua rosarū vel aqua violarum vel endiuie vel lactucarū vel nenufarꝫ vel ꝯm q cōstat tibi esse magis vel min9 infrigidandū vel humectandū vel stipticandū. ¶ Itē pōt fieri vnctio fortior vel debilior vt videris necesse ex ꝑdictis eligēda. ¶ Nunc de embrocis et epithimatib9 capiti fiendis nō repugnāte catarro dicendū est siue de inunctionib9 et linimētis. Inunctio ergo prima siue linitio vsualis ⁊ leuis satis. ℞. olei rosarū. ℥. ij. aq̄ lactucarū aq̄ rosarū. aceti albi. ana. ℥. ß. misce ⁊ cōcute bene adinuicē ⁊ lini tēpora ⁊ frontē aut inunge pānū vt apprehēdat frontē et tēpora. ¶ Scōm forti9. ℞. aq̄ rosarū. aq̄ violarū. endiuie. cucurbite salicū ana. ʒ. i. aceti. ℥. ß. agitent bene adinuicē: et cū panno intincto in istis frigidis tege frontē et tēpora. ¶ Tertiū forti9 ad idē: adde dictis aquis aque semperuiue aque nenufarꝫ solatri ana. ℥. ß. canfore grana. iij. emulsionis papaueris. agreste ana. ℥. ß. ¶ Itē pōt fieri hec ēbrocha ℞. lactucarū violarū. ana. M. i. nenufarū corticū. mandragore ana. M. ß. ordei quintā. M. j. decoquat i aqua deinde fiat embrocha cū spōgia ¶ Embrocas aūt alias fortiores eligere potes ex ꝑhabitis ⁊ ex Mesue ī suo de approbatis ⁊ eodē mō eligere potes vnctionem inde.

¶Si vero assit catarrus: et si nō assit catarrus cōuenit odoratio rerum frigidarum: vnde pōt fieri hoc odoramentū. ℞.aq̄ rosate.℥.i.ß.violarum.℥ sandalorum ru.℥.iij. misce et ponant hec in ampulla stricti orificij et cōcutiatur bene ampulla et vapor per nares recipiatur. ¶Vel fiat fortius. ℞. aque nenufar͡ aque violarum.aq̄ rosarum.ana.℥.j.sandalorum ru.℥.iij cāfore grana.ij.pulverizent et ponat hoc totū ī ampulla et fiat vt dictū est. ¶Itē potest fieri fortius addendo granū.j.opij ꝙ tamē vitet inquantū fieri potest ¶Itē pōt fieri fortius ratiōe aquarum vt sumēdo aquā semperuiue portulace nenufar͡ succi lactucarum. Eligantur tamē quantomagis fieri pōt leviora: frigida nanq̧ infrigidando et maxime caput magnū periculū est. ¶Itē etiā possūt inungi nares ex oleis aut aquis ex p̄habit͡ colligēdis. ¶Itē pulpe auriū liniant aqua frigida aut hijs q̄ dicta sunt ad infrigidandū caput. ¶Itē circa testiculos potest fieri epithima aut aspersio ex predictis colligēda: pōt tamē sic describi. ℞.aq̄ rosarum.℥.j.violarum ℥.ß.sandalorum et corallorum ru.ana.℥.j.misce et debite cōcute et postea lini vel epithima loco dicto aut vnge cum oleo rosarum aut alio vt indicat dispositio caloris et vt cōsentit virtus. ¶Itē si appareat rubedo incensa ī facie et naso p̄missis euacuationibus vniuersalibus et cōsentiētibus suo loco dicēdis nō applicētia capiti frigida epithima aut odorationes sed ꝓuocet fluxus sanguinis narium īpositione minoris digiti aut īpositione setarū porci aut fusci pēthaphilō et breuiter cuiuslibet subtilis leuiter pūgentis nares interius et cū fricatione narium interiorum ¶Alia specialia suo dicētur loco vt de īspectu rerum rubearū. ¶Itē ꝓ remittendo calorē febriū conuenit frequēs anhelatio super re frigida. vt sup aqua rosarū. aut violarum. aut nenufarum ita tn̄ vt eligamus frigida odorifera et cordialia. multa vero de canonibus euitandi embrocis stante catarro et maxime facta ex lacte. Et de mensura infrigidationis epatis et de vitando rasuram intestinorum ex textu colligēda sunt et ī expositionibus

tacta. Unum tamen commendat Auicēna infrigidās ꝛ digerens materiā ſubtilē colericā et ꝓuocans ſomnū vt ſirupū de papauere cuius deſcriptionē tangit Meſ in antidotario cuius lr̄a habet ita. Sirupus de papauere conferens catarro ꝛ tuſſi ꝛ vigilare facit. ℞. paueris albi ꝛ nigri: ꝛ ꝓprie capitū eoꝝ. an̄. ʒ. xl. coquatur in lb. iij. aq̄ pluuialis: vſqꝫ dū redeat ad lb. j. ß. ꝛ cū zuccharo albo ꝛ penidijs f. ſirupus cuius deſ. ℥. j. aut. ℥. j. ß ciraq̄ roſ. vel viol. ꝛ hec poteſt noīari ſirupus ſimplex de papauere. ¶ Nā aliū cōpoſitū tāgit eadē deſcriptōe non ita ſuppetētē ꝓpoſito lꝫ ꝓuocet ſomnū ꝛ ad multa alia confert a predictis: qꝛ in predictis intētionibus ſatiſfacere poteſt deſcribam illū ac Meſ lr̄a. ¶ Sirupus de papauere cōferēs ad tuſſim ſiccā ꝛ catarrū faciens ad ſomnū cuiꝰ hec eſt deſcriptio. ℞. papaueris albi ꝛ rubei an̄. lb. j. capilloꝝ veneris. ʒ. xv. liq̄ritie. ʒ. v. iuiubaꝝ. xxx. numero: ſeis lactucarū. ʒ. xl. ſeminis malue citonioꝝ an̄. ʒ. vj. coquatur in. iiij. lb. aq̄ ad cōſumptionē medietatis ꝛ cum zuccharo penidiarū an̄. ℥. viij. et fiat ſirupus cuius doſis eſt ab. ℥. j. vſqꝫ ad. ij. dādo poſt cenā ꝑ quattuoꝛ hoꝛas vel tres ſm quātitatē cibi ꝛ virtutem digerentem ꝛc̄.

Expedito capitulo de curationibꝰ generalibus ſeu regiminibꝰ acutarū ſequit capitulū cuiꝰ epigrāma cōe dicit rememoratio accidētiū q̄ fuerit in febꝛibꝰ acutis eſt ꝑcipiū capl'i loquat itaqꝫ: hec aūt ſunt rigoꝛ ꝛ frigus ꝛ oꝛripilatio q̄ ſub vno caplo ꝯphēdūt. Scōm ſudoꝛ pl'rimꝰ. Tertiū fluxꝰ ſanguis narū ſupfluēs. Quartū laboꝛioſus ꝛ ſupfluꝰ voitꝰ. Quītū fluxus vētris debilitās. Sextū ſupflua ſitis que non tolerat. Septimuꝫ ſupflua ſomni pꝛofunditas per quam datur intelligi ſuperflua vigilia ſiue per regimē ſomni dant intelligi ſupflue vigilie debere fieri lꝫ etiā tāgat regimē eiꝰ. Octauū i ꝑſecutiōe regīnūꝛ g̃uitate capitꝭ. Nonū vt tāgit Auicēna eſt inq̄etatio febꝛicitātiū; cuiꝰ

regimen etiam cōpetit in instantia vigiliaꝝ. ¶ Decimū est dolor vētris. ¶ Undecimū ē aspitas lingue. Duodecimū ē cōtinua sternutatio. Decimū tertiū ē dolor capitis. ¶ Decimū quartū tussis. ¶ Decimū quintū est destructio appetitus. ¶ Decimū sextū est bolismus. ¶ Decimū septimū nigredo lingue. ¶ Decimū octauum appetitus caninus cuius in rubric additur sincopis. ¶ Decimuꝫ nonū cōstrictio anhelitus. ¶ Uicesimū vehemens tristitia vel angustia. ¶ Uicesimū primū difficultas transglutiendi. ¶ Uicesimū scōꝫ frigus extremitatū. ¶ Uicesimū tertiū est singultus. ¶ Uicesimūquartū est scotomia ⁊ vertigo. ¶ Uicesimū quintū est timor in somno ⁊ somnia terribilia. ¶ Uicesimum sextū est frenesis non vera ⁊ alienatio. Uicesimū septimū est motus spasmosus brachiorū. Uicesimū octauū est dolor pulpe cruriū ¶ Uicesimū nonū est grauitas seu ponderatio mēbrorū. ¶ Tricesimū est fetor oris. ¶ Tricesimū primū est alcola. ¶ Tricesimū scōm est rubedo vuule ⁊ ptiū circunstantiū. ¶ Tricesimū tertiū est excorticatio dictarū partiū. ¶ Tricesimū q̄tū est inuolūtarius motus ⁊ egestio. ¶ Tricesimū q̄ntū est apertura oris in somno aut oculi

¶ Capitulū de rigore: frigore ⁊ orripilatione.

Accidentiū per Auicēnā positorū et aliorū in numeratione preposita. Cōsequēs ē predictorum regimē exequi. Et q̄r rigor prepositus est et eius regimen: et Auicēna eius insequēdo ordinē quātū ad hoc a rigore inchoando regimen eo existēte multiplici vt implicat littere et sup eadē dictū sequēdū est sudorē merito Auicenna regimē premittēdū dedit qui alia de causa cōtingat etiaꝫ ibidem tactū est ⁊ tangendum est. Hunc tamen a virtute superabilem dicit Auicenna non intelligere regimen per notabiles medicinas: sed sufficit melior coopertura aut leuis calefactio extremorū et lumborū et spine ⁊ colli. ¶ Secūdo dicit Auicenna creticū rigorē nō remouere per cōtra-

rium:non em̄ circa debilitatem ꝛ alia accidentia seua inferentē eo ꝙ f̄m plurimū de facili renouet̄ succedēte sudore aut fluxu ventris aut alio simili. Si tamen infe stauerit intētio tertia haberi pōt diuertēdo scʒ delatio nē humoꝝ ad interiora. ¶ Scd̄a intētio est remittendi tristitie sensationē. ¶ Tertia intētio est alterādi et ape riendi poros. ¶ Prima intētio primo cōpletur ligando extremitates vt adiutoria ꝛ brachia super cubitum et ligando etiā sup coxas p quattuor digitos: ꝛ mutando frequēter ligaturas ꝛ loca ligaturarū. ita tamen ꝙ con tinue ligentur super genua ꝛ supra cubitos. Et fiat ista ligatio inchoante rigore et perseuerante et maxime in corpe acuti sensus debilis per rigorē. ¶ Scd̄ʒ remediū p Auicēnā positū est facilis fricatio cū manu sola aut cū pānis aliqual'r calidis ꝛ merito debet esse leuis fri catio vt diuertat materias. vt tactū est nec sit fortꝭ nec debilitet virtutē nec prohibeat etiā trahere dn̄ium cri sis per fluxū ventris ne etiā ista terreatur virtus vt ma teria magis retrahatur. ¶ Et sit fricatio maxime pre dictorum extremorum: quia aptorū ledi per rigorem. ¶ Tertiū remediū est cū calefactione extremoꝝ et na tum ꝛ virge et testiculorum siue lumborū spine et colli ꝛ positione panni supra caput ꝛ frontem et cum paruo panno circa nates calefactio fiat leuis circa pectora lia aut calefiant extrema cū lateribus: aut tegulis for titer calefactis in igne: deinde positis aut circūuolutis pannis aut sicut solet fieri in curijs sumatur lamīa fer rea quasi ignita et ponatur in cassia lignea tanquā in vagina et sub pedibus teneatur vel habeatur vas plū beum et impleatur aqua feruenti et coopertum pannis teneatur sub pedibus aut propter hoc stante salti cale fiant extrema cum caliditate humana. ¶ Itē in mani bus tenere potest vasculum rotundum impletum aqua calida inuolutum pannis aut etiam lapidem rotunduʒ vl' crystallū calefactū valde ꝛ postea īuoluta pāno: siue fructum aliquem calefactū: et propter istam calefactio

nē sit diuersio alteratio ⁊ remissio sensationis tristis
¶ Item potest fieri calefactio lecti habendo vasa plum
bea impleta aqua vehemēter calida paulatine ducen-
do illa per lectū aut habendo bacile semiplenum pru-
nis ignitis ponendo ipm super linteamen inferius et
culcitra discooperta seu subleuata culcitra cum lintea
mine superiori ⁊ paulatine moto per lectū bacili et ps
quam attingit bacile cooperiatur: ⁊ consequēter pars
alia tacta vt totum ꝙ attingit bacile seruetur debite ca
lefactū. ¶ Quartū remediū est per inunctionē spine ma
xime et colli lꝫ nō sit nimis vsuale remediū si inungerē
tur pulpe crurium cū hoc et alie ptes extreme cōueniēs
esset: ⁊ fiat hec inunctio in principio rigoris ⁊ perseue-
rante rigore cū oleo actu ⁊ potentia calido vt anetino:
vel camomillino vel vtroqꝫ simul. vt. ℞. Olei anetini:
aut camomillini. ℥. iiij. vel ana. ℥. ij. calefac et inunge vt
dictū est. Per anetinū eñ fit calefactio et apertio poro
rum et resolutio siquid fuerit resolutiōe egēs. Aut fiat
inunctio cū oleo camomillino per quod fit calefactio et
tristis sensationis sedatio ⁊ confortatio neruosaꝝ par
tium. per illud quartū potes intelligere sacculationem
ex aneto leuiter contuso aut ex floribus camomille aut
ex florib⁹ sticados aut melliloti vel alijs similib⁹. Odo
ret etiam florem camomille vel simile. ¶ Tertiū rigorē
fortē contingentē in febribus aut sine febribus cuius
plures intentiones habende sunt siue adhibēde: ⁊ ma
xime rigoris principiorum febriū sub rigore cōprehen
dendo frigus aut orripilationē licꝫ differāt hij termini
in signādo rigor orripilatio et frigus: vt dictum est ca-
pitulo suo. ¶ Prima intentio est minorare materiam.
¶ Scđa intentio est remittere acuitatem materie ⁊ mo
bilitatē: aut etiā remittere frigiditatē materie grossi-
ciem aut viscositatē. ¶ Tertia intentio est abijcere sta-
bilitatē siue frigiditatem siue fixitatē materie aut imo
bilitatem. ¶ Quarta intentio est obtundere seu abijce-
re sensum ne acuitate sensus acuti valde contristantis

aut frigidi valde infrigidantes valde debilitetur infir-
mus et ne augeatur cõcussio corporis perducens ad de
bilitatem. ¶ Quinta intentio est calefactio extremorũ
siue exteriorum calefactione egentium. ¶ Sexta in-
tẽtio est vigoratio virtutis tempore rigoris vel ante de
bilis per essentiã sub quibus intentionibus seu secun-
dum quas cõprehenditur vel intenditur regimen per
Auicẽnã positũ in caplo. ¶ Tangit enim primo reme-
dium per ligationem extremorũ in diuersis locis quod re-
gimen cõprehenditur sub quarta intentione. et intelli-
gatur ligatio in diuersis locis modo tacto et canonẽ hu
ius super textu videre debemus. ¶ Secundũ remediuz
cõprehenditur sub quinta intentione que est calefactio
et subtiliatio materie et inunctio fienda cũ oleo camo-
millino et radice lilij et per hanc inunctionẽ intelliga-
mus leuem inunctionem quam primo tentare debemus
circa partes narratas. De oleo vero camomillino loqui-
tur Mesue per hec verba. ¶ Oleũ camomillinũ est be-
nedictũ expertorũ iuuamentorũ. est enĩ resolutiuũ: con-
ueniens sedatiuũ dolorũ. et est in eo prohibitio cursus
materie propter stipticitatẽ eius modicam. et confortat
oĩa membra neruosa. ¶ Et modus cõpositionis eius est
sicut olei rosarũ. preter quod oportet quod fiat cũ oleo de oliuis
cõpleto siue completis: aut cum oleo sisamino cum illis
modis preparationũ quas dixit in oleo rosarum per camo-
millinũ intelligatur anetinũ quod Mesue dicit esse se-
datiuũ doloris loco dicto: prouocatiuo sudorum conferẽs
rigori febriũ inuncta spina et locis neruosis: prouocans
somnũ: conferens dolori capitis: resoluens apostemata
et duricies. Cuius cõpositio est sicut olei de camomilla
¶ Per oleum radicum lilij intelligit Auicẽna oleum yri
num siue radicum lilij celestis de quo Mesue loco al-
legato. Oleũ yrinũ est abstersiuũ resolutiuũ dolorũ frigi
dorum et maturatiuũ vlcerũ que sunt in pectore et pulmo
ne: et confert dolori capitis et splenis: et calefacit ea: et
confert dolori iuncturarum et lenit duricies earum et

apostemata dura et scrofulas: et frigiditati matricum confert dolori eius: et iuuamentum manifestum fetori narium: et spasmo et distillato in aurem. Et modus cõpositionis eius est. ℞. Radicum eius quantitatez quã volueris gratia exempli. ʒ. ij. florum liliorum. ʒ. iiij. coque radices et cape decoctionis. ʒ. vj. et funde super hanc decoctionem olei fisamini. vel olei oliuarum maturarum. ʒ. vj. coque in duplici vase et permuta radices et folia et sequere vlterius vt dictum est in compositione olei rosarum. ¶ Et per oleũ yrinum intellige oleum de enula de quo dicit Mesue loco dicto. ¶ Oleum de enula est calefactiuum et resolutiuum et confert rigori febrium et ad egritudines neruorum: et matricum et vesice: et resoluit morbos ventositatis et colericam ventosam. Et modus compositionis eius est. ℞. radicum enule contuse succum radicum eius olei fisamini ana quia. ʒ. ij. vini odoriferi partis. ß. quia. ʒ. j. ⁊ compleatur compositio eius sicut in oleo mirtino dictum est fortifi cat Mesue. hoc oleum addendo compõni predicte foliorum lauri. cardumeni spice inde calomi aromatici ana sextã vnius partis quia. ʒ. ij. scz. compleat decoctio vt dictum est: per tale oleum intelligere possumus oleum de cynamomo: oleum de sauina: oleum de pulegio: quorum conferentias. Per oleum yrinum intelligere possumus oleum liliorum alborum de quo loquitur Mesue loco iam dicto vt olei de enula tangit loco dicto in hec verba. ¶ Oleum de lilio confert dolori pectoris et alijs doloribus a frigiditate factis matricum et frigiditati earum: et calefacit renes et vesicam: et confert colice. Et modus ꝯpositionis ei⁹ est sicut olei camomillini p eterꝙ oportet vt citrinitas liliorum tota abijciatur et secundus modus compositionis eius est. ℞. foliorum liliorum. ʒ. viij. masticis calami aromatici: costi carpobalsami. ana. ʒ. j. gariofilorum cynamomi electi ana. ʒ. vnã semis croci. ʒ. iij. omnia preter folia liliorum infundantur aque frigide sufficientis quantitatis

quia duarū librarum ⁊ dimittantur die ac nocte: postea bulliant bullitione vna aut duabus. deinde proijce olei sisamini aut cōpletaꝝ oliuaꝝ sup ea lb.ij. ⁊ pone in vase vitreo cum folijs liliorū: et dimitte ad solē per quadraginta dies. deinde cola. Similiter potest fieri de folijs yreos de quo Mesue. ¶ Oleū de lilijs quādo fit de lilijs yreos ē magis calefactiuū et resolutiuū ⁊ penetratiuū Factū autē ex lilijs notis qꝛ albū est magis sedatiuum lenitiuū ⁊ maturatiuū. ¶ Ex Mesue aūt colligere possumus descriptionē satis fortis olei de costo de quo Mesue. Oleū costinū neruos ⁊ lacertos calefacit: ⁊ aperit oppilationes eorū: ⁊ cōfortat omnia neruosa membra: ⁊ confert epati ⁊ stomacho: ⁊ confortat capillos ⁊ prohibet caniciem: ⁊ facit colorē ⁊ odorē corporis bonuꝫ et modus eius est. ℞. costi amari. ℥. ij. cassielignee. ℥. j. extremitatū sansuci. ℥. iiij. vini odoriferi quātum sufficit ad infundendū noctibꝫ duabus: qꝛ causa exēpli. lb. j. olei sisamini. lb. vj. decoquatꝛ sex horis. qꝛ tēpore multo sicut oleū nardinū. ¶ Valet etiaꝫ ad illud oleū de croco de quo Mesue. Oleum de croco confert egritudinibus neruorum ⁊c. Valetꝫ etiaꝫ oleū de piperibus sue descriptionis. ¶ Item oleum de euforbio. Item oleum deiunipero. Item oleū de cucumere asinino. Item oleum amigdalarum amararum. Item oleum de been. Item oleū laurinum. Item oleū de granis citri. Item oleum nardinum descriptione Auicēne in quinto tractatu quarto distinctiōe pma ⁊ scda. ¶ Iteꝫ oleū de lilio. Itē oleū de costo. Itē oleū de kerua. Item oleum de citro. Item oleū de euforbio Auicē. ex dicto oleo sumēdo aut lraꝫ Auicēne sic primo describere possumus. ℞. olei camomillini. ℥. j. olei radicuꝫ lilij quia yreos predicti. ℥. ß. misce si vis cū modico cere et fiat vnguentū molle aut solū olea calida applica. Scdaꝫ descriptionē tangere possumꝫ ex illo pagrafo. Et sūt de homibꝫ ⁊ ē descriptio fortior pma: ita dici pōt. ℞. olei camomillini. ℥. j. ß. olei yrini. ℥. j. cardamomi: calamenti: rute, sticados: qꝛ floꝝ

sticados vel absinthij vel origani ana.ʒ.ß.castorei grana.iiij.baurach qꝛ salis cõis aut gẽme piperis et piretri añ.℈.j.terant̃ subtilissime cũ oleo dicto misceant̃ cũ cera vel sine cera.¶ Tertiũ remediũ tangit̃ ibi:ꝛ qñꝙ pertrãsit. Et linimentoꝝ ex assa ꝛ pipere ꝛ sinapi.ꝛ hoc linimentũ possum⁹ ymaginari multipliciter. Primo sic describendo.℞.sinapis asse ana.ʒ.ij.bulliãt bene ꝛ sufficienter trita ꝛ dissoluta in.viij .ʒ. vini maluatici ad cõsumptionẽ medietatis. Deinde ex hoc linimẽto liniãtur prehabite ꝑtes. ¶ Modũ tamẽ aliũ tangit Mesue et qñꝙ decoquat̃ vt ita describat̃.℞. sinapis asse ana ʒ.ij.coquãtur in lib j.aque fluuialis ad cõsumptionem tertie ꝑtis.deinde huic aq̃ infundant̃ ista olea.℞.olei anetini olei de yreos ana.ʒ.j.bulliant ĩ ista aqua sufficienter:deinde auferat̃ oleũ suꝑnatãs:postea colet̃ dicta agua ꝛ corpulãtia asse ꝛ sinapis recipiatur et misceat̃ cũ dicto oleo et cum modicissimo cere fiat vnguentum molle. Uel si vis facere forti⁹ loco aque pone vinũ albũ valde acutũ.vt maluaticũ.tribianũ vel sclauonicum aut maioraticũ vel crepellũ antiquũ.¶ Quartũ remediũ tangit ibi. Et aqua eruce. Et sic põt describi.℞.eruce aliqualiter cõtuse.ʒ.j.bulliant in lib.ß.aq̃ ad cõsumptionem tertie partis. Et hãc decoctionẽ applica vel infunde pannũ huic aque et applica vel olea ꝑdicta iterũ coque in dicta aqua multa decoctione. Deinde aufer suꝑnatans oleũ:et cũ modico cere fiat vngueutũ molle album.¶ Quintũ remediũ est decoctio ozimi vt.℞.ozimi gariophilati.M.j.seminis eius.ʒ.ß.coquatur in duab⁹ lib.aque ad cõsumptionẽ quarte partis. deinde infunde pannũ et applica vel potes capere predicta olea et operari vt dictũ est in decoctione eruce et ozimi:simul decoctionẽ facere. ¶ Uel potes eligere hoc remedium fortius.℞.abrotani floꝝ sticados.floꝝ lauri.absinthij azari ana.M.ß.ameos.ʒ.iij.costi.ʒ.ij.eruce.yreos añ.quartã.M.j.bulliant in lib.ij.aque ad consumptionem q̃rte ꝑtis,deĩde coq̃ olea ꝑdicta ꝛ opare ſm q̃d dictũ est.

¶ Sextuz remediū tāgit ibi. confectio olei boni. Cuius
descriptio ē hec. ℞. aneti sicci: calamēti: rute aā. M. ß.
mirre piperis: piretri: aā. ʒ. iij. bulliāt in lb. j. vini ad cō
sumptionē medietatꝫ. deinde. ℞. olei sisamini. ℥. iij. mi
sce aquas ⁊ coq̄ vsq3 ad euanescētiā aq̄ post vnge: aut
si vis adde paucissimū cere citrine. ¶ Aliud s̄m Auicē
nā ibi de oleis fortibus tāgit olea fortia in rigore quar
tane: vt est oleū de costo: oleū de sticados: oleū de abro
tano: oleū de lilio: intellige maxime de yrino: oleum de
mirra hic applica olea tacta. Docet t̄n Auicēna ita de-
scribere. ℞. alicui⁹ p̄dictorū oleoꝝ. ℥. j. piperis. ʒ. iij. ⁊ se
ctā. ʒ. j. piretri sint ista trita ⁊ misce. ¶ Aliud remediū
tangit: vt decoquatur absinthium in aliquo oleo: vt a
netino: et per hoc intelligere possumus oleum de absin
thio. ¶ Aliud remediū vt coquatur apiū cum semine in
oleo oliue mature: vt. ℞. apij aut melius seminis apij. ℥.
j. coquatur in lb. j. olei ad consumptionez tertie partis.
¶ Aliud remediū est vt ingrediatur oleum leuiter cale
factum siue fiat semicupium vt spina ⁊ posteriora: at-
tingāt oleum. ¶ Aliud remedium tangit per potiones
calidas: vt per potationez abrotani: ⁊ similiū ⁊ p̱ aliasq̄
tāgētur inferi⁹. ¶ Itē aliud remediū p̱ vaporationē sup̱
aqua leuis calorꝫ ne si fortꝫ calorꝫ sit p̱ subitū occursū
adaugeat rigorē. ¶ Aliud remediū forte qn̄ nō sedatur
rigor est hui⁹ descriptiōis. ℞. calamēti eruce. aneti. aā
M. ß. seminis apij: anisi: masticis aā. ℥. ß. ß. vaporatio:
vt tactū est. ¶ Aliud remediū tāgit vt. ℞. floꝝ sticados
obrotani: calamēti: sq̄nāti: rute: aneti. maiorane: costi.
aā. M. j. cimini: anisi: seminis apij caruī: feniculi. seis
rute. semis ozimi gariofilati cardamomi aā. ℥. ß. et bul-
liant in tāta quātitate aq̄ vt saltez possint spinam bal-
neare. ⁊ hoc remediū valet ad intentionē calefactiōis
et subtiliatiōis materie: ⁊ ad intentionē paucificatōis
eiusdē. Unde vt tangit Auicenna oēs medicine fortis
prouocationis. scil3 vrine prouocationis sudoris pro
quanto subtiliāt materias grossas ⁊ cōgelatas liquāt

et resoluũt ⁊ saltē aque incidunt ⁊ sedant rigore. Deinde Auicenna tangit remedia aliqua sedantia rigorem fortē quartane. ¶ Et est primũ remedium hoc. ℞. costi contriti.ʒ.j.siue aur.j.quia.ʒ.j.⁊ septimã.ʒ.vnius aque calide:quia aque simplicis.ʒ.iij.vel potes ymaginari hoc remedium decoquēdo predictũ costũ ⁊ dãdo aquã in potu:⁊ per istud potagiuz intelligere possum⁹ simile. vt factum ex decoctione aneti aut anisi:aut cimini aut ameos aut cinami vel gariofili ⁊ plurium aliorum que per te colligere potes. Abiectis tamē post decoctionez corpulētijs habentiũ stipticitatē.et valet hoc remediũ ad calefaciendũ.paucificandũ:⁊ resoluendũ siue subtiliandũ materiã melãcolicã. ¶ Scõz potagiũ ē. ℞. agarici electi.ʒ.j.opij.grana.ij.cõterãtur ⁊ infundatur aq̃ ⁊ coletur valet hoc remedium ad prouocandũ somnum propter opium:⁊ valet etiam ad subtiliandũ et calefaciendũ propter agaricum quē Auicenna valde cõmendat:cuius infusio post colaturã ebetata virtute expulsiua per opium:⁊ ita etiã remisso rigore non soluet aut vomitum faciet aut si faceret solutionem vel vomitum non nocebit:agitando et cõmouēdo materias:nam nõ ita facere poterit fixũ rigorē. ¶ Item etiã per agaricuz fit calefactio ⁊ subtiliatio:⁊ est hoc remediũ satis efficax. ¶ Tertiũ remediũ tãgit ⁊ est hoc. ℞. radicis yreos sicce.ʒ.j.et septimaz puluerizentur debite ⁊ in potu detur cum aqua calida. Et valet hoc ad subtiliandum et calefaciendum materiam. Deinde ad expellendum calorem. Per hoc remedium potest intelligi simile:vt. ℞. zinziberis aut piretri aut acori.ʒ.j.bibatur etiaz cũ aq̃ calida. Aut si vis istud fortius. ℞. aque sublimationis betonice.ʒ.iij.piperis debite triti.ʒ.j.da in potu valēt ista remedia ad similes intentiones et ex canone Auicenne potes infinita describere ex fortiter prouocantibus:quia subtiliant ⁊c̃. ¶ Ulterius Auicēna tãgit medicamina composita:⁊ primo tiriacã dyatesseron de q̃ loquēs Mes. i antidotario ita dicebat tiriaca diatess.

supple id est de q̃tuor :nã quatuor ingrediunt ipsam vt gẽtiana bacaꝝ lauri:mirra:aristologia rotunda: cuius magna sunt iuuamenta ad egritudines frigidas cerebri:sicut tortura:epilentia:paralisis: dolor stomachi:et inflatio:ꝛ malitia digestionis epatis sicut est cacesia ꝛ ydropisis:ꝛoppilatio ꝛ cõfert morsui scorpionis et potui venenosoꝝ:cuius descriptio est. ℞.gentiane bacaꝝ lauri:mirre:aristologie rotunde.añ.℥.ß.contere et confice cum melle dispumato. Dos est ab aur.ß.ad aur.j. et da sine aliquo liquore aut cũ aqua decoctiõis alicuiꝰ predictorũ subtiliantiũ. ¶ Per istã tiriacã intelligere possumꝰ tiriacã vsualẽ aut andromachi:cuiꝰ dosis sit.ʒ.j exhibita modo dicto aut metridatũ. ¶ Et valent hec tiriace ad cõpiendũ predictas intentiones: vt est notũ ¶ Scdo cõmẽdat Auicẽna p p̃dictã intẽtionẽ electuaria:quia cõfectiones molles ꝛ tũ masticabiles sint. Et primo diacalamẽtũ de quo Mes in antidotario descriptione prima. Diacalamẽtũ descriptione sexta cõferẽs ad egritudines frigidas mẽbroꝝ nutricatiõis ad maliciam digestiõis.et facit penetrare cibũ qui penetrare nõ põt ad epar ꝛ ad totũ corpus:ꝛ est eiꝰ ꝓprietas. Et cõfert rigori febriũ emplastrata ꝛ inũcta spina supple et in potu dat ad modũ cõmestibilis. Et est ex subtiliãtibus humores grossos: ꝛ viscosos:ꝛ resoluit vẽtositates:et confert singultui vehemẽti ex causa frigida acetosa cuius resolutio difficilis est.ꝛ prouocat mẽstrua ꝛ vrinã cuius hec est descritio. ℞.calamenti fluuialis et montani siseleos:seis petros.ana.ʒ.vj.zinzib.ʒ.iij.seis apij extremitatũ alachese.i.thimi.añ.ʒ.ij.cheysim.ʒ.vj. piperis.ʒ.xij.mell.spũati quantũ sufficit.dos est a.ʒ.j. cum vino vel aliqua dictaꝝ aquarũ. ¶ Aliud est electuariũ ꝛ dyaciminũ de quo idem Mesue loco dicto. Dyaciminũ valẽs ad dolorẽ stomachi:et ventris de frigiditate factum aut vẽtositate grossa:aut ex flegmate grosso coadunato ad dolorẽ colice:ꝛ ad singultũ prefocatiuũ a repletione factũ:aut ventositate grossa:ꝛ eructatio-

nem acetosam et ventositates quascūq; dispergit et oppilationes aperit et mēbra nutricationis calefacit cuius descriptio. ℞.cimini carmeni p diē in aceto infusi et exiccati. ʒ.xx.zinzib.alafe añ.ʒ.iiij.piper; cinamomi añ.ʒ.ij.ameos.ʒ.j.℔.folioꝝ rute sicce baurach ana.ʒ.iiij cōfice cū melle dispumato dos sit a ʒ.j. vsq; ad iij. Et p hoc diaciminū intellige aliud diaciminū q̄ idē Mesue loco.s.superiori descripsit. ¶Secundū electuariū est diapipereon de quo Mesue loco iā dicto sub specialiori nomīe ita dicebat.diapipereon descriptione cōi calefacit stomachū et ventrē et remouet dolorē eius et humore crudo flegmatico et melancolico:et mundificat ipsum a multis humorib⁹ et valet ꝯtra acidos ructus et digestionē ꝓcurat cui⁹descriptio. ℞.triū.pipeꝝ aur.v. zinzib.asse ana aur ij.spice.ameos amomi aur.j. cassie seminis apij siseleos azari enule si cce ana aur. ℔ consice cū melle dispumato.Dos est a.ʒ.j.simpliciter sumēdo vel cū aliqua dictaꝝ aquaꝝ vsq; ad.ʒ.ij.Per ista electuaria potes cape alia ex Mesue vt dyanisū dyambra vbi intenderes cōfortationē cordis.¶Itē electuarium de aromatib⁹.¶Itē electuariū de gēmis.Itē electuarium de ligno aloes.Itē electuariū de citro et inuētione sua.Itē dyanisum dulce. ¶Ex quito etiā canone multa colligere potes ꝑmo tractatu Veꝝ q̄ descriptiones quinti nō sunt bene vsuales ideo nō curaui explicare. ¶Ex nicholao colligere potes dyacastoreū q̄ est valde forte. dyacastoreuz dyacalamentū. dyatrion pipereon dyazinziberis.¶Itē ex lr̄a sumat pliris narcoticorū licet enim describat ad alias vtilitates cōferēs maxime intelligatis exclusa camfora.Similiter electuariū ducis licet ꝓpter aliud descriptū.horū tamē duorū cōferētia ꝓbare potes ex canone p̄habito ꝑmo paragrapho et oēs medicine fortis ꝓuocationis.Deinde Auicenna ibi.Et surupus .ordinat sirupū quendā quē possuz ꝑmo sic describere. ℞.seminis rute.ʒ.℔.asse piretri piper;.ʒ.℔.bulliant in.ʒ.x. aque ad consumptionem quinte par-

tis vsq₃quo bñ ferueat aq̄. Deinde ℞. mellis. ℥. ij. et cū dicta decoctiōe post colaturā misceat̄ mel ⁊ fiat sirup⁹ Cuius dos̄ esse potest ab. ℥. j. ß. vsq₃ ad. ij. ß. melius est tamen dimittere assam et tantomagis augere dos̄ piperis. vel posses ymaginari iulep simplex mellinum longum in quo feruerūt aque que in littera ponuntur. Vel si vis faciliorem potes ponere cinamum solum et obmittere assam piretrum et piper vel sociare piper cinamo. aut gar̄. aut zinziberi. Per hunc modum intelligere potes sirupum mellinum cum decoctione etiam seminum prouocatiuum somnum. Et iste sirupus complet etiam prehabitas intentiones. ¶ Deinde Auicenna describit quasdam pillulas dandas ante tempus rigoris infirmo existente forti et calido ex aere calefacto per ignem et cooperto debito aere. et quando intentio est prouocare somnum et subtiliare materias. quarum descriptio. ℞. storacis. s. lignee mirre opij. oppoponaci añ. part. j. vt causa exempli ana. ℥ j. conficiantur cū butiro aut melle aut simili. et dosis sit quantitas vnius fabe seu ℈. j. iste tamen non sunt multum vsuales. ¶ Tangit aliam descriptionem valentem ad dissolutionem ⁊ calefactionem q̄ ad prouocationem somni. Nam talia plus superant opium. vt ℞. oppoponaci castorei dauci asse: piretri: opij partes equales causa exempli ana. ℥. ß. terantur ista subtiliter et conficiantur pillule vt dictum est. ¶ Tertium tangit ibi: et descriptio bona que ad easdem intentiones lic₃ minus prouocatiua somni immo quasi ex toto valens ad intentionem primam: et ista est descriptio ℞. oppoponaci serapini. aniudē. i. herba ex qua fit assa cimini carmeni carui seminis apij. piperis ana. aur̄. j. ß. seminis iusquiami albi croci aristologie: castorei: euforbij mirre ameos. zinziberis ana. ℈ ß. seminis armeli. i. cicute. aut cute siluestris piretri. ana aur̄. j. conficiātur cum melle ad modum electuarij. et detur pondus nuclei auellane quia a media. ℥. vsq₃

ad ʒ.j.cum aqua calida. ¶ Aut fiant pillule modo dicto et est medicamen valde efficax ad calefaciendum et subtiliandum maxime valens in quartana aut in rigore prouenienti a flegmate vitreo. ¶ Deinde Auicenna tangit ibi regimen per cibum et potum alteratiuos et resumptiuos. Et primo tangit vinum actuale factum aut subtile album et acutum cuius actuali calore et virtuali est calefacere et exciccare materiam et vigorare virtutem debilitatam per viam resolutionis a frigiditate materie que corrumpit substantiam spumosam et in quattuor.ʒ.vini potandi ponetur granū.j. musci.aut ʒ.ß.cimini.deinde coletur hoc et capiat potū. ¶ Item cibi fiunt calefacti. vt sumatur brodium pulli calefacti et decocti vsq̄ ad dissolutionem carniū . asperso cinamo vel alio simili aromatico vel etiam brodium pulli contusi similiter etiam aspersi aut etiam spersi aliqua dictarum confectionum aromaticarum puluerizatarū aut ponatur pullus cum aromaticis ad sublimandum et de sublimato calido in potu detur . aut oua sorbilia taliter aspersa: maxime vitella:aut testiculi gallorum ita aspersi:et sic intelligantur cibi facilis digestionis ⁊ cito refectiui virtutis. ¶ Demum Auicenna tangit regimen per solutiua ventris: et primo per yeram id est benedictam medicinam quam intelligere possumus esse simplicem a simplicitate aloes ingredientis quia non ingreditur aliud solutiuum vt est yera pigra id est a materia Galieni quam describit septimo terrapentice.capitulo decimosexto. de cura male complexionis stomaci cum humorum vitio illo paragrapho. Apparet autem iam habere vocatam ab omnibus mediciuis constructam pigra. exlota ⁊ non lota aloes ammisceatur autem cinamum balsamum et azarum et spica et crocus et mastix id est mastix de chio insula. ¶ Sint autem quidam horum vnuicuiusq̄ dragme sex: soli-

nis autē aloes tantū quantū de oībus optimū autē est hoc farmacū in cachocimis tunicarꝝ vētris hec Galie. Possunt hec autē oīa cōteri et ad inuicē misceri et dari cū aqua zucchari a.ʒ.j.vsq; ad.ʒ.iij.vel possunt cōfici cum melle dispumato et dare poterim⁹ vsq; ad.ʒ.ß.vel etiā ex dicto puluere cū melle vel iulep:vel sirupo aceto so simplici ꝛ fiāt pillule. Sitq; dosis a.℈.ij.vsq; ad.iiij. ¶ Describitur autē et cōmendatur yera Galieni a Me sue in antidotario:cuius littera ita habꝫ.yera Galieni nomē habet rectitudinis ꝛ est medicina sublimis ī qua aggregāt virtutes ꝛ opationes nobiles. Est etiā resolutiua subtiliatiua materiarꝫ malarꝫ et viscosarū et est solutiua earꝫ q̄ ibibite sunt ī poris et angustationibus sicut ībibitur aqua in spongia ꝛ pficitur ab ea solutio bona et cōueniēs et est calefactiua et aperitiua oppilationū et abstersiua. Et illa in qua proiicit aloes lotum cōfortantior est:et si non sit lotum efficitur plus solutiua et minus cōfortatiua:quidā cōficiunt eā cū melle et quidā sine eo : īmo quidā faciūt trociscos cum aqua bdellij et draganti. Si virtus quidem huius medicine affert iuuamenta magna expta ad egritudines capitis stomachi epatis et iuncturarū renū et matricis et mēbrorū interiorū frigidorū. et educit frigidas humiditates et putridas generatas in venis cuius permixtio. ℞.masticis cinamomi azari: spice silobalsami cassie partes equales q: gratia exempli.ʒ.iij. Et quidā addūt florꝫ squināti tantūdē et quidā addiderūt absinthium et alij aloes duplū oīm sit dos vt tactum est. ¶ Hanc yeram similiter cōprehende q̄nto canone tractatu.secūdo ibi:hec est yera Galieni de aloe licet tangat aliam yeram Galieni descriptione Pauli incipit littera.℞.camedreos tertiam tangit ibi.℞.pulpe colloquintide. ¶ Secundū solutiuum principale tangit Auicenna ibi diacitoniten cuius descriptionem bonam vide a Mesue in antidotario descriptione vltima et descriptione tertia. Et tangit hoc vltimū electuarium cuius litte-

ra habet ita. Confectio electuarij diacitoniten cōferēs colice et egritudinibus mēbrorū nutricationis et solutione educit colerā cuius descriptio. ℞. succi citoniorū lib. iij. mellis taberzet. lib. ij scamonee. ʒ. j. ß. gallie bone gar. zinzib. masticis piperis longi cinamomi nucis muscate piperis nigri ana. ʒ. iij. cōfice oīa simul. Et fit dos sua ab aur. j. vsqȝ ad. iij ¶ Si autē vis vt solutiōe educat coleram et flegma ponātur in medicina scamonee. ʒ. v turbich. ʒ. xij. Si autē volueris vt solutione solū educat flegma abiecta scamonea ponatur turbith. ʒ. xxv. cartami excorticati ponderis scamonee. Et si vis facere cōfectionē minus displicibilē abijce cartamū et dimitte turbith. Si vis vt colerā nigrā educat ponat loco dictorū ellebor nigri: aut epithimū vel polipodiuȝ supple fm dosim turbith. Et apud plures fit hec medicina cum melle. s. cū magis qrimus euacuationē colere. Multiplex diacitoniten vide in quinto tractatu tertio. ¶ Ultima cōfectio est diafinicon. i. cōfectio de dactilis de qua loquens Mesue in antidotario descriptione tertia inquit ita. Confectio de dactilis quaȝ describit filius Tecar est diafinicon cōferens ad febres cronicas ⁊ est medicina securitatis: et confert ad colicā et dolorem ventris. et humorē crudū et frigora et est solutiuū facile cōueniens cuius descriptio. ℞. dactilorꝫ exion in aceto vini infusorum partes. v. al's iij. seu part : penidiarum partes. j. amigdalarum mundatarum partes xxx. scamonee ptes xij. zinzib. piperis longi foliorꝫ rute siccorꝫ cinamomi ligni aloes macis anisi feniculi. dauci galange ana partes. ij. ß. fiat oīm cōtritio bona et confice cū melle dispumato quantū sufficit. Est enī medicina mirabilis. dos est a. ʒ. iij. vsqȝ ad iiij. vt melius puto: multiplex est diafinicon vt cōprehendere potes quinto canone tractatu tertio et loco diafiniconis potes vti electuario indo dupli ꝙ describit Mesue loco dicto. Cui⁹ dos sit a ʒ. j. vsqȝ ad tres. ¶ Ultimo Auicenna ibi. Quando est rigor paruus et laboriosus et proprie sine febre

cōmendat pillulas fetidas quia fetide grossos et visco
sos ducunt humores. Et ideo in rigore proueniente ex
flegmate vitreo non ventura febre conferunt non val-
de calide. quarum descriptio habetur. ȷ. ix. almansoris
capitulo de paralisi quarum hec est descriptio. ℞. pul-
ueris pigre. ʒ. x. pulueris colloquintide. dragmas q̄nq̄.
euforbij. ʒ. ij. ß. castorei piperis assc. serapini oppopona
cis saracidi indi. i. casie: sinapis ana. ʒ. ß. cētaurce mi-
rabolanorum. ana. dragmas quinq̄. gūme dissoluantur
in succo rute et alia confinciantur cum succo et gummi
Mesue i antidotario descriptioe quarta. scz maior̄ ⁊
minor̄ tamen solam descriptionē ponam pro quibus
littera Mesue ita habet. ¶ Pillule fetide maiores que
expellunt humores viscosos grossos: ⁊ conferunt ad do
lorem iuncturarum et podagre et dorsi et ad dolorem
stomachi et colicam et morfeam et lepram cuius de-
scriptio est ista. ℞. serapini licz littera alia habeat se-
minis apij aromatici bdellij oppoponacis colloquītide
armel. quia rute siluestris aloes epithimi ana. ʒ. v. her-
modactilorum ascebran quia esule ana. ʒ. ij. scamonee
dragmas. iij. cinamomi spice croci castorei ana. ʒ. j. tur
bith. ʒ. iij. zinziberis. ȷ. ß. euforbij. ℈. iij. dissoluantur gū-
mi in aqua porri quia decoctionis vel succo aut in aq̄
sublimationis. Et pillule tamen fiant dosis eius est a. ℈
ij. ß. vsq̄ ad quattuor licz Mesue duas dragmas ponat
in dosi. Non miretur autem aliquis si ex auctoribus ce-
pero descriptiones quia experte sunt ideo meliores.
Iuxta Auicenam canone sexto capitulo primo. iuxta
proemium circa finem. Et scias q̄ experta melior est
q̄ non experta. et maxime, que meo tempore imitatus
sum et imitari propono verū vt re medici vigoris ordi
nem socientur que debet lvt leuiora ꝓcedant aliqua re-
plicabo simplicium eorum naturas et gradus ex men-
te Auicen. maxime sunt ista. ¶ Camomilla calida et sic-
ca in p̄mo gradu que cōferunt epithimate facto aut em
plastro aut oleo de aliqua canone, secundo, simplici et

quinto.nam in ordine sit. Absinthiũ calidũ in ṗmo et siccũ in secũdo applicatũ corpori eodẽ mõ de quo canone secũdo simplici tertio. ¶ Itẽ apiũ mõtanũ domesticum calidũ in ṗmo ⁊ siccũ in secũdo.applicatũ similiter et maxime oleũ eius cañ.secũdo.simplici sexto. ¶ Quinto agaric⁹ calid⁹ in ṗmo:et sicus in secũdo.ex Auicẽna Mesue.secudo ṗcipaliter est mirra calida ⁊ sicca ĩ scđo simplici.cccclxxxj. ¶ Quarto eruca sicca in ṗmo ⁊ sicca in scđo simplici.clix. ¶ Quĩto laur⁹ calid⁹ ⁊ sicc⁹ in scđo simplici.ccccccclix. ¶ Sexto anetũ calidũ ĩter scđm ⁊ tertiũ.et siccũ in scđo simplici.cccccclvij. ¶ Septĩo anisum calidũ ĩ scđo ⁊ siccũ ĩ tertio.simplici.xxx. ¶ Octauo siscleos planta ⁊ semẽ cal.⁊ sic.in .xij. ¶ Nono squinãtũ est arbustũ ⁊ maxie flos cal.⁊ sic.in scđo semẽ tñ calidi⁹ est. ¶ Primo ṗncipal'r est opoponacũ gũmi ca. ⁊ sic.ĩ ij. simplici.cxxxvij. ¶ Secũdo poliũ minus ꝙ est spẽs sticados calidũ in tertio:⁊ siccũ in scđo mai⁹ tñ est calid⁹ ⁊ sicc⁹ ĩ scđo simplici.cxlvij. ¶ Tertio oẽs spẽs aristologie ca.vsq; ad tertiũ:⁊ sic.ĩ scđo simplici.ccxxxj. ¶ Quarto cinamomũ ca.⁊ sic.ĩ tertio ⁊ ꝓpe cõfert oleũ simplici clxiij. ¶ Quinto cardumeni carui.s.agreste cal'.et siccũ in secũdo.ccccc.lxxv. ¶ Sexto cãlamentũ.s.nepita. calidũ et siccũ in tertio.ꝺm herbolistas et conueniens rigori simplici.ccccxlvj. ¶ Septimo sansucus siue maiorana aut amaratũ calidũ et siccũ in tertio simplici. cccc. ¶ Octauo costus calidnm in tertio simplici. cccccl xxxj. ¶ Nono piretrũ calidũ ⁊ siccũ ĩ tertio cõueniẽs ĩ rigore et ante facta fricatione cum oleo eius simplici. lviij. ¶ Quarto ṗncipal'r est assa calida ĩ ṗo q̃rti ⁊ sicca ĩ ij. febri quartane cõueniẽs simplici.ccxl. ¶ Scđo ca.⁊ sic. vsq; ad quartũ simplici piper. ccccccc. Inter ista sit ordo vt a leuioribus inchoemus et gradatĩ ĩ fortiora tendamus et vitemus calida in quarto inquãtũ possumus. ¶ Item inter cõposita cõprehendatur ordo ex noticia simplicium et sit ordo in applicationibus predictorum vt euacuantia premittamus que sunt loco suo

dicenda. deinde alterem⁹ aerē loci ⁊ lectū. deinde si ap-
pareat in stomacho materiā latitare qd̄ cōprehēditur
p nauseā ⁊ stomachi grauitatē prouocet vomitus pse
uerante rigore. ¶ Itē si apparuerint in ventre rugitus
nō erit malū adhibere suppositoriū nec medicine adhi
bende sunt magis secura febre solutiue nisi coacte le-
uiores tñ q̄ febre nō ventura. ¶ Itē irregulariter ad-
hibeant stante rigore puocantia somnuz in lr̄a tracta
et intellecta p illā vt philoniū et tiriaca recens nec ad
ministrentur ista calida: nec etiā administrētur cibi vl̄
potus nisi etiā coacte possimus exterioribus remedijs
attēdere: ⁊ etiā sacculationi capitis cum aliqualr̄ cali-
dis aromaticis de quibus tanget inferius. Aqua vitis
non grandis vini quā valde cōmendat gētilis epithi-
mando partes prehabitas cōuenit nam de ea erit etiā
sermo. ¶ Capitulū de regimine sudoris.

Expedito regimine rigoris ad regimīe
sudoris veniendū qui multipliciter di-
uersificari pōt. Primo ex pte tēporis:
quia fit factus in die cretica qui Aui-
cenna testante illo caplo. Oportet ne
creticus sudor nō est cōstringēdus nisi
superfluat. Scd̄o accidere pōt quasi statim inchoante
paroxismo qui constringendus nō est plurimum pp̄ter
multā esse materiā. ¶ Itē euenire potest tēpore cōuales
centie plurimū notans materiā esse multā ⁊ iste etiaz
plurimū cōstringēdus nō est. ¶ Itē distinguitur sudor
rōne qualitatis: qz quidā calidus: quidaz frigidus aut
medius. ¶ Itē rōne substātie: qz quidā subtilis: quidam
grossus siue viscosus ⁊ multe alie diuersitates in sudo
ribus accidūt: vt ptz scd̄a quarti: ⁊ primo pnosticorū: q̄
quidem non sunt de pposito omittātur pro nunc. ¶ Est
em̄ intētio Auicēne ponere potissimū regimē sudoris
supfluitatis psternentis virtutē s̄m plurimū pcedente
supfluitate materie vel liquiditate: vel apertura poroꝝ
aut debilitate cōtentiue virtutis ⁊ incitatiue expulsiue

per exteriores poros. ¶ Restrictiui igitur prefatū sudorem aut recturi ꝛ refecturi virtutē multiplicē intētionē habere debem⁹. ¶ Prima intētio. vnā ad cōstringendū poros: aliā ad spissandū materiā. ¶ Tertiā ad cōfortādū contentiuā mēbroꝝ. ¶ Quartā ad cōtinendū acuitatē expulsiue. ¶ Quintā ad deriuādū materiā siqua debuerit expelli. ¶ Sextā ad resoluēd ūvirtutē. ¶ Prima intētio cōplet per tria. ¶ Primū per aerē ꝛ infirmi decubitū. ¶ Scdo per sudorē abstergēdū. ¶ Tertio per extrinseca corpori applicāda. ¶ Pria pars primi haberi pōt ex dictis sup caplo de rigore acutaꝝ. ¶ In pñti tñ caplo precipit Auicenna euētari ꝛ infrigidari locum. Vide modos loco dicto. hic tñ valent flabellationes ꝛ subleuatiōes pānoꝝ. Monet tñ Auicenna infirmū poni sup instrumēto in quo solēt pueri cōcuti: qd intelligi pōt arcuatum cunabulū qd cuz fune aliquo aut arbori aut alteri substentaculo: ꝛ hoc puto melius si applicatū sit cunabulū ex corio inflato aere: ꝛ ita circūdatum circūferentia: vel intelligere possumus instrumētū quo pueri vtūt: qd in vulgari nostro vocat visculū seu vehiculū ꝙ ꝑpt rōcinationē aeris nō calefacti per corpus patiens ꝛ vapores eius ad infirmandū vt cōprehēdere potes ex scdo ꝓbleumatū ꝓbleumate. xxiiij. ¶ Scda pars primi ex loco ꝑhabito presumitur ꝺm ꝙ est ex pte sudoris ꝛ nō abstergat: ꝛ maxime īfrigidato aere. Nā absterſio addit in sudorē: ꝛ dimissio stringit: vt tangit Auicēna pñti caplo: ꝛ pbus scdo ꝓbleumatū ꝓbleumate. xiij. Tūc quia sudor poros oppilat et ab extrinseco nō permittit exire tunc: qꝛ ad suā trāsueniens frigiditatē poroꝝ efficit stricturā. ¶ Tertio vt exterior explicatio distingui pōt inunctiōes siue linitiones. ¶ Item balneationes ꝛ epithimatiōes. ¶ Quantū ad primum cōmēdat Auic; oleū roſ. forte. s. i stipticādo ꝛ strigēdo facto ex oleo oliuarum immaturarum siue enfacino et rosis rubeis siluestribus siue rosis bugulis ꝛ nō aptis dū primo sint siccate ad solē; cuius descriptionē ꝛ iuua

menta tangit Mesue distinctione vltima per magnū processum. Et quia oleū benedictum est ſm eius laudē multā proponit Mes ꝛ propositionē multiplicē tangit cuius litteraꝫ tāgit explicando cuius initiū ita habet. ¶ Oleum rosaꝝ cōpletū al's cōpletaꝝ est sedatiuū doloris. cōfortatiuū ꝛ resolutiuū conuenienter ꝛ lenitiuū Rudū vo est extinctiuū: intelligendo per rudū facto ex oleo ꝛ rosis immaturis cōfortatiuum: aggregat iuum inspissatiuū prohibitiuū cursuum materierū ꝑpter qd putandū: potissimū est ad dissinteriā ꝛ fluxū materieꝝ per corpus ꝛ differt cōpletū a rudi: qm̄ cōpleti materia est oleū de oliuis maturis siue cōpletis: ꝛ folijs rosarū cōpletarum. Rudi vo materia est ex oliuis quibus nō accidit maturatio seu cōpletio ꝛ rose q̄ nōdū recesserūt nodos suos. Et modus cōpositionis eius est vt accipiatur oleū de oliuis vel oleū sisaminū recens ꝛ laua pluries lauationibus cū aqua fontium: deinde accipe folia rosaꝝ recentiū ſm quātitatē sufficiētē ꝛ sepelias in loco in quo lauasti ꝛ reconde in vase vitreo ꝛ obtura orificium eius ꝛ repone soli septeꝫ diebus. Deinde coque in vase duplici per horas tres. deinde fac permutationē rosarū recentium ꝛ vtere alijs recentibus: et dimitte per alios septem dies ad solem. deinde extrahe decoctionē in eo sicut sciuisti ꝛ fac de nouo permutationē rosaꝝ et proijce super illud aque infusionis rosaꝝ quā tradim⁹ in cap'lo de sirupis: ꝛ sume quartā olei et str in ge orificium vasis et dimitte ad solē per dies quadragita. deinde cola ꝛ iterū expone soli ꝛ dimitte tempore extenso ꝛ vtere vbi oportet. ¶ Modus cōpositionis ē alius ꝛ acquirit ex hoc ꝙ sit magis resolutiuū. ℞. succi rosaꝝ aque infusionis earū an̄. partē. ℥. j. olei loti et preparati sicut diximus ana. partes. ij. deinde operare vt dictum est de decoctione ꝛ permutatione foliorum roſ. expon e soli vt est dictū et fac eandem permutationem succi et aque infusionis eius et recondatur in vase ꝛ exponatur soli per quadraginta dies. ¶ Tertius modus

compositionis eius est. ℞.amigdalarum dulcium pur gatarum quantitatē quā voles et tere in mortario vlti ma contritione: deinde quantitatem earuʒ ex folijs ro sarū recentium. Iterū tere cuʒ eis ⁊ fac pastones et di mitte in loco calido per diem vnum. deinde tere ⁊ ma-laxa in pila malaxatione multa sicut intermissione et fundatur super illud aque infusionis rosarum calide ⁊ desinetur malaxa et remanebit oleuʒ. Ultimo vo ma laxa ⁊ exprime oleum in zainari cum expressorijs ⁊ to-tum repone in vase ⁊ vtere vbi oportet. ¶ Quartuʒ mo dus cōpositionis vt ita misceatur sisamū excorticatum sicut dictū est de administratiōe amigdalarū dulciū est melius materia rudis et sisamuʒ olei rosarū completi. ¶ Secundū oleū in ordine ē oleū mirtinū cuius descri ptionē cape ex mesue. ¶ Tertiū est oleum de salicibus. ¶ Quartū est oleū de balaustijs quoꝝ descriptiones per te facere potes. Per ista olea intelligere potes oleum citoniorum descriptione Mes. Ex quibus oleis iunge spinam ⁊ renes. ¶ Aliud oleuʒ cōpositū tāgit Auicēna qđ poterit sic scribi. ℞.citonioꝝ ponticoꝝ maloꝝ.aā.ʒ. ij.bulliant in aqua.ʒ.ij.⁊ post sufficientē bullitiōeʒ vini ℞.ros.siccaꝝ ⁊c.debite ꝯtuse ⁊ pistate ad cōsūptioneʒ tertie ꝑtis deīde colet ⁊ colature misceat olei ros.ʒ.x. ⁊ post sufficiētē bullitionē vini. ℞.ros.siccaꝝ balausti aꝝ.aā.ʒ.ij.carabe.ↄ.j.terāt oīa subtilissime ⁊ cū modi co cere albe fiat vnguētū molle. ¶ Itē potes ymagīari cōmixtionē oleoꝝ ꝑdictoꝝ cū oleo nenufario aut de cu curbita vl' de papa. vl' de lactuca. Potes ēt describere tale vnguētū. ℞.ol'i citōioꝝ mirtini de nenuf.aā.ʒ.vj. trociscorū de terra sigillatā.trociscoꝝ de carabe.aā.ʒ. ß.⁊ si vis cū modico cere fac vnguentū. Uel si vis face re fortius adde camphore sufficienter trite grana.iij. ¶ Ulterius tāgit Auicēna succū agreste ⁊ salicis.pos-sum⁹ ḡ ex succ; tale describere medicamē. ℞.succi plā-tagis citonioꝝ pomoꝝ silvestriū berber; succi cornoꝝ ana.ʒ.j.misce ⁊ applicare potes ꝑ modū epithimatis.

¶ Tangit vlteri⁹ Auicēna epithimata ex decoctiōibus vnde potes sic describere. ℞. balaustiarū gallarꝝ mirti adde suma ch:sempuiue aā. ℥. iij. lābrusce rob. rubearū: corriādri sicci aā. quartā. M. j. bulliant in decuplo aq̄ aut vini citoniorū: et fiat epithima vt tactū est. ¶ Item tāgit Auicēna linimentū vt. ℞. mucillaginis psillij mucillaginis citoniorꝝ: mucillagis edere. ana. ℥. iij. gumi rabici gumi edere: sanguinis draconis boliarmeni corallorꝝ rubeorꝝ tritorū. aā. ℥. ß. karabe. ℈. j. albumis oui aque plātaginis aā. ℥. ij. misce ⁊ ml'to tpe cōcute. ¶ Itē docet Auicenna sudore multo exuberāte: pone frigida sup extrema at niuē in glaciē. Sed si nō possent habere decoctiōes rerꝝ frigidarꝝ potētia. vt papauer mādragora ⁊ similiū infundant sup extrema frigide ad modū embroce vt aqua frigida fundatur super extrema. ¶ Ultimo docet Auicēna balneare taliter sudantes in aqua frigida tolerantes virtutē: lꝫ tamen nō sit vsuale ad quas intētiones adhibeant que dicta sunt clarū ē. ¶ Item potest fieri hoc remediū. ℞. aq̄ rob. aq̄ plantaginis aq̄ semperuiue ana. ℥. vj. aspgatur cū spgulo infirmus totus: vel si vis addere trociscorū de carabe sufficienter tritorꝝ. ℈. iij. ¶ Item potes aspergere lectū leniter cum dictis aquis. ¶ Item infirmus fouendus est vino stiptico nigro in quo infusus fuerit panis aliqual'r tostus. Et eodē modo intelligantur cibaria sua: cōplentur predicte intētiones prehabita remedia et recte intelligenti patere potest.

¶ Regimen fluxus sanguinis narium.

Expedito regimie sudoris sequitur in littera regimen fluxus sanguinis nariuꝫ in febre vt plurimū cōtingibilis ꝓpter caliditatem: subtilitatem ⁊ acuitatē sanguis Et ita supfluitas fluxus sanguis regimē propter predictas causas contingentes ponetur nunc: licꝫ generale regimen fluxus sanguinis nariū ponat Auicenna quarta quarti tractatu. scdo. ca

pitulo vltimo. Et regimē sup̄fluitatis fluxus sanguinis in febre vel sine febre contingētis vel ꝑpter alias cās ex predictis ponit Auicēna quīta tertij. Et iste fluxus multiplicē sup̄fluitatis recipit diuersitatem: in p̄nti tn̄ capl'o innuit fluxū sanguīs in febrib⁹ acutis distingui in creticū ⁊ non creticū. Et vult creticū non esse stringendū quantū possibile est: ⁊ causa est nota. ¶ Pro regimine igitur stringēdi fluxū sanguinis nariū in febribus acutis vide Mesue in suo de appropriatis sūma vij. ⁊ capl'o. ij. Una generalis siue vniuersalis: siue vniuersaliū: ⁊ alia particularis p̄mittenda iuxta illud phisicorū prio. Unde ex vniuersalibus in singularia oportet ꝑcedere. Et. iij. amphorismoꝝ cōmento. xvj. Constitutiones anni ⁊c̄. Semp̱ natural'r ⁊ artificial'r generalia precedunt specialia. Hec aūt generalis intentio triū modoꝝ ē. ¶ Primus est alterare malā ꝯplexionē ⁊ auferre acuitatez sanguis. ¶ Scd̄s modus ē diuertere sanguinē ad diuersum ⁊c̄. ¶ Terti⁹ modus constrīgere vias ⁊ ductus p̱ quas sanguis est ad nares transit ur⁹ ¶ Inter hos modos ⁊ intentiones est ordo tempor is. ¶ Nā primus modus ⁊ scd̄s siue remedia per q̄ cōplentur illi modi. Ubi ergo corrigeẗ sanguis ⁊ mēbra mādantia: ⁊ vbi fierent diuersiones remedia que fierent vijs ⁊ ductibus nō essent efficacia vel saltē nō tantum quantum si illi duo modi premittantur: nec si premittatur iste tertius modus efficietur notabile iuuamentuz ⁊c̄. ¶ Primus modus completur per cibos siue per ea que bibuntur ⁊ comedūtur frigidos ⁊ cōgelantes quales cibi sunt gelatiue facte ex carnibus stipticis vt perdicum aut auium minutarū aut neruoum et extremitatum animalum: vt capreti: ⁊ similium. ¶ Item sulcida ¶ Item pulli conditi cum aqua rosacea vel agresta. vel alio frigido satis noto. ¶ Item condita cum lactucis vel portulaca aut spinachia vel acetosella vel plātagie vel pullo cocto cum hijs rebus fiat contusum aut ponatur cum rebus stipticis ad sublimandum. ¶ Item con-

ueniet cibarium factuz ex panico vel mileo vel riso aut lentibus. ¶ Secūdum modum decoctionis qui tangetur aut vitelli ouorum infrigidati in aqua frigida: et postea conditi cum succo agreste vel alio simili sine sale aut paucissimo sale. Et sint que comedit actu frigida semper attendendo stomacho ne foret iuuamento grādius nocumentum. ¶ Potus vero frigidi sunt medicinales ꝛ declinantes ad frigidum et stipticū vt iulep rosatū cum succo arancij vel succo granatorum muzorum aut aliud iulep ex prehabitis colligendo aut de electuario. ℞. zucchari rosaꝝ. ℥ ß. corallorum rubeorum: sandalorum rubeorū. ana. ℈. j. carabe. ℈. ß. misce ꝛ et bene incorpora: et de electuario accipe. ℥. semis et: dissolue in. ℥. quinqꝫ aque extinctionis calibis. aut in aqua decoctionis iuiubarū vel mirti vel sumach. deinde cola et da in potu cum. ℥. j. vini granatorum muzorum. Potes etiam per hoc intelligere coacte exhibēdo: vt athanasiam: et cetera similia scdm ꝙ comprehenditur.
¶ Primus modus est infusio aque frigide balneum in aqua frigida ꝛ sessio ꝛ intelligere possumus per infusionem aspersionem seu infusionem aque frigide super extrema vel indirecto epatis vel splenis. Intelligēdo etiam possumus infusionem: embrocationem vel circa epar vel circa splenem: vel circa vtrunqꝫ. Et erit hec diuersitas ſm ꝙ sanguis fluit a nare dextra vel sinistra vel vtraqꝫ simul. ¶ Item fiat infrigidatio circa testiculos et circa spinam et renes. ¶ Item etiam fiant sessiones in aqua frigida: similiter teneantur pedes vsqꝫ ad coxas. Habeas semper menti virtutem et totius corporis dispositionem. ¶ Item completur primus modus per emplastra et epithimata vel inunctiones actu et potentia frigidas epati applicandas. Et maxime si a nare dextra fluat: vel sinistra: vel vtraqꝫ simul. Et qꝛ epar est principium sanguinis: aut etiam applicetur spleni et valde calido non concurrente contrario et for

ti et potissimum fluente sanguine et nare sinistra. Et hec epithimata colligere possumus ex dictis super capitulum de regimine acutorum. ¶ Similiter febre existente multe acuitatis epithimare cor est conueniens. Unum tamen commendat Mes. vt infundatur panis in aceto infrigidato in niue: vel supple aqua valde frigida et applicetur prehabitis partibus semper intelligendo ne debilites calorem naturalem valde ne acetū mordicet. Potes ipsum temperare cum aqua frigida vel aqua rosarum: vel cum aliqua de predictis: et potes eligere frigidiorem vel minus frigidam ex regimine acutarum. ¶ Item completur iste modus per rectificationē aeris et strati prout in regimine acutarum et sudoris dictum est. excepto quod non debet vehi nec moueri patiens fluxum ex naribus. ¶ Secundus modus cōpletur per diuersionem sanguinis ad partem diuersam et ab aliquo modo oppositam. Et ista diuersio fieri potest euacuando cum leui fleubothomia facta de basilica correspondenti nari a qua fluit sanguis: vt si fluit a dextra fiat a dextra: et si a sinistra: a sinista: et constante virtute fiat de brachio. Et si volumus plus attendere exteriori virtuti fiat de saluatella que est inter auricularem et annularem digitum. Aut si ab vtraque flueret ab vtraque posset fieri fleubothomia. Aut in muliere si esset intentio seu retentio mēstruorum flobothometur saphena: vel altera saphenarum correspondens nari: vt dictum est. Aut etiam in viro existente sanguine subtili et apto querendo fortem diuersionem flobothoma saphenam eiusdem partis et fiat leuis flobothomia. vt. ℥. tres vel quattuor. ¶ Item si corpus esset robustum non esset inconueniēs per flobothomiā peruenire ad lippothomiam que conuenit in sedando fluxum sanguinis: vt colligitur quarta quinti. tractatu secundo. ¶ Secundo fiat ista diuersio per ventosas cum scarificatione; et licet non sit ita vsuale corpore

existente robusto potest poni ventosa in directo epatis si fluit ex nare dextra aut supra splenē si exit ex nare si nistra scarificante leuiter. Et si tumor rubeus magnus appareat. ¶ Item possunt poni ventose supra nates si ne scarificatione aut circa sumē et inter costas. Dein de ponatur circa pulpas spatularū et scarificentur le uiter. ¶ Secūdo sit diuersio sine euacuatione ponendo ventosas in dictis locis sine scarificatione. ¶ Item li gando extrema per quattuor digitos supra genua vel brachia ligationib⁹ dolorosis vel faciendo dolorē cir ca testiculos vel māmillas in mulierib⁹ sub quib⁹ ven tose possunt imponi. ¶ De fricationib⁹ dolorosis vel di co ne forte plus nocerent cōmotione et agitatione cor poris ꝙ diuertendo. ¶ Inter hos modos ordinem ex Mesue colligere possumus. Nā si sanguis est valde acu tus et calidus magis quā multus tūc sedationi magis et ꝑmitus attendēdū: et sic ꝓcedat modus primus. Si ecōtra cōstet ampliorē esse sanguinem ꝙ sit calidus et acutus diuersionis potissime cū euacuatione precede re debent: et ita secundus modus primū ꝑcedere debet ¶ Signa vero maioris quātitatis vel acuitatis debet medicus menti tenere ex locis ꝓprijs signorū horum. ¶ Tertius modus vt fiat coartatio in vijs et ductibus per quos sanguis transit ad nares: qui modus ꝑficitur cū linimētis aut embrocis vel epithimatib⁹ vel empla stris vel vnctionibus factis supra frontē ⁊ timpora aut circa gulā aut supra caput ex rebus infrigidantibus et stipticis et glutinatiuis et si oportuerit stupefacienti bus. Unde potest capi pannus lineus oblōgus ⁊ infun di aque frigide et exprimi aliquantulū et circūuolui gu le. aut potes infundere aque frigide mixte aceto: aut aq̄ rosaꝝ aut plantaginis aut burse pastoris. ¶ Similiter timporibus et fronti ex aqua et aceto, potest fieri epithi ma. ¶ Itē pōt fundi aqua frigida per modū embroce su pra caput aut aqua rosaꝝ vel plātaginis. Sim⁹ tamen certi de catarro de nimia īfrigidatione. ¶ Itē tīporib⁹

et fronti pōt fieri hoc linimentū et est p̄mum quod tangit Mesue cui⁹ littera habet ita. Emplastrū q̄ vtendū est sup tēpora ⁊ frontē ⁊ linit sup ea: ⁊ sedat fluxū sanguinis cui⁹ descriptio. ℞. boli armeni gipsi purificati barbe yrcine ptes eq̄les vt gr̄a exēpli ana.ʒ.vj.cōterat̄ cōtritione bona ⁊ vltima deinde cōtere ī aceto forti.℥. iij.vel circa ī vase terreo vel lapideo vel eneo vt fortior fiat cōtritio ⁊ tantū cōterat̄ et ita bene misceat̄ acetū cū istis vt fiant spissitudine mellis et liniatur frons et timpora.Et si incubuerit necessitas adde camfore grana.iiij.et si vltimate īcubuerit necessitas adde opij grana.iij.et liga pannū circa partes predictas. ¶ Aliud remedium tangit Mesue aucte raꝭ et habet eius littera ita filius zacharie arasi vel.℞.aque rosaꝝ.℥. iiij. aque plantaginis.℥.iiij.aque burse pa storis.℥.j.aceti fortis ℥.j.ß.sandaloꝝ et coralloꝝ ana.ʒ.ij.succus corticū granatorū succi plātaginis ana.℥.ß.misce et agitent̄ valde adinuicē et lini frontē et timpora. ¶ Itē in ore teneat aquā purā frigidam vel rose vel plantaginis vel alterius similis.Vel fiat frōti ⁊ timporib⁹ aliud linimentuꝫ huius descriptionis.℞.gallaꝝ recentiū et siccaꝝ perforatarū.Itē glandiū et cupulaꝝ earū.ʒ.vj. nucleorū mirabolanoꝝ kebuloꝝ indorū ana.ʒ.iij.ossium dactiloruꝫ ℥.ß.siccentur in furno et incorporentur et vehementer ī aceto calido.xx. vngantur et fortissime conterant̄ licꝫ sit melius conterere nucleos dactilorū per se et sit aceti.℥.viij. Deinde ℞.plantaginis succi burse pastoris ana.℥.ß.succi corticum granatorum succi berberꝫ acacie ana.ʒ.iij.camfore.℈.ß.misceantur omnia adinuicē et liniantur loca illa.℞.olei rosarum.℥.j.olei de nenufare olei de mandragora ana.℥.ß.misce et lauentur cuꝫ aqua et aceto deinde ℞.trociscorum de terra sigillata puluerizatorum subtilissime.ʒ.j.misce et lini. ¶ Particularis ꝯo modus quia medicamiunm applicandoruꝫ determinate parti parficitur per stillationem liquidorum et narrium constrictiuorum,aut per impositionem

tentoꝝ oppilãtiũ ꝛ retinẽtiũ fluxũ aut applicationẽ odo rũ inferentiũ. ¶ Medicinarũ ꝑ q̃s ꝑficiunt hee ĩtento nes q̃dã sũt frigide q̃dã stiptice: q̃dã glutinatiue q̃dam cauterizatiẽ q̃dã ↄstrictie a forma q̃ sũt ĩcarnatiẽ ꝛ exic catiue quedã alijs dictaꝝ ṽtutũ multũ ꝑticipant. ¶ Fri gide noĩate sũt opiũ aq̃ frigida nix mãdragora glaci- es Jusq̃amus solatrũ sẽꝑuiua portulaca succ⁹ lactuce: coriandrũ recẽs nenufar. plãtago bursa pastoris faba inuersa salix faba grassa. ¶ Stiptica sũt rosa antera: balaustia cortices granatoꝝ pulpe acacie succ⁹ citoni orũ succus mirti: ypoq̃stidos sumac lãbrusca : castanee ĩmature pira ꝛ poma siluestria corna ĩmatura glãdes sorba nespila berberi ribec acetosella plantago bolus florũ palme karabe. ¶ Conglutinatiua bitumẽ piscium dragantũ gũi arabicũ gũi prunoꝝ ꝛ cerasoꝝ thusmastix albumẽ oui farina volatilis ꝛ maxime molendini tela aranee ꝓpinqua fumo farina filliginis panici milij risi terra sigillata cortex turis fum⁹ picis thuris cartha cõ busta pili leporis pili hũani cõbusti gipsim spõgia ma- rina cõbusta ꝛc̃. ¶ Cauterizatiua sunt calx colcotar ca- lamẽtũ es vstũ arsenicũ flos eris. ¶ Operãtiũ ṽo a for- ma sunt cerebra gallinarũ frequẽter comesta maxime assis capitibus stercus asini insufflatũ vel porci vel ca pre succus portulace succus lactuce aqua mente coral- lus lapis aspis dictus. ¶ Jnter hos ṽo modos medici- narũ scd̃m Mesue est cõꝑatio nã glutinatiue ꝛ siccatie et stiptice meliores sunt ceteris. Conglutinatiue ṽo et stupefacientes minuant stupefactionẽ caloris. Caute- rizatiue ṽo lꝫ cõferãt faciẽdo crustã tamẽ timor est ne cadente crusta ꝛ foramine ampliori manẽte subsequat maior flux⁹. ¶ Debem⁹ ergo multa colligere q̃ multas habẽt intentiões vt glutinãdi escarãdi siue incarnandi sine suspitione vt aloes thuris corticẽ interiora passu larum maxime arilia et mera. Habẽt ṽo plures inten- tiones sumac potissimum trocisci de terra sigillata tro cisci de spodio cum semine acetose. ¶ Jtem trocisci de

berberis Mesue. Item omnino habeatur ex parte cō-
fectionis immittendarum naribus vt sint subtilissime
trite vt possint debite ipelli p infusionē cū pēna vt ipul
sa ad pfundū nariū attingāt aut approximēt orificijs
venarū aut arteriarū et ita instillationes cū penna fi-
ant ipetuose p causā tactā. Tente etiā oblonge cauēdo
tamē sp inuitamentū ad sternutādū. hec pticularis intē
tio q est insufflatio cōpleri potest p hui⁹ descriptiones
℞. trociscoꝝ de terra sigillata. ʒ. ß. tere subtilissime ꝛ ha
beas pennā de madona loca attinētꝫ socioꝝ satis grof
sā vndiqꝫ foramie rotōdo pforatā: cui imitte puluerem
deinde insuffla narib⁹. Aut si vis forti⁹. Accipe tantum
trociscoꝝ de carabe. Si autē velis pl⁹ forti⁹ adde plus
opij ꝛ canfore. Et vt in paucū cōferat pōt ex oi modoꝝ
medicinis puluerizatꝫ isufflatio fieri qs ex pdictis col-
lige ad iutētionē quā qris sēp mēte retēto canone cō-
parationis eaꝝ. ¶ Scdo qꝛ instillatio cōpleri pōt hn̄do
totū infūdēdo i aliq aq stiptica vt plātaginis aut burse
pastoris vel infūdāt i aq decoctionis alicui⁹ rei stipti-
ce vel succo. Et si vis potes ita describere. ℞. plātagis
aq rof. aq burse pastoris an̄. ʒ. ß. cāfore subtilissie trite
gra. iij. terre sigillate. ʒ. i. misce ꝛ totū infusum dicto cō-
mixto expme et distilla i narib⁹ aut potes habere istru
mentū aliqualr lōgū iteri⁹ pforatū ad modū pēne i cui⁹
cōcauitate dictū liqrē posses ifūdere narib⁹ aut distil-
lare. Et fortiorē ꝛ debiliorē medicinā i distillādo vel cū
pēna ex phabitꝫ collige. ¶ Tertiū qꝛ tēte pfici pōt pmo
talr describēdo. ℞. aq ꝛ succi plātagis aq rof. aq burse
pastoꝝ an̄. ʒ. j. albumia duo oui aceti. ʒ. j. vini citoniorū
succi sorbaꝝ. ʒ. ß. ꝯcute ꝛ adinuicē misce vsqꝫ veniāt ad
debitā vnionē. deide ℞. trociscoꝝ de carabe subtilissie
tritoꝝ. ʒ. iiij. capilloꝝ hūanoꝝ adustoꝝ farine volatils
molēdini an̄. ʒ. j. misce ꝛ iteꝝ cōcute. deide habeas pi-
los meliores leporis ꝛ forma tentas oblongas ex coto
aut ex tela aranea molēdi aut ex rasura pāni lini carte
de papiro. ¶ Quarta intētio pōt fieri ex Mesue. auctē

ysaac.cuius littera habet ita: ysaac medicamen bonum ℞.sanguis draco.rauich papiri cōbuste balaustie ana ʒ.j.ß.coterant subtilissīe ꝛ possum⁹ hoc medicamē bonū insufflando vel infundendo multe aq̄ coriandri aut suc co aut vti in distillādo aut possum⁹ facere tentā et nari bus iponere: ꝛ habet ꝟtutē glutinationis ī frigidate et stipticitate ¶ Aliud sumit ex Mesue auctoritate serapi onis: medicamē abscindēs fluxū san guinis abscisione forti ℞.colcotar tele aranee supple molēdini aluminis añ ptes eq̄les q2.ʒ.ij.tere sufficiēter ꝛ cōfice liciniū cuꝫ albumine oui.ꝛ habꝫ ꝟtutē stipticādi ꝛ aliq̄liter caustiꝯ candi. ¶ Aliud tāgit ex eadē satis forte.cui⁹ lr̄a. ℞.terꝯ re sigillate aluminis gallaꝝ pforataꝝ adustarū ꝛ extin ctarū i aceto forti: ypoq̄stidos añ.ʒ.ij.ß.cāfore opij ana ℈.j.aut ꝛ meli⁹ cāfore ℈.j.opij grana iiij. encausti.ʒ.j. terāt oīa terēda ꝛ liciniū ex his intictū iponat narib⁹. Et valet hoc remediū ad causticādū ꝛ remittēdū acuiꝯ tatē sanguis ꝛ ꝓuocandū somnū. ¶ Aliud tāgit ex auꝯ ctoritate Alexādri vt ℞.spōgiā nouā maximā ꝛ intiga tur i alchitrā ꝛ cōburat ꝛ adde albumen oui ꝛ fac tentā vel liciniuꝫ. ¶ Aliud tāgit aucte Johānicij vt ad caustiꝯ candū ꝛ glutinādū ꝛ stipticandū cui⁹ descriptio ℞.cōꝯ fectionē medicamis abscīdēs fluxū sangnis ex narib⁹ ℞.balaustie sanguis draconis: thuris altee colcotar cal cis viue gallaꝝ ꝯbustaꝝ extictaꝝ i aceto alumis iameni gipsi pnluerizati farine molēdini añ. ℈.iiij. camfore.℈ j.opij gra. ij .tere sufficiēter ꝛ fac liniciniū vel tentā cū aliq̄ liquore ex dictis. ¶ Aliud valēs ad glutinādū ꝛ iꝯ carnādū ꝛ est domesticū ꝓ q̄ sic describe. Itē aliud vaꝯ lens ad fluxū sanguis de narib⁹ ꝛ rupturā arteriaꝝ ℞. olibani siue thuris loco illi⁹ aloes añ.ʒ.iij.tere sufficiēꝯ ter ꝛ cōfice cū albumīe oui. ¶ Aliud est efficax cui⁹ lr̄a habꝫ ita. Medicamē ex inuētione nr̄a valēs potissime ad causticādū cito sanās ℞.cāfore colcotar sāguis dra conis sandaloꝝ ru.alumis iameni thuris aluminis vsti papiri cōbuste añ.ʒ.ij.tere subtil'r ꝛ ꝯfice cū aq̄ salis et

fac trociscos. ⁊ qñ opz dissolue ĩ ĩcausto scriptoꝝ ⁊ vte-
re cũ licinio. ¶ Aliud ex ĩuentiõe sua cui⁹ descriptio ℞.
pãni lini antiq̃ quãtitatẽ sufficiẽtẽ ⁊ ĩfũde ipm ĩ licinio
dissoluto ĩ ĩcausto scptoꝝ: deinde fac exiccari ⁊ ipm cõ-
buri ⁊ cinerẽ ei⁹ ĩsuffla narib⁹. Est enĩ exptũ. vel pannũ
intige ĩ licinio ⁊ ꝯbure ⁊ vtere vt dictũ ẽ aut cũ albumie
oui ⁊ fac tentã ¶ Aliud vltimũ tãgit auctoritate diascor-
ridis sterc⁹ asini siccatũ ⁊ recẽs ĩsufflatũ narib⁹ ⁊ odo-
ratũ strĩgit fluxũ sanguis ex ꝟtute. ¶ Et dixerũt q̃dã ex
posteriorib⁹ ꝙ si misceaꝝ cũ eo sexta vni⁹ ꝑtis opij est
remediũ vltimum. Et lꝫ fedũ sit possum⁹ tñ ordinare
medicamẽ isto mõ. ℞. sterc⁹ asini recẽs ⁊ maxie antiq̃o
ris asini vel asine quãtũ sufficit ad faciẽdũ tentã cui ad
de cãfore subtilissime trite. ℈. ß. opij grana. iij. ⁊ fac tẽrã
et cape de stercore asini ⁊ pista sufficiẽter ⁊ deide imit-
te succi ⁊ aq̃ plãtaginis ⁊ adde trociscos de terra sigil-
lata vel carabe ⁊ si vis aquã roꝭ vel sandaꝝ. ne ita fete-
at iuuat ¶ Ex intẽtionib⁹ ꝑdictis ꝯphendũꝝ medicami
na siue remedia q̃ tãgit Auicẽ. ꝑma q̃rti ꝑmo ca. Opor
tet ꝑmũ enĩ regimẽ positionis vẽtosaꝝ ꝯphendere sub
scdo mõ intẽtiõis vl'is monet tñ ꝙ nõ ponãꝝ vẽtose de
suꝑ q: suꝑ spatulas aut ceruice nisi supple fuerĩt posite
suꝑ ꝑtes ĩferiores ⁊ nisi ꝑcesserit fleubotia vl' ñ ponaꝝ
desuꝑ q: suꝑ splenẽ vel epar: nisi supple ml'ta ĩcũbẽte ne
cessitate cũ ꝑpter appõez vẽtosaꝝ cũ igne lesibiles sint
epati ⁊ spleni. ¶ Tãgit vlteri⁹ lꝫ nõ ĩmediate sequaꝝ ibi
Et cã nõ est ꝓhibẽs aliq̃d remediũ ĩfrigidatiuũ capitis
q̃d tãgiꝝ sub mõ tertio vl'is. ¶ Tãgit siue ĩnuit remediũ
ꝑ distillationẽ q̃d tãgit sub mõ ꝑme ĩtẽtionis ĩfrigidãdi
fiẽdi: tñ post ligationẽ extremitatũ q̃ ꝯphẽdiꝝ sub mõ
scde ĩtẽtiõis vl'is. ¶ Preꝝ hec oĩa etiã ꝯfert ad restrigẽ
dũ obscuritas aeris clausio oculoꝝ aut aspect⁹ reꝝ ni-
graꝝ timorẽ ĩducẽtiũ. ¶ Et q: Auicẽ. ĩ ꝑfato ca. ĩnuit ꝓ
uocari vsuales ⁊ leuissĩos mõs explicat. ꝑmo q: patiẽs
ĩtueaꝝ res rubeas ⁊ lucidas ⁊ gaudiosas aliꝝ irritati-
uas. ¶ Scdo q: strĩgaꝝ sibi leuiꝝ gula ꝑmẽdo ꝟsus sur-

ſū. ¶ Jtē fricet̄ frōs ⁊ tp̄ora. Jtē fricet̄ nares ītérius ⁊ exteri⁹. Jtē aq̄ fluuialis tepida vel lenit̄ calida ꝑ nares Jtē aq̄ decoctionis altee. Jtē aq̄ ſublimationis vel decoctionis maiorane aut ſi forti⁹ q̄rimus aquā decoctionis piretri: aut ſumāt̄ ſete porcine ⁊ narib⁹ īponat̄ aut ſumat̄ fruſtrū ſanguinarie īponat̄ nari ad modū ſete porcine aut ꝓuocet̄ lenit̄ ſternutatio. ¶ Regimē vomit⁹

Expidito regīe flux⁹ ſanguīs nariū. ſeq̄t̄ capl'm regimis vomit⁹ accidētꝫ ī febre q̄r ex dictꝫ auctoꝝ et claritatꝫ expientia diuidi pōt ī creticū ⁊ nō creticū. Nō cretic⁹ diuidit̄ ī vōitū cibalē ⁊ vomitū h̄uoralē. Cretic⁹ diuidi p̄t ī ſufficiētē ad quē ſeq̄t̄ iocūditas leuitas cū q̄ etiā bn̄ tolerat̄ quāuis eſt ꝯſtrīgēdū vt tāgit Auic. ⁊ iō declarat Si ꝯuenit ſōnus ⁊ lauatio faciei cū aq̄ roſata: aut ſm̄ Auic. iiij. j. ca. vij. Cū illo q̄ vomit ſumat̄ aq̄ ī q̄ ponit̄ aliq̄d aceti. Jtē lauari pōt ſtomach⁹ cū aq̄ ordei zuccarata. Deide poſſum⁹ ſi ſitiret aliq̄d ſtipticū adhibere et vinū granatoꝝ vl' ſiſe. ¶ Sōnus tn̄ vt ē tactū valde ꝯuenit deīn an̄ cibū ad vigorādū ſtomachū nō ē malū lenit̄ vngere circa os ſtōachi vn̄ hec īūctio leuis fieri poterit. ℞. olei citonioꝝ. ℥. j. olei maſticꝫ. ℥. ß. pulueris gariofil. ʒ. j. corallo ꝝ ru. rob. ru. balauſtiarū ana. ʒ. iij. abſinthij. ʒ. j. maſticꝫ. coriandri rubei. ana. ℈. ij. fiat ex eis ſubtiliter tritis ſacculus paruus ori ſtomachi ī forma ſcuti cui⁹ con⁹ ſit ſupior ¶ Si v̄o vomit⁹ eſſet cretic⁹ ⁊ diminut⁹ ⁊ cōſtaret tibi naturā nō tēpare q̄d ꝯp̄hēdere poſſes ꝑ ablationē nauſee tūc irrita naturā ad vomitū facil'r. Et vbi maſia eſt calida poſſes exhibere ſirupū acetoſū ſimplicē exhibēdo. ℥. j. cū. ℥. iij. aq̄ tepide. Si v̄o maſia eēt frigida poſſet fieri vomit⁹ cū decoctiōe rafani. Si tn̄ iſta fomētia facilia aut inūge pēnā oleo cōi aut ſiſamino ⁊ deīde ipone ori et gutturi. Vomitia tn̄ ſuo loco dicā. ¶ Si v̄o eſſet cretic⁹ ⁊ valde ſupfluens ei⁹ remediū haberi poterit ꝑ ea q̄ inferi⁹ dicent̄ q̄ nō pono in p̄nti ne idē replicē ſe

pius. ¶ Dixi vlteriꝰ quedā vomitū nō creticū esse cibalē vel humoralē cuiꝰ remediū hri pōt ac etiā de fluxu sanguinis est dictū ī regie vl'i cōiter attēdit circa eni vomitū cōitter cōpescendū aut pluries ꝙ regimē vl'e siue intentio ī multos ptit modos q̄ colligi possunt ex Auicē. xiij.iij.capl'o.v.de cā vomitus absolute. Et pti a Mes. spsim lz ī suo de ꝯsolatione medicinaꝝ ꝛ p descptionē pteritoꝝ modernos cōiter reducūt ad sūmā. ¶ Primus ergo modꝰ gn̄alis intētionis ē remotio cause faciētis vomitū et merito: nā cū vomitꝰ sit res p̄ter naturā ꝛ accidēs morbi: ꝛ oē tale accidēs depēdet a causa nec sine causa remoueri posset merito ad cause remotionē p̄us attēde. ¶ Scd̄a itētio ē notificatio regis. ¶ Tertia itētio ē ꝯfortatio stomachi. ¶ Quarta itētio ē ꝯfortatio ꝛ rectificatio mēbri mittētis.s. ꝙ mēbrū mittēs sit in causa. ¶ Quīta intētio est diuersio fluētis maxime fluxus. ¶ Sexta intētio ē mitigatio accidētiū stomachi. ¶ Intētio p̄ma ꝯplex p alteratiā: si mala ꝯplexio sine materia vt si tepidatio laxās sit causa vomitꝰ infrigidet stomachꝰ aut ad caliditatē ꝑducat rugantē: aut si fuerit mala ꝯplexio suo cōtrario remoueat. Et has causas require.xiij.iij.ij.capl'o de vomitu ¶ Si vo fuerit mala ꝯplexio cū matia sil'r reducat ad benignū si fuerit possibile aut euacuat mōis q̄ dicet cōsiderādo etiā si genita fuerit ī stomacho aut aliūde defluxerit ꝙ etiā p ꝓpa loca pq̄rendū est. ¶ Si vo fuerit aliq̄ cā suo loco vide. p particulares tn̄ intētiones explicabūt ptic'lares remotiōes ¶ Scd̄a intētio q̄ est rectificatio regis cōtinet mensurā reꝝ.xx.nō naturaliū iter q̄s ab aere inchoandū queꝫ rōne vomitꝰ cōpescēdi in febribꝰ declinare oportet. Ad frigidū et siccū nō ad tepidū aut tp̄e yemali declinet ad aerē tepido calidiorē: nō sit aer vaporosus nisi ex vaporibus rerū odoriferarum aromaticarum. ¶ Item scōm rem vt cibū et potum moderare oportet vt quantitatis pauce et bone substātie facilis digestionis boni saporis et odoris et declinet ad stipticū nō dulce aut acutū vel acetosum nisi forte ꝓpter specialem intentionem

Remotio c̄

nō sit forte multus. ¶ Tertiū mēsurādū est motus ꝛ qes gn̄alr̄ cōueīt qes ꝛ nō mot⁹. ¶ Quartū somn⁹ ꝛ vigilia Sōnus ī cōpescēdo voītū cōuenit iuxta Auic. vbi allegatū est de cā vōitus absolute. Et tu quidem stude in hoc quātū potes et dormire facias qm̄ illud est radix. ¶ Quintū est inanitio ꝛ repletio siue euacuatio. Et clarū est ꝙ in oī vomitu cōpescendo cōuenit eductio super fluitatū per proprias mansiones. ¶ Sextū est accidēs aīe. oē em̄ accidēs aīe distrahēs ꝟtutē a valde sentiendo constante virtute cōuenire pōt vt etiā dicamus fortē timorē cōueīre pōt. ¶ Tertia ītētio cōplet̄ ꝑ remedia aliqualr̄ stiptica ꝛ gn̄alr̄ ꝑ oīa remouētia malā cōplexionē cū materia vel sine materia vel aliā maliciā facientē vōitū aut etiā hn̄tia ꝓprietatē ad stomachū q̄ suo loco dicet̄ quoꝝ q̄dā ꝑ exteri⁹ applicāt̄ vt corallus. Et q̄dā ītus vt īterior pellicl'a stōachi galliaꝝ. Quedā vigorāt calorē naturalē stōachi. Quedā vigorādo substātiā spūosā sicut ꝯueīens odor dicēte Auic. vt ē dictū bon⁹ em̄ odor ꝯueniēs ē stōacho. ꝛ ꝓpe cū ē stiptic⁹. ¶ Quarta intētio plura cōphēdere: nā mēbrū mittēs pōt eē cerebrū reumatizās catarrū aliquā ad stōachū ꝛ tu q̄re curā. v. iij. de cura catarri. Deīde p̄t eē epar mittēs colerā nā pl'imū ꝙ fluit ad stōachū ē colera vt. xiij. iij. tractatu. j. ca. de egritudinib⁹ stōachi dū dicit. Et pluriū ꝙ ad ipm fluit est colera ex epate q̄nq₃ ex splene mittis Auic dicente ibidē. Et q̄nq₃ ad ipm effundit̄ melancolia a splene ꝛc̄. sicut faciam te cognoscere. Q̄nq₃ etiam effundit̄ sanguis ad stomachū ex ꝑtib⁹ suꝑiorib⁹: vt est cerebrū: guttur: vel meri: vel inferioribus: vt ab epate. Vn̄ in retētiōe mēstruoꝝ aut emorroydaꝝ pluries causat̄ sanguis vomitus. ¶ Regimē ꝟo hoꝝ mēbroꝝ mittentiū perquire in locis suis in. iij. ꝛc̄. ¶ Quinta intētio si fluit materia per retētionē menstruoꝝ ꝛ maxime abūdāte sanguine cōpletur per fleubotomiā saphenarum vel per appositionē vētosaꝝ in pulpis coxaꝝ ꝓpe naturaꝫ mulieris. ¶ Si ꝟo sit ꝓpter retētionē emorroydaꝝ

apponant sanguisuge vl' fiat fleubóthomia de basilica sinistra. ¶ Si vero ab epate fluat sanguis ad stomachuz fleubothomet de basilica dextra. ¶ Et complet etiam ista quita intentio per rectificationē dictorū membrorum vidēda suis locis: et maxīe inferiorum incipiēdo strictura ī medio coxarum: deīde ppe genu gr̄a exēpli. iiij. pmi vidēda ē siue p te colligere potes. vide ēt sūmā. xiij. ij. tractatu. v. de cura voit⁹. ¶ Itē p fortē fricationē cū pānis aspis. ¶ Itē p appositionē ventosarum vel sine scarificatiōe vel nō. ¶ Itē cōplet p appositiōez vētosarum circa nates ⁊ circa vmbilicū ⁊ circa fundū stōachi ⁊ sup dorsos inter duas spatulas vt poit Auic. xiij. iij. tracatu. v. de cura vōitus ī spāli. Et ras in. ix. docet exhibere vētosaz magnā sup stōachū aut ponat vētosa aliquātulū inter os stōachi. ¶ Septia ītētio q̄ ē coāgustatio meatuū cōplet p epithimationē epis aut splenis aut alteri⁹ vie intermedie p quā fluit maīa ad stōachū. ¶ Octaua ītētio ꝯplet p ligatiōes dolorosas aut fricatiōes aut vētosas aut p medicīas causticatīas pōitas circa extrema aut p positionē extremorum ad aquā frigidā vel positiōez earū ad aquā vehemēter calidā iuxta illō. iiij. ij. āphorismorum duorum dolorum q̄ simul fiunt ⁊c. lz ipositio fmiorum. Hijs fm Auic. xiij. iij. de cura vomitus absolute alijs modis cōferat vt dicit. Et mirabile quidē ē q calefactio extremitatū iuuatiua ē in sedatiōe vomit⁹ ppterea q attrahit Et infrigidatio eorū etiā est iuuatiua in sedatiōe vōit⁹ velocis ppter qd̄ īfrigidat ⁊ simil'r īfrigidatio stōachi ¶ Ad hāc rōem diuersiōis cōuenit vociferatio magna aut aliud īducēs timorem aut gaudiū sil'r vt est tactum somn⁹ cōfert. ¶ Itē stupefactiua cōueniūt vltimate. nā vbi vomitus pueniret mag ppt vētositatē grossam cōuenire philoniū dādo ad quātitatē cicerum. aut. ʒ. ß. tiriace noue. Et si esset ex caliditate tūc frigida tutius exhiberi possum⁹. ¶ Nona ītētio ꝯplet pvigoratōez cordis aut cerebri vl' respiratōez alicui⁹ alteri⁹ accidēt ad qd̄ sequit vomitus.

¶ De vomitu cibali

Xpeditis intētiōibus gn̄alibus ad spālēs
veniēdū ꝛ ꝑtiri possumꝰ ad has intētiōes
ꝭm eas a q̇bꝰ vōitus depēdet aut ꝭm alias
q̄ vomūtur. igit̄ regimē vōitus cibi cōtin-
gētis in febre acuta ꝓpter lassitudinē eiꝰ
texture ꝛ artarie. Primo an̄q̄ sumat̄ cibꝰ
inungat̄ stōacꝰ hac vnctiōe. ℞. olei roſ. ꝭm vnū dictoꝝ
modoꝝ factū ꝑ Meſ. q2 factū ex oliuis imaturis ꝛ olei
citoiōꝝ ꝛ olei mirtini an̄. ℥. ſ. corolloꝝ. rub. lābrusce. ga-
riofiloꝝ. an̄. ℈. j. cere modicū ꝛ ſ vnguētū molle. Aut ſ.
stōacho hec epithima. ℞. ro. ru. mirti. sumach an̄. M.
ſ. coralli ru. ʒ. iij. aq̄ ro. aq̄ buglose. an̄. ℥. j. ſ. vini planeſ
stiptici. ℥. ij. misce ꝛ bulliāt iuicē ꝛ dimitte bullire. Dein
de hēas filtrū scutalis figure ꝛ infunde hijs rebus bn̄
calidis. Deide applica ori stōachi bis vel ter cōtinue ca
lefaciēdo. Et si vis vti vtroqȝ medicamie potes: postea
inunge. Deide fumiga pānū cū fumigio huiꝰ pulueris
℞. mirti sumach coriādri sicci. an̄. ʒ. j. roſ. ru. lābrusce
corall̄. ru. an̄. ℈. ij. gar̄. mastic̄. an̄. ℈. ij. Et si nō abhoret
cāphore bōe. ℈. ſ. ꝛ tere aliqual̄r et mediū coclear pone
sup prunas. deide fumiga pānū ꝛ pone sup os stōachi.
¶ Itē pōt fieri sacculus iste maxime existēte caliditate
vehemēti. ℞. roſ. ru. sādaloꝝ ru. an̄. ℈. iiij. gar̄. ʒ. j. pulue
rizentur omnia subtil̄r ꝛ ponant̄ in sacculo subtili par
uo plus attingente os stomachi. ¶ Item ad eandē intē-
tionē possumus facere cerotū ex cōsimilibus rebus cuiꝰ
desc̄ptio est. ℞. roſ. ru. lābrusce sandaloꝝ ru. an̄. ʒ. ij. gn̄e
ʒ. j. ſ. nucleoꝝ. granoꝝ granatoꝝ ariliū agrestiū. an̄. ʒ. j.
ſ. puluerizant̄ subtiliter ꝛ infundant̄ in vino ꝛ oleo ci-
tonioꝝ ꝛ cū gūmositate mastic̄ extendatur super corio
subtili ꝛ applicet̄ stomacho versus os. ¶ Ad istam intē
tionem adduci posset emplastrum dyafinicon quod de
scribit Meſ. auctoritate alexandri membra nutrica-
tionis confortans valet ad fluxū vētris: ad vomitū ad
colicā passionē: ad dissinteriā: ꝛ ad fluxū epaticū ex ma
licia ystimbre ꝛ stomachū recipiētē supfluitates ꝛ alijs

mēbris cui⁹ hec est descriptio. ℞. tortelli de senis. ʒ. j. ꝛ
ꝓprie carniū citonioꝝ decoctoꝝ ī vino stiptico. ʒ. j. ß. sto
racꝫ. masticꝫ. laudani. añ. ʒ. iiij. acacie succi agreste. flo
rum vuarū agrestium. roß. sandal' marchisite amidi.
mirre xiloaloes ana. ʒ. iiij. cere. ʒ. iiij. olei roß. ʒ. xv. vini
pontici quātū sufficit ad infrigidandum ꝛ infundendū
et misce in simul et lini os stomachi. ¶ Item ante cibuꝫ
applicentur odoramenta tēpore cibatiōis ꝛ post. ¶ Pri odoramenta.
mo ergo fiat hoc vsuale. ℞. cretense muscatellum aut
vinū maluaticū. aut aliud odoriferum et ꝓpter febrem
misce cū aqua roß. Deīde. ℞. gariofl. sandal'. ru. lambru
sce. añ. ℈. j. misce ꝛ infunde vipam assatam calidā. Vel
si vis potes aliud facere isto mō vt ponas. deinde vinū
in aliquā ampullā stricti orificij ꝛ odoret. ¶ Aut si pro-
pter calorē oportet dimitti vinū. ℞. aq̄ roß. ʒ. iiij. aque
buglose. ʒ. j. ß. vini citonioꝝ. ʒ. ij. sandal'. ru. roß. rub. oīm
sufficienter tritoꝝ. añ. ʒ. ß misce ꝛ pone in vase vt prius
et accipe aquā roß. vel sandal'. vel aquā simplicē aceti-
aut habeas pannū recenter calidū et fac odorem si est
tempus fructuum habeas citonia aut costum aut alios
fruct⁹ aromaticos ꝛ odoriferos ꝛ fac odorare. Deinde
capiat cibū vt cōiter fit florentie cōtusum pulli ꝓprie
lixi in cuius vētre steterūt aliqua frigida stiptica boni
saporis vt tpe suo agresta aut sumach aut mirtus aut
fructus citōioꝝ aut pira odorifera aut gn̄a berberꝫ aut
sorba aut silia quib⁹ cūctis poterit cōtundi pullus. Vel
etiā potes addere ad eius cōdimētū aquā roß. vel vinū
citoniorū aut succū granatoꝝ vel arancij vel limonis
vel citri prout delectabilius apparebit infirmo. ¶ Si
aūt alio cibo vterer: vtatur vt pānata modo paduanoꝝ
posset pullus in eius decoctionē poni de qua fieri pan
nata ex eodē modo cōdiri. Aut etiā aspgi ptisana pos-
set cū aliquo dictoꝝ succoꝝ. Aut fieri in brodio decocti
onis pulli iā cōditi ꝛ posset fieri sublimatū pulli illo mō
Recipiat pullus magn⁹ vel puus sm tenorē virtutis:
sm etiāz febris intentionem ꝛ dismembretur ꝛ lauetur

cum dictis succis ꝛ aspgat modico aq̄ rof.ru. aut et me
lius lābꝛusce cōtrite: ꝛ si abhoꝛret infirm⁹ aspgatur. ʒ.
f. cāphoꝛe trite: aut contundant duo citonia parua vel
vnū similiter ex stipticis fructibus odoꝛiferis. Deinde
ponat ad sublimādū vbi tñ infirm⁹ aliquid capere pos
sit libenter sublimatū: dimitto ꝑpter vnctionem et eius
fastiditionē. Posset tñ fieri aq carnis quā puto voluis
se Auicenna in de virib⁹ coꝛdis per hunc modum. Asse
tur caro edi lactantis in veru lardati longum ꝛ strictū
lardonez. Deinde paulatiue sicut per veru ducitur asp
gatur vino citonioꝛum vel aqua rof. vel alio succo ex
pꝛedictis. Et post cōpletā coctionez ponatur ī patella
bene cooperta: deinde reseruetur succus bene qui per
se effluit ꝛ cū hoc pulposa caro inter duo incisoꝛia sub
tilis siue compꝛimatur hoc effluēs siue succū puto esse
aquam carnis ꝛ hanc puto esse multam nutritiuam cū
habeat multū de vnctuoso non caro ad assandum posi
ta fuisset valde pinguis que nō cōueniret. ¶ In isto ca
su etiā conuenirent gellatine facte ex perdice aut fa
siano aut auicl'is paruis cū agresta aut aliquo alio ex
succis stipticis ꝛ acetof quoꝝ supi⁹ facta est mentio.
¶ Itez conueniunt sapoꝛes facti ex dictis succis panē
paucissimū commendat: si tñ comedere noluerit potest
poni in pasta de vino citonioꝛuz vel aqua rof. vel alio
frigido stiptico. In fine ꝟo cibi capiat citonia de zuc
charo aut pomū domesticū conditū aut pirū assatum
vel citonioꝝ vel silr̄e aut capiat aliqua grana coꝛiādri
vinum colligat ꝓ vniuersale regimē ꝛ ꝓ habita nō cu
ret. tamen multum bibere nec ieiuno stomacho. Et si in
ter pꝛandium et cenam febꝛicitās valde sitiret poterit
bibere iulep rof. cōditū cū aliquo succu stiptico: aut po
test poni electuariū de succo rof. ꝛ detur ī potu coclear
vnū dissolutum in. ʒ. iiij. vel tribus vini granatoꝛuz aut
arantioꝛum vel similium et cauere cōmixtionem aque
inquantum potes. ¶ Si autem in assumptione cibi vel
post nauseauerit liga coxas super genu: et si non hoc cō

tulerit ponas pedes in aqua frigida aut qd est vsuale
ↄtactū ponatur vētosa sup vmbiculū aut circa stomachū
vt fuit tactū. ¶ Item habeantur odoramenta. ¶ Itē for
ti ꝛ subita aspersione aspergatur facies aqua cōmuni
frigida aut ros. aut aqua tantū mixta aceto aut etiam
si foret valde debilis infirm9 cū digitis ad modū spargu
li aspergatur. ¶ Item habeas menti remedium de re-
gimine acutarum de infrigidatione ꝛ aspsione testicu-
lorū si vo vomuerit propter mali cibi corruptionem vo
matur cibus semp premissa lenificatione vētris. Et si
infestatur multo vomitu ꝛ non febricitet vel intense cli
stere acutū etiā cōueniret diuertēdo. deinde post expul
sionē corrupti cibi exhibeātur predicti cibi quia boni
odoris saporis et substantie. ¶ Si vo cā vomitus esset
humor subtilis mordicans qui expellatur ab epate tēpte
tur primo mollicies ventris ꝛ euacuatio colerice mate
rie lenificando ventrem per inferius vt exhibendo cas
siam vel mannā vel potes ita describere. ℞. cassie. ℥. j.
ß. electuarij de succo ros. ℥. j. dissoluantur in aqua pru-
norū ꝛ tamarindorū aut si vis nō exhibere scamoneā
vel rem scamoneatam pone in loco electuarij de succo
rosato. ℥. j. ß. reubarbari ꝛ spice. ℨ. ß. contere et infunde
vino maluatico. deinde expime et commisce hanc infu-
sionem post collaturam ꝛ expressionem cum dicta cas
sia ꝛ decoctione et da in potu. ¶ Si vo constet in sto-
macho materiam non colericā sed expulsam esse vomi
tu fac remedia stomacho q dicta sunt ex vnctionibus ꝛ
exhibitionibus stipticoꝝ. ¶ Si vo vellemus exhibere
reffusionē materie cōueniret in principio paroxismi. aut
dū veniret mordicatio vel nausea aliquid a cetosorum
dictoꝝ aut micā panis īfusaꝫ in aliq aut ꝛ melius ante
paroxismū p duas vel tres horas conueniret friculare
micā panis mūdi nō sensatim ꝛ infundere dictū panē
aq cocte frigide cū modico zucchari deīde abijce aquā
ꝛ infunde succū granatoꝝ muzoꝝ aut arantij aut non
saliti limonis: aut pro maiori infrigidatione ꝛ magis

proprio remedio succus citri siue acetositas citri vel aliqd sic qd p te colligere potes. ¶ Si vo iam sit effusa ad stomachu ꝛ in ipo sit ꝛ subtilis no imbibita et natet in stomacho: et superiora petat vomitu educatur semp inspecta virtute. Na voitus vomitu curat dicete Auic. de cura vomitus absolute. Et vomitus etiaz abscindit vomitu cu est materia: leue tn parans ad vomitu vsuale est hoc. ℞. sirupi acetosi simplicis aut oxizacre. ℥. j. ß. aq cois aut ordei. ℥. ß. misce tepida ꝛ velociter bibat. Et si ex isto non inceperit vomere accipe penam et immitte gutturi mouedo vt dictuz est. ¶ Si vo fuerit hic humor imbibitus subtilis ꝛ si dant medicine potes dare sirupum acetosum preparante aliqualiter vt. ℞. sirupi acetosi simplicis. ℥. ij. aque cocte sine zuccharo. ℥. iiij sumat in matutinis tribus vel quattuor vicibus. deide da puluere yerepi. simplicis. ʒ. j. ß. cu. ℥. iij. sirupi acetosi simplicis miscendo tatu aq quatu sufficit ad potandu Et lz yera in aliquo casu coueniat tn in isto casu couenit yera cu sirupo acetoso cois est ad plra. xiij. iij. de cura vomitus in spali. aut post exhibitione sirupi acetosi simplic. loco digestiui supti potes cape de aq ꝛ aceto ꝛ vomere vt e tactu. ¶ Post aut stomachi emudationem detur sirup⁹ stiptic⁹ frigidus ꝛ pot fieri alia cofortatia a pdictis hns tn huc huore subtile ibibitu an mudificatione no capiat frigidu stipticu potado vel exteri⁹ applicado. iuxta Auic. pceptu. iiij. j. ca. allegato. Et caue ne iteri⁹ ad pfundum stipticitate ꝛ frigiditate ifigat materia. ¶ Si vo huor fuerit i stoacho retet⁹ vehemet. caloris valde vt post sui eductioez dittat i stoacho caliditate valde vehemete pp qua timem⁹ effundere noua materia tuc pot vti gelatina ex aceto. Item sumachia aut mircia aut sulcidor: aut fm Auic. mente potes cape cappare n matura si hri posset reces ꝛ no salita cu aceto condita aut auicula aceto infusa. ¶ Describit tamen Auic. pillulas has. ℞. seis iusquiami pte. j. qr gra exepli. ʒ. j. aut si vis loco ei⁹ poe papauer. albi. ʒ. ij. seis ros

rub.p qđ intellige semē qđ in medio rob.reperitur aut antere ꝙ melius sumach capparis dicte añ. pt.iij.qr ʒ.iij.misce ꝯterendo vt fieri pōt:ꝛ cōiūge cū rob de citoniis duplo ꝛ ab auṙ.ß.vsq; ad auṙ.j.ꝛ fac eū dormire: et sedat nauseā.¶ Potes etiā facere pill'as:et hoc est remediū satis domesticū:conuenit etiam cum aliquo sirupo aut frigido stiptico miscere aliquē sirupū stipticū ī frigidatiuū:vt nenufar.aut similē. Aut etiā cum predictis rob tribuere stipticis aliquid camphore vt ab.ǧ.j. vsq; ad iij.¶ Camphora enim vt tangit Auicenna de cura vomitus in speciali caplo. inest ꝓprietas ꝓhibēdi vomitū calidū sumptū cum robub ex alphace ꝛ linire sup stomachū.¶ Si vo materia in stomaco esset grossa viscosa vt exēpli gratia. Colera vitellina tu potes exhibere sirupuz acetosuz cum seminibus quā vide in numeratiōe siruporꝝ acetosorꝝ. Et cū eodē potes ꝓuocare vomitū aut euacuare materiā cū yera dicta : addito tn̄ aloe vltra cōem descriptionē.aut potes euacuare cū agarico. Et qr multe medicine frigide sunt recipientes agaricū:q̄ in illo casu cōferūt taceo ꝓ nūc.¶ Facta mūdificatiōe stōachi trāsi ad cōfortatiōez stōachi cū p̄dictis stiptic; miorādo frigiditatē vñ hic cōueīret sirup⁹ de mēta cū sirupo ǧnatorꝝ.Cui⁹ descriptio ſm Mes et hz lr̃a sic.Sirup⁹ de mēta ex īuētiōe nr̃a ē excellētior ꝑori.℞.sirupi citōiorꝝ muzorꝝ ꝛ dulciū añ.lb.j.ꝓyciat sup ip̄os mente sicce.lb.j.ꝛ ß.florꝝ roß.ʒ.ij.dimittāt per diē ꝛ noctē.deīde coquat cū facilitate vsq; ad medietatē ꝛ cū zuccharo fiat sirupus.¶ Et si volumus ip̄m reddere calidi⁹ arōatizet cū gallia muscat auta cū cinamomo aut cū lig̃ aloes aut sil'i.Et pōt fieri euacuatio cuz yera aut cū pill' stōatic; matie illi⁹ descriptōis Mes. cui⁹ lr̃a hz¶ Pille stōatice stōachū ꝯfortāt cerebrū ꝛ stomachū a putridis hūoribꝰ purgāt ꝛ appetitū excitāt q̄rū descriptio.℞.yere.ʒ.x.triū mirab. absinthij.añ.ʒ.iij. mastic; aut belliricorꝝ ēblicorꝝ agarici.añ.ʒ.iij.ꝛ ß.zinzib.ʒ.j.gar.sal.gemme; squināti qna.ʒ.j.turbith.ʒ.xij.

Cōfortatio stoci

confice cũ succo absinthij. Et sit dos a.ʒ.ij.vsq ad.ʒ.j.ß.
¶ Itẽ couenĩunt pillule aggregatiue descriptione Me
sue quaꝝ descriptionẽ inferiꝰ tangã. ¶ Itẽ dari põt in-
fusio reubar.ꝛ agarici: cum mãna aut cassia vel infun-
de mirab.citri.et kebul.ij.in sũma sit dare euacuationẽ
q̃ respicit colerã ꝛ flegma ꝛ cũ hoc reliq̃ cõfortationez
stõachi cõfortãdo ꝛ stipticãdo. Et post cõpletã stomaci
euacuationẽ transeas ad stomachi cõfortationẽ. Pri-
mo cũ iunctione vt ℞.olei cito.ʒ.j.olei de mastice olei
de spica ana.ʒ.iij.puluer rosaꝝ ru.corall.ru.ana.ʒ.ß.
gario.ʒ.ß. puluerizent et cũ.ʒ.ß.cere fiat vnguẽtũ mol
le. ¶ Itẽ potest fieri hoc epithima.℞.rosaꝝ ru.lãbrusce
ana quartã.M.j.absinthij M.ß.bulliãt in vino nigro
aliqualit stiptico quãtitate lib.ij.et vino citonioꝝ quã
titatis lib.j.et bulliant adinuicem ad consumptionem
quarte ptis deinde colant ꝛ post colaturã.℞.pul.gari.
ʒ.ß.corallorum ru.ʒ.iij. bulliãt aliqualit in pmovino de
inde fiat epithima stomacho cuz filtro vel spongia vel
scimatura scarleti vel pãno lineo. ¶ Teneat ordo dictꝰ
remedioꝝ applicationis Põt etiã fieri cerotũ stoma-
cho tale ℞.pul.rof.mirti.lambrusce ana.ʒ.iij.coralloꝝ
ru.sufficient tritoꝝ.ʒ.ij.spodij.ʒ.j.gariofilo.cinami li
gni aloes ana.ʒ.ij.terant subtilissime ꝛ cũ gũmositate
masticis vt dictũ est fiat cerotũ sup pãno lineo vel corio
albo subtili regat cũ stipticis et gelatinis et similibus.
Et si possumus in mẽsa vinũ limphatũ aliq̃n dare mate
ria existente colerica pura et alia p te collige. ¶ Si vo
vomitus esset cõmixtus ex colera ꝛ melãcolia effusa
ad stomachũ tũc mũdet stomachus vomitu. Si vo effũ
dat a mẽbris alijs q̃re regimẽ mẽbroꝝ alioꝝ et qꝛ regi
men vomitus melẽcolici collerici aliqualit infra tãge-
tur et iã colerici tactũ ẽ tũc ex regiminibꝰ simplicibꝰ col
ligere poteris remediũ cõpositũ cõueniẽs ĩ vomitu cõ-
mixto ex colera et melẽcolia. Si vo vomitꝰ fuerit ppt
flegma aquosũ reserua remediũ generale de lenificati
one ventris. Et si effundat tale flegma a cerebro tũc at

Inunctio

Epithima

Cerotum

tendo cerebro ne vlteri⁹ mittat. ¶ Si vero stomachus nō sit mūdatus itera vomitū ⁊ poteris ipm facere vomere cū isto vomitiuo. ℞. oximell' simplic. ℥. j. decoctiōis calamēti. ℥. iiij. misce et tepidū in potu da. ¶ Aut si volueris cū sirupo vigorare stomachū da. ℥. j. ⁊ ß. mell' rosarū aut aqua decoctionis cinami. ℥. iij. sumat ista trib⁹ diebus aut quattuor. ¶ Deinde tribue. ʒ. j. pillularꝫ elephanginarꝫ descriptione Mesue. aut stomaticarū descriptione pdicta. aut tribue decoctionē agarici predictam maxime nō cures qn̄ vomet infirmus. ¶ Ad pfatā mūdificationē nō mūdificato stomacho iunge cū ista i unctione ℞. olei masticis olei spice an̄. ʒ. vj. agarici. ʒ. j. rof. ru. cinami masticis ana. ℈. j. vnge. Item potes facere epithima. ℞. calami aromatici. ℥. iij. spice. ʒ. iij. absinthij rof. ru. an̄. ℥. ß. bulliāt i vino vt tactū ē in alio epithimate. Deīde post colationē. ℞. ligni aloes. corticuꝫ citri an̄. ʒ. iij. iuniperi. ʒ. ij. misce ista tria et fac epithima modo dicto. ¶ Itē potes suffumigare pannū isto suffumigio. ℞. masticis thuris. an̄. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. ij. cōtundantur grosso modo deinde fumiget pānus ponendus sup stomachū. ¶ Itē potest fieri sacculus isto modo ℞. mēte absinthij ana. M. ß. lambrusce iuniperi spice ana. ʒ. iij. squinanti. ʒ. j. ⁊ ß. puluerizētur subtilr. deinde ℞. gar. macis cinamomi ana. ʒ. ij. puluerizentur subtiliter et fiat facculus ꝓ stomacho dicto modo. ¶ Item pōt fieri cerotū ex ingrediētib⁹ sacculū qđ p te ordina: et sit ordo applicandi medicamentū dictū. Et primo fiat epithima stomacho. deinde absterso stomacho fiat sacculus. Et si postea volum⁹ ponere cerotū aut si volumus sacculum tm̄ aut cerotum tm̄ post epithimationem fiat abstersio postea inunctio ⁊ postea fomētatio cū pāno fumigato. deinde sacculo vel ceroto tegat. ¶ Postea cū cibis et potibus parūper ad siccū et calidum declinantibus ciba et per te regimen collige. ¶ Si vero flegma fuerit viscosū adherēs parietib⁹ stomachi ꝯphēde etiā si sit in fluxu ĩ fluxione actuali ad stomachū rege

Vomitium provocans somnum.

membrum pprium regie pprio et mūdificā intestina a
fecibus. ¶ Deinde puoca somnū cū huiusmodi vomiti-
uo. ℞. oximellis simplicis. ℥. ij. aque decoctionis anisi ci
nami ana. ℥. iiij. tepida ⁊ da in potu. Vel sic. ℞. oximel
lis simplic. ℥. j. ß. agarici. ℈. ij. salis gēme grana. iij. infū
datur dict⁹ agaric⁹ et sal gēme cū dicto oximelle. dein
de dissoluat in aqua tepida et colet. et illa colatura de-
tur in potu aut cū dicto oximelle aut cū aq̄ decoctionis
rafani vel eruce vel hermodactiloꝝ vel calamēti aut de
coctio leuis gar. vel cinami ⁊ est magis domesticum.
¶ Aut si volueris forti⁹ incidere. ℞. oximel. sq̄lle ⁊ tri-
bue ĩ potu cū aq̄ dictaꝝ decoctionū ¶ Itē pōt digeri ma
teria cū oximelle cōpōito qd̄ sup̄ habuisti aut cū oximel
le sq̄lle si erit matia ĩ stomacho. deinde euacua cū aga-
rico aut cū pill. de yera. aut cū. ℈. j. pillulaꝝ cochiarum
quarum vtilē descriptionē vide. ix. Almāso. ca. j. cuius
lr̄a habꝫ ita. ℞. puluerꝫ pigre. ʒ. x. colloquintide. ʒ. iij. sca
monec. ʒ. ij. ß. turbith sticados ana. ʒ. j. fiāt pill. cū oxi-
melle sq̄lle. Post p̄fatā mūdificationē intēde ad vngē-
dū stomachū et alia faciēda sicut nūc dictū est: ponēdo
tamē pl⁹ de aromatib⁹ calidis ⁊ rep̄hēdo ip̄m vt dictū
est. Et si vis cohibere voitū fac diuersiua ex aliq̄ q̄ dicta
sunt. ¶ Si v̄o voitus veniat p maliciā nō strigat quā-
tū est possibile ex Auic. p̄cepto. xiij. iij. tractatu. v. de cu
ra vomit⁹ in spāli. Et cā est q̄ꝛ pluries inde purgat splē
et vomitu restricto cōstipātib⁹ tūoꝛ est regurgitatiōis
materie ad splenē et ita apostemationis splenis. In h̄
ergo casu si appareat repletio sanguis ĩ toto vel circa
splenē ⁊ epar flobotomet basilica sinistra vl' dextra. p̄se
ue: āte vomitu fiāt p̄habite diuersiones si cōstiterint ĩ
muliere retēta mēstrua forte puocent añ in suo loco di-
cendis. ¶ Silr̄ si fiat retētio emoꝛroydaꝝ puocet earū
flux⁹. ¶ Si v̄o materia sit retēta ĩ stomacho mūdet vo-
mitu. Et si cōstiterit melācoliā naturalē tūc puocet cuꝫ
oximelle et decoctione scolopēdrie vel polipodij vl' car
tami vel similiū Et fiat euacuatio cū agarico mō dicto

aut pill'.de epithimo mō Mesue.¶Aut si vellem⁹ dige rere possem⁹ digerere cū isto digestiuo materiā melāco licā abūdantē circa stomachū vel splenē.℞.scolopēdrie tamarisci añ.ℨ.j.ß.corticū radicū cappar℥ seis portula ce añ.ʒ.iij.camedreos camepitheos añ.ʒ.ij.ß.coquāt ī lib.j.ß.aq̄ ad cōsumptionē tertie ptis.deinde colētur et aromatizent cū.ℨ.j.decoctionis aut cū.ℨ.ij.cinami.de inde ℞.aceti.ℨ.j.aut cū zuccharo sirupiza et capiat q̄n q̄ vicibus postea euacuavt dictū est.vel exhibe hoc re mediū.℞.mirabolanoꝝ indoꝝ.ʒ.ij.agarici.ʒ.j.salisgē me spice zinziberis ana.℈.ß.infundant in aqua mell'. et decoctione passulaꝝ.Deinde cola per pannū et bene exprime et in dicta infusione dissolue cassiefistule.ℨ.j.& ß.et in potu tribue.¶Habeas etiā menti de clisteribus ad euacuandū et diuertendū.Unde potest fieri hoc cli stere.℞.cartami polipodij floꝝ camomille ana.M.ß. mercurial'.M.j.fiat decoctio et in fine decoctionis ad de epithimi.iiij.M.j.deinde cola et pone in decoctio ne olei cōmunis dulcis.ℨ.iij.&.ß.aut olei sisamini aut olei amigdalini dulcis salis cōmunis.ʒ.ij.cassiefistule yere pigre zucchari ana.ℨ.ß.agarici.ʒ.j.misce et fac cli stere.¶Spleni xͦo fiat hoc epithima.℞.scolopendrie tamarisci melliloti ana.M.ß.et quartā.M.ß.et con tundantur grosso modo et bulliant in vino albo cuꝫ mo dico aceti et fiat epithima.¶Aut fiat hec leuis inun ctio.℞.olei de capparibus.ℨ.j.olei aneti.ℨ.semis.pulue ueris scolopendrie siseleos ameos epithimi ana.℈.j. aneti.ʒ.ij.cum modico cere fiat vnguentum.¶Post xͦo euacuationes ad incidendum materiam melancolicam et calefaciendū et confortandum stomachum fiat hoc epithima stomacho.℞.ligni aloes.ʒ.ij.sandarace.ʒ.j. ß.gar̄.ʒ.ij.cinami macis ana.℈.quattuor.mente absin thij foliorum citri ana.M.ß.contundatur grosso modo et bulliant in lib.j.aceti vini maluatici lib.ß.aque mel lisse.ℨ.iij.et bulliant ad consumptionem quarte partis Deinde epithīa stōachū post epithimationē stōachi ps

dig.m metia

tes facere sacculationes ⁊ inūctiones ⁊ alia q̄ p̄te ex p̄habitis collige. ¶ Ex confectionibus cōuenire potest electuariū de gemmis Mesue. ¶ Itē dyamuscū dulce. Itē letificās Almāso. ¶ Si p̄o vomit⁹ esset ex mālāco-lia adusta vide ⁊ si mat̄ia est ī flxu ⁊ rege membra mā-dantia et fac de diuersiuis et alijs vt dictū est ¶ Ad dige rendum p̄o materiam adustā multa dicentur suo loco: Pro nunc tamē dicendū sirupū conuenire de epithimo aut de fumo terre descriptione Mesue. ¶ Item cōueni re potest notabilis sirup⁹ quem ponit Mesue in suo de appropriatis ibi: sirupus cōferens ad ea que diximus ⁊ est notabilis et expertus. pro euacuando conuenit in-fusio quedā cōposita a Mesue ibidem. Cuius principi um Hamec filius zacharie modus infusionis cōferēs sode cuius materia est humor adustus vel melancolia et est sublime ad id et ad maniam: et melancoliam epi-lensiam: vertiginē et lepram: et cancrum et scabiem: et impetiginen cuius descriptio. ℞. mirabolanorum ni-grorum kebulorū ana. ʒ. viij. epithimi reubarbari ana. ℥. j. radicum buglose domestice et siluestris et florum ea rum aā. ʒ. iiij. absintij. ʒ. iij. fumi terre. ʒ. v. polipodij aga rici sticados camedreos camepitheos aā. ʒ. iiij. liquiri-cie. ʒ. x. senе. ʒ. vij. passularum enucleatarum. ℥. j. bulliāt omnia preter epithimum. deinde colētur et proijcian-tur in ea confectionis hamech. ℥. ij. et ponatur hoc totū ad solem in vase vitreo diebus vj. ¶ Pro isto etiam cō-ueniunt pillule de lapide armeno quas ponit etiā Me sue auctoritate Alexandri. ¶ Post dictam euacuationē possumus stomacho facere epithima vt. ℞. aceti. lib. j. aque rosarū. aque buglose. vini citonior. ana. ℥. iij. pul-uerꝫ rosarū lambrusce ana. ℥. ß. pul. mente. ℥. ß. absinthij iiij. M. j. gariofilorū calami aromatici cinami ana. ʒ. ij. bulliant in predictis et epithimetur stomach⁹ modo dicto. ¶ Post epithimationem potes vngere sic. ℞. olei rosarū olei citoniorum ana. ʒ. vj. pul. lambrusce corallo rum ru. sandalorū ru. ana. ℈. j. gariofilor. aceti ana. ʒ. j.

cere modicum et fiat vnguentum molle et vngatur. Et ista intelligantur semp precedentibus euacuationib' regat etiam patiens regimine quo rectus est patiens vomitu colericu saluo q subtiliantia aliqua fr pueniut in isto casu de quib' dicet i cura quartane. ¶ Si vo vomitus fuerit saniosus cosiderat etia si effusio saniei aliunde est et regat vt dictu est membru mandas et materia saniosa vomitu expurget. deinde confortetur stomachus cu rebus boni odoris et phibentibus putrefactionem summe. ¶ Deinde pmo mudificetur stomach' dein de pot epithimari stipticis no valde frigidis. et possunt sibi dare cofortationes cordiales vt dyamuscum et similes. Et aliud regimen vide per te. ¶ Si vo vomitus esset pter medicina quam copescere vellemus: potet aquam ordei cum modico zucchari ru. et lauetur stomachus a medicina. et si hoc non confert fiat clistere. Et si adhuc perseuerauerit vomitus pter venenositatem medicine tunc. ℞. tiriace antique. ʒ. j. aque rosaru ℥. iij. et da in potu aut loco aque ros. exhibe vinu citoniorum vel iulep ros. vel simile. Et si remanserit in stomacho caliditas vehemens et dolor cu incendio materie da tiriace noue a. ʒ. ß. vsq ad. ʒ. j. ß. modo dicto. ¶ Deinde potes epithimare stamachu et rege sm q dictum est de vomitu colerico q taceo breuitate coactus. ¶ Si vo vomitus fuerit sanguineus vel sanguinis causa videndum est: si fuerit cosuetudinarius non constringatur. in quibusda eni ordinate vomentibus epate multiplicante sanguine multum pluries aut menstruosus mensatim euacuatur sanguis. Et quandam noui ita vomentem sanguinem qua tame nescio si sanguis sit restrict' et si fuisset forte mortuus fuisset et vomitu multiplicato non mutato regimine soliti cibi et vomitus sanguinis superueniat a tanta virtute non restringatur. Eodem modo si mulier que nunq menstruata est. sed debet menstruari aut menstruata est: iam autem nunc non tempore debito menstruat superueniente vomi-

tu: non restringat sanguis cū stipticis vel ponticis sē-
per attentavirtute. ¶ Sed ad prouocandum menstrua
attendendum tamen cum flobothomia saphenaruz aut
appositione ventosarum vel sine. Deinde prohibito flu
xu et effusione materie mundificetur stomachus cum
oximelle simplici aut simili. Postea transeatur ad con-
fortantia stomachum cum vnctionibus et epithimati-
bus et similibus. ¶ In isto etiā casu cōuenit spongia in
fusa in aceto. ¶ Si timeres sanguinis coagulationem
in stomacho relicti conueniret tunc oximel aut cum si-
gnis caloris sirupus acetosus simplex. ¶ Si vero sāguis
defflueret flobothomet. Si appareat repletio capitis et
nō sit magna repletio in toto de cephalica et ventosent
pulpe spatularum aut timpora scarificatis spatulis. Si
vero contingeret vomitus sanguinis stante repletione
totius tunc remoueatur ista repletio flobothomando: et
ponendo vētosas et faciendo alia diuersiua de quibus
dictum est. ¶ Et si contingeret vomitus sanguinis pro-
pter vlcera stomachi transeas postea ad stiptica. et cō-
glutinatiua. ¶ Si vero vomitus contingeret propter me
dicinam assumptam temperetur lauatio stomachi ab
ista medicina. Deinde conueniunt medicine congluti-
nantes et remittentes acuitatem vnde docet Auicēna
dare vinum cum lacte .xiij. iij. tractatu .v. de cura vo-
mitus sanguinis. ¶ Item conueniunt rob stiptica de qui-
bus dictū est: et sirupus mirtinus de sorbis et cornis et
ad restringendū sanguinem valet cōpositum remediuz
quod tangit Auicenna .xiij. ij. cuius littera habet ita.
Ordinabo tamē dosas. ℞. acacie seminis rob. luti sigil
lati: balaustie ana. ℈. iiij. gummi arabici succi plātagis
succi virge pastoris ana. ʒ. j. seminis iusquiami al. ʒ. j.
opij gra. iij. terantur et misceantur cum aceto vini aut
citoniorum aut vino ipsorum q̄druple quantitatis et det in
potu. a. ʒ. j. vsque ad. ʒ. ij. ¶ Item potest fieri hoc. ℞. siru
pi mirtini. dragmam. j. semis. trocisco. de carabe. ℈. ij.
terantur sufficienter trocisci, vel potest vti isto alio

℞.sirupi citonioꝝ.ʒ.ß.vel sirupi de sorbꝭ vł cornib⁹ aca
cie.sanguis draco.carabe.℈.j.terantur et in potu den-
tur.¶ Uel fiat tale electuarium.℞.zucchari roß. anti-
qui.ʒ.j.ß.corallorum ru.sandalorum ru.sanguinis dra-
co.acacie terre sigillate carabe ana.℈.j.succi barbe yr-
cine spodij coriandri sicci ana.℈.ß. seminis plantagi-
nis seminis roß.seminis acetose ana.℈.j. puluerizan-
tur et misceantur cum dicto zucchararo et modico sirupi
mirtini sume pro vice medium coclear verbi gratia cū
aqua extinctionis calibis et succo granatorum muzo-
rum:vel aqua plantaginis vel similium. Medicamen
in substantia pillulata vt.℞.trocisco. de carabe de ter-
ra sigillata de spodio cum semine acetoso ana. ℈.j.terā
tur subtiliter et cum succo citoniorū et mirte fiant pillu
le quaꝝ.ʒ.j.potest capere. ¶ Item potest fieri medica-
men de succis vt ℞.succi plantaginis:succi mirti recē-
tis succi citoniorū succi sorbarum succi acetoselle aā.
ʒ.j.puluerizantur subtiliter et sumatur totum et infun-
datur dicto liquori:deinde teneatur in ore vt distillan-
do procedat.Fiat etiam regimen exteriorum que dicta
sunt vltimate quādo alia non conferunt tiriaca noua ⁊
similia.Sed superius dicta sufficiant. Hec de regimi-
ne vomitus.¶ Ex predictis tamen colligere possumus
conferentia stomacho et dictis Auic.potissimum cano
ne scđo.quia quedam calida.quedam frigida.Calida si
cut nux muscata.macis cinamomum gar. Ad confortā
dum et prohibendum vomitum abrotanum menta: ru-
ta spina iuniperum xiloaloes reubarbarū. ¶ Confert
singultui aristologia ameos mastix acorus vinum fo-
ratum peonia.Frigida vō sunt confortantia stomachū
quam prohibentia fluxum siue effusionem materierum
et sunt roß.sanguis dracōis.spodium carabe endiuia:
mirabolanoꝝ coriandrum pira citonia mirtum corna.
sorba.portulaca viola inflamatione stomachi per sic-
ca succus rubri.prohibent effusionem colere ad ipsum
acetosa,

¶ Capitulū de fluxu ventris ꝓuenientis ex assumptione medicine.

Equitꝰ de fluxu vētris capl'z qꝫ est iā singl'are. ꝛc. Et lz Auicēna remittat nos ad. xvj. iij. qꝛ ad tractatū pmū ꝛ gñale capl'm de fluxuvētris oim mo doꝝ tñ hic grā cōpletioris vtilitatꝫ curā siue regimē fluxꝰ vētris breuit explicabo cōfirmādo me dictis au- ctoꝝ quātū potero. Incipiā ergo a regimine fluxus vētris medicinalis siue cōtingentis a medicina sumpta ¶ Et suppositis causis q̄s tāgit Auic. iiij. j. capl'o. vij. cuiꝰ pncipiuꝫ. Inanitio supfluit: ꝛ quas tangit Mesue in suo de cōsolatione medicinaꝝ intētio ne iij. ca. iij. multiplicē ex Meß. allegato loco intētionē siue canonē eligere possumus ad regendū dictum fluxū ¶ Prima intētio est debilitare virtutē medicine et ꝓhi bere mordicationē et venenositatē quam infert et ex- pellere medicinā a corpore. ¶ Scđa intentio est cana- lium et membroꝝ expulsionis et orificioꝝ virtutis co- adunare et eaꝝ partes cōstringere. ¶ Tertia intentio est sedare laboriosam agitationē et motꝰ materie siue medicinarū i corpore. ¶ Quarta intētio est cōcitare et cōmouere materiā ad cōtrariū fluxum si in corpore mā ferit. ¶ Quīta intētio est dilatare et corfortare animuꝫ et cor. ¶ Sexta intentio est ingrossare et inspissare ꝛc. ¶ Prima intētio duas ptes habet. s. expulsionē medici ne a corpore ꝛ cōpressionē malicie medicine et vtraqꝫ completur per potum aque calide intelligendo ipsam simplicem: ipsa enim lauando educit substantiam me dicine et frangit maliciaꝫ medicine auctoritate Auic. xvj. iij. de cura fluxus medicinalis: et bibbit aquam ca- lidam et proprie quando adheret substantiam medici- ne. s. stomacho et intestinis ipsa enim transmutat auda ciam eiꝰ et hāc sentētiā tangit Mesue. dicto capitulo. hec tñ aqua sola nō est inusu nisi sit acuitas medicīe co

ueniet leuis decoctio aq̄ zucchari albi et si quereremus maiorē abstersionē nō curando de calore cōueniret aq̄ mell' ad lauandū et abstergendū et est satis domesticum cōuenit aqua pulli intendendo lauationem et abstersionem solā mixta cū modico zucchari albi aut ru. ſm variam et variā itētionē. ¶ Si vo intēdimus restringere acuitatem medicine cōueniret brodiū pulli: attēto tamē isto generali q̄rta p̄mi. capl'o ix. medicinarum dū dicit. Et oīs res q̄ frangit acuitatem glutinationem et lenificationē et vnctuositatez cum qua dulcedo est ad hec confert. ¶ Ad hāc intētionē lz nō sit domesticū cōuenit oleū cōe potatū aut oleū amigdalaꝝ dul. aut ſm Auic. i ca. ix. dicto. aqua frigida sūpta in potu et lac extinctionis calibis. ¶ Itē muscilagies vt psiliȷ citoniorū et pirorum et maxime citoniorum. quia modicam muscilaginē habent semina pirorum. Et est modus exhibendi cum aqua calida simplici. vel cū aqua zucchari vel cum aqua ordei exhibendo medium coclear. muscilagis maxime citoniorū cū. ℥. vj. aque ordei. Deinde possum⁹ dare stiptica vt pira citonia vel maciana vel sorba vel alia stiptica et maxime sirup⁹ hoꝝ stipticorū aut eoꝝ robub et sic ille ordo hoꝝ medicaminū vt applicētur post lauatiua et abstersiua et deponētia medicinā: deinde stiptica cōprimētia et inter lauatiua ex glutinosa siue viscosa potest esse ordo vt lauatiua et abstersiua premittant'. ¶ Deinde si expediret exhiberentur mucillagies dicto modo sua viscositate refrigerentes acuitatem medicine et applanando et leniendo prohibētia sotoem supficiei membri et eius excoriationē. Deinde exhibeant' stiptica q̄ dicta sunt et cibi stiptici boni saporis et odoris declinantes ad frigidū. aliquibus tamen oblatum sit acetum in multis. Nā valde acetosa non cōueniunt. ¶ Itē stomacho fiat inunctio et alia remedia fiant in regimine colerici vomitus tacta inungendo tamen et epithimando magis partes vmbilicales et fundum stomachi aut faciendo cerotum magnum obtun-

dens fundum. Similiter infra vmbilicum potest fieri ex stipticis ex infrigidantibus siue sit cerotum siue inunctio. Aut cataplasma vt apparebit intentione scda.
¶ Item si mordicatio apparet magis infra vmbilicum aut circa finem intestini recti conuenit clistere lauatiuum et abstersiuum vt. ℞. aque ordei. lib. j. olei rosarū. ℥. iij. zucchari ru. ℥. j. ß. aut īfusio zucchari rosar℥. ℥. iij. vitelli oui recentis infusi aque frigide: et hec inuicem misceātur et fiat clistere. Et habebit vim alterandi abstergendi et mitigandi dolorem ⁊ conglutinandi siue oppilandi. Deinde debet sequi clistere stipticans quod tangetur in sequentibus. ¶ Item conueniunt semicupia extendendo vocabulum semicupij. ¶ Item sessiones et alia similia que alijs locis melius danda videntur.
¶ Expedito canone primo venio ad scdm siue secundā intentionem coadunandi membrorum substantias et ipsorum virtutes confortandi compleuimus cum reb⁹ vt dicit Mesue bene redolentibus et stipticitatem et constipationem facientibus: coadunationem pororum ex quibus fluunt materie. Et erunt diuersificati modi applicationis harum medicinarum quia aut interius aut per superius aut per inferius. Modi autē exteriorum applicationū varij sunt vt apparebit. Eorum ꝟo q̄ per os sumuntur quedā sunt medicinalia plus. quedā ꝟo cibalia plus: aut potabilia. ¶ Primo ergo explicabuntur medicine numerate per auctores et probate per eos et per communem vsum. quarum quedam sunt simplices: quedam composite: quedā sūt calide declinātes tamē nō oēs ad stipticū et siccū: et sit ordo inter simplices et compositas ꝙ a simplicibus primo virtus inchoetur quia illas virtutes melius regere potest. Deinde si non sufficiat administrare compositas dicente Auicenna xvj. iij. tractatu primo de cura fluxus ventris absolute. Cumqꝫ administras medicinas incipe a singularibus. si ꝟo non valent tunc procede ad compositas.
¶ Conueniunt etiam simplices medicine et composite

quia constrictiue sunt vt patet ibidem per Auicennam aut quia desiccatiue: aut quia constipatiue: aut infrigidatiue inspissatiue: aut glutinatiue oppilantes poros ex quibus emanat humor chaceticus aut medicinaruz compositarum aggregatis in se virtutis constipationis et coadunationis et cōfortationis vt sumere possumus ex auctoritate loco dicto. ¶ Uel ex Mesue sunt fiende quedam stiptice sicut balaustie rosa sicca: flos rosarum siue anthera ypoquistidos: spodium: proprie tamen assatum et conditum cum camfora fructus tamarisci: grana granatorum maxime siccata sumach mirtus coriandrum correctum arnoglossa et semen eius et succus berbe yrcine: fructus mori siue celsi siue rubri immaturi: siue succus stipticus ⁊ exiccatiu⁹ et rob eorum de quibus dictum est. succus portulace lac acetos. a quo butirum est extractum. reubarbarum et maxime torrefactorū et in remanentibus partibus terreis stipticis infrigidatis sic. ¶ Item succus armeni lutum siue terra sigillata. gummi arabici sanguis draco. corallorū ru. sandalor ru. ciminū assatum ameos anisū assatū. cortex thuris grana nasturcij assata coagulum leporis lignū aloes mastix storax calamita laudanum atramentum. ¶ Coagula sunt constrictiua vt tangit Auicenna. quedam tamen horum excellentissima sunt et quibusdam magis appropriata effectibus vt res cōmunior in qua aggregantur multe ex intentionibus rememoratis est mastix. ¶ Est enim in eo virtus partium coadunationem facientium et confortantium loco predicto. ¶ Coriandro vo vtere si queris ingrossare et cōstringere ⁊ luto sigillato ⁊ sanguine draco. qn̄ excoriatione esse credis ⁊ spodio qn̄ dolores pungitiuos sedare velles: et acacie et sanguine draco. qn̄ oportet fluxum sanguis sedare. Et succo barbe yrcine qn̄ vene vie ductus et canales lassi effundūt materiā ad īteſtina et adipe maxie yrcino vel capno. i pūcturis intestinor et mordicationibus et excoriationib⁹ eorū et muscilagis

psilij in expellēdo residuū medicine ppt̄ alias causas
tactas. Et de reb' narcoticis siue stupefactiuis qz stupe
factio q̄ritur siue somnus et materierum ingrossatio.
Sed hoc in fine tm̄ supple fiendum est. Qn̄ oīa hec nō
cōtulerunt in desperatione et in magnis causis et timo
rosis ppter hoc ex Mesue sumpta sunt siqua alia ppe
tatē hn̄tia in cura fluxuū ⁊ aliorū tangent p̄tactis aliq
bus famosis medicinalib' vt rectius cōtinetur sermo
ad appropriata medicaīa venienda. ¶ Et pma ad quod
dam domesticum : quod satis commendat Mesue au-
ctoritate cuiusdā cū dicit: loco dicto inq̄t Auiē. Si tri-
buatur mastix. ʒ. ij. aut. iij. intellige a. ʒ. j. vsqz ad. iij. cum
succo citonior supple. ʒ. iiij. expellit virtute sua expres-
siua residuum medicine. ¶ Deinde restringit: vel cape
masticis cum miua citoniorū sine specieb'. ʒ. ij. et due
aque ferrate: aut cū tanto sirupi de mirto. Poterūt etiā
alia fieri que magis tangētur inferius. tangam hic tm̄
aliqua descripta per Mesue. ¶ Et primo dum stante
fluxu ⁊ iam educta medicina et superflue euacuata ma
teria aderit signū frigiditatis et venenositatis. Et sūt
ista verba Mesue loco iam dicto. ¶ Et ex hijs que eligi
mus est electua. hoc. ex inuentione nostra : et abscindit
fluxum ventris operatiōe catartici frigiditatis cōfortat
viscera et calefacit ea. ventositatem dissoluit et termi-
nat fluxum quidem et ventositatem emorroydarum fi-
stit cui' descriptionē vide. ℞. ligni aloes. spice gall'. mu
scate ciperi. calami aromatici an̄. ʒ. ij. cimini cardamo-
mi infusi in aceto die ac nocte et torefacti. ʒ. iij. seminis
porri torrefacti. ʒ. j. ß. emblicorum infusorum in aceto
succi citoniorum. ʒ. ij. ß. granorum nasturcij torrefacto-
rum. ʒ. v. granorum passularum. ʒ. v. granorum mirti tri
torum sicut alcohol. ʒ. xvj. balaustie copular glā. adusta
rum. fructus tamarisci ana. ʒ. ij. ß. ameos. ʒ. iij. tere om-
nia sicut alcohol et fundantur in vino odorifero sup-
ple stiptico. deinde exiccentur et frangantur cum aqua
citoniorum antiqua et granorum mirti et exiccentur su

per vase vitreato et iterum terantur et inuoluantur in miua. supple citoniorum. Et fit dosis. ʒ. iiij. cum sirupo citoniorum aut mirtino. Consimilem confectionem ponit inferius in antidotario. ibi. ¶ Confectio electuarij ex inuentione nostra. post illud electuarium tāgit Mesue in isto canone siue inuētione trociscos valde conuenientes in casu isto. et habet Mesue littera ita. Confectio trociscorum ex inuētione nostra vltimorum in hac intentione. et qñ fluxus est cronicus hec est descriptio. ℞ balaustiarum corticis glandiū infusorum in aceto et torrefactorū sumach granorum mirti. ypoquistidos ana. ʒ. ij cimini carmeni torrefacti et gallarū infusarum aceto torrefactarū capitis granatorū fructus tamarisci mastic xiloaloes gall. aromatice spice ana. ʒ. j. seminis acetose gūmi ara. et boli ar. granorum passularum torrefactorum añ ʒ. ß. granorū coriandri infusorum in aceto et torrefactorū ʒ. ij. fac trocisc quorum quilibet sit. ʒ. j. cum vino pontico. Et sit dosis trocisc. j. cū vino citoniorum aut alio succo stiptico. ¶ In fluxu vero contingente ex farmacho cum signis caliditat cōuenit electuariū Mesue loco pñti cuius lr̄a habet ita. Electuariū abscindens fluxū vētris operatione catartici. cū significatiōibus caliditat. cuius descriptio. ℞. granorum mirti tritorū sicut pul. ʒ. ij. rosa. spodij sumach. sandal. al. et ru. et citri balaust gummi ara. ana. ʒ. j. ß. granorū granatorū acetosorum. ʒ. vj. coriādri in aceto infus. et assati. ʒ. iiij. seminis acetose seminis plantaginis. seminis ros. ana. ʒ. j. fiat oīm horum bona cōtritio et frangant cū succo agreste et exiccētur cū aceto vel succo mirti et sit dosis eius ab. ʒ. j. vsqz ad. ij. ¶ Consimile electuarium tangit in antidotario. ibi. Electuarium confortans stomachum et viscera licz in aliquo sit diuersitas. Et ad hanc intentionem tangit in primo. canone. ij. Mes. trociscorum: quorū iuuamenta et descriptio sunt ista. Con fectio trociscorum quos cōposuimus nos si ue exposuimus quorum iuuamentum magnificum est ad fluxum ventris et excoriationem inte

ſtinoꝝ.℞.ſpodij.ʒ.vj.roſ.⁊ ſemis earum:acacie balau
ſtie ſanguis draconis an̄.ʒ.j.ß. berberoꝝ ſumac ſemis
plātagis ſemis poꝛtulace aſſate an̄ .ʒ.j. fiāt trociſci .ʒ.
ß.⁊ da cū aqua ſauic:⁊ ſupple cū ſirupo mirtino. ¶ Per
iſtos trociſcos ītellige trociſcos q̄s in antidotario de-
ſcribit in.viij.diſtīctiōe trociſcoꝝ de ſpodio cū ſemie a-
cetoſe.ibi:trociſcoꝝ de berberis q̄ cōferūt.⁊ ſūt trociſci
ibidē deſcripti maxīe cū ſignis vehemētis caloꝛis. Ad
quā etiā intētionē cōueniūt trociſci quos ponit Raſ.
x.Almanſoꝛis in cura febꝛiū ethice circa finē vbi dicit
q̄ ſi venter ſolutus fuerit exiſtētibus alijs trociſcis de
ſpodio qui ſunt conſtrictiui dentur: Quoꝝ deſcriptio ē
hec.℞.pulue.roſ.ſpodij ana.ʒ.j.boli armeni gūmi ara
bici ana.ʒ.ij.ſucci ſumac:ſucci berberoꝝ ana.ʒ.iij.ſemi
nis acetoſe excoꝛticati.ʒ.iij.balauſt.ʒ.j.ß.ſeminis coꝛi
andri in aceto infuſi:poſtea toꝛrefacti.ʒ.iij.fiant trociſ
ci:quoꝛum quilibet ponderet.ʒ.j.⁊ detur vnus in mane
ſit ergo doſis a.ʒ.j.vſq̄ ad.ij.cum miua citonioꝛuꝫ aut
alio ſimili. ¶ Expeditis medicamībus per os ſumēdis
ſiue medicine ad cibalia vel potabilia veniēdū.in fluxu
ergo iſto apparentibus magnis ſignis frigoꝛis conue
niunt cum ſumac ⁊ mirto condita:⁊ cum cinamomo et
mace de quibus conditis dictum eſt ſuperius. Et nomi
natur ſumachia aut mirtina. ¶ Item conuenit riſum eli
xum ⁊ coctum cum bꝛodio caulium:⁊ conuenit gelatina
facta cum ſucco agreſte aut cum cinamo aut mace aut
gariofilis. ¶ Apparentibus v̄o ſignis caliditatis con-
uenit tale conditum non additis ſpeciebus: aut pauciſ
ſimis additis. Cibi tamen conuenientes ex Auicenna
⁊ Meſue ſunt rubilia vel lentes ⁊ maxime ſicce: et po-
ſtea elixe:deinde infuſe:deinde ī aceto aut agreſta aut
aliquo ſtiptico acetoſo:ſi non fuerit tuſſis. ¶ Expeditis
bꝛeuiter per ſuperius exhibendis: ad exhibenda per in
ferius venire poſſumus vt per cliſteria ⁊ eductiua me
dicamina per lauatiuum ſuperius ⁊ abſterſiuum: ſiue ꝑ
tacta in pꝛima intentione ſuperius:poſſumus exhibere

clisteria constrictiua: ⁊ quia oportebit multiplicem fa-
cere intentionem obmittam in presenti: ⁊ transibo ad
exterius applicanda. Quorũ quedam poterunt per mo-
dum epithimatum aut cataplasmatum exhiberi. Que-
dam per modum fomentationum. Quedam per moduz
sacculationum. Quedam per modum cerotorum: que
omnia penes hanc intentionez intellecta stiptica a pn
cipio supfluentis fluxus ⁊ in corpore valde repleto exi
stente materia in fluxu vitanda sunt. licz enĩ ventri ap
plicata coadunationem ⁊ vigorationem exteriorum ef
ficientia sint: tamen nocumentũ exteriora comprimen
do conferunt ⁊ claudendo poros: vt materie magis et
pluries fluant ad intestina. ¶ Ubi vero iam fluxa esset
⁊ inanitum corpus ⁊ fluxus magis laxitatem membro
rum contingeret ⁊ debilitata retentiua virtute ista con
ueniunt vt compleant istam intentionem secundaz nec
tertiam impediant de qua dictum est. vnde dum appli-
camus ista remedia non est opus intentionis tertie scz
diuidendi materiam. Ex Mesue ergo hanc intentio-
nem colligere possumus stomacho maxime conuenie-
te quãtũ ad fundũ stomachi ⁊ meri: qz circa vmbilicũ ⁊
infra fiẽda dicẽte Mesue. Et si stomachus ⁊ vent oleo
ros. inquãtũ poterit inungat: deinde pulu. masticis aut
gar. aspgat aut al's gall'. Et nota modũ medicamis. nã
hor stipticor aspsio erit cã maioris penetratiõis olei
ros. puta vnctione ponit Mesue. dymach siue durad. i.
epithimata aut sm aliũ cataplasmata. Et habet ppria
littera sic: Dymach siue durad bonum conferens ad flu
xum ventris ⁊ debilitatẽ epatis ⁊ stomachi ⁊ viscerum
sanũ ⁊ expertũ. cui⁹ descriptio. ℞. acacie sumac ypoqsti
dos gallie laudani calomi aromatici ros. ⁊ seminũ earum
sandal. al. ⁊ galle muscate ramich xiloaloes ciperi ab-
sinthij añ. ʒ. iij. fiat hor bona tritura: deinde accipe suc
cũ ros. folior canne sm vnã lram aq̃ ros. vini pontici
ana. ʒ. j. submerge in eo calefacto die ac nocte; tortel-
larum de seni. ʒ. ij. aut loco huius sumatur panis assati

ʒ.ij.dactilorum siccorū numero.xij.gummi ara . assati.
ʒ.v.mive intellige citoniorum viscose et bone .ʒ.iij. fac
omnia decoqui lento igne donec mellis spissitudinem
habeant post hec aggrega cum puluere supradictarum
rerū tere diu in mortario donec sit viscosum. deinde li-
ni ex ea super petia siue corio et suffumigetur cum xilo
aloe in aceto et prunis et epithimetur pars dicta dicto
epithimate. ¶ Secundum dyamach tangit Mesue cu-
ius littera habet sic. Dyamach aliud bonum. ℞.ros. et
semen eius pulpe sumach sandalorū alb.et ru.spodij sā
guis dra.carabe balaustie gall.acacie ypoqstidos gal
lie muscate.capitis granatoꝝ corticuz mandragore aā
ʒ.iij.camfore granū.j.ß.tere et fac puluerem et accipe
succi extremitatum vitis.ʒ.ij.succi agreste.ʒ.j.succi ex-
tremitatum mirti tritorū sicut alcohol.ʒ.j.misce cuz eis
miue acetose.ʒ.iij.deinde coque leui igne vsq dum ha-
beat spissitudinem viscosam. deinde aggrega simul cū
speciebus in mortario et contunde donec permiscean-
tur et lini ex ea super pecia et suffumiga cuz xiloaloes
et epithima. ¶ Cerotum autem et liquidum epithima
facere potes addendo ceram et dimittendo miuā et p
dicto liquido epithimate addere potes quātitatem suf-
ficientem vini nigri stiptici aut vini citoniorum aut fi-
milium. ¶ Inunctiones multas ex dictis de vomitu col
ligere potes et multiplices dicētur. Mesue tamen inci
denter ponit vnum clistere conueniens ad phibendum
mordicationem et excoriationem ℞.butiri.s. recentis.
ʒ.xxx.sanguis draco.ʒ.iij.plus aut minus scḋm q cogat
necessitas potes taliter facere ℞.olei ros.ʒ.iiij.trocis-
corum de carabe puluerizatorum. ʒ.j.ß. misce et ex eis
fac clistere vbi ꝗ magis apparent signa caloris. Et si
times excoriationem magis superius non dico in inte-
stinis maiorem quantitatem olei et puluerem ꝗ mi-
nora. ¶ Expedito canone scdo siue intentione secūda
nūc seqtur canon tertius siue tertia intentio diuersio-
nis materie ad vnā intestinoꝝ viā. Hec autē intētio cō

pletur per balnea: et per fricationes. ¶ Tertio p̄ ꝓuocātia sudorē. ¶ Quarto per diuretica et vrinatiua. ¶ Quinto per vomitiua. ¶ Sexto p̄ ventosas. ¶ Septimo p̄ dolores et ligationē extremitatū et gñaliter aliarū medicinarū cū omnibꝰ mouētibus melācoliā ad exteriora aut diuertētibus eā ad vias intestinoꝝ. Primū qꝛ balneum intelligat̄ aque dulcis et actuali calore aperitiuū poroꝝ siue dilatatio poroꝝ et cōfortatio cū hac virtute decoctoꝝ in aqua: qualia sunt vt tāgit Mesue supple vel mellilotū: aut anetū: absinthiū scʒ non valde decoctum sansucꝰ siue maiorana folia citri et filia: vel folia arācij. Et intelligit̄ balneū quodāmodo potest dici semicupiū qꝛ fit potissimū per duos digitos sup̄ vmbilicū. Et si aq̄ sit calida stet in balneo sedens vsq̄ duʒ caro rubuerit. Et si non posset intrare balneū aliqua speciali de causa habeantur spongie infuse dicto balneo et aliqualit̄ expresse et infrigidari dimisse et ita frequēter permutate applicētur interiꝰ a fundo stomachi vsq̄ ad femur aut circa posteriora: aut habeātur panni linei infusi dicto balneo et ad modū epithimatū applicētur. Et competit hoc remediū dū materia est in fluxu. et magis causa fluxus commotio et agitatio materie a medicina et calefactio et mordicatio intestinoꝝ q̄ꝫ laxitas earū et debilitas cōtentiue virtutis. ¶ Et quibꝰ colligere possumus ordinē inter hoc cōtinentē hanc tertiā intētionē secūdā exterius applicandā. Nā ista cōiter precedere debēt licʒ alia remedia posita in secūdo p̄poni debeāt vt confortantia mēbra ne recipiāt materias: ex quo inferendū q̄ꝫ tangit Mesue in ista intētione et raro balneant̄ in aq̄s stipticis: et est causa in ꝓmptu per ea que dicta sunt. Nā materia existēte multa in fluxu ad intestina balneū cuʒ aqua stiptica materiā plus imp̄mit in intestinis: et silr̄ vt est tactū vnctiones et epithimata stiptica vitāda sunt ꝓpter hoc stante intētione diuersionis et extractionis materie que impedit̄ per balneū stipticū. Ubi tū sint diuerse materie et sufficiēter extracte tūc balnea rerū sti-

pticarū nō nocitura ipressione medicine sed profutura ad vniendū membra cōueniunt. Et confirmare possuz ex Auicen. qrta pmi. ca. scdo. ex pmo paragrapho. Qd si tibi necesse fuerit. vbi docet est emplastrare stomachum et intestina ex rebus infrigidantibus stipticis. ¶ Secundū per quod cōpletur hec intētio est fricatio extremitatū et maxime a superiori incipiēdo ab asella deinde descendatur fricādo ad distantiora et ita cōueniunt etiā fricationes coxarū incipiendo ab inguinib' descendendo fiat fricatio cū panno aspero aut cū manu siue cū manibus infusis siue aspersis vino albo subtili ad magis aperiendū poros et diuertendū: aut cum aqua decoctionis aneti vel aliorum dictorum pro aperiendo poros. ¶ Tertium quia sine fricationibus lz nō sit ita prememoratū est ligatio extremitatū vt adiutorij et coxarū brachior et cruriū intelligendo per fricationes et ligationes et extremorū ɔpressiones. ¶ Quartū p qd ɔplet itētio est vomit' ꝓuocād' ex prehabitor noticia vt nota sunt ex ca. de vomitu. ¶ Quintū p qd ɔplet itētio est sudoris ꝓuocatio cū balneo siue vapore aq calide simplicis. aut ēt i aq decocta predicta apiētia poros cocpto corpe excepto capite. ¶ Sextū p qd cōpletur intentio est prouocatio vrine exhibendo in potum vinum subtile album aut aquā feniculi aut sparagi vel brusci vel similium limphando vinum cum aqua cisterne iuxta Auicen. sententiā. xvj. iij. tractatu primo. capitulo de cura fluxus ventris absolute vbi de aqua pluuiali facit mentionem. Cuius littera est. Ex aqua eorum est aqua pluuialis. Et sequitur quibusdam interiectis. ¶ Et estimo qp multitudo iuuamenti eius est propter velocitatem attractionis ad epar et velocitatem resolutionis eius quare non relinquit in chilo humiditatem veruntamen. ¶ Utrum vinum in fluxu ventris conferat dicetur suo loco. ¶ Has vo intentiones quia vna euacuatio minorat aliam. dicente Amphorismo. lxxxiij. quarte particule. vrina noctu multa micta.

¶ Septimū p qd ꝯplex intētio est appositio ventosarū sub ypocundrijs ⁊ i vētre ⁊ circa vmbilicū ⁊ i laterib⁹ ⁊ circa lūbos et circa renes. ¶ Itē inter ista diuersiua debet esse ordo. ¶ Nam a ligationibus extremorum inchoetur eo ꝙ magis a toto diuertunt et securius applicantur ꝙ̃ balneum. deinde ventose et postea balneum. Vomit⁹ ꝟo nō est ita in vsu cōi Patet ēt ex ꝑhabitis vt etiā tactū fuit canone. ij. quātū ad īteri⁹ debere ꝑcedere tertium. Hunc ꝟo tertium debere precedere scdm. secundū quantum ad exterius applicanda. ¶ Expedito tertio canone venio ad quartum siue quartam intentionem que erat intentio sedandi laboriosam agitationem materierum per corpus a medicina que completur vt tangit Mesue loco dicto per quietem et somnū dicente ypocrate quarto amphorismoꝝ. amphorismo. xiij. Cum biberit quis elleborū ⁊c̄. Et xv. Cum volueris ⁊c̄. Intellige vt sumitur quieta corpora vnde non surgat patiens ad sellam nam sequitur agitatio materierum et augmentatio fluxus debilitatis et sincopis inducente. ¶ Unde in hoc casu egeratur in pannis aut in bacile ano imposito. ¶ Item quicunqꝫ alter motus localis fortis vt pectoris etiam maxime impedit tamē vt frequenter surgere ad sellam vt comprehendere potes primo amphorismorum. commento. xxiij. ¶ Item ītelligas quietem animalem quia accidentium sedationem que valde agitatiua sunt. vt ira timor et magis timor quia materierum īmissiuus et gaudium tamen et delectabilium obiectorum inspectus vel auditus cōfert. vigorat enim virtutem et distrahit vt visio fanzulle et cantilenarum auditus. ¶ In isto tamen casu dixit Mesue. Cibi autem et potus in hac dispositione omnino restringendi sunt nisi sincopin et casum virtutis timeas: adducit enim ad agitationem et non minuit fluxum. ¶ Regimen ergo dictuꝫ de cibo intelligitur dū intendim⁹ sustentare virtutem; nimio fluxui debilem.

¶ Expedita quarta intētione siue canone sequit̄ quin-
ta intentio q̄ est animū dilatare cor et cōplent̄ hec due
debito regimine sex rez nō naturaliū. Primo eligen-
do aerē nō frigidū qm̄ premit eū et ipsius soluit virtu-
tem q̄rta p̄mi.ca.vij. ¶ Uitet etiā calidum aerē qui la-
xat ei⁹ virtutē:sit ergo parū declinans ad calidū vt col
ligere possumus q̄rta p̄mi.ca.j.⁊.vij.vbi esset voluntas
iuxta intentionē tertiā trahendi materiā ad exteriora
siue sudorē. Mediet etiā inter caliditates passiuas pa
rūq3 declinando ad siccū. Et sit aer ex bene redolētib⁹
rectificatus frigidis et stipticis dū nō instat tertia in-
tentio aut calidis ipsa instante et non valde stipticis
licz redolentibus que ex prehabitis colligere potes de
cibo et potu est vt ex Mesue et partim ex intentione
scd̄a. ¶ Itē de innanitiōe et repletiōe. ¶ Itē de motu ⁊
quiete. ¶ Itē de sōno et vigilia. ¶ Itē de accidētib⁹ aīe
et cōmuniter in fluxu circa nociturū agitādo humores
et debilitando virtutē. ¶ Expedito quīto canone siue in
tentione ad sextū siue sextā intentionem constringēdi
materiam et stupefaciendi mēbrorū sensū circa quam
intentionē que narcoticis completur vt frigidis plura
videnda sunt. ¶ Primo an in principio superfluitatū
fluxus ↄueniat. ¶ Secundo narcoticorum correctiua
applicanda sunt. ¶ Tertio videndum est an secure ista
applicare possum⁹. ¶ Quarto an noctevel die exhiben-
da sint. ¶ Quinto an cibo existēte in stomacho. ¶ Sex-
to an in corporibus plenis humoribus. ¶ Septimo an
corporibus impuris et cacochimis. ¶ Octauo an dieb⁹
continuis vel interpollatis. ¶ Nono an membrorum
spiritualium operationibus noceant. ¶ Decimo an sit
eorum magna aut parua quantitas exhibenda. ¶ Un-
decimo an tempore morborum aut accidentium sint ex
hibenda narcotica. ¶ Duodecimo in qua substantia ex
hibenda sint an liquida an constante. ¶ Decimotertio
an interius aut exterius applicanda et si interius an
referat applicare per os aut per inferius.et si per infe-

rius an per clistere vel per licinium. ¶ Decimo quarto videndum an stupefactiua pura applicanda sint an refracta vel composita. ¶ Decimoquinto describenda et nominanda sunt. ¶ Primo respondendum proposito quod non a principio competunt dicente Mesue loco iam dicto componunt autem rem magni erroris a principio huius curationis cum narcoticis: est enim cum eis curatio mendosa propterea quod ingrossant et congelant materias et fit retentio flegmatis et redditur fluxus qui rumpitur post tempus non extensum dici disruptam et quemadmodum fieret prius immo sic egurgitans cum vestigijs congelationis et mortis. Uerum curatio est abscisio cause efficientis siue facientis et coadunatio et confortatio membrorum et virtutum eorum sicut iam diximus. Et ista ratio Mesue licz videatur appropriari flegmatico fluxui solum: tamen pro quolibet humore adduci potest pro quanto retinetur materia que in processu est maioris fluxus vt est causa congelationis et mortificationis non ergo replicando complexionem conuenit dare in principio narcoticum vbi materia sit multa et in fluxu vbi vero in corpore iam inanito aut ante euacuato. Daretur medicina superfluens non in principio dare narcoticum non conuenientibus alijs aut in casu desperato vbi esset valde vehemens prostractio virtutis aut vehementissima instantia vigiliarum. ¶ Ad secundum primitus explicanda sunt nocumenta que ex narcoticis contingere possunt ex quibus debemus adhibere remedia. ¶ Nocumenta autem eorum sunt quia opponuntur rei vite scz calori naturali et innato siue spiritui. Nam sunt congelatiua mortificatiua et stupefactiua. Corriguntur ergo per opposita vt per resolutiua calida que prohibent ingrossationem infrigidationem et congelationem et per consequens auferunt: sicut miscere castoreum piper et crocum. vt tangit Mesue et de castoreo et croco tangit Auicenna. xvj. iij. tractatu primo, capitulo, vltimo, de cura fluxus ventris ab

solute. Castoreũ tamen et piper magis faciunt ad re-
soluendum supple et subtiliandum et prohibendum cõ
gelationem. Crocus autem maturat et sedat virtutem
narcoticorum. ¶ Scdõ docet Mes. miscere narcotica
confortantia et temperantia spiritus sicut miscemus
cordialia stomatica sicut proprie spica et deronici et
zeduaria. et similia. ¶ Tertio docet Mesue subsisten-
tia siue detinentia reumaticas materias agitabiles et
fluentes de parte in partem sicut miscemus olibanuz
siue thus sandaracam et similia et cordialia stomatica
calida incisiua. vt muscum cynamomum gariofili ma-
cis. ¶ Ad tertium apparet ꝙ non sunt sine timore
applicanda causa apparet ex dictis Auicenne in nar-
coticis est timor. et Mesue canone dicto verum est si
excusare potes non appropinquare melius est. ¶ Ad
quartum respondetur ex Mesue ꝙ melior horarum est
in sero ante somnum quoniam inducunt somnum. Sõ
nus vero sedat agitationes. quidam tamen dicunt vt
Mes. tangit in mane quoniã non assuntvigilie scz no
cturne propter quas oportet dare in nocte. ¶ Ad quin-
tum respondeatur ꝙ non sunt dandą cibo existente in
stomacho ne corrumperent cibum et cum cibo vaporẽt
ad caput. aut etiam cum eodem transeant ad membra
Ideo dicebat Auicenna quarta primi. proprie cum ip-
sa facta fuerit fames et hoc capitulo. xiij. ¶ Ad sex-
tum patet per habita ꝙ non sunt danda corporibus ne
congelent materias et eorum expulsiones impediant
et ita ne materie multe existentes supprimant virtu-
tem ita congeste. ¶ Ad septimum dicitur ꝙ non conue
niunt corporibus impuris vehementi impuritate dic-
tum patet sed conueniunt mundificato corpore fortis
tamen caloris naturalis ⁊ in quo non appareant signa
frigoris extremorum et debilitates in pulsu dicente
Auicenna. xvj. iij. tractatu primo. capitulo vltimo. Nõ
exhibeatur ei cuius infrigidatũ corpus et debilitatur
virtus et appareat illud in pulsu. ¶ Ad octauum dici-

mus ꝙ interpollatim quantomagis possumus exhibe-
ri debent et non continue. Ideo vt dixit Mesue inter-
ueniat inter tempus et tempus exhibitio rerum confor-
tantium et cordialium stomaticarum et vt interpellan
do dies plures si possumus aut diem scdm tenorem vir
tutis et imminentem necessitatem. ¶ Ad nonum respō
detur narcoticum esse nociuum membris requirenti-
bus substantiam spirituosam multam subtilem et cla-
ram. Unde valde nocet oculis et sensibus interiorib⁹
et exterioribus et nocet etiam multum membris gene-
rationis multum spiritum requirentibus et stomacho.
¶ Ad decimum respondetur ipsa esse danda in quanti-
tate pauciori quantum possumus limitata tamen quā-
titas cōmunis apparebit positis descriptionibus per
auctores que tamen varianda est scdm medici conie-
cturā respectu virtutꝫ ꝛ imminētis necessitatis. ¶ Ad. xj.
alio pari tuti⁹ ē exhibere añ aduētū accidētis aut mor
bi. nā tūc virt⁹ ē fortior et ꝓhibet ei⁹ lesio ꝑ aduentū in
sult⁹. ¶ Itē instāte dolore vehemētissimo aut in colica
dicente Mesue ex dictis Galieni super. xij. terrapenti
ce in colica quidem vehementi quoniā maior ē necessi
tas in cura mēdosa que est stupefactio ꝛ proprie apud
fortem cōmotionem doloris eius ꝙ̄ in cura vera ne vir
tus cadat et rosoluatur. Et ita intellige alium fortissi-
mum dolorem. ¶ Ad duodecimum respondetur ꝙ poti-
us in substantia liquida debent applicari licꝫ enim ci-
tius operatur in substantia permanenti fortiore per-
seuerantia perducunt operationem suam. ¶ Ad deci-
mūtertiū rñdeꝝ ꝙ tutius est ꝓ corpore toto applicare
exteri⁹ ꝙ̄ interius lꝫ alicui mēbro vt oclo exteri⁹ appli
cata īmediate foret min⁹ malū ꝙ̄ applicare int⁹ cōi mō
¶ Itē periculosius est applicare ꝑ superius ꝙ̄ ꝑ inferi⁹
lꝫ etiā sit ꝑiculosū applicare ꝑ inferi⁹ vt apparebit. Itē
meli⁹ est applicare ꝑ ēplastra ꝙ̄ ꝑ interius vt est tactū.
¶ Item minus malum est applicarare in licinio ꝙ̄ in
suppositorio, ꝛ in suppositorio ꝙ̄ in clisteri lꝫ in licinio

nocere posset dicente Auicenna.xvj.iij.capitulo allegato. Et iam nos testificati sumus hoc nos vidisse qui supposuit sibi collirium ex opio et mortuus est. Ad decimū quartū respondet ex prehabitis q̄ tutius est exhibere ipsa composita et refracta vt apparet ex dictis. ¶ Ad vltimum respondet cōmunia fore que describit Mesue loco iam dicto ex Auicenna allegato capitulo. ex ea que sunt notabilia explicabo. et primo Mesue cui⁹ littera habet ita. et est in pncipio assumendorū trociscoꝝ pro primo medicamen quod describit yerosolita fortis stipticitatis conferens ad fluxus medicinales ⁊ alios fluxus ventris bonū et expertum. ℞. olei cōmunis.ʒ.j. coaguli leporis.ʒ.ij.opij.ʒ.ß.gallarum.ʒ.iij. fiāt ex eis contritis trocisci cum sirupo papaueris quorum quilibet sit.ʒ.ß. Et sit eius dosis a.℈.ß.vsq₃ ad.ʒ.ß. ¶ Secūda descriptio trociscorum est ista. Confectio trociscorum quos composuimus nos ad superabundantem fluxum catarri et colericam passionem et alios fluxus vētris confortantis animā constringentem vomitum cū significationib⁹ frigiditatis et faciūt somnū. ℞. thurꝫ ciperi minuti ameos galle musca. croci gūmi ara. balaustie camegith et fruct⁹ tamarasci corticis granatorū mirre spice ana.ʒ.ij.iusquiami opij ana ʒ.j.ß.fac trociscos cum miua citoniorū quorum quilibet sit aur.j.⁊ sit dosis eorum trociscus.j.ꝯm Mesue credo dosim esse a.℈.j.vsq₃ ad.ʒ.j. ¶ Sequitur alia descriptio trociscorum ꝯm Mesue cuius littera habet ita. ¶ Confectio alia trociscoꝝ ex inuentione nr̄a ad oēm fluxū ventris et vomitū cū significationib⁹ caliditatis. ℞. spodij.se. roß.acacie ypoqstidos sanguis draco.gall'. croci an̄.ʒ.ij.boli ar.ʒ.j.ß.opij iusq̄ami an̄.ʒ.j.fac trociscos.ʒ.ß.⁊ sit dosis ꝯm Mesue trocisci.j.cū aq̄ roß.ʒ.ij.aut cū miua vel similibus: dosis tamē sit a.℈.j.vsq₃ ad.ʒ.ij. Per hos trociscos intelligere potes trociscos de carabe. de scriptione Mesue quorū dosis est.ʒ.j.cum aliq̄ dictoꝝ rob. ¶ Ad istā intentionē ordinat Mesue huiusmodi

pill℞.sub his verbis.Cõfectio pillularum filij setal bona ad fluxum ventris et reumatismos viscerum.℞.bdellij sandarace opij thuris minuti mirre croci añ.ʒ.j.fiant pillule sicut cicer cum miua vel sirupo mirtino et dentur tres vel.v.potes tamen dosare a.℈.ß.vsqȝ ad.j.Et Auicenna tamen.xvj.iij.aliqua stupefacientia licȝ nõ ita domestica comprehendere possumus loco allegato capitulo vltimo.tractatu.j.Et primo tangit quoddam emplastrum siue linimentum.℞.opij.iusquiami ana. parte.j.quia exempli gratia.ʒ.ß.copularum glandium balaustiarum acacie thuris mirre ana.partes.v.misce cum succo iusquiami albi:aut cum succo corticis pa paueris:aut decoctione eorum et liniatur venter ex eo. vel potes facere linimēta ex trocisc℥.descriptione Mesue dissoluādo in succo aut decoctione papaueris aut de mandragora.Descriptio trociscorū ꝑm Mesue ibidem.est ex narcoticis fortis stipticitatis qd dictū referri pōt ad linimentū positū.et est.℞.coaguli leporis danich.ij.et est pōdus.v.granorum ordei vel.ij.chirath opij tantūdē gall℞.ʒ.ß.thuris.ʒ.viij.ex hijs puluerizatis fiant trocisci cū sirupo papaueris.Et sit dosis scdm Auicennā.ʒ.j.aut melius a.℈.ß.vsqȝ ad.ʒ.j.¶ Secundum ita describit ℞.gallarum imaturarum partē.j.qꝛ exempli gratia.ʒ.ij.thuris opij ana.partē.ß.credo melius ꝙ sit ʒ.j.fiant trocisci modo dicto.aut fiat puluis solus ꝙ sit dosis ꝑm Auicen.ʒ.j.et est melius a.℈.j.vsqȝ ad.ʒ.j. ¶Tertiuȝ tale tangit ℞.se.iusquiami albi opij papaueris:spodij balaust℥.thuris añ ꝑtes equales.qꝛ añ.ʒ.j fac trociscos si vis vel da puluerē cum sirupo papaueris et dosa vt dictum est. Et valet hoc in fluxu cum signis vehementis caloris.¶Quartū conueniens fluxui cū signis frigoris.℞.opij sandarace:thuris minuti mirre croci ana.ʒ.j.fiant pillule sicut cicer cum sirupo: aut succo.Et dentur pillule.ij.vel sufficit vna. ¶Quintum ponit Auicenna ꝙ dicit magis conueniens fluxui cum signis frigoris ℞.Castorei opij sandarace liqde semi-

nis iusquiami albi.mirre azari thuris ameos ana.ℨ.j. conficiant cū melle spumato. Et, fit dosis ſm Auicenna sicut nabach ꝙ ſm Symonem est fructus de seni do semus ergo a .ℨ.ß. vsqꝫ ad.ℨ.j. ¶ Sextum tangit cuius descriptio ℞.merdasengi quartā.ℨ.j.coaguli leporis.ℨ viij.ossa de corde corui adusti gallaꝝ ana.ℨ.j. opij danich.j.pulueriza ⁊ fit dosis a.℈.ß.vsqꝫ ad.ℨ.ß.cum miua citoniorū.¶ Septimo ponit quosdam trociscos quorū descriptio.℞.acacie gallarū opij gūmi ara.ana. partē j.fiant trocisci mō dicto.dosa a.℈.ß.vsqꝫ ad.ℨ. ß .Et cōpetunt fluxui cum signis caloris. ¶ Octauum tangit aliud bibendū magis cū signis frigoris cuiꝰ descriptio ℞.ameos se.apij corticis granatoꝝ acctosoruꝫ gallie sauine se.iuniperi cuius folia aliqualr̄ assimilāt folijs sauine ana ptes equales qꝫ ℈.iiij.opij.℈.ij. terāt sicut alcohol. Et fit dosis eius cū vino citonioꝝ vel alio simili stiptico a.ℨ.j.vsqꝫ ad aur̄.¶ Vel melius a.℈.ß.vsqꝫ ad.ℨ.ß.Et dixit esse dandum tm̄ in mane aut tm̄ de sero qꝫ sufficit ꝙ semel in die det . Ponit dosim pueroꝝ ab vno danich vsqꝫ ad.ij.melius tamē est a grana.ij . vsqꝫ ad.iiij.Et Auic̄.dicit hoc narcoticū datū ad bibendum cōstringit in duobꝰ diebus. ¶ Itē ad hanc intētionem cōuenit filoniū descriptione Mes.in antidotario scda descriptione ⁊ ꝯuenit ſm p̄mā intētionē fluxui magis cū signis frigoris.Et dosat ſm p̄mā descriptionē vt det quātū ē cicer vel faba pua cū vino citoniorū.Dosa ſm descp̄tionē a.ℨ.j.vsqꝫ ad aur̄.j.¶ Itē ꝯuenit athanasia magna etiā cū signis frigoris ⁊ dosat ab aur̄.ß.vsqꝫ ad j.cū vino dulci suaui et cū rob de succo endiuie ⁊ apij.

¶ Capitulum de fluxu proueniente ex inanitione.

Expedito regie fluxus vētris ꝓpt̄ medicinas trāseo ad spāles fluxus. Et p̄mo cū fluxus capiat denoiationē a mēbris ꝑ quoꝝ defectū imediate causāt.vt q̄dā eoꝝ dicat stomachus.quidā cerebralis

quidaꝫ epatic⁹ ꝛc. Et capiunt fluxus diuersitatē ex ciba rijs et aere cōtinēte. ¶ Primo tāgam remedia fluxus disticta rōne mēbroꝝ ꝛ pmo stomachi et spāliter leniē tis et lubricitātis stōachū de q̄b⁹ spāle cplm̄ facit Aui. xiij.iij.tractatu.v.ꝛ supponit Rab. et suppositis causis et signis supposito etiā φ oīs īmoderata discrasia cu⸗ iuscūqꝫ possit deijcere actū virtutis.ex.ij.āphoꝛismoꝝ. ij.cōmento. Quibuscūqꝫ iuuenibus existentibus cōue⸗ niunt linitiuū ꝛlubricatiuū stomachi siue lienteriā aut fluxū cibalē siue cuiuslibet denominatōis specifice ma le cōplexionis cū materia vel sine materia cōsequi pos se dicente Auic.xiij.iij.tractatu.ij. caplo de debilitate stomachi. Ex vnaquaqꝫ ipsaꝝ virtutuꝫ debilitat̄ ꝑpter oīm maliciam cōplexionis et retentiua a caliditate in tensa siue materia cōseruetur per declinantia ad frig⁹ vt sumitur capitulo nunc allegato. ¶ Raro tn̄ vt tangit Auicenna.xiij.iij.tractatu quito.et capitulo de lenita⸗ te stomachi ꝛ eēt cā sistentis nature ꝑpter caliditatem īmaterialem non laxare stomachum nisi sub gradu in tenso huius humiditatis cuius est magis laxare. Si ergo sit mala cōplexio calida sine materia si sit ꝑpter colligantiā epatꝫ aut mēbro aut vicino alio stomacho tūc si caliditas est fiens gn̄alis est vna intētio scꝫ recti ficatio mēbri calorē cōicantis stomacho que pertinet ꝓprio regimini illius mēbri. ¶ Secūda intētio est alte ratio stomachi cū infrigidātib⁹ intensioꝛib⁹ aut remis⸗ sioribus ꝭm φ exigit dispositio habēdo tamē semꝑ mē⸗ ti vehemēter frigida actu coꝛpi saltē insolito non esset tribuenda vt.xiij.iij.tractatu primo de canonibus vni uersalibus egritudinū stomachi dū dicit. Et opoꝛtet vt nō cōferas in curationib⁹ stomachi aut caliditati eius aliq̄d vehemētis frigiditatis sicut est aq̄ vehemētis fri goꝛis ꝛ ꝓpe ī eo q̄ nō ↄsuet⁹ ē eā bibere. Et sint etiā frigi da bōi odoꝛꝫ aliq̄lr stiptica aut aq̄ roſ. ꝛ succi reꝝ frigi daꝝ de q̄b⁹ dictū ē. Jtē epithīata et inunctiones ītelli⸗ gāt ex dictis suꝑ ca. de vomitu calido post euomitionē

¶ Item collige per te regimen sex rerum nõ naturaliũ qd regimen ex p̄habitis collige. Regimẽ vo male ꝯple xionis cuꝫ materia colerica multiplicem habet intẽtio nem. Nã si materia colerica cõmittat stomacho aliũde p̄rima intẽtio est ducere materiã siue diuertere vt ex p̄ habitis põt: et rectificare membꝛũ mandans. ¶ Scda i tentio est euacuare materiã infusã vomitu vt tactũ est solutione ventris q̃ etiam tangebat in regie vomitus calidi. ¶ Tertia intentio est post euacuationem rectifi catio et cõfoꝛtatio stomachi. ¶ Primã intentionẽ vt est tactum complet ligatio extremitatum fricatio et eua cuatio ab epate vel ab alia parte cõpletur. ¶ Secunda intentio cõpletur per pꝛeparãtia materiam et euacuan tia ipsam vt est tactum de vomitu colerico. ¶ Tertia vo cõpletur per regimẽ sex rerũ nõ naturaliũ et per ad ministrationẽ rerum medicinalium. Et ita tertiam in tentionem perficit regimen male cõplexionis in ma terialis calide fiendis seu factis. Pꝛo pꝛimo patet satꝫ regimẽ esse debere aerẽ frigidũ semper ne frigida fri giditate aeris conferendo stomacho calido nocent ma gis cerebꝛo vel aliꝫs membꝛis. Et si aer non habetur fri gidus constitutione anni siue tempoꝛe paretur artifi cialiter vt habitũ est pluries de regimine febꝛium acu tarũ. ¶ Quantũ ad scõm eligant cibi infrigidantes vt coꝛiandrũ cuiꝰ est infrigidare et retinere cibũ in stoma cho. Itẽ p̄sica non vehemẽter aquosa et nominat p̄sica citonia nõ multũ apta ad ebulliendũ. Item pira. Item citonia. Item coꝛnua. et similes fructus infrigidantes et aliqualr̃ humectãtes substantiã stomachi. Itẽ ex ole ribus conueniũt endiuia lactuca et acetosella que sola cõuenit. lactuca vo et endiuia magis cõueniunt cũ ace to. ¶ Item cõuenit cucurbita cocta in decoctione agre ste vel aqua imponantur agreste integre ad bulliendũ ¶ Item ex granis conueniunt lentes et panicũ. milium parando lentes cum aceto. Item conuenit panis mini me salitus et panis minime habens furfuris. ¶ Item

virtute existente forti ad digerendū cōuenit ad epar inflammatū vnde cōuenirēt oua cocta in aceto nec intelligas cocta in aceto cū corticib⁹ vt est mos cōis sed remoto cortice clixent in aceto vel agresta vel succo granatorꝫ aut similiū. vel ꝑmo frangant cortices deinde infundant cruda ad acetū vel agrestā ꝛ permittant ibi stare per horā et post iterato fundat agresta vel acetū desup aut vinū granatorꝫ ꝛc. ¶ Itē cōueniūt pisces recentes cōditi in agresta vel aceto vel simili. ¶ Itē ex carnibus cōueniunt digestiua existente forti vitulorū lactantium aut edorū aut capriolorū aut leporū aut ex bipedibus pullorꝫ aut perdicū aut aliarꝫ montanarꝫ in rub degentibus aut alaudarꝫ. Itē iterū siue fincedule et possunt condiri hee carnes cum aceto et agresta. vnde in isto casu conuenirent gelatine facte cuꝫ aceto aut agresta aut succo granatorum. Item auicule condite cū mirto et aceto vt turdi vel merulle vel minutiores aues. ¶ Itē cōuenirēt ventres pullorū aut minutarū auiū infusi aceto post debitā elixationē. Itē quāuis nō sit domesticū lac acetosū a quo extractū est butirū. ¶ Ex potibus ꝟo cōueniret vinū rubeū aliqualr̄ stipticū et valde pauciferū siue aquosū. Itē cōueniunt potus frigidi ex succis acetosis de q̄bus dictū est siue rob eorū. ¶ Item mius citoniorū sine speciebus. ¶ Ex medicinalibus ꝟo ꝑmo via potus vt tactū est aliqualr̄ cōueniūt sirupi illorum acetosorū aut istorū rob. Itē sirupus rof. Itē sirup⁹ de papauere aut rob eius. ¶ Exterius ꝟo applicāda vide ex dictis de regīe colerici vomit⁹ in applicādo tamē frigida tene mēti canone Auic. xiij. iij. tractatu ꝑmo de cura male complexionis calide cū dicit. Cū emplastras stomachū caue tunc ne velamen infrigidetur aut epar tali infrigidatione: qua eorum operationes naturales noceantur. Multotiens enim accidit nocumentuꝫ in anhelitu et frigus in epate. ꝙ si perceperis aliquod horum tunc succurre ei cū oleo calefacto et fuso super locum supple vt oleo de absinthio aut de mastice aut de

spica ꝛ emplastra ipsius sup locū infrigidatū ex eo oleo ꝛ pone loco emplastri scꝫ infrigidatiui ea que bibuntur scꝫ frigida minus ledētia frigoꝛe vt supꝛa dictū est abi lioꝛa emplastra. ¶ Si vero mala cōplexio frigida stoma chi fuerit causa lubꝛicitatis multiplicem etiaꝫ habeas intentionē sm distinctionē male cōplexionis. Nā si est sine materia pendens tamen et fiens a causa pꝛimiti ua duplicem habet intentionem. ¶ Pꝛimā remotionē cause. ¶ Secundā alterationem stomachi cum calidis aromaticis ꝛ sit aliqualiter ad stipticum declinantibus que patebunt sequenti regimine. ¶ Si vero pendeat ab aliquo vicinante mēbꝛo cōmunicante stomacho simpli cem infrigidationē modo loquendi Galieni.j.de diffe rentijs febꝛiū. tunc similiter duplex habetur intentio. Una ad rectificandū membꝛū cōmittens alterationē. Alia vt est tactum ad alterandum et confoꝛtandum sto machum. ¶ Si vero sit mala complexio frigida stomachi tunc cura est difficilis. si tamen membꝛa circunstantia fuerint frigida a quoꝛum frigiditate licꝫ non pendeat virtus stomachi: tamen ab eodem noceatur: vt sine remotione frigiditatis circunstantium stomachi fri giditas remoueri possit rectificentur circunstantia de inde confoꝛtetur stomachus ꝛ regatur per debitam ad ministrationem rerum non naturalium, vt eligatur aer temperate calidioꝛ ex natura vel artificio: vt calefaci endo camerā cū igne aut stupha aut etiā faciendo eua poꝛatiōes siue fumos notos ex rebus notis vt ex ligno aloes aut thure aut mastice aut sandaraca vel iunipe ro vel simili ex cibis calidis saltem condimēto aroma ticoꝛuꝫ vt cinami vel ʒinʒiberis aut gariof. vel macis vel magis vel minus calidioꝛ sm ꝙ dispositio exigit ¶ Item potus sit vinū aromaticum. Item exercitiū cō uenit. Item calefactio extremoꝛum ꝛ dicta ab Auicen na .xiij.iij. tractatu pꝛimo in cura male complexionis frigide. Et scias ꝙ calefactio extremoꝛum perducit ad calefactionem stomachi ex pꝛimo. Iteꝫ temperata vi

gilia ⁊ euitatio somni diurni ⁊ immediate post cibum. Item vitatio repletionis ⁊ expulsio superfluitatū. Itē apertio solitarum euacuationum vt emorroydarum et menstruorum ⁊ fluxus sanguinis narium. ¶ Ex accidētibus anime vitentur timores: tristicia. gaudium conuenit ⁊ moderata ira: vitetur superfluus coitus: tamen in potentibus coire moderate. ¶ Item ex medicinalibus conuenit zinziber conditum aut gariofil'. aut cinamomum. Item muscus ameos alleum potissimum rusticanis. est enim tiriaca rusticorum. xij. Terrapentice. et capitulo. vij. cuius principium: redeamus ergo isto paragrapho. Quidam vero in experientia habent. Item anisum feniculus ciminum ⁊ galanga. ¶ Item ex confectionibus electuarium de gemmis descriptione Mesue. Item confectio de ligno aloes. Item de costo dulci et amaro. Item conuenit tiriaca magna. vt. ʒ. j. cum ℥. j. vini aromatici acuti vt maluatici vel similis. ¶ Itē aquam ardens siue vite quam potes etiam facere calidiorem sm vini acutioris sublimationem ⁊ sm commixtionem piperis vel alliorum quorumlibet calidorum cum vino sublimando. ¶ Item extrinsecum vt portatione plumaceoli ex penna molli et subtili animalis pluribus veteri vt domine auce aut pertacta portatione cimature scarleti invino maluatico infuse ⁊ postea excicate isto modo. ℞. cinami gariofilorum ana. ʒ. iij. masticis corticis thuris ana. ʒ. j. ß. bulliant in duobus ciatis vini maluatici ad consumptionem quarte partis. deinde infundatur dicta cimatura in dicta decoctione et exiccetur et super stomacho teneatur. Aut fiat epithima cum spongia vel filtro vel ista cimatura et apponatur stomacho. Similiter potes facere inunctiones ex oleo masticino aut de spica aut absinthio aut de cinamomo de quibus omnibus dictum est. ¶ Similiter cerota potes facere ex p̄dictis reb⁹ ⁊ oleis que p̲ habita videre potes. ¶ Silr appō vētosaꝝ sup̲ stōacho ꝯfert.

¶ Item lotio & cõfricatio extremitatũ. Itẽ lotio cruriũ & peduz cũ aqua camomille aut decoctione andachoce aut corticũ allei. ¶ Itẽ conuenit tenere puerũ vel puellã .xv. annoꝝ super stomachũ semꝑ annihilata vitiorũz annexione. Itẽ cõuenit tenere canẽ suꝑ stomachũ aut tenere volã manꝰ. ¶ Si fuerit ꝟo mala cõplexio frigida pẽdẽs a materia: vel ergo materia est in fluxu & tũc regat̃ fluxus regendo mẽbra mandãtia: aut si fuerit totũ corpus mandãs plene euacuetur: deinde ponant̃ stiptica in partibꝰ intermedijs vbi fuerit fluxꝰ materierũ a principalibus mẽbris potissimũ facientibꝰ ad conseruandũ indiuiduũ & speciẽ: tunc enĩ nõ sunt materie repellende versus ꝑncipalia sed euacuande sunt a stomacho: aut euacuande sunt ꝑ emunctoria ꝑncipaliũ: siue ꝑ ductus aut vias expulsionũ ꝑncipalibus deputatarũz. ¶ Materiã ꝟo frigidã effusã stõacho si natãs fuerit vt est tactũ euacua vomitu. Et per hoc vide ĩ regimine vomitus. Docet tamen Auicẽna .xiij. iij. vomitum leuẽ tactũ ex oximelle & aqua rafani aut aqua mellis aut aqua ordei & oximelle calido: quia tepido aut calido potẽtia: quia sit oximel squille aut oximel aromaticũ cũ subtiliãtibꝰ & exiccãtibus ꝑhabitis: vt spica &c̃. ¶ Si ꝟo humores magis in fundo stomachi natarẽt siue grauitarent tunc per fluxũ ventris educere potes & leue solutiuũ poterit esse yera dando a .ʒ. iij. vsqꝫ ad .v. aut dando .ʒ. j. pillularũ de yera cõfortãs cũ agarico. Et si humor effusus fuerit aquosus vomitꝰ silr̃ cõfert exiccãtia interiora vel exteriora & inũctiones & cerota colligẽdo et ꝑhabitis & vomitũ & pillulas dictas. ¶ Si ꝟo fuerit mat̃ia viscosa ꝯueniũt ĩcidẽtia vt oximel simplex & oximel sq̃lle ſm modũ tactũ. ¶ Si ꝟo materia frigida esset ĩ stomacho ꝯgesta eodẽ modo preparet̃ & euacuetur vt tactũ est. ¶ Deinde transeat̃ ad exhibitionẽ tiriace aut metridati aut aromaticoꝝ simpliciũ calidoꝝ de quibꝰ dictũ est. ¶ Itẽ cõueniũt cõposita & electuaria tacta in cura male complexionis frigide sine materia. ¶ Itẽ inunctiões & alia

exteriora enumerata. ¶ Si vero in stomacho fuerit ma-
la cõplexio humida causans lenitatẽ stomachi ⁊ stoma
chũ fluxũ tunc q: cõiter ista pendent a materia: vel hec
materia est effusa: vel in fluxu a mẽbris aut a toto cor-
pore. Et seruet canon q̄ dictus est de euacuando totũ
corpus aut determinata mẽbra. Et canon diuersionum
ad loca viliora ⁊ ꝓhibitionis transit⁹ materierũ ad sto-
machũ. ¶ Itẽ postea vt est tactũ si materia supnatat et
magis os stomachi petat vomitu educatur vt est tactũ
aut solutione ventris p̄dicta. Aut si fuerit inepta educi
viscositatẽ ⁊ grossiciẽ aut subtilitatẽ prepareť modis
dictis. Deinde pellať et regať rebus sc̄ nõ naturalib⁹
sex ad siccitatẽ declinantib⁹ vt aere sicciori ampliori
motu fricationibus ⁊c̄. Et cibus naturaľr siccus vel ar-
tificio vt assatura carniũ aut frixuras carniũ et oẽs pi
ces et vtať carnibus sicciorib⁹ vt perdicũ fasianorũ et
pipionũ ruraliũ turture auiũ munitaꝝ vt ficedule meru
le turdi lepor̄ capoli capretivituli ꝯdimẽtis eoꝝ ad sic
citatẽ declinãtibus vtať: etiã si voluerit comedere ius
simiľr auiũ siccaꝝ: vt pulloꝝ colũbe et nõ corpora pullo
rum quorũcunq̄ saltẽ in vsu freq̄ẽti. Corpora eni pul
lorũ et colũbaꝝ sunt tarde digestionis et lõge more in
stomacho. xiij. iij. tractatu p̄mo. de cura male cõplexio-
nis stomachi cũ maťia. Siľr cõuenit ius puarũ auium
maxime conditũ cũ aromatibus sicc̄ et aqua ferrata.
Unde Auic̄. xiij. iij. tract. ⁊ ca. de p̄dictis. Et aq̄ ferra-
rij molaris ⁊ in qua extinguiť ferrũ multotiẽs est iuua
tiua humoris stomatici. vñ extingať ferrũ q̄ter vel qui
quies et vel calibs et maxime aq̄ distillationis arene.
¶ Digerẽtia vero si humor sit grossus hũidus aut viscos⁹
inter cetera sunt incidẽtia ⁊ subtiliantia. ⁊ maxime cõ
mendať oximel squilliticũ. dicẽte Auic̄. xiij. iij. ĩ tracta.
p̄mo. de cura male ꝯplexionis humide et frigide. ¶ Ex
medicinis bonis ad oẽs egritudines materiales gros-
sas et humidas est sirupus squilliticus. ¶ Ex euacuati-
onibus vero sunt p̄dicta. ¶ Medicine vero rectificantes

humores grossos sūt pillule elephāgineeꝛ aloetice maxime pillʼe stomatice ꝛ aloe ī sirupo acetoso cū seminibus anisi cimini ꝛ similibus. Stomaticaꝝ vͦo elephanginaꝝ descṗtionē vide ex habitꝫ in Mesue. Itē ad hoc confert yera posita .xiij. iij. tractatu .j. ca. allegato. yera ad illū q̄ grossius est. ℞. seis apij sex ptes vt. ʒ extremitatū absinthij anisi feniculi an̄. ʒ. iij. piperis al. azari an̄. ʒ. j. ß. costi spice keysim siue leuistici. ana. ʒ. ij. masticis croci ana. ʒ. j. aloes. ʒ. viij. puluerizenꝫ ꝛ fiāt trocisci cū sirupo de absinthio loco huius vtere yera Ga. de qua dictū est sup̄. aut pillʼe de yera ꝯueniūt ēt aliq̄n yere recipiētes agaricū aut fortiores q̄s vide in antidotario. ¶ Itē zinziber cōditū. ¶ Itē lꝫ non sit vsuale ī ꝓposito: acorus cōditus. Itē anisū cū zuccharo cōditū. Itē feniculus. Itē cynamomū. Itē gallāga: ꝛ q̄ ꝓ habita cōcipiant. ¶ Si vͦo fluxus stomaticalʼ esset materia cōgesta ī stōacho euacua illā vomitu vel solōne vētris vel digere ipaꝫ modis p̄habitis. Silʼr si mat̄ia fuerit flegma acetosū digeraꝫ ꝛ euacueꝫ vt est tactū. Cōmendat tamē Auic. in isto casu: dyacalamētū qd̄ vide etiā ī Mesue. ¶ Itē cōuenit diacinamomū. Itē si flegma foret frigidum cōuenit dyatriō pipereō qd̄ etiā locis suis est videndū. Itē cōueniūt digestiua ꝛ euacuatiua vt est tactū. habe tamē mēti pillulas stomatichas discriptione Mes. et si mat̄ia colerica fuerit effusa stōacho rege etiā vt dictū est in regīe vomitus ꝑ interiora ꝛ exteriora vt dictū est ibidē. ¶ Et si humor esset cōmixtꝰ vtere etiā regīe cōposito iuxta canonē in diuersis locis sumptū. Et si fuerit iste fluxus stomatichalʼ ex debilitate retētiueꝛ raritate texture cureꝫ cū rebꝰ stipticis iuuātibꝰ siue aggregantibus substātiā stomachi vn̄ cōueniūt sirupi stiptici mirte ꝛ silʼia q̄ tacta sunt ī regīe vomitꝰ colerici. Aut frigida vt exigit dispositio. ꝛ ita etiā dicaꝫ de exterius applicandis. ¶ Si vͦo causeꝫ stomaticalʼ fluxus ꝓpt̄ vlcera stomachi tūc mūdificenꝫ ꝛ curenꝫ vlcera. Deinde transeatur ad confortandū stomachū. ¶ Si vͦo causa

fluxus stomachi fuerit ppt reliquas medicine tūc fiat vt dictū est in regie fluxus superfluentis ppt farmachū. Si vo fuerit stomaticalis fluxus ppt catarrū descēdētē a cerebro tūc attendat capiti ex regie catarri posito. v.iij. ¶ Si vo fluxus sit causat⁹ ppt cibos tūc nō restringat donec sint euacuati nisi valde debilitaret virtus. Et si cōtigerit pter cibū multū causatū esse fluxū tūc expectetur eius eductio siue separatio a stomacho et membris qd cōprehēdere poterim⁹ p famē ꝛ tūc administret vnctiones ꝛ stiptice cōfortatiue stomachi vt oleū masticis et cibi facilis digestionis aliqualiter ad stipticū declinantes in quātitate pauca ꝛ permittat panis aliqualiter tostus vel assus infusus vino aromatico aliqualiter potenti de quo dictū est. Et sit etiā pot⁹ paruus. Si vo cib⁹ fuerit de se soluēs sic reubarbaꝝ rege istū fluxū regimie flux⁹ facti p medicinā. ¶ Siliter si assumpsisset mercurialē aut ozoleū aut robellia non correcta cu bellia nō correctaꝫ idem fac. ¶ Si vo contigerit propter cibos aquosos ledentes stomachum et intestina ꝛ propter comestionē cucurbite vel similis vt lactuce cerosorum vuarum et mororum maturorum et grisolimorum et similium frigidorum ꝛ humidoꝝ tunc quere eductionem horum lauando ꝛ mundificando stomachum cū medicinis dictis in regimine fluxus propter medicinas. ¶ Conuenit etiam brodium pulli cum cinamomo et gariofi. et similibus. Et cibi breuis digestionis vt pulli parui de quibus dictū est conditi cū succis stipticis ꝛ cum cinamomo ꝛc. ¶ Et pmo premittatur panis tostus vel assus infusus aromatico et pontico vino. ¶ Itē stomacho fiant inunctiones et alia q dicta sunt in regimine stomachi frigidi et humidi. ¶ Si vo contingeret fluxus propter cibos viscosos sicut est portulaca aut aliud tunc petatur istorum eductio cū vomitu aut clesteri abstergēte ꝛ ꝯueniētis pot⁹ ꝛc. Itē pull⁹ ꝯdit⁹ cū cinamomo ppe aut cū aliquo alio aromatico qd habeat virtutē incisiuā aromaticā ꝛ stipticā vt est cinamomū aut gar.

¶ Si vero contingeret propter cibū tarde digestionis qui ventosat: tunc deponat etiā cibus ꝛ exhibeant carminatiua vētositatis: sicut anisum feniculū carui ameos galanga ꝛ silia. Itē conueniūt aromatica pdicta. Item inunctiones exterior calide q̄s ex phabitis vide. ¶ Itē lotiones pedū in aqua camomille cū fricatiōe. ¶ Si vero causa fluxus fuerit inordinata assumptio cibi vt cibus tarde digestionis tūc petat eductio vtriusq cibi vomitu ꝛ fiat clistere educatiuū fecū. Deinde exhibeatur lauatiuū stomachi aliq̄liter abstergēs vt aqua ordei cum zuccaro ru. qd cōtingit sm plurimū ebullire cibū subtiliorē ꝛ in colerā cōuerti. Aut cōuenit brodiū pulli cum zucchаro vt tactū est. Deinde expulsionē cibi vt vigoretur stomachus cū frigidis ꝛ stipticis ꝛ dent cibi facilis digestionis ꝛ aromatici vt dictū est. ¶ Si vero trāsmutetur cibus ad acetosum petat siliter eius eductio modis dictis: ꝛ sumat brodiū pulli cū aromaticis. Et fiant exteriora remedia declinātia ad calidū ꝛ stipticū que non replico vt potētia cappari ꝛc. ¶ Si vero propter paucitatem ꝛ subtilitatē pauci cibi vt non bene retineat et irritetur virt⁹ ad expellendū tunc exhibeatur cib⁹ grossus vt gelatina sincida ꝛ sumachia mirtina risum panicum miliū vinū nigrum ꝛ pmittantur stiptica. ¶ Ex fructibus aūt conditis vt citoniū conditū aut similia: ꝛ etiam fiant ꝯfortantia stomachū que ex pdictis de vomitu colligi possunt ꝛ vitētur subtiliantia ꝛ calefacientia imo declinet regimen ad aliqualem frigiditatem ꝛ ingrossationem ꝛc.

¶ Capitulum de fluxu cerebrali.

Icto de regimine fluxus ppt cibos vidēdū est de regiē fluxus cerebralis q꞉ cāti de fluxu potissimū hūiditatū a cerebro ad stomachū ꝛ ad itestina dato ꝙ stomacho aut itestinis nō cōtingat lubricitari. Erit ergo istius regimē catarri ꝛ pin de expediēdo regimē ad quitā. iij. recur

rendū vt ꝓposito spectat aliq̄ breuia tāgēda sunt. Istud q̄ regimē respicit debitū regimē mādatis. ¶ Scḋo regimē viaꝝ stomachi per quas materia mittit. ¶ Tertio regimē stomachi ad quē fit missio. ¶ Primū aūt regimē diuidi pōt ī debitā administrationē nō naturaliū rerū et in debitū regimē p medicinas et medicinalia. Primū qꝛ cōiter a capite fluens est flegma viscosū ideo eligamus aerē declinantē parū ad calidū ꝛ siccū: aut saltē ī actiuis temperatū magis enī calidū aliq̄n dissoluēdo materiā ampliori ponit ī fluxu: frigidū aūt exp̄mēdo caput vt spongiā vt ex aqueo reumate iuxta G. sniam. iij amphorismoꝝ. cōmēto. xiij. Si ꝟo austerini yemis rectificatio ꝟo aeris cōueniēs ꝓposito colligat ex dictis locū etiā vitet subterraneū ꝛ sub testudīe lapidea. ¶ Ad scḋm enī cibū venio quē eligat leuis digestionis nō stipticū sꝫ abstergentē poti⁹ vt ptisanā ordei aut panē coctū in brodio pulli. ¶ Ex carnib⁹ ꝯuenirēt edine aut minutarū auiū. Itē oua sorbilia vitet oīa cruda fruct⁹ caseū lac ꝛ siẜia. ¶ Ex potib⁹ cōuenit aq̄ zucchari cū modico vino aliquat̄r ru. ¶ Ad tertiū q̇escat motus enī auget fluxū ꝛ ꝓhibet maturationē catarroꝝ. ¶ Cōueniūt tamē extremoꝝ ꝓpe supioꝝ fricationes ante cibos. ¶ Ultimo ad q̄rtū sit pauci somni vt horaꝝ. vj. nec dormiat post cibū nisi saltē. ij. horis elapsis dōec dormiat de die dicēte Auic. iij. j. ca. ix. de sō. ꝛ vig. In die q̄ꝫ dormire ē malū: gn̄at enī egitudīes hūectātes ꝛ reumatisātes nec dormiat resupin⁹ dicēte Auic. iij. j. c. eodē. Resupin⁹ āt dormire ē malū. Ad malas enī p̄pat egritudīes sic apoplexiā ꝛ frenesiꝫ ꝛ ī cibū qm̄ supfluitates ad posteriora fac̄ decliare: vt. xvj. iij. tractatu. ij. de cura flux⁹ cerebral̄ opoꝛtet vt h̄ñs nō dormiat sup collū. ¶ Itē dormiat ī altero laterū ꝛ eleuato capite: ꝛ ordinē laterꝫ vide. iij. j. allegato ca. Post sōnū q̄rat ī mediate expellere supfluitates qꝛ expuere ꝛ emūdare nares ne repleat multū īmo surgat a mēsa cū reliq̇s famis ꝛ sitis ex canone. iij. j. de regimine ei⁹ qḋ cōedit ꝛ bibit. ꝛ. v. iij. de cura catarri ꝛ

sitiat et famē patiat͛ ꝛ vigilet q̄m sunt initiū cure. ¶ Ad sextū venio vt accidētia aīe: gaudeat ꝛ delectet͛ nec fortia īcurrat accidētia tp̄e vel imediate post. Uitet coitū ¶ Posito regīe n̄ naturaliū rex ad magꝫ medicialia venie dū. Primo igit͛ si mat͛ia ē multa euacuet͛ cū pillulis de yera aut cochijs. Nō eni īcōuenit vt ē tactū fluxu fluxū curare. Itē miorata mat͛ia digerere potes cū isto digestio. ℞. sirupi de sticados desc͛ptione Mes. ℥. j. mel ℞. ros. colati. ℥. j. aq̄ acori. aq̄ zucchari. an̄. ℥. j. s. misce post sūptionē sirupi. iiij. vel. v. vicib⁹ da p̄dictas pill'as quarū dos sit a. ʒ. s. vsq; ad. ʒ. j. Licꝫ eax ī alio casu dos debeat esse maior. ¶ Uel si leui⁹ digestiuū facere vis loco sirupi de sticados pone aquā. Itē capiti fiat iste sacculus. ℞. flox camomille. flox sticados an̄. M. s. maiorane corticis citri. folliculox sene an̄. ʒ. iij. macꝫ nucis muscate an̄. ʒ. ij. gar̄. ʒ. j. betonice q̄rtaꝫ. M. j. puluerizent͛ subtilit͛ ꝛ fac sacculū de pāno lineo aut sindone de grana q̄dratū ponat͛ sup p̄tē p̄orē capitis circa ꝯmissuram coronalē aut si maior īcubuerit necessitas rade caput et frica cū pānis asperꝫ. Et aliq̄n ī isto casu cōcedit͛ cauteriū vt ptꝫ in. vj. iij. vbi allegatū ē ꝛ p Mesue ꝛ p alios sapiētes loquētes de catarro. ¶ Ulterius deriuāda est mat͛ia ad nares cū caputpurgijs factis cū vino subtili albo potēti: aut cū aqua decoctionis peretri aut ex succo blete. Leue tn̄ caputpurgiuū et aq̄ decoctionis camomille: aut decoctionis aut sublimationis maiorane potest fieri ante euacuationē materie. Itē pōt masticare masticē post piretrū aut sil'e vt medicine expellant͛ p os. Tentemus tamē stati a p̄ncipio deriuare materias cū leuibus tamē ante euacuationē factam.

Expedito regimine capitis ꝛ tacto regimine viarū ad regimē stomachi veniēdū. ¶ Patiens ergo catarralē fluxū cōsurgat a somno in p̄icipio et post si in stomacho grauitatē sentit vomit⁹ p̄uocetur: nec applicent͛ stomacho stiptica

aut in intestinis nisi cessante fluxu a capite et mun-
dificatis stomacho et intestinis. Hijs mundificatis sti
ptica stomacho applicari poterunt ꝛ intestinis ex aro-
matibus ad calidum declinantibꝰ ex dictis de vomitu
flegmatico ꝛ de fluxu flegmatico hr̄i pn̄t breuit̄ ꝛ facil̄r

¶ Capl'm de fluxu intestinali.

Expedito cerebrali fluxu ad ītestinalē ve
niēdū. Et p̄mo ad lubricitatē intestinoꝝ
ꝓportiōabilez ī causis lubricitatꝫ stoma
chi. Si igit̄ causet̄ lubricitas ex mal' cō
plexiōibꝰ sine mat̄ia siue p eēntiā siue p
colligātiā ad alterātia veniēdū Et p col
ligātiā mēbri ītestinis colligati remediū īpēdat̄ ītestīs
Aut si supiora fuerīt p potū adhibeat̄ remediū. ꝛ si in ī-
feriorib' fuerit defectꝰ magꝫ clist̄ia exhibeāt̄. ꝛ si vtraqꝫ
defecta fuerīt vtrūqꝫ r̄mediū ē exhibēdū ¶ Si v̄o fuerit
mala ꝯpl'o cū mā si mā d̄fluat aliūde ītestīs mēbra mādā
tia s̄t ꝯfortāda ꝛ r̄ctificāda Et si ep mittat ītestīs col'icā
māz poterꝫ euacuare cū re educatia col'e dimitte tn̄ īte
stīs aliqd stipticꝫ. vestigiū vt poterꝫ euacuare cū mirab.
citri. aut cū reubbaro Et si mat̄ia eēt mlta posses dare ī
fusionē nō q̄rēdo magnā stipticitatē vn̄ p̄mo mirabol'.
īfusoꝝ potes sic describere ℞. mirabol'. citri. ʒ. ij. īfūdāt̄
triti sufficiēter ī aq̄ zucchari. Deīde colet̄ p pānū ꝛ suf
ficiēter exp̄mat̄ Et ī illa. ℥. v. cassiefistꝫ aut māne. ℥. j. dis
soluat̄ ꝛ ī potu tribue. Nec mirādū si misceat̄ cassia aut
māna cū q̄ramꝰ euacuationē nō curādo de stipticitate
¶ Si v̄o paucificata iā mā q̄ramꝰ aliq̄lē euacuationē
siue eductionē cū maiori stipticitatꝫ vestigio ita descri-
bere poterimꝰ. ℞. mirabol'. citri. ʒ. iiij. terāt̄ aliquātulū
sup lamīa ferrata aliquātulū calefacta. Deīde sufficiē-
ter puluerizent̄ ꝛ det̄ ī potu cū miua citonioꝝ. ʒ. j. ß. aq̄
extinctionis calibis. ℥. iiij. aut cū sirupo mirtio ꝛ ī potu
da patiēti. ¶ Itē post dictas euacuationes pōt vti dia-
rodō. cuiꝰ descriptio ī lr̄a est. Diarodon cōferēs dolori
stomachi et epatis et puncture in eis et caliditati et

acuitati colore citrine faciens digerere cibū ꝛ est ex bn̄
cōfortātibus stomachū et epar debile. Cui⁹ hec est de⸗
scriptio vel ꝑmixtio. ℞.rof.ru.siue tm̄ folioꝝ.ʒ.x.trocis.
diarod.trocisci .de spodio.liqritie.an̄.ʒ.iiij.spodij croci
masticꝫ aloes an̄.ʒ.ij.triū sanda.ʒ.iij.azari spisse.musci
macꝫ cardamōi.portulace scariol'.lactucꝫ se.citrulle.se
minis cucurbite cucumeꝝ alba.margaritaꝝ basilicōis
gariafilati.rasure eborꝫ dragagātis gūi ara.an̄.ʒ.j.cā
fore.ʒ.ß.cōfice cū sirupo rof. Vel si vis facere cōfectio
nem solidā ꝯfice cū zuccharo ꝛ aq̄.rof.ꝛ da ante prādiū
aut ante cenā a.ʒ.ij.vsq₃ ad.℥.ß. ¶ Vel valꝫ cōfectio de
trib⁹ sandal'.ꝛ reubarbaro torrefacto quā describit Ni
cholaus i antidotario.¶ Itē facere potes leuē ꝯfectio
nem sic.℞.margaritaꝝ albaꝝ fragmētoꝝ smaragdi.sa
phiri.iaciti granate an̄.grana viij.corall'.ru.sanda.ru.
an̄.℈.j.teranẜ oīa subtilissime ꝛ infundāẜ aq̄ rof. et cū
sufficiēti quātitate zucchari fiat cōfectio solida. ¶ Itē
valꝫ etiā in isto casu zucchaꝝ rof.solū. Vel fac istā me
dicinā ℞.zucchari rof.antiq.℥.j.ß.zucchari boragīati
℥.ß.miue descriptione descripte ꝯfectionis.ʒ.vj.misce ꝛ
icorpora ꝛ da i potu cū aq̄ extinctionis calibis. ¶ Item
valet robub stiptica de q̄bus facta est mētio. ¶ Itē mi⸗
na citonioꝝ sine spēbus.¶ Itē sirup⁹ mirtin⁹.¶ Itē epa
ti fiat inūctio tacta vt ℞.olei rof.℥.j.ß.sandal'. ru. spo⸗
dij an̄.℈.ij.aceti.ʒ.ij.cū cera fiat vnguētū.¶ Itē lꝫ nō sit
vsuale loco ol'i rof.possꝫ ponere oleū citonioꝝ. aut mir
tinū aut oleū īfusionis triū sandaloꝝ aut corall'.¶ Iteꝫ
fieri posset inūctio circa vētrē ex oleo rof. vel sil'i sicut
dictū est in fluxu vētris ꝑpẜ medicinā. ¶ Itē ꝯueniunt
pulueres trocisci descripti supi⁹ loco allegato p Mes.
¶ Itē cōueniūt trocisci descp̄ti q̄rto viatici ca.de liēte⸗
ria cui⁹lr̄a hꝫ ita.¶ Trocisci valētes ad oēꝫ lienteriā so
lutionē vētris lenitiōe intestinorum.℞.rof.spodij an̄.
ʒ.iiij.berberꝫ se.herbe acide siue acetose vel meli⁹ ace⸗
toselle.ʒ.vj.ypoq̄stidos gūi ara.thuris se.mirti corian⸗
dri īfusi i aceto die ꝛ nocte oīa assa ꝛ fac puluerē ꝛ tēpe

ra cū succo citonioꝝ ꝛ fac inde trociscos q̄s sicca ꝛ vnū
ita puta pulverizatum qui sit.ʒ.j.da bibere cū succo cito
nioꝝ.¶ Vel potes cōterere trociscos duos ꝛ cū suffici-
enti quātitate zucchari ꝛ aq̄ roſ.fac cōfectionē ꝛ da bi-
bere. Multa alia ex p̄dictis cōp̄hēdere potes ex dicē-
dis. Si vͦo colica materia esset effusa siue fluxa ī itesti
nis educat̄ cū clisterib⁹ si magis attēdas īferi⁹ abster-
gentib⁹ aliqual'r ꝛ alterātib⁹ vt ℞.ordei lb.j.ß.zuccha
ri ru.ʒ.j.aq̄.roſ.ʒ.j.ß.fiat clistere. Vel si volueris cōfor
tare itestina pone oleū roſ.loco aq̄ roſ. Aut si attēdas
alterare ꝛ lenire ℞.aq̄ ordei lb.ß.olei viol'. cassiefistule
an̄.ʒ.j.zucchari ru.ʒ.ß.Aut si inttēdas alterare ꝛ seda-
re mordicationē ꝛ confortare viscera. ℞.aq̄ ordei.olei
roſ.an̄.ʒ.j.vitell'.ij.recētiū ouoꝝ lenit̄ coctos misce et
fac clistere.Aut fac ex oleo roſ.solo aut viol'.aut mirtio
aut citonioꝝ Et post eductiones materieꝝ q̄si cōpletas
cōueniūt clisteria cōstrictiua magis q̄ tāgent̄ inferius.
¶ Itē inūctiones infra vmbilicū ꝛ circa femur ex oleis
stipticātib⁹. ¶ Itē sacculatiōes epithīata cataplasma
ta encachismata semicupia ex stiptic; frigidis q̄ruꝫ p̄te
rijt rememoratio.¶ Itē si app̄hendis materiā esse ma
gis in supiorib⁹ itestinis ex grauitate ꝛ dolore in partib⁹
supiorib⁹ tūc euacua cum īfusione mirab. citrinoꝝ.aut
reubarb.aut exhibēdo substantiā eorum torrefactoꝝ vt
tactū est dū q̄ris vt etiā dicebat̄ post sol'onem stipticita
tē vel dū intēdis linire ꝛ liniēdo euacuare. In p̄ncipio
mat̄ia existēte multa tūc exhibe cassiā.aut mānā cū aq̄
ordei vt ℞.cassie māne an̄.ʒ.j. zucchari aut ordei.ʒ.ij.
minora dosim ſm infirmi dispositionē. Ubi aūt postea
stipticitatē velles dabis mirab.aut reubarbaꝝ vt dictū
est.¶ Post vͦo euacuationē cōuenit regimē declinans
ad frigidū et stipticū ex cibis potubus sirupis robub et
miuis in interi⁹ applicādis. Regimē tamē colerici flu
xus.effusa tamen colerica materia plurima ad stoma-
chū et intestina tangebit Auic.xvj.iij. tractatu.ij. ca.j.
Medicamē bonū ad lubricitatē humidā cuius litteraꝫ

quia vtilis est explicabo &c. ¶ In illa ergo cui⁹ est cole-
ra rubea plurima effusa ad stomachū ⁊ intestina opor-
tet vt tēperes mēbrū in quo generat colera a quo pce-
dit ⁊ epar ⁊ fel p illud qd dicebat in ca. suo. Et euacues
supfluitatē colicā si fuerit plurima. Et tuti⁹ est cū vomi
tu si fuerit possibile bñ ⁊ cū fluxu vētris. Si vo fuerit i
virtute debilitas ⁊ timet q accidāt vlcera aut q sint fa
cta: ⁊ post illud incipere cū infrigidantibus stupefaciē
tibus pdictis al's stupefactionē faciētia pdictam. ¶ Et
multotiens quidē sanat hanc lesionem sumere in potu
mirabol. citri. ipsi eni educūt colerā et faciūt subleuare
virtutē in frigiditate facientē stipticitatē ¶ Et ex hijs q
conferūt est administratio lactis acetosi ppzie cum spo
dio aut simili cū aqua sanich ozdei. Similit stante hac
effusione si a pncipio cōprehenderes peccare cum cole
ra sanguinē coueniret flobothomiā premittere basili-
ce. Si autē intestinis fluxus fuerit flegmaticus: distin
guendū est quia vel effundit a mēbro aliquo intestinis
aut effusus est siue cōgestus. mēbra vo a quibus fluit
flegma intestinis cōiter sunt cerebrū ⁊ stomachus ⁊ ali
quando epar. Si ergo aliquādo effluxerit flegma inte-
stinis rege vt dictū est in cerebrali fluxu. ¶ Si aūt efflu
xerit a stomacho silit oportet videre an sit effluxū a sto
macho ⁊ tūc rege mēbrū mādās ⁊ mūda stomachum vo
mitu. Et si in stomacho fuerit cōgestū si fieri pōt potius
educat vomitu vt euacuatiōe ꝯria ⁊ post mūdificatiōez
rectificet stomachus vt dictū est i regimie stomachi flu
xus. ¶ Si vo flegma fuerit effusuz ad intestina siue cō
gestū nō educat vomitu. Nā flegma in intestinis ꝯgestū
nō ē educibile vomitu dicēte Auic. xvj. iij. tractatu. ij. c.
ij. Verū euacuatio materie isti⁹ egritudinis cū vomitu
est difficil' materia ⁊ p isto facit dictū Gal'. iiij. amfor.
cōmēto. xij. Quicūqꝫ vētris lienteriā. ¶ Educat igit cli
steri si fuerit i inferiorib⁹ itestinis: vt. Rx. flor camomil
le aneti añ. M. j. ozdei. M. ß. siue pugillū. ß. furfur. iiij
M. j. fiat decoctio in aq̄ ⁊ dissolue mell'. ℥. j. ß. fiat cliste

re aut tm̄ mell' ros. vere pigre.ʒ.ß.olei camo.ʒ.iij.ß. cli
stere. Ul'. ℞.vini albi subtil' lb.iij.furfurꝫ floꝝ camomil
le ordei an̄.M.ß.bulliāt i dicto vino:deide cola:Postea
℞.mell' ros.colati.ʒ.ij.vere pigre.ʒ.ß.Post cōpletā mū
dificationē cōpeteret clistere ꝯstrictiuū in q̄ essent cali
da declinātia ad stipticū: vt.℞.ameos aut cimini ana
M.j.nasturcij.M.ß.floꝝ camomille ptes.ij.M.j.corti
cū thurꝫ nucꝫ cipssi an̄.ʒ.iij.bulliāt i vino stiptico vel aq̄
cisterne.Et post colaturā fiat clistere.Eodē mō potes
ponere i clisteri cōposita calida stipticātia q̄ tacta sunt
de regimine flux⁹.Post assūptionē farmaci.Jtē ꝯueni
unt inūctiōes:epithimata:balnea: sacculatiōes fiēde i
fra vmbilicū.Jtē infra coxas supsedēdo:hūc sacculū te
nere pōt maxime in inferiorib⁹ ꝑcepto frigore.℞.suge
M.ij. furfurꝫ floꝝ camomille tassi barbaci nucꝫ cipssi
subtilissime puluerisatoꝝ an̄.M.ß. calefiāt aliquātulū
in sartagine vel lebete.deinde ponātur in sacculo lineo
vt supsedeat vt est dictum. ¶ Post ꝟo euacuationē vta
tur cibis aromatibus cōditis paucis tm̄ ⁊ ita vtatur po
tu nō nimis aquoso ⁊ aliq̄liter stiptico. Nō negligatꝛ fe
bris si affuerit.¶Si ꝟo fuerit flegma in superiorib⁹ in
testinis a ꝑncipio educatur cū infusione agarici tacta.
possum⁹ iterato sic describere.℞.agarici.ʒ.j.spice.ə.j.
dimitte hic salgēma īfūde in decoctione zinziberis.ʒ.j.
⁊ in ista decoctione dissolue māne.ʒ.j.aut cassie.ʒ.j.⁊ da
in potu.Et si vis ℞.mirabol'.kebuloꝝ emblicoꝝ an̄.ʒ.j.
infunde in aqua mellis:deinde cola ⁊ tribue in potu cū
ʒ.j.⁊ ß.mell' ros. Si ꝟo cōpleti vel q̄si cōplete vis eua-
cuare materiam vel dimittere magis vestigiū stipticita
tis tūc.℞.p̄mo mirabol'.kebuloꝝ emblicoꝝ an̄.ə.ij. tor
refiant aliquātulū ⁊ puluerisentꝛ ⁊ nō oppugnāte febre
detꝛ in potu miua citonioꝝ cū specieb⁹. ¶ Post ꝟo com-
pletas euacuatiōes poterim⁹ dare.ʒ.j.tiriace antique
cum vino aliqualiter potenti:iuuat eni naturā ⁊ confor
tat spiritū vt de ipsa tangit: ⁊ alijs duab⁹ cōfectionib⁹
Auic.tangit.xvj.iij.ca.ij.¶ Jtem cōfectio alkekengi vt

dicit Auic. Cuius descriptio ꝫm Mesue est hec. Cōfe-
ctio alkekēgi cōferens ad solonem nature ꝛ vomitum
ex flegmate ꝛ malicia digestionis cōfortat appetitum
et dispergit ventositatē cuius descriptio. ℞. rosꝫ. spice
costi ana.ʒ.iiij.floꝝ alkail.i.roris marini al's alkail.i.
granati siluestris:nucis musca. calomi aromatici gari-
ofili cardamomi ana.ʒ.iij.ß.ciperi.ʒ.xij.triūpipeꝝ ana
ʒ.iij.ß.zinziberis.ʒ.ij.mirab.emblicoꝝ belliricorū ꝛ in-
dorum ana.ʒ.j.granoꝝ mirti balaustiaꝝ thuris corticū
citri fructus thamarisci ana.ʒ.iiij.bulliant cū vino bo-
no antiq°.et bullitione vna exiccentur. deinde bulliant
alia bullitione cū succo citonioꝝ ꝛ exicca in vase terreo
vitreato et tere oīa simul sicut alcohol ꝛ cōfice cū miua
citonioꝝ ꝛ da in potu.ʒ.iij.cū sirupo citoniorū. ¶ Huic
etiā cōueniunt dyacitoniten de zuccharo cū speciebus
¶ Flegmate vero existente vitreo cōueniūt incidētia et
subtiliantia vñ potes exhibere hoc digestiuū ℞.mell'.
rosꝫ.colati.℥.j.ß.acetositatis citri aromatizet cum cina-
momo siue fiat decoctio duaꝝ.ʒ.cinamomi in cui'.℥.iij
distemperet p̄dictus sirupus. Aut ℞.mell'. simplicis.
℥.ij.detur cū simplici decoctione aut cū aq̄ decoctionis
zinziberis aut gar̄. deinde soluat cum hijs q̄ dicta sunt.
augendo dosim.deinde fiāt reliq̄ vt dictū est. Similiter
cōpeteret si flegma sit mucillaginosū aut crudū. Si vero
fuerit aquosū potes ip̄m inspissare ꝛ abstrergere dādo
mel rosꝫ.sine aceto cū decoctione masticis. Deinde pos
ses euacuare vt tactū est ꝛ operare extrinsece stiptican
do stupefaciendo cū fortioribus aq°so flegmate pl' la-
xante membrū. Et habe semꝑ menti in q̊libet flegmate
an aliūde stomacho an intestinis siue fluxerit siue con-
gestum fuerit ꝛ operare vt tactū est. Si vero humor coleri
cus fuerit causa fluxus tūc sil'r videndū est a quo mem
bro fluat intestinis ꝛ in epate.an sit ibi cōgestus vel cō
geries humoꝝ colericoꝝ vel melancolicoꝝ. Si enim vt
plurimū est fieret ex splene.iterū vide. si p̄mo fluat sto-
macho ꝙ intestinis.an vtrisqꝫ simul. Cōsidera etiā qua

lis sit hec melācolia an naturalˀ.ad bonū intellectū an sit p̄ter naturā frigida vel adusta. Et si fuerit primū et sit cū sanguine peccans cōstāte virtute et ceteris paribus flobotoma basilicam sinistrā aut in sinistra manu. ¶ Si intendis diuertere plus ⁊ virtuti attendere magis flobothoma saluatellā inter annularē ⁊ auricularē existentē sup tamē vtrūqꝫ. Deinde digere humorē melancolicū ꝑ̄po digestiuo dicēdo in cura quartane. ¶ Et euacuabis cū mirabolˀ. indis ⁊ decoctione epithimi et similiū materiā v̄o stomacho effusaꝫ vomitu educ. deide rege stomachū vt dictū est in regimine vomitus melācolici. Si v̄o ī intestinis p̄cipue effundaꝫ humorē melancolicuꝫ euacua ip̄m vt est dictū. Nec vomitu ducere temptes nō educibili melācolia vomitu ab intestinis. ¶ Si v̄o stomacho et intestinis simul īfluat melācolia inchoeꝫ a regimine stomachi tacto. Deinde educaꝫ materia ītestinoꝝ vt ē dictū. Si v̄o fuerit materie aduste eodē modo de mēbris distinguēdo ⁊ euacuāde sunt cū mitibus farmacijs ⁊ nō acutis timēdo excoriationem. ¶ Item infirmꝰ regēdus est ꝑ res nō naturales declinātes ad humidum et ꝑ cibos ⁊ potus leues ⁊ facilis digestionis multiplicātes sanguinē clarū. ¶ Si v̄o epar esset causa fluxus īmittendo intestinis humorē melācolicū p̄dictuꝫ aut īmittendo ip̄m spleni. aut si meseraice fuerint in causa p̄mo regaꝫ epar aut meseraice flobothomādo vel farmacādo aut exhibēdo digestia aut alia approp̄ata mēbris ⁊ explicāda locis suis vt potissimū xiiij. iij. tractatu. ij. de superfluitatibus epatis ⁊ hec partim tāgenturˀ dum tangeꝫ materia epatici fluxus. ¶ Si v̄o ab intestinis fluxerit sanguis sine dolore ex aꝑ̄tiōe venaꝝ eaꝝ nō existēte vlceratione. in isto fluxu regēdo multiplex intētio habenda est. Una ad diuertendum. Scd̄a ad locū vbi fluit sanguis. ¶ Prima intētio cōpleri ꝑ̄ōt ꝑ euacuationē ꝑ cōtrariū factā. ¶ Scd̄a ꝑ aliam motionē materie sine euacuationē. Cōpletur ergo p̄ma intentio per flobothomiaꝫ basilice vene aut saluatelle

dextre partis aut sinistre fm locuz intestinoꝝ a quibus
fluit sanguis aut etiã si apparuerit in toto repletio pos
set fieri flobotomia ex vena nigra aut ex ramo feylẽ qꝫ
splen.¶ Quãtitas ꝟo sanguis euacuãdi stet in cõiectu⸗
ra medici mẽsurãtis abũdantiam et tenorem virtutis.
¶ Scd̃s mod⁹ diuersionis ꝑ euacuationẽ posset esse cũ
ventosis ⁊ scarificatione positis suꝑ nates circa finez
lũboꝝ.¶ Scd̃o põt fieri gñalr̃ diuersio mouẽdo matiã
aut ꝓhibẽdo ne sanguis a suꝑioꝛib⁹ fluat ad venas in
testinoꝝ aptas aut fractas ex hoc cõplet̃ vẽtosãdo sine
scarificatiõe loco dicto. Aut ponẽdo vẽtosas circa vm
bilicũ aut circa ypocũdriũ dextrũ vel sinistrũ. ¶ Tertio
cõplet̃ ꝑ ligationẽ extremoꝝ aut ꝑ aspsionẽ aq̃ frigide
suꝑ bꝛachijs. Itẽ ꝑ fricationẽ extremoꝝ maxime supio
rũ.¶ Quarto gñalis intẽtio habẽda est ad venas inte⸗
stinoꝝ aptas seu fractas diuidit̃ ĩ debitã administratio
nẽ sex rerũ nõ naturaliũ ⁊ ĩ debitã medicinarũ exhibi⸗
tionẽ.¶ Pꝛimo ḡ ab aere inchoãdũ. Nã pluries est cau
sa fluxus ex.xvj.iij.tractatu.j.de fluxuvẽtris oĩm modo
rũ.j.paragropho. Et cũ fuerit yems sicca septẽtrionalr̃
aerẽ ita moderem⁹ vt tẽperiẽ habeat ĩ actiuis vt parũꝑ
declinet ad frigidũ:⁊ ĩ passiuis ad siccũ. Et si naturalr̃
haberi nõ posset spãlr̃ ꝑ artẽ ꝑparet̃ cũ aromaticis ꝓ⸗
poꝛtionatis q̃ ex ꝓhabitis collige. ¶ Ad scd̃m venio ad
cibũ ⁊ potũ q̃ declinẽt ad frigidũ ⁊ stipticũ ⁊ vĩ habeãt
cõglutinãdi. Ex carnib⁹ quidẽ cõueniũt ꝑmo ex q̃dru⸗
pedibus domesticis carnes capꝛetoꝝ lactantium ⁊ filr̃
vituloꝝ. Et maxime carnes neruosaꝝ ꝑtiũ vt pedes et
filr̃ia.¶ Itẽ ex domesticis bipedib⁹ cõueniũt carnes pul
line. Itẽ ex quadrupedib⁹ domesticis cõueniũt pedes ⁊
grunes poꝛcelloꝛum nõ repugnãte febꝛe aut debilitate
virtutis in digerendo. Et possũt decoqui elixe et põt
fieri gelatina loco aceti ponẽdo agrestã aut succũ ber
beroꝝ aut acetositatẽ citri ⁊ viscoset̃ hec gelatina im
ponẽdo ꝑdictos pedes ⁊ extrema ⁊ mucillagines seĩs
citonioꝛũ aut de dyadragãto. ¶ Itẽ de siluestrib⁹ qua⸗

drupedibus habeant lepores caprioli cameli apri lactantis et marie eorum extrema. ¶ Ex volatilib⁹ aũt cõueniũt minute aues degẽtes in rub et mõtib⁹. Itẽ ꝑdices et pulli eaꝝ magni. Itẽ q̃lie nõ pigues. Et possũt ꝯdiri hee aues ad gelatinã vt dictum est aut in mirtia aut in sumachia aut in succo berberoꝝ aut granati aut citoniorũ aut piroꝝ nõ maturorum aut sorbaꝝ aut succo acetoselle. ¶ Ex piscib⁹ vero ꝯueniũt tenche ãguille et pisces etiã bone aq̃ nõ saliti. ¶ Itẽ cõueniunt vitella ouorum. ¶ Itẽ case⁹ recẽs nõ salit⁹ aut antiqu⁹. Primo in aq̃ elixus deĩde torrefactus aliquãtulũ. Deĩde pulverizet cũ zibario ĩmissus hoc tñ nõ est vsuale. ¶ Itẽ ex granis cõueniũt lẽtes post debitã lotionẽ eaꝝ. Itẽ risũ. Itẽ panicũ miliũ et cõdiant cũ dictis carnib⁹ modis suis. Panẽ eligat minime salsũ azimũ aut modicũ hñtẽ fermenti de pura simula de quo non multũ comedat. ¶ Vinũ eligat pauciferum nigrũ stipticũ aut ponticũ. Et si oportuerit tunc limphetur cũ aqua extinctionis calibis aut aqua cisterne. aut si sufferret cum aqua plantaginis. ¶ Tertium ad quod venio vt inanitionem et repletionem vitetur repletio nimia immo abstineat inquantũ potest tentet expellere feces saltem cum clisteri lenitiuo. ¶ Ad quartum venio et est vt quiescat inquantum potest vnde non surgat ad sellam sed seruet modum ꝑdictum. Non teneat ventrem multum decliuem immo quasi semper iaceat. ¶ Ad quintum venio dormiat quãtum potest hora tñ debita q2 non statim assumpto cibo nisi valde vrgeat necessitas. ¶ Ad sextũ venio vt ad accidẽtia aĩe ex eoꝝ oĩm intẽtionẽ vĩ diuertãt et fabulaꝝ auditu nouaꝝ hystoriaꝝ cãtilenis dulcib⁹ et sĩlib⁹. ¶ De coitu quidẽ dicẽdũ clarũ est oĩno vitãd⁹ est. Et sĩr oĩs incitatio et oĩs ꝑñtia ancillaꝝ pulchrarũ. ¶ Expedito regimine nõ naturaliũ reꝝ ad medicinas ad medicialia veniẽdũ. Et ꝑmo dicẽdũ medicias marie ĩteri⁹ aut exteri⁹ applicãdas ĩ isto casu ꝯueĩre debere ꝙ sint frigide stiptice ꝯglutinatĩe. Cui⁹ cã clara ẽ vt sũit. xvj. iij. tra. ij

De cura fluxus sanguis absq excoriatione. Hec sunt tacta dū de regimine flux⁹ ex farmatico tactū est. ¶ Explicaturus tamē regimē speciale siue replicatur⁹ interius assumendū inchoabo rememorās quedā. Et pmo sirupos. scdo iulep. tertio miuā. qrto electuaria. quinto trociscos. sexto cōfectiones solidas. ¶ Sirupi igit cōuenientes sunt. Sirupus mirtin⁹ aut de succo citonioꝝ aut de succo arnaglosse aut decoctione vt ℞. foliorum plantaginis. M. j. seminū eius. ʒ. j. antere mirti sumac. ana. ʒ. iij. barbe hyrci. se. acetose ana. ʒ. j. ß. burse pastoris: qrtam. M. vnius sorbaꝝ berberꝫ nespulaꝝ glādiū recentiū ana. ʒ. ij. ß. bulliāt in lib. ij. aq vsq ad cōsumptionez tertie ptis. Deide colet̄ ꝛ capiant̄ de colatura. ℥. xij et cū. ℥. j. vini citonioꝝ ꝛ berberoꝝ etiā. ℥. j. misceant̄. Deinde ℞. sanguis draco. coral. al. ꝛ ru. terre sigillate lapidis ematistes. ʒ. j. puluerizēt̄ subtilissime ꝛ cū zucchbaro albo post colaturā istoꝝ sirupiset̄ et clarificet̄ sirup⁹ cū albumine oui recētis. Cuius capiat. ℥. ij. pvice cū. ℥. j. ß. aque extinctionis calibis. ¶ Pro scdo dicendū iulep roß. cōuenire. Jtē aque sublimationis plātaginis aut virge pastoris aut acetoselle aut portulace aut sublimationis acetositatis citri aut agreste aut berberꝫ aut sorbaꝝ aut nespulaꝝ. aut vini citonioꝝ. ¶ Quātū ad tertiū miuā citonioꝝ sine spēbus cōuenire dictū supra aut miuam piroꝝ imaturoꝝ aut aliud cp p te ꝯsidera. ¶ Quartū patet hoc electuariū cōuenire. ℞. zucchari roß. antiqui. ℥. j. ß. sanguis draco. terre sigillate. boliar ana. ℈. j. margaritaꝝ sbtilissime puluerisataꝝ. ℈. ß. colall̄. ru. lapidis ematiste añ. ℈. j. incorporent̄ inuicē ꝛ in potu tribuat̄ quātitas. ʒ. iij. pvice cū aq̄ extictionis calibis. aut vino citonioꝝ aut vino granatoꝝ aut similiū: aut ī ore teneat ꝛ labi dimittat paulati. ¶ Quintum est trocisci vsuales q̄ cōueniunt sunt trocisci de carabe aut trocisci de terra sigillata descriptione Mesue pluries noīati ꝛ v. canone. tractatu. viij. Cui⁹ lr̄a trocisci de balaustijs cōuenientes ei q̄ habet fluxum ventris et cū egestione

emittit sanguinē ꝛ saniē ꝛ habet tenasmonē quoꝝ de-
scriptio. ℞.balaustiaꝝ corticū granatoꝝ sumac glan
diū torrefactoꝝ cū aceto cimini torrefacti infusi i ace-
to ana.ʒ.iiij.tere ꝛ cōfice cū aq̄ roſ. aut succo arnaglos
se aut succo maloꝝ stipticoꝝ ꝛ forma trociscos.ʒ.j.ꝛ da
vnū in potu cū aliquo dictoꝝ sirupoꝝ. ¶ Itē ꝯueniunt
trocisci de balaustijs descriptione Almāsoris. ix.ca. de
fluxu vētris cui⁹ littera. Trocisci de balaustijs q̄ cū mi-
ua conferunt dyarie dandi sunt cū flux⁹ fuerit supflu⁹
siue habeat sanguinē admixtū siue nō quoꝝ descriptio
℞.gallaꝝ siliquaꝝ nabati.i.carub.siue pomū seis tama
risci olibani balaustiaꝝ ana.ʒ.j.opij gūi ara.añ.ʒ.ß.ex
hijs bñ puluerizatis formētur trocisci cū sirupo citonio
rum aut mirti. Et sit eoꝝ doſ a.℈.ij.vsq̧ ad.ʒ.j. Et suma
tur cū vino stiptico nō oppugnāte febre vel cū vino cito
nioꝝ.vel cū robub p̄dicto. ¶ Expeditis remedijs p su-
perius applicādis si fluxus fuerit magis ex pte iferio
ri intestinoꝝ tūc cōuenit clistere cōstrictiuum positum
nono Almāsoris ca.allegato cui⁹ lr̄a. Clistere cōstricti
uū ℞.panici excorticati lentiū excorticataꝝ.ro. siccaꝝ
balaustiaꝝ copularū glandiū.ana.M.j. coquantur in
tribus lib.aq̄ vsq̧ ad cōsumptionē medietatis ꝛ colēt
deinde sumat ceruse cineris papiri ana.ʒ.j.boli arme.
ʒ.ß.vitellū vni⁹ oui assati ꝛ duri olei roſ.ʒ.ß.ex hijs bñ cō
mixtis dicte decoctioni et debite dissolutis cum manu
fiat clistere. ¶ Secūdo potest fieri clistere. ℞.plantagi
nis burse pastoris portulace ana.M.j.bulliant inuicē
in duab⁹ lib.aq̄ ad cōsumptionē medietatis.deinde ℞
farine volatilis molendini auulsi ana.℥.ß. corallorum
ru.lapidis ematitis ana.℈.ij.terre sigillate.℈.iiij.pulue
rizentur hec oia subtilissime. Et post colaturā dicte de
coctionis misceant inuicē cū.℥.j.ß.olei mirtini ꝛ fac cli
stere. ¶ Aut tertio. ℞.aq̄ plātaginis aut aque burse pa
storis portulace ana.℥.iiij.trociscorum de carabe suffi-
cienter tritoꝝ.ʒ.ij.olei citoniorum.℥.j.ß.boli arme.gū
mi ara.ana.ʒ.j.vitelli ouoꝝ.ij.assati omnia ista inuicē

misceat̄ ꝛ dissoluāt̄ dissoluēda ꝛ fiat clistere. ¶ Expedi
tis iteriꝰ assumēdis ad exteriꝰ applicātia leuit̄ venio.
Prio ad sacculos q̄ pn̄t fieri magni ꝛ sūt applicādi su-
pius ꝛ iferiꝰ ꝯm locū ꝛ fluxū sanguis. Sit ḡ iste saccul⁹
si nō istaret valde caliditas imo appareret̄ signa frigo
ris ℞. spice sq̄nāti ameos an̄. ʒ. iij. balaustiaꝝ arilium
passulaꝝ tritaꝝ siue garilıū mirtoꝝ sufficiēter tritoꝝ an̄
ʒ. ß. floꝝ camomille. M. j. ponāt̄ i sacculo calefacto po-
nendo ad locū sanguis. Scḋo potes facere sacculū fri
gidiorē vt. ℞. sandaloꝝ al. corallorꝝ al. ꝛ ru. an̄. ʒ. j. roß.
rub. M. j. mirtilloꝝ. M. ß. balaustiarū seis tamarisci
anthere q̄rtam. M. j. cōterant̄ subtiliter et fiat saccul⁹.
¶ Tertio pōt fieri inūctio ex dictis oleis de fluxu post
medicinam vt oleo mirtino aut citonioꝝ aut roß. instā
te calore cū puluere trociscoꝝ de carabe. ¶ Aut si appa
ret vestigiū frigoris pōt capi oleū masticinū aut oleum
de absinthio vel ꝑ te cōstrue oleū frigidū aut calidum
coquendo res stipticas calidas aut frigidas cum oleo
onfancino calefactas cū eodem oleo aut oliuarū ma-
turarū cū nucleis mollitarū. ¶ Itē potes ex prehabitis
colligere cerota cōstringentia sanguinē calida aut fri-
gida. et ꝑ id tene menti ea q̄ dicta sunt ꝓ constrictione
sanguinis nariū exceptis causticationibus. Item itel-
lige etiā ex dictis semicupiū factū ex rebus cōstringēti
bus ex dictis silr̄ intellige sacculū suꝑ quo etiā sedere
dꝫ infirm⁹ coxas tenēdo suꝑ ano maxie sanguie fluēte.

¶ Capitulum de fluxu cū excoriatione.

Expedito regie fluxus sanguinis absq̄
excoriatione nūc de fluxu sanguinis cuꝫ
excoriatione dicēdū. Pro quo multiplex
intētio habēda est lꝫ gn̄alis vna ad cau-
sam. Si igit̄ causa fuerit ꝓmitiua vt as-
sumptio medicine venenose solutiue ptꝫ
ex dictis de fluxu ꝓpt̄ medicinā q̄d dicendū. Nā similit̄
regend⁹ est fluxus excoriatiu⁹ ꝓpt̄ medicinā venenosā
et si nō tm̄ medicine venenose sustineret nocumētū sed

etiā veneni tūc vltra p̄habita administrēt cordialia ⁊ alia q̄ opponūt venenis vidēda sūt canone.ij.vj.iiij.vi dendū etiā i antidotario Mes.q̄ sūt malicie famosorꝫ solutiuorꝫ saltē ħ sīt corrigētia.⁊ maxie circa scamoneā attēdēdū vt gen⁹ gn̄alissimū solutiuorꝫ ex Me.Si etiā ꝯtigerit dicta excoriatio ex assūptiōe cibi salsi vel acu ti vel ꝓpt potū sīlr operādū est vt p̄mo abijciat cā eodē mō.¶ Si ꝓpt clistere acutū aut ꝓpt cām clisteris acci disset attēdēdū erit ad curā p ea q̄ dicēt.Aut etiā si fo⸗ ret res dura sūpta p os ista remoueat postea attendat ad curā p dicēda.Si ēt trit⁹ adamas foret assūpt⁹ fac vt dictū est de solōne post farmacū.Si v̄o ꝯtigerit a cā corporea tūc vel cōicata ē itestinis p viā deflut⁹ aut p viā paulatie cōgestiōis. Si v̄o p̄mo mō vel est totalit̄ fluxa vel ī fluxu siue fluxura. Si fluxa sit vel pti vel in fluxu aut fluxura.Regimē sex rerꝫ nō naturaliū p̄mittē dū ⁊ eodē mō seruādū vt i regie flux⁹ sangīs sine exco⸗ riatione dictū est.Deide ad membrū mādās.Et si fuerit epar vn̄ excoriatio siue dissinteria epatica noiari solꝫ videndū vtrū i toto sit humorꝫ abūdātia.Et si epar ēt sit repletū ⁊ cū hoc toto ꝯsidera si aliq̄ euacuatiōes retēte sūt vt mēstrua aut emorroyde.Et intēde ad ꝓuocantia earꝫ.Et si fuerit abūdātia sanguīs mēstrui vel emorroy dalis api saphenas aut vētosa vt p̄dictū est:meli⁹ ē tn̄ stāte repletione ⁊ mat̄ia existēte ī fluxu ad ītestina san⸗ guinea flobotomari venā nigrā dextre ptis.Deide trās ire ad diuertētia q̄ tacta sūt i regie flux⁹ sanguinis ab epate.¶Et si flux⁹ ab epate vt a chili fellis fuerit colera euacua ip̄am cū magna diuertētia si posses tn̄ cū vomi tu aut cū deriuatōe ad vias vrine cū frigidis aliq̄lr api entib⁹ vt cū sirupo ēdiuie aut cū sirupo scariole aut cū si rupo decoctiōis capillorꝫ vener℥ aut seīuꝫ cōiuꝫ vt bulli āt seīa cōia excorticata ⁊ aliq̄lr p̄ssa i pāno aut educat mā p vētrē soluēdo cū magno tiore ne mā q̄ educit valde augeat excoriatōeꝫ ne ēt solutiuū sua acuitate excoriet dn̄te Aui.xvj.iij.tra.ij.de cura excoriatōis vlcerꝫ ītestiorꝫ

¶Et si fuerit necessario euacuatio ꝓpẗ maliciã humo-
rũ fac eã cũ timore ⁊ cautela et studevt non sit solutiuũ
vehemẽter nocitiuũ viscerib⁹ ⁊ vlceri immo sit vt mira
bol'.citri. Hũc ergo modũ seruare debes vt materiã mul
tã ꝑmo minores minoratione ꝓpa cũ ꝑhabito minora-
tio ⁊ replico.tamẽvt ℞.mirabol'.citri.ʒ.ij.cõterãtur sub
tilissime deĩde ĩfundanẗ decoctioni draganti deĩde co-
lenẗ ⁊ sufficiẽter exꝑmãẗ.⁊ cũ dicta exꝑssione ⁊ aq̃ ci-
sterne aut aq̃ extictiõis calib dissolue.ℨ.j.mãne vl' cassie
et in potu tribue nã nõdũ est intẽtio ꝯstrictiõis matie
nec est retinẽda circa epar cũ sit mẽbrũ nobili⁹. ¶Se-
cũdo trãsibis ad alterãtia epar digerẽtia materiã cole
ricã cũ dict; sirupis vt de endiuia. Deide poteris vt post
exhibitionẽ sirupi exhibere si matia adhuc fluat ⁊ abũ
det i epate dare solutiuũ reliquens vestigiũ stipticitat;
qd est tactum replẽdo vt. ℞.reubarbari mirabol'.citri.
ana.℈.ij.torrefiãt aliquãtulũ ⁊ subtilissime pulverizẽẗ
et denẗ i potu cũ.ℨ.j.ß.sirupi mirtini vel de citonijs vel
de succo plãtaginis aut virge pastoris aut alioꝝ stipti
coꝝ de q̃bus dictũ est. Et distẽpereẗ cũ aqua extictionis
calibis aut cisterne vel plantaginis vel virge pastoris.
¶Postea ṽo fiat hec confectio solida. ℞.triũ sandal'.
ana.℈.j.margaritaꝝ non ꝑforataꝝ.cora ll'.ru.ana.℈.ß.
spodij põdera.v.g̃noꝝ ordei. Smaragdi saphiri gra-
nati ana ponderu; g̃noꝝ.iij.terãẗ oĩa subtilissime ⁊ cũ
aq̃ plãtaginis et cũ aq̃ endiuie et cũ aqua roß. fiat cõfe
ctio solida cũ zuccharo qꝛ vti potest. ¶Itẽ potest vti mi
xtura tacta vt. ℞.zucchari roß.antiq̃.ℨ.j.ß.sandal'.rub.
cora ll'.ru.carabe aã.℈ ß.incorporẽẗ adinuicẽ cũ vino
granatoꝝ muzoꝝ. ¶Itẽ ꝯferũt i hoc trocisci de spodio
cũ seie acetose. ¶Itẽ trocisci de berber; ꝑme descripti-
onis modus dãdi est vt sumaẗ.ʒ.j.trociscoꝝ subtilissime
pulverizatoꝝ cũ.ℨ.j.ß.sirupoꝝ alteri⁹ ꝑdictoꝝ aut cũ vi
no citonioꝝ vel succo granatoꝝ.aut cũ aliq̊ ex ꝑhabit;
robub. Deinde epithia epar cũ epithiate frigido ꝑdi-
cto ⁊ eodẽ mõ inũgaẗ. Si ṽo epar mãdauerit ĩtestinis

melācoliā adustā tētemus euacuare quācitiꝰ possumꝰ p̄cedēte mūdificatione ītestinoꝝ a fecibꝰ tētemus dico cū mirab. indꝫ ⁊ citri. ¶ Primo exhibēdo infusionē mō tacto. Deinde trāseamꝰ ad equādum ꝯplexionē epatis. Poterimꝰ ꝗ̊ exhibere sirupū endiuie cū aq̄ decoctionis leuis epithi aut buglose aut aq̄ decoctionis foliculoꝝ sene. Deinde euacuemꝰ dādo substātiā dictoꝝ mirabo. cū p̄habitis sirupis vt dictū est. ¶ Potes ēt addere reubarbaꝝ valde approƀatū colericis materijs et vlceribꝰ ītestinoꝝ dicēte Auic. vbi est allegatū ⁊ reubar. q̄dē inest ꝓꝑetas mirabol. ī vlceribꝰ ītestinoꝝ. ⁊ fluxui algras et ꝓpe q̄n dat cuꝫ eo in potu qđ est sicut aq̄ arnoglosse cū pauco vino antiquo. ¶ Si ꝟo epar emiserit flegma salsū tūc post minorationē cōem mīora cū īfusione mirabol. kebul. et citri. cū etiā mastix sit mixta aut cū infusione reubarbari cū etiā habeat aspectū ad hāc materiam et da in potu cū miua citonioꝝ. Postea potes facere digestiuū vt. ℞. aq̄ apij aq̄ endiuie an̄. ℥. iiij. aq̄ roſ. ℥. j. vini citonioꝝ. ℥. j. ß. sirupiza cū zucchαro ⁊ da in potu Deinde potes dare p̄dictos mirabol. aut reubarbaꝝ ī substātia aliq̄lr tostos. ¶ Itē cōuenit ī isto casu nucleta quā describit Nicolaus ī antidotario ī lr̄a Meƀ. Et habet: nucleta. i. exꝑta ꝓpe valꝫ emoꝛroydibꝰ al's emotoycis et ad oēm vētris coꝛrosionē ⁊ rugitibꝰ lieētericis ⁊ dissīntericis optia ē ī oī solutione cuiꝰ descꝑtio. ℞. mirabol. citri. kebul. mūdatoꝝ ⁊ assatoꝝ an̄. ʒ. j. ß. anisi maratri belliricoꝝ ēblicoꝝ assatoꝝ ameos an̄. ʒ. ij. ß. nasturcij cinimi aneti carui an̄. ʒ. j. ß. Et ista īfusa aceto die ac nocte assata puluerizent tūc adde spodij balaustie masticis gūi ara. an̄. ʒ. j. ⁊ gar. xv. fricent oīa cū oleo roſ. ⁊ tempent cū sirupo mirtino. ¶ Et ꝺm Nicolaū det cū aq̄ fluuiali al's pluuiali. mane meridie ⁊ sero. Et sit dosis a ʒ. j. vsq; ad ℥. ß. Aliā nuclete descꝑtionē collige. iiij. viatici. ca. de dissinteria ⁊ dyaria ⁊ tenasmon̄. et vulneruꝫ ītestinoꝝ ⁊ excoꝛiationum ⁊ de cōfoꝛtatione stomachi. Et hꝫ lr̄a sic: nucleta valēs ad disinteriā ⁊ egritudines

predictas.℞.mirabol.kebul. citri.an.ʒ.vj.bell.embl. an.ʒ.iiij.fac frāgi oīa ⁊ cū oleo frica:deide assa:postea accipe nasturcij assi.ʒ.vj.cimī maratri anisi amcos car ui an.ʒ.ij.oīa īfūde ī aceto.xxiiij.horis.deide exicca et assa ⁊ cū pꝯoribꝯ pulueribꝯ fac.Deīde ℞.spodij balau.ma sticis boli armeni.sumac gar.an.ʒ.j.ß.fac puluerē ⁊ mi sce oīa priora ⁊ pista ⁊ cū oleo rosa.frica ⁊ tēpera cū si- rupo citonioꝝ dādo bibere.ʒ.iij.cū sirupo mirti.Et ista est bona descriptio ¶ Aliā ponit Auic.v.cañ.ca.de suff. cuiꝯ lr̃a:nuclete rubori cōferēs ad tenasmonē pūctionē et solutionē vētris ⁊ emorroyda.cuiꝯ descriptio.℞.gra natoꝝ nasturcij torrefactoꝝ lib.j.ß.cimī infusi in aceto die ac nocte ⁊ seis porri torrefacti.ʒ.vij.mirabol.kebu lo.butiri vaccini an.ʒ.iij.Teneat̃ pͥma aut scd̃a descͥptio Et melior scd̃a.Deinde post euacuationē attēdat̃ recti- ficationi epatꝫ vt dictū est.¶ Si aūt ab epate effluxerit sanies aut sanguis corruptꝯ excoriās ītestina tūc adda tur mūdificatio cū aq̄ mellis aut aq̄ zucchari ru.aut cuꝫ aq̄ ordei ⁊ zuccharo ⁊ cū infusione mellis ros.colati aut zucchari rosa.Post mūdificationē attēde ad cōfortā- dū stomachū.¶ Si ṽo a meseraicis apostematꝫ ⁊ oppi latis materia q̄litercūqꝫ excoriatiua fluxerit ītestinis at- tēdat̃ mūdificationi ⁊ abstersiōi.Deīde cōfortātia epa tis ⁊ deoppilatiuis.Si ṽo acciderit ītestinis oppila- tio ꝓpt̃ vlcera stōachi cōicātia saniem ītestinis.Tunc pͥmo mūdificet̃ stōachus cū hijs q̄ dicta sunt ⁊ hic etiā si debet fieri euacuatio oportet euitare fortia acuta di cente Auic.xiij.iij.tract.v.de cura vlceꝝ stōachi ⁊ cor- rosione ī ipo.in pͥmis cū mūdificatiōe cū eis q̄ sunt sic aq̄ mell ⁊ iulep ⁊ nō oportet etiā q̄ sit ī purgatorijs for titudo purgatiōis vt ledat vlcera plus q̄ oportet.¶ Itē est fiēda purgatio ꝑ solutiua potiꝯ q̄ ꝑ vomitiua dicēte Auic.ibidē.Et oportet vt sit eoꝝ abstersio ⁊ ablutio ad īferiora.nā materie saniose nō sūt ꝑ supiꝯ educēde.Et si illic fuerit corruptio et mortificatio carnis stōachi tūc conueniret abstergēs mūdificās et incarnans et gene

rans carnē ꝛ ꝓ oībus istis cōmendat Auic. yerampi-
gram dum sic dicit in lr̄a Qđ si fuerit corruptio et caro
mortua oportet vt mūdificaretur cū mūdificatione medi
cine carnē mortuā et incarnante et faciente nasci car-
nem ꝛ ad quā cōueniēs est yerapigra: ꝛ ad illud. Et post
mūdificationē cōueniret refrigerans stipticū vt sirupꝰ
de citonijs et de granatis ꝛ siīa. Itē cōueniūt trocisci
de carabe: ꝛ de terra sigillata vt est dictum: et alij tacti.
Et si necessariū fuerit mūdificare ventrē a fecibus de-
tur cassia aut māna cum aqua extinctionis calibis aut
pluuialis et attendatur deinde cōfortantibꝰ stomachū ꝛ
ipendatur debitū regimē sex rerū nō naturaliū. Et inter
cibos cōmēdatur vētres vitulorum eorūdem elixi ꝛ conditi
cū aceto vel agresta vel alio ex acetosis. ¶ Si vero cōtin
geret ista excoriatio ꝓpter flegma salsū aut ꝓpter aliū acu
tū humorē aut a cerebro descēdentē. tūc attendatur cere
bro pͥmo s̄m ꝙ est tactū. Silr̄ si cōtigerit ꝓpter splenē vt
causata sit dissinteria splenetica fac vt dictū est. ¶ Si
vero materie iā sint effuse aut cōgeste ī intestinis atten-
datur abstersioni istarum materierū. Primo si eguit cōso
lutiuis facias vt dictum est. Similiter si abstersiuis aut
mūdificatiuis ꝑ p̄dicta. ¶ Si vero fuerit ī inferioribꝰ in
testinis attendatur regimini sex rerum nō naturaliū mō p̄-
habito eligēdo aerē vt dictū est. ¶ Itē eligēdo cibos ex
carnibꝰ tactꝫ si fuerit necessariū ꝓpter vtutē inter cetera
ꝯmēdat Auic. xiij. iij. trac. ij. ī ca. dicto ꝛ ꝓpe epar galli-
ne pīguis dū dicit. ¶ Cibus vero apud necessitatē ꝛ apiti
onē necessitatis siue debilitatꝫ ē ille cuiꝰ quātitas mio
ratur ꝛ multi plicatur ꝯfortatio ipius sicut epar gallīe pī-
guis. Infert etiā alia dicēs: ꝛ par panis de simula de-
clinās ad acuitatē ꝛ testiculi galli et oua q̄ ascendunt a
sorbilibus scilicet in decoctione et descendunt ab assa-
tis sorbilibus et quandoqꝫ quoniā iuuantur valde ex pi
scibus assatis calidis et pedibus decoctis in lacte dul-
ci et risum torrefactum est bonum eis valde cum su-
gunt ipsum. ¶ Et intellige per risū etiā panicū et miliū

et filia stiptica de q̃b⁹ dixi Ex potib⁹ ꝟo eēt aq̃ extictiōis calib cū ifusione zucchari rosꝫ.aut cū aliq̃ rob stiptico. Et si parum necessariū fuerit vinū paruuꝫ stipticum sit limphatū modo dicto. ¶ Alia ꝟo nō naturalia modera re vt est tactū. Et si fuerit necessariū inducere somnū cū aliquali stupefactiōe detur.ʒ.j.filonij cū aqua extinctio nis calibis: aut cū sirupo de citonijs vel sil'ibus. ¶ Exte riora ꝟo fiant vt dictū est superius. Item fiant semicu pia siue tine ex dictis colligēde. Potest tñ leuis cura fi eri alijs p̄cedētib⁹ vt. ℞. floꝝ tapsi barbati rosꝫ.añ.M. ß.aut.iiij.M.j.corticū granatoꝝ gallarū glandiuꝫ añ. M.ß.coquātur in aqua ⁊ fiat semicupium. ¶ Si ꝟo ex coriatio ⁊ fluxus fuerit ab inferioribus intestinis tunc cōueniūt clisteria. Et p̄mo mundificatiua sicut facta ex aqua mellis aut ex ordei cuꝫ melle rosꝫ.infusi. Aut si ap paruerit magis vestigiū caloris fiat clistere cum aqua ordei ⁊ infusione zucchari rosꝫ. nec est malū si ponatur oleū rosꝫ.aut adeps renū caprarum: aut renum vituloꝝ. Et si eguerit fortificari mūdificatione ⁊ absterſiōe mis ce cum aqua mell': aut cū aqua mell' rosꝫ. quartam por tionem aque in qua steterint oliue condite ⁊ salite licꝫ inducant mordicationē. Iteꝫ cōuenit in hoc casu cliste re vini al.aromatici de citonijs aut mirti aut etiam vi ni nigri stiptici facilis decoctionis aut aque decoctio nis furfuris. ¶ Itē conuenit clistere ex vrina factū. Itē cōmēdant auctores clistere in quo dissoluti sunt trocis ci de arsenico: quoꝝ descriptiones multe ponūtur. Tan gam tamē descriptionē Viatici.iiij.li. ¶ Et est p̄ma ista trocisci de arsenico quos etiā ꝓposuimus. ℞. arsenici sandarace añ.℥.j.ß.calcis viue.ʒ.iij.carte bōbacine cō buste acacie añ.ʒ.j.fac pulueres ⁊ tempera cū succo ar nagloſſe ⁊ fac inde trociscos. ¶ Secūda descriptio. ℞. arsenici sandarace fecꝫ aceti assate acacie gūmi añ.ʒ. j.ß.calcis viue carte bombacine cōbuste añ.ʒ.ij. alumi nis opij añ.ʒ.ß.fac puluerē ⁊ tēpera cum vino rubeo et fac trociscos. Et cū fuerit expediens dissolue duos ex

ftis.ʒ.ij.in aliqua dictarũ aquarũ ⁊ hec descriptiones satis domestice sunt. Prima tñ magis. Descriptiões tñ quasdam trociscoꝝ debentiũ ingredi clistere tãgit Auicẽna.xvj.iij.tractatu.ij.in cura excoriationis. ¶ Describit eni trociscos de carta cõbusta. Quoꝝ prim⁹. ℞. carte cõbuste.ʒ.x.arsenicoꝝ combustoꝝ ⁊ corticum eorum aluminis iameni gallarũ calcis viue añ.ʒ.xij.fiant trocisci cũ succo arnaglosse quoꝝ quilibet ponderet.ʒ.iiij. Ista descriptio est multũ fortis nec administreẽ nisi in corpe obtusi sensus ⁊ nisi fuerit multa sanies. ¶ Alter trociscus ei⁹ est iste ℞.sumac capitũ granatoꝝ ⁊ succ⁹ eoꝝ balaustiaꝝ granoꝝ interioꝝ agreste calamẽti colcotarferis vsti antimonij hec capiant in dosib⁹ eq̃libus vt capiat.ʒ.j.florũ eris ptẽ.ß. fiant trocisci ⁊ hij etiam sunt valde fortes ⁊ modicum de hijs ponat in clisteri. ¶ Tertius est trociscus valde fortis cui⁹ ℞. calcis ⁊ alcali acacie gall.arsenici terãt cũ aceto aliquib⁹ dieb⁹ et fiant trocisci. Istud tamẽ nõ est vsuale et est min⁹ forte. ¶ Positis clisterijs hijs põt poni clistere qd habet vi mũdificandi et cõsolidandi.iiij. Viatici ca.allegato. ℞ risi lauati supple i aq̃ arnoglosse balaustia rof.mirti copulaꝝ glandiũ ana.ʒ.ß.coquãt in.iiij.lib.aq̃ vsq dũ redeat ad.ʒ.j.et colentur et auferent.ʒ.v. ita vt remaneant.vij.deinde adde trociscoꝝ de arsenico a.ʒ.j.vsq ad ij.scdm q virtus infirmi pati poterit et scdm albedinez exeuntis rei. Et si illud qd exierit fuerit sanguis ⁊ necesse sit hoc extergefieri iũgamus succi arnoglosse.ʒ.iij.⁊ si augeẽ putredo vlceꝝ ⁊ sanies oportet accipi arsenici.ʒ.iij.trociscoꝝ arsenici ⁊ risi.ʒ.ij.⁊ vitellũ vni⁹ oui ⁊ olei rof.ʒ.j.⁊ ex sapa.ʒ.ß. ¶ Aliud clistere fieri põt post mũdificationẽ cui⁹ descriptio. ℞.sumac.ʒ.ij.risi torrefacti.ʒ.j.amili.ʒ.j.ß.trocisc de terra sigillata.ʒ.ij.succi plãtaginis succi moroꝝ imaturorũ succi barbe yrcine. succi sorbaꝝ succi portulace ana.ʒ.j.succi burse pastoris succi gallaꝝ recẽtiũ ana.ʒ.ß.bulliant i aqua extinctionis calibis ad cõsũptionẽ duaꝝ ptiũ deide coletur

poſtea.℞.vitellorū ouorum aſſatoꝝ ſiue elixatorū abie
ctis corticibus ĩ aq̄ plātaginis.ij.nūero:dcinde.℞.olei
mirtiui.ʒ.ß.miſce oia ⁊ fac cliſtere.¶ Jtē pōit cliſtere ali
ud deſcꝑtiōe cōpleta.Me.cuiꝰ deſcꝑtio ℞.ſucci oliuaꝝ
ĩmaturaꝝ mori ĩmaturi quantitatꝫ ⁊ fac cliſtere.¶ Ali-
ud ſcđꝫ ad eundē.℞.boli ar.ordei excorticati ⁊ torreſa
cti.ſanguis draco.ceruſe ana.℈.iiij.roſa.papiri cōbu-
ſte acacie ana.ʒ.iij.gūi ara.dragagāti maluauiſci an̄.
ʒ.j.ſucci portulace ſucci plātaginis vitelloꝝ ouorū olei
roſa.ana.ʒ.j.ß.pulueriʒent̄ et ĩponāt̄ cliſteri.¶ Jtē pōt
fieri hoc cliſtere poſt mūdificationē cōſtrictiuuꝫ cōpe-
ſcens ſanguis fluxū et cōſolidationi cōferens. Cuiꝰ de
ſcriptio ℞.ypericō tapſi barbaſſi foliorū quercꝰ glādi-
um ⁊ copulaꝝ ſuaꝝ gallꝛ.ana.q̄rtā.M.j.corticū papa-
ueris.M.j.roſa.balauſtia.corticū granatorū an̄.ʒ.iij.
anthere.ʒ.ij.arilliū vuaꝝ.ʒ.j.ß.racemoꝝ nucleorū ⁊ cor-
ticū vuaꝝ ana.ʒ.j.ß.ſe.citoniorū.ſe.piroꝝ ſorbarū ma-
turarū neſpulorū acacie plātaginis burſe paſtoris ana.
t̄tiā ꝑtē.M.j.bulliāt in lib.ij.aq̄ ciſterne ad cōſūptio-
nem medietatis.Deinde colet̄.Poſtea.℞.nucleorū mi
rabolꝛ.nucleoꝝ dactilorū oſſis de corde ceruivel cornu
cerui ana.ʒ.ij.pulueriʒatoꝝ ſubtilit̄ et correctorū troci
ſcoꝝ de carabe.ʒ.j.amili farine volatilꝛ boliarmeni an̄.
℈.ij.vitella ouorū duoruꝫ elixatoꝝ in agreſta.ij.nūero.
olei roſa.adipis renū capraꝝ an̄.ʒ.j.fiat cliſtere¶ Poſt
colaturam.Si vis facere calidiꝰ adde nucis cyꝑſſi aut
florū camomille aut ſpicā vel ſilꝛe.¶ Jtē puluerē quen-
dam ordinat Viaticꝰ loco allegato q̄ pōt deſuꝑ poni ĩ
cliſteri ⁊ valet ad excoriationē factam ex colera rubea
acuta ⁊ ad egeſtionē ſanguis et dolorē et pondus ⁊ tor
turam.Cuius deſcriptio.℞.boli ar.ʒ.vj.gūmi arabici.
ſe.portulace ſe.mirti an̄.ʒ.iij.acacie.ʒ.j.ß.fac puluereꝫ
cū oleo roſa.deīde mitte.ʒ.iiij.ß.pſillij aſſati.ʒ.ij.pone ĩ
cliſteri.Et ſi diſſinteria foret ex humoribꝰ flegmaticis
poſſumꝰ inijcere cliſteri naſturcij aſſati ⁊ nucis cypreſſi
ana.ʒ.ij.¶ Si ṽo eſſet de flegmate ſalſo tunc miſcere

possumꝰ sandaracā thus myrrā crocū cuꝫ aliis frigidis stipticātibꝰ ⁊ ꝯstringētibꝰ. Si ꝟo esset dissinteria melācolica tūc fieri pñt clisteria declinātia ad calidū in quibus ponaꝶ anisū ciminū coriandrū torrefactorū. Clistere tamē pōt fieri quoddā ex rebꝰ sedātibꝰ dolorē. ⁊ conglutinātibus qđ ex pdictis hři pōt: ⁊ p te collige ¶ Glutinatiuū bonū est dragagātū assū ¶ Itē alia multa q̄ collige. xvj. iij. loco allegato. Si ꝟo ꝯtigerit excoriatio intestinorū ex fece dura tūc regimē est ex parte aeris ad humidū declinās. Scđo ex cibis lenificātibꝰ et exponi iuris galline piguis. Itē sumere ī pncipio cibatiōis vitella ouoꝝ tremētia ⁊ cōedere pruna bñ matura aut ficus bñ maturos vel cerasa aut silia. ¶ Itē potꝰ sit vinū ad dulcedinē declinans. ¶ Si ꝟo repugnet calor sit aq̄ zuccarata vel simplr cocta ī q̄ fundaꝶ zuccarū violatū vel iulep violatū vel zuccharū rosatū nouū. Uel aq̄ in qua fundaꝶ iulep sublimatiōis cucurbite vitet motū nimiū ⁊ inanitionē nimiam ⁊ accidētia aie. Itē ex medicinis capere potest hāc decoctionē. ℞. prunoꝝ. ʒ. ß. vuarum passulaꝝ bñ pinguiū. ʒ. ß. liquiritie. ʒ. iij. fiat decoctio in aq̄ post colaturā dissolue māne cassie ana. ʒ. vj. zucchari. ʒ. j. da in potu. Itē cōuenit ī isto casu aqua piguis decoctionis cauliū aut mercurial cū carnibus et sunt caules cocti leuissima decoctione pma. Itē conuenit decoctio spinachie sil ⁊ cucurbite. Et si ista eēnt nimis frigida potes addere aromatica. Itē cōuenit decoctio portulace. ¶ Per inferiꝰ ꝟo est fiendū clistere et pmo si esset aq̄ decoctionis viol. ponēdo modicū sal vl pōt facere clistere ex brodio piguis gallīe solū aut oleo viol. Itē potes facere clistere ex leniētibꝰ vt ex decoctione herbarū faciendo ipm valde pingue vt. ℞. matrum viol. ⁊ maluaꝝ ana. M. ß. radicū malue altee añ. q̄rtaꝫ M. j. fiat decoctio ī aq̄ colata dissolue olei viol. ʒ. j. adipis vaccīni. ʒ. vj. salis cōis. ʒ. j. potes ponere oleūꝫ amigdalaꝝ dulciū aut sisaminū ⁊ fac clistere. Aut oleū liliorū alboꝝ ⁊ similia: ⁊ sic facta lenificatiōe non irritetur

virtus ad expellēdū potes acuere clistere ponēdo plus salis. aut ponēdo sal gēme aut yerā aut benedictā au electuariū de succo ros. aut diagredij aut alterius silis virtutē expulsiuā incitātis. Si vo causa fluxus esset debilitas cōtētiue intestinorum pcede sicut dictū est ī regimine vomit⁹ ꝛ lubricitatis stomachi cū interioribus aut exterioribus.

Capitulū de tenasmone.

Expedito regimine excoriationis nunc dicendū de tenasmone. erit ergo regimen duplex in gnali scdm q tenasmō est duplex. s. verus ꝛ mendosus vt ptz. xvj. iij. Mendosus tenasmon vt habet ibidē fit ex sicca fece retēta ī ano. Verus fit a causis corporalib⁹ et magis interioribus. Vel regimē tenasmonis diuidere possumus scdm generalē diuisionē causaꝝ qz sunt pmitiue vl corporee. Regimē tenasmonis a causis pmitiuis distingui pōt scdm eaꝝ distinctionē nā aliqn causa est reliqa medicine remanēs circa extremitates ani. aut mala cōplexio calida cui⁹ regimē est p clistere lauans ꝛ abstergens vt ℞. ordei. ℥. xvj. vitella ouoꝝ recentiū. ij. numero zuccari ru. ℥. j. Et si remāserint ibi hūores colerici ībibiti causantes ibi malā cōplexionē calidā adde oleū viol. Et si timueris excoriationē ꝛ mordicationē liqr ʒ. ℥. j. adipis renū capre ꝛ infunde aq frigide. deinde collige ꝛ ipone clisteri. Et si remāserit sola mala cōplexio calida pone in clisteri oleū rosaꝝ vigorās oē laxatiuū. ¶ Itē potes infundere spongiā in aquam decoctionis rosa. aut mirti. Itē cape. ext io. ℥. j. olei rosa. ꝛ. ℥. ß. pdicti adipis ꝛ simul liquida ꝛ tepida. Deinde habe pennā cū pil suis ꝛ cū eadē leniter vnge. Si vo cōtigerit tenasmō pter acuitatē clisteris aut suppositorij fac etiā vt dictū est de clisterizatione ꝛ sectione ī dicta aq vel etiā pōt pcepta mūdificatiōe ꝛ timore excoriatōis facere suppositoriū cū adipe pdicto coagulato ꝛ ī forma suppositorij reda-

cto. Silr si ↄtigisset tenasmō ꝓpter introitū cimicis in extremitatē ani vt desiderar et frequēter expellere fiat etiā abstergēs vt dictū est. ¶ Similiter si cōtingeret ꝓpter cibos acutos aut salsos fiat ꝑ acutū clistere ex aq̄ ordei et oleo viola. ¶ Si vo ex salitis aut viscosis tūc fiat clistere ex magis abstergentib' ponēdo mel rosa. cū aq̄ ordei aut cū aqua mellis vt tanget in similibus. ¶ Si vo cōtingat tenasmō ꝓpt frigus extrinsecū debilitans ꝛ laxans anū regat tūc ex ꝑte aeris ꝛ alioꝝ non naturaliū vt ad calorē declinet aliqualit aut saltē non declinet ad frigus ¶ Itē scdo ꝑ debitā texturā corporis et potissime ꝑtiū inferiorū vt natū ani aut testiculorū coxaꝝ et pedū ꝛ cruriū nā oīum harū partiū infrigidatio est cā infrigidatiōis ani. ¶ Scdo regat expulsis fecibus ani si fuerit necesse expellere illas siue educere fiat clistere cum oleo calido oliuaꝝ maturaꝝ aut cū oleo sisamino aut camomillino aut anetino ꝰm intentionē frigoris aut fiāt decoctiones rerū calidaꝝ vt camomille vel aneti vel anisi vel cinami in q̄bus ponātur etiā olea calida. ¶ Itē rege eū cū sessionibus in aquis calidis ex p̄habitis rebus. ¶ Itē cū sacculis tentis sub ano sicut ex p̄dictis rebus. ¶ Itē ex applicatiōe ani ad ventrē catuli. ¶ Itē ex euaporationib' ex decoctiōe camomille aneti melliloti ꝛ silia vt habeat scānū ꝑforatū circūcirca coopertū sub quo ponat vas in q̄ sit dicta decoctio aut sumat spōgia vel filtrū calefactū in dicta decoctione sufficiēter expressa q̄ apponat ano. Aut sumatur oleū anetinū vel camomillinū vt ℞. olei camomilli olei anetini pīguedinis galline recētis ana. ℥. ß. croci. ℈. ß. cere modicū et fiat vnguentū molle ꝛ inūgatur. Aut etiā sumat filū imediate exiccatū ex ↄdiderio nō nimis caloris tamē ano apponat. Aut habeat vas plūbeum in quo ponat aq̄ decoctionis camomille floꝝ feni. ꝛ dictū vas cū calore eius supponat ano. Aut ingrediatur stufā siccā a dorso īfra aut calefiat asser nucis aut quercus aut cyp̄ssi ꝛ inūgat ex adipe capre aut oleo anetino

⁊ apertis coxis sedeat sup dicto assere inuncto ante p̄cedēte mūdificatiōe: ponātur vētose sine scarificatiōe due circa extremitates natū. Si vero tenasmō cōtigerit ppter duriciē rei sup qua sedeat eqtando vel nō eqtando vt cōplexio qdā et qsi cōtusio sit facta impssio: tunc erit regimē p determinata mollificantia ⁊ cofortantia mēbrū: tñ primo sedeat super re molli vel puluinar siue guanciali de pluma. deinde cōpetet spōgia decoctiōis camomille aut melliloti vl' aneti. Eodē modo vnguētū factū ex oleo camillino ⁊ anetino cū adipe gallino vel anatis. Vel possum⁹ ordinare vnguētū sicut. ℞. olei camomillini olei de spica adipe galline añ. ℥. ß. bdellij. ℥. j. dissoluat bdelliū in aqua decoctionis camomille et fiat vnguētū cū quo inunge: aut cape pānū lineū ⁊ infun de oleo camomillino calido nec inunge partē inferiorē extremā sed aliqliter supra vt circa finem caude.

Egimē pncipale secūdū est tenasmōis pueniētis a causa corporea: qd diuidi pōt vt ē dictū i tenasmonē nō verū causatū ex fece sicca retēta cū cinere irritāte virtutē ad expellendū vt aliqñ abradēte itestina⁊ lz regimē ei⁹ sit aliqlit tactū. Nūc tñ replico. Et pmo apparēte signo frigiditat; pueniūt clisteria ex reb⁹ calidis mollificatiua tñ vt clistere factū ex brodio pulli antiq bñ pigui cū modico sal' posito i eodē oleo anetivel de spica ⁊ posite aliquātulū piguedis anat;. Itē si ppt clistere illud nō exiuerit feces tūc vltra ista olea acuat clistere cū sal' gēma aut cū tartaro siue fece vini acuti vel maluatici aut crete ponēdo in clisteri aliqd acutū vt pmisi. ¶ Itē cōfert clistere factū ex decoctione radicū ⁊ seminū altee ⁊ similia. Itē p os etiā sumātur mollificatiua fecum vt ius galline pinguis cū modico zuccharo vt dixi. Itē ius leuis decoctiōis cauliū cū decoctiōe carniū piguiū aut ius pingue decoctionis carniū. ⁊ dare docet etiam Auic. in isto casu si materia sit grossa pillulas de bdel-

lio aut gluten albotim in potu et talia non sunt in vsu.
¶ Si vero sint sig caloris fiat scdm qd dictu e. ¶ Prio de clisterib' ex decoctioib' matx viol. et viol. aut malue aut spinachie cu oleis viol aut amigdalax dulciu meli' est tame violatu: forti' vero nenufarinu. Ite pot poni in clisteri adeps galline. ¶ Ite capere pot p os decoctione spinachie cu pullo aut cu alijs carnibus. ¶ Si vero ca tenasmonis sit apostema calidu tunc regime in duo vertitur. ¶ Primo in regie reru no naturaliu ¶ Scdo in regimine p medicinalia magis ¶ Primu copletur per debiti aeris applicatione declinante ad frigidu. ¶ Scdo per paucitate cibi et potus defacili digestibiliu paucaru supfluitatum no stipticoru sicut ptisana ordei i brodio pulli aut panis coctus in brodio pulli contusuz pulli aut pdicu aut similiu. Vinu vero sit albu subtile aut aqua ordei vel zucchari vel aqua cu iuleb ros. vel viola. Item non obstante febre conueniunt vitella ouox. Ite pisces petrini elixi. carnes alie grosse vitent. ¶ Tertiu pro quo videtur inanitionem siue abstinentiam in isto casu conuenire et vitandum esse repletionem. Itez venter teneatur mundus a fecibus quantum ad illud conueniunt quies. ad illud somnus couenit. Ad accidetia anime dicit omnia esse vitanda intensa agitantia materia. De coitu etia vitadus est. ¶ Secudu expediendux pro quo videduz an apostema sit pvia defluxus vel paulatine congestionis. ¶ Pro quo videndu est an materia fluat an fluxa sit ex toto. ¶ Si pmo modo videndu an fluat et si sit repletio in toto. ¶ Primo debite mundatis intestinis a fecibus materia existente sanguinea vel peccante cum sanguine fiat flobotomia: non existente alia differentia de basilica dextra. Et sit quantitas sanguinis extrahendi sm repletionem et tenorem virtutis. Aut si sit epar specialiter mittens sanguinem existente magna repletione de vena nigra. ¶ Si minor de basilica eiusdem partis. ¶ Similiter si splen foret in causa multum replente de basilica sinistra aut

nigra sinistre partis fiat flobotomia copiosa tamē mit
tente epate. Aut si retentio menstruorum aut emorroyda
rum foret in causa tamē simili materia dominãte cõsi-
milē ex p̄habitis faciam⁹ flobotomiã aut si aliqua eua
cuatio a sanguine vndiq3 restauerit flobotomandu3 de
vena cõi saltē cõiter aspiciente partes supiores et in-
feriores. ¶ Itē diuersiones alie a cõtrario fiende sunt
postea mēbra mittētia rectificãda sunt cū interioribus
frigidis ⁊ exterioribus pluries tactis ex cibis et poti-
bus alteratiuis et declinãtibus ad frigidū ⁊ aliqualit
ad siccū peccãte sanguine. ¶ Si vero esset apostema pu-
re colericū nec peccaret sanguis attēde ad minoratio-
nem colere vomitu aut cū medicina solutiua vētris fa-
cta ex infusione mirabol'. aut reubarbari : p̄missa tamē
lenificatione ventris a fecibus. Deinde confortet mē-
brum mittens et regatur vt tactum est.

Capitulum de vnctionibus in fluxi-
bus et tenasmone.

Expedito igitur regimine fluxus ex parte mittentiū partiū partes etiam intermedias debem⁹ regere cõfortã do cū inūctionib⁹ aliqualit frigidis et stipticis vt oleo rosa. ⁊c. ¶ Item poteris nõ solū circa epar ⁊ splenem facere inūctiones aut embrocatiões aut emplastra ex p̄dictis sed etiã cir-
ca vmbilicū. ¶ Tamē vnū cõueniēs tangit Auic. vt in-
fundat filtrū aq̄ mirti ⁊ rosarum ⁊ alcãne vel fiat hoc ℞.
balaustia. ros. mēte ana. M. s. bulliãt in aq̄ pluuiali lb.
ij. vsq3 ad cõsumptionē medietatis. deinde infundat fil
trū i dicta aq̄. Itē fiat clistere ex Auic. et ex aq̄ ordei. ⁊
aq̄ rosa. vt ℞. aque ordei. ℥. x. aq̄ rosa. ℥. ij. aq̄ solatri olei
rosarum añ. ℥. j. albumē vni⁹ oui misce ⁊ fiat clistere ãt fac
clistere ex solo oleo ros. vl' mirtio. Aut ℞ aq̄ decoctõis
plãtaginis. ℥. x. aq̄ decoctionis lãbrusce balaustiarum añ.
℥. iij. olei mirtini. ℥. ij. albumen vnius oui. ⁊ fac clistere.

Aut fac ex solo oleo ros. aut mirtino. ¶ Item sumatur adeps renũ capre et infundat pluries in aqua vehemẽter frigida: vel ĩ aqua ros. vel plãtaginis. Deinde ex adipe coagulato fac ad modũ suppositorij ꝛ suppone. ¶ Si ṽo cessauerit fluxus materie ad locũ ꝛ iã apostema fuerit in augmẽto: dico fluxus notabilis vt iam sit materia notabilit̃ fluxa siue sit genita ꝑ paulatiuã cõgestionem tũc cõmisceant̃ frigidis aliq̃lit̃ calida vnde poterit fieri hoc clistere. ℞. ros. M. j. floꝝ camomille. M. ß. aut floꝝ melliloti ol'i. ℥. j. ouũ vnũ cũ albumĩe ꝛ vitello: aut fiat clistere cũ oleo oliuarũ bene maturarũ: ꝛ cum oleo amigdalino dulci ꝛ cum adipe renũ caprarũ ꝛ oleo mirtino ita vt frigida stiptica superãt ꝑ totũ aggregatum Adueniẽte ṽo statu misceãtur aliqualit̃ calida cũ frigidis ꝛ pones aliq̃liter de camomilla vel melliloto ꝛ ros. Dum aũt p̃cedit stat⁹ poteris habere resolutiua sola vt emplastrũ de melliloto aut fenugreco aut caulib⁹ decoctis vt tangit Auic. p̃n̄ti capitulo. Aut põt fieri clistere ex decoctione soli⁹ melliloti aut camomille cũ oleo dulci oliuarũ maturatarũ aut amigdalarũ dulciũ. Et si fuerit necessariũ forti⁹ assent̃ cepe albi sub cinerib⁹ ꝛ de eo ponatur cũ emplastro. Aut sumat̃ parum bdellij vt. ʒ. j. ꝛ dissoluat̃ in aqua decoctiõis melliloti ꝛ apponat̃ emplastro apponendo ano. Aut. ℞. olei camomillini. ℥. ij. bdellij dissoluti vt est dictũ. ʒ. j. adipis renũ capre. ℥. ß. liquet̃ adeps in oleo. deinde. ℞. vnũ vitellum oui ꝛ cũ dictis oleis ꝛ modico cere liquate tepide fiat vnguentũ molle ꝛ applicet̃ vt dictum est. ¶ Pro mitigatione ṽo doloris ꝛ flegmate apostemato docet Auicen. fieri linimẽtũ quod est. ℞. plũbi vsti lauati cũ aqua ros. aut plãtaginis. ʒ. ij. ceruse plũbi p̃parate siue lauate cum aqua dissolutionis oppoponaci merdasengi siue litargiri añ ℥. j. misce cũ vitello oui ꝛ oleo ros. ꝛ line quãtomagis potes versus locũ doloris. Aut infunde pẽnã in oleo ros. Vel fac emplastrum ex farina ordei ꝛ albumine oui et oleo ros. pro mitigatione doloris ꝛ circa principiũ ad-

de vitellum oui. Sit ergo hic ordo medicaminū vt pri-
mo lenificemus ventrem et mūdificem⁹ a fecib⁹ cū cli-
steri aut ꝑ superi⁹ et hanc mūdificationē fecū seruem⁹
ꝑ totam curam. deinde trāseam⁹ vt dictū est. Et si conti
gerit sanari apostema aut rumpi attendat abstergēti-
bus et mūdificātib⁹ vlcera intestinorū et generantib⁹
carnē vel incarnātibus vt locis suis vidēda sunt et par
tim colligenda sunt ex dictis pluries dū i regimine flu
xus ꝑ medicinas plura ex Mesue tacta sunt. Si vero te-
nasmon ꝓuenit ꝓpter apostema flegmaticū diuide sił'r
regimen in regimine nō naturaliū et in regimie magis
medicinaliū. Pro primo declinādo regimen ad magis
calida et exiccātia siue in summo ad paucificātia fle-
gma que suis locis colligēda sunt saluo ꝙ nec hic ꝓue-
nit mot⁹ ꝓgressiu⁹ sed quies. Si vero tenasmon prouēit
ꝓpter apostema durū rege tūc cū regimie apostematuꝫ
durorū qd diffuse sumit tertia quarti ⁊ remedia fortia
habes ⁊ plura numero in. iij. Cōtinēt. Pro regēdo tū te
nasmonē nūc ordina pmo rex nō naturaliū regimen vt
vitent multiplicātia humorem melācolicū vt stet in ae-
re calido. Et vtat cibis ⁊ potib⁹ facilis digestionis ⁊ bo
ni chimi. Unde ex carnib⁹ cōueniunt pulli eliti potius
et brodialia declinātia ad piguedinem. Utatur vino al
bo ⁊ subtili ⁊ vitellis ouoꝝ. Piscib⁹ et similib⁹ que per
te collige ⁊ aliud regimē ꝑ te collige. ¶ Secundum vero
regimen medicinale magis diuidi potest in meliora-
tionem corporis aut membri singularis. Si fuerit pec
cans immittendo materiam intestinis modo prehabi-
to ⁊ in adhibēdo regimen particulare patienti. ¶ Pro
secundo videndum an hoc apostema inchoauerit an
genitum sit ex sequenti: ⁊ si duricies magis causata sit
per viam congelationis sicut plurimum est sit intentio
mollificare cum medicinis calidis ⁊ modicissime exic-
cantibus vnde facere poterimus vnguentum seu lini-
tionem quam ponit Auicenna. xvj. iij. tractatu. ij. de te-
nasmone; vt sit descriptio, ℞, bdellij. ʒ. iij, croci, ℈. j. al-

canne.ʒ.j.sinapi.ʒ.ß.viol.citrine.℈.iiij. ceruse plumbi.
ʒ.j. terantur omnia subtilissime:deinde.℞. adipis gal-
line ⁊ anatis medulle cruris vituli ana .ʒ.ß. misce om-
nia inuicez tepida ⁊ cum pecia lini a parte dolente ani
Secundo potest fieri aliud.℞.bdellij masticis.ʒ.ß.dis-
solue in aqua decoctionis maiorane. Deinde.℞.olei si
samini vel amigdalarum dulcium ⁊ inuicez misce bdel
lium masticem et oleum et cum cera fiat vnguentum et
line modo dicto.Aut cape cotum et fac ad modum sup
positorij et inunge cotum cum isto vnguento.¶Aut ca-
pe butirum recens et adipem anatis non salitum ⁊ ali
qua et vnge modo dicto.Aut fac licinium hoc.℞.bdel-
lij masticis.ʒ.ij.laudani licij.ana.ʒ.j. dissolue in aqua
decoctionis maiorane.¶Deinde fac licinium cum filo
ita ꝙ pars fili maneat extra anum . Et sit licinium lon-
gum aut breue ſm situm loci patientis.¶Item si ex so
lo adipe caprarum fiat ad modum suppositorij et impo
natur ano et confert. ¶Item fiat hoc clistere. ℞.mal-
ue radicum altee maiorane ana.M.ß.coquantur in vi
no dulci lib.ij.ad consumptionem medietatis. Postea
coletur post.℞.adipis galline anatis olei amigdalarū
dulcium butiri recentis ana.ʒ.j.⁊ fiat clistere sine sale.
Et si velis linire ventrem adde cassie.ʒ.ß.et tene sem-
per menti vt intestina sint munda a fecibus nec dimit-
te feces exiccare.¶Item potest fieri sessio in huiusmo
di decoctione tenēdo coxas apertas vt aperto ano me
dicamen melius attingat patientem locum cuius de-
scriptio.℞.malue altee ana. Manipulum ß.caulium.
M.j.maiorane quartam. M.j.fiat decoctio in aqua
pluuiali in qua sedeat patiens. Et post hanc sessionem
fiat vnctio dicta.¶Item ex dictis rebus habitis etiam
fenugreci et seminis lini potest fieri euaporatio quam
infirmus super scamno sedens perforato ad anum re-
cipere poterit. ¶Si vero tenasmon proueniat propter
coleram imbibitam nimia subtilitate peccāte regīe hu-
ius ēt diuidi poterit ī nō naturaliū rerū ⁊ medicinaliū.

¶ Pro primo vitando aerē calidū et eligēdo cibū de-
clinantē ad frigidū. Unde vtat carnib⁹ pullinis corre
ctis cū agresta aut cū alio simili noto. Conueniūt etiaʒ
gelatine ꝛ sil'ia infrigidātia ꝛ ingrossantia vt lentes et
panicū. ¶ Itē paruū vinū aliqualr nigrū ad stipticū de
clinans. Et vitet motus. Itē nō augeat motus: non re
pleatur: nec nimis inaniat vitent accidētia aīe. Exces
siua et coitus. ¶ Quantū ad scdm videndū vtrū hec co-
lera sit in fluxu vel ꝑcise fluxa. ¶ Pro ꝑmo intēde ad di
gerendū ꝛ euacuandū ꝛ rectificandū mēbrū mittēs si qd
fuerit. Et tu iam habuisti regimē quantū ad fluxā ma-
teriā intendēs euacuādo et alterādo cū clisteri lauati-
uo ꝑmo facto ex aq̄ ordei ꝛ decoctiōis viol. ꝛ oleo viol.
et modico zucchari ru. et vita sal inquantū potes. ¶ Et
erit hoc clistere lauās ꝛ remittēs acuitatem colere nec
stipticādo ꝛ ipām ībibēs in ītestinis. Post ista ꝓo leuē
lotionē nō esset īcōuenieus hoc clistere sequi. ℞. aque
ordei. ℥. xvj. olei ros. ℥. iiij. vitelli oui aliqualr duri disso-
luti in oleo mirtino. ℥. j. adipis renū caprarū. ℥. ß. misce
et fac clistere. ¶ Et si mala cōplexio calida esset in loco
posses addere olea frigidiora vt nenufarinū aut man-
dragore vel papaueris vel aquā sublimatiōis vt rosa.
vel nenuf. aut solatri. Itē poterit infirm⁹ sedere in de-
coctione rosa. viol. mirti ꝛ similiū. Et pōt fieri additio
frigidoꝝ vt est tactū. ¶ Itē potest epithimari anus cū
dicta decoctione aut recipi fumus. ¶ Sil'r pōt fieri in-
unctio vbi esset vehemens caliditas cū ceroto infrigi-
dante Ga. vel populeon. Vel fiat ista lenis linitio post
clisterizationē ꝛ eductionē materie. ℞. olei rosa. loti. i
aqua nenufaꝝ. ℥. j. olei nenufaꝝ. pinguedinis galline
recētis nō salite lote in aq̄ frigida pluries ana. ℥. ß. cere
albe quātū sufficit fiat vnguētū molle. Aut etiā adeps
renū capraꝝ lotus cū aq̄ nenufaꝝ ad modū licinij ipo-
natur. ¶ Si autē colera dicta vulnerauerit siue exco-
riauerit ītestina tūc trāsit ad curā ꝑ excoriatione dictā
¶ Deīde facta mūdificatione si valde doluerit infirm⁹

nec dormire posset vt frequēter cogat surgere ad sellā pōt fieri liciniū qd describit Ras.ix.almansoris.ca.de dissinteria vbi dicit. Si eger vehemēter patiat tenasmonē et sepe vadit ad sellā et tñ nil egredit illud collirium subijciat vel liciniū cū filo exteriori vt est tactum cuius descriptio. R. thuris licij gūi ara.ana.ʒ.j.formēt collíria ꝛ supponātur ꝛ ꝓ infirmo hoc est vltimū colliri um. Tuti⁹ est minorare dosiʒ opij ꝛ ponamus a.℈.j.vsqȝ ad duos aut ponamus iusquiamū loco opij. Aut si intē tio foret cōsolidare aut ꝓuocare somnū possum⁹ vti licinio michael. cui⁹ descriptio. R. sanguis dra.boli.ar. ceruse ablute cū aq̄ ro.ana.ʒ.ij masticis.ʒ.ß.opij iusq̄ami croci corticū granatoꝝ ana.℈.j.tere terēda et cū vino stiptico aut simili fiat licinū ī forma dicta. Aut. R. trociscoꝝ de carabe licij ana.ʒ.ij. cōterant subtiliter et cū oleo nenufarino fiat vnguentū. ¶ Si vo tenasmon fiat a flegmate salso tūc ꝑsupposito regīe reꝝ nō naturaliū ꝛ nutrientiū ad localia venientiū. Et ꝑmo educt; fecibus fiat hoc clistere. R. furfuris. M.j.ordei. M.j. ß.siue ordei. M.j.furfuris. M.ß.fiat decoctio in aqua in qua dissolue mell.ros.ʒ.j.ß.zucchari ru.olei ros.añ. ʒ.j.misce et fac clistere. Et post mūdificationē fiat hoc liciniū ad sedandū dolorē ꝛ somnū ꝓuocandū. R. mirre thuris masticis boli ar.terre sigillate.ypoq̄stidos añ. ʒ.j.licij.℈.iiij.croci.℈.j.opij.℈.ß.fiat liciniū. Et si sit expediēs mollificari ꝛ humectari ista fiant cū vino dulci. ¶ Si vo humor est putrefact⁹ ex colera ꝛ flegmate aut sit flegma viscosū docet Auic.facere clistere ex media lib.aq̄ oliuaꝝ salitaꝝ cōditaꝝ. Credo tñ ꝙ mordicaret nimis aut fiat clestere ſm ipm qd est hoc. R. foliorum sicle viol.ana. M.ß.turbith.ʒ.ij.pulverizent et infundant decoctioni dictoꝝ ꝛ debite misceat olei camomil. et adipis capraꝝ ana.ʒ.j. ¶ Aut. R. mirti folioꝝ camomille ordei corticū siseleoꝝ ana. M.ß.bulliant in vino albo nō acri ad cōsumptionē tertie ptis. Deinde fiat clistere. Et post mūdificationē pōt fieri colliriū scriptum

ab Auic. vt ℞. castorei. ℈. ß. thuris. ʒ. j. lici laudani añ. ℈. ß. ceruse sanguinis draconis. añ. ℈. j. puluerizentur omnia ⁊ cum vino vel alio liquido fiant licinia vel collíria. Et si foret magna abundantia flegmatis vt tangit Auicenna presupposita digestione dicta ⁊ dicēda confert sumere pillulas fetidas quas vide descriptiōe Mesue ⁊ attēde maxie descriptōi scōe ⁊ pillˀaꝝ fetidaꝝ mioruz quaꝝ dosis sit. a. ℈. ß. vsqꝫ ad. ʒ. j. ¶ Si vº contingit tenasimon ab vlceribus ⁊ corrosione fiat clistere cum aqua mellis aut cum aqua decoctionis mellis roß. aut cū vino p̄dicto decoctionis rosaꝝ Et si esset magˀ putrefactio sit vinum albū acutū aromaticū Et si īfirmus posset sufferre licet fetidum appareat conueniret clistere ex vrina iuuenis masculini mane micta. ¶ Item ad mūdificandum vlcera conueniunt aliqua vnguenta descriptione prima premisso regimine vniuersali de quo dictum est pluries. Et semper presupposita mūdificatiōe fecꝫ ⁊ eductiōe vlceratiōe existente ex admixta colera ⁊ flegmate salso valet hoc vnguentum de cerusa. Cuiꝰ hec est descriptio. ℞. ceruse merdasengi siue litargiri ana. ʒ. vj. plumbi vsti scorie argenti ana. ʒ. iiij. masticis thuris añ. ʒ. ij. ß. olei rosati aceti vini albi si patiens sufferre poterit. ¶ Aut si vis melius loco aceti pone vinuz quantum sufficit ad bene incorporandum ista terantur subtilissime in mortario ⁊ ponatur prius de oleo rosato. ⁊ cuz pistello misceatur deinde infundatur vinum ⁊ tantum cum pistello ducat vsqꝫ quo veniat ad vnam pinguez ⁊ mollem formam. Et si volueris plus siccare ⁊ putrefactionem prohibere adde aloes mirre añ. ʒ. j. ⁊ iterato misce addendo si expedierit de oleo rosato ⁊ redige in predictam formam. Et de isto in clisteri ponere potes aut potes intingere licinium ex predicto vnguento. Aut accipe aloes ⁊ mirre. ana. ʒ. ij. tere subtilissime ⁊ cum succo absinthij aut plantaginis ista incorpora. Et de isto potes ponere in clisteri aut intingere tentaz ⁊ multa alia īde collige sicut illud cuius epithima. Vn-

guentum nobile relatum ad nicodemum cuius descri-
ptio. ℞. mirre aloes sarcocolle. an̄. ʒ. i. mellis dispuma-
ti. ʒ. vi. vini boni albi quia aromatici & acuti quantum
sufficit ad debite incorporandum coquantur ista mix-
ta facilime quousq; inspissentur vt patet supra & breui-
ter cura istius est cura vlcerum intestinorum. ¶ Si ve-
ro contigerit tenasmon propter ventositatē multam
nō existente febre nec apparētibus signis caloris. Et
ita materia existente frigida presuppositis regimini-
bus vniuersalibus conueniunt trocisci descriptiōe Ra
sis in. ix. cuius littera. Trocisci ad tenasmonem q̄ dādi
sunt cum caloris absentia et non sit ventositas & soni-
tus quorū hec est descriptio. ℞. seminis iusquiami al-
bi anisi feniculi. an̄. ʒ. i. ameos. ʒ. ii. ß. opii. ℈. iii. securius
est ponere a. ℈. ß. vsq; ad. i. semen apii. ʒ. x. fiant trocisci
cū succo plātaginis. quor dos sit a. ℈. i. vsq; ad. ℈. ii. cū
miua citoniorum. ¶ Itē co nuenit confectio de storace
cuius descriptio. ℞. castorei opii azari storacis liqui-
de mirre se. iusquiami nigri. thuris. an̄. ʒ. i. mellis quā-
tum sufficit ad horum continuationez. Et sit dosis a. ʒ.
i. vsq; ad. ii. Securius tamē est minorare dosim opii vt
ponamus a. ℈. i. vsq; ad. ʒ. ß. Si vero sit fluxus calefa-
ctiuus liquefactiu⁹ & vnc tuosus cuius regimē sumit in
duo diuidendum est in reruz non naturalium debitam
administrationem: & in debitā exhibitionē medicinar
intelligendo hunc fluxū non ex ethica aut ptisi contigē
tem quia huius regimen per illa haberi debet: alterius
ergo q̄modolibet contingente calore regimen explica
bo more solito ab aere inchoans quem in frigida & fri
gidis aliqualiter aromatiza ad stipticum declinantib⁹
vt in regimine acutarū dictū est. ¶ Pro secundo simili
ter dicendū cibuz similiter debere declinare ad frigidū
& stipticū vn̄ primo ex carnib⁹ si egebit cōtuso cōueniet
perdicū aut pdiconū pullor aut capponū aut pullor cō
ditor cū agresta aut berberis aut acetositatis citri aut

vino granatorū et citoniorū aut aliorū succorū vel ro=
bub quorū iā prolixa pterijt determinatio. Itē ɔueniūt
gelatine sulcide. Itē spinachia mirtia aut simile aliud.
¶ Ex pdictis elicere pōt. Itē ɔueniūt oua tremētia aut
tremētib⁹ aliqualr̄ cocciora in aqua ferrata cocta aut
agresta aut aq̄ rosa. aut alia silr̄ ad frigidū ɂ stipticum
aliqualr̄ declinante. ¶ Itē ex granis panicū miliū mo=
re lōbardoꝝ coctū cū carnib⁹. Itē risū coctū modo nar
rato supius. ¶ Itē panis sit azimus aut paucissimi fer=
menti minime saliti de quo tamē modicū comedat aut
aliqn̄ ex biscocto cape pōt in medio prādij ante tamen
in aliquo liquidoꝝ primo tento. ¶ Ex fructibus citonia
aut pira leniter tamē cocta aut cōdita cū zuccaro albo.
¶ Itē ex potibus cōueniūt aq̄ extinctionis calibis. vi=
nū aliqualr̄ nigrū stipticū modici vigoris. ¶ Ad tertiū
inanitionez vitet ac etiā multā repletionē et si eadē in
tres partes ptita fuerit aut pluries ſm tenorem virtutꝭ
melius erit. ¶ Quantū ad illud dicendū quietē cōueni=
re et motū nō ad illud silr̄ dicendū somnū cōuenire am
pliorē somno sani. Ad accidētia aīe excessiua oīa sunt
vitāda. ¶ Ad secūdū expedito regīe cōuenit in isto casu
iulep infrigidatiuū tēperate tamē cū aliquali declina=
tione ad stipticū. ¶ Itē iulep rosa. iulep aq̄ plātaginis:
aut iulep coriandri vel mirti recētis et silr̄ium. Itē cōue
niunt sirupi ꝟ habiti ex succis frigidis ɂ stipticis facti.
¶ Itē robub prehabitū. Itē cōuenit electuariū hic ptiꝫ
tactū. ℞. zuccari rosa. ℥. j. diacoralr̄. zuccari buglosati.
zuccari acetoselle ana. ℥. ß. icorporētur adinuicē et fiat
electuariū. De quo capiat coclear. j. cū. ℥. ß. aq̄ cisterne
dū cōpleta digestione in die sitiet ac nocte ex cōfectio=
nib⁹ diacoralr̄. dictis aut manuschristi cū plis ɔditis
cū aq̄ rosa. et vino citoniorū aut piroꝝ. Aut aq̄ sublima
tionis eoꝝ. Itē citonia cōdita cū zuccaro aut pira vel
sorbe vel corna. ¶ Itē cōueniūt odoramēta q̄ dicta sunt
sup regīe acutoꝝ. Itē inūctiones stomachi ɂ ventris q̄
tacte sunt de regīe fluxus ꝓpt̄ medicinā cū signis calo=

ris. ¶ Item epithimetur cor et epar vt dictū est sup re-gimie acutorum. Item renibus fiat inunctio ex vnguento Galieni frigido de quo dictū est. ¶ Itē spine dorsi fiat vnctio ex oleo amigdalarum dulcium et supple oleo ros. loto cū aqua plantaginis ros. Item pōt fieri clistere ex infrigidātib9 declinātib9 ad stipticū vt aq̄ decoctionis ros. plātaginis et balaust. et silium colando et addendo olei ros. ℥. ij. olei amigdalarum dulciū adipis renū capra-rū ana. ℥. ß. trociscorum de terra sigillata. ʒ. ij. vnū albumē oui misce oia et fac clistere. Et vbi q̄rimus maiorare i-frigidationē possum9 cape aq̄s sublimationū rosa. plā taginis etc. Et misce oia p̄dicta. ¶ Itē pōt fieri ex oleis clistere: p̄nt admisceri etiam trocisci alij vt de spodio descriptione Mesue. vel etiam pōt fieri talis trociscus cōstrictiu9 de scriptione Auic. xvj. iij. trac. ij. de cura flu xus liq̄factiui. ℞. luti armeni siue boli armeni. ʒ. ij. spo-dij. ʒ. j. castanearum assatarum post pulverizatarum. ℈. iiij. seis acetose excorticate aleni berberis siue berberorum ana. ʒ j. rosa. siccarum ru. gūi assati siue torrefacti cācrorum adusto rū ana. ℈. ij. terātur oia subtilissime et fiant trocisci cum vino citoniorum et q̄libet fit. ʒ. j. Et in clisteri potes pone-re. ʒ. iij. vel. iiij. ¶ Itē p̄nt fieri i hij trocisci. ℞. se. acetose torrefacte castanearum glandiū torrefactorum ana. ʒ. ij. ros. ru. ʒ. iiij. sumac coriandri sicci ana. ʒ. j. alaude torrefa-cte in furno et subtilissime pulverizate. ʒ. j. se. corall. ter-re sigillate an̄. ℈. ij. terant subtilissime. Deinde. ℞. mar garitarum smaragdi ana. grana. vj. terat quodlz p se sub tilissime et cū aq rosarum fiāt trocisci pōdere vt dictū est et maxime sumendi per os.

¶ Sequitur regimē fluxus a spissitudine cutis

Equitur regimē flux9 a spissitudine cutis ex obstructione pororum pro quo q̄rere possū curā effimere ex spissitudine cutis ¶ Pro p̄nti tamē dicēdū q si spissitudo cutis et pororum cōstrictio a cā p̄mitiua proueniat illa remoueat et si se corpi rep̄sentaret sine re

pletõe eiusdē ad localia vēire. Et pmo ichoabim⁹ dedu ctis fecib⁹ a balneo ex aquis decoctionuz abrotani vel folioꝝ petrosil'. aut paritarie ꝛ fricamus cutē ex pdictis herbis aut faciam⁹ decoctionem corticū fasialoꝝ ꝛ seminū melonū farine fabarū. Itē cū decoctiōe furfurū aut corticū ordei ꝛ sil'iuz quoꝝ est poros aperire. ¶ Itē faciam⁹ fricationē cū panno aspero circa extrema quo usqꝫ rubeant. Itē breuiando cibū: cib⁹ sit subtilis chimi ꝛ facilis digestionis. Itē vinū sit subtile album. Itē aq cisterne siue pluuialis distillata. panis sit debite fermētatus ꝛ salitus non multū simlinus: imo declinans ad furfurietatē. Itē queremus sudationez cū leui coopertura pannoꝝ. Si vo occurrerit causa pmitiua corpore repleto tūc fm humoꝝ abundātiā fiat flobothomia fm variam corporis dispositionē. aut si humor peccaret alter a sanguine educ eum cū farmaco pportionato non querēdo stipticitatē licz remota obstructiōe ꝛ repletione ꝛ adhuc cessante fluxu cum intestina et stomachus pluries lassa remaneāt. ¶ Post fluxū vo erit inconueniens pmittere cibū aliquod stipticās ꝛ cōfortans vt diacitoniten aut coriandrū siccū ꝛ sil'ia nec etiā erit maluz ante cibū cum aliquo leui stiptico inūgere stomacū: aut intestina ꝛ epithimare. Si vero spissitudo aut obstructio a cā pmitiua corporea aut ɔsequēte pueniat pus ad illi⁹ abscisionē attendat p flobotomiā aut solutionē vētris pmisso digestiuo deide trāseat ad localia auxilia.

¶ Regimen fluxus opilatiui.

Regimen flux⁹ opilatiui peo quo cū per opilatiōez itelligim⁹ i pposito opilatione coartatoriā. De suo nūc regīe dicem⁹ qd diuidit i duplex regimē i non nālīū rex regimē breuiādo. vt aer supple declinet ad subtiliādū. vt aer sit clarus debite euētat⁹ ꝛ alia pcollige. ¶ Pro secundo regimine menti tene canonem prime .iiij. in cura effimere ex opilatōe qp si fuerit repletio sāguinea fiat

flobotomia aut si sit pctm̄ alioꝝ humoꝝ fiat solꝰ vētris et miorata matia trāseas ad aperiendū. Et si matia sit grossa subtiliās ⁊ si viscosa cōuenit incidās a pncipio tamē matia existēte grossa ⁊ viscosa cōueniūt facilius apitiua. Apitiua vo potissimū viaꝝ ⁊ venaꝝ arteriarū colligere potes ex. iiij. ij. tēpate frigida ⁊ calida in apitiōibꝰ cū oppilationibꝰ a materijs frigidis grossis aut viscosis procedentia cōmendat Auic. auctoritate Galieni diacolatū dictū supius. Itē tiriaca antiqua est sumēda cū aqua sublimatōis calamenti aut fenuculi aut absinthij vel spagi aut brusci. Et ista sumātur post debitas euacuationes. ¶ Itē si materie essent frigide siue mixte possunt conuenire multa ex electuarijs tactis vt aromaticū rosatū ōscriptōe. Gab. vt plurimū tñ iste oppilationes sunt ex rebus frigidis ideo cōpetūt prehabita. Et confectio ex cinamomo Me. item diacitoniten piperion eiusdem. Item confectio de seminibus ⁊ multa alia que ibi vide. Item conueniunt fricationes ante cibum facte cum panno aspero circa corpus totum et circa dorsum et circa ventrem. ¶ Item post cibum dū comphēdit ipm fore digestū in stomaco vt meliꝰ trahat ad epar. ¶ Itē mēti tene ptitōnes cibi. Itē bonitatis vini albi fortꝫ ⁊ subtilꝫ acuti nō dulcꝫ pauci sumendi post sumptōnē dyacalamēti vl alteriꝰ denominate confectōis. Deinde sumāt ℥. iij. dicti vini: vinū tñ vsuale sit albū nō dulce nec acre sed ad acutū potius declinans.

¶ Regimē colerice passionis.

Equit regimē colerice passionis qd diuidi pōt bm causas eiꝰ q̄ tāgunt. xvj. iij. trac. j. de solutiōe vētris oīm modoꝝ causat aliqñ a cibo corrupto aliqñ a fetidꝫ aliqñ ab hūoribꝰ vt colericis aut aq̄sis fetidꝫ aut spālr cruginos aliqñ vōitꝫ ad egestiōeꝫ q̄ ē sic lotura carnis recētis. ¶ Si sit ex corrupto cibo vl ex corruptōe cibi pōt diuidi qr sentit i stōacho grauedo ⁊ nausea vel sentitur

in intestinis punctura vel apparet declinatio cibalis materie ad inferiora. ¶ Itē diuidi pōt ſm distinctiōem colerice passionis in pncipiū augmētū ꝛ statū accidē tiū ꝛ quodlibet tale regimē in alijs tactum est in duo generalit ꝛ ptiendi in regimē rex nō naturaliū ꝛ rex medicinaliū. ¶ Pro primo. dꝫ aere dicendum vt Auic. tangit in pnti. ca. ꝙ nō sit plurimi luminis vt iste irritetur ad somnū. Non sit etiā frigidus ꝛ maxie ī colerica passione ꝑpria. qꝛ i. xvij. iij. tractatu prio. ca. de colerica passione est motus materierū. frigus nanqꝫ vt tangit Auic. expellit humores ad interiora ꝛ sic supple auget fluxum. ¶ Ad secūdū. s. potū ꝛ cibum fiat eorum abstinentia vsqꝫquo materie corrupte complete educuntur semper tolerante virtute. Aut si instante debilitate virtutis oportet nos cibare cibo leui vt aqua pulli vt stomachum lauet et potet vinum non apparente signo caloris album aut modicum rubeū non dulce sed ad acuitatem tendens maxime si habeat magnam prostrationem virtutis stomaci. Dulcedo enim qñdoqꝫ fit causa ad abhorrendū ꝛ leuitatis ꝛ fluxus ꝛ solutiōis nature. xvj. iij. secūdo tractatu. ca. de cura colerice passionis. ꝛ alia cibaria ꝛ potus per te collige. Ad aliud apparet inanitionem vitandam esse pro posse quid sit dicēdum de euacuatione apparebit in secūdo. Ad aliud conuenit quies de accidentibus aūt anime dicēdū nō debere hꝛe suꝑfluitatē patet de coitu ꝛc. ¶ Pro scdo pncipali dicēdū ꝙ si a pncipio huius colerice passiōis medio ꝛ fine declinauerit magis ad os stomaci tūc ꝓuocetur vomitus. dico ēt ꝙ ex se variāt ypocrate dicente vt pōit Auic. tractatu. ij. de cura colerice. ꝙ vōitus qñqꝫ ꝓhibetur vomitu ꝛ fluxus fluxu ꝛ id colligi potest quarta primi de retentione eorū que euacuātur. Prouocet ergo leuiter cum sirupo acetoso ꝛ aqua zuccari vel mellis ꝛ modico aceti. Nec ad vomendum vtatur ventosis ꝛ valde prosternētibꝰ virtutē appetitiuā. Post eductionē matie ꝯueniūt inunctiōes fiēde exteriorū ori stoma

chi.¶ Itē cibaria leuis digestiōis ꝛ post illa aliqđ ꝯfortatiuū oris stomachi vt coctanū et alia pñt fieri ex prehabitis colligēda.¶ Si vo declinauerit ad inferiora fiat suppositoriū ex māna et zuccaro ꝛ sale. Apparēte signo digestionis aut fiat clistere eductiuū supfluitatuꝫ de quo dictū est. Vel ordina sic. ℞.blete mercurial.añ M.j.fiat decoctio in aq̄ post colaturā dissolue cassiefistule zuccari rosa.añ.ʒ.j.olei rosa.ʒ.iij.salis cōis.ʒ.j.ß.fiat clistere aut cū signis frigoris adde yerepigre.ʒ.ß.deinde post euacuationē cōforta partē inferiorē stomachi et stomachū vt dictū est. ¶ Si vo colerica passio ꝑuenerit ꝑpter colericos hūores ad itestina missos aut ad stomachum ꝛ intestina. moderare res naturales et tenta educere materiā vomitu vel solutione vētris modis dictis. Deinde cōueniūt cōfortātia stomachū vt sirupus succoꝝ acetosoꝝ nō valde mordicantiū. ¶ Item sirupꝰ de mēta et alia vide in regie fluxus colerici. Et si incessanter pseuerat vomitꝰ habe menti ventose magne appositionem sup vmbilicū et liga extrema vt iam tactū fuit.¶ Et habe mēti ordinē ligationū ꝛ alia remedia iā dicta in regie vomitus ¶.Et si sit fluxus ventris rege p dicta de fluxu ventris.Et post adhibe cōfortantia interiora et exteriora.Et si fuerit alter modus egestionis vt aquose vel eruginose tēta istius eductionem Deinde transi ad cōfortationem vt est tactum. Et si videtur debilitari virtus et ventura sincopis prebe vinū aliqualiter dulce stipticum odoriferum commixtum aq̄ citoniorum cui infundatur panis aliqualiter vstus vehementer calidus et potes ponere aliquantulum musci vel cinami.¶ Item fac contusum ex pullo in cuius ventre steterint mirti et sumac aut partem citonioꝝ vel piroꝝ vel fac sublimatū ex pullo loto cū vino granatorū aut citoniorū vel simili vel fiant alia ad cōfortandū virtutem vt dicet̄ i regimine febris sincopalis.¶ Et transi postea ad cōfortandū cū stipticis trociscis.ꝛ aliis habitis ꝛ tactis p Rasiz.ix.Almāsoris in cura colerice paſ

sionis. Et si appareat spasmus tunc vnguātur iūcture cū cerotis vel oleis lenificātibꝰ et ꝓfūdantibꝰ operationem sicut yeme oleo de spica vel lilio albo vel camomillino. Et in estate cū oleo rosa. vel viol. Itē docꝫ Auic. pannū infundere oleis lenificātibꝰ vt oleo de oliuis et silibus. et si lr oleū amigdalaꝝ dulciū vnguendo spinā et ptes extenuatas. Silr vngantur maxille ad supiora trahendo et alia q̄ colligere debes in regie spasmi post farmacū a Mesue de cōsolatione medicinaꝝ. Uide ēt regimē colerice passionis a Ras. nono Almansoris.

¶ De fluxu cretico.

Expedito regie colerice passionis. Determinandū de fluxu vētris cretico. Et breuiter dicendū ꝙ vbi appareat cū cōditionibus boni crisis q̄ tacte sūt pmo Amphorismoꝝ ꝯmēto. xij. ibi. Ea quoꝝ crisis fit extra nō est restringēdū. Si vo supfluat curetur vt iā dictū est in colerica passione. Prio ex pte nō naturaliū p quas nō trāseo nisi tangēdo ex Auic. ꝙ si cōtingit iste fluxus i febre valde acuta tūc nec caro cōuenit nec eius aq̄ nec cōtusū aut sublimatū. Ex carne sm ptisana ordei cū succo granatorū aut vino citoniorum vl sili. Aut qꝛ nō est vsus obmittere carnē aut eiꝰ aquā Sumātur cōdita cū frigidis ⁊ stipticis ex succis ⁊ rob q̄ dicta sunt. Aut cōdiant pisces recētes cū succo granatoꝝ aut agreste et seibus vt coriandro sicco sumach aut mirto vel silibus. Et fiant alia ex diuertētibus que habuisti locis uis.

¶ Capitulum de fluxu epatico

Expedito de fluxu cretico ad fluxū epaticū veniendū. Et pmo de oppilatiuo dicendū esset ꝓpter oppilationeꝫ epatis cōtingētis. Uñ regimē eius aliqualit tactū est breuiare ꝓpositiones transeo Si cōtigerit fluxus vētris qꝛ chilosus erit ꝓpter debilitatem attractiue virtu

tis et epatis et meseraicarū in attrahendo chilum con fortetur epar cū calefacientibus aromaticis et nō mul titudo vna sint cibi leuis digestionis vt pulline carnes cōdite sint aromatizate cū cinamo. Conueniret vinum album. Itē panis cōiter furfureus magis cōditus cum aniso et simili. ¶ Item ex confectionibus conuenit dia ciminum et plures alie confectiones calide. ¶ Item ti- riaca antiq vel metridatū sumptū cū subtili vino cali- do. vel aqua decoctionis cinami vel absinthij. Si tamē esset mala cōplexio fria dependens a mat'ia digeratur et euacuet' mat'ia cū digestiuo ex euacuatiuis ꝓprijs vi dendum loco suo. ¶ Ex fructibus cōueniūt aliqui sicci vue passe pingues et auellane sicce depilate recentes aut humidos fructus vitet. Fiat etiam vnctio epati ex oleo de spica vel de mastice. aut cinamomo. ¶ Itē etiā cōferunt fricationes extremorū. ¶ Itē ypocūdri dextri ¶ Itē diuide cibū in multas vices. ¶ Si vero fluxus epa ticus esset lotiu⁹ vt lotura carniū: tūc si ei⁹ causa fuerit debilitatis confortet' epar nō existēte mat'ia calida cū stipticis vel oleo de spica de quo dictū est. Aut si appa- rent signa caloris cū mirtino vel citoniorum vel sili. et vitetur in isto casu apitiua aut si debilitata esset virtus retentiua ꝓpter caliditatem tm̄ attendatur infrigi- dantibus declinantibus ad stipticum. Et ita de cibo et potibus. ¶ Si vero esset debilitata propter frigus vt di- ctum est: aut si esset debilitata propter nimias euacua- tiones attendatur etiam stipticis cum temperie in actiuis. Et similiter si esset debilitata propter nimiam humiditatē cū materia attendatur cuꝫ exiccantib⁹ leni bus interi⁹ vel exteri⁹ assumendo. Et similiter si ꝓpter siccitatē attendat' correctioni siccitatis. ¶ Si vero foret egestio lotiua ꝓpter debilitatem digestiue epat; ad di gestiue eius cōfortationē attendat'. Et q2 fm plurimuꝫ digestiua per alterantia debilitatur ꝓpter frigiditateꝫ calefactioni attendat' et exhibitioni pauci cibi ⁊ potus facilis digestionis. ¶ Si vero flux⁹ epatic⁹ sit colericus

vel egestio colerica attẽdatur digestioni cũ sirupo endi
uie aut rosaꝝ aut simili ex infrigidãtib⁹ colericã mate-
riam et remittentibus ei⁹ acuitatẽ. Deinde euacuetur
cum infusione reubarbari aut agarici aut mirabol'.ci-
tri.et cũ manna vel cassia vel electuario de succo ros.
Post euacuationẽ potest epithimari epar epithimati-
bus de quibus dictũ est sup regimẽ acutoꝝ. Regimen
vero non naturalium reꝝ pat3 ex pluries dictis. Cõfecti
ones cõuenientes sunt diacorall'.triasandall'.dyarodõ
et cõsimiles ɔfectiones. Et fiãt sepius clisteria lauati-
ua et alteratiua vt ex aqua ordei aut zuccaro rubeo et
oleo viol'.et postea cũ oleo ros.sine sale vl' modico. Si
vero flux⁹ epaticus sit egestio virulẽta ꝓpter adustionẽ
sanguinis et humorum. Si sit pctm̃ colere fiat vt dictũ
est in regiẽ fluxus colerici nisi ꝙ hic intẽsiora fria cõ-
petunt ⁊ vnctiones resũptine fiende spine ⁊ epati post
euacuationes tacte. Itẽ cõueniũt cõfectiones ⁊ alia di
cta. Si sit egestio virulẽta ꝓpter resudationẽ aposte-
matis vel debellati attendat mũdificãtib⁹ et absterge-
tibus epar. Itẽ fiant clisteria lauatiua. ¶ Si vero flux⁹
epaticus sit egestio feculenta ꝓueniẽs post rupturam
apostematis attendat sil'r mũdificãtib⁹ cu3 aq̃ ordei ꝑ
os sumẽda vel cũ aq̃ zuccari vel mellis. ¶ Itẽ attendat
cõfortationi epatis cũ triasandal'.vel diarodõ vel sil'i.
¶ Itẽ cũ cõfectiõe de ꝑlis ⁊ cinamomo. Cibi sint leues
ad digerendũ. Cõfert ꝙ ptisana ordei.alia taceo. ¶ Si
vero cõtingat ꝓpter vlcera putrida et corrosionẽ fiat mũ
dificatio cũ dictis abstersionibus. ¶ Deinde trãseat ad
cõfortationẽ epatis cum sirupo de sandalis vel sirupo
diarodon. ¶ Itẽ exteri⁹ post mũdificationẽ cõfortetur
epar cũ oleo rosa.⁊ spodio ⁊ sandal'. ¶ Si vero ꝓueniret
egestio feculẽta ꝓpter adustionẽ tũc trãseat ad curam
vt tactũ est euacuando digerẽdo: ⁊ post alterãdo et cõ-
fortãdo epar. Et attendat etiã in isto casu cordi et epi-
thimatibus maxime post euacuationẽ ꝓpter vehemẽ-
tem caliditatẽ venaꝝ post epar existentiũ siue ante siue

ascendentiū siue descendentiū. Seruet̄ ēt regimē tactū sili modo in artarijs si foretvehemēs calor a materia colerica dependēs. Si indiguerit flobotomia fiat. Aut euacuet̄ cū aliq̄ farmaciaꝝ dictaꝝ digerēdo vt tactū est Et alteret̄ cor cū epithimatib⁹ fris tactis. ¶ Itē spine fiat vnctio cū oleo roſ. et modico aceti. Regimē ꝟo naturaliū rerū cōcipiat̄ ex p̄habitis. Et si occurrat ad hāc causā toti⁹ corpis calor attendat̄ alterationi illius ⁊ p̄hibitioni adustionis et extuationi cū vnctionib⁹ et infrigidationib⁹ tamē cū isto leui stiptico vt oleo roſ ⁊c. Et habeat̄ semꝑ menti. ¶ Si ꝟo fluxus epatic⁹ esset egestio melācolica seruent̄ mōi p̄habiti. Si ꝟo fluxus vētris esset spleneticus tūc si assint signa frigoris attende euacuationi materie cū mirabolanis indis. Itē cū agarico. Itē cū epithimo. Et rege infirmū cū cibarijs ⁊ potibus calidis ⁊ subtilib⁹. Itē vngat̄ splen cū oleo de capparib⁹ aut anetino vel simili: clisteria fiant ad mundificandū intestina. ¶ Si ꝟo fuerit signa caloris ⁊ adustionis cōuenit sirupus de epithimo. ℥. j. sirupi endiuie ℥. ß. sirupi de citonijs. ℥. ß. cum aqua endiuie et zuccaro. Et abbreuio vlteriorē locutionē de fluxib⁹ vt tp̄s habeā regimē alioꝝ accidētiū cōuenienter explicare.

¶ Capitulū de regimine sitis.

Expedito regīe fluxus seq̄t̄ regimē supfluitatis sitis in febre. Si ergo cōtigerit propter acuitatē medicine sustineat patiēs siti q̊usq3 medicina sit opata tn̄ pōt lauare sibi os cū aqua ordei et gargarizare ⁊ si ex toto infestaret̄ siti hac de cā vt eandē non posset sufferre habeat de eadē aqua ordei vt aq̄ decoctionis prunorū aut in ore teneat muza vt aliq̄d succi descēdat. Si ꝟo post cōpletā operationē farmaci cōtingat sitis accipiat lauatiuū ex dicta aq̄ ordei. ℥. viij. ad plus cū. ℥. j. zuccari albi aut tn̄ de aqua de zuccaro aut de brobio macri pulli cū modico zuccari albi nec bibat subito multū. Caueat̄ etiā sūme a potu aq̄ qualitercūq3 frigide: ne mortificet̄

calor naturalis. dicēte Auic. p vtroqꝫ. xiij. iij. tracta. de cura siue regie sitis. Et nō bibat sitiens aliqd plurimuꝫ subito nec aquā frigidā valde ne caliditatē mortificet quā sitis debilitauit. ¶ Si vero cōtingat sitis ppter nimiā caliditatē ꝛ siccitatē aeris aut pannoꝝ coopturā rectifica aereꝫ vt dictū est. Et si cōtigisset ꝙ est rarissimum ppter frigus cōstipans poros et calidos vapores detinens cōferunt vigilie et fricationes faciendo euaporare fumos calidos. ¶ Si vero contingat sitis ppter humores frigidos et ebullientes et mittentes vapores acutos ori stomachi aut ppter cibuꝫ vel potū taliter indigestum cōuenit somnꝰ dicente Amphorismo pticule qrte. lxxxij. Quibuscūqꝫ nocte bibere valde ꝛc. ¶ Si vero cōtingat sitis ppter vehementem caliditatē cordis et pulmonis tunc cōuenit attractio aeris frigidi et odoramenta rerū frigidaꝝ. ¶ Itē cōfert collutio oris cū aqua ordei et modicissimo aceti. Vel sumpto sirupo acetoso cū aqua zuccari aut sumpto iulep violato. cū aqua frigida nō tamē vehemēter: anhelatio tamē sup rē frigidam vt aquam simplicē vel rob. confert valde. ¶ Si vero proueniat ppter vehementē caliditatē capitis i febre eleuatis fumis calidis ad caput tūc nō impediēte alio vt debilitate virtutis vel catarro vngātur timpora cuꝫ oleo rob. vl' viol'. vel nenufari. Vel. ℞. aque rob. ʒ. v. aceti. ʒ. j. cōcutiendo misce et cape pannū lineum et infunde hijs liquidis et timporibꝰ appone ꝛ fronti vel potes capere olei rob. vel viol'. ʒ. j. aq̄ rob. ʒ. iij. aque viol'. ace. ana. ʒ. j. infunde pannū vt dictum est. Item fac odorare aquā rob. cū modico aceti aut viol'. aut nenufar. cum modico aceti. ¶ Item vnge circa medium gutturis cuꝫ oleo viol'. ¶ Item teneat in ore sacculum ad quātitateꝫ sexquialterā ad qternariū ex mucillagibus citonioꝝ vl' piroꝝ vel pomoꝝ aut candiū infusū aque frigide aut teneat os plenū aq̄ frigida vel ordei vel decoctionis prunorū vel teneat nucleos prunoꝝ infusos aque frigide i ore, tamē docet Auic. cōficere medicamen ex mucilla-

ginib⁹ citonioꝝ ⁊ oleo rosaꝝ qđ non est ī vsu. Similiter cōuenit masticare pulpam cucumeris vel cucurbite vł angurie vł lactuce nigre ꝫm Auicēnā. Cōmune tñ est cape pulpā angurie et eam infundere aque frigide et eam masticare. Similiter potest fieri de melone modo excorticato aut de pepone. ¶ Potest etiam capi vt superius tactum fuit portio piri rotonda et subtilis tante quantitatis vt in ore teneri possit et infunde aque frigide donec calefiat. Deinde capiatur alia portio donec remittatur sitis. ¶ Item vt est tactum frequens collutio vt aque ordei confert et similiter gargarizatio cū aqua decoctionis prunorum aut decoctionis tamaridorum licȝ quidam reprobent tamarindos vt acetositate stupefactiuos dentium .infundatur igitur in aqua zuccarata vel coquatur in aqua que post decoctionem et colaturam aliqualiter zuccaretur. ¶ Item conuenit infusio vini granatorum muzorum vel acetosorum in aq̄ zuccari aut aqua simplici aut dulcium. Si vero foret vehementis caliditatis vestigium dum ergo exhibentur dulcia sit eorū parua quantitas ⁊ aqua multa. ¶ Si vero sitis ꝯtigeret ꝓpť malā ꝯplexionē siccā ⁊ calidā tūc cōueniūt p̄dicta vide tñ si ī stōacho essent hūores nō exhibeať aq̄ frigida aut stiptica oppilās ⁊ ingrossās hanc materiā sȝ aq̄ ordei cū modico zuccari: lauabit eī inde materiā. ¶ Si ēt sit stomach⁹ calid⁹ ⁊ sicc⁹ et in ei⁹ viscositatib⁹ et interiorib⁹ ⁊ vijs siue riuis sit colerica materia aut colerici vapores aq̄ frigida cōstipādo poros exteriores pluries erit causa maioris ībibitionis lȝ ingrosset colerā subtileȝ. In isto g̃ casu dicta aq̄ ordei ēt conueniret vt aq̄ zuccari dicta. ¶ Si vero esset in stomacho humor viscosus putridus et ita causans sitim conueniret aq̄ ordei cū modico aceti vt ꝓuocetur vomitus aut saltē restringatur viscositas materie. ¶ Si vero esset causa sit humor melācolic⁹ adust⁹ p̄dicta aq̄ ꝯueniret aut aqua viol'. calida aut simile. Si vero in febre nimia violentia sitis sit ⁊ oporteat potari ꝯuenit aqua ordei

aut materia existente acuta colica conuenit quidā potus dictus. vt. ℞. aque zuccari. ℥. iiij. succi arācij. ℥. ß. misce ⁊ da in potu. ¶ Itē cōueniret. ℥. ß. sirupi de citonijs vbi etiam cordi attendere volueris cum. ℥. ß. sirupi de citro conueniret iulep violatum. ¶ Si vero esset causa sitis laxitas stomaci cōueniret iulep ros. ¶ In febrib⁹ non ita ardentibus debet miscere frigida fm qualitatem materierum. Illa tamen que dantur in potu ad extinguendū sitim sunt omnia tacta. ⁊ ad alterandū calorem vt iulep viola. vel infusio zucchari rosati. Item iulep nenufarinum aut lactuce vel endiuie vel similis vt angurie vl' citrulli vel sempuiue. aut sirupi acetosi simplicis vel cum succis p̄habitis. Regia tamen malarum complexionū stomaci causatarum vide. xiij. iij.

¶ Capitulum de profuuditate somni.

Expedito regie sitis seqtur regimē pfūditat⁊ sōni. Si igit̄ ɔtigat vaporib⁹ eleuat⁊ a stomaco ⁊ mēbris īferiorib⁹ aut materijs venaꝝ aut arteriaꝝ eoꝝ siue sint in p̄ncipio poxisini siue exacerbationis aut alio tpe educt⁊ supiorib⁹ cū suppositorio vel clisteri attēdat̄ diuersioib⁹ p̄rio ex pte fabulaꝝ aut nouoꝝ accidentalium valde extraneoꝝ inducentium gaudium aut irā ita q cogat̄ infirmus loqui. Item ligentur coxe si non sit prohibēs ex parte apostematis vel alterius. Item fiant fricationes fortes ⁊ dolorose cum pannis asperis. Item si non habuisset beneficiū ventris tempore quietis febris vel tpe afflictionis supponat̄ collirium subtile vel acutū vt factū ex melle vel ampliori sale q̄ sit in vsu cōi aut salgemma aut factum cum puluere yere ⁊ melle ⁊ salgemma vel modico colloquintide aut ponatur granum vnum scamonee ⁊ intelligatur subtile actiue quia in profundum penetrans ⁊ pungens aut subtile vt sonat littera et oblongum vt melius actiuetur. Deinde fiant dicte diuersiōes ⁊ apponant̄ ventose circa nates. Pri-

mo sine scarificatione. Postea ponantur super pulpas spatularum. ¶ Item essetur panis ꝛ super ipsum infundatur acetum forte ꝛ odoretur. ¶ Item presuppositis euacuatio͠ib⁹ ꝛ diuersionib⁹ fiat sternutatio cu͠ puluere ellebori albi vl' impositio͠e pipez vl' sal' vel silium. Puto tn͠ meli⁹ fore vt ꝑmittat̄ sternutatio. Et diuersionib⁹ ve͠tositationib⁹ ligationibus et fortibus fricationibus et clisteri ꝛ collirio ꝛ odorame͠to dicto potissime attendatur ad istud regime͠ profunditatꝫ somni maxime contingentis in principio paroxismi siue periodorum ꝛ ex euaporationibus materierum quas etiam si constet esse in stomaco prouocetur vomitus predictus. prolixius vero regimen subeth ꝛ profunditatis somni vide prima. iij. tractatu quarto de cura subeth. ꝛ nono Almansoris ꝛ in pluribus alijs locis.

¶ Capitulum de dolore vel grauitate capitis.

Sequitur regime͠ doloris capitis ꝓuenie͠tis ex euaporatione materierum in fe. pro quo sic puto procede͠du͠. Primo in q̊cunqꝫ tp̄e sit febris licꝫ regulariter melius ee͠t facere i͠ quiete aut in minori afflictio͠e ꝯtinue fiat clistere acutu͠ vl' suppositorium vt est tactum aut si apparet aggrauatio in stomaco vel repletio post eductionem fecum prouocetur vomit⁹. Scd̄o fiant fricationes extremoru͠ aut ligatio fortis. Tertio fiat appositio ve͠tosaz vt e͠ tactu͠. Quarto fiat capiti sacculus iste. ℞. florum camomille. M. j. rosarum rubearum melliloti florum sticados. ana. M. ß. macis. ʒ. j. conterantur omnia subtilissime. ꝛ fiat sacculus. Item fiat decoctio florum camomille cum quarta parte violarum. ꝛ ex hac decoctione fomentet̄ frons ꝛ timpora. Si v͠o affuerint signa vehementis caliditatis sacculetur caput cum solis rosis. Item odoret acetum mixtum aque ros̄. Uitet etia͠ vt Auic̄. tangit emulsionem lactis super caput aut effusionez alicuius olei.

¶ Capitulum de inquietudine febris ꝛ impotentie dormiendi.

Egimen inquietudinis febriū ꝛ ipotentia dormiendi marie ꝑpter caliditatē nimiā.p q̄ sit ꝓcedendū. Nā p̄mo extremis infrigidātia applicāda sūt. Scđo odores īfrigidātiū sūt applicādi.¶ Tertio vnctiones exhibēde sūt.¶ Quarto p os somniferum exhibendum.¶ Quinto distractiones siue motiones spirituū. ¶ Sexto ad euacuandum transeamus si sit materia peccans.¶ Ad primū fiat ista cōis embrocatio. ℞. violarū. M. j. papaueris ꝛ corticū papaueris florum camomille. ana. M. ß. cum ista decoctione embrocenꝰ pedes ꝛ brachia. ꝛ leniter cū manibus aspergantur timpora. Potes ēt facere fortiꝰ. Ex p̄dictꝰ tamē elige fortiora ex Mes in suo de appropriatis ꝛ in suo regimine vigilie.¶ Ad scđm cōpetit odor aque violate nenufaris mandragore. Item decoctio papaueris. Itē pōt capi aquaꝝ nenufaꝝ. ℥. j. ꝛ infunde illi granū. j. opij vbi alia non conferrent. Uita tamē opium inquantū potes.¶ Ad tertiū vngere possumus timpora cū oleo violato aut nenufarꝫ aut papauere ꝛ populeon ꝛ vltimate ex narcoticis fortibus: caue tamen vnctiones timporū cum repletione capitis vel frigiditate.¶ Item potes facere hoc leue. ℞. emulsionis siue lactis: papaueris: olei violati. ana. ℥. vj. concutite inuicem ꝛ vnge timpora.¶ Ad quartum non existente prohibente ex parte capitis vel alterius quando infirmus dormiturus est distanter a cibo per quattuor horas si fieri potest: detur. ℥. j. ß. sirupi de papauere aut violato aut nenufarino aut leuioris vsualis tamen est sirupꝰ de papauere. Item vsuale est emulsio papaueris albi commisceatur cibo suo. ¶ Et quintum completur per ligationes aliqualiter fortes que citissime dissoluantur precepto infirmo vt oculos claudat et preparet se ad dormiendum.¶ Itē distillationes aque ab alto ac si pluat conueniunt.¶ Sextum completur si materia sit colerica peccans aut etiam salsa aut mel'ica ad-

[i]sta euacuetur ꝓprijs euacuatiuis q̄ suis locis narrantur: ꝛ ꝑquiratur regimē ꝑticularius vigiliaꝝ vide p̄ria iij. tracta. iiij. ī suo de appropriatis ꝛ nono Almāsoris.

¶ Capitulum de dolore ventris.

Egimen doloris vētris siue stomaci potissimū ī febre cōtingēte vt tāgit Auic. ex effusione colere ad stomacū qđ diuidendū ē in regimē preseruatiuū magis ꝛ sedatiuū actualis caloris. Perficitur primū euacuādo colerā vomitu aut linitione cōi euacuetur ꝑ ventrē cū ꝓprijs euacuatiōib⁹ q̄ tāgent̄ ēt in curꝫ febriū colericaꝝ: postea dādū in potu ante aduētum poxismi vel exacerbationis panē lotū deinde asperso vino granatoruꝫ vt sirupo de agresta vel succo granatorum aut oxizacra vel simili. ¶ Aliud ꝯfortatiuū stomaci ꝛ ꝓhibitiuū colere ad stomacū. Itē cōueniret post euacuationē febris inquiete aut miori afflictione ꝯtinue epithimatio ep̄is cū ꝑtactꝫ de regimine acutorū ꝛ dicendum in curis colericarum ¶ Itē stomaco pōt fieri vnctio tp̄e dicto ex oleo rosarū vel citonioꝝ. ¶ Itē regimē cibi ꝛ potus sit declinās ad frigidū ꝛ aliq̄liter ad acetosū. vn̄ corrigant̄ carnes cuꝫ egresta vel succo arancij vel similiū vn̄ cōuenit gelatina ꝛ similia. ¶ Regimē ꝟo sedatiuū actualiter doloris fit per diuertentia vt fricationes ꝛ alia tacta. ¶ Item per oppositionem ventose magne sup vmbilicum vel propinquius infra tamen locum dolentem. premisso tamen vomitu si fieri poterit deinde detur si vehementissime sitierit sirup⁹ agreste aut limonis vel succi granatorum vel similium. ¶ Si vero contingat dolor ex ventositate fiant fricationes trahendo inferius. Item ponantur ventose super vmbilicuꝫ. ¶ Item fiat ista decoctio. ℞. anisi camomille rute semen semi. eius. ana. manipuluꝫ semis decoquantur in aqua cui infundatur pannus ꝛ supponatur stomacho. Aut cape oleum de

spica et de camomilla ⁊ de aneto cū puluere ameos et vnge stomachū ¶ Vel fac sacculū ex camomilla sola vl alijs notis ad carminādū ventositatē. Tuti⁹ tamē est cū diuertentib⁹ ꝑcedere et leuib⁹ localib⁹ ⁊ p̄mo euacua-re. deinde trāsire ad fortiora si sit expediēs. Si aūt cō-tigisset dolor ꝓpter aquā frigidā aut ꝓpter alteri⁹ rei faciēde vsuȝ ad calefaciētia transi. Et breuiter regimē doloris stomachi gn̄alius ⁊ cōius collige. xiij. iij. ita bre uiter processi insequens ordinē Auic.

¶ De asperitate lingue

Equitur regimē asperitatis lingue q̄ si fuerit cū limositate grossa viscosa. ℞. aq̄ ordei zuccharate calide. ℥. iiij. oximellis simplicis. ℥. ß. et misce ⁊ collue os bene et linguā. Postea cape pannū lineū mūduȝ et cū digito inuoluto p̄dicto pāno absterge ipam bene aut cape pennā bene subtiliatā et curuatam et cū illa abrade linguā. aut idē fac cū spōgia. Aut fiat instrumētuȝ ex ferro vel argēto huius figure ꝙ radici lingue imponat̄ ad debite mūdificandum. ¶ Post mūdificationem autē teneat̄ in ore lȝ nō sit vsuale sup̄ lingua māna infusa in infusione seium cōmunium aut eoꝝ decoctiōi aut liniat̄ lingua cū penidijs infusis aq̄ roſ. aut candi infusi in aqua frigida cōi aut seīe citoniorum. Sed ista nō sunt vsualia. Aut teneat in ore enucleos prunorū. aut iuiubas siccas post mollificatas in aqua tepida zuccarata Deinde infusas ī aqua frigida Aut capiat̄ zuccarū tabarȝ et et infundat̄ aq̄. deinde teneat̄ sup̄ lingua. Aut sumat̄ succus liq̄ritie et infundatur iulep rosa. aut viol. et cū isto liniat̄ lingua aut sumatur iulep viol. ℥. j. amili. ʒ. j. ß. misce et line linguam. Aut sumat̄ succ⁹ granati dulcis et ponatur sup̄ lingua vel prunū valde maturū. ¶ Itē vt tangit Auic. nō teneat puluinaria siue ceruicalia. Vel resupinet̄ vel iaceat sup̄ collū. Itē pōt inūgi collū aut ꝑtes medie īter colluȝ ⁊ gutt̄ ex oleo violaꝝ. Itē Auic. anhelet sup̄ aquā viol.

¶ Capitulum de sternutatione.

R Egimē sternutationis ꝑ quo dicēdū ex mēte Auic. ipsi sternutationi merito esse adhibendū. Ledit enī attrahendo materias: ledit etiā motione debilitando virtutē sic ḡ ꝑ eius remotione ꝓcedendū. ¶ Primo vt fiant diuersiones cū fricationibus et aliīs. ¶ Itē fricationes fortes colli. Itē scalpatur pars posterior capitis siue inferiꝰ pectinetur trahēdo. Item cōtingēti sternutatione et frigiditate calefiat pānus ꝛ apponat̄ capiti. Deinde fricetur caput versus collū: cauēdo tñ ꝙ ī cerebro non sit repletio. Nam tūc nō est valde tutū. Item fiat vt Auicenna tangit fricatio fortis colli ꝛ nasi. Per has enim fricationes vētositates parātur ad exitū. Item fricētur eoꝝ palata. Itē capita eoꝝ extēdātur et cōuertāt̄. Premātur etiā in ore extrema. Hec enī oīa diuertūt materias ¶ Item presuppositꝫ euacuationibꝰ cōuenit effusio olei calidi actu et potētia in ꝑmo gradu vt camomille. Aut sacculus factꝰ ex floribꝰ camomille appositꝰ naribus. Aut spongia infusa in decoctione eius. Itē pānus calidus appositus collo et capiti. Itē humectatio lacertorū maxillaꝝ ꝛ mandibule cū dicto oleo: facit enī ad resolutionē dictaꝝ ventositatū et ad ꝓhibendū cōtractionem. Itē cōuenit resupinatio sup puluinari calido propter causam assignatā. Itē nō dormiāt multū ne eorūꝫ capita multū repleātur vētositatibꝰ: aut aliīs irritantibus ad sternutationē. ¶ Itē nō subito excitēt̄ a sōno ne ꝓpter agitationē fiat cōmotio sternutationis. Et vitēt puluerem cuiuscūqꝫ rei valde acute in odore incitante sternutationē. Itē cōuenit odoratus oleoꝝ frigidorūꝫ confortantia caput ne recipiat ꝛc. vt olei roſ. et olei de salicibus. Valēt etiā ista olea ad remittendū acuitatē vapoꝝ ad ventositatē irritantiū et sternutandū. Item retentio sternutationis. Sit autē ordo medicaminum

iste siue existente febre siue non tentet non sternutare inquantū potest. Deinde naribus applicentur infrigidantia tacta. Postea fiant alia remedia q̄ tacta sunt.

¶ Regimen doloris capitis.

Sequitur regimē doloris capitis q̄ lz multis ex causis proueniat vt experiētia notat. vt sumit pma. iij. et nono Almansor et in alijs pluribus locis. quantū tñ ad ppositū spectat doloris capitis regimē pueniētis ex mala cōplexione pcedente a vaporationibus ascendentibus ad caput aut humoribus nunc est explicandum in quo auctores more modos est tripliciter procedendum. Nā primo est diuertēda materia. Scdo est diuertendū a capite ne recipiat et alterandū malā cōplexionē calidā. Tertio siq̄ matia fluxit humoralis aut vētosa vel vaporosa educēda sensibiliter vel insensibiliter. ¶ Cōplet aūt pmū Primo p suppositoria aut clisteria educendū feces et exonerādū virtutē. Itē si cōstiterit materiā humoralē vel cibalē eē in stomacho post eductionē factā puocet vomit⁹ ¶ Itē tertio apponant ventose sup pulpas natuz vel circa natum initia. Et nō restiterit febris et timeant valde ventose partes: et notetur repletio sanguinis scarificetur postea applicentur pulpis spatularum. Aut etiam ī muliere applicentur inter costas: aut etiā non resistente febre fiat flobotomia de basilica aut nigra vbi intendas plus diuertere. aut si citius et immediatius de cephalica eiusdem partis aut diuerse fm corporis repletionē. ¶ Item existente febre cōueniunt ligationes fortes extremorum ad inferiora trahentes. De quibus dictum est. ¶ Secūdum autē cōpletur apponendo fronti aliqd epithima vt predictum est. cuius descriptio. ℞. aque rosar. ℥. iiij. aceti ℥. j. misce et inuicē concute et pannum infunde dicte aque et applica extensum fronti. aut cape olei ros. ℥. j. aceti. ℥. ß. aque ros. ℥. iij. fac vt dictuz est et per te alia frigida ex dictis collige. Sis tamen attē

tus ne ista valde repleto capite facias. ¶ Item conueniunt odoramenta ex robub frigidis. ¶ Usuale tamen odoramentum ex aqua rof. et aceto factum. ¶ Tertium cõplet fomentatio facta ex linitiuis et leuiter resoluentibus decoctio camomille vel mellilotivel sticados aliquando tamen istis linitiuis leniter resoluentibus cõmiscentur aliqualiter infrigidantia et leuiter inducentia somnũ vt corticum papaueris aut papauer. ¶ Aliquando etiã cõmiscentur frigida et confortantia sicut rose et flores camomille et similia. ¶ Item ad refrigerationem et cõplendam intentionẽ quartã fomẽtationes ex lacte mulieris virtute existente debiliori et ex lacte caprino virtute existente fortiori. Ex mente tamen Auic. vitentur modi lactis et vnctiones capitis existẽte pleno et catarroso distinctũ aũt et extensum regimẽ de dolore capitis. vide pma. iij. et nono Almanso. et maxime ca. pmo vbi posui simplicia et cõposita valẽtia in doloribus capitis.

¶ Regimen tussis sequitur.

Regimen tussis seqtur ſm Auic. ex caliditate et siccitate vehementi in febre cuius regimẽ erit per infrigidantia et humectãtia cõpletur. Primo autẽ teneant̃ i ore frustra liquiritie munda infusa in aqua zuccarata. Itẽ pruna bene matura infusa in eadẽ aqua. Silr nuclei eorũ. ¶ Itẽ granata dulcia bene matura. ¶ Item iuiube bene mature. Item teneat in ore vuam passam mundatam ab appendicijs et arilibus infusam primo aqua tepida. Conueniunt tamen pillule bichechie que teneantur in ore quarum descriptio nono Almansoris est ista. ℞. succi liquiritie zuccari albi ana. dragmas. x. amili draganti amigdalarũ dulciũ excorticatarum ana. ʒ. v. ex hijs cũ mucillaginib⁹ seminũ citoniorum et aspis forment̃ pillule leniter presse vt sub lingua leniter teneri possunt.

¶ Itē valet in isto casu iulep viola. Item syrupus viol'.
Itē syrup⁹ de papauere quē tangit Mes.in suo antido
tario. Itē tāgit de approprīatꝫ i regimīe tussis. Cuius
descriptio: sirup⁹ de papauere ex inuētione nostra con-
fert catarro ⁊ tussi cum caliditate ⁊ asperitate: cuius de
scriptio. ℞. papaueris albi.ʒ.iij. ⁊ nigri.ʒ.x.semis mal
ue.ʒ.v.gūmi ara.dragāti.se.citrullo se. citoñ.añ.ʒ.v.liq
ricie.ʒ.v.psilij.ʒ.vj.cotunde omnia preter psilium ⁊ po-
ne sub ea libras sex aq̄ ⁊ dimitte die ac nocte ⁊ fac sub
limare quousqꝫ redeat ad libras tres ⁊ pone lib.j.ß.pe-
nidiorꝫ.et pone oīa ad vas ⁊ pone lib.j.ß. zuccari ⁊ coq̄
lēto igne d nec mell' habeant spissitudieꝫ. ¶ Item ad
idē coueniret dyapapauer: cui⁹ descriptio ⁊ littera est
Dyapapauer cui⁹ iuuamētum est sublime ad tussim ca
tarralē cū caliditate ⁊ asperitate: ⁊ sitim ⁊ rancedinē
vocis ⁊ pleuresim. ℞. papaueris albi penidiorum añ.
ʒ.v.succi liquiricie gummi arabici draganti .ana.ʒ.x.
amigdalarum dulciuꝫ.ʒ.viij. amili seminis citoniorꝫ
portulace.ʒ.v.seminis cucurbite citrulli melonis lactu
ce ⁊ malue.ana.ʒ.iij.confice cum sirupo violato.dosis ē
a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.ß.cum aqua ordei ⁊ decoctione iuiubarꝫ
⁊ sebesten.Et si habet vigilias cum eo ꝙ mulgetur ex
semine papaueris cum cortice suo dosis ēt sirupi de pa
pauere dicti sit.ʒ.j.cum aqua zuccarata vel ordei vel de
coctionis iuiubarum. ¶ Item conueniunt vnctiones ex
teriorum.vnde existente caliditate vehementi ⁊ siccita
te vngatur pectus ⁊ guttur hac vnctione. ℞.olei vio-
lati.ʒ.j.ß.vl'.ʒ.ij.cere albe modicū ⁊ fiat vnguentū mol
le. Ex quo etiam potest vngi spina vel si intendis plus
resumere. ℞.olei violati.ʒ.ij.pinguedinis galline recē-
tis non salite.ʒ.j.lauentur in aqua violata.⁊ cum mo-
dico cere albe fiat vnguentum. ¶ Item possumus vti
electuario de cucurbita vel alijs speciebus infrigidan-
tibus et humectantibus que etiam dicentur in cura
ethicarum: domesticum tamen est oleum violarum.
¶ Iteꝫ fomentare possumus pectus siue epithimare ex

decoctione violarum aut lactuce vel similium domesticarum infrigidātium ꝛ hunectantium. Item est regendus infirmus per potuꝫ aque ordei aut decoctionis iuiubarum vel liquiricie.

¶ Cap. de destructione appetitus.

Equitur regimē destructionis appetitꝰ quod in multa diuidendū est ꝓm diuisiones causarum facientium. Diuiditur ergo scđm ꝙ est destructio appetitus ꝑ essentiam ꝛ colligantiā. Si igiꝉ sit cā destructionis appetitus fluxus catarri ad stomacū regaꝉ p̄rio. ca. de regimine catarri. Post attēdaꝉ stomacho modis dictis in regīe vomitus cerebraꝉ vel de fluxu cerebrali. Sil'r si sit ꝓpter destructioneꝫ et debilitatē virtutis appetitiue sensibilē stomachi ex defectu neruoꝝ deferentiū sensū stomacho et ita cōicate cerebri attendaꝉ confortationi cerebri cum sacculis et aliȷs p̄dictis. Deinde attendatur fricationi oris stomachi cuꝫ oleo de spica. ¶ Itē adhibeantur excitantia appetitum et suscitantia sensum vt cappari conditi et oliue condite. ¶ Item ex confectionibus cinamomum cōditum. ¶ Item conueniunt tyriaca antiqua et metridatum et diamuscum dulce. ¶ Si ꝟo fuerit propter debilitatem epatis et membrorum in sugendo chilum et sanguinem: et si fuerit spissitudo cutis fiat primo mūdificatio communis. Et si sit repletio fiat euacuatio ꝓportionata vt per flobotomiam vel alio modo. Deinde attendatur rectificationi et destructioni cutis cum fricationibus cum pannis siccis vel infusis decoctioni melliloti aut similium. ¶ Item prouocetur sudor facta decoctione calamenti aut origani et tentis cruribus ī dicta decoctioue calida ꝛ cooperto panno circumcirca ¶ Item conueniunt in isto aperitiua vt potus vini albi subtilis et cibus facilis digestionis ꝛ panis infusus brodio pulli et pullus contusus more solito et brodium

ticerum rubeoꝝ. Si vero epar fuerit causa destructōnis appetitus mittēdo colericū humorē fiat vt dictū est in regimine vomitus colerici et fluxus. Si vero emittat epar materiam flegmaticaꝫ: mūdificet̄ pmo epar et corrigatur complexio sua in euacuādo humorē colericum conueit infusio mirabolanoꝝ citrinoꝝ aut reubarbaꝝ vel pillule de aloe solum licꝫ cōmendat Auic. in isto casu. xiij. iij. sirupum acetosum cum aloe quod tamen non est vsuale propter displicibilitatem aloes. Et similiter educatur flegma cum infusione agarici aut kebul. In quolibet tamen istorum casuum si in stomacho fuerint materie tentetur earum eductio vomitu aut solutione ventris dicta. ¶ Si vero epar emittat stomacho melancoliam destruentem appetitum mūdificetur epar cum infusione mirabolanorum indorum et cum epithimo vel agarico. ¶ Si vero epar emiserit sanguinē multum venis stomachi et destruxerit valde appetitum. ¶ Aut si epar sanguinem valde repletum et non attrahatur a stomacho et intestinis tunc flobotometur basilica post mundificationem cōmunem fm quantitatem ex signis comprehensam fiendam esse. Et regatur infirmus per cibaria modicum nutrientia vt ex oleribus frigidis et cibarijs acetosis. ¶ Si vero contingat destructio appetitus propter colligantiaꝫ splenis quia splen transmittat melancoliam excitantem appetitum tunc attendatur presupposita communi euacuatione aut minoratione propria si extiterit multa repletio et oppilatio viaꝝ cum appropriatis spleni. Unde poterit fieri iste sirupus. ℞. corticum radicuꝫ capparum scolopendrie ana. M. ß. siue ana. ℥. ß. corticū tamarasci. ʒ. iij. seminis portulace. ʒ. ij. fiat decoctio in lib. ij. aque ad consumptionem medietatis et prope finem decoctionis. ℞. epithimi. ʒ. iij. et iterum leniter coque. Deinde cola et infunde colature. ℥. j. ß. aceti et cum zuccharo sirupiza et capiat sirupum istum in vicibus quinqꝫ. ¶ Deinde euacuetur cum pillulis indis, aut cum infusione mirabolano-

rum aut cum alio dicendo in cura quartane. ¶ Si vero splen nimiam melancoliam emiserit euacua materiã in stomacho existentem vomitu et rege infirmum cibarijs facilis digestionis non siccis et stipticis et ita vitetur vinum nigrum. ¶ Si vero contingat destructio appetitus et colligantia matricis in muliere propter retentionem menstruorum aut in viro propter retentionem emorroydarũ tunc attendatur prouocationi istarum euacuationum. aut si contingat propter aliquam retentam euacuationem prouocetur illa. Aut si contingeret propter dimissionem exercitij reuocetur exercitium et tantomagis minorentur cibi et potus. ¶ Si vero contingit destructio appetitus propter nimium somnũ tunc precipiatur vigilare: fiant fricationes: abstineat a cibo longo tempore. ¶ Item vtatur cibis et potibus exiccantibus. ¶ Item vnctionibus stomachi vigorantibus appetitum et aliqualiter calefacientibus vt oleo de spica vel mastice. ¶ Item in brodijs suis vtatur cinamo gariofilorum et similibus. ¶ Si vero contigerit destructio appetitus propter accidentia anime. vt nimium timorem &c. attendatur remotioni accidentium ¶ Item tentemus extrahere sanguinem et spiritum cũ confricationibus extremorum. ¶ Item adhibeantur odoramenta incitantia appetitum cordialia ex parte cõfectionis vt dyamuscũ dulce & electũ de gẽmis. ¶ Et si cõtigerit propter aliqđ aliud accidens attende remotioni accidentis. Et si contingeret propter nimiũ coitũ attendatur refectioni virtutis et restaurationib⁹ ex pte rerũ nõ naturaliũ. Et aerem eligat temperatum in actiuis modicũ declinãtem ad humidũ aromatizatum reb⁹ temperate calidis vt fumo thuris et aliorũ similiũ. ¶ Cibos etiam eligat facil' digestionis vt oua sorbilia aut brodium factum ex vitellis ouorũ in brodio pulli aut testiculi gallorum. vel contusum pulli vel sublimatum ei⁹ vt cibarium factũ ex pulpis caponũ contusis et cõditis cum modico zuccaro zinzibe agreste lacte amigdaliũ

et brodio cappōis cū aqua assate carnis cū modico cinami et aqua rosꝫ. aut testiculi iuuenis arietis aut capreti iuuenis aut pullus ꝑuus lardatus et assatꝰ lento igne et cōtinue aspsus aq̄ rosꝫ. Deinde post decoctionē dismēbratus ⁊ aspsus modico agreste cū cinamo ⁊ zuccaro. ¶ Item cōuenit vinū aromaticū declinās ad dulce paruū ꝯm naturā aut limphationē. ¶ Itē ex cōfectionibus cōueniūt grana pini cōfecta. ¶ Itē cōueniūt pulpe capponis trite ⁊ cōdite cū zuccaro ⁊ modico cinamo ⁊ aq̄ rosꝫ. Post. ℞. carniuꝫ cappōis subtiliꝫ ꝯtritarū. ℥. ß. margaritarꝝ saphiri smaragdi granate ana. ʒ. iij. cinami. ℈. j. musci ambre. ana. granū. j. teranꝫ subtilissime ⁊ cū. ℥. viij. zuccari in sufficienti quātitate aq̄ rosꝫ. ⁊ aque buglosse fiat cōfectio solida aut in morsellꝫ. aut fiat electuariū. ¶ Itē valet in ꝓposito electuariū quo vtūtur reges et delicati tam ꝑme q̄ scđe descriptionis Mesue. ¶ Itē vitet iste subitam et nimiā repletionē imo potiꝰ parciaꝫ cibos in multas vices. ¶ Itē vitet motū ⁊ vtaꝫ qete ampliori sibi debita tp̄e sanitatis. Itē somno vtatur ampliori et gaudio ⁊ vitet accidentia debilitātia vt timorē et irā ⁊c. ¶ Si v̄o cōtingeret destructio appetitus in febre ꝓpter vermes tūc cōueniunt interficiētia et deponētia v̄mes ⁊ educētia materias corruptas. Itē cōuenit yera simplex Ga. dando. ʒ. iij. cū aqua decoctionis seminū citri ⁊ pulueris cornu cerui aut detur infusio reubarbari vt. ℞. reubarbari. ℈. iiij. spice. ℈. ß. infundanꝫ in vino albo ⁊ sufficienter exp̄manꝫ. Deinde. ℞. sirupi acetositatis citri. ℥. j. ß. aq̄ decoctionis lupinoruꝫ aut vini granatorꝝ muzorū. ℥. ij. misce ⁊ in potu tribue. ¶ Itē cōueniūt pillͤe aloetice cōmunes. Itē regaꝫ infirmus cū cibarijs ad acetositatē declinātibus. ¶ Iteꝫ stomacho fiat hec vnctio cōis. ℞. olei rosꝫ. ℥. iij. pulueris cimini pulueris lupinorꝝ corallͤ. ru. ana. ℈. j. misceantur cū oleo sufficienꝫ trita. Deinde ponaꝫ i pomo arancij ꝑforato cū fuso a filo. Deinde ponaꝫ dictū pomū sub cineribus calidis vt debite calefiat. Deinde sufficienter

exprimatur cū corticib⁹ deinde fiat inūctio vt est tactum: multa alia possunt fieri q̄ videātur in materia vermium sic sunt remedia magistri Anthonij de lacipola. ¶ Si aūt cō tingat destructio appetit⁹ ppter intestina aut ppter dis sinteriā aut colicā: aut dolorē renalē aut vesicalē atten datur p̄mo regimē illorum. deinde attendatur vigorationi sto machi cū vnctionib⁹ ꝛ ɔfectionib⁹ ꝛ alijs calidis aut fri gidis s̄m q̄ indigebit dispositio. ¶ Si v̄o contigat pro pter malā dispositionē siue cōplexionē stomachi cali dam diuidatur sil'r regimē in nō naturaliū rerū ꝛ medici naliū magis. ¶ Pro primo eligatur aer declinās ad fri gidū nō multū tamē correct⁹ aromatisat⁹ vt dictū est sup regie acutorū. ¶ Eligantur etiā cibi frigidi vt ptisana or dei mittavino granatorum aut agreste aut sil'i ex frigidis acetosis quorum sit infrigidare et stipticare et corrugare os stomachi laxatū ppter caliditatē. Eodē modo cōue niūt gelatine sulcide ꝛ sil'ia multotiēs dicta. ¶ Itē car nes pulline vel auicularū infuse aceto. Itē cōuenit pa nicū. ¶ Ex carnib⁹ cōueniūt pulline edine leporine ꝛ ca prioline. Itē perdicū: fasianorum et auiū paruarum de qui bus dictū est. Vitet caseū ꝛ lac: ꝛ pinguia. Itē cōueni unt oua cōdita cū agresta ꝛ vino granatorum aut ex alio sil'i corrigente caliditatem. Itē cōuenit aliarum rerum non naturaliū regimē declinās ad frigidum qd̄ per te vide. ¶ Simplicia tamē valētia ad destructionē appetitus accipiendo ꝛ maxime cū raritate oris stomachi sunt ro se: aq̄ rob. sumac vel decoctio eius vel aqua sublimatio nis coriādrū siccum. vel citonia: vel pira aliqualiter sti ptica: acetosella: granata muza: vel acetosa ribes: ber berz. corna: nespula: sorba: agresta succus panziarum: vitis acetositatis citri limonū arātij glans recens ma sticata ad maturitatē tendens acetositatis citrāgulorum acetositatis limonū lambrusci acacia. ¶ Ex compositis v̄o cōfert sirupus rob. iulep rob. zuccarū rob. Sirupus aut rob frigidi ex p̄dictis acetositatib⁹ vt citri citonio rum ꝛc. Ex cōfectionibus cōueniūt aliq̄ tacta p Mes.

vt illa posita in antidotario electuariū de ꝑsicis ꝛ ma-
gis illud electuariū de fructibꝰ magni iuuamenti ad so
lutionē vētris ꝛc. Itē illa ꝯfectio de sorbis cōfortās sto
machū. Itē illud electuariū cōfortās stōachū ꝛ viscera
Itē mirabolani citri. cōditi cū miua simplici citoniorū
Itē pira cōdita. ¶ Silr̄ vnctiōes etiā applicā do stoma
cho exteriꝰ ī ꝓposito ꝯueniētes note sunt. vt ex oleo ro-
sarū ꝛ oleo citonioꝝ vel mirti vel alia re frigida aroma
tica tm̄ ꝛ stiptica qđ oleū ꝑ te vide. ꝛ ordina faciēdo bul
lire illā cū oleo elephācino lābrusca tm̄ ꝛ coralli ru. val-
de approbant. ¶ Vn̄ potes facere oleū isto mō. ℞. olei
onfancini. ℥. j. lābrusce. ʒ. vj. coralli ru. ʒ. ij. bulliāt ad cō
sumptionē q̄rte ꝑtis aut ī sole seruēt. Et sic ex alijs rebꝰ
potes ꝑ te cōstruere oleū qđ nō habes ī ꝓ̄ptu. Si ꝟo
cōtigeret destructio appetitꝰ ꝑpt malā cōplexionē fri-
gidā. Silr̄ diuidat regimē in regimē nō naturalium et
medicinaliū. Pro ꝑmo eligat aer declinās ad calidum
correctꝰ cū aromaticis calidis ꝛ fumo thuris vel masti
cis aut sandarace aut iuniperi vel ligni aloes ꝛ cyp̄ssi
vel eius nucū. ¶ Scđo cibi vsuales aromatizent cū ci-
namo ꝛ zinzib. aut mace. aut gar̄. aut nuce muscat. Ex
carnibꝰ cōueniūt ꝑ̄tacte correcte cū his aromatibꝰ aut
anisi feniculi aut carui. Itē cōuenit panis fermētatus
magis cōi saltior debite decoctꝰ ꝛ pinsatꝰ cū modico li
phinij. ¶ Itē ꝯuenit vinū vetꝰ aromatisatū sumptū īpotu
calidū caliditate panis aliqualr̄ assi actualr̄ valde ca
lidi infusi vino. Itē pōt fieri iste puluis. ℞. cinami. ℥. ß.
zinzib. ʒ. ij. macis gar̄. ana. ʒ. j. ß. subtilissime pulverizē
tur ꝛ misceant cū duplo zuccari albi bene triti ꝛ asꝑga
tur vipa infusa vino: ꝛ de isto potet. ¶ Itē in isto casu cō
uenit claretū siue more frācigenaꝝ ypocras. Et sit vinū
nō stipticū nec grossū nec nigrū. Sed albū clarū subti-
le aromaticū modicissime declinās ad dulce. ¶ Hic etiā
cōueniret iulep melise aromatizatū cū musco vel ambra
Itē iulep aq̄ sublimationis absinthij aromatizatū cum

gar. Itē cōuenit aqua decoctionis masticis vel cinami vel macis vel piperis nigri vel longi vel albi. Ex cōfe-ctionibus cōuenit vt Auicenna tangit dyatritonpipe-reon. Itē dyacalamentū dyamuscū dulce descriptione Mesue. Electuarium de gēmis diambra. Confectio de cinamo. Itē corticū citri cōditi. zinzib. cōditum. Cina-mum conditū anisuz cōditum. Citonia condita cū spe-ciebus et melle. Ex medicinalib⁹ vo cōuenit tiriaca ma gna antiqua dādo. ʒ. iiij. aľs. ℈. iiij. cū. ℥. ij. vini antiqui. Item conuenit metridatum mirabolani cōditi cum spe ciebus. ¶ Item conueniunt odoramenta calida ex aro maticis calidis tactis. conueniunt sacculationes vt tā git Auicenna ex milio sumi euaporationes. vel fiat sac culus iste. ℞. mente absinthij ana. Manipulum. ß. spi-ce. dragmas. iij. corticum citri dragmam. j. masticis ci-nami calomi aromatici ana. dragmam. j. gariofilorum ℈. iiij. macis. ℈. ij. puluerizentur subtiliter et fiat saccu-lus. ¶ Item conuenit vnctio ista. ℞. olei masticis olei de spica. olei de absinthio ana. dragmas. vj. pulueris gariofilorum. ℥. j. ß. cinami macis ana. ℈. ij. modicum cere et fiat vnguentum molle. ¶ Item aspergantur extrema cum vino calido aromatizato cum predictis aramatibus aut si expediat fortius aromatizetur aqua vite cum predictis aromatibus aut limphetur vinum predicta aqua aut aqua melise aut fiat aqua vite cum vino predicto et taliter aromatizato. ¶ Si vo contin-gat destructio appetitus propter colligantiam intesti-norum vt dissinteria aut colica aut yliaca regantur pri mo dispositiones iste cum sibi proprijs dictis in locis proprijs suis vt. xvj. tertij. Si vo contingat destructio appetitus propter debilitatem virtutis cura eius ap-parebit per dicta plura etiam valentia ad stomachi cō fortationem vt triferas et alia vide ꝗ Mesue in quin-to canone.

¶ Sequitur regimen bolismi.

Equit regimē de bolismo q̄ ē appetit⁹ mēbrorum cū sacietate stomachi ⁊ cōphēdi pōt cū destructōe appetit⁹. Si ergo cōtingit bolism⁹ ꝓpter frigiditatē aeris ꝯtinētis. Pro isto regimine plures intētiones hn̄de sūt. Primo ad rerū nō naturaliū ordinē aerē cm̄ calidū ordinare debem⁹. Et ꝑmo moderate calidū. deinde ordinate trāsire ad calidiorē ne subito occurrat aeri valde calido. Itē aliorum regimen ⁊ medicinaliū ipendat̄ fm̄ ꝙ dictū est in destructiōe appetit⁹ siue regimīe eius ꝓueniēte a frigido. Si vero cōtingeret post appetitum caninū a flegmate acetoso cōtingentē. Considerādū in stomacho si aliūde cōmunicatū fuerit corrigat̄ mēbrū mandās. Deinde educatur flegma vomitu cū oximelle simplici⁹ ⁊ aqua decoctionis rafani. Aut pōt fieri hoc digestiuū. ℞. aque mēte aque absinthij sublimatarum. ana. ℥. ij. aque melisse. ℥. iij. aromatizētur cū. ℥. j. ß. cinami. Deinde fiat sirup⁹ cū melle. Aut. ℞. cinami. ʒ. ij. gar. macis. zinzib. ana. ʒ. j. cōterant̄ debite ⁊ coquant̄ cū lb. j. aque ad ꝯsumptionē tertie ꝑtis ⁊ cū zuccaro fiat sirup⁹ quē capiat in tribus vicibus vel quattuor. Deinde capiat. ʒ. j. aut minus fm̄ ꝙ ꝯstabit inferi⁹ pillarum stomaticharū aut elephanginarum de yera simplici Gal'i. vt educta materia regat̄ patiēs vt dictū est de regimīe bolismi ꝯtingētis a frigiditate siue in regimīe destructiōis appetit⁹ ꝓueniēt; a frigiditate. ¶ Si vo ꝯtingeret ꝓpter humores melācolicos vētosos vt aliqn̄ apparet in quartana. ꝑmo euacua illos cū ꝑtactis aut vomitu. Et sil'iter si sint grossi viscosi putridi. Si vo cōtingeret sequendo appetitū caninū a febribus causatū rege hūc bolismū vt dictū in regimine destructiōis appetit⁹ ꝓueniētis a caliditate. Et si sit ibi materia dirige ⁊ euacua ipsam. Si vo cōtingeret bolism⁹ ꝓpter debilitatē seu destructionē sensus oris sto-

machi: q2 mordicationē duorꝫ neruorꝫ ramorꝫ venientiū ad os stomachi vt ꝓhibeat debita dilatatio spirituū aīalium ꝑ ramos neruorꝫ ad stomachuz maxīe in febre tūc duplex generalis habet intētio: scꝫ ad regēdū nō naturales res vt declinet aer ad frigiduz ꝛ humidū leuit tn̄ cū aspsionibus ꝛ alijs dictis sup regimīe acutorū. Cibi silr eligant vt pulline carnes ꝛ alie siles note correcte cū lactucis aut endiuia aut silia. Cōuenit etiā gelatina facta cū extremitatib⁹ vt pedib⁹ edorꝫ aut agni aut castrati ꝛ vino dulci ꝛ modico agreste: ꝛ cuz modico aceti vini dulcis. Itē cōueniūt oua sorbilia cū albumine aspsa zuccaro. Itē ex olerib⁹ ꝯueniūt spinachia. Itē lactuca cocta ꝛ silia declinātia ad frigidū ꝛ humidū. Alia ꝑte collige. ¶ Ex ꝑte medicinaliū multiplex est habenda intētio ꝓma ad cerebrū infrigidādū ꝛ humectādū. Primo ex odoramētis vt odoret aquā viol. aut aquā decoctionis viol. aut oleū viol. Itē epithimet frōs ꝛ timpora cū aqua sublimatiōis eorꝫ aut lactuce aut portulace ꝛ similib⁹. Itē fiat embroca hoc. ℞. viol. siccarū aut recentiū matrū viol. lactuce ana. ℳ. j. ordei aut florꝫ camomille fiat decoctio ꝛ embrocetur tꝑe quo exponit se somno. ¶ Itē. ℞. olei viol. ℥. j. lactis mulieris lactantis puellā. ℥. iiij. aceti. ℥. iij. misce sepius ꝯcutiēdo ꝛ leni timpora ꝛ frontē. ¶ Si xͦo ꝯtingeret bolismus ꝓpter debilitatē virtutis nō solū stomachi īmo cōiter totius tunc multiplex intētio habēda est. Una ad cōfortationē cuz odoramētis. Iteꝫ scdo cū cibis ꝛ potib⁹ stomacho ꝓportionatis. Iteꝫ cū cōfortantibus cor. Itē cū cōfortantibus epar. Quantū ad primuz quia hic loquimur de bolismo in febre sint odoramēta ex reb⁹ cuz aromaticitate frigidis. vnde docet Auicē. odorare lutū aluex ꝙ est lutum rubeū ꝙ habet quasi saporē aluminis. Item lutum armenū siue bolū armenū infusum aceto. Item cōuenit odor fructuū odoriferorꝫ maxīe citoniorꝫ pirorꝫ ꝛ pomorꝫ citri citranguli limonis melonis rosarū lambrusce. Itē aqua rosarū: aqua buglose. Iteꝫ existente caliditate ni-

mia conueniunt odores magis frigidi vt aque nenufa- ꝛ camfore ꝛ cum alijs aquis dictis superius. ¶ Item in isto bolismo et alijs conuenit odor panis calidi infusi aqua ros.vel viol.cum decoctione sandalo. Item odor pulli assi ꝛ aspersi etiā odoriferū de quibus dictum est. Item cibi conuenientes sunt contusi pulli correcti cum aqua rosea.vel agresta vel vino citoniorū vel simili vel sublimatum pulli aspersum aque ros.et sandal. rub. et lambrusce ꝛ aque endiuie. Item conueniunt oua sorbi- lia rupta in aqua ꝛ in illa cocta. Item testiculi gallorū. ¶ Item testiculi iuuenis arietis conditi cuz frigidis a- cetos ꝛ cum leui aspersione cinami aut gar.aut condi ti cum succo prepuciarū vitis vel succo arancij. ¶ Item conuenit panis coctus in brodio pulli correctus etiam cum alijs dictis excitantibus appetitum. Item conue- niunt contusa perdicum fasianorū aut sublimata con- dita aut aromatizata vt est tactum. Item cōuenit ptisa na ordei cocta in brodio pulli magni vt iuuenis cappo nis aut marcialis pulli biscocti et pressi inter duo inci- soria vt humidū membrale influat brodio. Deinde asp- si zuccharo vel manuschristi cuz perlis vel diacorallis. ¶ Item conuenit vipa in bono vino aromatico albo et limphato cum aqua cocta ꝛ simplici. Item conuenit ta- le iulep. ℞.aque ros.aque buglose ana.℥.ij.ß.aromati- zentur cum.℈.j.sandal. rub.ꝛ.℈.ß.corall.rubeo.ꝛ cum smaragdi saphiri iacincti granate ana gra.j.ß. Deinde post colaturam cum zuccharo albo fiat iulep de quo ca piat.ʒ.iij.pvice cū duplo aque cocte. ¶ Itē vngatur sto- machus ex ista vnctione. ℞. olei ros. olei citonioꝝ ana ℥.j.lambrusce sandalorū rub. corallo. rub.ana.℈.j. am- bre carab.ana gra.iij.gar.ʒ.j.sete.℈.j.pulverizāda pul uerizentur et fiat vnctio aut cum modico cere fiat vn- guentum molle. ¶ Posset etiam ex similibus fieri saccu lus aut cerotum. Ista tamen tetigi superius ꝛ tangam. ¶ Item conueniunt confectiones cordiales vt manus- christi cum perlis cum aqua ros. ꝛ aqua buglose. Item

dyacorallus. Item citrum conditum cum zuccharo. Itē pira condita aut citonia. ¶ Item pruna damascena si occurreret cōdita cū zuccharo more Damascenorum. Itē pro epate conueniunt triasandali et diarodon. Itē pōt fieri diarodon. Item potest fieri confectio hec. ℞. sandallo. al. et rub. et citri ana gra. iiij. corallo. ru. gra. vj. karabe ambre musci ana. gra. ij. conterātur omnia subtiliter et infundantur vino maluatico et aqua ros. cum sufficiēti quātitate zucchari fiat hec confectio solida et ista que dicta sunt intelligātur in debilitate contingente a calore febris aut malicia materie calide. Si vero bolismus esset cum obtusione virtutis excitantis conueniūt fricationes vt manuum et pedum. Item fricatio cum manu circa stomachum. Item aspergatur cum aqua ros. subito iniecta faciei. Item cum vnctionibus fiendis stomacho aromaticis ad calidum declinantibus et in pauco confricando adhibeatur regimen dictum per destructionem appetitus a frigido.

¶ Capitulum de nigredine lingue.

Egimē nigredinis lingue que si cōtingat propter humorem melancolicum nigrum vaporantem vaporē nigrum ad linguam emissum a splene corrigatur modis prohabitis. Splen digerendo humorem colericum cum appropriatis sibi et euacuando vt apparebit in regimine quartane. ¶ Si vero contingat vt est plurimum propter humores adustos in stomacho existentes aut in venis stomacho appropinquātibus emittētes tandem vapores adustos aut quia partes eorum stomacho mittuntur. primo colluat os et lingua lauetur cum aqua ordei aut zucchari et modicissimo aceti aut cum sirupi acetosi simplicis ℥. j. quadruplo aque zuccharate. Deinde abstergatur cum panno aliqualiter aspero, aut modis dictis superius et teneatur

sub lingua nucleus pruni aut ossa amariliũ siue amarilia infusa Primo aq̃ tepide vt est tactũ aut iulep viol'. Et si causa adustionis foret epar attendat' epati. Et si causa esset mala cõplexio calida sine materia attendat' alterationi ex parte ciboꝝ ⁊ potuuz dictoꝝ ⁊ epithimatum exteriorum Si vero sit mala complexio pendens a colera attẽdatur digestiuo remissiuo caloris qualis est sirupus acetosus simplex vt. ℞. sirupi acetosi simplic. ℥.j.ß. aque zuccari. aque endiuie ana. ℥.j.ß. sumat quinq3 vicibus Deinde. ℞. folliculorum sene ℈.iiij. salgemme zinziberis ana. ℈.ß. ⁊ infundat' in aq̃ zucchari. Deĩn ℞. reubarbari. ʒ.j. ĩfundat' vino albo subtili aromatico. Deinde dicta infusio post colaturã sene et reubarbari ĩfundat' aqua zuccari in qua dissolue mãne cassie ℥.j.ß. postea vtat' cõfectione infrigidãte facta cũ sandal' ⁊ alijs de quib⁹ dictũ fuit in precedẽti cap'lo. ¶ Conueniũt etiam tria sandali. Si vero cõtigerit ꝑpter flãmã cordis et materieꝝ q̃ sunt in venis ꝑpinquantib⁹ cordi attẽdatur alterationi cũ cordialibus ꝓhibentibus adustionẽ ⁊ putrefactionẽ. Unde cõuenit iste sirup⁹. ℞. sirupi acetositatis citri. ʒ.ij. aque ros. aq̃ viol'. aq̃ zuccari. ana. ℥.j. Aut si nõ habes istũ sirupuz vtere sirupo de limonibus aut agresta aut de succo arantij aut de succo acetoselle: ¶ Itẽ potest fieri hoc iulep. ℞. aq̃ ros. aq̃ viol'. aque buglosse ana. ℥.ij. aque nenufar. ℥.j.ß. aromatizent' dicte aq̃ cũ sandal'. ru. corall'. ru. ℈.j. et cũ grano. j. camfore. Si nõ abhorret illã. Aut cũ saphiri iacincti añ. grana iij. deinde fac iulep cũ zuccaro. Itẽ cõuenit iulep rosa. nenufariñ. Lactuce endiuie agreste ⁊ similiũ. Ex cõfectionib⁹ cõueniũt manuschristi cũ ꝑlis diacorall'. Itẽ ꝯuenit zuccarũ ros. viol'. boraginatũ buglosatũ de acetosella de lactuca. Itẽ ꝯuenit diazuccarata. Itẽ ꝯuenit cõfectio de melone cõdito. Itẽ pira ⁊ alia poma cõdita. Fiant vero euacuationes cũ hijs q̃ dicta sunt. aut cuz mirabol'. citri. et indis. regimina alia obmitto. Attendatur alterationi stomachi cũ exterioribus vt vnctio-

nibus tactis aut fomētationibus ex rosis et similibus. semper tenendo menti ne nimis infrigidemus. Menti tamē teneatur vt teneatur lingua quotidie humida. Et continue post cibum capiat vnum bolum coctanati de zuccaro sine speciebus. aut coriandri conditi. aut modicum panis infusi aque rof. aut agreste aut alicui succorum acetosorum prenominatorū. Qualia tamen non naturalium rerum ex dictis super regimine acutarum colligenda. Teneat et menti ne decubitus fiat super collum et ne ceruicalia et auricularia ⁊ culcitra sit nimis plumosa.

¶ Sequitur regimē appetitus canini.

Sequitur regimē appetitus canini: qui si cōtingat post euacuatiōes ⁊ febres prolixas resoluētes regēdus erit patiēs primo p res non naturales debitas aerem frigidū aromaticū vt dictū est pluries: ⁊ p cibū ⁊ potum facilis digestionis satis nō tñ ex toto ī fumum transmutabiles. Unde ɔueniūt gelatine facte ex grossioribus aut ex capreto ⁊ extremitatibus animaliū ⁊ maxie cōstāte virtute ⁊ caliditate potēte ad transmutādū non faciliter mutabilia ī stomachis hijs mutarētur in fumū. Uñ nec sublimatū pulli aut perdicis vel fasiani nec oua sorbilia ī isto casu cōuenirēt nisi alterata mēbro p infrigidātia stiptica: cōueīt panis azimus aut modicissimum fermēti ⁊ panis de pura simila ¶ Item cōuenit vinū nigrū ⁊ aliqualiter stipticū. Item cōueniūt pisces petrini aut bone aque conditi cum succis frigidis et stipticis et agresta citonijs ⁊ similibus. Item nō repleantur multū nec inaniāt ⁊ supfluitates per sua loca expellant qđ de alijs rebus nō naturalibus dicendū satis patet. ¶ Quantū ad regimen si contingit Primo post euacuationes attendat regimini euacuatiuo vt est tactū. et eodē modo si per nimiā resolutionē febrium. pmo enī cōuenit codegnata aut cōfectio de citro, diacorall', et similia tacta. ¶ Item zuccarum rosa.

buglosuz boraginatũ. Itẽ coriãdra cõfecta pira ⁊ cito
nia vt est tactũ. Unctiones ṽo exteriores stomacho fiẽ
de sunt ex oleo rof. aut citonioꝝ aut mirti ⁊ aromatica
frigida vt rosa aut lãbrusca ⁊ alia silia frigida poni pñt
Itẽ odoret frigida de qb⁹ dictũ est. Si ṽo ꝓuenerit ex
debilitate retẽtiue virtutꝫ tã stomachi ꝙ alioꝝ mẽbrorũ
ꝯsidera cõplexionẽ debilitatꝫ virtutꝫ q̃ ꝭm plurimũ fri-
gida est vt colligit ex Auic. xiij. iij. tractatu. ij. in cura
bolismi. ¶ Ad hãc g̃ corrigeñ. transi cũ calidis aromati
cis tã cibis ꝙ potib⁹ ⁊ ꝙ aliȷs. Unde cõdiãtur cibaria
cũ cinamo aut alio aromatico noto. Pot⁹ eñi sit vinũ ali
qualiter nigrum. Panis autẽ bene fermẽtatus tempe-
ratus in sale ⁊ in furfure ⁊ vitella ouorũ ꝯueniũt aspsa
aromatico aliquo. Item conueniunt confectiones cali
de tacte ꝭm frigoris intentionẽ ⁊ conueniunt resumpti
ua ex cibis ⁊ potibus. Itẽ vnctiones calide tacte ⁊ sac
culationes ⁊ fomentationes. ¶ Si ṽo sit debilitata cõ-
tentiua ꝓpter humiditatẽ vel aliã qualitatem attenda
tur eius remotioni. Eodem modo si dicta mala comple
xio esset cõmunicata toti aut penderet ex aliquo prin-
cipaliũz attendat remotioni illius attentio soli altera
tioni si fuerit immaterialis: aut si fuerit materialis etiã
euacuationi attendamus. ¶ Si ṽo cõtingat ꝓpter su-
perfluas vigilias ꝓuocetur somnus cum embrocationi
bus extremitatũ de quib⁹ dictũ est in regimine inquie-
tudinis ⁊ vigiliarum ⁊ attendatur resumptioni ex parte
cibi ⁊ potus vt carniũ pullinarum contusarũ aut debite
elixatarũ. Itẽ ꝯueniũt castratine iuuenes. Itẽ vituline
lactãtes maxie elixi lꝫ eñi ꝯueniret pull⁹ paru⁹ leuit as
sus ⁊ aspsus aq̃ rof. Cõueniũt brodia ex ouis ꝯdita siue
decocta: spinachia: boragines cũ carnib⁹. Itẽ panata
cũ brodio pulli. Itẽ vina parũ rubea declinãtia ad dul
ce. Itẽ oua sorbilia cũ albumie. Quies etiã ⁊ oĩa ĩducẽ
tia gaudiũ ⁊ distillatio aq̃ in camera ad moduz pluuie.
Itẽ strat⁹ camere cũ foliȷs salicũ aut viol. aut nenufarꝫ
¶ Itẽ ꝯueniũt ex medicinalib⁹ sirup⁹ viol. aut sirup⁹ de

papauere vel ei⁹ iulep. sirup⁹ de nenufar ꝫ. ¶ Ex ꝯfectio
nibus diazuccharatū manuschristi cū perlis ⁊ siue plis
Itē zuccharū viol'. ⁊ boraginatū. videat̄ tñ bene que sit
causa vigiliarū ⁊ illi intendat̄ intentio. Si vero contin-
gat fames caliditate oris stomachi quā tangit Auicē.
xiij. iij. in causis appetit⁹ canini lz Serapio. iij. sui bre-
uiarij videat̄ dicere oppositū. Credo tñ posse causari ap
petitus canin⁹. Si etiā fortes euacuationes aut vigilie
aut caliditates totius possunt causare appetitū caninū
vt oēs tenēt. similiter poterit caliditatꝫ resoluēdo lz de
beret esse caliditas quodāmodo intēsa. Nam caliditas
remissa est liquatiua magis ꝙ laxatiua ⁊ rarefactiua
oris stomachi ꝓsternit appetitū. ⁊ qꝛ ſm plurimū cali-
ditatꝫ stomachi est etiā hmōi. volebat etiā Serapio ꝙ
caliditas faciens appetitū caninū est in reliquo corpe
⁊ nō in ore stomachi. Et cuius lr̄a dicit ita. Et hec calidi
tas nō est in ore stomachi īmo in reliqͦ corpe ꝙ est qꝛ se
quit̄ appetitū ꝗ accidit ex malicia cōplexionis frigide
in stōacho. Si g̊ ita cōtingat regat̄ p̄mo ꝑ res nō natu
rales vt aerē frigidū ordinatū vt dictū est. ¶ Itē ꝑ pot⁹
⁊ cibos frigidos vt breuiter tangat̄ fiat regimē aliorū
vt in appetitu canino sequēte vt dictū est caliditatē in
stomacho. Itē ex ꝑte medicinaliū magꝫ vt odoramētoꝝ
frigidoꝝ. Itē ex ꝑte cordialiū frigidoꝝ. Itē si epar ap-
paret in cā ēt epati attēdat̄ īfrigidādo ipz ⁊ fiāt vnctio
nes stomacho ⁊ alia predicta in appetitu canino. ¶ Si
vero cōtingat expgere ꝓficiscētibus in frigore p̄mo re-
gant̄ nō naturalia. Sit igit̄ p̄mo aer tēperate calid⁹ ⁊
in passiuis quasi medius: deinde gradatim ad calidio-
rem trāseat̄. ¶ Cibi sint vnctuosi vt brodiū pingui cap-
ponis aromatizatum pipere aut cimino aut alio simili
calido. Aut carnes castratine valde pingues aut deco
ctio baucie cum carnibus valde pinguibus. Aut deco-
ctio petroſ vel raparum vel naponum vel nauonum.
Itē oua frixa in oleo aut aqua. Deinde facta vnctuosa
cum oleo oliuarum maturarum vel butyro vel panata

brodū pinguis cū pipere trito. ¶ Item cōuenit potus vi
ni dulcis copiosus aut acuti potētis aut claretū ex vi-
no dulci factū cum ampliori pipere ꝙ cinamo. aut aq̄
mellis cū pipere. ¶ Itē ꝯuenit eductio sup̄fluitatū cum
clistere p̄me eductiōis. Itē repleat̄ cibo ꝛ potu fastidiā
tibus aut vnctuosis. ¶ Itē cōueniūt fricatiōes extremo
rum ꝛ regionis stomachi cū pāno ꝛ toti⁹ corpis. Itē cō
uenit somn⁹ moderat⁹. Accidētia aīe cōueniūt diuertē-
tia ab appetitu. ¶ Si v̄o tenetur propter flegma frigi-
dum sua frigiditate faciēs appetitū caninū regatur pa
tiēs p nō naturalia vt dictū est. Deinde trāseat̄ ad eua
cuādmu flegma vomitu cum aqua decoctiōis rafani vl̄
semie sinapis aut cū decoctione agarici. vt. ℞. aq̄ mell̄
℥. iiij. agarici. ℥. ß. zinzibe. salisgēme ana. gra. iiij. trita
buliāt in dicta aqua mellis ꝛ infusa maneāt duab⁹ ho-
ris. Deinde colātur ꝛ hoc totū tepidū cito deglutiēdo su
mat̄. Aut digerat̄ materia sic. ℞. piretri. ʒ. ij. cinami. ʒ.
j. ß. pipis. ʒ. ß. fiat decoctio in aqua q̄ sit. ℥. vj. ad cōsum-
ptionē tertie ptis. deinde colet̄ ꝛ sirupizet̄ cum modico
zuccari. Et p quolibet die capiat. ʒ. j. tm̄ vsq; ad quinq;
dies. Postea recipiat. ʒ. j. pillularū de yerapigra simpli
ci Gali. infusa decoctione agarici vigoratis cū salisgē-
ma ꝛ zinzib. Post euacuatiōez ꝯueniūt in appetitu cani
no a frigore exteriori ꝛ a frigore. ppter flegma post eua
cuationē ꝛ sil̄ia. ¶ Ex cōfectionibus calidis q̄ tacta fue
re in dyatritonpipereō: dyacinamomū: dyamuscū: dya-
calamētū. dyābra. ꝛ similia. ¶ Itez vtrobiq; cōuenit an-
tiqua tiriaca exhibita cū vino potēti. Aut stante valde
magna vehemētia frigoris posset dari. ʒ. j. tiriace anti
que cū. ℥. ij. aque vite. ¶ Item exterius cōueniūt sil̄ia et
calefactiones stomachi cū epithimatibus aut foimēta-
tionib⁹ vt. ℞. pipis nigri. ʒ. iij. pipis longi. ʒ. j. ß. galāge
costi ana. ʒ. j. gar. ℈. iiij. fiat decoctio in vino albo acuto
Deinde cape pānū albū lineū aut filtrū ꝛ infunde huic
decoctioni valde calide. deinde post aliqualē expressio
nem applica stomacho aut infunde cōsimilē decoctio-

nem in vase vitreo aut eneo. Deinde applica stomacho Deinde cape tiriacā antiquā ꝛ misce cū aqua vite ꝛ ita applica: aut cuꝫ aqua simplici a ctu calida ꝛ lini bn̄ os stomachi ꝛ stomachū totū. Aut fac sacculū aut cerotuꝫ ex similibus. Memora tamē ex dictis ꝙ si appetit⁹ canī nus contingat ꝑpter flegma frigidum an sit in stomacho cōgestū. ꝛ fac vt dictū est. vel si defluxerit ꝛ tūc meliora mēbrū mittēs. ¶ Si vo contingat ꝑpter flegma acetosum. hic etiam vide an sit cōgestuꝫ vel influat vel influxerit ꝛ tūc meliora mēbrū mittēs euacuādo simılit̄ ꝛ cōfortando mēbrū ne generet talē humorem. Deinde attendat̄ humori defluxo aut cōgesto euacuādo ipsuꝫ vomitu cū his que dicta sunt. Aut digestiuū tactū fiat. ℞. origani calamēti ana. ℳ. j. sinapis piretri ana. ʒ. ij squille sufficiēter exiccate. ʒ. j. fac decoctionem in lib. j. aque vsqꝫ ad consumptionē medietatis. deinde cola ꝛ aromatiza cū triūpiperum: deinde cola ꝛ sirupiza cum melle spumato. Post in potu tribue. ℥. ij. cum. ℥. iij. aque mellis aut decoctionis galāge. Post euacua assumpto sirupo quinquies cum prehabito euacuāte. ℞. turbith agarici ana. ʒ. j. zinzib. ℈. ij. salisgēme. ℈. semis pulueris yerepi. ʒ. j. pulueri zentur omnia subtiliter ꝛ cum succo cepe fiant pille quarum dandarū post exiccationē dos̄ sit a. ℈. ij. vsqꝫ ad. v. deinde fiant vnctiones siue linimenta ꝛ alia exteriora vt nunc dictum est. ¶ Item similiter cōuenit tiriaca interius assumpta aut metridatū. ¶ Item confectiones calide tacte. Item cinamū conditum garꝭ. conditi. cum zuccaro cōueniūt. Libaria calida vnctuosa. Item acuta incisiua vt sinapis cepe capparis bene mature elixe ꝛ debite salite aspse vino acuto potenti aut illi infuse ꝯuenit modicū saliti piscis aut carnis. Item conuenit panis bene fermētatus ꝑplus cōmuni salitus aliqualiter furfuraceus. Conuenit vinuꝫ acutum potens copiose bibitum. Carnes etiā vnctuose conueniunt aromatizate vt est dictum. Item conuenit brodium caulium leuis coctionis cum carnib⁹ vnctuos̄

et similit decoctio petrosȝ. Itē sparagi elixi ⁊ sale aspsi et infusi vino acuto potenti loco aceti et licȝ icidat acetum tamen q2 stipticū habens et irritans ad appetitū et ita euitetur omne acetosum. ¶ Si ꝟo appetitus caninus ꝑpter melancoliā a splene infusam stomacho cōtingat si apparuerit repletio splenis non solum ex melancolico humore: sed cū peccauerit sanguis conuenit flobotomia basilice sinistre et attēdatur digestioni melancolici humoris cū sirupo de epithimo. Aut fac sirupum hūc. ℞. scolopendrie. M. ß. corticis tamarisci corticis radicū capparis ana. ʒ. iij. fiat decoctio in. ℥. x. aq̄ ad consumptionem medietatis. deinde post colaturaȝ cum melle fiat sirupus. Cuius pro vice capiat. ℥. iij. cuȝ ℥. j. aque buglose. Deinde euacuetur cum pillulis de epithimo: aut cum infusione mirabolanorum indorum et agarici vt. ℞. mirabol. indorum. ℈. iiij. agarici. ʒ. ß. spice salisgemme ana. ℈. ß. et infundātur in aqua mellis decoctionis scolopendrie in quo dissolue manna. ℥. j. ß. et in potu tribue. Et post clistere lauatiuum in die secūdo aut tertio a medicina da in potu. ʒ. j. tiriace antique cum vino odorifero subtili acuto ⁊ aque buglose añ. ℥. j. aut. ℥. j. ß. ¶ Si ꝟo contingat propter vermes exhibeantur amara per os et pro nunc solum punctualiter dicenduȝ cōueniūt yerepigre. ʒ. ij. cum aqua decoctionis aut sublimationis graminis vel cum aqua decoctionis cornu cerui. Et vide multa alia. xvj. iij. tractatu quinto. ¶ Clistere tamen vsuale quod fieri potest in febribus ex lacte asine et aqua sublimationis graminis. ¶ Item stomacho et vētri potest fieri inunctio. ℞. olei rosȝ. ℥. ij. aloes subtilissime triti. ʒ. ij. misce et perforetur pomum aranceū ⁊ per foramē iniciatur hoc totum et sub cineribus calidis elixetur: deinde subtilissime comprimat et ex isto tota fiat inunctio. ¶ Si ꝟo contingat appetitus caninus cōiunct⁹ solutioni ventris vt cause. ex parte non naturalium rerum impendatur regimen vt tactum est. attendendo tamen potui ne sit vinum extremi

saporis. Nam in isto casu reprobat vinum Auicenna xiij. tertij. intelligēdo vt non sit extremi saporis in acuitate aut stipticitate ad dulcedinez scilicet coloris vigoris et saporis et alijs. Et ita oportet mediari cibaria. ¶ In cura tamen magis appetus canini transeuntia aut euacuationes vt vinum altero fuerit intensius et fm ꝙ vinum fuerit causa aut magis debilitauerit virtutem. Et si vtraqꝫ equiparia fuerint medientur omnia inter stipticum et vnctuosum et ita intrinsecus applicanda vt inunctiones et similia: eodem modo medient et ita confectiones et alia. ¶ Si vero appetitui canino coniungatur sincopis illi vt infestationi impendatur regimen cum fricationibus et aspersionibus faciei cum aqua rosarum et similibus. ¶ Item cum confectionibus cordialibus vt plurimum calidis. Videatur tamen causa appetitus canini: causa similiter sincopis Et si vtriusqꝫ causa fuerit resolutio impendatur regimen vt est tactum. Et si ex nimia afflictione appetitiue sincopis contingeret ciba cū proportionatis rebus cōmunis appetitus.

¶ Sequitur regimen constrictionis anhelitus.

Sequitur regimen constrictionis anhelitus cuius Auicennna pᵐa q̃rti triplicem tangit causam scꝫ aut propter spasmum et siccitatem contingentem lacertis pectoris siue anhelitus. Secundam causam tangit vt materiam prefocatiuā descendentem a superioribus ad guttur ⁊ partes illas ¶ Tertiam causam tangit propter debilitatem virtutis contingentem in neruis anhelitus. ¶ Quartam causaꝫ prout proposito pertinet est multitudo fumorum eleuatorum ab humoribus qui sunt in venis appropinquantibus cordi ⁊ hee cause sufficienter in proposito latius vide. Istā materiā vide. iiij. ij. tractatu pᵐo. capitulo de strictione anhelitus. ¶ Regimen autem constrictio

nis anhelitus ꝑ primā causam sil'r est diuidendū in mē
surā rerū nō naturaliū. Primo vt eligatur aer ad frigi
dū declinās et humidū gradati tamē ⁊ ordinati q̄ ordi
nef et stratū in estate vt dictū est in regimine acutaruz
vt sit mansio ꝓpe aquas: sternaf etiā carmea frōdibus
salicū aspsis aqua frigida. ¶ Itē cibi sint facilis dige-
stionis ⁊ resumptiui vt cōtusa et sublimata pulloꝝ aut
capponū iuuenū. aut pullaꝝ aut sublimata eoꝝ aut aq̄
carnis siue succis factis post cōpressionē pulli aut cap
ponis assati. deinde cōditi cū succo granatoꝝ dulcium
aut pomoꝝ dulciū aut alioꝝ aromaticoꝝ aut leuiter as
setur pullus et continue aspergaf aqua sublimationis
viol'. Deinde coct⁹ dismēbref ⁊ condiaf cū zuccaro aut
aqua rof. aut cū succo arātij dulcis aut granati dulcis
aut dicti pomi dulcis. ¶ Itē cōueniūt condimēta ex la-
cte amigdalino ⁊ aqua pulli aut cōtuso pulli et zucca-
ro correcto pullo dū coq̄tur cū lactucis. ¶ Itē cōueniūt
pultes farine ordei et aqua decoctionis et expssionis
carniū pulli. Itē cōueniunt oua sorbilia ⁊ vitella ⁊ al-
bumina tremētia lacteo. Itē conueniūt pisces petrini
elixi aut leniter frixi ⁊ butiro deinde ꝯditi ⁊ cū vino gra
natorū dulciū aut arācijs dulcib⁹. ¶ Ex oleribus cōueni
unt lactuce aliqualiter elixe spinachia cocta cū carni-
bus ad modū cucurbite. ¶ Ex fructibus cōueniūt pruna
bene matura bene dulcia ⁊ infusa aq̄ cocte frigide. Ce-
resa tamē matura in aqua calida seu tepida deinde po
sita in frigida. ¶ Cōuenit panis de pura simila nō sali
tus ⁊ cōi aliquātulū minus fermētatus ⁊ bene pinsat⁹.
Itē in sue farine tēperatione aq̄ aliquantulū plus reci
piens sit moderate ⁊ non violēter coctus. Huic etiam
ꝯueniunt gelatine vsuali modo: excepto tñ q̄ declinēt
ad dulce in ꝓposito pauce acetositatis immo ad dulce-
dinē declinans et tribianisoꝝ dulcis ⁊ bene maturorū
⁊ illi⁹ loco ipositovini granatoꝝ dulciū aut succo pomo
rū dulciū aut si affert tps ceresoꝝ dulciū ⁊ bñ maturorū
¶ Ad aliud educanf supfluitates ꝑ ꝓprias effluxiones

nec repleat cibo vel potu. sed paulatim sumat eodem. Somnus sit cōmuni āplior. Quietē queret aīe ꝛ corporis gaudio et delicijs. Et de coytu non expedit dicere. Mēsura scđz īquātum regimē dictū separ pmo ex parte iulep in quo casu cōuenit iulep viol. Itē iulep sublimationis lactucaꝝ. Itē sublimationis portulace et plimum similiū. Itē iulep ros. licꝫ modicum habeat de stiptico. Itē syrup' viol. zuccarū viol ꝛ similia q per tevide ¶ Et confectionibus ꝯuenit dyazuccaratū. aut pepo cōditus aut pruna condita cū zuccaro albo aut pira citonia multū matura ꝛ dulcia. Itē manuschristi cū perlis aut sine ipsis cōfectis cū aqua violaꝝ. Itē cōuēit marciapan sine calce siue coaglm zuccari cū oleo viol. Itē cōueniunt masticationes melonis indi ī aqua frigida decocti leniter tamē. Itē angurie: cucumeres. Iteꝫ anhelatio facta sup aquas decoctionis aut sublimatiōis viol. Similit odoratio viol. vl nenufaꝝ vl salicū vl rosaꝝ. Itē linitio capitis cū oleo violaꝝ. vt. ℞. olei viol. ℥. j. ß. aq̄ sublimationis lactucarum aut portulace ꝛ epithima frontem et tympora. Aut cape lac asininum aut muliebre. ꝛ misce cū aqua viol. aut oleo viol. ¶ Item stomaco fiant inunctiones ex oleo rosaꝝ aut oleo citoniorum vel simile. Itē cōueniūt ꝯfectiones humectātes et infrigidātes vt dyazuccarū ꝛ similia etiā cōuēit zuccarū violaꝝ iulep violaꝝ manuschristi cuꝫ perlis. Si vo cōtingat cōstrictio anhelitus ꝓpter defluxū humoꝝ a capite attēdat ad euacuādum caput ꝛ cōfortādum ꝛ deriuādum materiam ad nares. Itē fiant fricationes cū diuersionibus ꝛ cum clisteribus lauatiuis primo: deinde atteritis in quibus ponat yerapigra ac agaricuꝫ vt tactū est. Item ponātur vētose circa nates. Iteꝫ in pricipio fiat gargarismus cum repellentibus materiam a gutture vt cū dyamoron. Item cum aqua zuccari ꝛ modico aceti ꝛ cū alijs similibus suo loco videndis. Si vo ꝯtigerit ꝓpter neruoꝝ debilitatē veniētiū ad mēbra anhelitus qꝛ hec debilitas maxie cōtigit ꝓpt calíditatē ꝛ

siccitatē attendat correctioni cōplexionis cerebri cū i frigidātibus ꝛ humectantib⁹ sup̄ tactis. Itē cū iunctio ne colli ꝛ triplo olei viol. ꝛ simplo pinguedinis galline recētis lote in aq̄ salicis. Aut. ℞. olei viol. amigdalaꝝ dulciū mucillaginis psillij ana. ʒ. ij. agitat inuicē et lauent cū aq̄ frigida ꝛ postea liniat collū. Itē stomacho fiant fomētationes ex aqua decoctionis salicū et ros. Itē fiat inūctio ex oleo viol. ꝛ ros. mixt. Aut ex Auic. ℞. ros. corticū cucurbite recentiū. ʒ. ij. portulace. ʒ. j. ß. sandaloꝝ ru. ʒ. j. olei ros. ʒ. ij. cere albe quantū sufficit fiat vnguentū molle. Itē per os cōueniūt tacta in regimine p̄me cause. ¶ Si vo cōtingat constrictio anhelit⁹ ꝓpter fumos vt tactū est eleuatos a sanguine multo ad cor ꝛ pectoralia flobotomat de basilica sinistra aut extrahat de sanguine ꝑm tenorē virtutis ꝛ attēdat alte ratiōi sāguis cū frigidis. ¶ Cordi etiā fiant epithimata frigida post euacuationē ne recipiat materias. ¶ Si vo fiant ꝓpt abundātiā vētositatis cōsidera an cōicet cordi ꝛ corrige mēbrū mittēs. Et semp cōsidera an solita euacuatio sensibilis vel insensibilis sit restricta. Et si emiserit stomachus euacuet a materia humorali. dein de adhibeant carminātia vētositates. vt anisū confectum feniculi carui anetū ameos ciminū gariofilū calamenti aromatici galāga cinamomū et confectiones facte ex hijs. ¶ Itē inunctiones exteriores cum oleo de spica vel mastice. Item oleū rutaceū conuenit. ¶ Si vo vētositas fuerit circa cor cōuenit oleū lilioꝝ alboꝝ cū croco. Aut. ℞. olei aneti. ʒ. j. ß. spice. ℈. j. croci. ℈. ß. musci ambre. an̄. g̃. iij. galāge gar. ana. ℈. ß. misce oīa p̄ter ambrā et muscū ꝛ subtiliter pulueriza ꝛ cū modico cere fiat vnguentū molle. Circa finē decoctionis iā refrigerate adde ambrā ꝛ muscū tritos ꝛ vnge in regione cordis. Et in isto casu cōuenit diamuscū dulce et tiriaca ꝛ metridatum. Et si stante paroxismo fe. aut exacerbatione propter vehementissimū cauma et fumos valde acutos conuenit ista cōstrictio vt aliquotiens vidi tribne-

re in potu in francia cordialia vt aquã simplicẽ ro. aut iulep rosꝫ. aut aquã frigidam infusionis zuccari ro. medij inter antiquũ ⁊ nouum vt aquaꝝ sublimationes violaꝝ. aut iulep. violꝫ. vel aquã frigidã infusionis zuccari violꝫ. aut sirupũ violꝫ. Itẽ daꝫ de aqua nenuꝫ. stante vehemẽti caliditate. Itẽ cõuenit aqua boraginis. Item fieri potest hoc iulep. ℞. aq̃ sublimationis violꝫ. sublimationis nenufa. sublimationis rosꝫ. rub. et sublimationis endiuie añ. ℥. j. camfore subtilissime trite. grana. iij. sandolorũ. ℈. j. aromatizenꝫ dicte aque et hijs duobus deinde cũ zuccaro albo fiat iulep. Conuenit etiam isto casu sirupus acetositatis citri cũ aqua frigida cõuenit regimẽ aliarũ reꝝ ad frigidũ ⁊ humidũ declinans.

¶ Capitulum de vehementia tristicie.

Sequiꝫ regimẽ vehemẽtis tristitie ⁊ angustie eoꝝ q̃ noiari pñt ꝯturbatio anxietatꝫ stõachi de q̃ determinat Auic. xiij. iij. trac. v. ⁊ hoc dũ vult qñqꝫ multiplicari tristabile ꝑpꝫ angustiãtẽ humorẽ os stõachi ⁊ maxime colerã q̃ hꝫ mordicare ĩ qͦ etiam ad duo videndũ ꝓncipaliter. ꝓmo suꝑ mensurando res nõ naturales vt declinent ad frigidum et humidum et minime multiplicent coleram. Unde ei conueniunt cibaria condita cuꝫ acetosꝫ. Puto etiam acetosorum sirupoꝝũ factorũ cum agresta ⁊ similibꝫ pluries dictis. Itẽ ex carnibus ⁊ alijs fiat vt tactum est multotiens. Quantum ṽo ad scd̃m si colera mordicans affluxerit ab epate in stomachum aut cistifellꝫ. ꝓ plurimum est attẽdaꝫ melioratiõe epatis aut cistifellꝫ. et euacuantibꝫ precedente digestione. deinde attendaꝫ alterantibus epar interioribꝫ ⁊ exterioribꝫ vt pluries dictũ est. Deinde attẽdatur stomacho vt euacuatiões humorẽ mordicantem Post attendaꝫ infrigidãtibꝫ vt vino granatoꝝ ⁊ silꝫiuꝫ Et si ꝑcipue ĩ paroxismo aut exacerbatione contingit ante aduentum paroxismi per duas horas detur mica panis de pura simila tritici loti cuꝫ aqua frigida aut cũ exꝑs-

sione ꝛ post lauaturā cū vino granatorū muzorꝝ aut aceto aut succo arancij ꝛ similiū. Et instante paroxismo ꝓuocetur vomitus cum aqua ordei ꝛ sirupo acetoso simplici tepido. Item post vt ꝟsus finē statuꝫ aut ante valde inualescente siti vt non tolleret̄ cōuenit aqua ordei zuccharata cum succo arancij aut aliorum dictorū succorum vel viol. similiter preparatarū. Item mundificet̄ stomachus in die quietis cum linitiuo facto ex māna ꝛ decoctione prunorū aut lupuli. vt ℞. māne. ℥. j. ß. dissoluantur in dictis decoctionibus: ꝛ adde reubarbari. ℨ. j. spice. ℈. ß. infundant̄ cum vino ꝛ misceantur cum dicta māna ꝛ in potu sba detur post lenissimaꝫ colaturā. Aut si vis leuius facere infunde. ℈. iiij. reubarbari. Aut si p̄cessissent euacuationes alie et iam materia esset complete digesta ꝛ partim euacuata ꝛ peteres quodāmodo confortationē stomachi ꝛ remissionē raritatis texture conueniret infusio mirabol. citrinorꝝ. Iteꝫ ex parte nō naturaliū rerum que cōueniunt satis patere pōt: de exterioribus tamē cōuenit rectificatio aeris modo dicto in regimine acutarū. Item odoramēta rerū frigidarū aromaticarū vt roſ. nenufarꝫ. salicū viol. pomorꝝ citoniorū: pirorū ꝛ similium. Iteꝫ conueniunt inunctiones stomachi factas ex oleis frigidis vt roſ. citoniorꝝ nenufarꝫ. viol. vbi expediret imo in casu vehemētissimi caumatꝫ conuenit oleum camphoratum. Cōmendat etiam Auicen. clisteria infrigidātia. vt. ℞. aque cucurbite citrulorum ana. ℥. ij. succi portulace succi semperuiue ana ℥. j. olei roſ. ℥. ij. Uel si vis. ℞. aque sublimationis viol. aque roſ. ana. ℥. ij. aque nenufarꝫ. aque salicum ana. ℥. j. olei roſ. viol. ana. ℥. j. ß. albuminis oui crudi. ℥. j. fiat clistere. Aut. ℞. matrum viola. viola. florum lactucarum ana. M. j. semperuiue. M. semis fiat decoctio in qua post colaturam. ℞. olei roſ. viol. ana. ℥. j. semis. Alia p̄te vide.

¶ Capitulū de difficultate deglutiēdi.

Equitur regimen difficultatis deglutiendi que si cōtingit ꝓpter malā cōplexionem calidaꝫ ⁊ siccā sine materia transeat ad alterantia ⁊ lenientia. ⁊ pmo vt tactū est ponatur regimen nō naturaliū reruꝫ vt aer declinet ad frigidū ⁊ humiduꝫ. Cibi vo sint ptizana ordei in brodio pulli aut lac amigdalarum dulciū cū emulsione seminū cōmuniū: aut cū emulsione pauci papaueris aut cū decoctione spinachie cuꝫ pullo. Item lactuce vel portulace. Iteꝫ contusum pulli alteratū per lactucas aut cucurbitas vel peponē ⁊ similia. Item panata siue panis infusio in brodio pulli aut aliarū carniū domesticaliū magis. Item cōuenit gelatina posito vino granatoꝝ dulciū loco aceti. Item conueniunt pisces elixi. Item oua sorbilia tremētia. Item panis de simula pura minime salitus. Itē vinum dulce limphatū aut parum limphatū cum aqua zucchari. Itē aqua ordei cū zuccharo. Ex fructibus cōueniunt pruna bene matura: cerasa bene matura. Quātū ad istud vitetur nimia repletio vel inanitio nec tolleret sitiꝫ nec fameꝫ vnde frequēter colluat os ⁊ gargarizet cum aqua ordei vel zuccharata. Ad illud conuenit gaudiū somnꝰ ⁊ leticia. ¶ Quantuꝫ ad medicinalia pmo sumenda per os cōuenit iulep viol. ⁊ eius sirupꝰ ⁊ zuccharū viol. cuꝫ aqua decoctiōis viol. aut sublimationis earū. Similit iulep ros. infusionis zucchari ros. Itē sirupꝰ ros. aq infusionis zucchari ros. mediȷ int antiquū ⁊ nouū. Itē decoctio iuiubarū. Itē sebestē prunoꝝ maturoꝝ bn̄ aut cerasoꝝ bn̄ maturoꝝ. Itē dyazuccharatū. Itē pepo ꝯditū Itē aque angurie cū zuccharo. Itē iulep eius aut iulep lactucarū endiuie vel portulace vl nenufar. vel si esset magna flāma iulep sempuiue aut iulep spinachie. Iteꝫ cōuenit sirupꝰ succi granatoꝝ valde dulciū aut cerasoꝝ aut prunoꝝ valde dulciū ⁊ maturoꝝ. Iteꝫ in ore teneat q̄ dicta sunt. Item iulep viol. ⁊ silia dicta. ¶ Inferiꝰ pōt fieri clistere tactum in regimine anxietatis stomachi.

Exterius vero in medio colli trahēdo sursum et deorsum ad mediū spatularū fiat inunctio cū oleo viol. loto cum aqua sublimationis viol. aut lini cū succo lactucarum aut salicū aut cū aqua sublimationis harū rerū aut aqs decoctionis. Itē odoret aquā nenufar. aut viol. aut similiū. Item aspiciat cā huius male cōplexionis principaliter et si mēbrū aliqd cōicat illi impendat regimē. Item nō alio repugnāte epithima cor et epar vt est tactum s. in regie acutarū. Si vero fuerit mala cōplexio cum materia attēdat eductioni et fiat lenificatio cū cassia aut māna aut decoctione prunorum aut violarū aut passularum. ¶ Si vero esset mala cōplexio sicca tm̄ attēdat humectātibus tactis eligēdo minus frigida. Si vero cā fuerit nimia repletio sanguinis tūc educ primo feces cum clisteri lenitiuo: post flobotoma de vena cōi vel basilica dextre partis sm q repletio fuerit maior vel minor et sm q intendis magis vel minus diuertere. Deinde adhibeat regimē nō naturalium rerū vt aeris et aliorum. Sint tn̄ cibi pauci nutrimēti vt ptisana ordei cocta in aqua cū modico zucchari aut in aqua pulli nō pinguis. Item potet aquā ordei cū zuccharo aut limphatissimum vinū: et alia per te vide. ¶ Ex parte medicinaliū post flobothomiam cōueniūt vētose sup natibus posite. Post ventosas sup finē colli medio cōueniūt fricationes fortes extremorum. Itē frequētes solutiones vētris cū clisteri vel suppositorio. Conueniunt gargarismata saltim in principio et post euacuationes cum modicissimo aceti cū aqua zucchari aut dyamoron: aut aliis pcipiendis locis suis. Si vero contingerit propter malā complexionem humidā remollientē tunc preeuacuata materia attendatur siccantibus aromatibus stipticis. Unde conuenit decoctio zinzib. vel cinami aut thuris lz non sit domesticum conuenit iulep rob. aromatizatum cū cinamo vel simili. Potest fieri inunctio cum bdellio et oleo masticino vt de spica. Item mensurantur non naturalia et declinent ad siccum et cibi similiter ponendo aliquid de puluere cina

mi vel anisi gar℥.ꝛ zinzib.¶ Potus sit vinū rubeū aliq̄liter stipticū. Si vero contingat constrictio ꝑpter malā complexionē frigidā mensurētur similiter non naturalia vt ad calidum declinent per te ex prehabitis collige ꝛ exteriora applicando etiaꝫ locis dictis sup̄ ꝛ etiā ori stomachi quia ſm plurimuꝫ sequitur in pluribus materia in sua cōplexione cōpletionē oris stomachi. Si vero cōtingat cōstrictio ꝑpter apostema oris guttur℥ aut meri regimē earū sume ex locis ꝑprijs vt.ix.iij.ꝛ.xiij.iij.

¶ Capitulū de frigiditate extremitatū.

Sequitur regimē vltimi accidēt℥ q̄ est frigoris extremitatū ſm Auic. ꝓfundatio calor℥ ꝛ attende ad caput vel ad loca appostematis aut dolore de frigiditate cōtingēte in principijs potissimoꝝ dictū est. Si ergo ꝯtingeret extremorum frigiditas et profundatio caloris ꝑpter multā materiā opprimere spiritus ꝛ impedire eorū expansionem attendatur primo euacuationi cōi tacte sup capitulo de cura putridarū in generali. Deinde fiat minoratio ꝑpria p flobothomiā vel farmaciā vt iudicat repletio. Deinde obstruentur pori cū fricationibꝰ factis cuꝫ vino albo subtili aut cū decoctiōe mellilοti aut maiorane vel ysopi. Et fiant sepe fricationes nō repleto vētre. Et deductis superfluitatibus per ꝑpria loca. Itē adhibeantur digestiua ꝛ euacuātia ꝑpria ſm materias peccātes que omnia inferius patebūt. ¶ Item ponātur extremitates ꝛ pedes ꝛ crura vsq̄ ad media coxarum ꝛ manus ꝛ brachia in aqua decoctionis dicte. ¶ Item si retente forent alique solite euacuationes isto aperiatur ꝛ si non esset apertionis modus per aliam equipollentem regionem euacuentur maxime tamen fricentur interiora vt coxe ꝛ crura ꝛ ponantur ventose super natibus sine scarificatione aut scarificando si indicauerit scarificatiōeꝫ timor aut aliud signū. Si vero ꝯtigerit submersio calor℥ ꝑpter apostema magnū ītrinsecū ftaticū

maxime vt ventosa ad se trahēs regat regie approbat̄ als apostemat̄ illi⁹ p̄ fricatiōes euacuatiōes ⁊ alia. Deinde fiant fricationes et positiones extremorum ad aquā calidā ⁊ ventositiōes in natibus. ¶ Si vero contin gat pfundatio caloris a paucitate spirituū et sanguis attendatur refectioni virtutis in febribus cū refouenti bus virtutem cibalibus et medicinalibus et aliis nō na turalibus reb⁹ a quibus inchoandū est. Unde aerē habeat in actiuis et passiuis temperatū ⁊ in passiuis aro matizatū rebus odoriferis vt pomis piris corticib⁹ citri aut citranguli aut limonū aut arācij vel frondibus iuniperi aut expressionibus aquarum tactis sup ca. regiminis acutarum. ¶ Cibi sint leues ad digerendū resūptiui tacti pluries vt contusū pulli siue capponis vel perdicis vel fasiani vel coturnicis vel sublimatū horū aro matizatorum cū cinamo ⁊ aliis aromaticis cordialibus. Et si non abhorret muscū vel ambrā siue muscatū subli matum vel ambratum vel gariofilatum. aut decoctio carnium post vehementissimam coctionem inter duo incisoria expressarum aromatizatarum cum aliquo dictorum aromatū aut misceatur modicū vini boni odori feri saluiati dicte decoctioni. ¶ Item aqua capponis assati taliter aromatizata cum modico vini assumpta: aut aqua carnium vitelli lactantis et similiter condita aut etiā boragines et fine multis speciebus aut multa agresta. Item cibariū factū ex lacte amigdalino ī bro dio pulli aut brodetū ex vitellis ouorū leuissime coagu latorum et decoctione capponis vel pulli. ¶ Item oua sorbilia trementia. Itē testiculi gallorum nō coeuntium aut arietum iuuenum aut capretorum. Panis modicū comedat et loco eius cialda vinum sit album aromaticum et sapore mediū magis ad dulce declinans. Alia satis patent. Eligantur leues extremorū fricationes. Item aspersiones cū vino aromatico tēperato cū aqua buglose et mellise in quo si non abhorret ponatur muscus cum ambra. Et potes si vis ordinare vinum. R. vi

ni.lib.ij.aq̄ buglose.aque mellisse ana.ʒ.iij.pulueris electuarij de gēmis descriptione Mesue.ʒ.ß. bulliat pulvis in dicto vino aut melius ponatur in fine decoctionis vini ne resoluat in fumū aut cape dictū vinū et fac bullire gar.solū.Aut lz nō sit vsuale.℞.tiriace antiq.ʒ.ij vini dicti.ʒ.x.calefiāt ⁊ misceāt ⁊ lini extremitates siue epithima aut cape aquā vite ⁊ tepida ⁊ pōe ī ista coctione croci triti.ʒ.ij.aut.℞.aq̄ maiorane mente calamēti pulegij acori.ana.ʒ.j.ß.cimini gar.an̄.ʒ.j. bulliant ī lib. j.vini aromatici ⁊ in illo bene calido epithimētur extrema ⁊ liniantur.Aut.℞.croci.ʒ.j.gar.ʒ.ß. bulliant in.ʒ. x.vini ad cōsumptionem q̄rte partis: et in fine decoctionis iam tepidante vino.℞.musci ambre carabe an̄.grana.iiij.misce et lini testiculos et eorum appenditia.

Deinde calefiat pannū fumigatū fumo huius pulueris ℞.puluis dyamusci dulcis tamarisci thuris masticꝫ an̄ ʒ.iij.ponat vnū coclear ad prunas. deinde suffumiget pannus ⁊ humectatis locis applicet.¶ Item cordi fiat istud epithima.℞.a que buglose.ʒ.ij.melise.ʒ . iiij. pulueris electuarij de gēmis descriptione Mesue.ʒ.ß.pānum cape scarlati quadratū ad quantitatē palme man⁹ et īmerge dicto liquori calido: ⁊ exprime et superpone sinistre mamille.Aut fac sacculū de dicto puluere ⁊ fomenta ipsum vaporibus decoctionis citri et in vino vaporāte caliditate lacertos dicto vino aspersos ¶ Item fiant odoramenta sicca ⁊ humida Primo humida.℞.vini aromatici.ʒ.iij. ambre grana. iiij. gariofilorū subtilissime tritorū.℈.iiij.nucis musca.subtilissime puluerizate.℈.ij.aque mellise.aq̄ maiorane an̄.ʒ.ß.ponantur in ampulla stricti orificij.⁊ post cōsumptionē liquorꝫ ī ampulla recipiatur odor. Siccum odoramentum poterit esse hoc.℞.gariofilorꝫ subtilissime tritorū.ʒ.ij. corticū citri similiter tritorum cinami macis nucis musca. an̄. ℈.ij.musci ambre grana tria. Aut si abhorret muscum ponantur ambre grana. vj .storacis calami.ʒ .ß . puluerizata hec omnia subtilissime in sindone de grana

texture densissime ꝛ duplicati serici liniatur etiaȝ sepe facies cum vino decoctionis dictorum aromatum predictorum.

¶ Regimen singultus.

Equitur regimẽ singultus qui si cõtingat ꝑpter repletionẽ stomachi ex cibo vel potu nimio sumpto in se. aut ꝑpter materias multas aggregatas in stomacho primo eductis fecibꝰ suppositorio aut clisterio ꝓuocetur vomitꝰ ꝛ si remãserit post vomituȝ remanẽte grossa ventositate aut parte rei molestãtis stomachũ: tũc post vomitũ conuenit accidẽs aĩe subito applicatũ. Item fricatio extremitatũ aspera. Itẽ ventosa posita sup vmbilicũ. Itẽ circa fundũ stomachi ꝛ sup mediũ sine scarificatiõe. Iteȝ ventosa posita sup spatulas vel posita in pulpis spatularũ vel posita circa. xij. vel xiij. spondilẽ. Iteȝ aspersio subita faciei cum aqua ros. vel simili. Item retentio anhelitus ex causa quã ponit Auic. excrescit enĩ calor ꝛ subtiliat humorẽ ꝛ agitãtur ꝛ magis exteriora petunt. Item cõfert somnus post vomitũ ꝛ dictas euacuatiões ebetãs sensuȝ oris stomachi ꝛ ad resolutiones materierũ faciens. Itẽ cõmotio corporis. Item tollerantia famis ꝛ sitis. Item sternutatio supposito ꝙ non noceat capiti. Agitatio pectoris ac si homo vellet expellere catarrũ. Itẽ calefactio stomachi ꝛ colli cũ panno calido. Si vero cõtingat singultꝰ ꝑpter materiã flegmaticã vel colericã vel vẽtositatẽ fiat eodẽ modo eductio fecũ. Deinde ꝓuocetur vomitꝰ ꝛ postea exhibeantur. iij. ʒ. yerepigre cũ aqua absinthij aut dẽtur pillule de yera simplici Gal'i. a. ℈. ij. vsq ad. iij. ℈. aut pillule aloetice sole ĩ eadẽ dosi. Deinde debite euacuata materia a stomacho si remãserit laxitas in stomacho ꝯuenit kebulus cũ zuccharo cõditus ꝛ spẽbus aut cinamũ cõditum aut trocea grossa. Similiter exteriꝰ cõueniũt inunctiones ex oleis stomaticis. vt de spica de mastice de absinthio: aut sacculationes ꝛ cerota ꝓtacta. ¶ Si vero con

fricatio
ventosa

vngta

tingat singultus a materia viscosa triplex habet intentio secundum Auic. Una est resolutio materie siue remotio siue subtiliatio et incisio eius. Secūda pmutatio complexionis oris stomachi ab ista materia alterante aut ne materia alteret. Tertia intētio est aliqualis stupefactio sensus oris stomachi maxime si fuerit materia viscosa mordicans. ¶ Prima intētio cōplet per multiplex oximel. Illud tn̄ quod cōmendat Auicen. in. iij. cañ. est oximel squille. vt. ℞. oximel squillitici. ℥. ij. aque tepide. ℥. ij. f. misce et da ad bibendū vt vomat. Aut si vis potes dare loco digestiui. aut fac hoc digestiuū. ℞. cinamomi garī. ana. ʒ. iij. bulliāt in. xxj. ℥. aque ad cōsumptionē quarte partis: postea colet. Deinde. ℞. aceti cōis. ℥. j. et cū melle sirupiza et in potu tribue quattuor vicibus puoca vomitum aut solue ventrem cum yera aut pillulis de yera pigra et similibus. ¶ Item conuenit post inunctionē materie oximel compositū et similia ex subtiliātibus et incidentibus materiā. Item post cōueniunt solutiua tacta aut etiā infusio agarici tacta correcta cum salisgēma et spica. ¶ Secūda intētio cōplet per alterātia et subtiliātia et incidentia vel ex parte nō naturaliū rerū cōuenit aer declinans ad calidum et siccum. Item cibaria habētia vim incidendi et subtiliandi. vnde conueniūt cappari conditi cum aceto. Aut auicule cōdite cum saluia et roremarino et menta. ¶ Item epule sue condiātur cum cynamomo aut aspergantur. Item panis sit cōmunis fermentatus et magis furfureus et salitus non tamē oppugnante fe. aut si oporteret limphetur cum aqua decoctionis cynamomi. alia per te collige. ¶ Ex medicinis corrigentibus cōplexionez frigidā primo in interioribus est confectio de cynamomo aut zinzib. conditū aut tragea grossa aut metridatum. ¶ Conueniunt inunctiones exteriores calide: vt ex oleo spice vel de absinthio aut ex oleis de cynamono sacculos et cerota intellige. ¶ Tertia intentio cōpletur per quosdam trociscos laudatos per Auicennā decimatertia tertij. tractatu quīto

Ama viscosa

Resolutio & incisio

Permutatio

Stupefactio sensus oris stomachi

Tro^ti

de cura singultus quoꝝ descriptio. ℞.costi.croci.rof.re
cētiū mastic; spice ana aur.iiij.siue.ʒ.iiij.siue ſm quos-
dam aureos duos aloes opij ana aur.j.cōficiātur cum
succo psilij ⁊ bibat ex eis medietas aurei.j.psiliū em̄ et
opiū stupefaciūt:spica confortat ⁊ resoluit ⁊ satis incli
nat humiditates ad ptes vie vrine ⁊ p eaꝫ illas educit.
Aloes tñ inclinat ad vias fecuꝫ ⁊ expmit eas costus et
crocus ⁊ aromatizāt ⁊ ꝯfortant calefaciēdo.ꝑpter hoc
ergo fiāt isti trocisci valde ꝯueniētes singultui vehemē
ti ⁊ submersioni materie nec hec est magna dof. ¶ Itē
cōmendat etiā Auic.tiriacā.s.nouā.⁊ Philoniū in hoc
ꝙ in ipsa est de stupefactiōe resolutione ⁊ expulsione ⁊
cōmēdat etiā ꝑ solutiuo pillulas stomaticas quas vide
a Mef.lꝫ em̄ ponātur in .v. ¶ Si vo singultus ꝑne-
niat a materia flegmaticā grossa:ꝯsidera etiā si sibi ali
unde mittat ⁊ meliora mēbrū mittens euacuādo ⁊ con-
fortādo:deinde extrahe materiā in stomacho exñte vo
mitu semꝑ ꝑsuppositis eductionibꝰ fecū. Rege etiā per
nō naturalia calida ⁊ sicca ⁊ silr medicinalia. Et si ma
teria singultꝰ sit grossa frigida intētio ē frigidare ⁊ sub
tiliare. Scdo euacuare materiā. Tertio corrigere ma-
lam cōplexionē frigidaꝫ. ¶ Cōpletur ꝑma intētio edu-
ctis supfluitatibꝰ minoratiōe qñqꝫ p sirupū duarū radi
cū: deinde assumpto sirupo euacuet cū influxiōe agari
ci mō tacto: aut pillulis factis cū simplici agarico ī hoc
modo. ℞.agarici.ʒ.iij. salisgēme.℈.j.spice.ʒ.ß. epithi-
mi.℈.ß.teratur omnia subtilissime ⁊ eis cum oximelle
squille fiant pille cuꝫ oximelle simplici.sitqꝫ earū dof.
℈.ij.vsqꝫ ad.℈.iiij. Itē ꝯueniūt pille stomatiche. ¶ Itē
post euacuationē conuenit ꝫinꝫib conditū. Iteꝫ anisuꝫ
confectū. Itē ciminū confectū. Et si sit necessariū itera
to subtiliare materiā cōuenit iste sirupꝰ. ℞.aque acori
aque absinthij ana.℥.j.ß.aque melise.℥.ij.aque abrotāi.
℥.j.ß.aromatiꝫent dicte aque cuꝫ.℥.ij.cimini. Post.℞.
aceti.℥.j.⁊ post colaturā cum sufficienti quātitate mel-
lis fac sirupū postea euacua vt est tactū. Et post euacua

Ā ma flāa grossa

tiones cōuenit tiriaca antiqua aut metridatum. cōue-
niunt cōfectiones calide tacte vt dyacinamomū. ¶ Itē
ꝯuenit puluis iste quo possunt aspergi cibaria. ℞. anisi
feniculi ana. ʒ. iij. ameos azari ana. ʒ. j. abrotāi. ʒ. ß. pul
uerizent omnia subtilissime. Deide. ℞. cinami. ʒ. ij. zuc
chari albi quātū ad oīa. Quartū in isto casu dicit Auic.
castoreū habere mirabilē ꝓprietatē: melius est tamē ꝙ
exteriꝰ in vnctione ponat sup loco castorei videlȝ pip
albū vel etiā nigrū vel galanga. ¶ Si vero contingat sin
gultus ex puro frigore tūc coueniūt calefaciētia iterio
ra ꝛ exteriora. pmo tñ habeas menti regimē nō natura
lium tactū. ¶ Item cōueniunt tiriaca ꝛ metridatū cōfe
ctiones tacte inunctiones fricatiōes extremitatū cū pā
nis calidis. Itē ventose posite sup stomachū sine scari-
ficatione. ¶ Si etiā cā singultus sit humor mordificās
vide an sit effusuȝ aut actualiter effundat aut sit in eo
cōgestus. Et si pmo effusus sit ꝛ effundat querat primo
mēbrū effundēs. Et si sit repletū euacuet mēbrū vt dictū
est. Similiter in memoria ꝙ si sint retēte euacuatiōes
aliq̄ ille reiterant ꝛ fiant: ꝛ si nō est possibile vt fiāt eq̄-
pollēter ꝓuocent. ¶ Si sit materia effusa vel ꝯgesta tūc
temptet vomitus illius si fieri pōt: aut soluat venter vt
tangit Auic. cum yera ꝛ sirupo acetoso vt. ℞. yere sim-
plicꝫ Gal. ʒ. iij. sirupi acetosi simplicꝫ ℥. j. ß. aque ordei
℥. ij. vel. iij. misce ꝛ in potu tribue. Aut tribue pillarū de
yera. ʒ. j. vel etiā cū infusione agarici vel infusione mi-
rabila. citrinorū. Et si vis facere digestionē vel cōforta-
tioneȝ stomachi potes dare oxizachare. ℥. j. ß. cum. ℥. iij.
aque ordei aut aque zucchari. Aut. ℞. aque sublimatio
nis acetose vt doß. fit. ℞. aque acetose. ℥. ij. endiuie. ℥. j.
ß. vini granatorum muzorū. ℥. ij. zucchari quātuȝ sufficit
sirupiza cum zucchẽro et fit pro vicibus duabus ꝛ post
euacua si expedit. ¶ Et si actualem ꝛ fortē mordicatio-
nem percipit tribue aquam dictā acetose cū iulep. viol.
aut roß. aut lac recens aut aquam ordei in qua dissolu-
ta est mucillago citoniorum. Item conuenit decoctio

Ex frigore

Ab humore mordificante

prunorū granatorū dulciū. Exterius vero cū oleis stomaticis frigidis vt ros. vel citoniorū vel sil'ium. Itē regimen nō naturaliū rerū declinet ad frigidum. In hoc casu cōuenit gelatina modicissime acetosa de qua dictū est. ¶ Si vero singultus sequeretur vomitū retenta ventositate circa os stomachi vel circa stomachum vel meri vel pcepta mordicatione fiat vt tactū est. In hoc tamē casu Auicenna cōmendat enulā siccā et enula sicca est vltima i hoc. ¶ Si vero materia remanēs est humor mordicās attendatur lubrificātibus siue facientibus lubrificare sicut decoctio prunorum tamarindorum ana. ʒ. ij. passularum. ʒ. iij. fiat decoctio in aquā. Post colaturā dissolue manne. ℥. j. ß. et tantū cassie. ¶ Similiter cōuenit decoctio viol'. vt. ℞. viol'. siccarum siue fere siccarum. ℈. j. prunorum tamarindorum. ʒ. j. fiat decoctio postea coletur in aqua. ℞. succi ro. recentium. ʒ. ij. zuccari albi. ℥. j. et in potu tribue. ¶ Si vero contingat singultus propter apostema epatis existens in concauo attendatur cure faciendo cursum contractum per flobotomiam et per alia que suis locis videnda sunt. deinde attendatur stomacho cum ipsis confortantibus cū inunctionibus frigidis et stipticis sicut oleo ro. vel citoniorum vel simili vel dando in potu aquam ordei vel succum granatorū vel alium succum frigidum siccum stipticum de quo superius facta est mentio. ¶ Si vero contingat singultus propter assumptionem farmacie tunc vt tangit Mesue aut supueēit purgatiōi aut sbsequitur eā. supuētio aūt eius intdū est ppter catartici dispositionē. intdū ppter dispositionē matie mote p ipm dispositio catartici aut ē cal'itas excedēs nocēs mordicatōe sua aut ē siccitas corrugās et coartās. Factus ppter mordicationē aut pueīt a mā cal'a mordicāte q effūditur ad stōachū sua mordicatiōe irritās vt ōhatur et huius regimen esse patet p ea q dicta sunt i singultu prouenienite a materia calida mordicante qratur tamen eductio materie vomitu aut etiam in solutione ventris vt est tactum et potu refrigerante acuitatem et mordicationē vt ex aqua ordei vel simili q nō

Enula sicca

Ab apate epatis

A farmacia

nomino tedio narrationis. Aut si contingat materiaz commotam esse grossam et frigidam aut esse grossam ventositatem fiat vt predictum est in vtrisqꝫ. ¶ Si vero contingat mordicationem medicine queratur eius depositio et depressio acuitatum vt dictum est. Si vero cõtingat propter fortem euacuationem vt presumptio esset frigiditatis tunc impendatur regimen non naturalium rerum vt ad humiditatem declinet. qualis cõplexionis debeat esse aer patet. ¶ Cibi vero sunt contusa pullorum correctorum cum lactucis aut endiuia aut cucurbita. ¶ Si vero oppungeret fluxus vel aliud conuenit similiter sublimatum pulli. ¶ Item gelatina dulcis. Item pisces petrosi aque bone. Item oua sorbilia et testiculi gallorum &c. de quibus dictum est. Item cibaria facta cum lacte amigdalino de superius dictꝫ. ¶ Item vinum album aut colore mediũ limphatuz subtile mediocri et aliqualiter declinans ad dulce. ¶ Ex medicinalibus vero cõuenit iulep viol. Item sirupus violarum Item zuccarum ro. zuccarum viol. medium inter antiquum et nouum. Et si esset actualis fluxus collige ex dictis competentia. ¶ Item ex cõfectionibus manuschristi cum perlis. ¶ Item diazuccaratum. Confectio de pepone marciapanũ factum cũ oleo ro. aut amigdalaruz. vel nenufa. conuenit loto pluries in aqua simplici frigida vel ros. vel nenufa. et confectio ex pulpis capponis et zuccaro. ex exterioribus vero conuenit inunctio facta collo et spine vt. ℞. olei viol. ℥. j. ß. olei amigdalarũ dulcium. ℥. j. olei de cucurbita vel lactucarũ. ℥. ß. pinguedinis galline recentis. ʒ. vj. lauentur dicta olea ĩ aqua ro. Postea cum cera alba fiat vnguentum & vngentur dicta loca. ¶ Item inungatur stomachus ista inunctione. ℞. olei ro. ℥. j. olei citoniorum viol. ana. ℥. ß. inungatur stomachus et epithimetur cor aut epar aut stomachus si appparuerit signa caloris epithimatibꝰ tactꝫ & tãgẽdis. Renibꝰ vero fiat isto stãte inũctio ex ĩfrigidãtibus oleis supiꝰ descriptꝫ p Mes aut ex oleo ro. & modico aceti qꝺ est meliꝰ. ¶ Sequitur regimen vertiginis.

Sequitur regimen vertiginis et scotomie que in febre cõtingit seruentur ista que Auicenna tãgit pma .iij. tractatu .v. de ṽtigine vt vitet inspectus omniũ rerum citovoluẽtiũ pfũdatarum rerum aut altarum valde etiam terribiliũ valde et intẽsarum in sua obiectione: auditus etiam sonorum altorum et horribiliũ. Itẽ omne accidens anime vel intensum et illatũ cito corpori. Et si cõtingat ṽtigo a vaporib9 a toto corpore eleuatis tempore febris fiat colliriũ de melle. post cuius operationẽ fiant fricationes corporis et cruriũ deĩde aliorum extremorum. vt ad interiorum etiam et brachiorum. Item cõueniũt vẽtosationes circa nates et circa pulpas spatularũ posite cõueniũt refrigerantia et phibentia euaporationes et ascensus vaporis vt sunt iulep frigida tacta vt robub et sirupus acetosus simplex. Item fiat cõfortatio capitis post diuersiones epithimãdo cũ hoc leni nõ repugnãte catarro vel alio. ℞. aque ros. ℥. iij. aceti. ℥. j. cõcute bene et infunde pannũ lineũ album estate hyeme ṽo tepidũ. aut epithima ex aqua viol. cum aceto vel cũ aqua nenufar. aut lactucarũ aut simili ex notis aut [illegible] oleo ros. cũ modico aceti fac etiã hũc odorare aqu[illegible] ros. cũ sandal' ru. et modico aceti. ¶ Regimen ṽo naturaliũ rerum satis patere potest Cõtinue post cibũ et potũ capiat bolũ codognate cũ zuccaro sine speciebus. Aut citoniũ conditũ cũ zuccaro sine speciebus aut assatũ. Vel pirũ aut pomũ aut coriandrum conditũ vel correctũ. Aut micã panis infusi alicui robub acetoso ex dictis. ¶ Itẽ si epar fuerit in causa euaporationis sua caliditate aut cor vel spiritualia impendat illi mẽbro regimẽ cũ refrigidantib9 et epithimatib9 aut inunctionibus seruatis in canone euacuationũ. Silr si contingat vertigo ppter vacuitatẽ stomachi vt effluens colera et mordicans sit causa agitationis et cõmotionis spirituũ visibiliũ: attendat enĩ eductioni cum vomitu vel eductione ventris: postea vigoret stomachus cũ assũptione robub acetosorum de quib9 dictũ est. ¶ Et similiter

si afflictio sitis vel famis contigerit aut euaporatione acutarum et morbiliū tēpore euacuationis cibetur patiens aut potetur refrigerātib⁹ et vigorātibus stomacum Et si ꝓhibētur euaporatiōes :quale est ꝙ dictū est. Aut iubeatur infirmo:motus:locutio:et alia tacta sunt sup. Item camera:sit obscuri aeris. ¶ Si vero euenerit vertigo ex nimia abūdantia sanguis:in toto euaporante:ad caput premissa secum eductione:siue cōmuni minoratione:cum cassia.aut manna:aut decoctione lupulli:attēdatur ad flobotomandum : non deficiente virtute : et flobothometur basilica dextre partis vbi euacuare propo nis cū attentione notabilis diuersionis: aut si non intēdis diuertere tātū. Sed minus medietate eam alio quo modo equaliter: aut quasi euacuato flobothoma venā mediam siue cōmunē aut nigram. Et si cum hoc intenderis ad inmediatius euacuādum:tūc erit conuenientior flobothomia cephalice. Deinde si intēdis imediate euacuare:et diuertere a parte anteriori ad posteriora : flobothoma venā q̄ est post aurem. De qua dicit Auicēna prima iij.tractatu.v. in cura vertiginis. Est enī optima i cura vertiginū materialium:et quandoque flobothometur:nō solū in vno latere ymo in duobus:secundum Mesue existente magna repletione:et quasi in toto. Et si ex altero laterū facere volueris:tamen ex dextro magis fiat ꝙ sinistro. Aut etiā cōuenit scarificatio cartilaginis aurium:quā Mesue dicit valde cōpetere. Item conuenit ventosatio crurium aut coxarum vel natum:et ventosatio pulparum spatularum : et ventosatio sup collum facta. Item conuenit secundum Auicēnam cauterizatio dictarum partium siue venarum: q̄ sunt post aures dicēte Auicenna allegato capitulo .Et quādoque cauterizatur dicta vena proprie:scilicet:in vertigie:cui⁹ causa est accessus:vapor ex corpore i quacūque via eleuetur. Itē rege infirmū si in solo capite esset sāguis abūdātia:per flobothomiam cephalice:et per ventosas tactas. Et in omni⁹ vertigie vide quod ditū est pluries:si aliqua euacuationum sanguis retēta sit:tūc ad illā prouocādum redi aut

equipollenter fac. ¶ Rege post ꝑ non naturalia debite aut per aerē declinantē ad frigidū ⁊ siccū. talē per naturā vel artificiū pōt regi per cibos ēt frigidos quales sunt gelatina ⁊ sulcida aut ptisana ordei cū succis granatorum vel agresta que per te vide᷑. ⁊ alia nō naturalia similiter rege. ¶ Item ex medicinalibus cōuenit sirupus acetosus simplex. aut iulep ros. aut robub acetosa dicta vel alia remissiua caloris vel feruoris coriandrum conditū vel correctū cōuenit in isto casu aut sirupus factus ex decoctione coriādri Aut si volueris frigidius. ℞. mucillaginis psillij. ʒ. j. ß. aque. ro. ℥. ij. zuccari ℥. j. ß. concute bene inuicē et in potu tribue ⁊ ex Mesue sumit᷑. Aut cape mucillagines seminis citoniorū ⁊ idē fac. Itē ꝯueniūt alia satis nota ꝓhibentia feruorē prunorū tamarindorꝫ ana. ʒ. ij. coriandri correcti. ʒ. j. viol᷑. tertiaꝫ. M. j. fiat decoctio: deinde coletur ista et ī aqua post colaturā. ℞. cassie aut māne. ℥. j. ß. deinde timporibus ⁊ fronti fiat epithimatio ex oleo ros. ⁊ modico aceti secū concusso. Itē fiant odoramēta tacta et adde cāphorā si vis. ¶ Si vo causa vertiginis sit humor colericus si cū eo peccauerit sanguis fiat flobotomia leuis postea transi ad digerendū humorē si sit vehementer calidus aut sicc᷒ cū sirupo viol᷑. vel simili. Postea euacua vt Auic. ⁊ Mesue tangūt cū pillulis de yerapigra aut ī fusione aloes aut cū mirabol᷑. aut infusione mirabol᷑. citrinorꝫ vel māna vel cassiafist᷑. ¶ Itē in hoc casu cōuenit regimē declinans ad frigidū ⁊ humidū aliqual᷑r vide ꝑ te ⁊ ita dic de odoramētis et alijs. Si autē fuerint humores melācolici digere vt predictum est et euacua cū pillulis de epithimo aut infusione mirabol᷑. indoruꝫ in aqua lactis. addito manna vel cassia et infusione folliculorū sene. ¶ Si vo sint flegmatici cū sirupo de sticados digerant᷑ deinde euacuant᷑ cū pillulis cochijs aut cū agarico vel manna vel cassia. Et si sint mixti tunc digere cū aqua sticados vel viol᷑. Postea euacua cū pillulis stomaticis descriptione Mes. aut cōfectione de sti-

cados quã ponit Mes.in suo de approbatis auctoritate cuiusdã in ca.de vertigine cuius lr̃a hȝ ita.Confectio de sticados cuius iuuamẽtũ est sublime ad vertiginem cuius materia est flegmatica et colerica.⁊ alia lr̃a habet:augmẽtũ ad ru.adaptare possumus addendo mirabol.citrinos cui⁹ descriptio est hec.℞.yerepigre.ʒ.x.agarici epithimi ana.ʒ.iiij.mirabol.indoꝝ emblicoꝝ sticados ana.ʒ.iij.sal.indi.ʒ.ij.confice cum secaniabin et fit dosis a.ʒ.j.vsqȝ ad .iij.cum ieiuno stomacho cum aqua calida siue aq̃ zuccari vel ordei.¶Si ṽo sit causa vertiginis casus vel ꝑcussio: attendat̃ q̇eti ⁊ regimini istoꝝ.In tp̃e ṽo actual vertiginis fiat q̇es ⁊ fiãt diuersiones ⁊ alia diuersiua.Et si fuerit a stomacho vt plurimum est euacuet̃ stomachus.Et sil̃r si ab alio mẽbro attendat̃ regimini illius.Et si materia sit in capite attendatur ꝓprijs euacuationibus que tacte sunt.

¶Regimen terroris in somno.

Regimẽ terroris ĩ sõno ⁊ sõnioꝝ terribilium q̃ tũc ĩ sõno existẽte fe.ꝯtigũt vt plurimũ ꝓpt̃ effumationẽ vapoꝝ hũoꝝ melãcolicoꝝ adustoꝝ ex fe.aut ẽt ciboꝝ corruptoꝝ.Si ḡ cõstiterit in stõacho cibos esse corruptos p̃suppositis eductionib⁹ secũ educant̃ vomitu aut clisteri.Postea regat̃ infirmus ꝑ nõ naturalia debita vt aeris satis tẽperati.Itẽ ꝑ cibos ⁊ potus faciles ad digerẽdũ ⁊ ineptos putrefactioni.sicut ptisana ordei ⁊ panata ⁊ cõtusuȝ pulli correcti cũ agresta ⁊ alia similia q̃ ꝑ tevide.Si non sit causa melancolicus humor adustus p̃mo digere sic.℞.aque sublimationis fumi terre.ʒ.iij.ß.aque buglose.ʒ.ij.aromatizetur cum modico carabe.vt grana.ij.postea sirupizantur.et in.iiij.assumptiones postea diuidatur:post exhibe infusionem mirabola.indorum et citrinoꝝ infusorum in aqua lactis.Et tribue cũ manna aut cassia.Et si causa sit humor melãcolicus nõ adustus regat vt predictum est et apparebit in cura quartane.

¶ Capitulū de non vera frenesi.

Egimen nō vere frenesis ⁊ alienatiōis cōtingentis plurimuz ex eleuatiōe vaporuz ad caput ⁊ contigit pluries adueniente augmēto principio paroxismi vel exacerbatiōis post somnū pluries etiā pro eius regimie queratꝛ pmo eductio fecū ⁊ cōis minoratio clisterio aut suppositorio. Et si nō institerit paroxism⁹ fiat clistere in quo pone de yerapigra. ʒ. j. aut pone. ʒ. j. agarici ⁊ alia iam tacta. ¶ Et instante tamē paroxismo nō est malū imponere suppositoriū de melle cū tribus granis salisgēme et ℈. j. de yerapigra aut agarico. Deinde fiāt ligature coxarū ⁊ cruriū ⁊ adiutorioꝝ. ¶ Item fiant fricatiōes fortes ⁊ dolorose extremoꝝ. ¶ Item ponanꝛ ventose super natibus etiā instāte paroxismo ⁊ etiā post sup pulpas spatularū ⁊ replicenꝛ pluries. ¶ Itez in potu detur aqua ordei cum vino granatoꝝ aut cū alio liquore frigido acetoso. ¶ Item si appareat flāma magna circa cor ⁊ spiritualia attendatꝛ epithimatib⁹ cordis non oppugnāte repletione aut retentiōe caloris aut saltē eligatꝛ aer frigidus ⁊ anhelet sup aquā roſ. frigidā. Item colluat sepe os cum aqua ordei vel frigida vel sibi simili. Itez teneat linguā bene abstersam ⁊ mundā. Epithimetꝛ frons cum aqua roſ. ⁊ timpora ⁊ modico aceti aut alio simili ex infrigidātibus notis. Itē odoret infrigidātia ⁊ prohibentia ascensuz vaporum cū tactis.

¶ Capitulū de motu spasmoso.

Regimen motus spasmosi qui si contingat ex ventositate grossa regatur regimine de quo habetꝛ. ij. iij. in fe. tamen pestilentiali sincopali. vide hunc motū cōtingentē ex venenosis vaporibus delatis cerebro ⁊ partibus neruosis in quo casu attendatꝛ euacuationi predictorū. Et in isto casu cōueniret digestiuū pmo repressiuū ma-

le materie. ℞.aque buglose.ʒ.iiij.aque rof.viol. ana.ʒ.
j.ß.aque sticados ꝛ nenufar.ʒ.ß.bulliāt inuicē deinde
aromatizenł cuꝫ ambꝛe.gra.iij.sandal.rub.℈.iiij. Et si
valde intensa fuerit caliditas ꝛ nō abhoꝛreat infirmus
valde addał camphoꝛe.gra.ij.Deinde iupilizeł cū suf
ficienti quātitate zucchari albi ꝛ sumat in quattuoꝛ vi-
cibus.Deinde.℞.agarici mirabolo. citrinoꝝ ana.℈.ij.
ß.spice salisgēme.ana.℈.ß.infundantur puluerizata in
aqua buglose mellita.Deinde.℞.māne.ʒ.j.ß. maioꝛan-
do aquā buglose aut mellitā aut infunde p̄dictis sirupū
acetosum simplicē. Postea dissolue totū in aqua buglo
se. Post euacuationē attende coꝛdialibꝰ ꝛ odoꝛamētis
confectionibus ꝛ alijs tactis sicut cibaria infrigidan-
tia vt acetosa ꝛ gelatina. ¶Si etiā nō valde pꝛohibeł
caloꝛ nō esset inconueniens post euacuationes capere
℈.ij.vsqꝫ ad.ʒ.j.tiriace antique cū.ʒ.ij.aque rof. aut vio
la.aut nenufar.aut succo granatoꝝ vel cerasoꝝ vel si-
miliū. ¶Item fiant fricationes partiuꝫ inferioꝝ. Item
colli cum oleo amigdalino.Aut si institerit caliditas ꝛ
siccitas cum oleo violarū.Fricel etiā pars que moueł
spasmoso trahendo deoꝛsum.

¶Capitulū de doloꝛe pulpe cruriū.

Egimen doloꝛis pulpe cruriū qui si con-
tingat tēpoꝛe frigoꝛis aut rigoꝛis rega
tur regimine calidoꝛū qui si cōtingat in
se.sicut contingit pluries ꝓpter ventosi
tatem grossam aut ꝓpter frigiditatē qꝛ
crura tenuioꝛa discoopta calefiat pan-
nus et apponał cruri.Aut fiat sacculus
ex mileo ꝛ floꝛe camomille ꝛ aneti:ꝛ infundał spongia
dicte decoctioni ꝛ bene expꝛessa ꝛ calida applicel pul-
pe cruris.Aut ponał ventosa sup locū dolētē. Similił
si doleat ꝓpter frigꝰ extrinsecū cōferūt p̄dicta remedia
Si vō doleret cū quadā ꝯctione marie siccitate apparē
te attendał inunctionibus humectātibus tactis.

¶Capitulum de grauitate membꝛoꝛū.

Equitur regimē grauitatis siue pōderositatis mēbrorum q̄ si ↄtigerit ꝑpter humores grossos in visceribus et q̄si toto exn̄tes attendatur digestiōi. p̄mo. Recipe. oximelis simplic. ℥. j. ℞. aque sticados aq̄ saluie: aque rorismarini ana. ℥. j. misce et sumat quattuor vicibus. Deīde purget cū pill. cochijs. ℈. j. Aut si materia fuerit mixta purget cū dyafinicōe aut electuario indo. Aut si materia fuerit melācolica sic purget cū pillulis indis aut de epithimo: et si sit mixta cū agaric vel stomatic. In hoc casu ↄuenit etiā ↄfectio Mes. tacta in regie ṽtiginis. ¶ Si ṽo cōtigerit ꝑpter corpis siccitatē rege vt tactū est ex hūectātibus. ¶ Si ṽo contigerit ꝑpter debilitatē ṽtutis motiue p essentiā attēde refectioni ṽtutis ex pte regīs nō naturaliū p̄mo vt eligatur aer tēperatus vel tēperate declinās ad frigus aromatizatus vt dictū est in regie acutarū. ¶ Itē exhibeamus cibos resumptiuos vt cotusum pulli aut pdicis aut fasiani aut sublimatū istorum aromatizatorum et lotorum cū aq̄ ros. aut buglose aut vino citoniorum aut decoctione carniū p̄dictarū: aut aqua carniū p̄tactarū. Itē cōueniunt carnes auicularum testiculi gallorum conditi cū amigdalis dulcibus. Itē cōueniūt grana pini recētia tenta p̄mo in aqua zuccharata. Itē oua sorbilia. Itē ex potibus lipha tū bn̄ vinū medij sapor cū leuissima declinatiōe ad dulce. Cōueniūt ↄfectiōes odorамēta et alia plura tacta.

¶ Capitulum de fetore oris.

Equitur regimē fetoris oris de q° loquēs Auic. ij. iiij. de signis sumptis ex pte lingue et oris sic dicebat. Scias q vehemētia fetor oris in egritudinibus acutis est mortal significatio. Qm̄ sigt corruptionē hūorum oīuz: q2 cū fetor oris nō tm̄ cuz fe. acuta ↄtingere possit imo i alia febre ex mult causis et multiplicit regimini attendat. Si g° ↄtingeret ex putrefactiōe gingiue aut carnis circa dētes exn̄tis atten

daẽ mũdificatiõi dentiuꝫ cũ iñstrõ debito. Postea adde acetũ decoctiõis saluie ⁊ idẽ fiat. aut mastĩ. aut gar. aut galãge. Aut colluaẽ bñ os cũ isto ⁊ fricet gigiue cũ toto ifuso aceto: aut sumaẽ acetũ decoctõis saluie ⁊ idẽ fiat. Aut. ℞. rorismarini. Et si non eẽt horribile sumaẽ acetũ decoctiõis mirre aut squille ⁊ cũ eo calido fiat vt dictũ est: aut sumaẽ vinuꝫ dulce. Postea. ℞. ligni aloes gar. añ. ʒ. j. zinzi. pipis añ. ʒ. ß. nucleoꝝ mirabo. citrinoꝝ tostoꝝ ⁊ subtilissime pulverizatoꝝ. ℈. iiij. bulliant in dicto vino. deinde fiat collutio vt dictũ ẽ. ¶ Si vo fuerit putredo maior adhibe remedia fortia q̃ tãgit Aui. xvj. iij. caplo de fetore oris. Et si cã fetorĩ sit dens putridus si ratificationẽ facere potes cũ radẽtibꝰ ⁊ exiccãtibus dictĩ: aut cũ aq̃ vite colluẽdo fac ⁊ si nõ vꝫ eradica. ¶ Et si cã fetoris sit retẽtio cibi intra dẽtes aut intra foramẽ dentis mundificeẽ cõtinue dens post cibũ ⁊ colluatur bene os cũ vino ⁊ cum pãno lineo bene mũdo tergãtur gingiue ⁊ dẽtes. Solet etiã foramẽ dentis ĩpleri auro. ¶ Si vo cõtingeret fetor oris a catarro retento ex oppilatiõe narium attendaẽ deoppilationi nariũ cuꝫ dictis loco suo. ¶ Si etiã cõtingeret ꝓpter cibũ aut potũ corruptũ in stomacho sicut plurimũ est educaẽ vomitu aut lenitiõe vẽtris medicĩa superiꝰ adhibita aut clisteri ⁊ vtaẽ cibis ⁊ potibꝰ facilis digestiõis. Si vo ꝯtingeret ꝓpter humores colericos putridos cũ frigida aut si missi fuerit a stõacho ab epate. aut cistifellis tunc attẽde vt pluries dictũ ẽ meliorando epar ⁊ cistifellis euacuãdo deĩde alterãdo ne mlẗiplicet dictos hũores. Colera vo extñs ĩ stõacho educaẽ võitu aut sirupo acetoso simplici ⁊ aq̃ ordei tepide. deinde si hũor sit explete eductꝰ vomitu admiscenẽ nõ naturalia declinãtia ad fridũ vt aer. et cibi acetosi tacti ⁊ succi acetosi. ¶ In isto tñ casu cõmẽdat Auic. crisomila recẽs aut ꝑsica ⁊ siĺia. Tñ qꝛ isti fructꝰ sunt dispositi putrefactioni eligãtur potiꝰ predicta nõ matura cõplete ĩmo acetositatem habentia aut citonia aut pira. Similiter vinum sit bruscum

pauciferū limphatū. Pisces cōditi ⁊ acetosi cōueniūt. ¶ Si aūt humor est educibilis sic vomitu educat solutione vētris cū pillulis aloeticis cōibus aut yera simplici aut māna exhibita cū decoctione lupuli. aut cū cassia vel fil'i. vt decoctione prunorum vel succo ro. ru. aut cū infusione agarici vel reubarbari aut mirabolanorū citrinorū. Deinde attendat vigorationi stomachi cū iulep acetoso. ¶ Si vero hūor sit flegmatic⁹ petat etiā eductio vomitu cū oximelle simplici ⁊ aq̄ decoctiōis raphani. Deinde attendat regimini ne multiplicet flegma. ¶ In isto tamē casu cōmēdat Auic. triserā minorē descriptā in. v. ¶ Itē conuenit yerapigra Gal. si volumus vigorare cū agarico. Itē pillule etiā de ipa. Itē elephāgine. Itē stomatice. Itē cōmendat Auic. pillas de galāga. Et hoc est earū descriptio. ℞. gar. galāge ā. ʒ. ß. musci cāfore grana. iiij. obmitto dosim⁹ Auic. piretri. ʒ. j. aloes. ʒ. iiij. sinapis. ʒ. j. fiant pillule cū vino. Vel. ℞. pulueris yerepigre. ʒ. iij. myrre. ʒ. j. musci ambre cāfore ana. grana. ij. fiant pille cum sirupo acetositatis citri. Itē post euacuationes cōuenit zinziber cōditū. Itē ciminū cōditum gar. cōditi. galāga cōdita. cipi cōditi cum vino. zinzib. aut cōditū cū zuccaro. ¶ Itē kebuli cōditi. Cōuenit etiā acetū sq̄lle aromatizatū cū cinamo ⁊ mace facta collutione aut sirupizatione cū melle et sumpto ad modum sirupi. ¶ Item aliqua simplicia cōueniunt vt thus lignū aloes cinamū cortex citri cubebe gar. nux muscata. mastix macis spica zinzib. galanga. cipi calamus aromatic⁹ sandaraca storax calamita ambra muscus. ¶ Frigida vero sunt rob. camfora sandali lambrusca ambra myrt⁹. ¶ Ex compositis vero calidis tyriaca metridatū dyamuscū dulce et amarum. ¶ Electuarium de gemmis dyacinamomum dyambra diagalanga trifera seracenica. descriptione Mesue. ¶ Si vero contigerit fetor nimia acuitate humorum et adustione adhibeantur repressiua acuitatis ex aromaticis acetose siue acetosis aromatizantis aromatibus frigidis

preeuacuatis humoribus adustis cum medicinis pro
prijs.

¶ Capitulum de alcola

Equitur regimē alcole et si apparuerit repletio sanguis fiat floia de vena cephalica aut mediana. Aut si fuerit magna replo i toto et fuerit intēsio diuersionis de basilica: deīde colluat os cū aq̄ ro. aut cū aq̄ decoctionis ro. vel mirti vel modico zuccari vel modico vino granatoꝝ muzoꝝ aut si fuerit magnus fumus acetosoꝝ aut cū aq̄ zucchari et modico aceti: aut etiā infūdāt penidie i aq̄ ro. vel viol. vel vino citonioꝝ vel granatoꝝ dulciū vel muzoꝝ. in processū vero iā influxa matia ꝯuenit decoctio liqricie cū vino granatoꝝ dulciū. Ulterius ꝯuenit vinū dulce paucū feru in q̄ bulliāt ro. aut mirtū aut vinū dulce cū modico iulep ro. vel decoctione iuiubaꝝ. Si vero matie rūpant sumat aq̄ cuz modico melle ros. et colluat os aut liniat aq̄ ordei cū infusione zuccari ros.

¶ Capitulum rubedinis vuee

Egimen rubedinis vuee et partium circunstantium et si patiens fuerit puer conuenit iulep rosarum. et alia tacta sunt in principio cure alcole. Cibi vero sint non salsi cum ptisana ordei. panata in decoctione cucurbite vel lactuce vel portulace vel similium. ¶ Item gelatina leuis acetositatis et alia per te vide. ¶ Item si non sit valde puer fiāt ventosationes in natibus et spatulis. ¶ Si vero sit magnus fiat flobotomia in alcola Et si apparuerit peccare humor colericus vel salsus educatur modis dictis

¶ Capitulum de excoriatione dictarum partium.

Egimē excoriatiōis dictaꝝ partiū cōplē duz ē ꝑ mūdificātia abstergētia vt aquā ordei viol᷑.vl᷑ rof.ꝑsuppositꝭ semꝑ euacuatiōib⁹ vniuersalib⁹.Itē ꝯuenit vinū dulce post dictuz regimen decoctiōis mirti aut cū succo granatoꝝ dulciū aut cū vino citonioꝝ.Itē decoctio iuiubarū ⁊ alia que ꝑ te vide vel collige.Itē vinū dulce decoctiōis sandalo.rubeo.⁊ corralloꝝ rub.aut decoctio glandiū recentiū.

¶ Capitulū de inuoluntario mictu.

Equit̄ regimē inuolūtarij mict⁹ aut egestionis ⁊ q2 ista ꝓm plurimū ꝓpter debilitatē cōtentiue virtutis ⁊ ꝓpter debilitatez cereb. et neruoꝝ attendat̄ ad confortationē cereb.⁊ misce cū sacculis odoramētis ⁊ inunctiōibus.⁊ si appareat repletio ex humorib⁹ flegmaticis educant̄ ꝓprijs eductiōib⁹.Si ꝟo apperet debilitas cerebri ꝯfortet̄ ēt cerebrū cū odoramētis ⁊ alijs q̄ collige ex.j.iij.⁊ sil'r si fiat īpotentia mingēdi vltra cās instrumētorum vrine q̄s videre debes.xix.iij.vide si ebetudo fuerit sensitiue virtutꝭ vt inde ebetetur expulsiua naturalis ⁊ tūc attende de sacculationē cerebri ⁊ fac hūc sacculū superi⁹ dictuz ⁊ inunctiōes colli.Unge etiā circa testiculos ⁊ virgā siue inter eosdē cū oleo scorpionū aut lilioꝝ alboꝝ.Et impone foramini ꝟge modicū succi cepe aut squille si fuerit maior indigētia.vel pone virgā in decoctione mentastri aut calamenti aut sauine aut rubee tinctorū vel apij vel petrosilij vel sparagi.

¶ Capitulum de apertura oris.

Egimen apture oris q̄ si naturalis fuerit ei⁹ curā obmitto nisi contigerit sicut sepe euenit post grauationē ꝓpter oppilationē aut strictura nari:tunc em̄ attēdat̄ de opilatiōi nariū ꝑsupposita mūdificatiōe corꝑis ⁊ fiāt deoppilatiua ꝑdicta. Si ꝟo ꝯtingat in ꝓcessu febris vt siccitatē cōprehēdam⁹ in cā ⁊ caliditatē attēdam⁹ infrigidātib⁹.

& humectātib⁹ & odoramētis aut caputpurgijs aut fiāt odorамēta ex aq̄ & decoctiōe viol'. & eodē mō caputpurgia lactuce aut salicis & siliuz tactorꝫ. Itē inungat̄ collū ex oleo viol'. aut de salicib⁹ vl' lactucis. Itē embrocet̄ caput cū ista embrocatiōe. ℞. viol'. matrū. viol'. lactucaruz ana. ℳ. j. folioꝝ salicū. ℳ. ß. ordei. ʒ. ℳ. j. fiat decoctio in aq̄ fluuiali & embrocet̄ caput. Itē attēdat̄ humectationi ex ꝑte aeris & fit ꝑpe inundationes aquarū & corrigat̄ vt dictū fuit sup regie acutaꝝ. ¶ Itē cibi sint resumptiui vt ꝯtusa pulloꝝ aut sublimatū cum aq̄ viol'. Itē ꝯueniūt cōtusa ꝑdicū & fasianoꝝ. Itē carnes capretine valde iuuenes puto tñ meli⁹ esse vt sole exhibeant̄ pulline. ¶ Ex cibarijs ꝯuenit panata ī brodio pulli aut panis īfusus ī eodē brodio. Itē coctio cucurbite aut peponis aut spinachie aut lactucarū. Vel sumatur pullus paru⁹ & impleat̄ venter ei⁹ prunis bñ maturis & coquat̄ in furno aspsus etiā leniter cū pinguedine recētis capponis. ¶ Itē ꝯuenit aq̄ carnis de qua dictū est. Cōuenit lac amigdalarū cū pulpis galline aut capponis subtilissime cōtuß aut ꝯtrit ꝫ addēdo modicū aq̄ roß. cū modico aceti agreste & zuccharo. Itē conueniūt vitella ouoꝝ lac azininū vel muliebre de quo dicet̄ in cura ethice. Itē cōuenit ptizana ordei in brodio pulli conueniunt pisces petrini eliti maxime cū sufficiēti lotiōe & cocti in aqua ordei. Item testiculi gallorum & alia predicta. Ex potibus conueniunt vinum paruū non stipticum nec ponticum imo potius declinans ad dulce & limphet̄ continue vinum ¶ Item cōuenit aqua cocta cum zuccharo albo vel aqua ordei cum pauco ordei iniungatur quātū fieri potest. Item somnus non patiatur inanitionez nec repletionem magnam sed diuidatur potius cibatio tota xxiiij. horarum in tres vel quattuor vices. ¶ Item educantur superfluitates per proprias vias et si eligatur clistere fiat hoc. ℞. decoctionis galline aut capponis lib. ij. aut vnciā. j. semis aut. j. ßm quātitatez corꝑis. olei viola. ʒ. iij. cassie. ʒ. j. pul. zucchari. ʒ. semis fiat clistere.

Accidentia aīe extrema vitet gaudeat delectet iuxta possibile. de coitu ꝟo nō expedit dicere. Item nō oppugnāte alio cōuenit balneū decoctionis violaꝝ matrum viol. lactucarū folioꝝ salicis. Et post balneū inungatur collū ꝛ spina oleo viol. ꝛ timpora ꝛ frons. Ex medicinalibus cōuenit iul. ros. viol. nenufar. ꝛ lactu. cucur. melonis. Item cōfectio de cucurbita vel melone. Item poma dulcia condita cum zuccharo vt apia ꝛ similia. Itē conuenit marsapanū cum oleo viol.

¶ Capitulū de febre tertiana pura.

Oportet vt rememoreris regimīe tertiane pure tacto in p̄senti caplo. et diuidit in duas ptes p̄ncipales ſm duplicē colericā materiā purā naturalē ꝛ genitaz ex putrefactione siue adustione sanguinis quā Auicē. tāgit p̄ma p̄mi caplo de humorib⁹ regimē tertiane pure q̄ a pura materia ꝓuenit. diuidit in duas p̄ncipaliter ſm debitam administrationē nō naturaliū rerū ꝛ medicinalium. ¶ Pro p̄mo ab aere incipiendū quē eligamus frigidū non nimis tn̄ tertiana existēte in p̄ncipio vniuersali ne sua frigiditate nimia constringat siue opilet poros: deīde cū frigidis aromatizet. Venio scdo ad cibū ꝛ eligātur declinātes ad frigidū naturalit ꝛ artificialiter ꝛ bn̄ tuti esse debem⁹ ne in tertiana exhibeam⁹ calida ꝛ est cā clara ꝛ ꝓ isto est lr̄a. vij. Viatici ī cura tertiane sic dicēt: qꝛ ī febre molestū est gen⁹ putredinis: caute caue ne dent res calide ne forte colera rubea suo acumine cerebrū ascēdat ꝛ apostema faciat: ꝛ infirm⁹ frenesim īcurrat q̄ febris tardior ꝛ molestior qꝛ colera rubea ex mobilitate sua ꝛ velocitate cū acumie suo nō patit peccare infirmū nec errare medicū. ¶ Cib⁹ igit q̄ cōuenit in p̄ncipio vl'i dꝫ esse ptizana facta in brodio pulli alterata cū lactuc aut cucur. aut portulaca aut acetosella: aut cū p̄ runis vel piris vel pomis aut panata vel panis infusus in brodio pulli ꝛ decoctiōis spinachie.

¶ Et regulariter nō cōuenit caro ꝓpter tñ cōem errorē Et q̄ infirmi ꝛ eoꝝ affines volūt assumere carnes dent pulline elixe vt extremitates illarū ꝛ carnes humeroꝝ vel alarū. ¶ Itē saltiz florētie satꝫ a ꝑncipio volūt cōtu sum si parū ibi opꝫ dare sit pullus ꝯtusus alteratus vt dictū est: ꝛ sit paruꝰ nō pinguis ꝛ cōtundant ale pulpa interioꝝ exclusa. Pullus sit quātitatꝫ ſm corpis dispo sitionē ꝛ etatē ꝛ alia plus aut minus indicātia de cibo aut ꝯtusuz sturiōis vł fasianiculi. Sublimatū nō placꝫ mihi: tñ si expedit parū exhibere corrigat pullus vt di ctuz est. Lauet eñ ante sublimationē cū aqua lactuca rum aut viol. vel ros. nec ꝑtes pingues ponant ad sub limādū. ¶ Itē ex piscibus ꝯueniūt pisciculi tacti petrini cogniti meliꝰ tñ esset stare in ptisana ordei aut panata Ex oleribꝰ etiā cōueniret decoctio cucurbite in brodio pulli aut lactuce vel spinachie: cauti tñ simus ne demꝰ in ꝑncipio nimis infrigidātia ne vie expulsiōis matie ꝯstringant. ¶ Ex fructibꝰ ꝯuenire pñt granata muza ꝛ pruna matura ꝛ imatura: ꝛ matie in corpibꝰ matie sic cis ꝛ valde calidis. ¶ Ex potibꝰ vo ꝯuenit aq̄ zucchara ta aut aq̄ infusionis candorū aut aqua coagulationis zucchari. Julep. ros. vel viol. ꝛ aque ordei. Et qꝛ in vsu est talibꝰ exhibere vinū: in tpe interpollatiōis sit vinuz aquosuz albū. Deinde saltiz limphatū cū aqua simplici cocta in qua sit potiꝰ virtus vini q̄ꝫ vinuz. In cibatione aūt ꝛ potu in dicta tertiana diuisa sit potissimū duplex magis realr operādo. ꝑmo ex ꝑte tēpoꝝ vniuersaliū: vt in ꝑncipio sit dicta grossior nō repugnante aliq̄ vt dixi sup libro afforꝫ. vt multa repletio q̄ indicauerit tenuita tem q̄ꝫ remissio ꝑncipij indigeat ingrossatione. In au gmēto aūt ꝛ statu subtiliori dieta vtimur vt vbi ī ꝑnci. debeamꝰ dare iuxta cōem errorē cōtusuz pulli demꝰ ꝑ cipue panatā vel pōt fieri diuersitas rōne quātitatꝫ vel subtiliatiōis vt pōt dari ꝯtusum subtilius. Aut ex pullo minori hñdo mēti cōe illud ꝑme particule afforꝫ. ꝯmē to. iiij. dietaꝫ subtiliari ex ꝑte qualitatis aut quātitatez

nutrientis etiā p̄ma.j.cap̄lo.j.Tenendo etiā menti istā
regulā gradatī debere saluari nō debilitata valde vir-
tute ꝓpter essentiā.¶ In declinatione ꝟo vl̄i ingrosse-
tur dieta ex parte quātitatis et qualitatis et ita grada-
tim intendetis ad ingrossationez procedente declina-
tione vt ꝑueniat ad testiculos galli. vitella oui ꝛ fil̄ia.
aut pullū minutim incisum. Comēdat etiā Auic̄. lȝ nō
sit in vsu cerebrū edi nō existēte nausea.etiā intellige ce
rebrū galline ꝛ testiculos alios de q̄bus dictū est. Item
cōueniūt in declinatione gelatine ꝑdicū aut pulloꝝ si-
ue perdiconuz aut fasianorū.¶ Itē pulli leniter assi de
quib⁹ dictū est cōditi cū vsualibus ꝛ domesticis acetoꝝ.
¶ Itē auicule in rubis degētes ꝛ a supfluitatibus mun-
de condite etiā debito modo:diuersificaꝝ etiā regimen
cibi ꝛ pot⁹ in quiete fiendū ratione p̄me ꝛ vltime ꝑtis.
Nā cibatio cibi ꝛ potus qui fiunt post declinantē ꝑoxis
mū ꝛ ductis debite vaporibus ꝛ fumis ꝛ alijs supfluita
tibus possunt esse grossiores.q̄ ꝟo fuerunt in scd̄a ꝑte
aut vltima ante ꝑoxismū ꝑ quattuor horas minus gros
se debent esse vnde pluries nisi intendamus repugna-
re fluxui colere ad stomachum exhibem⁹ ptisanā ordei
ex aqua simplici factam aspersam et clare agreste aut vi
ni citoniorum murorū succo arancij. vel damus oppu-
gnante stomacho ab acetosis a p̄ncipio morderi ptisa-
nam solo zuccaro asꝑsam.Aut exhibemus panē predi
ctum lotū. Memora tamē h̄ ꝙ mica panis mediocri-
ter fermentati ꝛ vt est debite pinsatū tertie diei ꝛ debita
decoctione aut scd̄e teraꝝ et infundatur aque frigidissi
me et debite lauetur ter.illa mūdata : deinde asperga-
tur vino aquoso:aut melius vino granatorum murorū
cum debita quantitate zuccari aut propter stomachum
sit vinum granatorum sit succus arancij dulcis aut si-
miliū de quo dictū est.Aut etiā dare potes.ʒ.ij. manus
christi cum perlis simplicis constructi cum aqua rosaꝝ
vel violaꝝ.aut cum perlis aut etiam dyacorallum cum
perlis aut eodem modo dyasandalum, vt ponas sanda

los rubeos loco corallorum. aut si te coactum volunta-
tibus infirmorum aut attinētium vel astantiū visibus
oportuerit dare cibum alium exhibe panatam cibum
christianorum auctoritate Aueroys factam in brodio
macri pulli. aut panem in dicto brodio infusum altera
to pullo vt est tactum. Si etiā cogatur saltem florētie
dare contusum pulli sit valde subtile et ex pulpis abiecta
pinguedine: et sic alteratus pullus vt est tactum et simi-
liter de sublimato est dicendum si etiam opportunum
fuerit dare oua non coquantur cum cortice more florē-
tino in aceto: sed coquantur sub cineribus vt tremant.
Deinde frangantur et aspergantur agresta vel alio suc
co acetoso non valde stiptico aut frangantur et coquā
tur in aqua: deinde cum agresta vel simili cōmedan-
tur et constante virtute vitellos cum albumine lacteo
conuenientiores puto. ¶ Potus autez regulariter dicē
do sit aqua ordei aut iulep violatum cum vino grana-
torum muzorum. aut iulep rosatum cum aqua simplici
tactum. Et modico vini granatorum dulcium aut aqua
zuccarata. Aut si expediat dare vinum sit odor eius
odoriferum siue sit aqua vinata non vinum aquatum.
¶ Nam vt dictum est valde debemus vitare calida siue
inflammabilia. ¶ De motu dicendum qui vitandus est
tempore quietis maxime fortis motus: fricationem ta-
men corporis facere debemus ante cibum expulsum
superfluitatibus debite. ¶ De somno dicendum. Dor-
miat ergo patiens aliquantulum plus q̄ in vsu commu
ni suo maxime colericus licz possit habere instanti-
am. Non repleatur patiens nec valde inaniatur sed
seruetur dicta dieta. ¶ Item expellantur quotidie su-
perfluitates per loca debita per naturaz aut auxilio ar
tis qd̄ tāget. Accidētia aīe oīa excedētia vitet maxime
iram gaudeat delectetur quantū fieri pōt. Coitum vita
re debere satis ɔstat ¶ Expedito regimine nō naturaliū
rerū ad medicinalia veniendū. Occurrēs igit medic⁹ i
firmo tercianario in hora quietis: et vbi sit tēpus faci-

endi: faciat que sequūtur. Si venter sit cōstipatus: ⁊ cō stiterit intestinis esse exiccatas feces: fiat clistere ꝑtim lenitiuū qđ ꝑtim distribuere debemus ex Auicēna prima. iiij. in cura tertiane pure nō inseqnendo ex toto descriptionē istam. vt. ℞. foliorum altee aut malue. M. j. blete et matrū viol. aā. M. ß. iniubaꝝ sebesten. liqritie mūde aā. ʒ. iij. fiat decoctio in aqua: in qua dissolue cassiefistul. ℥. j. olei viol. ℥. iij. zuccari ro. ʒ. vj. sal. ʒ. iij. misce et dissoluto sale cola ⁊ exhibe clistere. Aut replicando predicta. fac hoc. ℞. malue spinachie. matrū viol. viol. mecurial. aā. M. ß. ordei. M. j. fiat decoctio ī qua post colaturam dissolue cassie. ℥. j. ß. olei viol. ℥. iij. zuccari rubei. ℥. j. sal. ʒ. iij. fiat clistere. ¶ Post exitū fecū exhibeat lenitiuū mūdificās mūdificatione cōmuni: remittens etiam feruorem colere vt. ℞. tamarindoꝝ. ℥. ß. fiat decoctio in aqua lb. j. vsq; ad ꝯsumptionē tertie partis. deinde sumantur. ℥. vj. dicte decoctionis: ⁊ in ista dissolue māne. ʒ. x. et in potu tribue. Aut. ℞. dictam colaturam cui inmitte aque duoꝝ granatoꝝ aut dulc; aut musoꝝ. ℥. ij. Scđm lenitiuū ꝙ ex Auicēna sumitur potest esse. ℞. lubleb siue lupuli. M. ß. passulaꝝ enucleataꝝ. ℥. j. fiat decoctio in tanta aqua: in qua dissolue manne ad quantitatem dictam et quantitas tacta sumatur in aq: dissolue manne. ʒ. x. vel ad. ℥. j. vsq; ad. ℥. j. ß. Aut. ℞. etiā prunorū enucleatorū. ℥. j. fiat decoctio in qua dissolue māne ad quantitatē dictam. Aut q̄rto. ℞. sirupi viol. ℥. ij. ß. dissolue in trib⁹. ℥. aque decoctionis prunorū. Aut cape viol. conditarū siue zucchari viol. ℥. ij. dissolue in dicta decoctione prunorū. Aut fiat sirupus de prunis vt. ℞. prunorū enucleatorū siue pulpe eoꝝ. ℥. j. ß. fiat decoctio in lib. aq. j. ad ꝯsumptionē tertie ꝑtis. deinde sumāt. ℥. viij. dicte decoctionis ⁊ sirupizet dicta decoctio cū zuccaro albissimo. Et in huiusmodi sirupo. ℥. iij. dissolue. ʒ. iij. mucillaginis psillij ⁊ in potu tribue ⁊ tribuatur dicta quantitas mucillaginis psillij cū dicta decoctiōe lentiū quod est domesticū vel cū decoctione lupuli. Item ī isto

casu:cōueīt dyaprunis descriptione Nicolai nō scamo-
neata:cuius littera habet:ita dyaprunis:vel dyamasce
non:a prunis damascenis:in ea positis dr:valet ꝓprie
acutis ⁊ pacut ʒ febrib⁹:matie causoni et synocho ī prin-
cipio :et augmēto ⁊ statu egritudinis. Daẗ oī hora diei
sine dyagredio cōfecta. Qd̄ si etiam in declinatōne:pur
gare volueris infirmū:dabis laxatiuū:vt inferius in re-
ceptione preparatum est:in matutīali hora ad modum
castanee:tamē talia cuius descriptio. ℞.prunoꝝ dama
scenoꝝ numero centū:que poni debēt in vase stagneo: ⁊
tātū aque bene capiātur:vel cooperiātur:bulliātqꝫ quo
usqꝫ dissolui videātur. Cūqꝫ aliquātulū fuerit calefacta
siue tepefacta ab aqua extrahant : et crebro supposito
catine pruna in crebro ponātur in manib⁹ tamdiu fri-
cētur:vt nihil preter ossa et cortices remaneāt in cre-
bro:et fiat syrupus:in ista aqua:vbi pruna decocta sunt
de duabus lib. zuccari: in quo syrupo ponatur lib.j.de
pulpis prunoꝝ:et ad spissitudinē coquatur incipiente
ꝯo inspissari ad.ʒ.iij.tamarindoꝝ medulle cassief ʒ dis-
solute ⁊ mūdate cū predict ʒ decoctionib⁹ ℥.j.memēto tn̄
ꝙ in aqua prunoꝝ bulliat ℥.j. mell'. viol'.cūqꝫ ad deco-
ctionē perueniunt perfectam semꝑ cū spatula agitan-
do istaꝝ spēꝝ puluerem:supraasperge qui est. ℞.sanda
loꝝ al.et ru.spodij et reubarb.an̄.ʒ.iij.ro.ru.se.portula-
ce se.scariole berberoꝝ succi liquiritie draganti an̄.ʒ.ij
se.melōis citruli cucurbite mūdate.an̄.ʒ.j. misceāẗ oīa
et :confice vt dictū est:dos est a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.℥.ß.cū aqua
zuccarata. Aduerte tamē hic. ꝙ in principio valet hec
confectio:non adiuncto puluere isto. Cūqꝫ ad decoctio-
nem peruenerit:⁊c. Item in isto casu:conuenit fructuuꝫ
aqua descriptione Mesue:cuius descriptio: aqua fru-
ctuum seminis et colere:feruorem reprimit.⁊c. ¶ Item
si queris minorationem propriam et non communem
solam:potest competere hec decoctio. ℞.lupullorū. M
ß.prunorum tamarindorum .an̄.ʒ. iij. fiat decoctio :in
qua dissolue manne.℥.j.ß,cum zucco rosato et zuccaro.

ad modum electuarij: et tribue ad comedendum. Aut forma cassiam: ad modum dactili. aut cape aloes: et infūde aque ro. aut aque viol. et laua bene: et ex eo forma pillulas cū mirra lota et croco. ¶ Si vero peccaret cū colera sanguis post clistere lenitiuū vel post lenitionem cōem ex assumpto per os factā fiat minutio ex basilica dextra vbi magis inferioribus euacuare proponis et ab epate et a partibus cordis. ¶ Ubi vero magis a toto equaliter flobotoma venā nigrā mediā siue comunem. aut si abhorret aut forte non ita constaret virtus flobotomia non potest fieri: ventosentur nates cū scarificatione et intendatur semper fieri flobotomia non existēte febre. Et ita etiā lenitiones et clisteria operādo regulariter. Post flobotomiā vero si stipticus sit vēter clisteri sa lenitiuo et alteratiuo clisteri: et alteratione qua caliditas potissimi facta est intensior ad hec inquiete febris. ¶ Ad digerendū autē transi post lenitionē cōem et propriā saltim cū hoc digestiuo. ℞. sirupi acetosi simplicis ℥. j. ß. vsque ad. ij. aq̄ simplicis cocte cū zuccaro misce. ℥. j. et in potu tribue. ¶ Silr cōuenit iulep simplex acetositatis duplicata aq̄ tacta ad ipm nec credo esse simplex etiā hoc aggregato prohibente decoctionē eius cōpensato aceto et zuccharo et aqua simplici. Et cōueniret magis vbi timeremus laxitatē stomachi nimia lenitate silr posset acetosari iulep viol. Aut sirupus viol. si non abhorreret stomachus acetū. Et si cū hijs qreres stōachi cōfortationē et prohibitionē transitus colere ad stomachū misce iulep aut sirupū viol. aut vinū granatorum muzorum. aut iulep eorum vt. ℞. iulep vel sirupi viol. ℥. j. ß. succi granatorū muzorum maxime aquositatis siue subtilioris partis. ℥. ß. misce et fac inuicē bullire leuissime et in potu cū duplo aq̄ zuccari vel ordei misce et tribue. Aut si nō abhorret acetū conuenit oxizacra in dicta dosi loco sirupi acetosi siue succo pone aquam otimell simplicis vt. ℥. ß. et ita sirupi acetosi simplicis. ¶ Aut si qris confortationem et abstersionem. ℞. mellis ros. colati. ℥. ß.

sirupi acetosi simplicis.℥.j.aq̄ zuccari duplū post assum ptionē digestiui assumpti cōiter q̄ttuor vel q̄nq; vicib⁹ stet nūerus assūptionis in p̄paratione materie. ¶ Si tē taret natura crisim aut tētasset aut tentaturā putares cum clisteri lenitiuo ꝓcede nec de euacuatione tenta. Si vero ante diē crisis oportet euacuare vt alleuies na- turā in crisi materia existente multa tunc minora vt ta ctum est.vt. ℞.electuarij de succo ro.descriptione Me sue.a.ʒ.j.vsq; ad.ʒ.ij.manne.℥.j.ß.misce et dissolue in.℥. iiij.aq̄ decoctionis prunorū et tamarindorū vel iuiuba- rum vel sebesten aut liquiritie.vel.℞.reubarbari a.ʒ.j. vsq; ad.ʒ.j.ß.infundatur in vino albo subtili cum.ʒ.ß. spice:deinde.℞.manne aut cassie.℥.j.ß.aque zucchari aut endiuie cum zuccaro et in potu tribue. ¶ Simili- ter cōpeteret nunc infusio mirabolanorū citrinorū in aqua decoctionis passularum aut in sero caprino aut ī aqua lupuli vel cum manna et cassia. ¶ Post vero com- pletam crisim attende si remanserit vrina valde tincta notans flammam epatis et fiat epithima epati ex tact⁹ super regimine acutarum.replico tamen leue.℞.aque lactucis aut cucurbite.℥.ij.aque endiuie.℥.iiij.sandalo rum rubeorū.℈.iiij.spodij.ʒ.ß.aceti.ʒ.ij.misce et fiat epi thima ante cibū expulsis superfluitatib⁹ et tepidū appo natur. Sis tamen certus epithimare epar quando cō- plete euacuatū fuerit. ¶ Si vero post crisim diminutā oportet euacuare epar considera an natura tentauerit crisim per sudorem et tunc attende infrigidantibus et obstructionibus pororum et alijs tactis prouocantib⁹ sudorem. Et si natura tentauerit euacuare per vrinam exhibe in potu aquam decoctionis seminū frigidorum Et si addatur aliquantulum aq̄ feniculi non erit malū. et si tentet aut si tentauerit euacuare vomitu prouoce tur vomitus et ita de fluxu sanguinis narium est dicen- dum. ¶ Si vero tentauerit euacuare solutione tenta etiam tu euacuare et illud est q̄ communiter tentatur

vnde si nō declinet feb. post dictā euacuationē potes di gerere p̄mo cū sirupo endiuie. vt. ℞. sirupi endiuie. ℥. j. sirupi acetosi simplicis. ℥. ß. aque endiuie aq̄ zucchari ana. ℥. j. Aut si colera apparuerit tibi grossior. ℞. sirupi endiuie. ℥. j. sirupi acetosi de radicibus feniculi vel apij. ℥. j. aque zucchari aque endiuie ana. ℥. j. ß. dētur q̄t tuor vicibus aut aromatizet cū sandalis rub. Vel fiat hic sirupus. ℞. endiuie scariole lactucarū nouiter orta rum ana. M. ß. se. frigidor maturor vt melonis cucurbite cucumeris citruli ana. ʒ. iij. fiat decoctio. deinde coletur in aqua. pone aceti. ℥. ß. deinde aromatiza cū sandalis tribus. ana. ʒ. ß. et post aromatizationē siue alterationē sirupū cum zuccharo albo. Deinde fiat euacuatio p̄mo ex dictis Auicē. vt. ℞. scamonee correcte sufficiēter trite a gra. j. vsq̄ ad. ij. iulep rof. ℥. ij. aque zucchari ℥. j. ß. in potu tribuat. sed hoc non est domesticū. ¶ Secunda descriptio tangitur per Auicē. vt. ℞. mirabola. citrinorū a. ʒ. j. vsq̄ ad. iij. terantur sufficiēter et infundantur dicte decoctioni passular in qua dissolue cassie fistule. ℥. j. ß. in potu tribue. ¶ Aut. ℞. prunor tamarindor passularū ana. ℥. ß. mirabola. citrinor. ʒ. ij. coquantur inuicē postea cola et in colatura. ℥. v. aut. iiij. dissolue māne aut cassie. ʒ. vij. Vel si trāsierit colera v̄sus adustionē. ℞. folliculor sene. ʒ. ij. prunor tamaridor passularum ana. ʒ. j. ß. mirabola. citrinorum indorū ana. ʒ. j. coquātur omnia in aqua fluuiali. ℥. x. ad consumptionē tertie partis. deinde. ℞. aque sublimationis fumiterre ℥. j. et in illo toto post colaturam in. ℥. v. dissolue manne aut cassie. ʒ. vij. Aut. ℞. reubarb. ℈. iiij. infunde in vino albo subtili. ℥. j. aut gra. iij. spice. Deinde cola et exprime vt est tactum cum aqua. ℥. iiij. decoctionis prunor et tamarindorū et modico capillorū veneris misce in aqua et dissolue māne. ℥. j. cassie. ℥. semis. Vel. ℞. electuarij de succo rof. descriptione Mesue a. ʒ. j. vsq̄ ad. ij. manne aut cassie vt dictum est dissolue in dicta decoctione aut in aqua decoctionis lupulorum. Aut. ℞. dyaprunis de-

scriptione Nicolai a.ʒ.ij.vsq̧ ad.ʒ.ß.ꝛ dissoluantur in aq̄ decoctionis lupulorū aut zucchari: deinde in potu tribuatur. ¶Item conuenit decoctio capillorū veneris clarificans sanguinē ꝛ mundificans ipsuȝ a corruptio ne materierū permixtaruȝ ꝛ competit ad acuitatē eius ꝛ coleram cuius descriptio hec est. ℞.capillorū veneris ʒ.j.ß.fumiterre.ʒ.ß.lupulli.viol'.siccarū.añ.ß.ʒ.viij.prunoꝝ.iiij.numero.iuiubarū.xx.coquātur in lib. aque.iij. cum facilitate vsq̧ dum redeat ad libraȝ.j.ꝛ pone in ea cassiefistule.mundate a corticibus suis.ʒ.iij. tamarindorum.ʒ.ij.māne.ʒ.j.reubarba.ʒ.x. fricentur manibꝫ et colentur ꝛ propinetur in mane.ꝛ quādoq̧ ponitur loco aque seri caprini lib.iij.dosis est a.ʒ.iij.vsq̧ ad quinq̧ cum aqua zucchari ꝛ aqua sublimationis fumi terre. ¶Aut.℞.cassie ping.ꝛ bone.ʒ.j.dymāne.ʒ.ij.ß.bñ misce inuicem ꝛ fiat ad modum dactili ꝛ asperge modico zucchari ꝛ ad comedenduȝ tribue.¶Aut.℞.reubar.ʒ.ij.spice.℈.semis.ꝛ.ʒ.j.ß.vini boni subtilis aromatici infundantur ꝛ bene misce subtilissime puluerizata ꝛ post q̄ꝫ siccata sunt fac pillulas cum succo de roß. tribue a.ʒ.j.vsq̧ ad.℈.iiij.Eodem potes facere pillulas ex mirabola.citrinis.Aut etiā.℞.succi roß.rub.recentiuȝ.ʒ.iij.māne.ʒ.j.in potu da cum aqua lupulli. Post vo debitas euacuationes tempta ꝑuocare vrinā dando in potu vinum subtile album. ¶Item ponendo ad bullienduȝ cū cibariȷs suis semina cōmunia.aut cōmiscendo fercula decoctionis emulsionum seminū:aut capiēdo duas radices endiuie ꝛ vnā feniculi.¶Itē in fine ad ꝯfortatio nem epatis confert confectio de sandal' siue triasanda lis descriptione Nicolai dando.ʒ.ij.dicte confectionis siue.ʒ.j.per horas tres ante cibum cuius descriptio est hec.Triasandal'.dicitur a tribus generibus sandalorū scilicet alboꝝ rubeoꝝ ꝛ citrinorum qui illic intrant pro prie valet contra dolorem epatis et stomachi ptisicis ethicis ictericis mane et meridie ad modum castanee datum multum confert.Cuius descriptio.℞. sandaloꝝ

alborum rubeorum et citrinorum rof. zucchari ana so-
lidos .ij. reubarba. spodij. succi liquiricie seminis por-
tulace solidum .j. semis amili gumi ara. draganti seminū
melonum. citranguli cucumeris cucurbite seminis sca-
riole solidum .j. camphore. ℈. j. rof. spodij. quadruplum
& detur in modum castanee. Uel sumatur pulvis huius
totius dragme .j. semis. & cum modico zucchari fiat cō-
fectio solida. vel potes ita facere. ℞. pulueris triasāda-
lorum. ℈. iiij. margaritarum nouarum. ℈. semis fragmē-
torum saphiri iacincti ana gra. ij. subtilissime tritorum
auri. ℈. semis infundatur pulvis aque rosa. et aque bu-
glose duplando aqua rosarum. et cum zucchari albissimi
vncijs sex fiat confectio solida. ¶ Et si velimus confe-
ctionem minus frigidam cōuenit dyarodon descriptio
ne Mesue aut Nicolai dando dragmas tres pro vice.
¶ Post ꝟo euacuationes & in fine tertiane pure licet non
sit vsuale tempore presenti conuenit balneum aque dul
cis tepidum boni aeris in quo stet modicum: post intret
lectum et ibi sudet post sit hora balnei declinante paro
xismo toto. Et si apparuerit cōuenientia prime balnea
tionis iterandā fore opinor. Deinde. ℞. olei rosarum
violarū ana dragmas tres aceti dragmā vnā concutiā
tur inuicem et ex his concussis inungantur spina et re
nes aut sit hora balnei hora quietis a paroxismo distans
siue ordinem sequens vt tibi apparet. Post balneum et
sudationem et post vnctionem fiendam tribue in potu
etiam bene quietato corpore vinum album sapore me-
dium virtute paruum aut limphatum aqua cocta cum
zuccharo. Et ad comedendū exhibe de dicta confectio-
ne vel manuschristi cum perlis & si abhorret confectio-
nem tribue modicum subtilis mice panis infuse vino
post ciba ipsum hora sua tēpore paroxismi quale sit ha
betur ex prehabitis.

¶ Quid sit fiendum tempore rigoris.

Egimen vero seruandum tempore paroxismi quale sit ex prehabitis patere potest. tempore enim rigoris quid sit de cibatione fiendum satis patet. tunc tamē vitetur potus somnus et comestio. Et si reuertaretur ad vomitum vel nauseam iuua vt tactum est cuz aqua zucchari tepida et modicissimo aceto cū sirupo acetoso simplici cū triplo aque tepide aut decoctionem cape seminū cōmunium. ʒ. iij. et cum. ʒ. semis sirupi acetosi simplicis prouoca tu vomitū digito imposito gule aut pēna inuncta vel non inuncta colluat sibi os cuz aqua ordei. ¶ Adueniente vero augmento temptetur debita fricatio et regulariter non bibat. Sed colluat sibi os frequēter et sitim decipiat tenendo in ore candeos aut que dicta sunt in regimine sitis. ¶ Et si doluerit caput aut alia accidentia prefuerint perquire superius in regimine eorum. Adueniente statu alleuia infrimuz pānis maxime circa pectoralia sit aer frigidus aromatizatus. attende etiā siti cum his que dicta sunt. Et si omnino desiderauerit bibere tribue aquam ordei si potes sine alio aut modicum zucchari: aut aquam coctam cum iulep viola. Aut si descesserit laxitas stomachi tribue iulep rosa. et si abhorret ex toto dulcia tribue sirupum acetosum simplicem cum aqua cocta simplici aut tribue alia que dicta sunt ad sitim: cauendo tamen a principio ne stipticis dominantibus in mixtione vtaris. ¶ Si vero fuerit sitis iuxta finem et temptauerit natura sudorem et valde sitiuit infirmus in potu tribue ciphum vnciarum sex aque ordei vel zuccharate. ¶ Deinde leuiter cooperi infirmum vsquequo dormiat et sudet et completo sudore absterge. ¶ Et si iterum sudare voluerit proba. Et si iterum declinata febre dormire voluerit bonum erit. Et si post dormitionē expediens fuerit lenificare ventrem fac cum clisteri vel suppositorio: vel balnea vt di-

xi: licz non sit vsuale: horam balnei ex dictis colli-
ge. ¶ Si vero post complemetum paroxismi remaneat ad
calore aut post completa crisim fac fricationes et si ti-
bi videt epithimare epar epithma et cor ex his q dicta
sunt in regimine acutarum. ¶ Et si constet tibi poros
esse obstructos aut vias vrine aut grossioris materie
aliquid remanserit conuenit tunc sirupus acetosus co
positus ex decoctione radicu frigidarum vt endiuie et
lactucaru. Et si sit expediens facta ingrossatione ma-
iori materiei prebe sirupum acetosu compositum ex de
coctione dictaru radicu feniculi et apij.

Seqtur regimen tertiane continue
ex colera pura.

Expedito regie tertianepure interposite
ex dicta matia colerica proueniente. seqt
regime tertiane continue ex eade matia p
cedete. Cui regime sit r i. ij. ptiendu scz
in regie no naturaliu rex et medicinali
um. pmu coplet silib quib et regime no
naturaliu rex tertiane iterposite nisi q
regime cotinue deberet esse subtili q in ea no est qes
et q est fortior accidentiu. et q natura est magis inte
ta circa materia vnde regularit operando nec hic cope-
teret caro. ppt tame coem vsuz q exhibere oz minoret
inquantu possibile est et sit magis limphatu vinu et ca-
ro ex infrigidatibus correctoru. Medicinaliu vero regi
men sit r vt interpoita: dein est pmo attedendo lenitati cu
clisteri lenitiuo faciedo ipm frigidu et pla alia vide ex
dictis aut exhibedo aliqd lenitiuor tactor p os. Deinde
si apparuerit abudatia sanguis ex admixto colere fecu
fiat flobotomia ex vena dicta et extrahat maior quanti
tas sanguis alio pli q interpollata ppt maiore feruore
colere et sanguinis. Et ppt flobotomia stipticu ventre
oportuerit lenificare fiat linitiuu clistere. vel det p os
linitiuu tactu. et fiant hec oia tpe minoris afflictionis

et distantia ab acerbatione. Et si necessariū fuerit maiorem minorationē ppriavitenr solutiua calida vt scamonea ⁊ silia ⁊ exhibeat māna vel cassia in decoctione prunorū et tamarindorꝝ vt dictū est aut alia q̄ ex regimine tertiane pure collige. Aut si pur volueris addere aliq̄d adde infusionē reubarbari cū vino albo subtili paucifero. Digestiuū ṽo similiter fit sirupus acetosꝰ cū sirupo endiuie vt. ℞. sirupi endiuie sirupi acetosi siplicis ana. ʒ. vj. aq̄ endiuie. ℥. j. aq̄ zuccari. ℥. ij. misce et sumat. iiij. vicibus aut v. Deinde euacua cū isto. ℞. decoctionis seminū cōium viol. passulaꝝ. ℥. v. dissolue cassie aut māne. ℥. j. ß. elec. de suc. ro. a. ʒ. j. vsq̧ ad. ij. et exhibe dyaprunis descriptione Nicolai non scamoneatuz. aut exhibe infusionē reubarb. tactā aut infusio agarici cum sirupo acetose simplici cū aqua decoctionis seium cōium ⁊ viol. ⁊ aqua endiuie sublimata. ¶ Deinde si fuerit oportunū dare digestiuū exhibeatur sirupus acetosus cōpositus cū decoctione seium frigidorum addendo aquā decoctionis feniculi anisi apij. aut aquā sublimationis dictaꝝ vt. ℞. endiuie aque viol. aq̄ capill. veneris aque acori ana. ℥. ij. aque feniculi aque buglose. ān. ℥. j. aceti. ℥. ß. aromatizentur cū sandal. ℈. v. Deinde post colaturam sirupizentur cū zuccaro albissimo. diuidantur in tres partes ⁊ in qualibet partium sumatur aq̄ endiuie. ℥. j. aque decoctionis seium cōium zuccarate. ℥. ij. post assumptionem sirupi vicibus q̄bus apparet assumenduz tribue solutiuū tactum. Posses etiam tribuere infusionem mirabol. citrinorum. ¶ Post euacuationes epithima cor et epar cum epithimatibus dictis. Aut vnge epar vt est tactum in regimine acutarū. Itez conuenit ex confectionibus confectio triasandalorum Item pruna zuccarata vel pira. ¶ Tempore ṽo exacerbationis seruentur modi proportionabiles regimini paroxismi interposite vt quia in principio non dormiat nec cibetur Et si sitietur blandiatur siti colluendo os aut tenendo alia blandientia in ore vt candi et silia.

¶ Item fiant fricationes leues ꝛ deobstructiones pororum. Procedente vero augmento ꝛ in statu non cōuenit potus ꝛ etiam blandiatur siti vt dictum est in regimine sitis. Et si pur cogatur bibere fiat vt dictū est in regimine sitis de potu aque ordei solum vel modicum zuccharate. Aut sumatur aqua zuccharata ꝛ ita transeat vsq ad finem status. Similiter conueniunt prehabiti pot⁹ vt aqua simplex cocta cum iulep viola. aut rosarū aut lactucarū vel endiuie. aut etiā in aqua cocta cū succo arācij ꝛ modico zucchari. ¶ Vinū autē exacerbationis nō conuenit⁹. Et si ꝑpter debilitatē aut laxiuiam virtutis ꝛ stomachi expediat dare vinum sit aquavinata. ¶ Itē conuenit in isto casu mixtura ista. ℞. zucchari viola. ʒ. j. boraginati zucchari buglosati manuschristi cuz plis añ. ʒ. ß. icorporent ad inuicē: ꝛ sumat. ʒ. ß. ꝛ infundat i ʒ. iiij. aq simplic cocte frigide ꝛ post infusionē colet et colatū in potu det. Et si circa declinatiōez apparuerint signa sudoꝝ fiat vt dictū est de adiutorio eius in reg ie iterpolate. ¶ Itē post sudorē aut nōdū vento vel vēturo in declinatione conseruante ꝯuenit somnus ꝛ post somnum fricationes ꝛ alia que per te vide.

¶ Remediū tertiane ꝯtinue ex adustiōe sanguīs.

Habito regimine tertiane interpolate vel continue procedente a materia colerica naturali sequitur regimen cōtinue vel interpolate a colerica materia ꝛ putrefactione vel adustione sanguinis causata. Cuius regimen est sir̄ in duo diuidendum: qꝛ in regimen non naturaliū rerū ꝛ medicinaliuz magis primū regimen est conforme satis regiminibus ꝑhabitis nisi qꝛ magis ad frigidū ꝛ humidū declinare debeat in tertiana interpolata proueniente ex ista materia et ita in continua ꝙ interpolata vel etiā ex predicta colera ꝑpter hanc colerā debet esse calidiorē ꝛ sicciorem ꝛ ꝓbabitur grossiorem. ¶ Regimen vero medicinale seruetur vt est tactum ꝛ liniatur venter cuz clisteri tacto. Aut

℞.viol.matrũ viol.salicũ lactucarum.ana.M.s.aque cucurbite.aque viol.ana.℥.j.fiat decoctio ꝑmarũ rerũ ex qua capiatur.℥.x.aut lib.j.deinde.℞.cassief.℥.j.oleĩ viol.℥.iij.zucchari viol.aut iulep viol.℥.ij.salis.ʒ.iij.cola aut clisteriza ꝛ augmenta clistere ſm corporis dispositionem ꝛ quãtitatẽ.Deinde flobothoma ſuatis alijs ꝯditiõib⁹ habitis.deinde leni ventrẽ vt est tactũ.Deĩde ꝑbe sirupũ tactũ:adde tñ aque sublimatõis fumisterre.

¶ Regimen tertiane nõ pure ex colera citrina.

Equit regimen tertiane non pure cuius non puritas potest esse ꝓpter mixtionez flegmatis ꝛ hoc potissimũ diuidendũ in duo ſm ꝙ colera fit preter naturam ad mixtionẽ flegmatis aquosi vel grossior꜠. A ꝑmo ergo inchoãdũ diuidendo sil'r regimen hui⁹ in regimen medicinaliũ ꝛ nõ naturaliũ inchoãdo a ꝑmo dicendũ de aere quez oportet declinare ad frigidũ ꝛ hũidũ min⁹ tñ ꝙ̃ in ꝑhabit꜠ tertianis sit tñ aromatizat⁹ modis q̃s ex ꝑdict꜠ hr̃e potes.¶ Scõo de cibo dicendũ ꝙ sit grossior ĩ ꝑnci.ꝙ̃ in pura nisi cõiungeret multa repletio ꝓpter q̃s vt al's dixi opz nos plus subtiliare in ꝓcessu ꝙ̃ in ꝑnci.ingrossando tñ maior sit aut minor ſm ꝙ plus a puritate aut ĩpuritate recedit ꝛ ita ſm.ꝙ est lõgior vel breuior:ꝛ ſm alias conditiones plus aut min⁹ cibationẽ indicãtes ꝛ ſm accidẽtia ꝛ mũdificationẽ febriũ ꝛ prolongationẽ paroximorũ:ꝛ ita de potu dicendũ.q̃d de motu ꝛ quiete dicendũ satis cõstat. Et quia fricatiões motui quodãmodo supponant de fricatione dicendũ ꝙ opz esse longiorẽ fortiorẽ ꝛ frequentiorẽ ꝙ̃ in tertiana pura.Causa clara est ꝓpter coleraz esse grossiorẽ ꝛ flegma aquosuz grossius colera:quõ vo debeat fieri fricatio ꝛ q̃bus horis satis ex dictis cõstat. ¶ De somno ꝛ vigilia dicendũ somnus igit minor sit in tertiana non pura q2 maior intentio est ad resolutionem materie:nec tanta restauratio requiritur ex actione caloris preter naturam in non pura sicut in pura.

¶ Posset tamen hoc molestari ꝓpter longitudinē tertiane non pure. Puto tamen vt dixi tenendum: mensura somni sit horarū sex aut septem ad plus. Vitet somnus diurnus quātum fieri potest. Nec dormiat assumpto cibo nisi saltim transactis horis duabus. De inanitione ꝛ repletione cibi ꝛ potus quid sit dicenduz patet per dicta ꝛ euacuatione ꝛ retentione vnde querat valde expulsio superfluitatū per loca ꝓpria. Et querat expulsio fecum omni die bis saltim cum suppositorio cōmuni de melle. Et aliquādo fiat clistere minus frigiduz ꝙ̄ in tertiana pura ſm gradum in puritate: poterit tamen hoc cōmune fieri. ℞. mercurialis blete malue spinachie matrū violarum. ana. ℳ. ß. ordei. ℳ. j. fiat decoctio in libris duabus aque ad cōsumptionē tertie partis. deinde cola vt. ℞. colature librā vnam vsqꝫ ad. ij. in qua dissolue cassief. bone pinguis ab. ℥. j. vsqꝫ ad. ij. ouorum vitella. ij. mell. viola. zucchari ana. ʒ. vj. olei communis. ℥. iij. Aut. ℞. lupullorꝫ blete mercurialis florum altee ana. ℳ. j. ordei. ℳ. ß. fiat decoctio vt dictum est. Deinde. ℞. cassief. yerepigꝫ. ana. ℥. ß. ouoruz vitella. ij. mell. rof. zucchari rubei ana. ℥. j. olei ꝛ salis. vt dictum est. ¶ Venio ad quintū vitent excellentia accidētia aīe ꝛ fiat sicut in tertianis p̄dictis lꝫ minus verenda sint in ista ꝙ̄ in alia tertiana pura alio pari. Quid de coitu dicendū satis constat. ¶ Expedito regimine nō naturalium venio ad medicinaliū qd in multa parcienduz est. Primo in euacuatione materierū cōmuniū ꝛ ꝓpriarū. Secūdo in p̄parationē earū. Tertio in eradicationem earū. Quarto in rectificationē membrorꝫ. Quinto in regimine attendendum in tēpore actualis afflictionis. ¶ Quātum ad primū p̄mo querat lenificatio cōmunis de quo dictum est. Aut vt cōmunior fiat hic lenificatio detur ꝑ os. hoc lenitiuū ꝛ pro parte abstersiuū. ℞. iuiubarum passularū ana. ℥. semis prunorū tamarindorum ana. ʒ. iij. liquiricie. ℥. semis. fiat decoctio in. x. ℥. ad consumptionē tertie partis in qua post colaturaꝫ dissolue

ꝛ misce oximellis simplicis.℥.ij.aut mell'.ros.colati.℥.j.
semis cassie fi.℥.j.mãne.℥.ß.aut si non fit magna impu-
ritas potest exhiberi dyaprunis descriptione Nicolai
siue pulueris tacti.℥.ß.in.℥.iij.aque decoctionis preha-
bite ꝛ dissoluti mellis rosati colati.℥.j. ¶ Si vero opor-
tuerit minorare minoratione vtraqꝫ tunc. ℞.iuiubarũ
liquir.passularũ ana.ʒ.ij.prunorum.ʒ.j.viol'.v. M.j. fiat
decoctio modo dicto in qua dissolue mãne cassie ana.ʒ.
vj.electuarij indi.ana.ʒ.ij.et in potu tribue. ¶ Aut. ℞.
turbith.ʒ.j.zinzib.℈.ß.fac bullire leniter in dicta deco-
ctione.Deinde colef sine expressione ꝛ in potu def. Si
vero facta minoratione cõmuni apparuerit materiã esse
ꝯmixtã sanguini fiat flobothomia: ꝛ quãtitas sanguis
sit in medici cõiectura. Si vero post flobothomiã reman
serit stipticus vẽter leniaf clisteri aut lenitiuo vt tactũ
est.Digestiuũ vero conueniens vt ex Auicẽ.sumitur. põt
esse hoc. ℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.mell' rosati cola
ti vnciã semis aque zucchari.℥.iij.Aut. ℞.sirupi rosati
ro.recẽtiũ.℥.j.oximellis simplicis.℥.semis aque zuccha
ri vt dictum est.Aut. ℞.iulep rosatũ oximellis vt dictũ
est.vel mellis rosati colati.Aut sirupi endiuie.℥.j.mel-
lis rosati colati.℥.semis aque zuccharivt tactuꝫ est. Et
iste diuersitates siruporũ intelligãtur ſm diuersas pro-
portiones calidarum materierum ad flegmaticas sub-
tiles.Et intellige sirupum acetosum ex lactucis siue ex
alijs quorum preterijt sermo.Deinde post assumptionẽ
sirupi exhibe solutiuũ liquidũ vt. ℞.manne ab.℥.j.vsqꝫ
ad.j. semis dyasiniconis a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij. dissolue in
aqua zucchari.℥.ij. aque capilli veneris. aque endiuie
ana.℥.semis.Aut exhibe pillularuꝫ aggregatiuarum a
℈.ij.vsqꝫ ad dragmã vnam.Deinde pertransito alio die
ꝛ minorata materia potes resoluere digestiuum.vt. ℞.
aque endiuie scariole cicoree ana vnciaꝫ vnam semis.
Aque absinthij feniculi ana vncia vna ꝛ fiãt aque sub
limationis sirupizentur cuꝫ zuccharo rubeo.Et sit hec
duarum vicum dosis ꝛ multiplicetur vsqꝫ ad quinqꝫ vi-

ces. Deinde euacua cum hijs que dicta sunt. Post eua-
cuationes conuenit confectio diarodon tacta loco tro
ciscorũ. Et si expedit propter stomachum frigidum ad-
de supradictis cynamomũ. Eius dosim fac. ¶ Tempore
vero accessionis actualis quod fit frigidis satis constat.
¶ De somno cibo et potu seruetur ordo qui tactus est sz
fiant fricationes fortiores. Sed minus de potu in hoc
casu necessarium conuenit. Balneum etiam: quia non
est vsuale et quia maiores requirit circunstantias in
isto casu vitetur. Sed licz scita natura et completa de
clinatione vniuersali et quasi tota euacuata materia
conueniret balneum aque dulcis: tamẽ conuenit aqua
in tertiana pura et in summa alio pari minus frigida
ex parte omnium conueniunt calida in ista febre quam in
tertiana pura. In augmento autem ad coquendum in
cibo ponatur duplum aut quomodolibet aliter plus ra-
dicum endiuie et sub multuplo aque feniculi et ita po-
tu subtiliori aut vino albo magis subtili subutendo in
ista febre et aqua cocta decoctione radicum endiuie et
post etiam in processu ponatur aliquid radicũ feniculi
iste tamen aque non sunt in vsu cõmuni.

¶ Capitulum de febre tertiana no-
ta ex colera vitellina.

Osito regimine tertiane non pure note
prouenientis a colera citrina proueni-
endum est regimen tertiane prouenien
tis a colera vitellina quod eodem modo
bipartiendum est. Et quãtum ad regimẽ
non naturalium dicendum res illas de-
bere declinare ad frigida cum colera do
minetur flegmati. Et attendere debemus magis subti-
liãtib⁹ ꝛ incidẽtib⁹ et magis debem⁹ vitare stiptica ꝛ
grossa in hoc casu naz discurrere per regimen quia pa
tere potest transacto septimo die, et maxime sumptis

minorationibus communibus et cibariis radicis feni culi bulliende etiam sunt. Et post decimūquartum diez maxime precedente minoratione propria aliqd de cap paribus in principio cibationis tribuatur. ¶ Item auri cule infuse aceto tribuantur cocte cuz saluia et roze ma rino vel aliquanto eupatorio vel altero simili aperien- te. De somno patet in hoc casu minorem conuenire q̄ in dictis tertianis. ¶ Item fortiores fricationes. de a- liis patet quid fiendū. Quantum ad medicinalium re- gimen dicendum minorationes communes debere pre mitti cum clisteribus de mente Auicenne acutioribus quorum acuitas ex parte fieri potest vt plus ponatur ī istis aut secundo vbi in primis in puris tertianis cō- petentibus ponebantur solutiua: hic ponatur de yera- pigra vt. ℞. blete mercurial'. matrum violarum an. M ß. ordei quartam. Manipuli vnius fiat decoctio in aq̄ quantitatis solite. Post colaturam. ℞. cassiefistule bo ne et pinguis zuccari rubei ana. ℥. j. yerepigre. ℥. ß. vi- tella ouorum numero duo olei communis. ℥. iij. salisgem me dragmam. j. aut salis communis more solito. Con- sideretur tamen vt ex Auicēna sumitur impuritas gra dus et proportio colere et flegmatis et acuitas cliste- ris et ꝫm hoc varietur. ¶ Aut potes per os linire vētrē primo ex mente Auicenne. ℞. mellis rosꝫ. colati. ℥. ß. si- rupi acetosi simplicis. ℥. ij. bulliat mel siue coquatur len to igne cum. ℥. ij. aque zucchari. Deinde coletur et cola- ture. ℥. ij. semis. vel. iij. sumātur et cum dicto sirupo ace- toso misceantur: deinde detur in potu. vel. ℞. aque zuc- chari albi. ℥. quattuor. in qua dissolue cassie ab vncia. j. vsq̄ ad vnciam vnam semis. ¶ Si vis facere fortius ℞. turbith boni et gumosi. ℈. duos. al's dragmas duas fac bullire in aqua zuccari leui bullitione sine expressi one. Deinde cola et misce vnciam vnam cassie et in potu tribue aut loco turbith ponatur agaric⁹ cū modi- co zinziberis vt grana. iij. ¶ Si vero fuerit distātia ma- gna huius tertiane non pure a pura tribue agari-

cum et dimitte turbith. Iterū ex pcepto Auic. si soluti-
ua vitare possumus bonū est ⁊ cōpeterent clisteria ⁊ ex
Auic. hoc colligere possumus vt. ℞. timi aut ysopi flo-
rum camomille blete ana M. ß. viol. M. j. iuiubarum se-
bestē ficuū siccarū pinguiū. añ. ʒ. iij. malue altee añ. q̄si
M. ß. fiat decoctio in aqua dissolue siue puluerizatum
pone turbith. ℈. iiij. zinzib. ℈. j. fac bullire leniter deide
cola et misce cassiefi. bone piguis ab. ℥. j. vsq₃. ℥. j. ß. zuc-
cari ru. ℥. j. olei sisamini olei cōis ana. ℥. j. ß. vel i dosi cōi
et fiat variatio clisteri ſm impuritatē graduū. Aut. ℞
malue mercurial. blete matrū viol. ordei camomille añ
M. ß. fiat decoctio in aqua post colaturā bulliant. ʒ. ij.
agarici. Deinde cola sine expressione. Postea. ℞. cas-
siefi. ℥. j. ß. zuccari ro. ℥. j. vitella. v. ouorum recentiū salgē-
me. ʒ. j. olei cōis. ℥. iij. aut loco agarici turbith pone ele-
ctuarij indi ⁊ sine bullitione cola et fac clistere. Si vero
facta lenitione appareat dominiū sanguis flobotoma
de venis tactis in cura tertiane pure ⁊ extrahe sangui
nem vt apparet tibi. Deinde ad digestiua transeundū
⁊ si remāserit impuritas tunc ꝯuenit prehabitum dige
stiuū cōe vt. ℞. sirupi acetosi. ℥. ß. mell. ro. colati. ℥. ß. aq̄
zuccari. ℥. iij. misce et bonū est vt hic sirupus sit minoris
acetositatis et de hoc sirupo sumat vsq₃ ad cōplemen-
tū. v. diei siue ad operationē digestionis. Si deinde vi-
detur minorandā esse materiā ex prehabitis addendo
virtutē turbit ⁊ vt agarici vel electuarij indi aut diasi.
¶ Aut si esset dn̄atius flegma non dico supra colerā sed
respectu eius qd etiam in alia tertiana supra colerā. ℞.
sirupi acetosi vt dictū est et adde aquā viuam q₂ feni-
culi. ℥. j. ¶ Pertransito vero alio die potes exhibere siru-
pum acetosum duarū radicū descriptum supius cū melle
ro. aut. ℞. aq̄ feniculi aq̄ absinthij ana. ℥. j. ß. infusi. ℥. ij.
mellis ro. in aqua zuccari. ℥. iiij. aceti. ℥. j. incorporentur
fit p duabus vicibus et ita capiat vsq₃ ad. xiiij. vsque-
quo appareat manifesta digestio. Deinde euacua addē
do dosim dictorum solutiuorum aut ex Auic. ℞. yerepigre

vel eius pulueris.ʒ.v. succi lactucarum eupatorij an̄.ʒ.
iij. seminis apij si nimis sicce fuerint dosim dic esse .ʒ.
iij.sit dosis a.ʒ.j.vsq3 ad.℈.iiij.Et iste pillule sunt satis
vsuales:loco quarum vti potest yerapigra simplici Ga
lieni aut pillul'. de turbith quas nominat Mesue aure
as ⁊c.cuius littera habet: Pillule turbidate coleram et
flegma sine molestia: purgant stomachum ⁊ epar con-
fortant ⁊ digestionē perq̄rant. ℞.turbith boni.ʒ.iij.alo
es boni.ʒ.j.ß. et lic3 in alio sit alia dosis: masticis rosꝫ.
an̄.ʒ.vij.mirabolanorum citrinoꝝ ⁊ kebulorum ana.ʒ.
v.lic3 aliter habeat littera alia:croci.ʒ.ß. confice cum
succo absinthij.⁊ dosis sit.ʒ.j.Item describit descriptio
ne inmediate sequenti alias pill'as turbidatas ibi:pill'e
turbidate alie similis ꝟtut;.Item conueniunt stomati-
ce prime pillule descriptione Mesꝫ.Item.ij.et.iij.Ite3
stomatice pillule quaꝝ denominatio est hec. Pill'e no-
stre stomatice.Item pill'e alie stomatice et earū dosꝫ est
a ℈.ij.vsq3 ad.ʒ.j.Item cōueniūt pill'e aggregatiue q̄ꝝ
denominatio est ex Mesꝫ.ex inuentione nostra.Pillule
aggregatiue maiores et minores.Ite3 cōueniūt de ele
ctuarijs dyafinicon de quo dictum est. Item electuari-
um indum. Item in littera Auicenne posita decoctio
ex inuentione sua.Cuius descriptio.℞.eupatorij absin
thij. mirabo.kebulo.an̄.ʒ.v.se.melonis.se.cucumer;.se.
citruli apij polipodij sucaha bedagar.an̄.ʒ.iij.turbith.ʒ
j.cassie.ʒ.vj.passulaꝝ enucleataꝝ.ʒ.xx.sebesten.xxx.nu
mero ficuum.x.gelaniabim facti cum rosis siccis .ʒ.xv.
coquantur omnia ꝫm hanc descriptionem ex quo suma
tur quātitas .j.lb.ī qua post colaturā pone.iiij.gra.sca-
monee correcte et ex tota decoctione sumātur.ʒ.iij. ista
tamē non est vsualis.Et tutius est loco scamonee pone-
re.℈.iiij.vel.ʒ.j.electuarij de succo ro.aut.ʒ.j.ß.dyaman
na descriptione Mesue aut sumantur.ʒ. iij. dyafinico-
nis cum.ʒ.iij. dicte confectionis excluso turbith. ¶ Itē
in isto casu ꝯuenit medicia fort; de interlocutione Aui
cenne cuius descriptio.℞. turbith.ʒ.ß.scamonee grana

ij. Credo sic meli⁹ vt sumam⁹ dyaficonis.ʒ.ij.cū.℥.j.mā ne vel cassie in aqua zuccari aut aq̄ decoctionis passu lar et liquiritie aut sumat agarici.ʒ.j. fundat in melle ro.cū modico spice et salḡēme et sumat.ʒ.j. dyafinico nis et sumat cū melle ro.℥.ij.infuso in aqua cocta. Aut infundat agaricus caliditate exn̄te intensiori in succo ro.recentiū vel in sirupo ro. Aut. ℞.agarici. ℈.iiij.infū dātur in succo ro. recētiū cōsolatis cū spica et salisḡē ma ana.℈.ß.Deinde infundaut ista oīa in aq̄ feniculi zuccarata.℥.iiij.aut infundat illius agarici.℈.j.in siru po ro.℥.j.aut iulep ro.et infusione cū triplo aq̄ dicte su mat. Conueniūt etiā in isto casu pillule aggregatiue pre bendo dosim pūā. Aut pillule auree sicut turbidate de scriptione Mesue. ¶ Itē cōpetere pōt electuariū indū p̄bēdo.ʒ.j.aut.ʒ.j.ß.cū.℥.j.māne vel cassie. Item diafini con descriptione eiusdē exhibēdo.ʒ.j.vsq̄ ad.iij.cū.℥.j. ß.cassie ꝛ māne cū aq̄ zuccari vel feniculi.

Capitulū de febre colerica permixta melā colie aduste siue colere aduste.

I ro puenerit vel fuerit tertiana ipura pueniēs a colera pmixta melācolie ad uste siue colere aduste seruet regimē ta ctū in tertiana ꝯtinua declinās valde ad frigidū ꝛ hūidū et cōuenit tale dige stiuū. ℞.sirupi acetosi simplicis sirupi viol.ana.℥.vj.aq̄ simplicis cocte.℥.iiij. zuccari.℥.j.Aut.℞.iulep viol.℥.j.ß.aceti.ʒ.iij.zuccari. ℥.j.misce deinde.℞.māne.℥.j.ß.reubarb. infusi vt dictū ē.℈.iiij.electuarij de succo ro.ʒ.ß.i potu tribue. Aut.℞ aq̄ sublimationis fumiterre aq̄ endiuie aq̄ decoctiōis foliculoꝝ sene aq̄ buglose ana.℥.j.reubarb.infusi vt de cet.aut aq̄ infusionis ei⁹.℈.iiij. infusionis mirabolano rum indoꝝ.ʒ.ß.cassie ab.℥.j.vsq̄ ad.℥.j.ß.misceantur oīa in dicta aqua addita aqua decoctionis prunorum et in potu exhibe. Aut pro digestiuo. ℞.aque buglose. ℥.j.ß.misceantur omnia in dicta aqua addita aqua de

coctionis prunorum et in potu exhibe. Aliud pro digestiuo. ℞.aque buglose.℥.ij.aque fumiterre.℥.iiij.aq̄ ros.℥.j.aceti.ʒ.vj.iulipizet cum zuccharo et in tribus vicibus sumatur deinde euacuetur vt est tactū aut cū alijs dicendis in cura quartane.

¶ De tertiana si fuerit permixta ml'ie naturali.

Si vo puueniat tertiana a colera pmixta melācolie naturali siue frigide melācolie declina regimē ad min⁹ frigidū ⁊ hūidū ⁊ in isto casu sic digerere potes. ℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.ß.aq̄ decoctionis epithimi aq̄ decoctionis scolopēdrie ana.℥.j.ß.in potu tribue.¶ Aut.℞.sirupi viol'.acetosi ℥.ij.dissolue in.℥.iij.aque buglose ⁊.℥.j.aq̄ zucchari aut aq̄ endiuie aut aq̄ fumiterre aq̄ sticados aq̄ buglose aq̄ decoctionis epithimi ana.℥.ij.sirupizet cū modico zuccaro p vicibus duabus.Deinde euacuet cū reubar.aut agarico p̄cedēte p̄ncipio fiat euacuatio cū īfusione reubarb.et mirabol'.indoꝝ.et tangent etiā alia loco suo.

¶ De tertiana si fuerit ex colera prassina vel eruginosa.

Si vo fuerit ī tertiana et ypostasi ex colera prassina vl' eruginosa q̄ratur illaꝝ eductio quāto citius potest.vt.℞.agarici reubarb.ana.ʒ.j.salisgēme spice ana.ʒ.ß.fundatur in sirupo acetositatis citri vini albi subtilis acetosi ana.℥.j.deinde dicte infusiōi post debitam expressionem misceat aque ros.℥.ij.aque buglose.℥.j.aque zuccari.℥.ij.et in toto isto liquore dissolue manne.ʒ.x. et in potu tribue. Et declinet regimen totum ad frigidum et intentionis prohibitionem ¶ Unde conueniunt sirupi acetositatis citri sirupi limonū sirupi acedule. Itē iulep istoꝝ. Itē cōfectio cordial' vt dyacorallū. Itē cōfectiones facte ex margarit

Item iulep rosatū. Item nenufarinū. Item infusiones zucchari rof. borraginate et buglosate. Cordialia tamē plura tangent in regimine febriū pestil'. Voluit tamē ysaac ex his coleris non posse fieri feb. hoc tamen al's discussi et in presenti relinquo.

¶ Capitulum de causone a colera et humore flegmatico salso.

Regimen causonis qꝫ diuidi pōt fm diuisionez causonis colerici et causonis precedentis ex flegmate salso. primo more solito diuidi potest in regimen non naturalium et medicinalium. Primū regimen sit eiusdē descriptionis et simile tertiane pure et continue et ab isto non differens nisi fm magis et minus. Ceteris em̄ paribus frigidiora et humidiora cōueniūt in causonide. Itez egemus dieta magis tenui quātitatiue et qualitatiue clisteribus et magis lenificātibus alteratiuis. ¶ In isto etiā casu non cōueniunt carnes regulariter operādo: aut si exhibētur alterate sint cum cucurbita lactuca vel cucumere vel simili vel cum agresta aut endiuie vel sint acetositatis. Pisces similiter parui lꝫ non sint invsu aceto si. Similiter vt moris est cōueniunt gelatine: vitentur omnia apta inflāmari. Et ideo si exhibeātur oua sorbilia rumpant et ponātur vitella in aqua frigidissima sepe frigore renouata. Deinde coquantur in agresta aut aceto limphato aqua frigida et ita acetosata cōdiātur aut coquētur in aq̄ cōmuni et postea comedant ī mirto aliquo acetoso cōmuni. ¶ Item in potu regulariter nō competit vinū. Si autē aliqua causa necessitaremur et maxime cōsuetudine aut laxiuia cōtingēte sit aquosuz et sit potius aqua vinata qꝫ vinū limphatuz. Cōmunior igit potus est predictus vt aqua ordei vel zucchari aut iulep viol'. cum aqua vel iulep endiuie vel lactucarū vl' acedule vel rof. cū aqua zucchari cuz modico arāciꝫ vitando aquā simplicē a pncipio. ¶ Somnū etiaz magis

queramus in ista q̄ in p̄cedentibus febribus maxīe in tepidiori aere vt nocte vsq3 ad horā tertiarū diurnium satis vitemus accidentia anime.excessiua vitāda sunt alia satis patent.

Equit regimen medicinaliū pro quo primo a lenificatione inchoandū si sit expediens faciendo clistere lenitiuum alteratiuū magis vt est tactuз.vt.℞.viola.matrum viola.lactucarū ana.M.ß.nenufa. sempuiue.ana.ʒ.ij.fiat decoctio in aqua Post colaturā dissolue cassiefistule vel māne.℥.j.ß.zucchari rosꝫ.℥.j.olei vio.℥.iij.salis cōmunis.ʒ ij.fiat clistere.Aut fac lenitiuū sic.℞.prunoꝝ.℥.j.iuiubarū.℥.ß.matrum violarū lactucarū ana.M.ß.fiat decoctio in qua potes ponere si ē magna exiccatio secū olei viol.℥.v.et de cassia ⁊ de zuccharo rub.vt est pretactum. Aut ex solo oleo viol.vel oleo de cucurbita vel lactucarū.Vel silr potest fieri clistere aut potes dare p os lenitiuū nisi venter fuerit stiptic⁹ de quo dictū ē in cura tertiane.Unde in ꝓposito ꝯuenit sirup⁹viol.cū mucillagine psilij vt superi⁹est tactū.¶ Itē aqua fructuū de qua dictū ē descriptione Mes.⁊ ꝯuenit hoc forti⁹lenitiuū ⁊ magis alteratiuū ꝓpter magis exiccari feces in isto causone ⁊ caliditatē esse intēsiorē ipsius plus remissiuū ⁊ lenitiuuз Cōis tn̄ lenitio est q̄ dicta est ⁊ p̄habita etiā lenitio intelligit.Et facta lenitiōe vētris si vrina ⁊ aliq̄ signa indicauerint colerā esse ꝯmixtā sanguini ⁊ cū ipso peccaret fiat flobothomia basilice dextre:multuз tn̄ caute ne trāseat quātitas.℥.vj. Et fiat satis mane estiuo tp̄e aut satis sero.Expulsis sup̄fluitatib⁹ ⁊ alijs ꝯditionibus reseruat.¶ Si ṽo necesse fuerit in p̄ncipio minorare minoratione ꝓpria colerā tūc cū lenitiuo misceat infusio reubarba.noiata cū aqua endiuie vel lactu.vel viol.vel cū aqua decoctiōis seminū cōium. ¶ Digestiuuз ṽo pōt esse sirup⁹ acetositat aut acetositas simplex cū aq̄ endiuie aut aquis tactis.Deinde pōt fieri solutio vētris cū

solutiuo tacto. Pille h vitande sunt nisi ꝯficerem⁹ isto modo. ℞. reubarba.ʒ.ij. spice.℈.ij. infundatur in vino albo subtili aromatico ⁊ post infusionē siccentur in vm bra. deinde fiāt pille cū sirupo ro. ⁊ sit dos.℈.iiij. Item cōueniret īfusio agarici cū sirupo vio. corrigēdo ipm cū spica ⁊ salisgēma ⁊ pbēdo ipm aut cū māna aut cassia. Itē posset infundi reubar. cū modico spice cū sero caprino ⁊ in potu tribue. ¶ Materia etiā miorata et manifeste ⁊ cōplete digesta ꝯueīt etiā īfusio mirabol. citrinorū. Si vo nimiū flueret vēter supi⁹ habuisti regimē in de regie acutarū. Itē in regie flux⁹ vētris. Itē trociscos quosdā ꝯmēdat Auic. in cura causonis dū dic: Et si fuerit illic solutio vētris etiā dent illic trocisci de spodio cōstricti quorū descriptio. ℞. spodij ros. añ.ʒ.ij.ß. croci.vj. ʒ.j. seis portulace cucumerꝫ. ana.ʒ.ij. sandal. ru. ana.ʒ.j.ß. succi liquir. amili ana.ʒ.j. camphore.vj.ʒ.j. ꝯfice trociscos ⁊ pulueriza pulverizāda ⁊ si aliq̄d eguerit cape sirupū mirtinū vel acetositatis citri. dos est.ʒ.j. ¶ Scda descriptio. ℞. ros. ru.ʒ.iiij. seis melonis citruli cucurbite ⁊ portulace oīuz ana.ʒ.ij. croci.℈.j. cāphore sextā.ʒ. vni⁹ gūmi amili dragagāti succi liquir. añ.ʒ.j. fiāt trocisci dos.ʒ.ij. ¶ In declinatiōe epithimet cor ⁊ epar regulariter operando aut etiam in tempore status vel augmenti timēdo in eo flāmā ⁊ describat epithima in stomacho. ℞. aque ro.℥.v. aque buglose.℥.ß. sandalorū alb. ru. ⁊ citrinorū ana.ʒ.ß. serici crudi ⁊ minutissime triti ⁊ īcisi ossis de corde cerui ana.℈.j. acedule seu ei⁹ succi siue aque sublimatiōis ei⁹ acetositatꝫ citri. aq̄ viol. ana ℥.j. margaritarū subtilissime tritarū: iacicti saphiri smaragdi ana.ʒ.℈.j. croci. cāphore karabe corallorū rub. añ gra.iij. foliorum argenti subtilissime tritorū.ʒ.j. misce ⁊ cū pāno lineo epithima cor. ¶ Itez epar epithimanduz est isto modo. ℞. aque endiuie.℥.iiij. aq̄ lactucarū aque viol. ana.℥.j. sandal. rub. spodij. ana.℈.ß. aceti.℥.ß. fiat epithima cū pāno aut pōt inungi epar vt tactuz fuit in regie acutarū. ¶ Itē renes etiā inungi possunt cū infri

gidatiuo Gal'. vt tactũ fuit. ¶ Itẽ anhelet frequẽter su-per aquã rof. vel nenufar. Et si appareat valde exicca ri ꝛ nõ erit malũ inungere pect⁹ cũ inunctione hac. ℞. olei viol'. ℥. j. ß. olei lactucarũ pinguedis galline recẽtis ana. ℥. ß. misce ꝛ liquãtur oĩa ꝛ liquata ponãtur ad aquã frigidã in qua diu stẽt. Deinde cuꝫ modico cere fiat vn-guentũ ꝛ vngat pectus. ¶ Item ne caput recipiat vapo res epithimentᷣ frõs ꝛ timpora. aut cape aquã rof. solã cũ modico aceti cõcute et epithima. Alia plura colligi possunt ex p̃habitis. Ne caput recipiat vapores. ℞. aq̃ viol'. rof. ana. ℥. ij. sandal'. rub. boli ana. ʒ. j. cãphore gra. ij. aceti. ʒ. ij. misce ꝛ inunge pãnũ et epatia frontẽ ꝛ tim-pora. ¶ Si vᵒ patereᷣ instãtia vigiliaruꝫ regimẽ ex p̃-habit colligere potes. Auicẽ tamẽ in p̃senti cap'lo do cet exhibere sirupuꝫ de papauere nigro tñ a leuioribus est inchoandũ. Incipe ergo a sirupo viol'. et transi ad si rupũ lactucarũ ꝛ ad sirupũ de papauere albo: ꝛ tandeꝫ ad sirupũ de nenufar. ꝛ demuꝫ de papauere nigro: alia collige ex prehabitis. ¶ Pro siti etiam quid habeas fa-cere satis est notuꝫ. Item si infestetur siti rege vt tactũ est. Si etiã patiatur bolismũ rege cum eius regimie et in hoc casu conueniunt acetosa: cõueniũt etiã odoratio nes et alia incitantia appetitũ. ¶ Si vᵒ sup̃fluat in eis sanguis fluxus nariũ recurre ad eius regimẽ de qᵒ dictũ ẽ. Si vᵒ patiẽs fuerit iuuenis carnosus ꝛ alie ꝯditiões affuerint cõsenties potui aq̃ frigide ꝛ p̃cesserit lenitio vẽtris ꝛ ĩ estate fuerit tũc ꝓpᷣ vehemẽtẽ flãmã nõ ẽ ma luꝫ dare in potu aquã frigidã fluuialẽ maxie p arenã di stillataꝫ de qua bibat vsq; ad satietateꝫ ꝛ vltra hãc vidi feq́ sepissime vl' copiosissime vomitũ colere ꝛ sudorẽ co piosissimũ. Postq̃ ꝯsecuta est p̃fecta sanitas maxie cõ-petit digesta materia iste pot⁹. Itẽ ꝯuenit ĩ ista febre ex tinctio feb. ꝛ ꝯfortatio vtut cũ iulep alteratiuis tact vt ro. mell' nenufa. acedule ꝛ sil'ia. Itẽ electuaria cordialia maxie minoratis materijs vt. ℞. vio. ℥. j. zucchari buglo sati boragi. man⁹ xp̃i cũ p̃lis fcꝫ cũ aq̃ ro. Itẽ diacorall⁹

et alie similes confectiones. Itē marzapanū factū cū oleo ro. et acetositate citri. Item citonia condita et poma damascena condita et pruna et pira. ¶ Itē sepius colluat sibi os cum aqua frigida cocta et teneat alia in ore sitis extinctiua de quibus dictū est. ¶ Item in hac febre licz tēpore moderno non sit vsuale confert balneum. concedit tamē Auic. ipm maxime in declinatione et fit balneū aque dulcis tepide qua aperientur pori et disponatur residuū materie resolutiuū ꝛ queramus per ipsum infrigidationē et humectionē coquant̄ i eo viol. et folia matrū viol. et salicū et similia et stet in balneo tēpore quo nō laxetur in illo. Et post balneū portet̄ ad lectum ꝛ si dormiat bonū erit. Aut detur. ʒ. j. trociscoꝝ de camphora puluerizatoꝝ cū. ℥. j. sirupi endiuie ꝛ. ℥. ij. decoctionis seminū cōmuniū frigidorum. Aut detur in potu solus sirupus endiuie. aut iulep viol. cū acetositate citri. Aut detur. ℥. ß. manuschristi cum perlis. Et loco potus aque ordei aut foret necesse dare vinū sit album subtile valde limphatū cū decoctione seminū frigidoꝝ vel aque endiuie si nō abhorret. Deide reponat̄ qeti et capiat suū cibū hora debita. Et si in declinatione vteretur sirupo isto nō esset malū. vt. ℞. aque endiuie. ℥. iiij decoctionis seminū frigidoꝝ. ℥. iiij. aromatizent̄ cū sandal. ru. et modico carabe ꝛ acetoset̄ cū acetositate citri et fiat sirupus cū zuccaro albo infuso aqua ro. vel viol. vel nenufa. et hec sumat in. iiij. vicibꝰ ꝛ sit sirupꝰ longꝰ. ¶ Habe tamē menti ꝙ sicut tertiana pura est duplex. qꝛ vel de pura colera naturali vel de colera genita ex adustione vel putrefactione sanguinis ita duplicē contingit esse causonē videlz colericū ſm talē materie distinctionē. Et sicut in tertiana pura de colera naturali cōueniunt minus frigida ꝙ̄ in alia tertiana pura ita et in causone dicendū est. In quo etiā existēte de colera genita ex sanguine cōueniunt frigidiora ꝛ magis cordialia et aperitiua frigida post lenitionē et minorationē materie vt in pmis. Deinde solū sirupū acetosum paucio-

ris zuccari et pluris aque vt sirupuz viol. acetosū. ¶ In augmento aūt dare possums sirupuz endiuie cū acetoso simplici. In pcessu aūt et in statu et in declinatiōe cōuenit sirupus endiuie cū sirupo acetoso cōposito ex decoctione seminū cōmuniū frigidoꝝ maioꝝ et minorum ¶ Itē in declinatione sandal. dare possum⁹ ⁊ sirupū silr epithimata cordialia: ⁊ epithīata frigidiora qrant ⁊ p habūt hūidiora in causone de mafia colerica genita ex putrefactione vel adustione sanguinis.

¶ De causone noto famoso et minoris fame ex colera.

Dicto de causone puro: de causone est dicendū ipuro. Cuius īpuritatē multiplicit ymaginari possum⁹ sicut in tertiana non pura aut interpolata aut continua dictū est. Vñ distinguere possumus hūc causonem in causonē notū ⁊ famosū et in causonē minoris fame. diuidit aūt in causonē de colera citrina. et in causone de colera vitellina. Qui duo modi cōprehendunt sub modo gñali causonis noti et famosi causati ab aggregato ex colera ⁊ flegmate dominā te tamē colera. Itē causari pōt causon notus et famosus a flegmate salso etiā qñ amboruz facta est eqpollentia flegmatis et colere. Et hūc silr diuidere possum⁹ ꝯm ꝙ flegma salsuz duplex cōtingit qz vel aquosū vel grossū. Et silr diuidi pōt ꝯm colere mixtionem cū flegmate qz aut colere naturalis aut geite p putrefactionē ⁊ adustionē sanguinis. causon minoris fame diuidi pōt silr vt de tertiana dictū est. Nā pōt esse causon dominā te colera cōmixta melancolie naturali aut aduste aut ex eo genite. Aut pōt esse causon aut ymaginatur esse ex colera prassina vel eruginosa. Aut possumus ymaginari equā cōmixtionē colere cū dictis materijs. ¶ Item possumus ymaginari causonē nō purū minorꝫ fame ex cōmixtione equa aut dominante colera sanguini nō pura famosa. Procede ꝯm easdem intentiones que dicta

sunt in cura tertiane nō pure nisi q̄ hic cōueniūt frigi-
diora magis al's minus lenitiua. Pori etiā cutis mag3
deobturādi sunt ⁊ ita etiā apitiua magis necessaria sūt
¶ Si v̄o cōtingat flegma esse salsu3 cōueniūt remissio
ra q̄ domināte colera et aperitiua que collige. xiiij. iij.
de cura oppilatiōis. Et in dieta etia3 medio mō pcede
⁊ diuersifica cura3 ſm flegma admixtum aquosum aut
grossum l3 flegma grossum causet ex cōmixtione aquo
si flegmatis. ¶ Similiter si fuerit causon minoris fame
procede vt dictum est in non puris tertianis continuis
vel interpolatis nisi quia intensiora frigidiora conue-
niunt vel intensioris lenitionis vel obstructionis poro
rum. Aut magis cordialia ⁊ magis epatica ⁊ cerebra-
lia ⁊ magis stomatica et hoc ex dictis collige breuiter:
quia per habitu3 intentionis remedia defacili compre-
henduntur. ¶ Si v̄o cōtingat causon a colera cōmixta
sanguini domināti vel equa illi. Similiter a leuiorib9
inchoare debemus cum clisterib9 tactis aut dando de-
coctionem fructuū descriptione Mes. vel dando siru-
pum viol'. decoctione prunorū aut tamarindorū. ¶ Dein
de fiat flobothomia de basilica ſm tenorem virtutis a
dominante flegmate sanguinee. Et si fuerit expediens
post flobothomiā lenire ventrē leniatur cu3 clisteri aut
decoctiōe lenitiua. Deinde detur sirupus acetosus sim-
plex domināte colera ſm hanc proportionem. ℞. siru-
pi acetosi simplicis tantū ex decoctione prunoꝝ tama-
rindorū. ℥. j. aque vt dictū est. Post assumptione3 sirupi
totiens vt manifestet digestio ⁊ mundificetur sanguis
cum decoctione fructuū Mes. vel dyaprunis Nicholai
non posita scamonea. Et attendat vlterioribus lenifi-
cationibus ventris cum clisteri aut lenitiuo vt exigerit
ventris dispositio. ¶ Item attendat cordialibus ⁊ alijs
vt tactum est in tertianis puris l3 ista aliqualiter remis
siora esse debeant. ¶ Potus aque frigide in isto casu
est competens saluis tamē circunstantijs quas ex Aui
cenna collige. Dieta fiat vt in tertiana pura continua l3

merito materie frigidiora in ista conuenirent vt modo dixi corrigendo tamē dictū credo q medicine ppter sitim in causone frigidiora cōueniunt.

¶ Capitulum de febre sanguinea.

Sequit regimen febris sanguinee cui⁹ diuersitas esse pōt rōne sanguinis putridi vel non putridi in substātia vel quātitate spāliter permutata aut vtroq3. Pro pmo igit ex pmissis more solito regimē in duo diuidā. in mensurā nō naturaliū rerū ꝛ medicinaliū. Quātū ad pmū de aere dicendū q ad frigidū declinet ꝛ ad siccū. Et sine magna applicatiōe aromatizet cū aq̄ ros. sandal ꝛ aceto. aut ppter paupes cū aq̄ ꝛ aceto. ¶ Nūc de cibo ꝛ potu dicendum q sit declinās ad frigidū ꝛ siccū pauci nutrimēti vt panis coct⁹ in aq̄ simplici cū modico salis: aut mica panis cōtrita. Deinde lota cū aq̄ postea aspsa vino gnatoruz muzor ꝛ modico zucchari aut succo arancij dulcis. Aut existēte multo ardore vel feruore cū succo acetositatis citri. Vel aspergat dicta mica iulep viol. ꝛ succo acetositat dicti gnati vel aspsione modicissimi zucchari. ¶ Itē couenit decoctio panici vel milij. Verum quia moderno tēpore saltem florentie statim puenit ad contusum pulli ꝛ alibi in ista dieta nō starent modo paduano ad panatam coctā in brodio pulli alterati per endiuiam inchoandū esset a ptisana taliter cocta. Nec competunt carnes nisi post flobothomiā ꝛ lenitionē vētris Et si pur expediat dare dent extremitates pulli vt alarum infusi aceto. Si etiā cōtusuz dare volueris sit etiā ex pullo paruo concussis ptibus alarū ꝛ nō partib⁹ pinguibus ꝛ sit alterat⁹ pullus vt est tactū et sit brodiū valde liquidū. Et si cū predicto brodio valet capere succuz granator muzor facta residētia placet. Si etiā cogamur dare sublimatū pullus sublimandus bene lauetur cum aqua endiuie et aqua ros. violarum ꝛ granatorum acetosorum. ¶ Item post flobothomiam competere potest gelatina facta ex pullis satis acetosa ex aceto albo

claro ⁊ subtili aceto. Ex oleribus cumpetēter post eua cuationem competere possunt endiuie acetoselle spi- nachie cucurbite correcte cum agresta. Legumina ob mittentur. ¶ Ex fructibus nulli competere videtur nisi forte pruna matura ad leniēdum vel amarilia ad sitis extinctionē vel īfrigidationē. ¶ Ex piscib⁹ ꝯueniūt post flobothomiā parui petrini acetosati cum aceto aut suc cis alijs acetosis quāto minus stipticis. ¶ Vitet lac ca seuꝫ ⁊ cibaria ex ipsis facta ⁊ amigdalata nisi forte ali quando exhibeātur emulsiones amigdalarum ⁊ semi- num cōmuniū cum aceto ⁊ modico zucchari. ¶ Iteꝫ pa nem eligat leuissimum ⁊ mundissimū a furfure ⁊ mini- me salitum debite coctum. ¶ Nunc de potu dicendū ⁊ re gulariter operando non conuenit vinum sed aqua co- cta cum iulep viol'. ⁊ subtiliori succo granati ⁊ si cogat exhibeas. Vinum sit aquosum colore ⁊ substātia ⁊ vi- gore aliqualiter aciduꝫ non repugnante alio ⁊ limphe tur cum aqua decoctionis seminū frigidoꝝ. ¶ Nunc de inanitione dicendū: nunc de motu ⁊ quiete dicendum ⁊ clarum est ꝙ non deberet progredi notabiliter tamē fri cationes iam dicte sibi conueniūt maxime post flobo- thomiā. ¶ Nunc de somno qui non transcendat horas sex nec dormiat de die nec ponat se ad dormienduꝫ nisi transactis horis duab⁹ post comestionē. ¶ De accidēti- bus anime ⁊ de coitu patet satis ꝗd dicendū sit. ¶ Com pleto ꝑmo ꝑncipali venio ad scdm in quo multe inten- tiones cōplende sunt. Vna est mūdificatio stomachi ⁊ intestinoꝝ ⁊ partiū paruarū venarū intestinis ꝓpinquā tiū necessaria propter supfluitates cōiter in hac febre collectas ⁊ in illis mēbris reptas ⁊ ꝓpter feces retētas grauātes virtutē ⁊ fouētes febrē ad quarū remotionē fouentiū causarū ⁊ nō ꝑcedente flobothomia in ista fe- bre copiosa debita inanitione vene has attrahant. Et cōpletur hec intētio per lenitiua siue minoratiua mino ratiōe cōi. Et possunt esse lenitiua que dicta sunt in ter- tianis puris. Docet tñ Auicē. lenitionē debere fieri ex

aqua duoꝝ granatoꝝ.vt.℞.aque zucchari.ʒ.iiij.aq̄ granati muzi.ʒ.j.aque granati dulcis.ʒ.ß.misce ⁊ in potu tribue.Aut fac lenitiuū ex decoctiōe prunoꝝ ⁊ tamarindorū addēdo mānā vel cassiam.vt.℞.sirupi viol.succi granati dulcis ⁊ muzi.ʒ.ß.aque zucchari.ʒ.ij.misce ⁊ in potu tribue.¶ Scd̄a intētio p̄ncipalis ē euacuatio cause febr. que quātitate peccat nec vigore nature pluries separabilis est.Eget em̄ euacuatiōe sibi ꝓpria q̄lis est flobothomia que si fieri pōt alijs cōsentientib⁹ fiat vsq̄ ad lipotomiā ad mētē.Gal.ix.terrapētice.⁊ Auic.loco p̄senti.lz Bernardus de gordonio dicat tutius esse per plures flobothomias quātū expedit ducere sanguinem vbi tm̄ nō patiat̄ inducias fe.vsq̄ ad lipotomiā ducere oportet et fiat flobothomia de basilica dextra. Si non pōt fieri flobothomia ex brachio docet Auic flobothomare venā frontis:cuius flobothomia non est vsualis. ¶ Si ventosas natibus ponere possum⁹ ⁊ ibi sacrificare aut ꝓuocare fluxū sanguinis nariū aut emorroydaꝝ vel mēstruoꝝ.Et si ꝯtingeret naturā mittere aliūde sanguinē vt narib⁹ ⁊c̄.nō restringat̄ nisi sup̄fluens. ¶ Tertia intētio est infrigidatio vltra flobothomiā q̄ p̄ multa cōplet̄.p̄mo seruatis ꝯditionib⁹ ad potū aque frigide p̄ eius potū exuberātē ad quē pluries sequit̄ sudor copiosus aut fluxus vētris.Cōplet̄ igit̄ p̄ epithimata cordialia ⁊ epithimata frigida ⁊ etiā apponēdo capiti de q̄b⁹ dictū est.Itē ex iulep infrigidātia vt est iulep ros.viol. nenufar.⁊ plura alia tacta. Itē zuccharū ros. ⁊ viol.⁊ sirupi tales.Itē iulep endiuie aut sirupi decoctōis seminum frigidoꝝ cōiuz. Itē ꝯfectiōes frigide:vt diacorallu manuschristi cū p̄lis diazuccharatū marsapanū tactuz sup̄ius cū oleo nenuf. Itē cōplet̄ p̄ vnctionē spine ⁊ renū cū oleis frigidis de q̄bus dictū est. vel asp̄siōes aq̄rū frigidarū dictarū. ¶ Quia vo post floiam pluries remanēt stiptici vētris ideo replicetur prima intētio q̄ est lenitio vētris cū clisteri lenitiuo ⁊ alteratiuo aut cū lenitiuis tact. desup̄ positis. ¶ Quia vo fact. oībus re-

manēt in declinatiōe mēbra debilia cū aliq̄li flāma et ex retētione vaporis surget intētio resolutiōis et apti onis poroꝝ cōplēda fricatiōe tacta ⁊ de ostructiōe po roꝝ. Itē tādē cōueniūt ꝯfortātia epar ⁊ cor. Et tādē al terātia ⁊ leuiter apientia sub qua intētiōe cōueniūt tro cisci de cāphora ⁊ de spodio vt tangit Auic. quoꝝ de scriptionē tu habes a Meß. ⁊ supius noiati fuerūt. De scriptionē tamē quorūdā ponit Auic. cū cura fe. sāguis licȝ sint cōes ad multiplicē febrē sanguineā. Quoꝝ de scriptio. ℞. spodij. ʒ. iij. se. portulace. ʒ. v. se. cucumeris. ʒ. viij. se. cucurbite. ʒ. vj. gūmi draganti amili. añ. ʒ. iiij. succi liq̄ritie. ʒ. vij. fiant ex illis puluerizatis trocisci cū sirupo endiuie aut decoctionis seminū cōium. q̄ꝝ dosis sit. ℈. iiij. vel. ʒ. j. cū. ℥. iij. aq̄ endiuie vel dococtiōis se. cōi um. ¶ Scdām descriptionē ponit cōtra debilitatē epa tis. ⁊ vbi q̄ramus apertionē viaꝝ epatꝭ aut alicuiꝰ cole re eductionē est ī hoc descriptio. ℞. ro. ʒ. iij. succi berbe ris. ʒ. ij. se. cucume. citrulli portulace spodij ana. ʒ. j. gū mi ara. dragāti ana. ʒ. ß. reubarb. ʒ. j. croci cāphore ana q̄rtā. ʒ. j. et ex hijs puluerizatis fiant trocisci cū sirupo acetositatis citri quoꝝ sit dosis vt dixi. Et q2 trocisci nō sunt in vsu possumꝰ facere electuariū cū puluere p̄dicto trociscoꝝ aut cōfectionē solidā. vt. ℞. pulueris dictorū trociscoꝝ. ℈. iiij. margaritaꝝ nouaꝝ fragmentoꝝ iacicti smaragdi saphiri granate ana. grana. iiij. fiat cōfectio solida cū aq̄ endiuie ⁊ aq̄ ro. Aut vtatꝰ cōfectione tria sandalꝰ. descriptione Nicolai faciēdo electuariū aut cō fectionē solidā dādo. ʒ. ij. ß. ꝓ vice. Si vͦo sanguis non sola quātitate peccauerit sed erit subtilior debite cō mixtioni colere attendatꝰ p̄mo regimī nō naturaliū in frigidāti vt est tactū ⁊ aliqualitꝰ ingrossanti. Vñ cōue niūt ex cibis res acetose q̄ ꝑtim tacte sunt. Docet etiaȝ Auic. exhibere cibos ex iuiubis ⁊ lentibꝰ in aceto ⁊ cū granatis ⁊ sumac. Et si ꝑ ista fiat nimia cōstrictio docȝ frāgere cū māna et cucurbita ⁊ acetosella vel acetosa. Hec tamē cibaria nō sūt in vsu tamē ip̄a ad formā redu

cere possumus elixādo lentes ⁊ abiecta decoctione as pergātur vino granatoꝝ muzoꝝ. aut alio simili acetoso ¶ Itē cōuenit cucurbita cū agresta tacta. ¶ Itē si expediat exhibere carnes corrigant vt est tactū. ¶ Ex potibus ꝯuenit vinū stipticū aliqualr paucifeꝝ. ¶ Ex fructibus cōueniūt pira cocta vel citonia. ¶ Itē granata acetosa muza. ¶ Itē ex olerib⁹ endiuia et cucurbite vt est tactum. Item portulaca. ¶ In regimine vo medicinali um multiplex seruetur intentio. Una est mundificatio a superfluitatibus cōmunibus clisterizando et lenificā do ventrē vt est tactū. Et per alia que non expedit replicare. ¶ Secūda intētio est extractio sanguinis q̄ min⁹ copiosa sit q̄ꝑ sanguinis sola quantitate peccantis. Et est causa nota. Et pro isto fac ex auctoritate Auic. in. c. pn̄tis masie dum dicit: Et partitio quidē ī ea est melior si non fuerit q̄ꝑ necessario facit festinationem. Et iuuamenta flobothomie intellige. ¶ Tertia intentio est mūdificatio sanguinis a colera fienda cū decoctione fructuū auctoritate Mesue. ¶ Quarta intentio potest esse infrigidatio facta per potū aque frigide ⁊ alia q̄ tacta sunt. Iuuamenta aque frigide ꝓportionabilia aliquo modo flobothomie tacta sunt precedat flobothomie mundificatio potū aque frigide. Alia intentio est post minorationem sanguinis et colere flobothomia mundificare sanguinem ita subtilem pro quo potest fieri iste sirupus. ℞. viol. ℥. iij. granorum mirti recētiū. ℥. ij. carnositatis citonij aut piri. ℥. j. ß. fiat decoctio in. ℥. x. aque ad consumptionē tertie partis. Et post colaturaꝫ ℥. vij. aut circa. ℞. ℥. iij. aque endiuie et aromatiza cū. ℥. j. sandalorum rubeoꝝ. et post colaturā fac cum zuccaro iulep. Quo expedito consurgit intentio euacuatiōis colere cum predictis. ¶ Deinde in declinatione consurgit intentio confortandi cor et epar et stomachū complēda per habitos trociscos. Vel per confectiones habitas. Conueniūt ēt tūc epithimata cordialia et epatica.

¶ Alia pars capituli.

SI vo sit sanguis aquosus regimē in ista
febre silr partit̄ i duo. i regimē nō natu
raliū et medicinaliū. Primū declinet ad
siccū vn̄ cōueniūt cibaria acetosa min⁹
tamē frigida. ¶ Itē cibariū cū panico et
riso. vitent̄ tamen lactuce cucurbite nisi
correcte cū acetosis. Et alia sicca p te vide. ¶ Ex carni-
bus cōueniūt potius auiculaꝝ ꝛ in sūma sicciores regu
lariter tamē datū carnib⁹ imo i hac fe. abstinētia satis
faceret. ¶ Itē cōueniret abstinētia pot⁹. Potus tamen
hic cōueniens sit aqua extinctionis calibis vel ferri in
qua coquat̄ ordeū aut in qua decoctū sit zuccarū rubeū
Aut si pur voluerit vinū sit rubeū paruū declinans ad
stipticū parū tamē. vitet̄ in hoc casu repletio quantuꝫ
fieri potest. Quid aūt de aliis rebus nō naturalibus sic
dicēdū cōstat. Fricationē tn̄ oꝫ facere satis magnā fri
fricando indifferēter totū corpus maxime post lenitio-
nem vētris et flobotomiā. ¶ Expedito regie nō natura
lium rerū ad medicinalia veniendū ꝑm intentiones q̄
tacte sunt. Et pmo extrahendo supfluitates faciendo
clistere lenitiuū. ¶ Itē leniendo ventrē cū succo grana-
ti muzi duplo aut succo granati dulcis dissoluendo i aq̄
infusionis iulep ro. vel zuccari ro. vel fiat hoc lenitiuū
℞. iuiubaꝝ. ʒ. ß. prunoꝝ tamarindoꝝ ana. ʒ. ij. liqritie. ʒ
j. ß. passulaꝝ. ʒ. ij. fiat decoctio in qua dissolue māne. ʒ. j
succi granatorū muzorum. ʒ. ij. misce et in potu tribue.
¶ Secūda intentio est euacuatio sanguinis q̄ cōpletur
p flobotomiā minus tamē q̄ si solus sanguis peccaret.
¶ Tertia intentio est p flobotomiā iterata lenitione si
post solutionē ventris esset stipticatio. ¶ Quarta intē-
tio est inspissatio materie q̄ cōpletur per digerentia et
exiccantia. Vn̄ in isto casu cōpetit sirupus ro. ꝛ similia
alicuius stipticitatis. ¶ Quinta intentio est euacuatio-
nis et cōpletur p medicinas mūdificantes sanguineꝫ
ab aquositate. vt. ℞. capilloꝝ veneris. M. ß. thimi. ʒ. ij.
fiat decoctio i qua dissolue turbith siue infunde eiusdē

a.ʒ.j.vsq ad.℈.iiij.zinziber.℈.j.ꝛ sufficienter exprime. Deinde cola ꝛ misce in dicta decoctione in qua dissolue mãne.ʒ.x.Deĩde in potu tribue. ¶ Alia intentio ẽ alteratio que cõpletur ꝑ epythimata cordialia et epatica tacta.Alia est resolutio que complet ꝑ fricatiões tactas.Alia intẽtio habetur in fine ad ꝯfortandũ mẽbra lapsa cũ trociscis tact; adiũcto alquãto cĩami aut ꝑ tactas ꝯfectiones scꝫ adiũcto mace aut gario. Si vo sanguis sit grossus et mixtione flegmat; nõ naturalia disponãtur non multum declinãtia ad frigiduꝫ.Et cibi sint non stiptici ĩmo incisiui et subtiliãtes nec potet si non lymphetur vinum cũ aqua calibis siue cum aqua fluuiali vel cisterne Et sit vinum album clarum.Alia non naturalia colligantur ex dictis. ¶ Pro regimine mediciaꝫ lium obseruẽtur tacte inunctiones Et primitus fiat lenificatio cum predictis addendo syrupum acetosũ simplicem. vel ẜm quantitatem mixti flegmatis addendo oximel simplex. ¶ Secunda intentio est extractio sanguinis per flobothomiam. ¶ In isto etiam obseruetur mensura:minus sanguinis extrahat sed sanguinis sola quãtitate peccãtis. ¶ Tertia intẽtio ẽ iterata lenitio ventris si stipticus fuerit cũ medicinis supius assumendis vel clisteri. ¶ Quarta intentio est subtiliatio hũoris grossi.vñ fiat hoc digestiuũ. ℞.aq̃ ysopi aq̃ capilľ.veneris añ.ʒ.ij.aque cocte endiuie buglosse.añ.ʒ.j. aromatizentur cum cinamo.ʒ.j.et acetozentur cũ. ʒ.j. aceti.post coletur.et post colaturam sirupizetur cuꝫ zuccaro.et in quattuor vicibꝰ in potu tribuat. Quinta intẽtio est euacuatio mafie flegmatice grosse q̃ põt cõpleri huiꝰmedicia. ℞.capilloꝝ veneꝝ.ysopi.añ.ʒ.ij.ałs cicoree citonioꝝ endiuie. añ .ʒ.ij. passulaꝝ.ʒ.iiij.fiat decoctio ĩ aq̃. Post colaturam. ℞.turbith boni ꝛ gũmosi. ʒ.iiij.zinzib. ℈.j.infunde in dicta decoctione et sufficienter exprime vt est tactum in qua dissolue cassie.ʒ.x. potes dulcorare cũ sufficiẽti quãtitate zuccari. ¶ Aut fiant iste pilľe. ℞. turbith boni et gũmosi.ʒ.ij.zinzib.℈.j.agarici.℈.j.ẜ.sa

lisgēme spice aā. ℈.ß.capilli veneris.ʒ.ß.terant oīa sub tilissime cū sirupo acetoso simplici fiāt pillule quaꝝ dosis sit a.ʒ.j.vsqꝫ ad.℈.iiij. ¶ Sexta intētio est alteratio q̄ cōplet etiā cū tactis siue potu aque frigide. ¶ Septima intētio est resolutio et aptio pororꝫ q̄ silr cōpleat ꝑ fricationes satis fortes et cū vino faciēdo vt est tactuꝫ. ¶ Octaua intētio cōplet ꝑ aliqualr ꝓuocātia sicut ponēdo ad bulliendū cū pullo aliquantulū radicū feniculi cicoree ⁊ endiuie. ¶ Nona intētio cōplet ꝑ confortationē membrorꝫ cū p̄dictis trociscis addendo aliquātulū feniculi vel anisi. Et etiā cōuenit hec cōfectio: cōuenit diarodō descriptione Mesue aut Nicolai. ¶ Itē cōueniūt in fine medicinalia incisiua vt capparis condituꝫ. Item auicule elixe. deinde acetosate ī aceto decoctionis saluie. ¶ Si vero sanguis fuerit putrefactus hui⁹ fe. regimē in multa diuidit. Nā si p̄mo ad mētē medicorꝫ sub ꝓpa forma putreat diuidat regimē in duo. vt est tactū. s. in non naturaliū et medicinaliū. ¶ Primū ꝯm diuisionē rerū nō naturaliū separat. Unde aerē oportet eligi frigidū ⁊ siccū aromatizatū aromatib⁹ infrigidātib⁹ ⁊ exiccantib⁹ vt roß. aqua ro. ⁊ similib⁹. Camphora in hoc casu valde cōuenit. Itē acetū rorendo parietes camere vt est tactū ¶ Cibi autē sint acetosi pauci nutrimēti tacti ī regimine fe. sanguinis. Si etiā oporteret exhibere vinū sit acre subtile clarū. De aliis rebus nō naturalibus quid sit dicendū ꝑ te tempta. ¶ Habito regimine nō naturaliū ad medicinalia veniendū. Pro p̄mo regie plures intētiones exhibende sunt. Et p̄ma intētio est lenificatio expediēda per tacta vt succis granatorū murorū cū sirupo viol. aut cū illo. ℞. cassief. ʒ. j. dissoluat in aqua decoctionis prunorū cū sirupi acetosi simplicis. ʒ j. ß. et in potu tribuat. Aut elige alia ex lenitiuis q̄ tacta sunt in regie sinoche inflātie. ¶ Scd̄a intētio est vt tactū ē euacuatio putridi q̄ etiā vsqꝫ ad lipotomiā fieri debet. aut auctorum mente cū sentētia Auic. est partim melius si moram dederit febri licꝫ minorem quantitatē

in hac febre ducere debemus. ¶ Completa hac intentione que est digestio et prohibitio putrefactionis que cōpleri potest per huius digestiuum. ℞. aque endiuie ℥. iiij. aque cicoree ro. buglose ana. ℥. j. ß. aceti. ℥. j. aromatizetur cum sandalo. ru. ʒ. j. camphore granis. iiij. carabe grano. j. deinde colentur et sirupisentur cum sufficienti quantitate zucchari: aut. ℞. sirupi ro. acetosi. ℥. j. ß. aq̄ endiuie. ℥. j. aq̄ zuccari. ℥. j. misce et fiat pro vice vna. Deinde euacua cū dyaprunis reubarb. descriptiōe Mesue. Cōueniret etiā decoctio fumiterre descriptōe Mesue. Nā ꝓbabile est putrētē sanguinē cōiūgere secū colericas masias adustas. cōuenit ēt in isto casu decoctio capilli veneris aucte eiusdē. Itē ꝯueniret mod⁹ īfusionis de succo herbaꝝ. Post vo mūdificationē si indiget digestio; pōt vti isto. ℞. succi endiuie cicoree buglose lupulli aā. ℥. j. bulliāt ⁊ post bullitionē colenꝉ: tunc. ℞. aq̄ capilli venerꝭ. fumiterre aā. ℥. j. aq̄ decoctiōis iuiubarū ℥. j. aceti albi. ℥. j. aromatisa cū camphore. ℈. iij. al's etiā ℈. j. si nō abhorret cū. ʒ. j. sandal'. ru. et sirupisa cū sufficienti quātitate zuccari. sūpto sirupo cū p̄habitis iterato potes euacuare. ¶ Quīta ītētio est aptio poroꝝ q̄ fit vt dictū est. ¶ Sexta intētio est alteratio q̄ fiēda est cū epithimatib⁹ dictis applicandū cordi epati ⁊ capiti. ¶ Itē ꝑ iulep infrigidātia ꝓhibētia putrefactionē: et per electuaria ⁊ ꝯfectiones cordial'. i fine vo cōueniūt trocisci tacti aut ꝯfectiones ex eoꝝ pulverib⁹ aut electuaria vel alie cōfectiones q̄ dicte sūt i regīe sanguīs fe. Si vo cō putruerit fl'a vel melācolia sanguī ex p̄hitis collige regimen.

¶ Capitulū febriū flegmaticarum.

Equiꝉ regimē febriū flegmaticaꝝ ꝙ in multa diuidiꝉ ꝭm mat'ie diuersitatē cui⁹ diuersitas multiplicīꝉ colligere p̄t ꝑma. j. c. de hūorib⁹. scōa diuersitas eē pōt ꝭm ꝙ sunt repl'onales siue repl'o fit massa toti⁹ hūoral' tm̄ fl'atici aut flematꝭ ⁊ alterius hūoris. Tertia diuersitas vt tāgit Auic. rōne tem-

po͞ris fe. ẜm ꝙ est in principio augmēto et statu ⁊ decli-
natione. primo igitur regimē flegmatice febris ex fle-
gmate dulci ꝓcedēti est inchoādū ⁊ in duo diuidit̄ gn͞a
liter vt dictū est. De aliis ꝑtinēdū. s. nō naturaliū ⁊ me-
cinaliū inchoanduꝫ est ab aere qui declinet ad mediuꝫ
in actiuis ⁊ siccum in passiuis. Unde si expediret redi-
ge aerem in has qualitates vt si fuerit frigidus ⁊ humi
dus rectificet̄ cū ꝯtactis vt subfumigatiōib⁹ iunipi aut
corticum citri aut thuris aut sandarace aut masticꝫ aut
nucis cypressi Et fiat fumigatio maior aut mior ẜm fri-
giditatē et humiditateꝫ aeris. Et sit locus nō ꝓpīquās
terre aut aque. non etiam sit murorum nouoꝝ et quoti-
die renouetur. ¶ Nunc de cibo dicēdum est. et primo de
pane qui sit cōmuni fermētatior et salicior de quo mo-
dicū comedat vt ꝑdictū est de aliis. ¶ Nunc de carnibus
quas si opꝫ exhibere sint ex auiculis. ¶ Item extrema
coturnicis ꝑdicꝫ allaude ⁊ similib⁹ in suo tempore: con-
ueniūt carnes captiue capoline aliqn̄ lepusculoꝝ pluri-
mū a natiuitate distantiores ꝙ in tertianis. Pisces ṽo
non conueniūt. aut lac: aut caseum Oua sorbilia cōue-
niunt etiam aliquando vt tangā. ¶ Ex oleribus conue-
niunt decoctiones fenic̄li quia folioꝝ aut radicum. Itē
petrosilii. Item leuis decoctio caulium Ex ferculis con
ueniunt panata ī brodio pulli ptisana ordei in brodio
decoctionis caulium. ¶ Nunc de potu dicendum ꝙ pōt
esse aqua ordei zuccarata cuꝫ zuccaro rubeo aut aqua
zuccari rubei. ¶ Si ṽo expediret exhibere vinū sit albū
subtile: habens aliquātulum de acri non ex toto aquo-
sum. Et si sit vinum altius potentia limphet̄ cū aqua ci-
sterne zuccarata si vis. Fruct⁹ frigidi et humidi hic nō
conueniunt. Aliquando tamē in declinatione aut ante
poterit comedere pirū assatum cū modico fenic̄li subti-
lissime triti et confecti cū zuccaro. Hanc ṽo dietam di
uersificari oportet ẜm ea que tacta sunt. Nam si a prin
cipio fuerit m̄lta repletio hui⁹ flegmatꝫ dulcis cōuenit
dieta subtilior indicando ꝗ repletione non ꝗ remissio-

ne fe. aut distantia eius a statu. in pcessu autem conuenit dieta grossior et nō erit incōueniens ingrossare ipsam cuz distet status imo adhuc in morbo acuto ppter multā repletionē in pncipio existentē pueniret in casu plus subtiliare a pncipio q̄ in pcessu. ¶ Si vero a principio nō fuerit multa repletio fm cañ. iiij. j. ca. j. t. j. iiij. capitulo de cibatione febricitātiū. A pncipio cōuenit dieta grossior diminuēdo gradū vsq ad declinationē exclusiue: in qua grossiori dieta incipies vti. Deinde poteris dare plus de carnib⁹. Aut si incepisti dare contusuz vt florentie aliqualiter diminuēdo pcedes dando contusum liquidius et ex minori pullo vsq ad declinationem. deinde ingrossabis pullos et ita in alijs cibis intelliges et potu. in cibis vero pōt aliū potū ponere ad bulliēdū radices feniculi. aut potes ponere in pāno lineo semē feniculi ad bulliēdū et augere apitiua et subtilātia fm pcessum digestionis et ita pcede vsq ptransito statu. Tūc eñ cōueniūt cappari cōditi etc. ¶ Itē si esset tēpus sparagorum cōueniūt in pncipio comestionis conditi cū modico aceti. ¶ Nūc de inanitiōe et repletione dicēdum. repletio in hac feb. est vitāda: imo fames tollerante virtute cōuenit: nimia tñ inanitio vitāda est. vnde indicādo a materia valde cōueniret abstinētia. Verū qr plus indicam⁹ fm distātiā stat⁹ et morbi lōgitudinē opz nos vti dieta grossiori. Et qr sub inanitiōe cōprehēdit euacuatio tēptet omni die bis ante prādiū vel ante cenā educt[i]s supfluitatib⁹ pme digestiōis cū clisteri aut suppositorio vt tanget. ¶ Nūc de somno et vigilia tangēdū est. Et lz dicat Auic. q somn⁹ debeat adequari vigilie vt digestio materie fit p sōnū et resolutio p vigiliā. Credo tñ nō esse intelligēdū equalitatē vt sonat nō solū ad resoluēdū materiā fe. sz ad resoluēdū supfluitates alias sed intelligit equalis qr pportionalis modo gētilis vel equaliter respectu effect⁹ vt qtātū faciat somn⁹ ad digerandū quātū vigilia ad resoluēduz. Sit igit somn⁹ sex vel septē horarum. Nunc de motu et quiete dicendū et notū

est q̄ indicādo a corpulētia materie ꝛ q̄litatis extremi tatū sup famē cōueniret vt tāgit Auicē.j.iiij.quia tunc corpora febricitātiū debilitant̄ ex motu loco motus vel exercitij.Conuenit fricatio fienda post cōplemētū di-gestiōis ꝛ expulsis supfluitatib⁹ ꝛ fiat fricatio de qua di ctum est:incipiēdo ab humeris ꝛ sit ista fricatio fortior q̄ in tertianis febrib⁹ ꝛ sanguinea.¶ Nūc de accidenti bus aīe que lȝ in omni febre excessiua sint:tñ in flegma tica intendit̄ p̄mo tristicia vt accidētia ꝛ trahētia ma-terias ꝛ spūs itrinsecas. ecōtrario ꝯueniūt alia vñ ꝯue nit gaudiū aliq̄liter tp̄e quietis. De coitu q̄d dicendum sit satis patet.¶ Expedito regie nō naturaliū rerum de regīe medicinaliū dicendū:ꝛ p̄mo de lenitione ventris siue euacuatiōe vł minoratiōe cōi inchoādū est:q̄ si nō fuerit fluxus vētris fiat p̄mo lenificatio cū clisteri. Si cōstiterit feces esse duras intestinis.vt.℞.blete mercu rialis ana.M.ß.matrū viol.iiij.M.j.ordei tertiā.M. j.fiat decoctio in qua dissolue cassie.ʒ.x.zucchari rub.ʒ. j.mellis viol.ʒ.j.ß.vitella ouoꝝ recētiū duo olei cōis oli uarū bñ maturaꝝ.ʒ.iiij.salis cōis.ʒ.iij.fiat clistere. Itē in potu potes dare hoc lenitiuū q̄d ex Auicē.sumit̄.℞. cassie māne añ.ʒ.vj.dissoluātur in.ʒ.vj.aque mellis aut aque zucchari rub.aut aque zucchari acetosi simplicis ʒ.j.aque zucchari.ʒ.ß.dissolue māne.ʒ.iiij.Aut.℞.mell' roß.colati.ʒ.j.ß.infunde.ʒ.vj.aque zucchari. Post.℞. cassie.ʒ.j.ꝛ da in potu. ¶ Si xo facto clisteri de quo di-ctum est nauseauerit ante lenitiuū dictū,puocet̄ vomit⁹ cū aqua decoctionis rafani: aut cuȝ oximelle simplici ꝛ aqua zuccharata. Deinde exhibeat̄ lenitiuum. Postea si appareat ex vrina ꝛ alijs signis etiā sanguinē domi-nari ꝛ sanguinē flegmati mixtū fore cōuenit facere le-uē flobothomiā ex basilica aut vena cōi ßm q̄ necesse vi deris postea iterato si stipticetur venter clisteriza cum leni vt tactum est ꝛ fiant omnia ista in quiete possibili ꝛ cibentur etiā ante initium poxisimi.p.iiij.horas. Dein de transi ad digerentia.vnde.℞.mellis roß.colati ace-

tosi.ʒ.ij.aque fluuialis distillate per arenaʒ. Deinde co
cte addito modici zucchari rubeo .ʒ.iij. misce et in po-
tu tribue vsqꝫ ad diem quintū. Et apparentiā digestio-
nis et in processu notabis ꝑncipiū. Deinde euacua isto
mō. ℞.agarici turbith añ.℈.ij.spice salisgēme añ gra.
iiij.zinzib.ʒ.ß.infundātur omnia in aqua mellis. Dein-
de colentur et sufficienter exprimentur ⁊ in dicta aqua
dissolue manne cassie ana.ʒ.vj. ¶ Aut potes conficere
pillulas. ℞.agarici.ʒ.j.semis turbith.ʒ.iij.salisgemme
spice ana.℈.semis zinzib.ʒ.j.puluerizentur subtiliter ⁊
infundantur aque eupatorij deinde fricētur ⁊ cum oxi-
melle simplici fiant pillule quarum dosis a.ʒ.j. vsqꝫ ad
℈.iiij. ¶ Item conuenire potest māna de turbith quam
Auicenna ponit in littera et sumitur.iiij. Almansoris
capitulo de febre quotidiana cuius descriptio. ℞.tur-
bith fricati cribellati cum panno sericino quod vocaꝶ
terialbe.ʒ.x.masticis zinzib. ana.ʒ.j.zucchari quātum
de omnibus istis et hoc quoqꝫ detur nocte pondo.aur̄.j.
¶ Si vero solutus fuerit venter per se nō est tamē vsua-
le illud saltem ita frequenter exhibituꝫ posset tamē cū
illa dosi dari nūc.ʒ.semis manne ⁊.ʒ.iij.mellis aq̄ aut/aq̄
zucchari rubei. ¶ Sumpto solutiuo replicetur digesti-
uum vt dētur oximellis simplicis.ʒ.ij.vsqꝫ ad.xiiij. diē
⁊ isto pertransito iterato potes euacuare vt predictum
est. ¶ Deinde fac sirupum magis aperitiuum addendo
oximel radicum quinqꝫ et aromatizata propter stoma-
chum cum cynamomo vel mace vel gariof. aut mastice
Aut. ℞.aque feniculi aque buglose ana.ʒ.j.aque absin
thij aque eupatorij ana.ʒ.j.semis. aque cicoree.ʒ.j. aro
matizeꝶ cū aliquo ꝑdictoꝝ aromato. Deinde iulepizeꝶ
cū melle dispumato: ⁊ fiat iulep longuꝫ qḋ diuidātur in
quattuor partes. Deinde soluaꝶ cū dicto solutiuo. ¶ Cō
ueniunt etiaꝫ pillule elephāginee.aut pillule de yera ad
dito agarico. In declinatione vero siue in statu etiā ma-
teria cōplete digesta cōueniūt pillule de turbith.vt Aui
cēna tangit: aut pillule alie quarū descriptio p Auicē.

ponitur et etiã talis est. ℞.masticis.ʒ.ß. yerepigre.ʒ.ß.
succi absinthij q̃rtam.ʒ.j.pulpe colloq̃ntide.℈.ß.agarici
ʒ.ß.formenť pillule cũ oximelle simplici ⁊ tribuať i po-
tu a.℈.ij.vsq; ad.ʒ.j. ¶ Itẽ iuuat in hac febre confectio
hec solida. ℞.trociscoꝝ diarodũ cinami electi ana.ʒ.ij
puluerizenť subtiliter ⁊ cũ zuccaro fiat cõfectio solida
de qua accipiat.ʒ.iij.in ꝓncipio sue comestionis.regi-
men 2o paroxismi sit hoc vt cũ incepit paroxismus nec dor-
miat nec bibat nec comedat sed calefiãt extrema vt di
ctũ est modis p̄dictis. Deinde circa finẽ ꝓncipij iã cali
ditate ſpgente fiãt fricatiões cõtinuãdo quãtomagis
fieri possunt dũmodo non ledať infirmus resolutione.
Si 2o sitierit sepe colluat os cum aqua zuccari albi aut
rubei aut aqua ordei ⁊ si circa finẽ statim cogať bibere
detur aq̃ ordei aut aqua zuccari de qua dictũ est. ¶ Et si
in potu caperet sirupũ acetosũ simplicẽ nõ esset malũ
aut aquã coctã infusionis zuccari boraginati aut buglo
sati zuccari roſ. manuschristi cũ plis ana.ʒ.ß.icorporẽ
tur adinuicẽ. Et vnũ coclear dicte mixture deť in potu.
¶ Si fe.ꝑuenerit a flegmate vitreo aut mucillagioso.

I 2o flegma sit mucillaginosum aut cru
dum aut vitreũ diuidatur silr regimen in
nõ naturaliũ et medicinaliũ. Et ꝓmo nõ
naturalia plus declinẽt ad calidũ ⁊ siccũ
ꝙ cũ p̄habitis flegmaticis .fricationes
etiã fiãt fortiores imo maxime post eua
cuationes conuenit fricatio facta ex vino albo subtili
cũ aqua eupatorij vel apij vel sparagi. ¶ Itẽ veniẽdo ad
medicinalia cõuenit lenificatio post clistere facta cum
cassia dissoluta i aq̃ decoctiõis ysopi mellita et acetosa
cũ oximelle simplici. Deiñ fiat digestiuũ h℞.mellroſ.
colati.℥.j.ß.aq̃ mell.℥.ij.misce⁊ detur i potu ꝑ vnavice.
Deiñ euacueť cũ p̄dictis. Vel. ℞.pill.de yerapigra.ʒ.
ij.agarici turbith ana.ʒ.j.spice zinzib. salisgẽme ana.
℈.ß.formẽť pillule cũ oximelle simplici. Quoꝝ dosis sit
ʒ.j. Deinde repliceť digestiuũ. ℞.radicũ feniculi spara

gi brusci sucaha bedagar aan.ʒ.iij.buglose mellise añ. ʒ.j.fiat decoctio.Deide post colaturã. ℞.aceti albi subtilis valde acuti.℥.j.ß.misce ⁊ aromntiza cum cinamo post sirupiza cũ melle dispumato et da vicib⁹ sex.Dando vice q̃libet.℥.ij.cũ aq̃ feniculi tacta. Deĩde euacua cũ dictis pillulis. Unde ĩ isto casu valde cõueniunt multũ agaric⁹ ⁊ turbith. Et si vlteriorẽ sirupũ sit expediẽs facere subtiliationẽ ⁊ aperientẽ oppilationes potes dare sirupũ de eupatorio descriptione Me. cũ iã febris venerit ad statũ versus declinationẽ vt. ℞.sirupi de eupaterio.℥.j.ß.aque absinthij.℥.ij.misce. Deinde cõueniunt pillule tacte et pillule de turbith. ¶ Item potes facere istum sirupũ. ℞.radicũ.v.℥.ß.sucaha bedagar ana.℥.iij. capilli veneris cuscute ana.℥.ij.fiat decoctio in aq̃ fluuiali de qua post colaturã. ℞.℥.viij. absinthij eupatorij cũ cinami.ʒ.ij.et spice.℈.j.Deinde sirupizent̃ cũ melle et sumat in q̃nq; vicibus cũ pportionali quantitate aq̃ zuccari aut mellis vt.℥.ij.Deinde purgetur cũ dict; euacuatiuis.¶ Si vero sit flegma aquosũ regat̃ sil'r cũ dieta declinãte ad calidũ ⁊ siccũ q̃ tacta est.Et hic iterũ cõueniũt fricationes sed subtiliores q̃ in predictis.¶ Itẽ fiat lenificatio cũ clisteri aut lenitio p os vt est tactũ.Itẽ digerat̃ materia cũ melle ro.vt ℞.mellis ro.℥.j.ß.aq̃ decoctionis feniculi.℥.iij. tribue in potu. Deinde euacua cũ ista decoctiõe siue infusioue. ℞.capilli veneris.M. ß.ysopi thimi añ.ʒ.ij.fiat decoctio in q̃ dissolue cassief. ab.℥.j.vsq; ad.℥.j.ß.turbith bõi gũosi.ʒ'.j.zizib.℈.ß.succari.ʒ.j.et si vis dare ĩfusionẽ pone.℈.iiij.vel cõfice pillulas. ℞.capill'.ysopi succi thimi ana.℈.j.zinzibe.ʒ.ß. turbith boni et gũmosi.ʒ.ij.salisgẽme.grana.iij.pulverizentur oĩa subtiliter ⁊ conficiant̃ pillule cũ oximelle simplici. Aut. ℞. pulueris yerepigre turbith boni et gũmosi ana.ʒ.ij.zinzib.ʒ.j.capilli veneris ysopi thimi añ.℈.j.puluerizẽt̃ subtil'r,⁊ fiat pill'e cũ eodẽ oximelle. Et sit dosis.ʒ.j.vsq; ad.℈.iiij. Aut cõueniũt pillule elephangine descriptiõe Me.Itẽ pillule de yera simplici

Galie. Regat igit patiēs tēpore potisimi vt dictū est. ¶ Si vero circa declinationē cape voluerit solidā confectionē pueniret ista lenis. ℞. anisi feniculi ana. ʒ. ß. cynami. macis. ana. ℈. ij. pulverizētur subtiliter et fiat cum zuccharo albo cōfectio solida cum aqua buglose ⁊ feniculi. ¶ Itē si vellet cōfectionē calidiorē stomatichā. ℞. pulueris de cynamo ꝫm Mes. ʒ. j. margaritarū gra. v. fiat cōfectio solida cū zucchari. ℥. vj. ⁊ aqua absinthij ⁊ melise. Dieta tamē sit vt dictū est. ¶ Tene tū menti ꝙ sicut arguimꝰ ꝫm ꝓcessum temporum; vniuersaliū et ꝫm euacuatiōes apitiuas sirupoꝝ. Itē dietat inde aperiēdo vias vt versus declinationē pueniūt capperes cōditi ⁊ etiā sparagi. ¶ Itē decoctio cicerū rub. vl' nigroꝝ. Itē cū carnibꝰ suis puenit decoctio petrosilij vl' feniculi vel sil'is. ¶ Si vero flegma esset acetosū tēdat etiā dieta ipo exñte simplici ad calidū siccū aliq'r vt dictū ē. ¶ Si vero flegma eēt pōticū pueīt etiā sil'is dieta ⁊ fiāt ēt lenificatiōes vētris. Deīde digerat cū digestio isto. ℞. oximell' simplicis. ℥. j. aq̄ mellis. ℥. iij. sumat duabꝰ vicibꝰ. Deide euacuet cū īfusiōe agarici ⁊ turbith. vt. ℞. capill'. veneris. M. ß. radicū fenicl'i. ʒ. ij. fiat decoctio in q̄ post colaturā dissolue cassīe bone ⁊ pinguis. ʒ. j. turbith agarici ana. ℈. ij. zinzib. spice ana. ℈. ß. salisgēme gra. iiij. infundant in dicta aq̄ ⁊ in potu tribuat. Et fiāt pil'e ex puluere yerepigre additꝰ turbith ⁊ agarico ⁊ det. ʒ. j. ¶ Si vero flegma esset dulce ꝓpter comextionē flegmatis sit dieta quasi media in actiuis declinās ad siccū. Et fiant fricationes ⁊ similia. ¶ Itē lenificatio cū p̄dictis in aq̄ zucchari aut in aq̄ decoctionis liquir. ⁊ fiat clistere vt tactū est. deinde capiat hoc digestiuū. ℞. mellis rof. colati. ℥. j. sirupi acetosi simplicis. ℥. ß. detur cū duplo aque zucchari vel feniculi. Deinde euacuet cum turbith aut agarico modis p̄tactis. Aut cum pil'is cōstrictiuis de yera ⁊ turbith de q̄bus dictum est. ¶ In ꝓcessu vero fiat additio aperientiū vt capi pōt sirupꝰ de radicibus. Et possumꝰ euacuare vlteriꝰ cū maiori dosi dicti euacuati.

¶ Si vo esset flegma cōmixtū ex flegmate cōmixto colere. R. tūc multiplicē distinctionē. pmo penes flegma mixtū subtile vel aquosuz. secūdo penes distinctionē colere q̄ cōmiscet. tertio penes cōmixtionē fm q̄ est equa cōmixtio ad bonū intellectū vt ex flegmate salso aut nō equa. ¶ Leuissime igit dicēdū de regie flegmatice note pueniētis a flegmate salso siue colerico q̄ in duo diuidēdū est in regimē nō naturaliū ⁊ medicinaliū. Regimē igit nō naturaliū declinet ad frigidū tēperate et ita ad siccū ⁊ intendat subtiliatiōi materie ex reginiie. ¶ Pro regie medicinali si fuerit stipticus vēter fiat clistere lenitiuū. Deinde leniat vēter cuz hoc lenitiuo. R. lupullo℞ passularū ana. ℥. iij. fiat decoctio in aq̄ in qua dissolue. ℥. vj. cassiefistu. māne penidiarū. ana. ʒ. ß. mell' roß. colati. ʒ. ß. aque zucchari rubei. ʒ. iij. in potu tribue. Deinde p euacuatiōe. R. viol'. ʒ. ß. vuarū passularū. ʒ. ß. radicū feniculi. ℥. ij. fiat decoctio in qua dissolue cassie fistu. bone ⁊ piguis. ʒ. j. ß. dyafiniconis descriptiōe Mesue. ℥. ij. ⁊ i potu tribue. Potes etiā dare. ℥. j. pill'arū aggregatiua℞. Aut. R. reubar. turbith aā. ℈. ij. zinzi. spice ana. ℈. ß. infundatur reubarbarum in vino subtili albo. Postea sumat infusio post expssionē reubar. ⁊ misceat aqua decoctiōis iuiubarū capillo℞ vener ⁊ viol'. ⁊ post in potu det. Aut cū infusiōe turbith. ℥. j. aut. ℈. j. zinzib. misceat. ℥. j. electuarij de succo roß. cū māne cassie. ana ℥. vj. ⁊ in decoctiōe capillo. vener tribuat. R. diamāne descriptiōe Meß. ℥. ij. turbith infusi vt tactū est. ℥. j. cassiefistu. ʒ. j. da in potu cuz. ʒ. iiij. aque zucchari. ⁊. ʒ. ß. aq̄ endiuie. ¶ In pcessu vo cōuenit sirup⁹ de bisancijs. ʒ. j. ß. sirupi endiuie. ʒ. ß. aque endiuie aque feniculi aq̄ zucchari ana. ʒ. j. misce ⁊ in potu tribue. Itē ꝯuenit sirupus acetosus cū radicib⁹ descriptiōe Meß. cū p̄dictis aq̄s. Itē ꝯuenire pōt sirup⁹ acetosus dyarodō descptōe eiusdē ⁊ siles q̄ p te vide. Deinde euacuacū p̄dict. Bernar. tn̄ de gordonio describit quasdē pill'as quas valde cōmendat quarū descriptio est hec. R. turbith. ʒ. j. agarici

reubar.corticũ mirabol'.citrinoꝝ kebuloꝝ bene gũmo-
sorũ ana.ʒ.ß.folioꝝ mente.foliorũ absinthij ⁊ eupatorij
ana.ʒ.ij.zinzib.lactuce anisi masticꝫ pipis vuarũ passu
larũ mũdatarũ ab arill'.liquirꝫ.mũde ana.ʒ.j.cõficiãt
pill'e cum oximelle squille dosim ponit magnã sit a.ʒ.j.
vsq ad.ij. Possunt tñ acui cũ electuario de succo ros.
¶ Itẽ in isto casu vt est tactũ ↄueniũt aggregatiue. Re
gimẽ ꝟo potissimi ex ꝑhabitꝫ patere põt. Si ꝟo ess3 quo
tidiana et flegmate ↄmixto melãcolie mľtiplicẽ posset
habere diuersitatẽ rõne flegmatꝫ ⁊ melãcolie ⁊ rõne eq̃
vel nõ eque cõmixtionis. ¶ Tangã tñ aliquid de quoti-
diana causata ex flegmate ⁊ melancolia grossis inter-
mixtis. Regimẽ ꝟo est in duo diuidendũ. Primo nõ na
turaliũ regimẽ declinet ad calidũ ⁊ siccũ tẽperate ⁊ ad
subtiliãs. ¶ Scõm regimẽ incipiat a lenitiõe de q̃ dictũ
est cum clisteri aliquãtulũ floꝝ camomille vel anisorũ.
Et ita sumẽdo per os in decoctione ponat aliq̃d anisi
vel epithimi. Postea digerat materia cum h digestiuo
ꝑmo. ℞.oximellis simplicꝫ.ʒ.j.ß.mellis ros.colati.ʒ.ß.
aque buglose aque feniculi aq̃ zucchari.ana.ʒ.j.misce
⁊ in potu tribue. ¶ Deinde euacua cũ agarico ⁊ turbith
vel pillulis gordonij. Aut cape pill'as indas ⁊ pill'as
de turbith ana.ʒ.ß. Et postea transi ad fortiorẽ sirupũ
vt. ℞.radicũ.v.ʒ.ij.ysopi.capilloꝝ veneris ana.ʒ.j.sco-
lopẽdrie endiuie cicoree ana.ʒ.ij.ß.borɔginati buglosa
ti ana.ʒ.ij.eupatorij.ʒ.j.ß.fiat decoctio ⁊ aromatizetur
cum cinamo ⁊ adde in fine decoctiõis epithimi.ʒ.ij.ß.
post cola. Deĩde sirupiza cũ melle ⁊ euacua vt est tactũ.
¶ Ex cõfectionibus ꝟo ex Auic.cõuenit diaciminũ dia
muscũ dulce ⁊ alie similes ⁊ cõfectiones quas ex Mes.
collige ꝑ te. ¶ Si ꝟo melãcoliã flegmati alio mõ misce
ri cõtingat ſm eius cõplexionẽ ⁊ modũ resultãtẽ varia
re op3 regimẽ. Et q2 de modis melãcolicarũ in regimie
quartane est dicẽdũ illuc: vsq differa3 loqui. ¶ Quid ꝟo
tpe potissimoꝝ sit agẽdũ equalit ſm incessũ tẽpoꝝ vni-
uersaliũ ꝓcedẽdũ ex ꝑhabitis colligere possum᷒. Necre

stat p regimine flegmaticarũ ĩterpositarũ nisi recorda re regimẽ quorũdã accidentiũ de qbus Auic. intẽtionẽ facit in lr̃a. Primũ est pstractio appetit⁹ cuius regimẽ tactũ fuit. s̃. Tamẽ attẽdere possum⁹ stomacho ex interioribus vngẽdo cũ oleo masticino vt est tactũ. Itẽ masticet masticẽ. Item cynamũ ⁊ gariofi. ⁊ macẽ ⁊ sil'ia q̃ tacta fuerũt. Scḋz accidẽs ẽ vomit⁹ regẽdũ vt. s̃. tactũ est. Auicẽ. tñ loco p̃senti docet exhibere miuã ⁊ intelligatur cũ cynamo. ¶ Itẽ docet exhibere succũ granatorum muzoꝝ cũ menta aromatizata cum cynamo vel gariofi. Item docet admĩstrare istud. ℞. granoꝝ granatoruz muzoꝝ. ʒ. x. thuris aloes mastic ana. ʒ. v. mẽte. ʒ. vj. decoque in. ij. lib. aque in qua sũt folia mẽte. Et post decoctionẽ cola ⁊ aromatiza cũ gar̃. ⁊ fiat sirup⁹ de q̊ vtatur. Aut. ℞. aque mente. ℥. iij. absinthij. ℥. ij. aque melise aque buglose ana. ℥. j. vini granatoꝝ muzoꝝ. ℥. ij. ß. aromatizenẽ cũ cynamo. Deinde sirupizeẽ cum zuccharo. Aut fiant alia p̃tacta. s̃. ¶ Itẽ p regimĩe fluxus vẽtris remittit ad superi⁹ dicta. ¶ Itẽ debilitatis docet succurrere cũ pullis assatis et in patella coctis. Vel cõserueẽ mod⁹ vsualis ⁊ capiaẽ pullus ⁊ lardeẽ: ⁊ apud quãlibet lardelã ponaẽ gar̃. j. ⁊ infundaẽ: ⁊ in vẽtre eius ponaẽ menta feniculũ ⁊ saluia. Et pullo cocto debite abiectis ĩterioꝛib⁹ ⁊ exterioꝛib⁹ lardelis odoꝛet p̃dictũ pullũ. Deinde minuti incidaẽ ⁊ de illo comedat. ¶ Itez comedat cõtusum ex pullo in cuius vẽtre fuerint cocti gar̃. cũ cynamo. Aut fiat sublimatũ ex pullo ita aromatizato loto etiã cũ aqua buglose et vino granatoꝝ muzoꝝ. Item cõueniunt vitella ouoꝛũ trementia ⁊ testiculi galloꝛum nõ coeuntiũ ⁊ arietis iuuenis assi ⁊ cõditi cum vino citonioꝛũ aut granatoꝝ dictoꝝ: aut cum agresta ⁊c. Itez odoꝛamẽta facta ex gar̃. infusis aque ros̃. et buglose et melise aut alia q̃ dicta sunt. Itẽ nõ obuiãte caterro cõuenit mũdificare faciẽ ⁊ sup ipsamz aquã roꝛare. Viuificat em̃ virtutẽ q̃ laxata est ex nocumẽto et inflãmatione febꝛis ⁊ cũ adest sincopis. Et cũ adest febꝛis ⁊ pprie

cum aq̃ ro.et aceto ⁊ etiã cũ desiderio medicat̃ ⁊ obstat
reumatisationes patiẽtib⁹ ⁊ dolorẽ capitis habẽtibus
scđa ꝑmi doctrina scđa sũme.j.ca.xx.In arena sepiliri.
Itẽ fiat saccul⁹ cordi vt nõ existẽte multa flãma. vt.℞.
pulueris electuarij de gẽmis descriptione Mes.℈.iiij.
fac cõfectionẽ solidã cũ.ʒ.iiij.zuccari ⁊ aq̃ ro.⁊ buglose
¶ Itẽ põt facere cõfectionẽ ex specieb⁹ cõfectis cum li
gno aloes descriptione Mes. ⁊ multa alia ꝑ te videre
poteris.Itẽ cõfectio de citro. Itẽ si acciderit inflãma-
tio in facie ⁊ extremitatib⁹ cõuenit sirupus de eupato-
rio.postea euacuare poteris cũ pill'is cochijs aut alke
kẽgi descriptiõe eiusdẽ q̃re denominatiões pillularũ ad
fe.antiq̃s.Itẽ pill'e de reubarb.al's de robub.vbi mate-
ria esset magis cõmixta.Itẽ pillule de eupaterio maio
res aut minores.Itẽ exhibe hanc infusionẽ.℞.capill'.
veneris eupatorij feniculi spagi brusci ana.ʒ.iij.ysopi
ʒ.ij.fiat decoctio in aq̃ in q̃ dissolue.cassief ʒ.j.deinde
infũde.℈.iiij.agarici in oximelle ꝯposito.Et postea.℞
salisgẽme spice ana.℈.ß.et misce cũ ꝑdictis ⁊ in potu
tribue.¶ Post euacuationẽ conueniũt trocisci quos de-
scribit Auic.et sirupi hij.℞.anisi blace ablute amigda
larũ excorticatarũ zinzib.melise añ.ʒ.iij.se.anisi fenicu
li florũ squinãti ana.ʒ.iij.florũ eupatorij.ʒ.iij.ß.spice.ʒ
vj.yerepigre.ʒ.vij.ro.ʒ.x.fiãt ex hijs trocisci cum sirupo
de eupatorio fit dosis.℈.iiij. Sꝫ hij nõ sunt multũ vsua
les redigant̃ poti⁹ ĩ substãtiã pillulatã. Itẽ si ꝑseueret
ista cacetica dispositio cõueniunt dialacca ⁊ omorusia.
Itẽ dyacucurma quarũ descꝑtiões ex Me.q2 vtiles sũt
explicare ꝑpono ⁊ ꝑmo diacucurma ꝯferẽs magna ad
egritudines antiq̃s ⁊ cacesiam ⁊ ydropisiꝫ. Iuuamẽtũ
maximũ ⁊ eradicãt egritudies splenis ⁊ epatꝭ cronicas
q̃ indurate sũt ⁊ ꝯferũt ad stomachi corruptionẽ ⁊ fedi
tatẽ colorũ ⁊ hũorũ frigiditatẽ ⁊ vẽtositates grossas in
eis ⁊ dolorẽ renũ ⁊ vesice.⁊ ꝓuocat vrinã.cui⁹ hec est de
scriptio ℞.croci azari petrosilij dauci se.apij.añ.ʒ.iiij.
rauetseni,su,meu,spice ana.ʒ.vj.costi cassie lignee sq-

nanti carpobalsami seu seis balsami rubee tinctoꝝ suc ci absinthij succi eupatorij olei balsami calomi aromatici cinamomi añ.ʒ.j.ß.scordeõ siue allei siluestrꝫ scolopẽdrie succi liqritie añ.ʒ.j.ß.dragagãti.ʒ.j.ß.ꝯfice cum melle dispũato sufficiẽti quãtitate. Et sit doß a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ij. Et hec res qꝛ satꝫ ẽ displicibilꝭ obmisso melle. Cetera puluerizẽda puluerizẽt ꝛ fiãt pillꝭe cũ succo eupatorij quaꝝ doß sit a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ij. ¶ Ponit scđaꝫ descriptionẽ dyacucurma minoꝛ valẽs sicut maioꝛ ꝛ est ista bñ ꝯueniẽs ꝛ minꝰ gustui displicibilꝭ valẽs sicut maioꝛ ℞.spice mirre cassie croci floꝝ sqnãti cinamõi añ.ʒ.ij.tere et ꝯfice cũ melle dispũato.doß sit vt dictũ ẽ. vel ꝑpẽ mirrã ꝛ spicã redige ĩ pillꝭas vt dictũ est. ¶ Itẽ describit athanasiã dicẽs ipam eẽ multaꝝ vtilitatuꝫ sicut dyacucurma magnũ ꝛ expta ꝛ nimis efficax ad dolorẽ stõachi ꝑpe ex frigiditate factũ. Et hũores ꝛ egritudines epatis et splenis cronicas frigidas factas ĩ ipis ꝛ ydropsim. ℞. croci acori.añ.ʒ.v.mirre.ʒ.iij.dauci cinamõi cassie cimini cordumẽi carpobalsami.floꝝ sqnãti se. anisi.apij spice mẽte sicce marmacoꝛ ameos. añ.ʒ.j. costi triũpiperũ añ.ʒ.ß.ꝯfice cũ melle dispumato da a.ʒ.j. vsqꝫ ad ij.vel.iij. Si vis ẽt redigere ĩ pillꝭas vt est tactũ. ¶ Iteꝫ describit dyalacã dicẽs dialaca magna cõferẽs ad debilitatẽ stõachi ꝛ epatis ꝛ egritudĩes frigidas ĩ eis oppilationẽ epatis apit ꝛ oẽm duriciẽ resoluit lapidẽ renũ et vesice frãgit ꝛ vrinã ꝑuocat.rẽ ad cacesiã ꝛ ydropisim medicĩa solẽnis cuiꝰ hec est descꝑtio. ℞.lacce ablute reubar.añ.ʒ.iij.spice aromatice masticis se. apij. fu. meu.dauci.absinthij squinanti. succi eupatorij ameos semen amigdalarum amararum costi mirre rubee tinctorum.semis feniculi anisi aristologie gentiane croci cinamomi ysopi sicce cassielignee cimarum squinanti et absinthij zinziberis bdellij ana.dragmam.j.ß. mirre et piperis ana.vnciam.j.infunde mirram.ꝛ bdellium in vino ꝛcetera. Contere et confice cum melle dispumato,dosis est ab aureo.j.vsqꝫ ad duos,siue a ,℈, quattuoꝛ

vsqꝫ ad.ʒ.ij.et cum vino subtili def in potu ieiuno sto⸗
macho et in matutinis ⁊ tpe quietis febris. ¶ Item de⸗
scribit dialacā minorē intentione maioris cui⁹ descri⸗
ptio. ℞.lacte abluce croci costi florū vel foliorū sq̄nanti
rubee tinctoꝝ aristo.ro.liq̄ritie piperis ana. ʒ.j.ß. rauet
seni.ʒ.iij.mirre bdellij.ʒ.j.cōfice sicut prius. Itē medi⸗
camētū de amigdal'. amaris docet Auic.ꝯstruere ⁊ tro
ciscos conficere. Itē in isto casu cōmendat ameos cō⸗
ficere cū melle Unde potest fieri ista cōfectio. ℞.feni
culi dauci anisi ana.ʒ.j.ß.ameos.ʒ.ij.cinami.ʒ.j.ß.gar.
ʒ.j.puluerizent subtilissime et cū melle dispumato cōfi
ciant et mediū coclear siue.ʒ.iij.dent cū aqua sublima
tionis eupatorij aut absinthij. In isto etiā casu cōuenit
tiriaca antiqua vt.℞.tiriace antiq̄ dialacce aā. ℈.ij.tri
buant ī potu hor̄ iā dictis. Aut dissolue ī dictis aquis
aut in.ʒ.ij.dicti vini albi subtilis clari aromatizati.

¶ Capitulum febris flegmatice continue.

Egime flegmatice cōtinue q̄ duplicē di
uersitatē recipe potest ſm duplicem di
uersitatē iterpolate subtingā tamē hoc
regimē intelligere dans ꝑ dicta cp silr ī
mensurā nō naturaliū rerū et medicina
liū diuidā. Regimē ꝟo nō naturaliū reꝝ
diuidit ratione tēporū vniuersaliū ⁊ particulariū vnde
vt notū est.nisi sit magna repletio cōuenit a ꝑncipio di
eta grossior diminuendo gradatī vsqꝫ ad declinationē
exclusiue. Debet etiā declinare cōtinue ad magis subti⸗
liantia. Unde minorata materia iā manifeste digesta
cōueniūt cappari ⁊ silia cōdita hn̄tia vim subtiliandi
et incidendi. Reliquū regimē ꝑ te vide. Et differt men⸗
sura nō naturaliū flegmatice cōtinue a regie interpo⸗
late. Nam dicta cōtinue deberet esse subtilior et minus
calidis debemus vti. Pro scdo regimine fiāt lenitiōes
modis tactis. Deinde si cōstaret sanguinē peccare cō⸗
peteret flobothomia. Deinde cōueniūt digestina tacta
in iterpolata; variātia tamē sunt ſm diuersitatē matie

Commune igit hoc est. ℞. syrupi acetosi simplic. ℥. j. mell. ro. colati. ℥. ß. aque mell. aut zuccari rub. ℥. iij. Deinde euacua cum dictis in fleg. interpolata. Deide trāseat: visa digestione ad syrupum de radicib9 duabus vel trib9 acetos. vt fenicli apij. petrosilij cū melle ro. vt ē tactū. Postea cōpleta digestione conueniūt subtiliātia aperitiua vt trocisci qui ponūtur. v. canō. tractatu tertio. dicebat trociscus ꝯuenire huic feb. et maxime ꝑ Auicēnā ca. de illa. j. paragrapho. Et de medicis bonis adest. Et ꝑmo cōmēdat Auicēna trociscos et docet medicias que descripte sūt quinto canō tractatu octa. de trosci. descriptione penultima troc. positoꝝ in illo tractatu quorum iuuamēta vt tāgit Auicenna ibidē sunt ad quartanam dolores epatis et molliciem ⁊c. quoꝝ descriptio habet ita. ℞. anisi folij indi absinthij. se. apij. spice amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ. anā. ℨ. j. aloes. ℨ. ij. succi eupatorij. ℨ. iiij. terēda tere et aggrega pulueres cū succo eupatorij et aqua decoctionis absinthij quoꝝ debite siccatoꝝ ⁊ tritoꝝ da. ℨ. ij. in trociscis. ij. cuz sit trocisc9 cōit j. ℨ. ⁊ dent in aqua tepida ⁊ nō frigida. Hij eni trocisci vt patet ꝑ simplices īgredientes subtiliāt materias grossas tā flegmaticas ꝙ melācolicas aperiunt vias: resoluunt et termināt ventositates grossas. ¶ Item confortant epar vt patz ꝑ spicā nardi ꝑ eupatoriū et decoctionem absinthij lesum ꝑpter flacas et grossas materias. Veꝝ quia iste modus capiēdi trociscos nō est in vsu ⁊ reddentur satis horribiles, ita sumpti ꝑpter aloes ⁊ absinthium. Hic modus saluari potest vt troc. puluis in pillas redigatur deglutiēdas cooꝑtas nebula siue zalda. Et cōmunis modus cognitus cōmūis tamē dos trocī est a. ℨ. j. vsqꝫ ad. iiij. ℈. ¶ Secūda descriptio troc. ab Auicēna ponitur conuenienter ita et iterū de medicis expertis quaꝝ est ista descriptio. ℞. ro. ru. que valēt ad stomachi confortationem et epatis et cordis dum ista circa declinationez feb. ex caliditate febrili debilitata sunt. Valent etiam rose qꝛ aromatice sunt ad vigoran-

dum cor immo mẽbrum omne cum se substantie spũose conformat. Item habent tandem vnire membra ista ex fe.laxata har ponũt.ʒ.vj.deinde ponit succ⁹ liqritie ad dulcorãdũ alia.q̃ in recepta ponũt sunt aliqualr̃ ad humectãdũ ptes extenuatas fumiterre apitiu⁹ existens approꝑat adustis materijs ꝛ grossis flegmatic꜡ parue adustiõis spica epatica ẽ vt tactũ est hoꝝ triũ añ.ʒ.iiij ponit ẽt mastic꜡ ꝛ ponit.ʒ.iij. Mastix hʒ maximã ꝟtutẽ i ꝯfortãdoos stõachi debile ex maĩa flegmatica huius fe.karabe ponũt.ʒ.iiij. maxie ad cordis ꝯfortatio-nẽ. Itẽ ponũt anisi.ʒ.ij. ad carminãdas vẽtositates gros-sas.cõiter i ista fe.ꝯcurrẽtes hui⁹ descript꜡ medicie ca-pite ꝛ facite vt est dictũ i p̄habitis trociscis. ¶ Tertia descp̃tio est trociscoꝝ de eupatorio q̃ꝝ descp̃tio. ℞.eu patorij.ʒ.iiij.ro.ʒ.j.ꝛ tertiã spodij.ʒ.iij.ɓ.ad q̃d valeãt ꝑ habitũ patere põt excepto ꝙ spodiũ de se valʒ ad epat꜡ ꝯfortationẽ parũꝑ ex debilitate caliditat꜡. ¶ Quarta de scp̃tio est trociscoꝝ de absinthio. vt. ℞.azari.azarũ va let ad subtiliãdas maĩas ꝛ ad resoluẽdas vẽtositates ¶ Ponitur semẽ apij ad subtiliãdas maĩas flegmati-cas.ꝛ ad apiendũ ꝛ ꝓuocãdũ vrinã. Anisũ q̃re ponatur euidẽs est. Amigdale amare hñt vim apitiuã ꝛ abster-siuã ꝛ debẽt excorticari ꝑpt̃ corticẽ ꝛ grauare digestio nem ꝛ exiccare nimis. ¶ Sucaha q̃ spina egyptiaca ꝛ bedagar spina azara apitiue opilationũ epatis ꝛ subti liatiue materieꝝ grossaꝝ cõferũt. Succ⁹ eupatorij spi-ca ꝛ mastix q̃re ponant̃ tactũ est Hoꝝ añ.ʒ.ij.ꝛ supple te renda terãt ꝛ fiat vt dictũ est p̃mo. ¶ Ultima descriptio est hec. ℞.eupatori.ʒ.iij.roɓ.ru.lib.j.spice lib.ij.spodij ʒ.iij.sumatur.v. pars hui⁹ descriptionis et fiat vt predi ctum est in primis trociscis. Et quia isti conueniunt ex prehabitis patet:per dictos trociscos itelligere potes plures alios positos in quinto.tractatu' octauo. de tro-ciscis.vt trociscos ad inceptionem aque ꝛ duriciez epa tis ex dictis eorum vtilitates comprehendẽdo. Tamen nocumenta quibus repugnant in hac febre reperiãtur

aliquãdo. Itẽ cõueniũt trocisci de ros. ꝛ de eupatorio. Itẽ trocisci de lacha. Itẽ trocisci cõueniẽtes ad oppilationẽ splenis. Itẽ vbi cõueniat valde apire cõueniũt trocisci de rubea tinctor. Itẽ trocisci de cuscuta. Itẽ ad alias intẽtiones cõueniunt trocisci dicti ad vomitũ ꝛ lenitões Itẽ trocisci de eupatorio ꝛ trocisci de absinthio. Item trocisci noiati cachiõ dicti ꝯferẽtes fe. mlicis ꝛ flatic Itẽ trocisci de ro. cũ spica. Itẽ trocisci de cappare. Itẽ trocisci de reubar. ad intentionẽ aptionis ꝛ solutionis ventris. ¶ Per habitos trociscos intelligamus etiam trociscos Mesue. vt trocisci de aniso trocisci de lacha. ꝛ trocis. de eupatorio ꝛ trocisc. diarodõ ꝛ ros. ꝛ ligno aloes de capparib⁹ quorum vtilitates ꝛ fines dicti sũt siue cõphẽsi ex dict Auic. Ad q̃s intẽtiones ẽt aliq̃ ꝯfectiones poterũt ꝯuenire vt cõfectio de eupatorio a Me. põita ad intẽtionẽ apiendi ꝛ subtiliãdi materiã ꝛ euacuãdi. ¶ Itẽ diacinamomũ eiusdẽ ponẽdo cũ. ʒ. viij. zuccari. ʒ. j. ß. spẽr diacinamomi Me. Itẽ valẽt vbi q̃ramus aptionẽ ꝛ solutionẽ cõfectiones de reubar. ¶ Item aromatica pl'a descripta a Me. q̃ p te vide ponẽdo dosim spẽr dictar cũ dosi dicta zuccari. ¶ Vlterior vo modus cure habeat ex dict i cura flatice insolate ꝛ per hoc nomẽ turmach itelligam⁹ ꝯdita cũ sale vl'a ceto ad puocãdũ appetitũ vt sũt oliue ꝯdite aut cappares cõditi mõ cõi vt anetũ ẽt suo mõ ꝯditũ aut oliue ꝯdite cũ aq̃ ꝛ sale aneto ꝛ finicl'o ꝛ maxie cõpleta digestiõe ꝛ minorata mat'ia dũ nõ est timor de agitatione ꝛ cõmotione mat'ie ad eductionẽ subtilis ꝛ diuisionis grossiciei.

¶ Capitulum de febre ampiala ꝛ liparia.

Cura eap ꝑpiqua est. Istud est capitulũ cure ẽpiale dicte ab epy q̃d est s̃ q: i ista febre ẽ calor sup̃ frig⁹. Calẽt eni exteriora et frigent interiora Et liparia dicit a liparis q̃d est pingue. Nã exteriora frigent ꝛ calent interiora vt in pinguibus

obsesso ꝛ in interioribus recluso calore vt ad exteriora expandi nō possit. Pro quarū feb. cura supponam⁹ in p̄mis ex cap̄lo de empiala. hāc feb. causari ex flegmate vitreo cōprehenso in loco occulto ꝛ ꝓfundo. Et lipariā ſm plurimos esse flegmaticā ꝛ qn̄q3 colericā ex colera valde grossa. Intentio ergo cure est subtiliare materiā grossā flegmaticā aut p̄fatā colericā ꝛ tandē vt expedit euacuare et vigorare stomachū ꝛ corp⁹ totū ne multiplicent̄ materie sil'es. ¶ Et q2 ad has feb. aut ad earū materias subsequit̄ lesio stomachi. ideo ad ipsu3 vigorandū erit intētio. Ut igit̄ habeas intētiones assequemur p̄mitus regimē nō naturaliū rerū p̄mittēdū est. secūdo ad medicinaliū veniendū. Regimē p̄mū nō naturaliū rerū patet quātū ad ampialā ꝛ quātū ad lipariā3 matie de flegmate per regimē dictū in feb. flegmatica interpolata. Regimē aūt liparie ex colera grossa haberi pōt p regimē tertiane note seu famose. ¶ Uenio igit̄ potissimū ad scōm regimē ꝛ cū flegmatice feb. antedicte ↄueniāt satis in materijs vt empiala et leparia flegmatice quaprop̄t dixit Auic. p̄habit3 ꝛ p̄sentib⁹ appropinquare in cura ꝛ vnā esse viā ꝓcedendi ad curam et vnā esse generalē intentionē ad subtiliandū liquādū et incidendū flegma: l3 vt ponit Auic. in fine cap̄li regimen liparie egeat maiori subtiliatiōe regie empiale ꝓpter in liparia materiā eē magis intrinsecātē ꝛ obscidē naturale calidū nec ext̄riorib⁹ euaporātib⁹ regimē ḡ subtili⁹ q2 attenuat3 vel cū liparia matie colerica sit mag3 afflictiua ꝛ citioris terminatiōis empiala ſm canonē sitū. dieta min⁹ grossa liparie q̄ȝ empiale ↄuenire dicit̄. Subtili⁹ ꝟo regimē q2 plus subtilias materiā empiale vt flegmati vitreo ↄueniet. ¶ Pro regie isto expediēdo p̄mit⁹ a miōratiōe materie vl' euacuatiōe cōi ichoādū iuxta cañ. colligēdo ex cap̄lo de cura putridaꝝ in gn̄ali ¶ Si igit̄ sit vēter stiptic⁹ ꝛ feces ex ↄiectura dure ꝛ sicce p̄mittat̄ vnctuosu3 clistere. deinde acutis in p̄habit3 iam descript3 multotiēs iuxta cañ. iij. Tegni positū tra-

etatu.ij.c.c.iij.c in cura oppilationis est duro stercore
pcedēte.Deinde det per os minorās minoratiōe cōi si
nō fuerit materia multa minorāda a pn. minoratiōe p
pria.Sit igit hui⁹cōis minoratiōis descriptio.℞.ma-
ne.ʒ.ij.ß.oximellis simplicis.ʒ.iij.dissoluatur māna cuz
dicto oximelle c in potu tribuat cū sufficienti quātitate
aque decoctiōis zucchari rub.Et si post istā assumptio-
nem remanserit in stomacho flegma superiora petens
tūc fiat vomitiuū.Auic.ex reb⁹subtiliātib⁹flegma icidē
tibus c resoluētib⁹ siue liquātibus. vt.℞. fasioloꝝ.ʒ.ij.
aneti rafani calamēti ana.ʒ.j.bulliant in.ʒ.vj.aque flu-
uialis ad ꝯsumptionē tertie ptis.Deinde.℞.oximellis
simplicis aut in liparia colerica sirupi acetosi simplicis
ʒ.j.ß.c p̄habite decoctiōis.ʒ.iij.tepidum detur in potu.
Et duz vna hora retinuerit vel media imponat digitus
ori aut pēna vt vomitu puocet. ¶ Deinde exhibeat di-
gestiuū ppriū.Tamē in mēte retentis c p̄missis canoni
bus gn̄alibus.j.iiij.de cura putridarū habita intētione
ad stomachū cōfortādū p aliud vniēs os stomachi siue
rugās remissiuū caliditatis putredinal' aut putrefactio
nis cibi vel pot⁹in stomacho phibitiuū vt in empiala c
liparia flegmatis.℞.oximell' simplicis siue decoctionis
duaꝝ radicū.ʒ.j.ß.rob agreste decocti in oximelle.ʒ.j.aq
decoctiōis zucchari ru.ʒ.ij.ß.misce c calidū sumat. Ul
℞.aq decoctōis radicū apij c feni.ʒ.viij.oximell' simpli
cis.ʒ.iiij.rob agreste.ʒ.j.aut succi gna. muzoꝝ.ʒ.j. bul-
liant aliquātulū c i potu tribuant. Et magis ꝯuenit rob
agreste q̄ agresta qr plus hz vnire c rugare os stoma-
chi sua pōticitate.¶ In liparia xͦo colerica ꝯuenit siru
pus acetosus zinarinis p̄paratis cū rob cc. In empiala
tn̄ c liparia flegmaticis si aromatizet sirup⁹ cū modico
cynami valde ꝯuenit ad oris stomachi ꝯfortationē vt
spāliter colligēdo ex Gal'.in lib.experimētoꝝ.c ex Aui
cen.xiij.iij.tracta.ij.in regiē debilitatis stōachi. Deinde
trāsacto.vij.trāsire potes ad forti⁹digestiuū.Aut potes
dare in potu oximel squilliticū cōpositū c miscere ipsuz

cum melle rosꝫ. Aut in liparia colerica pones sirupū de bisancijs aut sirupū acetosꝫ de radicibꝰ descriptõe Me sue: aut sechaniabī de radicibꝰ aut siru. acetosuꝫ de succis herbaꝝ. In empiala potissimū ꝛ dū ꝓprie minorare ꝓponimꝰ ꝯuenit sechaniabin cuius vtilitas est educere flegma. Itē sechaniabin de keysim siue leuistico. Iteꝫ intendēdo ad oppilatiões viarū ꝛ abstergēdo ꝛ aperiē do sirupꝰ de calamēto: ꝛ sirupꝰ de eupatorio descriptiõe Mesꝫ. Itē ex Auic. sirupū describere possumꝰ de seminibus. vt. ℞. anisi feniculi se. apij sparagi brusci añ. ʒ. ij. bulliāt in lib. j. aque ad cõsumptionē. vj. ꝑtis ꝛ sirupizetur ista decoctio cū melle rosꝫ. ꝛ vino granatoꝝ ꝛ fiat gradatiꝫ trāsitus ab assumptiõe istius sirupi tribꝰ vel quattuor vicibꝰ ad assumptionē cõfortantiū stõachi ꝛ epar de q̄bus dictū fuit ꝑhabito caplo. Et ꝑ istā gradationē ītellige assūptionē sirupi aliq̄t vicibꝰ. Deīde assumptio alicuiꝰ leuiter soluētis vt pillarū cõiuꝫ de aloe quaruꝫ est euacuare colerā ꝛ flegma Aut elephāginarū descriptione Mesꝫ. plus stõachuꝫ cõfortātes ꝛ in empiala valentiū. Aut denꝫ pille de yera simplici Gali. descripta yera. vij. terrapēti. Nā īfusio aloes ꝛ ēt potꝰ yerepigre satis abhoīabil est: infusiões tñ yere vide a Mesꝫ. Et si intēderꝫ ad aptionē viarū ꝛ eductiõeꝫ grossaꝝ materieꝝ tribue. ʒ. j. pillaꝝ de eupatorio. ¶ Si ꝟo ītēderꝫ ad stõachi ꝯfortationē ꝛ capitꝫ vide a Mesꝫ. multiplicē descriptionē pillarū stoamticharū ad hoc ꝑtinētiuꝫ. Et in liparia de colera cõueniūt aggregatiua descriptiõe Me sue: assumptꝫ ꝟo pillis attēde semꝑ ori stõachi cū vnctiõibꝰ ꝛ alijs ꝑtactꝫ. Et reitera sirupū post quē ꝓbe solutiuuꝫ cuiꝰ descꝑtio ꝫm Auic. ℞. mirabol. nigroꝝ eductiuos materieꝝ adustaꝝ ꝛ ꝓhibitiuos ne hee flegmatice fe. trāsmutenꝫ in q̄rtanas. Itē. ℞. mirabol. citrinoꝝ vt colere eductiuos ꝛ turbith vt eductiuū flegmatꝫ viscosi ꝛc. ꝛ a locis remotꝫ. Et h̄ ē descriptio magꝫ ꝯueniēs liparie colerice. hāc aūt sic forma. ℞. mirabol. nigroꝝ subtiliter tritoꝝ. ʒ. j. ꝫ. mirabo. citrinoꝝ. ℈. ij. turbith electi. ℈.

iiij.zinzi.ʒ.ß.infundant oīa cū oximelle simplicꝫ.℥.j.ß. ꝛ misceātur aq̄ decoctiōis passulaꝝ ꝛ zucchari.℥.iiij.ꝛ p̄dicta debite colent̄ p pānū lineū q̄ sufficiēter exprimat̄ deinde tribuat̄ in potu. Couenit etiā ſm Auic. clistere acutū in ēpiala maꝛie ꝛ liparia flegmaticꝫ minoratis materijs ꝛ digestis cui⁹ descriptio. ℞.medulle cartami flegmatꝫ eductiui. ¶ Itē centaureā mīorē vt vtiliorē et meliorē in educēdo materiā flegmaticā vt pꝫ p Mes. cap̄lo de cētaurea. ℞.ēt anetū ꝛ camomillā vt dissolutiua flegmatū viscosaꝝ ꝯtentoꝝ in itestinis. Itē. ℞.alahesch.i.tribulū marinū ꝛ ē syma q̄dā faciēs vt puto fructū spinosuꝫ ꝛ pūgētē:vn̄ a tribulēdo vel pūgēdo tribulus dict⁹ est quāuis etiā repiat̄ tribulus fluuial' in altitudinē cubital' stipticitatē educētē fre.Et. ℞. ēt melliloti ꝑpter dicta de camomilla. Itē. ℞.almuri qđ est cōdimētū pisciū si volum⁹ salsoꝝ vel salsuꝫ qđ icidit et abstergit ꝛ ꝑpt̄ hoc etiā. ℞.mel.forma.descriptio est hec. ℞.medulle cartami cētauree mīoꝝ ana.℥.iij.aneti camomille melliloti.an̄.M.ß.almuri siue ꝯdimētū oliuaruꝫ.℥.ij.fiat decoctio in lib.xvj.aq̄ vsq3 ad cōsumptiōeꝫ ℥.iij.Deinde ista coletur ꝛ post colaturā adde olei aneti mellis ana.℥.ij.ꝛ de oleo.℥.iij.si placet dimitte sal ꝛ clisteriza. Si vis maius clistere maiora intrantia ꝛ eius aquā.Solutiua etiā alia cōueniētia empiale ꝛ liparie flegmaticis collige ex cura flegmaticarū posita sicut ēt solutiua approꝑata liparie colerice ex cura tertiane nō pure colligātur. ¶ Itē post euacuationes maꝛie in empiala ꝛ liparia flegmaticꝫ ꝯuenit tiriaca antiq̄ cū aqua melise.¶ Item cōueniūt ex cōfectionib⁹ dyambra diamuscum aut electuariū de gēmis ꝛ sufficit.

¶ Cap̄lm de cura febꝛꝫ sincopal' hūorose ex flegmate.

Ec febris est difficillis cure. Regimen curatiuū febris sincopalis humorose prima sui diuisiōe diuidit̄ i febrē humorosaꝫ ſm plurimū ꝯtingētē ex flegmate. ꝛ in feb.humorosaꝫ ex colera grossa ꝯtīgētē ex fl'ate.

Et in febrē humorosaz ex colera grossa cōtigētē ex san guine.¶ Primo sepabit in debitā administratione sex rer nō naturaliū ⁊ iachoabo ab aere ⁊ est nota cā ordi nis. Aerē igit eligam⁹ fm plimū clarū orietalē ad sic cū delinantem. ⁊ in actiuis tpatus aut cōstante virtute parūp declinātē ad calidū. Et iō vt als tactū est de fle gmatica febre vitent māsiones ppe aqs. Vitēt etiā do mos noui cimēti aut subterranee aut terranee aut ter re ppinq quaz est tostudo lapidea. ¶ Et sit camera pati entis euētata debite. Cuius aer oī die renouet apertis fenestris nec stet patiēs hic in camera obscura imo cla ri aeris tpe vigiliaz. Et si fuerit hyems vel tps humidū et nebulosū corrigat aer ex igne iunipi aut folioz lauri aut igne lignoz primorū nō infusoz in aqua apponan tur iunipi aut cortices thur aut nucis cipressi aut gar. fustes aut filia p te colligenda. Vel si patiens nobilis existet ⁊ debilitatus ⁊ in expēdēdo sufficiens. R. thuris mas. corticū thur sandarace siue vernicis. ʒ. iij. storac calamite lignialoes añ. ʒ. j. ß. fustiū garios. ʒ. j. tere gros so modo et coclear vnū aut mediū aut sicut vis prunis sufficiēter ignit supincēde ⁊ potes addere ambre ⁊ mu sci ana grana. x. Et cōuenit ista rectificatio qñ maxime est sincopis aut dū timet ei⁹ euētus qr circa pncipium paroxismi aut exacerbationis: tpe eni status paroxismi aut exacerbationis nō declinet aer notabilr ad calidū: cōti nue sit declinans ad siccuz. ¶ De aere dicto ad motū ⁊ qe tē venio ⁊ pmo dicēdū patiētē nō debere de lecto moue ri nec ad expellēdas supfluitates ne cōmotione ⁊ agita tione ipse incurrat sincopim imo pānus prorsus dupli catus aut triplicatus supponat sup quo emittat feces. Aut etiā instrumētū siue scannū i supiori pte pforatuz vt ad modū capse in se cōtinēs paruū bacile supponat patiēti ⁊ dū feces emittit aspergat facies vt dicet. De inde odoriferz narib⁹ apponat. Itē nec ad vrinandum surgat sed iacens in vrinali mingat aut in dicto panno Fricationes etiam in isto casu valde cōueniūt dū time-

mus sincopis.Et cū adest actu sincopis imo substinēte virtute p totā accessionē lz nō stati post acceptū cibum Per quas fricationes intendim⁹ deuersionē materiez siue fumoruz a corde ꝛ inferiora siue exteriora ꝛ excitemus virtutē ne succūbat ex sincopi aut illā incurret aut etiā apienᵗ pori et subtilieᵗ mat̄ia. ¶ In fricationibus aūt debet esse modus ex pte ptiū pfricandaz. Scđo ex parte qualitatis fricationis. Tertio ex pte ei⁹ cū q̄ dz fieri fricatio. Quantū ad primū vt tāgit Auic. in pñti ca. ꝙ incipiaᵗ a coxis ꝛ crurib⁹ trahēdo v̄sus inferi⁹ ꝑpt intēsionē tactā.s.diuertēdi materiā. Deinde trāseamus ad fricationē manuū ꝛ brachiorū vsq; ad spatulas trahēdo etiā ꝑpt eandē intētionē cōtinue a spatula v̄sus manū. Deinde fricenᵗ collū spatule dorsū ꝛ nates ne mat̄ias traham⁹ v̄sus cor sed lateraliᵗ poti⁹ versus brachia. Si v̄o partes fricauerim⁹ subteriores cordi deorsū traham⁹ fricādo. ¶ Deinde fricam⁹ pect⁹ trahēdo ēt lateraliᵗ v̄sus brachia ꝛ ptes inferiores pectoris fricem⁹ trahendo deorsuz. Fricatis aūt hijs oībus partibus sic replicemus fricationē coxarū et crurium vt ante. Et cōsequēter aliaz partiū. ¶ Quantū ad scđm dicendū fricationē saltē in ꝑncipio debere esse fortē ꝑpt materiā tūc debere esse frigidiorē ꝛ grossiorē et tūc nō oportet magis intendere diuersioni et extractioni materie tamē limitat Auic. vt abradat cuti. Delicati tamē et nobiles nō paterenᵗ hoc ideo sufficiat plries fricatio dolorosa aliqualiter. ¶ Quantū ad tertiū vult Auic. fricationē esse fiendaz cū mātili siue cū panno aspo vt asperitate ip̄am fortiorē faciamus fricationē. ¶ In ꝓcessu v̄o febris vt in augmento fiat leuior fricatio. licz adhuc satis fortibus materijs cordi fumātibus in statu leuiorē facere debemus iā magis extracto calore a pte et fumis et materijs iā valde subtiliatis. In declinatione autē leuiori vtendum est. causa patz. ¶ Hij tamē canones fricationū teneanᵗ semper et strictissime et assidue inspecto tenore virtutis contētiue. ¶ Fricationes

&o debilitant ⁊ fastidiunt patientē. Nec videt incōueniens a pncipio ⁊ timore sincopis suffumigari pānum cū fienda est fricatio: maxie pectoraliū fumo musci aut ligno aloes aut ambre aut cinami. Nec ēt cōueniret infundere dictū pānū vino maluatico cū decoctiōe alicuius pbabiti aromatici. deinde cum panno ita infuso ⁊ post infusionē sufficiēter expsso fricationē facere vt tn̄ nō remaneat in poris vinū sua corpulētia obstruēs poros: ideo tuti9 est cum fumigato pāno fricationez facere. ¶ Ad somnū ⁊ vigiliaz venio. Et pmo quo tēpore sit dormiēdū ⁊ quo nō satis per can̄. generales de cura putridarū in gn̄ali poterit apparere nō tn̄ obstāte tēpore parisimi indebito ad dormiēdū vt tāgit Auic. medietas temporis digestioni respōdeat p digestiōe ⁊ reformatione virtut. Alia medietas fricationi ad materiaz resoluendā maxie flegmate vitreo mucillaginoso aut crudo faciētez febrē. sicut etiā in flegmatica somnū posuit equalem vigilijs Auic. vt sit ad digestionē ⁊ vigilie ad resolutionē. ¶ Dicendū de inanitione ⁊ repletiōe vnde in summa dicendū superfluitates in hoc corpore per debitas effusiōes esse ducēdas vnde a somno surgēs mucositates p nares tēptat educere ⁊ sic cōueniēter alias. Et si non emitteret feces ponere debetis sibi saltez suppositoriū siue colliriū ex melle ⁊ sale vt cōmunit fit inijciat siue imponat: repletiōes cibi ⁊ potus vitande sunt que nō sint mēsura cibi ⁊ potus. sciat medicus ex repletione patientis ⁊ vigore virtutis. ¶ Sit tamē generalis ordo vt ad saturitatē comedat ⁊ bibat iuxta precepta Auicen. iij. j. de repletiōe eius qꝫ comedit. ¶ De accidentibus anime nulla excedētia conueniunt ne fiat agitatio humoruz aut debilitas per viam resolutionis. Accidentia tamē leuiter excitatiua caloris nō tamē inflāmatiua multū vt temperata gaudia poterūt conuenire ⁊ delectantiū visiones ⁊ auditus. Timores autē ⁊ tristicie ex toto vitentur. Ira etiā est nimis humorum agitatiua. ¶ Ad cibum ⁊ potum venio ⁊ pncipaliter cibo cō-

uenienti tēporē quietis feb. si in principio fuerit ⁊ conuenienti in pncipio vniuersali. Et est dicēdū q quia fe. est repletionalis ⁊ potissimū est apta fieri sincopis ratione multe materie suffocātis. Aut etiā frigoris cōmunicabilis cordi. Ideo a principio oportet nos vti dieta subtiliori q̄ in pcessu cōtra cōem dietationem aliaruz febriū in qbus pter maiorē intentionez feb. ⁊ in relatione ad statum in processu dieta magis tenui vtimur. Et est tenendus iste modus ⁊ in qualibet alia repletionali valde timendo maius nocumentū ex parte oppressionis caloris ⁊ aggrauationes virtutis que ad nocumentum ex parte alterius erit cibus ptisana ordei liquida satis cocta ī aqua simplici ponendo modicū zucchari rubei desuper. Et poterit esse ista dieta vsq ad diem tertiū. ¶ Postea paucificata materia timendo debilitatez virtutis poterimꝰ coquere ptisanam in brodio pulli macri ⁊ ita consequēter augeri poterimus dietam sm exonerationē virtutis ⁊ maiorem resolutionez attento tamen statu ⁊ intensione fe. ¶ Si autem abhorret ex toto ptisanam vt pluries est posses a principio exhibere panem coctum in brodio pulli macri valde rarum exhibere. Aut si foret valde delicatus et solitus vti contuso pulli. Sit etiam corpus aptum valde resolui contundatur tunc pullus macer aut etiam perdix et fiat brodetū valde modicum cuius modicam quātitatem tribue sm repletionem tamen ⁊ virtutis constātiā ⁊ ita incede augendo vel ingrossando dietam. aut etiam aliquādo subtiliando attēta virtute ⁊ repletione. ¶ In statu ⁊ declinatione vo et est clarum debes vti dieta grossiori semper tamen non alio repugnante aperitiua subtiliatiua et declinantia ad siccum temperata in actiuis et parūper calida saltez tempore valde frigido ⁊ humido sicut tempore estiuo sit temperata in actiuis aut parumper declinante ad frigidū. Non est ergo malū scz cum pullo saltē aliqualiter digesta materia ⁊ minorata bulliat aliquātulū radices feniculi ⁊ ita perseueret ista correctio

vt in declinatione solēt in die semel bulliāt grana cice-
rum rube. plura aut potiora ꝑm grossicież materie aut
viscositatē inspecto tñ virtutis tenore. ¶ Si etiā in de
clinatione condiant cappares vsuali modo cuž aceto
vini satis acuto ⁊ aspgent cinamo in initio comestio-
nis. iiij. cappares aut. v. cōueniret. Sed etiaž aliqñ di-
missis capparib⁹ auicule mōtane aut in locis siccis de-
gentes elixent: in quarū vētribus iunipa posita sint et
bulliāt in aceto decoctiōis saluie ⁊ rorismarini. ꝑm ali-
quas pticulas dent in ꝓncipio ad comedendū: cōferūt
subleuādo appetitū ⁊ incidēdo ⁊ subtiliādo flegma: asp
so tñ aliquāto cinamo aut mace aut gar̄. aut zinzi. Sē
per etiaž tñ attenta febre. Alia ꝟo cibaria p te poteris
excogitare. ¶ Potus aūt ꝯueniēs recidiue febrꝫ ⁊ ma-
terie habita etiā intētione ad febrē quedā mō. Sit vi-
num albū clarū subtile odoriferū nō habēs virtutež sti-
pticā saporem mediū conseruate tñ in hoc cōsuetudine
stomachi ⁊ dispositione q̄ pluries ledit in ista febre sin
copali humorosa vt etiā aliqñ cōcedit vinū dulce. vt ex
xij. Terrapēti. colligere possum⁹. Limphet tñ ꝑm vigo-
rem vini ⁊ repletionē p̄sentis si fuerit ꝯtinua: febre aūt
vētura si fuerit īterpollata cū aq̄ mellis aut aq̄ zuccha-
ri rub. aut si de virtute cōfides ꝯueniret aqua mellis in
potu saltē vsq3 ad diē quartū. Uel aq̄ ordei zuccharata
cū zuccharo rub. tñ vsuali⁹ est exhibere vinū limphatuž
maxie solitis ⁊ amātib⁹ illud. Quātitatē tñ tua cōiectu
ratiōe mēsura vidēdo repletionē feb. ⁊ illi⁹ cōfortādo
virtutē tantū incursus in sincopim siue sit timor cōcur-
sus. q̄lis cōueniat pot⁹ suo loco dicet. ¶ Uenio ad medi-
cinalia quoꝝ regimē diuidet in medicinalia diuidētia
vl̄ respiciētia materiā siue cām. Et ista mediciālia siue
cibaria q̄ respiciūt ꝟtutē ⁊ accidēs qꝺ est sincopis ⁊ vir-
tutis dissolutio vl̄ resolutio: ⁊ in mediciālia q̊dāmō ⁊ re
spiciētia morbū materie nota ī hac fe. duplices ītelligi
possunt mō cōi. Gñalis ⁊ plurimū alioꝝ materie cōes
repte in stōacho aut intestinis aut etiā grosse vētosita-

tes. Aut circa ꝑmas venas creatas ad ītestina quales materie sūt feces ⁊ vētositates q̄daȝ repte in ītestinis aut etiā grosse vētositates: ⁊ q̄daȝ hūorose supfluitates colerice vel flegmatice etiā ꝯtingēter pulse ⁊ cōgeste ī stōacho aut intestinis fouētibꝰ materiā ꝓpriā ac febreȝ harū aūt cā ꝑmo facilıꝰ inchoādo ꝯuenit vsuale ⁊ notissimū suppositoriū ex melle factū: aut si plus de ỽtute ꝯfidis fiat clistere cōe tale hora q̄etis aut in cōtinua hora minoris afflictiōis ⁊ tpe ieiunij ⁊ nō dietatis est h̄. ℞. flor camomille cauliū blete añ. 𝔐. ß. ordei. 𝔐. j. mercurial ptes. ij. bulliāt oīa ī aq̄ bullitiōe pfecta excepto caule q̄ modicū bulliat. ⁊ ideo ponat circa finem decoctionis. Deinde ex colatura sumat lib. ß. cui adde olei cōis dulcis. ℥. iiij. mellis vio. cassieꝭ. añ. ℥. j. yerepigre. ℥. ß. salis. ℈. iiij. aut. ʒ. ij. cauendo mordicationē. Aut si timeres debilitatē ỽtutꝫ aut foret puer: cape pingue brodiū capponis aut galline vel vituli quātitateȝ q̄ tibi videt ꝓportionare virtuti. Et si intēderis mollificationē fecum adde de oleo predicto aut amigdalarū dulcium. ℥. ij. ⁊ salis modicū ⁊ fac clistere. ¶ Si etiā eductis fecibus cōstaret materias in stomacho remansisse que leuiter educerent vomitu cōueniret leuissime ꝓuocare vomitum cuȝ oximelle simplici. vt. ℞. oximellis simplicis ℥. j. ß. aque zucchari. ℥. ij. da in potu tepidū. Deinde post vnam horā mitte pennā aut digitū in ore vsq̄ ad radicem lingue vt facile euacuet. ¶ Si appareat etiā virtꝰ constantior cōuenit misceri aque seminuȝ decoctionis raphani cum oximelle vt euacuat aut simile aliud ex cōmunibus pretactis semp tamē tenore virtutis attento ⁊ dispositione etiā stomachi exhibendo bene semp aliud non agitatiuū siue cōmotiuuȝ valde crude materie. ¶ Si etiā fuerit expediens lenire ventrē ⁊ stomachum pro parte mundare tunc cassieꝭ. aut mannā possumus exhibere hoc modo. ℞. medulle cassieꝭ. ℥. j. dissoluatur in. ℥. v. aque mellis aut zucchari rubei ⁊ tribuat in potu. ¶ Item si potionē abhorret dare poteris pillulas de

yera' Gal'.vij.terrapētice.a.ʒ.j.vsqȝ ad.ʒ.j.ß. aut de pil lulis elefāginis dosim tactam vbi tamen de virtute val de dubitas nō naturaliū regimē attende scȝ fricationi ⁊ suppositorio ⁊ solutiua dimitte. ¶Si vero cōstaret vir tus satis non incōueniret miscere agaricum pillulis de yera aut elephanginis vt. ℞.specierū pillularū de ye ra.ʒ.ij.agarici.ʒ.j.salisgēme spice ana.℈.ß.infundatur agaricus p horas.iiij.in oximell'.simplicis.ʒ.ij.deide hec oia misceant adinuicē ⁊ fiant pillule. ¶Et si fuerit ex pediēs addere de oximelle fiat ⁊ in die q̄rta a factione pillularū detur.℈.j.perquire tm̄ semper consuetudinem infirmi per cōparationē ad pillulas ⁊ medicinas. Qui dam soluuntur a pillula.j.quidam requirunt doses am pliores cōmunibus cum frigida aut etiam vltra ingre dientes cōmunes vigores eorū antiquitatē aut nouita tem et ita formationes pillularum cū frigida in tēpus anni et plura alia suis locis exquirenda. ¶Degesti uum vero in fe.presenti factis saltē cōmunibus euacua tionibus siue minorationibus hui9 esse poterit. ℞. aq̄ feniculi.aque sublimationis ysopi ana.ℨ.iiij. aque me lise.ℨ.j.cinami ad aromatizandū illas. ℈.iiij.aque post aromatizationem sirupizentur cum.ℨ.ij. zuccari rubei aut.ℨ.j.mellis puri .de quo sirupo redacto ad.ℨ.viij.me dietatem capiat in matutinis et iterum reficiatur. ¶Et ista hora sumatur vsqȝ pertransito septimo die aut etiā predictis aquis omittendo mel adde oximel' simplicis ℨ.iij.pertransito septimo die potes exhibere de pillulis de agarico dosim vnam. ¶In isto casu cōuenirent etiaȝ pillule stomatice pma desc̄ptione Me.quarū p̄dictam dosim tene vsqȝ ad.ʒ.j. ⁊ minora vsqȝ ad extenuatio nem virtutis ⁊ materiā educendā.Deinde facto clisteri lauatiuo sat3 in die.ij.resume sirupū quē fac apitiuum magis ⁊ incisiuū vt.℞.feniculi.ℨ.ij.aq̄ petrosilij.aque spagi.aq̄ brusci añ.ℨ.ij.aq̄ ysopi.aq̄ capilli veneris ana ℨ.j.ß.aq̄ mellise.ℨ.ij.⁊intelligat decoctiōis aut sublima tionis aceti sq̄llitici.ℨ.ß.aromatizet cū p̄dicto cinamo

mo ꝛ sirupizet vt dictū est. Et huius sirupi potes dare ℥.ij.bn̄ cocti cū.℥.j.ß.aq̄ zuccari.Deīde cū apparuerit tibi matia digesta iterū euacua vt scis.Deide ī declinatione vl'i post euacuatiōes pl'es tribue tiriace antiq.℈.iiij cū.℥.ij.vini albi subtilis aromatici. ¶ Itē silr ī declinatione ex cōfectionib⁹ ɔuenire pt aromaticū ro.Gabel. cuius descriptionē ī Me.habem⁹.Et si volueris cōfectionē efficere mitiorē.℞.spēꝝ aromatici. ro.℥.ij.margaritaꝝ fragmētoꝝ saphiri.iacicti smaragdi granate ana.grana.iiij.tere vt alcocol ꝛ cū aq̄ mellise et buglosse ꝛ.℥.vj.zucchari fiat confectio solida.de qua ī pncipio prādij aut cene pro vicevsqꝫ ad.℥.ß.capiat.Si fuerit tēpus estiuum poteris minuere calida ꝛ addere dosim frigidorum vt roß.ru.aut sandalorum. Hyemali ṽo tempore contrarium faciendo conueniret et in hyeme cōfectio de gemmis Mesue.¶ Instante ṽo paroxismo q̄d fiendū explicandum et primo inchoante paroxismo intende diuersionibus cum confricatione vt prohibeas ingressum materie ꝛ infusionem materie frigide ad cor ¶ Et si intestina apparerēt rugire et constaret fumos superioribus dominari conueniret tunc suppositorium ex melle factūvt.℞.pulueris yerepigre.℈.j.anisi thimi ameos an̄ tertiā.℈.j.salisgēme grana.ij. tere subtiliter et fiat cū hijs ꝛ melle suppositorium.¶ Post hec si nauseam pateret ɔuocet leuiter vomit⁹ vt dictū est. ¶ Si etiā cōstaret tibi ab inferiorib⁹ vētositatē et materiam deriuari stomacho ꝛ cordi potes etiā p̄misso suppositorio vmbilico ventosā applicare magnā sine scarificatione.Cordi etiā poteris lꝫ videat extraneum applicare vnctionem ex aromatib⁹ defendentib⁹ cor a matia frigida apta effundi ꝛ facere sincopizvt.℞.olei lilioꝝ.℥.j croci.℈.j.ambre grana.ij.vnge sub mām̄illa sinistra yeme oleo camomille.tepido ṽo estate. Aut fumiga pannum sup aromaticꝫ tactꝫ ad aeris rectificationē ī principio regimīis huius fe. ¶ Aut saccella cor huius saccello,℞.ozimi gariofilati melise ana, dragm̄.ij.florum

buglose.ʒ.j.serici crudi cōbusti.℈.iiij.been.albi ꝛ ru.an̄.
℈.j.macis corticis citri mente ana.ʒ.ß.ligni aloes.ʒ.j.
roß.ru.sandal.ru.ana.℈.ij.ambre musci margaritarum
ana.grana.ij.subtiliter oia tere et pone in sacculo qua-
drato sindonis de grana. Deinde. ℞. aque melise.ʒ.j.
aque ro.ʒ.j.croci.ʒ.j.lapis valde calidus aspergat illa
aqua.ꝛ pretactus sacculus fumo respsus applicet cor-
di q̄ amoueat succedēte augmento febris. ¶ Itē etiam
odorent aromatica ad calidū declinantia.vt gar.mac3
cinamomū aut ambra vl' muscū timore euētus sincopis
Et dū iā lipothomiā incipit incurrere nisi foret mul'r cū
hoc ex retentione mēstrui spmatis in cursura ꝓfocatio
num aut sincopiz ponit q̄nta.iij.de cura sincopis.Tpe
etiā lipothomie et inchoante sincopi debes intendere
ad stomachi cōfortationē ꝛ cōsequēter cordi infunde-
re modicū panis de pura simila vino aromatico subtili
claro maluatico aut muscatello cretēsi liphato si patia-
tur infirmus cū tertia pte aut q̄rta aq̄ rosate aut liphe-
tur cū aqua simplici cocta.potes etiā exhibere cōfectio
nem solidā et ad comedendū da.ʒ.j. ¶ Itē videte dū cō
prehendim⁹ frigiditate et malicia materie cor succūbe
re lic3 sit irregulariter in curatione fe.ꝛ repletione da-
re in potu.℈.ij.tiriace antiq̄ cū vino subtili aut aq̄ meli
se.¶ Expedito regie ꝑncipali pat3 etiā q̄d sit in augmē
to faciendū nā debemus q̄rere cū debitis etiā fricatio-
nibus cōpletā extensionē caloris aptionē porox extra-
ctionē caloris ꝛ subtiliationez materie.Et q2 a sincopi
iā securiores sum⁹ vitem⁹ potū inquātū possibile est:pōt
tamē sibi colluere os ex aq̄ ordei zuccarata zuccaro ru.
aut ēt aq̄ mellis pauci mel l'ꝛ ꝓ vino.ʒ.j.aq̄. ponat.ʒ.j.
mellis ꝛ ita abstringet bibere. De hijs potibus bibere
potest aut fiat iulep simplex cū zuccaro ru. ꝛ potū ī esta
te bibat ad frigidū nō min⁹ declinantē. Hyeme v̄o cali
dū bibat vl' saltē frigor3 valde pauci videte si posset fie
ri iulep ex aq̄ melise aut zuccaro albo ꝛquasi plus atten
damus materie q̄ꝫ febri. ¶ Si etia3 dicto iulep parum

admisceret acetositati citri vt tēperet iulep et vigoret cor etiā couenīret tpe instātis sitis. Posset etiā tpibus suis sugere masticando grana dul. granatoꝝ aut muzorū preinfusa aq̄ zuccari aut mellis mēsuret tamē pot⁹ in quantū fieri pōt ne grauet virtutē: ex oībus apparet intentū esse et ꝟe discrasie virtuti.

¶ De febre sincopali a colera grossa

Expedito regīe febris sincopal' humorose nūc cōiuncte apostemationi viscerū cū illa nō recipiat curā vt ptz. xij. Terrapentice in p̄nti ca. restaret ponere regimen sincopal' rari⁹ ꝯtingētis a materia colerica grossa qd̄ in p̄nti succingam vt colligendū est ex regimine tertiane nō pure et duobus extremis regiminib⁹ vt sincopal' hūorose ꝛ sincopal' minute tanq̄ medians inter ista ꝑ quo tamē colera petente stōachū docet Auic. ꝓuocare vomitū intellige ex tactis vomitibus in tertianis nō puris. suspendat etiā regimē sincopalis sanguinee ꝓcessus ad regimē sincopalis minute et incipit illud capl'm. Oportet ꝙ ministret empl'et qd̄ etiā more solito diuidā in regīe nō naturaliū et medicinaliū. ¶ Pro p̄mo moderemur aerē vt estate declinet ad frigidū vn̄ eligant loca terrena Et ꝑ potētibus sternant loca estiuo tpe folijs salicū aut matrum viol'. aut nenufaꝝ. imo roret aq̄ frigida puteali. Aspergat ꝟo camera aq̄ ꝛ aceto mixtis nō repugnāte instātia vigiliaꝝ ꝑ q̄bus augendū noceret acetum. Aut si fuerit potētior parietes camere aspgāt aq̄ ro. aut violaꝝ aut lactucaꝝ aut cucurbitevel nenufaꝝ. Aut si nō abhorret odorē cāphore modicū misceatur dictis aq̄s. ¶ Tpe ꝟo hyemali declinet aer ad frigidū ꝛ humidū ptim hu. faciente hanc fe. exn̄te vt pl'imū colerico vl' acuto ꝛ sicco nisi foret nimia aptura poroꝝ cutis ꝓpt quā timeres virtutis dissolutionē. Et q: hyeme est plīn humiditatꝫ dn̄ium ꝛ frigiditate ꝛ pte exiccantevel stipticante fumigio vti potes vnde. ℞. ro. ru. mirti sumach corticū pomoꝝ

aromaticorū ana. ℥. ß. triū sandalorū añ. ℥. j. caphore. ℈. ß. trita oīa subtiliter. Et ex hoc toto capiatur coclear et iniiciat qd vis ⁊ fumus p camerā dispergatur. ¶ Item infundat caputpurgiū satis magnū in aqua ⁊ aceto si mul mixtis et pēdeat lignū ante lectū infirmi. ¶ Item marie estiuo tpe vitet lectū ⁊ ceruical multe plume imo cōstante virtute dormiat sup culcitra coti. Possūt etiaꝫ teneri aliȷ modi lectorū de qbus dixi ex Auic. mente su pra caplo fe. acutarū. ¶ Itē pulueriȝent sandali et ro. ru. Et aspergat lect9 sup quo dormit ⁊ recūbit et maxi me estate. Hyeme etiā vitet nimia cooptura pannorū. Biretū etiā qd capiti die noctuqꝫ teneat nō repugnāte catarro sit bene fumigatū etiā dicto fumigio camere. ¶ In cibo et potu sit intētio ad virtutē sustinendā ⁊ re staurandā et generandū humidū ineptuꝫ resolutioni. Ad alterādum etiā et prohibendū ventositatē et mali ciam humoris colerici ⁊ plurimū venanosi et mala pu tredine putridi. Exeqmur etiā primū ⁊ scdm dando ci baria facilia ad digerendū et satis resumptiua inepta putredini alterata tamen vt tanget. ¶ Ptisanā g ordei dare poterimus cū succo granatorū acetosorū aut mu zorū aut cū succo arancȷ. Aut si fuerit iuuenis nec ti muerim9 mordicationē in stomacho cōueniret succ9 ci tri siue acetositatis siue limonis aut succus acetosel le. Et ptisana facta in brodio pulli alterata cū agresta aut lactuca aut endiuia aut cucurbita aut simili. Aut panis de pura simila infundatur et fiat panata in bro dio pulli aut perdiconis aut fasionati alteratoruꝫ cum aliquo predictorum. Et si vt quando est in declinatio ne requireret ȝuccarū sumatur candi iulep viol. aut ro. et subtilissime tritis aspergantur cibaria. ¶ Item si ap paret debilitata virtus potest fieri contusum ex perdi ce aut pullo alteratum vt scis. Vel etiam fiat aque sub limationis pulli primo alterati et loti cum aqua ros. et aspersi modico caphore et posset postea acetosari cum aliquo predictorum. ¶ Item in aliquo casu conueniret

ru.ouorũ galline aut perdicũ recentia atq̃ tremẽtia co
cta in aqua ro.etiã agresta cũ succo granatorũ ꝛ similiũ
Dimisso albo oui qđ nõ ẽ bene digestibile. xij.Terrapẽ
ce.c.de cura sincopalis minute.¶ Itẽ cõueniũt testiculi
gallorũ nõ coeuntium leniter cocti elixando et aspersi
postea cũ agresta vel simili.¶ Item conueniũt auicule ĩ
fuse aceto in quarũ ventribus steterint mirta vel simi-
lia.¶ Itez conueniũt gelatine saporate cũ agresta aut
succo acetoselle aut granatorũ vel similiũ cũ carnib' pul
li ꝑdicis aut fasiani aut minutarũ auiũ in rubis degẽti-
um aut montanis.¶ Itẽ nõ obuiãte stomacho cerebruz
galline assatũ lenit etiã cõuenit.¶ Itẽ si panẽ accipere
voluerit leuẽ accipiat qꝛ vt digestũ leuẽ ꝛ ex pura simi-
la nõ salitũ aut paucissimi salis.nõ multũ fermẽti pin-
satum debite ꝛ optime spongiosum debite coctionis et
die.ij.aut.iij.et a crusta debite tunsum.¶ Ut enĩ ꝓhabi-
te intentiones teneãtur in cibãdo oportet ad frigidum
declinare cibaria et aliqualiter stipticum vt prohibea-
mus putrefactionem et citam resolutionem et aliquali
ter subtilem materiã ingrossemus obseruatis aliijs.Est
tamẽ attentione condignũ ne stipticando et ingrossan
do et infrigidando oppilationem faciamus ꝛ humores
magis imprimamus cũ sint multe profundationis Ut
patet per Auic.capl'o de sincopali minuta.¶ Ex fructib'
ꝟo qui siti cõueniunt explicandũ est.ꝑma amarilia ali-
qualit passa cõuenirẽt inter fructus nõ apta putrefacti
oni et ebullitioni.¶ Item granata muza et acetosa in-
fusa aq̃ frigide.¶ Item si infirm' abhorret carnes ꝛ di-
ligeret pisces sint parui degentes in aq̃s currentibus
elixi aut frixi' conditi cũ aliquo acetosorũ predictorum
Itẽ ex olerib' parũ elixis ꝯuenirẽt lactuce quib' acetũ
ad modũ cõposte fuerit asꝑsũ.Itẽ borago.Item spina-
chia cũ pullo cocta.Itẽ acetosella.Itẽ cucurbita recẽs
aut sicca attẽto tñ q̃ ꝓpt nullũ spãlez casuz vt ĩcursuz
colicã aut ꝓpt nimiã stõachi exilitatẽ aut sil'e istavitẽt
¶ Cõueniũt etiã endiuia vt dicendũ est. Itẽ plantago.

¶ Item portulaca maxime nimiū subtili ꝛ calida mate
ria existente. ¶ Item cōueniūt folia coriandri et vbi in
cumbat etiā ꝓuocare somnū ꝯuenit emulsio papaueris
azari imixta cibarijs infirmi. ¶ Itez emulsio seminum
frigidoꝝ ad alterādū etiā epar et renes. ¶ Aqua ordei
pauci conuenit ꝛ non multe coctionis eius etiam pau-
ci zucchari albi. ¶ Et si expediat exhibere vinū sit aquo
sum sapore vigore colore et odore de quo fit mentio in
plerisq̄ locoꝝ specialiter tamen in lib. de vinis Galie.
¶ Item cōuenit aqua zucchari cuz succo granatoꝝ mu
zorū vel acetosoꝝ vel arancij vel similiū. ¶ Itez simplex
iulep acetosum cū modico acetositatis citri vł limonis
nō saliti aut arancij vel similis aut iulep viol. vel nenu
far. ꝛ similia de q̄bus a principio tactū fuit. Distinguē-
do tamē potus in vigorē frigoris ꝛ humectationis ſm
quietē febris si fuerit interpolata aut ſm minorē affli-
ctionē si fuerit cōtinua ꝓportionalis aut ꝯclusa distin
guendo etiaz inter potus qui silr sumūtur rōne prandij
aut cene aut potus magis alterationis calor. ꝛ siccita-
tis inducem⁹ etiā a tp̄e anni de potu magis infrigida-
tiuo vt cōpetentiori estate q̄ʒ hyeme alijs parib⁹. ¶ De
inanitione ꝛ repletione in puncto est dicendū magnaz
inanitionem esse in taliter patiente vitandam: timen-
do virtutis casum. Unde in isto casu cōes regule de nō
cibando in ꝑncipio aut statu seruande sunt ad vnguē.
¶ Accidentib⁹ eīn virtutē dissoluētibus illico cib⁹ dan-
dus est. j. afforismoꝝ. cōmēto. ix. Contēplari. Nec etiaz
est patiēs taliter valde replēdus existēte morbo multe
intēsionis ꝛ malicie: debili existente etiaz valde virtute
ad regendū cibū habemus in multas partiri vices. vt i
ij. iij aut. v. Aliqn̄ tamē attēdere debem⁹ semp vt quā
tomin⁹ possum⁹ repleto stomacho occurrat exacerbatio
aut paroxism⁹. ¶ Supfluitates aūt p ꝓpria loca querant
quotidie expelli vt qd̄ habeat bn̄ficiū vētris cū leui sup
positorio de melle aut saltē ducēdo cū clisteri. ¶ De mo-
tu ꝛ quiete dicto pro quo leuissime dicendū motū loca-

lem in patiente isto fore omnino vitandū: imo nec p lectum valde moueatur aut multū subleuetur pransurus aut cenaturus. Et dum subleuatur aspergatur facies eius odoriferis et aromaticis que dicent et manus etiā dum asellare voluerit aut mingere teneāt mora p sincopali humorosa dicēda. quiescat ergo inquātū fieri pōt nisi forte fieret pedibus aut manibus leuis illa fricatio q̄ induceret somnū aut cū rebus aromaticis viuificātibus virtutem. ¶ De somno et vigilia dicendū p quo dicēdū paruā vigiliā cōpetere huic corpori et somnū ampliorē timendo nimiā virtutis resolutionē quia tñ materia est multe profundatiōis vt Auic. tangit in caplo de sincopali minutari: ideo etiā queratur vigilia: amplietur ergo proportio somni ad vigiliā respectu profundationis in dispositiōe naturali. Sil'r q̄rat quies aeris camere et aliqual'r obscuritas eius vt prohibeatur nimia resolutio. Si autē dormire non posset recurre ad somnū prouocantia prescita. ¶ Accidentiū vero anime nullū extremū aut valde intensum esse dico: tñ delitiosa et gaudiosa suauia et delectātia cōueniūt et obiecta pulchra quorum aspectu distrahatur ab afflictionibus febris. Quid de coitu dicendū satis est euidens oībus. ¶ Venio ad remediū principale regimen scz medicinaliū qd tactū est in regie partim respicit virtutē partim discrasiā. ¶ Quātū ad pmū vt est tactū fuit respicienda cōis materia superfluēs humoralis aut proportionata illi reperibilis in stomacho et intestinis. ¶ Itē fecales. Itez grosse ventositates et putride repte in febribus cōiter circa loca ista: harū igitur cā: tentabimus lenire ventrē lenitiuo cōi vnde fiat ista descriptio ℞. aque zucchari. ℥. ß. aut aque ordei ī qua dissolue māne. ℥. j. ß. Vel si vis lenitiorē cū aliquali mundificatione corporis a locis propinquis. ℞. lupullorum viol'. ana. M. j. prunorū tamarindorum ana. ℥. iij. bulliant in lib. j. aq̄ pluuialis ad cōsumptionē tertie partis. Deinde cola et cape quātitatē in qua dissolue māne quātitatē tactā. Et si vis potes miscere succū granatorum muzorū recentiū. ℥. j.

ß.et postea in potu tribue in matutinis aut alia hora q̄ videris cōuenire. ¶ Item potes linire ventrē cum aqua fructuum quam scribit Mes.vij.distinctione de decoctionibus et infusionibus et descriptione.ij. Cuius primum aque fructuū sanguinis ꝛ colere feruorē reprimit dando dicte descriptionis.ʒ.j.cum aqua decoctionis lu pullorꝝ aut aque decoctionis viol'. Aut sumatur succus prunorꝝ bene maturorꝝ:aut succus pomorꝝ dulciū aromaticorꝝ. Itez succus granatorꝝ dulciū. Ut. ℞.horꝝ succorꝝ ana.ʒ.j.sirupizētur post eorꝝ depurationē cū aqua viol'. sublimationis ꝛ cum zuccharo albo:fiat sirupus cuius ʒ.j.in potu detur ad leniendū. Vel etiā. ℞. spinachie lactucarꝝ ana. M.ß.prunorꝝ post completā maturationez pomoruz succorū dulcium mundatorū et sufficiēter contusorꝝ ana.M.j.balliant in sufficiēti quātitate aque cū M.ß.viol'.siccarū ꝛ.ʒ.iij.iuiebarū siccaruz maturarum deinde colent' ꝛ accipe ipsius colature.ʒ.v.aut.vj. ꝛ dissolue in eo cassiaf.ʒ.j.sirupi viol'.ʒ.vj. Et si expedit cuz clisteri liniri collige ex predictis multa clisteria. ¶ Itē conuenit in isto casu dyaprunis Nicholai scamoneata. Lenito ventre ad digerendū materiā transire possumꝰ constante tamē nobis ꝙ non sit furiosa tunc euacuemꝰ illam cum diamāna Mesue aut cum alio solutiuo ducēdo. ¶ Si vo non fuerit materia furens subtilis tamē et multe flāme circa cor stomachuz et epar cōuenit sirupꝰ Mes.in antidotario posito descriptione.vj. cuius pn̄cipiū:modus sirupi acetosi de succis fructuū. ¶ Item cōuenit sirupus acetosus de pomis in cuius littera ponitur descriptio nr̄a. ¶ Itē sequēs sirupꝰ cuius descriptio Modus sirupi acetosi Alterniabim ꝛ cōfert feb.sincopalibus calidis quorꝝ descriptiones ex Mes loco allegato superius etiā tetigit ꝛ valent hij ad remittendū calorem cordis stomachi ꝛ epatis. Et ꝑpter eorū cordialitatem potest inspissare subtilem coleraz et prohibere putrefactionē eius et ventositatē et totā spirituū ꝛ humoruz resolutionē. vbi vo intenderemus lenitionē ven

tris et infrigidationē ꝛ humectationē sirup⁹ viol᷑.conueniret. Ubi ỽo intenderes ꝓuocare somnū cōueniret sirupus de papauere. Aut si velles vlteriorē cōueniret nenufarꝫ. Plurimū tñ descriptiones infrigidantiū.descriptiones siruporꝝ vide superi⁹. ¶ Et si distinctas habueris intētiones potes etiā quosdā eorꝝ ꝯmiscere quorum doses ꝛ aquarū miscendarū eis descriptiones vide in p̄habitis. Conuenit etiā in isto casu sirupus quez cōtra acutas egritudines ꝛ ꝑacutas fe. dicit Nichola⁹ valere in antidotario. Silr̄ valet sirup⁹ acetoselle:etiā sirup⁹ de portulaca ad liniendū humectādū ꝛ refrigerādum. ¶ Similiter sirupus de cucurbita aut melone indo aut anguria quorꝝ descriptiōes ex p̄habitis colligere:ꝛ ita ex amarilib⁹ pōt imaginari sirupū quia ex succo eorum aut decoctione valet:etiā sume ad vehementer infrigidandū ꝓhibenduz etiam putrefactionez extinguendo sitim et prohibendo venenositatem materie et vigorando cor calidum. ¶ Sirupus cum acetositate citri datus cum aqua endiuie:ꝛ sirupus viol᷑.vt. ℞.sirupi acetositatꝫ citri.℥.j.sirupi viol᷑.℥.ß.aque endiuie.℥.ij.ß.misce ꝛ in estate tribue frigiduz vehementis frigoris tm̄ in aqua frigida putei. Detur ỽo yeme remissi frigoris:valet etiā sirupus limonū aut aranciorū aut acetositatis citrangulorꝝ aut de agresta aut de cornis. ¶ Itē sirupus de berberis maxime vbi stipticitatem aliquam petamus ꝓpter stomachi aut intestinorꝝ lenitatez. Si ỽo infirmus ꝙ vt pluries est abhorret sirupos loco eorum iulep capi potest vt sumatur aque decoctionis siue sublimationis et melius est vt aque roß.℥.vj.aque viol᷑.℥.ij.aque buglose.℥.j.aromatiza cū sandalis rubeis aut corallis rubeis.℈.iiij. Et si nō abhorret camphorā existente vehementi calore intendēdo ꝓhibitioni putrefactionis ꝛ ventositatis cōuenirent duo grana cāphore posita cum sandalis ad aromatizādū. Post aūt aromatizationē ꝛ cū zuccharo albo fiat iulep. Itē pōt ꝯuenire iulep vio,ꝛ ro,ꝛ de portulaca aut cucurb.aut cucumere.

¶ Si vo q̄ris cordialitatē refrigerationē et cōfortatio
nē stomachi et inspissationē colere ⁊ ꝓhibitionē resolu
tionis cōuenit iulep de citoniȷs aut mirto sublimando
citonia vt iā feci fieri mirtū aut pira aut poma aroma-
tica aut acetosella aromatizando cū sandal'.spodio co
ral'.⁊ carabe vt. ℞ aq̄ sublimationis eoꝝ ana.℥.j.aq̄ en
diuie ne fiat nimia stipticitate aut oppilatiōe.℥.j.ß.aro
matiza.¶ Aut sic.℞.triū sandal'.cora ll'.ru.ana.℈.j.spo
dij.℈.ß.carabe cāphore si non abhorret aā.grana.ij.te
rant' oīa subtilissime et ponantur in dictis aquis et ibi
stet horis tribus Deinde colent' dicte aq̄ aut distillatio
imposita sacculo ita aptentur et facta claritate cū zuc-
caro al.fiat iulep.Aut ligent' dicti pulueres cuz globo
de sindone de grana prius lota in aqua mellis. Deide
ponatur dictus globus in dictis aquis ⁊ ita teneantur
per horas.v.Et si volueris aliqual'r acetosare poteris
cū succo granatoruz aut sil'i aut modico zucchari albi.
¶ Post vo assumptionē siruporū aut iulep si apparue-
rit cōstare virtutem ad solutiuum capiendū poteris da
re.℥.ij.vel.iij.si fuerit sirupus longior dicti sirupi aceto
si cuius descriptio Me. ita incipit.Modus sirupi ace-
tosi solutiōe educēs colericā aut flegma.℞.tamarindo
rum prunorū ana.℥.ß.iuiubarū sebesten ana.℥.ij.viol'.
endiuie ana q̄rtā.M.j.capilloꝝ veneris acetoselle aā.
ʒ.j.ß.fiat decoctio in lib.j.aq̄ ad cōsumptionem quarte
partis.deinde.℞.agarici infusi in sirupo acetositatis
citri reubarba.infusi in vino maluatico et aq̄.ro.mira-
bolanorū citrinoꝝ.ʒ.ß.aut.℈.ij.spice.ʒ.j.salisgēme gra
na.ij.ista infusa ponantur in aqua predicta.℥.vij.dein
de coletur et ista retenta in panno debite exprimantur
deinde dissolue cassie.℥.j.aut manne. Et si forte times
agaricum propter stomachum auge dosim reubarbari
et mirabola.citrinorum.Dare etiam posses mannam.i.
diamannaz descriptione Mesue .ʒ.ij.aut.ʒ.iij. cū.℥.ij.
cassie Gal'.serua tamen semꝑ tenorē virtutis. Et licz
dixeri de dyamanna inquantū tamē potes vites scamo

neam ꝛ scamoneata et vtere reubarba.aut mirabo . ci-
trinis .aut lenientibꝰ vt vio.prunis et silibꝰ. ¶ Isto fa-
cto debes epithimare coꝛ cuꝫ isto epitimate. ℞.aq̄ bu-
glose.ʒ.iiij.aq̄.rof.ʒ.vj.sandal̄.ru.ʒ.ij.coꝛal̄.ru.ʒ.j.pul̄.
coriandri.℈.ij.puluer̄.ro.ru.ʒ.ij.ß.carabe.℈.ij. folioꝛuꝫ
auri ꝛ argēti an̄.℈.ij.musci.g̃.iij.post caliditatē eiꝰ po-
nat̄ siue sumat̄ pānus albꝰ quadratꝰ ad quātitatē pal-
me manꝰ ꝛ submergat̄ dicto liq̄ri tepido aut stāte multo
stāte frigido : deiñ sufficiēt expssꝰ ponat̄ sub māmilla
dextra.Et si foret expediēs īfrigidare plꝰ addere potes
aq̄ viol̄.vel nenuf℥.aut aquā sublimatiōis coriādri re-
cētis aut folioꝝ eiꝰ.Et si videris pector℥ nimiā excreati
onē ꝛ tussiꝫ loco epithimat℥ liq̄di coꝛdial̄ saccū ex p̄di-
ctis facere potes.Addēdo si fuerit diues de margarit℥
et fragmētis saphiri ꝛ lapidū p̄ciosoꝝ vt.℞.triūsanda
loꝝ an̄.ʒ.j.coꝛal̄.ru.℈.j.coriādri sicci ro.ru.ana.ʒ.j.ca
rabe.℈.ß.cāphoꝛe musci si nō abhoꝛreat infirmꝰ an̄.g̃.
ij.margaritaꝝ fragmētoꝛū saphiri smaragdi iacincti ꝛ
granate an̄ grana.ij.floꝝ buglose.℈.j. tere sufficienter
et pone in sacculo de grana qui fomentet̄ eleuatis fu-
mis a lapide foꝛtiter calido asperso aqua ro. et modi-
co croci ꝛ grano musci.¶ Item si apparuerit flegma cir
ca epar maxime post eructuationē poterit epithimare
sic.℞.aque endiuie.ʒ.vj.aque ro.ʒ.ij. sandaloꝛū ru.ʒ. ij.
spodij.ʒ.j.aceti.ʒ.ij.infunde dicto liquoꝛi pannū album
et bene expꝛime et applica epati ante cenam et pꝛandi
um.¶ Potes etiam inungere epar cum vnctione quam
etiam superius tetigi cuius potest esse ista descriptio.
℞.olei ro.loti in aqua frigida aut ro.ʒ.j.ß.sandaloꝛum
rubeoꝛum spodij ana.℈.ij.aceti si vis.ʒ.j. vnge in regio
ne epatis.potes etiam si vides necessitatem incumbe-
re ad foꝛtioꝛa epithimata transire et etiaꝫ vnctiōes vt
ad aquam sol atri aut nenufaꝝ aut aquam semperuiue.
¶ Habe tamen semper mēti non facere epithimata aut
inunctionem epati quin iuxta canonem auctoꝛum po-
nas aliquid stiptici odoꝛiferi. ¶ Si etiam in isto casu

valde caluerit stomachus couenies erit inungere ipm ex infrigidantibus.vt.℞.olei rос.ʒ.x.olei citoniorum.ʒ.ij. coralli rubei labrusce rос.rub.ana.℈.j.fiat vnguentum molle cum cera et vnge.¶Si etiam constiterit valde calere renes sumatur cerotum infrigidans Galieni descritione Mes.et vngatur renes aut sumatur aque rос.lib.j.aq viol.ʒ.ij.intingatur panus et applicetur renibus.¶Spinam etiam inungere debes.vt.℞.olei rос.olei viol.ʒ.j. ß.laua in aqua rос.et cum modico cere fiat vnguentum et cum calido aut frigido inunge spinam.¶Tempore vero sincopis aut appropinquante para epithimata aut sacculum cordialem.Item infunde micam in succo acetoselle aut pomorum aromaticorum aut succo granatorum acetosorum vel citoniorum vel similium.Item potest etiam modicum assari panis et infundi vino albo aromatico bene limphato cum aq rос. aut buglose aut acetoselle aut aq sublimationis coriandri recentis.Et si videris valde debilitari virtutem cape sublimatum pulli bene mundum.ab vnctuositate pulli dicto primo loti.Deinde ponatur ad sublimandum cum aquis aromaticis.Et aspersis sandalis et coriandro et illi sublimato immisce acetositatem citri aut recentis limonis:aut aquam ro. aut simile quod prohibeat subtilitati ebullitionem et putredinem.Aut cape aquam carnis de qua superius dixi.et ipsam in prehabitis acetositatibus misce.Aut cape brodium decoctionis et expressionis perdicis cocte cum buglosa aut acetosella aut parte citonij tempore suo aut aromatici pomi aut piri.deinde da aliquid brodij ad deglutiendum si vis cum aliquo acetosorum.¶Item habe parata aromatica ad faciei aspersionem cuius descriptio.℞.aque rос.ʒ.iiij.aque buglose aq acetoselle.ana.ʒ.j.trium sandalorum.ana.ʒ.j. pulueris coriandri.ʒ.ß.carabe.℈.j.gar.℈.ß.misce et cum spergulo aque sancte potes aspergere faciem aut capere aquam buglose cum aqua rос.aut alio et impetuose mittere.Ex eisdem potes facere odoramentum vel odoret rос.vel in dispositione valde calida nenufar odoret et etiam viol.recentes aut tempore suo citonia bene matura aut odoret po-

ma silvestria vel domestica. ¶ Postq̄ vero exiuit sincopiz intende feb. fm tempora vniuersalia particularia. modu3 etiā ex canonib⁹ tactis tene. Habe etiā mēti iulep de q̄bus dictū est. ¶ Itē electuaria frigida cordialia ex zuccharo rof. boglosato borroginato: ⁊ cōfect. cordiali tacta. Aut cape pulueres cordiales: ⁊ cum zuccharo albo fac condimētū siue electuariū de quo capere poterit infirm⁹ cum aqua ordei aut simili fm etiā cōiecturam. Et si videris infirmū resolui spirituu3 subtilitate ⁊ humorū poteris etiā ventilare ⁊ refrigerare infirmū flabellando. ¶ Item aspergēdo tutissimū puluerē rof. sandal. ⁊ mirti per lectū ⁊ sup infirmum bene operaberis. ¶ Item madefaciendo circa testiculos aut pudibunda mulieris cum aqua predicta. ¶ Item confert infrigidare pulpas auriū cum aqua rof. aut simili. ¶ Item extremitates imo si videris in extremis calorē deficere siue spiritū. adde p̄dictis aquis modicū aromatici vini muscatelli cretēsis aut maluatici vel similis ⁊ extrema inde madefac vt dictu3 est. Unde in hac feb. sis attentus virtuti vt cogar3 in principio potissimi aut augmēto vel statu timore sincopis vel casus virtutis siue resoltionis ⁊ memorie tene euacuationes fm possibile fore vitandas nisi leniētes sint ⁊ leues: ⁊ aliquādo ex infusionibus reubarbari aut mirabolanoꝝ citrinorū. Et hec de cura ista sufficiunt.

¶ De cura colerica.

Onsideret in hac febre siue egritudine an sit melancolica flegmatica ⁊c̄. Presens capl'm qd̄ est de regimine quartane ipsum in multa diuidit fm melācoliā efficiētem q̄rtanā multiplicē: q2 q̄rtanā colericā cui⁹ efficiētie modū ⁊ sequētiū vide lati⁹ inter auctores ceteros ex Auic. p̄ma. j. capl'o de hu. ⁊ in melācoliā sanguineā melācolicā vt sic dicā siue mag3 ꝑprio noie nālē ⁊ i fl'aticā: ⁊ hāc regis distictionē mōstrat capitulū ān̄dictū. p̄mo igit q̄rtane regimē positū ī aliis. s̄.

solito more partiar in regimen nō naturaliū ⁊ medicinaliū ⁊ in expediēdo p̄mū iuxta habitū ordinē ab aere īcipiā quē in actiuis medicare opʒ vt parū p ad frigidū decliaret. Videat ne ī calore supfluēs ītētionē arguat in colera ⁊ adustionē: nec etiā supflue frigidū ne poros claudat ⁊ intrinsec⁹ faciat ebullire ⁊ adustiōe grossuʒ a resolutiōe p̄hibeat et subtiliatiōe ad humidū merito declinare debet vt colere incēdiū remittat et p̄hibeat sic actio vlterior. Hunc autē aerē satis facile est in hyeme inuenire: estate aūt rabiosa. Cui⁹ artificio subministremus eundē p̄mitus pquirēdo cameras satis ppinquantes terre: aut si haberi nō possunt stratu humidorū mediorꝫ in actiuis vt tactū reficiant ⁊ refectionis moduʒ et artificiū per te cape ex regimie feb. acutarū ⁊ ex regimine partim aromaticorꝫ correctorꝫ tñ de quib⁹ in regimine sincopalis minute tactū est. ¶ De motu ⁊ quiete quē dico in hoc casu modicuʒ cōuenire motū scʒ in tpe quietꝭ ⁊ ne inflāmatiōe multiplicet melācolia siue adustio. Cōuenit tñ fricatio leuis remotiua cōstrictiōis pororū vt trāsperata colera ⁊ euētata min⁹ aduratur. Et fricatio fit mēbrorꝫ trahēdo inferius: et fit fricatio cū manu tepida aut modicū ad frigiditatē decliui. ¶ Si etiaʒ in die quietis paulatim ⁊ si modo sponse incedat p camerā ad supfluitatū resolutionē pferret. Si tñ incessio pauci tēporis ⁊ cōprehēso vigore caloris illico dimittatur. ¶ Somnus in isto casu dʒ esse copiosus si metire volueris horarū. viij. Menti tñ tene etatē cōsuetudinē naturalē cōplexionē ⁊ tēp⁹ anni. ¶ Hijs em̄ calore ⁊ siccitati subseruiētibus ampliorē vt parū ꝯuenit esse somnum sicut cōuenire minuēdus est. Unde estate ceteris paribus lʒ irregulariter ꝯueniret modicū in estate dormire vita tñ somnum supuacuum iuxta can̄. ex. iij. j. colligi debet de regimine eius ꝙ comedit ⁊ bibitur. Et etiaʒ in. iij. j. doctrina. ij. de his que pueniunt ex somno et vigilia. ¶ De inanitione ⁊ repletione siue inanitiōe ⁊ retentione satis cōstat in isto casu nō conuenire nimiam

inanitionē. Conueniunt tamē debite superfluitatū eua
cuationes vel eductiones que ex suis locis colligende
sunt. Et huic corpori cibi et potus diuidātur in plures
vices ꝙ vna vice fiat nimia repletio. ¶ Ex accidentibꝰ
anime est notuꝫ ꝙ nulla excessiue anime accidētia con
ueniunt vt nimia ira: quia incensiua colere cum ira bo-
no intellectu sit incēsio sanguis circa cor. Conueniunt
ergo in hoc casu tēperatū gaudiū ⁊ leticia. ¶ Itē aspe-
ctus delectantiuꝫ et tēperate delectātur ⁊ blandicie et
omnia que moderate extrahunt sanguinē et spūs atqꝫ
ventilant floridant atqꝫ ipsum clarificāt. Relationes
etiā nouarū delectantiū sicut summe me delectaret re-
gem vngarie vicisse teucros. Quid sit de coitu dicendū
satis constat: nam vitandus est nisi forte coire solitus ⁊
vsus copiose regimine multū abstinuisset cum reueren
tia aut obiecti carētia. ¶ Cibus etiā est multipliciter di-
uidendus vt apparebit inchoando a pane vt quasi fun
damento cibationū quē eligamus fermentatum cū cir-
cunstantijs boni frumenti de pura simula non salitum
aut paucissimi salis. Pauci etiā fermēti sibi ꝓportiona
lis non nimie coctionis secūde aut tertie diei a coctiōe
spongiosum et bene pinsatum et fermentatione leuissi
mum forme rotunde aut sursum leuiter presse. De quo
tamen modicū comedat. ¶ Secundo de carnibus vt ex
alio colere dicaꝫ capl'o. Carnes a principio cōueniunt
minutarū auium declinantiū ad pingue in locis tamen
non lacunalibus aut palludibus degentibꝰ sed magis
in locis medijs aut siccioribus habitātiū. ¶ Itē carniū
condimentū esse poterit vel elixe potius sint ꝙ asse. In
processu tamē quia minorata materia nec cōprehenso
ꝙ feb. sit habitura crisim ad magis nutritiuas carnes
debemus procedere siue possumus vt pulloꝝ et vti mi-
nutioribus aut grossioribus sm tenorem virtutis et in-
tensiorem ⁊ remissiorē morbi alterando tamē illas cuꝫ
lactuca aut spinachia aut boragine vel eisdem. ¶ Aut si
poneretur aliud agreste non esset malum vel simile licꝫ

forte aliqua istarum simplicium non conueniunt atq̃ i
pauco conferũt. Conueniunt carnes boni et facilis nu
trimenti de se declinãtes ad temperiem aut calidũ aut
humidũ parũp ideo excludende sunt leporine capzioli-
ne nisi forte etate valde frigida aut calida ⁊ sicca sunt vi
tãda. ¶ Ex piscib⁹ cõueniũt etiã petrini sq̃mosi libere et
fluẽtis aq̃ elixi aut lenĩ frixi cõditi etiã cũ succo pomo-
rũ dulciũ aut agreste aut aracij dulci et modico zucca-
ro. ¶ Itẽ cõueniũt oua sorbilia recẽtia gallinaꝝ fracta
et in aq̃ cocta et saporata vt sic dicaꝫ cũ aliquo leui ace
toso et zuccaro vitetur. lac et caseus. ¶ Itẽ ex oleribus
cõueniũt endiuia spinachia borago. Itẽ modicũ lactu
ce elixe. Vitenẽ caules cicle et blitis tamẽ nõ incõue-
nit q̃ in ꝑcessu et grossiori existente materia sumãtur
folia fenicl'i aut petrosilij. ꝓ quarta parte spinachie mi
sceaẽ vel lactuce vel boraginis vel sil'is. ¶ Ex fructib⁹
ꝟo ꝯueniũt maxime nõ existẽte stipticitate materie pru
na damascena matura excoriata infusa agreste ⁊ danẽ
patienti. ¶ Pruna etiã sicca cõuenire possunt infusa vt
scis. Itẽ poma dulcia aut apia calamãna muscata ⁊ si-
milia leuiter sub prunis cocta etiã cõuenire possũt se-
cũda mensa vt decoctione resolut ꝭ aquosis superfluita
tibus remoueatur aptitudo ebullitioni ⁊ putredini imo
licꝫ videatur extraneũ si etiaꝫ coquãtur sub prunis aut
leuiter in furno persica deinde depilata ponantur in
succo granatorũ muzorum. Erit etiã inconueniens ex-
hibere etiam illa de piris odoriferis et bene maturis
cerasa ꝟo et plures alij fructus vitandi sunt. Vitentur
etiam ciborum distinctiones ex ferculis. ¶ Ex cibis ꝟo
cõueniunt panata in brodio siue panis infusus brodio
cum decoctione spinachie aut similis. ¶ Iteꝫ conuenit
aliquando panata potissime in processu facta cũ emul
sione seminum frigidorum et amigdalarum dulciũ pro
iiij. parte ¶ Item ptisana ordei in dictis brodijs aut de
coctionibus. Iteꝫ brodium factum ex vitellis ouorum
alteratis ꝑmo in aq̃ violarũ et agresta et leuissime coa-

gulatis in dictis brodijs. Alia condimenta et fercula per te vide. et exposita in de cibis collige. In secūda vo mensa ꝓpter debilitatos capi possunt in zuccaro condita citonia aut interduz coriandra zuccarata aut poma cōdita damascena alexandrina aut cucurbita aut etiā caperet grana granatorū muzoruz vel cōmisceret dulcia muzis. Aut si cocti piri sumeret aut pomi particulā persici vel citonij. Si etiam caperet aliquid ex seminibus frigidis q2 eorum medulla et magis vsualibus deputatis ad passulas etiā cōueniret. ¶ Dicto de cibo nūc de potu et p̄mo sumendo gr̄a nutricationis vt prandio vel cena: conueniret ergo pro potu saltez diebus p̄mis aqua ordei aut zucchari aut vinū subtile album clarum minime stipticuz aut ponticuz ad acre declinans modicum aut saporem medium. ¶ Et si pur montano solitus fuerit vti patiens limphetur tamen bene cum aqua simplici cocta fluuiali aut cum aqua ordei aut cum aq̄ zuccharata pauci zuccari. potum autem vitet valde frigidum actu. ¶ Sit etiam hora cibi aut potus a paroxismo distans q2 a p̄ncipio eius saltem horis q̄ttuor aut tres etiā retento canone ꝙ surgat a mensa cum reliqȷs famis aut sitis in stomacho remanentibus. ¶ Venio ad medicinalia. Ad medicinalia et primitus dicenduz quid faciendū sit tēpore quietis quartane colerice. scd̄o quid fiendū tp̄e paroxismi. ¶ Quantum ad p̄mum a lenitione ventris est inchoandum si non per se fluxerit venter. Et p̄mo a clisteri inchoare possum⁹ humectāte leniente et mollificante vt. ℞. viol. siccaꝝ aut recentiū si foret caliditas magna. ℳ. j. malue spinachie lactucarū ordei. ℳ. ß. fiet decoctio ex qua. ℞. mezetā vnam aut lib. ß. et in illa dissolue cassie aut manne. ℥. j. zuccari vio. ʒ. x. salis. ʒ. j. mitte clisteri. ¶ Plura etiā clisteria ex alijs tact꜒ colligere potes nec sp̄ ī vno stes ꝛ sit ītētio clister꜒ īfrigidatio ꝛ h̄uectatio lz ñ nimia. scd̄o si vider꜒ expediēs q2 ꝯstet tibi sup̄fluitates colicas eē ī stōacho aut sup̄iorib⁹ ītestīs aut ēt circa extrēitates mesaycaꝝ

terminatarum ad intestina leui cū hoc potu tollerat infir-
mus. ℞.seri capni.℥.v. manne ab.℥.j.vsqꝫ ad.℥.j.ß. aut
vsqꝫ ad.℥.ij.ſm patientis dispositionē. zuccari.ʒ.iij. tri
bue in potu. Vel. ℞.dictā quātitatē veri syrupi viol.sy-
rupi acetosi simplic. an.ʒ.x.misce et in potu tribue. Aut
℞.viol. M.ß. prunorum tamaridorum an.ʒ.x.fiat decoctio
in qua scilicet .℥.v.post colaturam dissolue manne vel
cassie.℥.j.ß.et da in potu. Et si volueris potū liquidiorē
adde plus de decoctiōe predicta. Dixi hoc ꝓpter diuersi
tatem patientiū. Si vero ex vrina et alijs cōstaret tibi co
leram peccare cū sanguine et sibi fore mixtā alijs con-
sentientibus flobothoma de basilica dextra. aut saluatel
la et ramo eius vsqꝫ.℥.vj.quantitatē tñ mēsura ex reple
tione sanguinis et tenore virtutis et duratione morbi.
¶ Itē attēto humore colerico ꝑ sanguinē nec obedien-
te flobothomare ꝑmissa flobothomia. Ad digestiuū ve-
niendum. Et in primis exhibeat istud. ℞.sirupi acetosi
simplic.ʒ.vj.aque zuccari.℥.ij.ß. Aut si abhorret istorū
duorum syruporum cōmixtionem fac iulep in isto modo. ℞
aque sublimationis violarum.dicte.℥.vj.aque buglosse.℥.j
aceti albi et clari subtilis.ʒ.iij.fiat iulep cū zuccaro. Et
si est iulep longū capere potes.℥.iij.aut.iiij.non īponen
do aliam aquam. Aut si forte ꝓpter debilitatē stomachi
volueris facere syrupum coctiorem et pluri zuccaro con
mixtum exhibe.℥.ij.cū tot.℥.zuccari. Post assumptionē
syrupi.iiij.vicibus aut.v.ſm ꝙ videris materiam digeri
per leue solutiuū ipm solue vt. ℞.cassie.ʒ.x. mirabola-
norum citrinorum.℈.iiij.mirabolanorum indorum.℈.ij.tere subti
liter deinde infūdātur in decoctione passularum et viola-
rum siccarum.an.ʒ.ij.deinde comisce totū vt cass.et istam i
fusionem cū.℥.iiij.seri caprini. deinde colet et exprima
tur. Et hoc serū ita colatū dulcoretur cū.ʒ.ij.zuccari al-
bi et da in potu. ¶ Aut. ℞.dyamāna a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ʒ.iiij.
et dissoluatur in.℥.iiij.dicti seri aut in decoctiōe violarum
Vel. ℞.reubarbari mirabolanorum citrinorum indorum
an.℈.ij.ß.spice grana.ij.tere omia subtiliter et infundā

tur vini subtilis aromatici decoctionis passularum.ʒ.ß.an
te decoctionem fractarum.Deinde ista infusio i modico vi
no imittat dicto sero aut tante decoctioni prunorum et ta
marindorum aut quātitate maiori:vt debite potari pos-
sit addita.ʒ.j. cassie aut māne.¶Aut potes exhibere il-
lam infusionē cū.ʒ.ij.syrupi violarum aut rosarum.ʒ.iij. suc-
ci ro.recentiū a.ʒ.iij.vsq ad.ʒ.ß.dissoluātur hec oia i aq̄
decoctiōislupullorum cum.ʒ.j.cassie posit.ʒ.ij.zuccari ad
dulcorādū.Et fiat debita colatura. Et sit quātitas deco
ctiōis quātū minor pōt sufficiēs tn̄ potui vt.iiij.vel.v.ʒ.
¶Et si vis addere aquam sublimationis fumiterre erit
bene et dū potes vti infusiōibus in aqua casei bonum ē:
immo aqua casei sola siue aqua lactis pluries sufficit.
¶Si des etiam aquā lactis siue casei cū aqua fumiter-
re et lupullorum bene erit aut violarum.aut simil.dicēte Aui
cenna in capl'o de cura quartane.¶Et scias q aqua ca
sei est bonum vehiculū ei q administrat ex vtutibus pdict
et forte cū fiat administratio eius solius quādo caliditas ē
violenta.Si vo abhorret potum solutiuum est in forma
electuarij ꝛ si capere vellet tribue dyamāna ēt vt tactū ē
potes consolare eandem cōfectionem terendo mirabola
nos citri.et indos optime deinde infundātur viuo pre-
habito decoctiōis passularum et dimittātur p se exiccari
in vmbra.Et ex hijs siccis cū electuario de succo rosarum
fiant pillule.quarum dosis esse potest a dragma.j.vsq ad
℈.quattuor.¶Si vo facta euacuatione adhuc remane
at febris resume transactis duobus diebus post euacua
tionem digestiuum valde subtiliās et magis appropria
tum materie aduste vt.℞.endiuie Manipu.j.bedagar
sucaha quia spine egyptiace an̄.dragmas.iij.capillo-
rum vener.ʒ.iij.lupulli.ʒ.j.ß.fumiterre. M.ß.bulliant
in libris.xviij.aque siue lib.ij.ad consumptionē.iiij.ptꝫ
deinde cola et ex dicta decoctione.℞.ʒ.duodecī et vini
pomorum aromaticorum vt apiorum.ʒ.j.aceti subtilis
et albi.ʒ.vnam bulliant lento igne et in fine dicte deco
ctionis infunde epythimi mirabolanorum citrinorū et

indoꝛū ana.ʒ.j.infunde dicte decoctioni vt dictum est. Deinde cola et cuʒ.℥.vj.zucchari albi sirupiza. Et si fuerit expediens clarifica sirupum propter delicatos maxime:et sirupi dicti zucchari.℥.ij.aque zucchari aq̄ buglose ana.℥.j.da in potu. Aut si vis propter abhoꝛrentes sirupos cape aquas sublima tionum vt.℞.aque endiuie aq̄ buglose an̄.℥.ij.aque fumiterre.℥.ij.ß.aque capill'.veneris.℥.j.vini pomoꝛū dulciū aceti dicti an̄.℥.ß. iulepiza cū debita quātitate zucchari albi aut sirupi de epithimo.℞.dū materia fuerit grossioꝛ.℥.j.sirupi endiuie.℥.ß.aq̄ zucchari azari aq̄ endiuie an̄.℥.j.ß.da i potu Post assumptionē sirupi potes exhibere solutiuū pmo vt dictū est aut exhibere pillularū aggregatiuarū pillulaꝝ de fumoterre ana.ʒ.ß.vel etiā potes exhibere potagiū vt.℞.seri caprini.℥.iiij.aq̄ sublimationis capilloꝛū veneris aq̄ fumiterre aq̄ scolopendrie an̄.℥.ß.succi pomoꝛū dulciū an̄.℥.j.depurati misce ꝛ dissolue cassie.℥.j. Postq̄ infuder꜉ dyamāne.ʒ.ij.reubar.mirabol'.citrinorum indoꝛū an̄.ʒ.j.spice.℈.ß.vini albi subtilis aromatici.℥.ß.post disolutionem et infusionem hoꝛū cola ꝛ colatum in potu da.ꝛ in die sequēti adhibe clistere. Deinde vtatur in pncipio prandij aut cene de capparib᷒.¶ Itē attēde si splen fuerit durum ꝛ tuncvnge ipsum cum hac vnctione.℞.olei violaruz olei de capparibus aceti an̄ ℥.ß.seminis poꝛtulace contriti.ʒ.j.scolopendrie.℈.ij.lauentur omnia in aqua poꝛtulace aut cum modico cere albe fiat vnguentū ꝛ inungatur regio splenis. Et si apparuerit in stomacho flegma potes inūgere stōachum cum oleo roſ.coꝛal'.coꝛiandro vel lambrusca et facere vti patientem loco sapoꝛis succi granatoꝛuz muzoꝛum aut silʼi immo ꝛ vehementi pcepto stāte nō incōueniret epithimare stomachū cū aq̄ roſ.decoctiōis coꝛall'.ru.et coꝛiandri ꝛ potes facere vnctionē. Itē cōuenit cōfectio triūsanda.ad vigoꝛē stōachi epatis ꝛ coꝛdis. ¶ Quid vo fiēdū tpe poxismi explico. Nā pmo i pncipio regat̄ fm gn̄ales ꝛ scitos canon̄,cū phibitione somni cibi ꝛ pot᷒.

Item cū calefactionib⁹ et aliis suo loco tactis. ¶ Adueniente augmento ꝛ cōpleta expansione caloris cōueniunt fricationes aut amplius subtiliet materia vt citius in declinationē ꝛ statū veniat potissimus nec etiā tūc cōuenit potus regulariter sed lotio oris cū aq̄ or. aut zucchari aut aq̄ simplici cocta ꝛ hax frigidatiōes vitet itē sus actualis: pōt etiā iā vēto statu aliqua grana granatorū mirorū masticare aut dulcia cōmixta acetosis. nec incōuenit etiā vt capiat iulep viol. vel ros. aut cicoree: aut iulep endiuie q̄ omnia ex prehabitis videre potes aut saltez in processu proficiente vigoratione virtutis ex isto electuario accipere potes. ℞. zucchari ro. boraginati buglosati zucchari viol. manuschristi cū perlis ana. ℥. ß. foliorum auri ꝛ argenti ana. ʒ. ß. incorporentur inuicem ꝛ de isto dissoluto in aqua cocta detur in potu. Aut hanc confectionē cordialem factā ex margaritis ꝛ fragmentis saphiri iacincti smaragdi granate ꝛ aque buglose ros. quā cuz cutello in aqua cocta rade ꝛ da in potu. ¶ Si sudauerit quid faciendū cordi constat et si flegma fuerit vehemens epithima ex dictis aut sacculum apponere potes. Si vero vt plurimū contingit ī vrina appareat vestigium liquefactionis appareat etiaz valde extenuari infirm⁹ spinā ꝛ etiā renes inungere debes ex prehabitis. Et si vigilias haberet immensas q̄d facere debes ex regie accidentiū collige dicta supra et ideo sufficiant ꝛc̄.

¶ Sequitur regimen q̄rtane flegmatice.

Equit regimē q̄rtane flegmatice sił́r in duo diuidendū nō naturaliū scz et medicinaliū. Primo autē more solito diuidit̄ ƀm nō naturaliū rex diuisionē lz ēt ƥmū ꝛ scd̄m ꝑtiri possent ƀm flatum species quā ꝑtitionē ex dict⁊ sup̄ ca. de flate vide Intētio vero hui⁹ primi regiminis esse debet ad prohibēdum multiplicationem indebiti flegmatis. ¶ Alia ad prohibendum ne antecedens causa vt flegma transeat

inconiunctam ⁊ possumus addere tertiaȝ vt abijciātur coniuncta ⁊ antecedens: nam in quartana non melāco lica ⁊ maxime flegmatica duplicem antecedentē cau-sam imaginari possumus. Primo flegma transiturū in melancoliaȝ. secūdo melācoliā nondū motā ad minerā putredinis in quā flegma transmutatū est. Intentio pri ma completur per calefaciētia et exiccantia. Intentio secūda completur per prohibētia adustionē que de feb. frigida ⁊ humida. Tertia vero intentio cōpletur per sub-tiliantia ⁊ humida. Et quia pendet causa coniuncta et antecedens melancolica ab antecedente flegmatica p̄-mario antecedendū est ⁊ a p̄ncipio egritudinis duȝ est amplius flegma et paucioꝛ melācolia. Et cuȝ regia ista vel intentiōes cōtrarient̄ mediū regimē est ministran-dū: moꝛbis eñ compositis cure cōposite cōueniunt. Et ita magis regimina: et vni attendat̄ non neglecto alte ro iuxta Galie. dictum p̄mo affoꝛismoꝝ cōmento. xvj. Vide diete. ¶ Prefatuȝ ergo regimē expeditur⁹ iuxta solitū inchoabo ab aere: quē in actiuis et passiuis opȝ esse medium: sic eñ medians non augebit flegma nec adustionem eius nec obstruit poꝛos ⁊ claudet aut reso lutionem impediet queȝ collige clarum subtilem et lu-cidum. Et si hunc naturaliter non habes tibi artificio noto debite efficias. Qui etiā non sit ventosus nec va-poꝛosus. Sit camera etiā ex toto munda ab īmundicijs plurimis ⁊ alioꝝ habeat etiā lectum in pluma mediuȝ. ¶ De motu et quiete in die quietis exponat se constan-te virtute ab exercitijs solito minoꝛibus et omnibus pꝛehabitis intentionibus attendamus et debēt esse so-lita vt aptioꝛa coꝛpoꝛi nisi essent exercitia cōtra inten tiones aut intentionē vt piscandi aut fabꝛi exercitium. ¶ Somnus et vigilia ita pꝛopoꝛtionētur vt quasi equē tur a pꝛincipio: tamen moꝛbi vt est causa cōstet ampli⁹ esse flegma vt dictum est: debet esse paucioꝛ somnus et ita in pꝛocessu maioꝛi existēte siccitate maioꝛet̄ quies siue somnus et minoꝛetur etiā vigilia. teneantur etiam

in dormiendo prehabiti situs. ¶ Inanitio et repletio sunt vitanda et a principio dietando supfluitates etiã digestionum expurgentur per suas regiones: artificialiter tamen tenenda dicentur in secũda parte regiminis. ¶ Accidẽtiũ anime oĩuz vitenł excessus potissime trãseuntiũ ad transitũ humorũ in melancoliam. Ut tristicia timor nimia ira ⁊ omnium rerum fixe intentionis vt cogitationes. attendat ꝟo patiens gaudiosis delectantibus ⁊ deliciosis que opponũtur generatiõi melãcolie. ¶ De annexo quia coitu constat nullatenus conuenire nisi in casu quo foret patiens qui multum abstinuisset vt quasi compressione caloris genuisset flegma vt incitetur satis ad coitum tunc eñi non inconueniret moderate factuz. ¶ De cibo ⁊ potu. Primo de pane dicendum quẽ a principio propter causam primariam vt flegma eligamus ex toto sine sale sed vsu cõmuni habẽte salem et ita cõmuni vsu fermentatũ et debite pinsatum. Nec ex toto de pura simula ĩmo habeat furfurꝫ aliquantulum. Et est causa clara cuius decoctio de forma etiam sit cõmunis, Sit etiam secũde aut tertie diei de quo tamen non comedat multum. Vitet etiam pastalia multa inquãtum potest. vitet etiam comestionez panis sicci quãtuz vitare potest: ⁊ infusuz potius comedat iuxta ꝯditiones ciboꝝ positas. ĩ. iiij. de Cibatione febricitantium siue patientiũ quartanam illo capl'o: necessarium est dum dicit. Et scias ꝙ conditio in eo ex quo cibatur habens quartanã est vt sit aggregãs ꝓprietates quarum vna est vt non sit crudũ ĩmo resoluens cruditatem quã facit accidere melãcolia. ⁊ secũda est vt sit nõ grossum. Et tertia est vt non sit constrictiuũ ĩmo soluẽs ventrem. Et quarta est vt sit sanguis ex eo generat9 laudabilis. Et plurimum quidẽ est illud qd̃ habet caliditatem ⁊ humiditatem per quã litterã patet causa dictorũ ⁊ dicendoꝝ. ⁊ primo de carnibus quia eligãtur pulline aut alie dicte. Vitentur leporine capriolinę capretine vitelline nisi forte in declinatione exhibeãtur. ¶ Item

vitentur porcine siluestres et domestice. Sint ṫo carnes potius elixe q̄ asse. Et si fuerint pulli in eorū ventribus elixetur radix feniculi aut fenichuz aut buglose. ¶ Item conueniūt panata aut panis infusus in brodio pulli aut in processu in brodio decoctionis spinachie et petrosilij aut spinachie ⁊ feniculi. Item si queras cōsistentiam virtutis brodium ex vitellis ouorum recentium in brodio decoctionis aliquarum carniū. ¶ Item in processu digestionis ⁊ valde minoratis materijs cōueniunt decoctiones cicerum rubeo. aut nigrorūz cum carnibus non comesta substantia ciceruz: aut brodium cum carnibus castrati iuuenis. Alios modos ferculorū vide: cōmuniter tamē conuenit amigdalata siue emulsio amigdalarū dulciū in decoctione carnium dictaruz et si aspergatur modicū cinamomi bonuz est. ¶ Ex ouis patet gallinarū recentia conuenirent ⁊ maxime vitella ⁊ sint mollia. ¶ Item omnis caseus vitandus est ⁊ maxime antiquus ⁊ salitus: et quāto grossior tanto peior. ¶ Item lac etiā est vitandū: serū tamē caprinum debite factum in alijs medicinis vt tangeť conuenit. et similiter cascata: et cibaria capientia lac vitanda sunt saltez a principio et frequenti vsu. Vitetur etiā ex toto lac et carnes salse imo etiā tente in aceto vt gelatina sulcida et similia nisi aliquādo modicissimū sumeret ad incidēdum flegmaticū humorē ⁊ melancolicū et potissimū ad incitandū appetitum. Quibus etiam modis ad deoppilandum splenem conueniunt cappares. ¶ Nunc etiā de piscibus dicendum qui non sunt in vsu multū et sint pisciculi de quibus dictum est elixi et postea aspersi modico cinamomo aut leuiter frixi. Vitentur etiā ꝙ omiseram viscera animaliūz vt epar cor ⁊ similia: maxime si fuerint ex coctione dura. ¶ Ex oleribus omnia cruda vitentur. Ex coctis siue eorū coctionibus cōuenit borago folia petrosilij. Item spinachie decoctio fructus in proposito conuenientis sunt ficus sicce comedat duas in principio prandij aut cene. Item ꝯueniūt vue passe,

¶ Item conuenire possunt poma aromatica ⁊ pira odo
rifera cocta que si post coctionem aspergantur aniso
confecto bonum erit aut cum tragea puluerizata. Per
sica vero quia putressibilia sunt non coueniunt nisi foret
vt est extraneum ab vsu cōmuni assentur super prunas
aut leuiter exiccentur in furno et potissimū citonia co-
medantur in secūda mensa et in quātitate valde pau-
ca. ¶ Item conueniunt amigdale dulces sicce depilate ⁊
in aqua zucchari modicum infuse. Pepones vero nō nisi
raro conueniunt et maxime dentur in die quarta ab in
cisione in campo. ¶ Si tamen in processu coqueren-
tur siccati ⁊ incisi vt de cucurbitis fit non esset inconue
niens saltem cum aliquādo per correctionem carnium
corrigantur. ¶ Item iuiube passe conueniunt recentes
etiam licet raro et in quātitate pauca. ¶ Ex granis ⁊ le
guminibꝰ grana pini in aqua tenta zuccharata aut in
aqua feniculi postea sicca: saltem in processu quartane
poterunt conuenire. Item ex leguminibus nullius cor-
pulentia conuenit: sed decoctio. zuccharuz rof. bene cō
uenit cum carnibus vel simili coctorum. Siqui vero ci-
bi salsi conueniunt in aliqua quartana dicetur in quar-
tana melancolica. pro potu dicendū nullam aquaz cru-
dam et simplicez conuenire in quartana flegmatica: et
est causa in promptu. Nam licz aqua ista conferret pro
hibendo adustionem: noceret tamen plus incrudando
flegma et ingrossando humorez melancolicum. Item
claudendo vias. Aqua tamē ordei a principio cuz zuc-
charo albo conueniret eligendo aquam fluuialē condi
tionatam debite circunstantie sumendo ex secūda pmi
doctrina secūda. de aqua capitulo. Aut forte quia plu-
res abhorrent aquam ordei fit saltē aqua cocta in zuc-
charo siue aqua cocta in qua postea ponat̃ zuccharum:
⁊ quia non contentant̃ infirmi bibere aquaz istam nisi
vino cōmixtam saltem limphetur aqua ista vinum: ⁊ si
ante distilletur aqua per arenam erit bonum. Vinum

autem quo vti debet sit vinum album clarũ subtile sub stãtia: sapore mediũ min⁹ tñ pauciferũ ꝙ in q̃rtana cole rica: et minus limphatũ. Stet vero limphatura in ꝯiectu ra medici debentis vigorem infirmi cõmẽsurare ⁊ mor bi ⁊ cõsuetudinẽ infirmi ⁊ etatẽ ⁊ vini vigorẽ ⁊ etatem ¶ Dicto de ṕmo ṕncipali ad scd̃m accedo q̃ꝛ medicina lium dationẽ et q̃ꝛ morbus materialis est intẽtio dicen dũ esse ad materiam et ad morbũ sequentẽ et ad virtu tem ṕncipaliter conseruãdam. ¶ Circa materiã ṕncipa liter duo sunt videnda. ¶ Primũ exquo ad benignũ du ci nõ potest est digestio que est ṕparatio materie ad ex pulsionẽ. aut scꝫ posset verti ad benignũ digestio esset ṕparatio huius materie vt reduceret ad benignũ. ¶ Tri plicẽ autẽ materiã habem⁹ cõsiderare in q̃rtana f̃latica sed cõiter et in aliȷ̃s q̃rtanis ⁊ feb. vt muchositas aut se rosa sup̃fluitas reperta in stomacho et intestinis quia cõgesta et debilitato stomacho aut etiaꝫ pulsa ab aliȷ̃s membris ad stomachũ ⁊ intestina: postea sunt materie ꝓprie quartane flegmatice ⁊ melancolice ⁊ flegmatice tacte aliquo mõ antecedentes circa q̃s mat̃ias oportet habere digestiuũ ⁊ ꝙ̃ conueniret digestiuũ pro flegma te ⁊ materiȷ̃s melãcolicis. ¶ Itẽ habemus intentionem euacuandi materias nõ eradicabiles ad benignũ et in ter actus haꝝ debet esse ordo q̃ꝛ ṕmitus ille materie cõ munes euacuãde sunt in locis expulsionũ. Et lꝫ nõ sint ꝓprie q̃rtane f̃latice tamẽ impediũt membra ne debite digerant et trahibiles sunt a stomacho ⁊ ab intestinis ad venas: ꝙ̃ ṕmo leniente et abstergente conducantur. ¶ Itẽ et si venter fuerit stipticus incipiatur a clisteri li nitiuo et abstersiuo partim vt. ℞. blete mercurialis fo liorum maluauisci ana. M. j. ordei. M. ß. matrũ viola. q̃rtam. M. j. fiat decoctio in sufficienti quantitate aq̃ fluuialis et circa finem decoctionis. ℞. caulium. M. j. ita vt caules sint prima coctione cocti ⁊ cola: deinde. ℞ colaturam lib. ij. aut lib. j. ß. olei cõmunis. ℥. iij. cassie. j. ß. salis. ℈. iiij. et post dissolutionem horum iterum cola

et mitte clisteri tempore suo. Et si tibi constaret isto facto nauseari patientem aut si haberet in stomacho aliquid grauans et maxime circa os stomachi tenta leuiter prouocare vomitũ. vt. ℞. aque ordei. ℥. iiij. oximellis simplicis. ℥. j. da tepida ista ꝛ fac ꝙ lignando bibat seu ꝙ citissime bibat. Et postꝙ modico tempore tenuerit immittat digitum ori aut pennam oleo intinctã. ¶ Et si fuerit expediens dare linitiuum ad debitam mundificationem stomachi et intestinorũ potes exhibere istud ℞. iuiubarum grossarum ficuum siccarum pinguium ana. ℥. iij. liquiritie passularum. ℥. ß. fiat decoctio cuius post colaturam. ℞. ℥. vj. in qua dissolue mellis viol'. mãne ana. ℥. j. et da in potu. Et potes maiorare dosim ſm infirmi conditionem et si potes desinere addendo aliquid bonum est. ¶ Circa digestiuum et euacuatiuum ĩmo circa regimen totum plura sunt aduertenda que ex auctoribus colliguntur vt ex Auicenna partim in cura quartane et ysac in qnto febrium: quorum primum ne nimium calefacientia applicemus quibus subtile educatur et materia augeatur quia melancolia genita ingrossetur. ¶ Secundum ne nimium infrigidantia tribuamus constipantia vias et ingrossando materias et a resalutione prohibentia. ¶ Tertium ꝙ ex primo et secundo sequitur est vt valde siccantia vitemus et inde augeatur melancolia aut genita durior fiat et grossior ¶ Quartum nimia regiminis subtilitas vitanda est ne in grossitate morbi virtus succumbat. ¶ Quintuȝ in digerendo prouocantia fortiter a principio vitentur vt oximel compositum aut sirupus de epithimo et similia vt est in promptu causa ne agitetur materia et ad vias strictas deducatur et oppilet: non etiam propter digestioneȝ educatur subtile remanente terrestriori grosso. ¶ Sextum teneantur euacuantia propria a principio materia non existente apta educi plene: farmacum per forte ꝟo non ducibili nisi cum magno dispendio patiẽtis. ¶ Si tamen foret materia a principio valde exube

rans non inconueniret a principio minorare melanco licam materiam aut flegma antecedens eadez quibus minoranda sunt per dicta in cura flegmatice patet ex eodez modo quo sit minoranda melancolia audire poteris dum ponētur medicine euacuatiue. ¶ Item habe menti vomituz in quartana flegmatica valde conferre tum ꝓpter flegma vt tactum est aut ꝓpter humorē melancolicū quē ad splenē natura deriuat: ꝓhibet em̄ vomitus pluries potissimuz in quo tm̄ tempore sit fiendus vomitus tangā. ¶ Hijs premissis in quartana flegmatica ab isto digestiuo poteris inchoare. ℞. oximellis simplicis.℥.ij.ß.aque feniculi aque apij aque sublimatiōis fumisterre ana.℥.semis aque zucchari aque ordei ana ℥.ij.ß.Et si fuerit antecedēs flegma salsum potes ita describere. ℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.ß.mellis rosꝫ.℥.ß. aque endiuie aque fumisterre ana.ʒ.vj.da in potu pro vice vna ⁊ ita continua vsqꝫquo videris vestigiū digestiōis manifeste et ita augmētet quātū ad aliquā partē materie aut si abhorret sirupos obscuros distillent per filtrum aut pendentē sacculum ex tela multū texta fixe vel cape aque feniculi aque endiuie ana.℥.ij.aq̄ buglose.℥.j.aceti.℥.semis.fac iulep cum zuccharo albo.℥.ij.et facias longum iulep cum.℥.quattuor pro vice tribue de quo sumatur vicibus quinqꝫ aut pluribus vt operanti videbitur.Deinde minoret materia per hunc modum. ℞.aque feniculi aque buglose ana.℥.j.seri caprini.℥. iiij.misce et infunde polipodij turbith ana.ʒ.j.zinzib. gra.iij.passularum.ʒ.ij.colentur ⁊ leniter exprimantur. Et dissolue in eis māne aut cassie.℥.j.ß.Potes etiā addere aliq̄d agarici correcti vt prius tactuz est.Post euacuationē debes replicare sirupū fortiorem.vt. ℞.radicum apij feniculi petrosilij ana.ʒ.iij.foliculorum sene ʒ.ij.semis.florum sticados florum boraginis et melisse. ana.ʒ.ij.polipodij.ʒ.j.fiet decoctio.deinde colet ⁊ accipe ex colatura.℥.x.et adde ei aque sublimationis fumi

terre.ʒ.ij.Deinde.℞.mirabolanorum kebulorum indorum ana.ʒ.ij. infunde eos in aqua decoctionis passularum deinde in prima decoctione cola et aromatiza cum.ʒ.j. cinami et cum zuccharo fac sirupum quo assumpto vicibus aliquot euacua cum turbith et polipodio et agarico augendo dosim. Potes etiam exhibere pillulas aggregatiuas Mesue distinctione decima.quarum principium dicit. Pillule aggregatiue ex inuentione nostra coniungentes aggregationē expertorū iuuamentorum etc. ¶ Item conueniunt pillule Auicen.pma quarti dum rememorat solutiua in quartana:et habet ita:pillule lenes que administrantur in omnibus quinque diebus semel sunt iuuantes in ea et sunt experte quarum descriptio. ℞.epithimi turbith ana.ʒ.v.carui.anisi ana.ʒ.vij.ameos.ʒ.viij.seminis feniculi apij ana.ʒ.iij. polipodij.ʒ.vj. agarici albi quod facile teritur.ʒ.viij.salis indi.ʒ.v. yerepigre.ʒ.v.fac pillulas cū aqua mente dosis.ʒ.j.semis. Ex hac descriptione tota fac tertiam partem et da.ʒ.j. Valent etiam pillule quas ibidem appropriat Auicēna in casu isto dum dicit.Et cum materia est flegmatica cōferunt iste pillule.℞.thimi ameos agarici ana.ʒ.iiij. seminis apij anisi feniculi ana.ʒ.ij.salis naptici.ʒ.v.yere pigre turbith ana.ʒ.x.dosis.ʒ.ij.semis.fac tertiam partem descriptionis et cum oximelle simplici tribue.ʒ.q̄tuor.¶ Item facta euacuatione adhuc potes vti sirupo quem ponit Mesue in suo de appropriatis in cura sode cuius littera habet ita. Mesue sirupus conferens ad ea que diximus et est nobile et expertum et confert quartane et oppilationi splenis et omni egritudini que est in melancolia et notate istum cuius est hec descriptio.℞.capillorum veneris florum buglose et radicum eius domestice et siluestris polipodij camepitheos epithimi ana vnciā vnam foliorum sene camomille sticados ana dragmas duas camedreos squinātí ana.ʒ.iij. fumiterre.ʒ.viij.eupatorij.ʒ.iiij.succi pomorum du.ʒ.viij.

omnia preter epithimū et succum pomoꝝ bulliant in li
bris.iiij.aque ad cōsumptionē medietatis.deinde bul-
liant in predicta bullitione vna epithimuz et colentur
ista ⁊ cum succo pomorū ⁊ lib.ij.zucchari fiet sirupꝰ hu
ius descriptionis.fac similiter tertiā partē ⁊ da pro vi-
ce.ʒ.j.ß.aut.ʒ.ij.cum aqua feniculi aque buglose aq̄ zuc
chari ana.ʒ.j.⁊ post assumptionē sirupi detur euacuati-
uuz.potestis etiā capere oximel cōpositū flegmate non
existēte cōposito aut sirupū de radicibus Mes.⁊ maio
rare dosim eius si apparuerit magna repletio ⁊ maiora
re sirupū de epithimo qui partiz solitiuꝰ est vnde ita de
scribes.℞.oximellis compositi siue sirupi de radicibus
Mes.ʒ.ß.aque buglose aque zucchari ana.ʒ.j.ß.misce
⁊ tribue pro vice.ʒ.j. Aut flegmate existente salso po-
tes ita describere.℞.sirupi de fumoterre maioꝝ descri
ptionis Mesue sirupi endiuie ana.ʒ.vj. aque endiuie
ʒ.ß.aque feniculi aque buglose aque zucchari ana.ʒ.ß.
misce ⁊ redigātur omnia in corpus vnū inter tamē siru
pum de fumoterre ⁊ de epithimo est differētia. Nam si
rupus de fumoterre leuior est nec ita solutiuus sicut ille
de epithimo:⁊ conuenientior in materijs calidioribus.
Sirupus ꝟo de epithimo est magis solutiuus ⁊ magis
apertiuus oppilationum ⁊ plus eductiuus flegmatis.
¶ Post autem digestionē materierū potes euacuare cū
prehabitis euacuatiuis.¶ Item cum quibusdā que tan
git Auicē.in caplo de cura quartane dum dicit:det eī
omni nocte medicina de turbith.Et per hanc medicinā
potes intelligere medicinā liquidaz recipientē turbith
aut pillas turbidatas potissimuz dandas in flegmate
salso:⁊ describūtur a Mes.descriptione.x.de pillis mi
scendo secū pillulas de fumoterre.¶ Item si constaret
maxime flegmata esse in stomacho ⁊ in instrumētis sen
suum in isto casu cōuenirent elefangine mitte cum pil-
lulis de fumoterre.Item cōmendat Auic. hanc descri-
ptionē.℞.yere Galieni.ʒ.vij.turbith.ʒ.x.mirabolano.
nigrorum.ʒ. ij. eupatorij.ʒ.v. salis indi. ʒ.iij. bedegar

sucaba.ana.ʒ.iiij.anisi.ʒ.iij.decoquētur cuꝫ aqua apij. Ex hac vero dare in potu potes dosim quā ex predictis collige. ¶ Et post euacuationē si expediret posses iterare digestiuum fortius ꝛ maxime ratione melācolie vnde potes dare sirupi de epithimo.℥.j.et dare.ʒ.ß. sirupi tacti de radicibus aut oximellis compositi ꝛ cū prehabitis euacuare. Unde ad materias mixtas valere possunt aggregatiue. Itē pillule inde quas describit Haly quarū descriptio ponitur a Mes.iiij.distinctiōe de pillulis ꝛ vtrarumqꝫ dosis est a.ʒ.j. vsqꝫ ad.℈.iiij. oportet tamen curanteꝫ diuersas facere doses ꝑm coniecturam eius in ꝓportione virtutis ad morbum ꝛ in sustinendū euacuationeꝫ. ¶ Item ad materias mixtas licꝫ pillule cochie sint capitales etiā iste valerent. Item conueniūt pillule que tanguntur a Mesue in suo de appropriatis ꝛ pro cura sode ex flegmate et ex melancolia: capl'm vide in modis pillularū conferentiū in egritudinib' a flegmate ꝛ melancolia. ¶ Item cōueniūt pillule inde quarum descriptione capitulū incipit. Confectio pillularū stomaticharū solutione educētiū flegma ꝛ dosa vtrasqꝫ vt est dictum. ¶ Factis ṽo euacuationibus non obstante potes dare tiriacaꝫ antiquā. vt. ℞. tiriace antique a ʒ.j. vsqꝫ ad.ij.sumatur cum vino aromatico subtili albo tante quātitatis vt debite bibi possit aut cum aqua dissoluatur scilicet distillatur sticados vel buglose ꝛ absinthij aut sola sumatur aut inuoluatur nebule ad modum pillularū. ¶ Similiter confert metridatuꝫ tanta dosis. Si ṽo remansisset dolor splenis vt intenderemus ad apertionē subtiliationem eductionem ad aliqualē materiam conueniret medicamen Auicē. cuius littera sic habet. Et quando est cum dolore splenis vtatur hoc medicamine: nam soluit cum facilitate. ℞. scolopendrie.ʒ. xv.agarici.ʒ.xij.mirabolanoruꝫ nigroꝝ yerepigre ana ʒ.x.kebuli absinthij ana.ʒ.viij.sucaba bedegar ꝛ camepitheos succi eupatorij ana.ʒ.semis.fiat confectio aut pillule. Sed videte: potius facite pillulas et valebunt

vt tactū est contra ventositatē resoluendā ⁊ educendā materiā grossā melācolicā ⁊ flegmaticā siq̄ fuerit. hui⁹ tamen facite tertiā partem ⁊ dosare potestis vt est tactum ⁊ cōficere electuarium ⁊ dare in potu. ¶ Item po testis exterius vngere cū ista vnctione. ℞. olei anetini olei de capparib⁹. ʒ. vj. vel. ℥. vj. aceti squille. ʒ. ij. puluer. scolopendrie. corticum citri tamarisci. se. portulace añ. ℈. j. ameos feniculi anisi añ. ℈. ß. cere qd̄ sufficit fiet vn guentū. ¶ Item splenem cū filtro epithimare poteris sic. ℞. scolopēdrie corticū tamarisci añ. M. ß. capparo rum ⁊ radicū eorum añ. ʒ. ij. florū camomille anisi feni culi cimini ameos añ. ʒ. ij. agarici foliculor̄ sene añ. ʒ. j. bulliāt ī vino subtili albo. ℥. xvj. ad cōsūptionē q̄rte ptis deīn ī dicta decoctiōe īfūdat̄ filtrū ⁊ īfusū calidū debi teq; expressū apponat̄ regiōi splenis aliq̄tiēs. deīn ter so loco cū pāno fumigato scolopēdrie ⁊ inungat̄ locus vt tactū est. ¶ Itē stomachū vigorare debemus mūdifi cando aliquādo cum pillulis elefanginis Me. Postea possumus inungere stomachū cū isto vnguēto vsuali sa tis. ℞. olei mastic; olei de absinthio añ. ʒ. j. vl'. ℥. j. masti cis corall' ru. lambrusce coriandri. corticū thuris pul uer. ro. ru. silucstriū añ. ℈. j. gariof;. ʒ. j. cinami. ʒ. ß. cere q̄ sufficit fiat vnguentū. ¶ Si etiā cōstet stomachū esse lapsum ad frigidū ⁊ humidū potes etiā facere fomēta tionem isto modo. ℞. ligni aloes. ℈. iiij. thuris corticuz thuris masticis sandarache añ. ʒ. ß. ro. siluestriū mirti coriandri ana. ℈. j. ex hijs contusis medium coclear. ap ponatur igitur ⁊ fumigetur pannus quo fumigato post vnctionem fomentetur stomachus. ¶ Item epithimare etiam potes stomachū epithimate pretacto vt. ℞. men te absinthij ro. ru. añ. Manipu. ß. calami aromatici ci peri acori añ. ℥. ß. mellise. corticū citri ana. ʒ. ß. gariof;. ʒ. j. ß. cinami macis añ. ℈. ij. bulliant in vino aliqualiter nigro lib. ij. ad consumptionem quarte partis: deinde habeatur filtrum siue pannus scarlati in scuti figura vt strictior pars obtusa versus os stomachi protenda

tur et pars latior versus fundum. ¶ Si vultis ex prehabitis rebus facere sacculum potestis et fit ordo applicationis medicaminum sic vt primo fiat epithimatio Secundo inunctio facta abstersione. Et tertio fomētatio cum fumigato panno. Et si volueris panno post tempus retento etiam remoto apponatur stomacho sacculus. ¶ Ex predictis etiam facere potes stomacho cerotum cum modico laudani ⁊ gummositate masticis. Itē in isto casu conuenit confectio de citoniјs et codegnatū de melle et speciebus. Potes etiam facere confectionem cordialem et stomaticam et epaticam patet vt ℞. margaritarum fragmentorum saphiri smaragdi iacincti granate ana grana. iij. pulueris dyamusci dulcis Mesue. dragmam semis. pulueris dyarodon Mesue. ℈. duos. conficiatur confectio solida in morsellis aut rotulis cum aqua melise buglose et mente et capiat ꝑ vice dragmas tres. ¶ Si vero constaret in stomacho esse oppilationem et incensionem quibusdam prehabitis premissis poteris quoddam prehabitum replicare. vt ℞. aque mente. ℥. j. aque absinthij: aque feniculi: aque eupatorij ana. vncias. ij. aque endiuie vncias. iij. aque buglose aque melise ana vnciam. ß. aromatizentur cuꝫ speciebus diarodon: deinde cum speciebus et zuccharo fiat iulep quod diuidatur in partes quattuor. ¶ Exterius vero poteris inūgere cū oleo de spica. Et si apparēt signa calorꝫ siue vestigia tēpera cū oleo ro. et modicū aceti impone. Si vero acciderit post q̄rtanā hāc ymaginatio aut magna obtusio visus sicut plerūq; fit trāsi ad mūdificanduꝫ caput ⁊ oculos ⁊ vt debes hoc facere ꝓprio loco ꝗquirere tertia. iij. Si vero cōstiterit ventuꝝ esse ꝑoxismū tene mēti regulas de prohibitione somni et cibationis aut potes si posses in p̄ncipio paroxismi omittere cibū esset meli⁹: in ꝓcessu tamē non est vsuale ita dietare infirmum: paroxismo existēte ita longo. Iō cibetur infirmus tribus aut quattuor horis ante ꝑoxismum cum ptisana ordei; aut simili leui. semper tamen

attento tenore virtutis et aliis cõsentientib⁹ ⁊ dissenti entibus de cibatione ad inuicẽ cõparatis. Adueniẽte ṽo paroxismo si aduenerit rigor aut instaret rigor ex regimine rigoris p3 qd sit fiendũ. tamen ẽt vt fuit pretactum diacalamentũ Me. est cõueniens facta inunctione potissimũ spine tote. ¶ Itẽ cõmendat Auic. fomentationẽ siue embrocationem vel epithimationẽ quã ita describere possumus. ℞. sucaba. i. abrotanũ vel absintiun sed abrotanũ forti⁹ est: camomille melliloti sticados et similiũ ana. M. j. sumant̄ spõgie ⁊ infundant̄ decoctioni dictar rer in aq̃ fluuiali et sufficiẽter exprimant̄ dicte spõgie ⁊ applicent̄ spine. Alia etiã fortiora fieri possunt q̃ p te vide. Vomitus tamẽ in isto casu esset cõueniẽs factus cũ aq̃ tepida et oximelle. Quid autem in aliis tpibus sit fiendũ patet satis. Habe tamẽ menti q̄ pp̄ter fumorũ grossitudinẽ ⁊ terrestreitatẽ et maliciam subethicant̄ aliquãdo q̃rtanarii. Et semel in quodã monacho vidi dormiente q̃si a p̄ncipio paroxismi vsq3 ad finẽ i quo prouidere debes ex his q̃ dicta sunt in regie subeth. ¶ Si ṽo appareat tpe status aut in fine pp̄ter verã adustione3 materie poteris exhibere electuarium hoc. ℞. zuccari de melisa zuccari buglosati et zucchari boraginati zuccari ro. manuschristi cũ perlis cũ modico cinamomo ana. ℥. ß. incorpora adinuicem bene trita cõfice et de electuario detur in potu cũ aq̃ ordei cocta cũ zuccharo siue zuccharata aut cũ aquis sublimatiõis dictarũ rer q̃re melisse buglose boragi. ⁊ roß. cũ modico cinamomi facto iulep cũ debita quãtitate zucchari limphetur cũ aqua cocta ⁊ detur.

¶ Regimẽ ex melancolia fecali.

Expedito regimine q̃rtane flegmatice venio ad regimẽ ex melãcolia fecali ⁊ non ex alio humore genita p adustione3 qđ etiã in duo p̄ncipaliter diuidẽdũ est . s. non naturaliũ ⁊ medicinaliũ. Et p̄ p̄mo ab aere inchoandũ quẽ in sũma tẽpere

mus in qualitatibus actiuis maxime cuꝫ declinatione ad humidū vel parūper ad calidū quē etiā ex prehabitis possumus aromatizare. ¶ Pro cibo ⁊ potu a pane inchoabo qui sit ex frumēto circunstātiato ſm debitas circunstātias suo loco videndas ⁊ sit tēperatus quātū ad alia vt fermentū sal tp̄s coctionis de quo quantū minus pōt comedat. Vitet etiā oīa pastalia ſm possibile. ¶ Itē vitet comedere crustas panis saltē crustarum exteriorū ideo crusteꝝ panis. ¶ Secūdo de carnibus dicēdum ⁊ omniū specierū antiquas carnes vitet ⁊ valde ꝓpinquantes natiuitati: vitet etiā comedere viscera animaliū predicta maxime valde cocta. ¶ Itē neruos et ligamenta: vitet etiā oēs antiquas carnes paludosas et lacunosas maxime pulli ⁊ pulle et iuuenes cappones. Itē domestici pipiones comedi possunt aliquādo lꝫ superflua sint ⁊ aliqualiter duri ad digerendū nec etiā aliqn̄ icōuenirēt impiguate turtures domestice. Itē ex siluestribus iuuenes qualie ꝑdices fasiani ⁊ frācolini. Itē iuuenes gallinarū pulli vel pulle siluestres in nemorib⁹ degentes. Itē auicule pingues nō antique in rubis aut nemorib⁹ degentes. ¶ Itē et quadrupedib⁹ cōueniunt etiā aliquādo saltem post euacuationē carnes porcellorum lactentiū domesticorū ⁊ siluestrium. Et sint carnes pulline elixe vt plurimū et aliquādo post euacuationes asse vt q̄si ꝑ elixationē sint cōplete cocte vt caꝝ assatura coctio cōpleaꝝ. Itē ex ferculis ꝯuenire p̄nt panata ī brodio pulli aut panis coct⁹. Itē brodeta ex vitell' ouorū leuissime coagulata. ¶ Itē etiā in ꝓcessu ⁊ post euacuationes cōuenire p̄nt iura oleoꝝ quorūdā lenissime coctoꝝ vt cauliū fenicl'i boragis ⁊ folioꝝ petrosilij media nō comestis corpulētijs radicū. Itē ꝓlōgata fe. ꝯueniret decoctio castrati iuuenis aut annualis agni. Itē ꝯuenire p̄nt lꝫ pulline sint meliores carnes vitelline lactentis ⁊ cōsimiles vt capꝛine ⁊ capriolíne lactentis et corrigere valētes stipticitates ipsoꝝ p̄dictoꝝ. Itē ꝯueniūt vitella ouoꝝ recētiū ⁊ tremen̄. lenissime decocta cū

modico sale aspersi. ¶ Caseus omnis vitetur. licz minus inconueniat recens et pauci salis leuiter coctus: omniũ vitentur tamen cõmuniter cõdiměta ex ipso facta. Itē vitentur oua indurata per coctionē et carnes etiã for/titer cocte siue elixe vel asse. ¶ Sapores etiã aliquos co medere potest vt saporem factum ex brodio pulli et suc/co granatorꝫ dulcium et cynamo et zuccaro. ¶ Item cõ ueniunt cibaria facta ex amigdalis et vuis passis. aut amigdalis tm̄ vt blãmãzir ⁊ silĩa. Itē ex leguminibus cõuenit brodiũ cicerũ ru. cũ carnibus aut lacte amigda lino. Itē ex olerib᷒ cõueniũt spinachia měta feniculus aut petrosiliũ borago brodiũ cauliũ coctorꝫ vt tactuz est nõ comesta corpulentia. ¶ Ex fructibus ꝟo dicit Auic. cõuenire ficus siccas cũ endiuia. Itez si pira aut poma comedere vellet sint cocta ⁊ cũ aniso puluerizata zucca rato in mēsa scd̃a grana pini cũ passulis cõueniũt. Fi/cus tamē sicce si comedant̃ premittēde sunt. Uuas aũt recētes ꝑ diē añ appense aliqñ potes exhibere. Itē re/centes ficus omittant̃ aut castanee cerasa pepones et similia. Pepones ꝟo aliqñ comedere potest ⁊ in quãti/tate pauca. ¶ Uenio ad potũ ⁊ in ꝓposito eligat̃ vinuz subtile albũ clarũ sapore mediũ ⁊ etate ⁊ si modicissimũ ruboris hƺet vt glaucũ vel cisolũ nõ vitet̃ tm̄ qd̃ limpha tum est ſm sui vigorē ⁊ tps ⁊ alia iudicãtia limphatio/nē aq̃ tamē sue limphationis sit debiti fluminis aut flu uialis ꝑ arenã distillata aut fluuialis post purgationē cocta etiã ⁊ nõ cruda nõ etiã valde frigida actu. ¶ De in anitione ⁊ repletione dicendũ q̃s extrema oportet vita re fiat tm̄ supfluitatũ debita euacuatio ad debitas effu/siones. q̃les ꝟo ꝑ artē euacuationes fiēde sunt appare/bit i scd̃o ꝓncipali: měti tm̄ teneam᷒ morbũ illũ esse cro nicũ iter ceteros: ⁊ ita menti teneam᷒ morbũ dietãdi nã cũ pluries finiat̃ sine crisi nõ debem᷒ dietã ita grauare sicut si hec fe. esset habitura crisim. dato etiaz ꝙ crisim valde longam habitura sit staret tm̄ a ꝓncipio qꝛ multa foret repletio vt ēt in aliјs casib᷒ dictũ est a ꝓncipio ma gis tenuitas esse reficiendi siue dietandi. ¶ De somno

et vigilia sicut in flegmatica est dicenduz dz equari in vigilijs trāscendēte tamē in q̄rtana somno ꝛ ita differē ter a fl'atica ꝛ plus differēter ꝑ humectationē q̄ꝑ nociuo ꝑ infrigidationē ꝛ retētionē ma̅t̅ie ꝛ impedimētū reso= lutionis: q̄bus v̄o horis est dormiendū ꝛ q̄bus non per habita satis patere potest. ¶ Motus v̄o nullo modo su perfluus cōuenit. sed minor tēperato. fiat etiam motus horis dictis ꝛ non supra repletionem ꝛ per loca fiat de lectabilia. ¶ Item q2 fricatio quodam modo equipollet motui ip̄am etiā attentem⁹ in isto corꝑe post emissionē superfluitatū ꝛ apertionem pororum ꝛ subtiliationem materieꝝ lz nō cōueniat fricatio vt apparebit scd̄o di= cendorū. ¶ O̅ia a̅i̅e accidentia vitanda sunt excessiua et maxime suffocātia calorē ꝛ attrahentia materiam vt timor tristitia assidua omnis cogitatiue virtutis ope= ratio tēperatū gaudiū ꝛ delicie ꝛ inspectus iocundorū cōferunt dixi regulariter ꝛ de per se q2 vt tangit̄ fortis et subitus timor vt serpentū applicatio aut lupi aut al= terius terrētis agitando ꝛ commouendo materiam me lācolicā modo qui tangetur confert. ¶ De coitu anexo accidentibus anime quid dicam nam vitand⁹ omnino. ¶ Ad secundū principale venio pro quo exponendo di= cendum q̄ꝑ si patiens habuerit ventrē stipticū vt educā tur feces primo fiendū est lenitiuū clistere satis ex me= dicinis dictis multotiens colligibile. ¶ Scd̄o si nausea aduenit patienti aut fastidiens fuerit ipse tentemus vo mitum leuiter cum aqua ordei ꝛ oximelle simplici pro= uocare. ¶ Tertio si apparuerit superiora intestina ꝛ sto machi fundum a superfluitatibus debere mundari po= tes etiam dare mundificans ꝛ leniens siue abstergens leue. vt. ℞. florum boraginis. ʒ. ß. ordei Manipuluz. ß. liquiritie passularum an̄. ʒ. iij. bulliant in lib. j. aque ad consumptionem tertie partis. et in decoctione ista co= lata. ℞. mellis ro. ʒ. j. ꝛ aliquantulum calefac. deinde in ista decoctione que erit. ʒ. vij. dissolue cassie aut manne ʒ. j. ß. zinziberis grana tria. da in potu. ¶ Aut exhibe

serum caprinū cum māna ꝛ melle rosꝫ.si quereres maio
rem lenitatē adde mellis viol. Uel si coniecturaueris
aliquid de colerico esse admixtum et adusto vt supflui-
tatem talem velis a stomacho educere et intestinis tūc
hoc exhibere poteris.℞.sticados lupullorum florū bu-
glose ana.M.semis.fiat decoctio in aqua fluuiali. de-
inde coletur ex qua.℞.ʒ.viij.aut.vj.aque endiuie.ʒ.j.in
qua dissolue māne.ʒ.j.semis.et tribue.Facta vo ista le
nitione si constaret tibi peccare sanguinem et melan-
coliam illi fore mittam flobothoma ex basilica partis
dextre non extrahendo sanguinem multum sed vsqꝫ ad
ʒ.vj. Isto vo facto ad digestiuū transeundū ꝛ primo
inchoando a leniori.vt.℞.florum boraginis florū bu-
glose.floꝝ sticados ana.M.semis sucaha bedegar.añ
ʒ.iij.fiat eorum decoctio in aqua fluuiali. Deinde aro-
matizentur cum modico cinami et cuꝫ zuccharo fiat si-
rupus aut melle mundo bene et de isto sirupo capiat.v.
vicibus.Et dum videris materiam esse magis digestā
euacuare poteris vt dic am.vt.℞.aque decoctiōis floꝝ
buglose.ʒ.vj.epithimi īfusi ī dicta decoctiōe.ʒ.ij.ß.Uel
si vis et melius erit:adde decoctioni buglose passalas
et dulcorari cum melle.Et post habitam infusionē.℞.
cassie.ʒ.j.semis.aut.ij. zinzib.gra.ij. et in potu tribue.
aut pone māne loco cassie.¶Aut etiā potes dare pillu-
las tales.℞.pithimi.ʒ.semis foliculoꝝ sene.ʒ.ij. aga-
rici.ʒ.ij.zinzib.salisgēme spice ana gra.iiij. infundant
omnia ista puluerizata in succo passularuꝫ primo elixa
tarum:ꝛ emulsioni amigdalarum dulciū.Et post exicca
tionem conficiātur pillule aut epithimū puluerizatum
infundatur paucissimo oleo amigdalarum recentium
deinde commixto alijs fac pillulas et da.℈.iiij.Assum-
ptis hijs pillulis potest fieri clistere lauatiuū fm qꝫ est
tactum. Et si visum fuerit debere replicare sirupum ad
fortiorem transire poteris vt ad sirupum de epithimo.
vt.℞.sirupi de epithimo.ʒ.j.ß.aque buglose aque zuc-
charate ana.ʒ.j.aut si sirupꝰ fuerit spissior añ.ʒ.j.ß.post

sumptionē sirupi capere pōt pillulas indas. Pōt etiam vti pillulis de lapide lazuli positis a Mes. in caplo de lapide stellato cuius dosis est. ʒ. ij. et capiat in matut. in die. viij. als non post assumptionē pillularū et iterum post assumptionē istam potest replicare sirupū istum predictū et euacuare similit. ¶ Et si abhorret pillulas positas ex spēbus pillularū indarū cum melle cōficere electuariū et quātū puluer correspōdet melli considerare vel econtra: vt si cā exempli. ʒ. j. pul. forte essent due lib. et media mellis: et tunc dosa vt tibi videbitur: tamē scito quod ex pillulis indis debes dare a. ʒ. j. vsque ad. ʒ. j. ß. ¶ Si tamē materia quartane esset cōposita ex materia fecali et materia colerica cōueniunt pro isto pillule de lapide lazuli et pillule de lapide armeno Mes. Posses etiam si patiens abhorret sirupū habere aquas sublimationis et facere vt dictum est. s. ¶ Item si post melancolie digestionem appareret dominiū sanguinis cōueniens esset flobothomare basilicā vt sciuisti. ¶ Item post euacuationes etiā cōueniret quedā triphera de epithimo cuius dos est a. ʒ. ij. vsque ad. ʒ. iiij. quā posuit Mesue in suo de appropriatis in regimine manie et melācolie. Cuius littera hz ita. Trifera de epithimo que administratur inter euacuationē et euacuationē quādo in diebus nō administrat euacuatio. fac eni iuuenescere et generat gaudium cuius pmixtio. ℞. mirabol. kebulor indorum: emblicor ana partes equales: vbi causa. ʒ. ij. epithimi sublimationis ptes duas vt gratia exempli. ʒ. iiij. yere. ʒ. ß. confice cū melle emblicor aut kebulor. ¶ Itē valēt pillule Gabrielis de lapide arme. que ponūtur loco allegato cuius descriptio est ista. ℞. polipodij epithimi an ʒ. v. lapidis armeni loti sm artem. ʒ. ij. ß. mirabol. kebulorū indor ana. ʒ. ij. sticados. ʒ. x. salis indi interior colloquintide ana. ʒ. iiij. mirabol. kebulor emblicor asse ellebori nigri ana. ʒ. iij. yere turbith ana. ʒ. j. ß. cōfice cū oximelle et dosat Mesue. a. ʒ. ij. vsque ad. j. tutius est dare ʒ. j. vel. ℈. iiij. ¶ Conuenit confectio quedā quam posuit

Mesue ex inuētione simpliciū suo caplo de lapide stel lato caplo.xiiij.in ordie medicinaꝝ laboriose operātiū vide ibi descriptionē potestis dare.ʒ.j.¶ Itē ad istā in tētionē videte ibi duplicē ꝯfectionē descptiōe Amech. Et dosat Mes.primā a.ʒ.ß. vsqꝫ ad aur.iij. detis a.ʒ.j. vsqꝫ ad.ij.¶ Cōuenit quedaꝫ decoctio epithimi quā po nit Mes.in ordine decoctiōis distinctiōe.ix. cuius de scriptio Mes. ℞.mirabol.nigrorūꝫ sticados epithimi passularū ana.ʒ.j.kebu.fumiterre añ.ʒ.iiij.eupatorij.ʒ. v.oīa p̄ter epithimū bulliāt in lib.iij.aque casei vsqꝫ dū redeāt ad lib.j.deinde proijciat sup ea epithimū ⁊ bul liant bullitione vna.deinde colet ⁊ cōfricent in eo elle bori nigri.ʒ.j. agarici.ʒ.ß.salis indi.aure.ß. huius da quartē partē.Aut si vis fac puluerizare oīa bene et fac pillas.⁊ a.ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.j.ß. tribue et eodē mō potes ex pluribꝰ dictarū cōfectionū Amech facere pillas. Post xo debitas euacuatiōes cōfert loco cōfect.letificās po sitū.ix.Almāsoꝛ qđ pōt fieri ī substātia solida ⁊ sumat in die in q̄ nō capit tiriacā.¶ Itē ꝯuenit succꝰ calamēti. Itē succus camedree vel camedreos. Iteꝫ succus men te.¶ Iteꝫ succus absinthij ⁊ possunt hij succi cōfici cum zuccharo aut sirupizari ⁊ maxie cōueniūt post digestio nem ⁊ euacuationē maioris partis materie.¶ Aut si in firmi abhorrerēt hos succos sumant aq̄ sublimationis harū rerū ⁊ fiat iulep.Et si in splene aut epate apparet oppilatio aut grossitudo aut duricies attendamꝰ oppi lationi p̄mo cū decoctiōe epithimi dicta. Itē cū vnctio ne exteriori ⁊ alijs q̄ ex p̄habitis colligere potes.Uide etiā p hos trociscos p Auic.positos in cura q̄rtane. Tē poreꝫo porismi quid sit fiendū satis in littera explicat Auicē.tñ diatrionpipereō Mes.pōt dari a.ʒ.j. vsqꝫ ad ij.in matutinis ⁊ potādo modicū vini subtilis aromati ci.Aut dissoluat in aqua vite.Iteꝫ diacalamentū. Itē cōfectio de musto dulcis.Itē electuariū de gēmis. Itē dyambra ⁊ cōfectio de galāga quā ponit Mes.Sis tñ tutus qualiter sunt calide he medicine ⁊ quātū etiā tri

duas ꝛ in quo tpe feb. Quid autē de balneo in hac feb. sit dicendū explicabo vñ ꝯuenire possunt in declinatiõe huius feb. expulsis sſpfluitatib⁹ eius lꝫ nõ sit vsuale et ꝯuenit balneū aque dulcis decoctionis aneti ꝛ camomille vt aperiant pori ꝛ humectet et dissoluat materia vt dixi: tamē nõ est vsuale. Similit valent in hoc tēpore fricationes facte cū oleo anetino aut cū vino subtili Et similiter in declinatiõe particulari ꝛ statu poxismi.

¶ Regimen quartane sanguinee.

Expedita quartana melācolica ad sanguineā veniendū. pmo pmissis lenitionibus vt in colerica est tactū. pmisso ēt modo dietandi ex pdict; colligēdo fiat flobothomia: ꝛ si appareat abūdantia i toto ꝛ fm epar fiat flobothomia ex basilica dextra ꝛ fm ptes ,pportiõales repletioni ꝛ cõstātie virtut;: ꝛ fm splenē fiat flobothomia pmissa pmo ex basilica sinistra. Post vo possum⁹ lenire ventrē. Itē exhibere mūdificātia sanguinē ꝛ p pmo cõuenit decoctio capillorꝫ vener; descriptiõe Mes. ꝛ melius est decoctio fumiterre Mes. Vel potes lenit dare decoctionē ꝯueniētē hāc. vt. ℞. aq̄ sublimatiõis fumiterre. ℥. j. ß. aq̄ sublimatiõis capillorꝫ vener; añ. ℥. j. aque endiuie aq̄ lupullorꝫ añ. ℥. j. ß. aq̄ casei. ℥. iiij. ß. misce hoc ꝛ in eis dissolue cassie aut māne. ℥. j. ß. ꝛ da in potu. Deīde potes facere hūc sirupū. ℞. endiuie buglo. siue florꝫ ei⁹ vio. añ. M. ß. sucaha bedegar añ ℥. iij. lupullorꝫ. iiij. M. j. ferueāt in sufficiēti quātitate aq̄ fluuial'. deinde colature accipe lib. j. aceti albi de q° fiat sirup⁹ de q° capiat ℥. ij. pro vice. Et si sirup⁹ foret valde long⁹ ꝛ liquidus posset capere. ℥. iiij. nõ miscēdo aliud. ¶ Aut si foret spissus cape. ℥. ij. pro vice. Et cum. ℥. ij. ß. aque zuccharate et ita continuet accipere diebus quinq; vel sex. Post assumptionem sirupi capere poteris decoctionem fumiterre allegatam ex Mesue. Et etiam capere potest hanc decoctionem. ℞. endiuie cicorce capillorum veneris lu-

pulli añ q̄rtam. M.j. ⁊ fiet decoctio in aqua fluuiali de qua. ℞. ℥. v. mirabol. citrinoꝝ indoꝝ añ. ℈. ij. infundant in dicta aqua aut in aq̄ decoctionis passularuz. Et post infusionē exprime decenter in p̄dicta decoctione. dein de. ℞. diamāne Mesue. ʒ. ij. cassie. ℥. j. dissolue in dicta decoctione ⁊ da in potu. Uel capere potest seri caprini ℥. vj. in quo dissolue cassie. ℥. j. electuarij de succo ro. ʒ. j. mirabolanorū citrinorū et indorū añ. ℈. ij. ⁊ infundan tur in dicto sero aut in aq̄ decoctionis passularuz. Uel recipe has pillulas. ℞. reubarb. ℈. iiij. mirabol. citrinorū indorū añ. ʒ. j. pulueriзent subtiliter. Deinde. ℞. spice. ℈. ij. infundatur reubarb. in vino subtili albo aromatico ⁊ mirabolani fricent cum oleo amigdalaꝝ dulciū. siue cū succo passularū ⁊ ex oībus istis aliqualiter sicc̄ fiant pille cū electuario de succo ro. dos harū est. ℈. iiij. aut. ʒ. j. vsq3 ad. ʒ. j. ß. Post euacuationes cōuenire posset cōfectio facta ex margaritis ⁊ fragmentis lapiduz preciosorū cū modico sandaloꝝ rub. Et si vis potes sic describere. ℞. margaritaꝝ al. nouaꝝ. ℈. ß. fragmētoruz smaragdi saphiri iacincti añ grana. ij. terre sigillate. g̃. iiij. serici crudi triti tosti. ℈. ß. sandalorū ru. ʒ. j. fiat cōfectio solida cū. ℥. vij. zucchari albi et aq̄ buglose endiuie et ros. vel. ℞. specierū diarodō. ʒ. j. ß. et margaritarū dictarū. ℈. ß. fragmentorū dictorū lapidū preciosorū quantum dictū est. et fiat vt supra. ¶ Quid hora potissimi fiendum sit patet per habita si etiaz in hac febre cōueniunt cordialia exteriora aut ēt refrigerētia ⁊ vigorātia epar ptз ex dictis q̄d ⁊ q̄ facere debes ⁊ cū q̄bus ⁊ quando.

¶ Regimē quartane continue.

Expedito regimine quartane interpollate q̄ ēt posset habere diuersitatē plениorez ratione materie mixte et tamē p̄ simplicia intelligi possit. ad quartanaz continuā veniendū in qua ex Auicēna diuersitates etiam contingere possunt ratione materierum vt ī interpollata di

ctum est.in quibusdã tamẽ cautiores esse debemus ĩ cu
rando quartanam continuã ꝙ interpollatã ceteris pari
bus protelabili quartana continua sicut interpollata.
¶ Itẽ plus infestante virtute continua in quartana cõ-
tinua antecedẽtes ⁊ coniuncte sunt in venis ĩ interpol
lata vero sm plurimum est antecedẽs duplex quaꝫ superi⁹
tetigi intra venas:cõiũcta tamẽ extra venas vnde cõ-
mixtior videt ceteris parib⁹ in quartana cõtinua me-
lancolia sanguĩ ꝙ interpollata.Itẽ ceteris parib⁹ ĩ q̃r-
tana cõtinua est sanguis ebullẽtior ꝙ ĩterpollata ex q̃b⁹
oib⁹ cõparationẽ ⁊ drãm ceterꝫ parib⁹ iter cõtinuã ⁊ in
terpollatã poterimus assignare. ¶ Primo ex pte diete.
Nã min⁹ grossa cõuenit ceterꝫ parib⁹ ĩ ꝯtinua ꝙ intpol
lata pꝫ q2 ipa est breuior ⁊ intẽsioris accidẽtis ⁊ plus
aggrauatia virtutꝫ ceterꝫ parib⁹ g̃ nõ ita cito nec tãte
carnes cõcedẽde sunt ĩ cõtinua sic ĩ interpollata.¶ Itẽ
videte vbi interpollata nõ sit habitura crisim ⁊ ita nõ
dietem⁹ in illa regĩe vl'ĩ in relatione ad creticũ statũ in
quartana cõtinua Illud pluries cõtingere põt nã plus
tẽtante vnã creticã expulsionẽ antecedẽtis cause ⁊ cõ-
iuncte exrstẽtiũ ĩ venis ⁊ magis infestãtiũ virtutẽ ¶ Itẽ
in cõtinua attẽtiores esse debem⁹ ĩ mẽsura applicando
rum calidorũ interius aut exteri⁹ ipsa existente ceteris
paribus intẽtior et ita in potu vini strictiores esse de-
bemus vt minus vinorũ aut limphatum sit:album tamẽ
subtile et odoriferum siue aromaticum. ¶ Alia vero que
in dieta tacta sunt interpollate q̃rtane intelligantur et
in q̃rtana cõtinua ꝓportionabili interpollate ex pte ma
terie.Dia etiã de fricationib⁹ aut exercitio tẽperent in
q̃rtana cõtinua.¶ Quantũ etiã ad regimen per medici-
nalia cõueniũt in quartana cõtinua ⁊ interpollata par
tim differũt stãte etiã cõueniẽtia materieꝝ ad bonũ in-
tellectũ ⁊ ꝓportionabilia medicinalia cõuenire debẽt.
differẽtia tñ sit vt est tactũ ex pte clisterꝫ ex pte euacua-
tiui ex pte digestiui ⁊ ex pte flobothomie.et ex pte etiaꝫ
eoꝝ q̃ post euacuationẽ administrãda sunt vt ꝯfectionũ

⁊ electuarioꝝ. ¶ Primo ex parte clisteris vt eligat minus acutū. Item si fiat suppositoriū sit de melle simplici ⁊ nō cum multis spēbus valde calidis. Vitent etiā euacuātia valde calida ⁊ fortia. ¶ Itē digestiuum sit a pncipio oximel simplex siue sirup⁹ acetosus simplex si esset materia colerica aut alia valde calida. Et dicit hoc solum vel cōmixtum melli ros. vt scis. Postea potes vigorare ipsum cum seminib⁹ subtilib⁹ vt in quartana colerica poteris ponere seīa frigida maiora noīata cōia cum seminib⁹ feniculi apij petrosilij sparagi brusci cū radicib⁹ endiuie ⁊ cicoree lactucarū ⁊ buglose ⁊ fiet aque equal scz inter calidū vehemēs ⁊ frigidū vehemēs cū declinatione ad calidū nisi forte in qrtana valde colerica ponas istā aquā ex toto equalē. Vel si vis. ℞. sirupū de fumoterre ⁊ tēpera ipsum cū aqua cauliū aut cū aqua violarū. Et si volueris vti sirupo de epithimo corrige valde vt dictū est. ¶ Itē dicebā esse differētiam ex parte flobothomie. nā securius pcedat alijs paribus in quartana cōtinua interpollata pter cās superi⁹ tactas: etenī sanguis feruētior ⁊ cōiter permixtior melācolie ⁊ ita ipsa educibilior per flobothomiam. De qbus vo venis sit flobothomādū iam est tactū. Vulgariū etiā est opinio q si flobothomet basilica sinistre part aut ram⁹ in reuolutione lune cū tūc agitabilior sit melācolie materia ideo pueniēs erit. Et si post dictas flobothomias ⁊ vniuersales euacuationes pmissas vel magis a splene euacuare flobothoma venā ventris indarcon splenis. Item ex parte alioꝝ vt cōfect. ⁊c. differūt. Nam in qrtana continua nō debes ceteris parib⁹ ex tiriaca tm̄ dare aut vinū ita potens non debes exhibere nec miscere tiriace aut metridato. ¶ In quartana cōtinua pter alio pari esse intensiorem q in quartana interpollata dares. ℈. iiij. da in cōtinua a. ℈. ij. vsq ad. iij. canonē similē tene in dando diacalamētū aut diatrionpipeon aut diasulphur in quartana cōtinua minoris respectu interpollate pter cām nūc assignatā: cōparationē vo harū quartanarum

ꝯm alia per te collige ex predictis.

¶ Regimen quintane feb. ⁊ sextane.

Expedito regimine quartane venio ad succinctū regimē quintane ⁊ sextane ⁊ ex Auicenne mente dicendum illo cañ. appropinquat cura harum vtraqꝫ regimē non naturalium ⁊ medicinaliū satis regimē flegmaticarū cōuenire pōt. earū tñ regimē solito more in duo diuidit̃ in nō naturaliū scꝫ regimē ⁊ medicinaliū inchoandū ab aere quē modifica vt est dictū in regimine quartanarū ⁊ flegmaticarū. ¶ Cibi ⁊ pot⁹ debent esse cōsimiles dictꝫ in quartanis ⁊ partim in flegmaticis existēte tñ differētia nam cū harum fe. materie sint grosse ⁊ inobediētes et diuerse plurimū. Idcirco in istis saltē a ṕncipio pluri ieiunio vti possum⁹. Et quia hee feb. longe sunt in q̄bus cōiter nō expectat̃ crisis ideo grossius dietare possum⁹ ne in processu cadat virtus. ¶ Est etiam somnus pro digestione vigilijs proportionandus ⁊ ita per non naturalia per te discurre. ¶ Apparet etiaꝫ veniendo ad regimen medicinalium magis subtiliantiū in his feb. conuenire vt yera archigenis vniuersalis descriptione Mesue que ita incipit Confectio yere archigenis cuius dosis vt dicit est aur. iiij. ⁊ essent. ʒ. iiij. ⁊ media. vij. cum decoctione epithimi ⁊ passularum mundatarūꝫ: dosis tamē intelligatur securior a. ʒ. ij. vsqꝫ ad. iij. aut nō posito melle sumunt̃ res ingredientes dictam descriptionē et ex illis puluerizatis fiant pillule cum pauco melle aut oximelle. ¶ Itē potes vti prehabitis euacuationibus ⁊ post euacuationē dare poteris tiriacam modo dato in flegmatica ⁊ q̄rtana. ¶ Prouocet̃ etiā vomit⁹ cū aqua decoctiōis raffani aut seminū eius aut decoctiōe seis atriplicis. Itē post oīa ꝯuenit balneuꝫ siue euaporatio siue fomētatio balneo dico facto ex reb⁹ subtiliātibus vt decoctione aneti calamenti origani et saluie.

¶ De ethica febre.

E regimine ethice nūc dicendū est qd in duo pncipaliter est partiendū quia in regimen ethice feb. & quorūdā suorū accidentiū. Primū intellectū in simplici fe. ethica diuidi potest in tria: quia in regimen curatiuū pme speciei feb. ethice. Et secundū quia resumptiuum in secunda specie eius & in regimē tertiū tardatiuū mortis in tertia spē. ¶ Et pmū more solito in duo pncipaliter diuidēdum. i. in debitam nō naturaliū administrationē incipiēdo ab aere quem eligere oportet frigidū & humidū & ratione ꝯtrarietur discrasie vl' discrasis: qꝛ feb. fixe & siccitati ideo dicebat primū caplm intētio in curatione fe. ethice est infrigidatio & humectatio. Cauti tñ simus in mēsurādo infrigidationē siue infrigidās qꝛ intensuꝫ existens & occurrens siccitati spūum & sanguis debilitaret valde corrūpendo spūs: nō sit etiam qualiscūqꝫ infrigidās aer imo aromatizat' matīe estate & aspersus aqua viol'. & aqua roꝭ. Itē in stratib' camere cū viol'. ro. fo. salicū aut quercinis aut arācijs aut īmisceaꝛ vna ps aceti dicte aq: et aspgant parietes. Itē camera saltē estate sit terranea saluato tñ moderamie frigorꝫ & humiditatis. Sit etiā culcitra ex coto nō ex pānis. Si etiā fo. roꝭ. recētium p lectū aspgant ꝯueniret aut viol'. aut matrū viol'. Si ēt misceam' sandaloꝝ. ʒ. ij. cū. ʒ. iiij. aq̄ sublimatiōis viol'. ʒ. ij. aq̄ roꝭ, simul in ampulla: et si nō abhorret infirmus cū gra. iij. cāphore orificio ampulle cū syndone obstructo & nō nisi rorando aq̄ exinde exire possit & lenit cuꝫ ampulla aspgatur lect' vel latus cōueniēs erit. Forma aūt decūbendi q̄lis esse dꝫ satis p habita tibi patet. Et si nō obstet debilitas ṽtutis vitet ex toto decubit' sup spinaꝫ. ¶ Tēpore ṽo hyemis vitent hee aspsiones nec requirantur terranee mansiones propriam seruātę naturā imo frigorꝫ saltē inueniēda est tēperies. Et si expediat fumigare lectū. ℞. puluerꝫ viol'. mirti viol'. siccarū nenufarꝫ. sicci lābrusce ana. ʒ. ij, corticū pomoꝝ aroma-

ticorꝝ. M. s. ponātur cortices cum cocleari. j. dicti pulueris supra prunas bene ignitas ⁊ patiēs tamē non recipiat fumū sed tamē aliqualiter alteret aer camere. Et si fuerit expediens accendere ignē in camera fit ignis salicum ⁊ nō quercuū. hyeme vero satis leuibus pannis cooperiatur tēperato aere tamē vt dictū est lꝫ pluries tam hyeme ꝙ estate requirat. Locus etiā habitatiōis eius hyeme nō tm̄ appropinquat aque sicut in estate. Somnus diurnus saltem post prandiuꝫ non cōuenit obuiāte alio. Nam si dormiat bene nocte ⁊ etiā mane obuiatur iste somnꝰ. ¶ Si vero male dormierit vt cogeret dormire de die melius foret differre somnū tribus horis post assumptioneꝫ cibi ⁊ breuiter iam expāsa flāma contingibili post assumptioneꝫ cibi et ita expedit ꝙ post cenam multo tēpore differat nisi valde obstaret virtutis debilitas ⁊ appetitus ⁊ cōsuetudo dormiendi ante istaꝫ elapsam horā: ⁊ in summa in feb. ista augeamus somnum vltra solitū in sanitate querētes ex isto humectationeꝫ ad bonū intellectū. ¶ Motus saltē vehemens aut prolixus ⁊ etiā exercitiū vitandus est. Non incōuenit etiā dum surgit a somno vt supfluitates debitas cognitas debite expellat. Conuenit etiā leuē fricationē facere pororū: leuiter aperitionē si constat eosdē esse obstructos. Conuenit etiā leuiter pectinare caput. Item mundare inter digitos pedū: ⁊ potest fieri ista lenis fricatio cum aqua sublimationis viol'. tepida aut oleo viol'. vt tangā maxime per obstructionē pororū. ¶ Repletio oīno vitāda est īmo in plures vices: cibi ⁊ potus sunt diuidēdi siue cibationes pro qualibet dando modicū. ¶ Itē inanitiones ciborꝝ ⁊ potuum sunt vitande. Iteꝫ euacuatiōes fortes vt dicet in scđo pncipali. ¶ Omniuꝫ vero aīe accidentiū supfluitates sunt vitande ⁊ alia ex toto: īmo oīa preter gaudiū ⁊ leticiā siue deliciū que ꝯueniūt moderata debito modo moderātia spiritū. Similit cōuersari cū dilectis. Aspicere etiam delectātes formas ⁊ pulchras et stare in aere claro non tamen excessiue lucis.

¶ Quid de cogitationib⁹ dicēdū ⁊ studijs sat; cōstare po
test qz nulla assidua et vehemens excogitatio confert
nisi deliciosa ex qua non fatiget᷑. ¶ De coitu vero dicere
non laboro. ¶ De cibo ⁊ potu primitus a pane inchoan
dū est quē frumentaceū eligamus ex frumento illi⁹ an-
ni debite mess⁹. genito in loco bu. Et fiat panis ex pura
simila siue ex flore farine bn̄ triconizate. Sit et̄ debite
pinsatus et leuigatus sine tamē leuissimo aut alio sil'i
valde calido leuigante potētiā dico in quo tamen fer-
mento moderemur salem etiam ex toto auferamus vl'
ipsum valde minoremus cruste cū cutello superius ⁊ in
ferius. Panis etiā incidatur in partes valde subtiles.
Alias formas panis vitemus. Si non abhorret etiam
portulace semina cōtrita cōmisceri pani siue paste cō-
uenirēt. Cōueniunt etiā nebule siue zalde vel clade pa-
stalia tamen alia vitanda sunt nisi in vsu valde raro et
maxime si fuerit pastalia vel de pasta extēsa subtili fer
mentata ⁊ ex fermento bene porizata siue leuigata. Ui
tet tamē quantū potest panem ad digerendum grauez
et maxime vtetur isto infuso brodio carnium si expedit
aut alio simili humectanti. ¶ De carnibus p̄mo viden-
dū q̄ species earū sibi ꝯuenit. Scd̄o q̄ ptes eaꝝ. Tertio
q̄ sit forma coquēdi. Pro p̄mo ex domesticis carnibus
pulli masculi cōpleti in pēnis vsq̄ ad coitū: exclusiue et̄
pullas vsq̄ ad ouifactionē cōueniunt. Cōueniunt etiā
cappones p̄me etatis medij inter pingues ⁊ macros et
eodē mō galline noīate caponisse q̄ steriles sunt nec ip-
sas calcauit gallus p̄me etiā etatis ciuiles aut rurales
debiti etiā exercicij albe potius ⁊ ita pulli nigri aut ru-
bei ⁊ cristaꝝ ad albū declinantiū potius. ¶ Itē aliq̄n cō
uenire p̄nt pulli colūbini vsq̄ ad potentiā primā volan
di. rurales tamē domestici siue ciuitatis: sint tamē ī val
de raro vsu ⁊ correcti infrigidātib⁹ vt suo loco dicet᷑ Ex
q̄drupedib⁹ aūt ꝯueniūt carnes lactētis edi aut vituli
Et licz nutrius carnes valde appropinquantes nati-
uitati omnino cōueniūt cū nimis in hūiditate sup̄fluāt

tertio Alimētorū, ca. pmo tamē a natiuitate minus di-
stent vitelline. ¶ Itē virtute exñte forti in fe. illa possūt
esse carnes iuuenis castrati modicū declinātis ad pin-
gue. Hoꝝ tamē omniū pascua ex frigidis ꝛ humidis in
telligant vt folijs salicū lactuce ꝛ similium. ¶ Itē por-
cine carnes siue porcellorum aliquādo saltē conuenire
possunt exhibite cū aromatico corrigēte quod dicetur.
¶ Nūc vo de siluestribus dicendū et pmo de bipedibus
q sunt sicut qualie iuuenes aut callioni ꝛ pdiconi ꝛ iuue
nes fasiani. Itē minute aues in rubis stātes aut nemo
ribus vt philomene. ¶ Itē auicule nominate bechafigo
¶ Itez regia auis: excludamus aūt alias vt passeres et
alias aquaticas vel lacunales. Item aliquādo licet vti
merulis turdis vel saluterijs pmo pennatis. Itē si cor-
rigerentur non inconueniret aliqn vti pipionibus sil-
uestribus. ¶ Ex quadrupedibus conueniunt carnes ca-
poloꝝ minus a natiuitate distantiū qꝫ capreti cōueni-
enter distēt. ¶ Itē lactētes lepusculi aut cuniculi lȝ fm
naturalē cōplexionem ista disconueniant. ¶ Vtatur ēt
aliqn piscib⁹ ꝛ raro ꝛ vtatur aprorū non multum a na-
tiuitate distantium. ¶ Expeditis speciebus carnium q
nutrimentales magis ꝛ via cibi exhibētur nunc expli-
cande sunt partes animaliū dictorū cōuenientiū ꝛ dis-
cōuenientiū. Et pmo dicendū oīa viscera qꝛ mala ad di
gerendū ꝛ cōmuniter generantia malū chimū sunt vi-
tanda. tamē non inconneniret aliquādo vti epate gal
line pinguis lenissime cocto. ¶ Itē discōuenit cerebruȝ
vt inconueniēs stomacho Alimētoꝝ. iij. c. de illo. Item
cōueniunt testiculi gallorū nō coeuntiū. ¶ Item lacten
tium edoꝝ aut agnoꝝ. Itē lactētes vituli maxime tamē
vitulorū dictorū. Ex bipedib⁹ cōueniunt ale; maxime et
non crura nec coxe. Itē pulpe cōueniūt sub alis exñtes
et circa alas non valde pingues aut dure ad digeren-
dum. De pelle galline quid dicēdum sit pȝ. Nam tenuis
existens vt circa alas potest cōuenire. Aliarum vo par
tium pellis durioꝛ existens aut pinguis non confert.

¶ Quadrupedum vero carnes eligantur medie vt dictuȝ est inter pingues et macras hũidioribus animalibus, ppinquiores ossibus vt carnes circũcirca coxas et spondiles satis cõueniũt. ¶ Quid de medulla quam omiserã satis sit dicendum patȝ. Nam sit in valde raro vsu vt communiter nimiũ vnctuosa. et sic nauseatiua. ¶ Nũc de forma coquendi dicẽdum et primo patet carnes has esse potius comedendas elixas quam assas: assa tamẽ assature cortice remoto conuenirent et humidiores existentes hũiditate naturali: elixe tñ sunt in vsu communiori. Pisces parui noiati petrini sunt cõuenientes. Iteȝ anguille reperte in bona aqua saltim aliquãdo conuenirent leniter asse in veru. Pisciculi etiam sint leniter ĩ pinguedine frixi aut elixi: cũ modico sapore cõditi cũ succo granatoꝝ dulcium aut muzoꝝ aut sumatur acetositas. dulcis arancij cũ modico zuccari albi dulcorati. ¶ Item conueniunt cancri rectificati sm artem electi etiam ex fontibus et liberis aquis et ante artificium cũ modico sale aut modico cineris. Deinde mũdent et abijciãtur extrema siue pedes quia ptes ille magis superflue sunt et sicciores. Vel etiã coquẽtur in aqua cũ ordeo vt etiã salsuginose partes abijciantur, ppter quas decoctio cancrorum redditur solutiua comedant quo ita elixi. Et si velles saporizare easdem posses cũ succ predictis. Potes etiã partiri isto mõ aquã et cancros vt in lib. j. aque ordei: cãcroꝝ coquas. ʒ. ij. sed in isto non est magna vis. nam potes adhuc coquere tres. ¶ Oua gallinaꝝ recentia lenit cocta et lenissime coagulato albo et rubeo cõueniunt multum. Si tamen rumperentur oua in aqua vehemẽter frigida in qua diu dimitterẽtur: deinde coquerẽtur in aqua vt remanerent tamen mollia et trementia. Illa tamen que coquuntur cum cortice solẽt corrigi vt coquentur cum cortice in aceto vini. de quo modicũ curo. Si tamen comedentur fracta vt dictum est poterũt corrigi cum succo granatoꝝ aut simili vt tangebatur. De ouis piscium non curo in presenti aut aliorum aialiũ.

¶ Fructus conuenientes recentes siue humidi possunt esse in principio crudi vt pira bene matura ⁊ aliquãdo modicũ psici aut piri muscatellini aut pomi apij. Conueniunt etiam pira et poma cocta: raro tamen conueniunt dico fructus vt poma et pira aspsa modico zuccari albi. Item amigdale dulces recẽtes depilate et contuse cum duab⁹ scutell' cũ aqua ordei zuccarata ꝯueniunt. Item aliquando modicum melonis bene maturi. Item aliquando masticatio angurie. Item melo indic⁹. Itẽ coriandrum humidũ. Forma xͦo ferculoꝝ esse poterit vt dentur brodeta et ouis coctis aut aliquo infrigidante vt cũ succo gnatoꝝ muzoꝝ aut succo de arancio aut simili. Item conuenit ptisana ordei facta in brodio pulli aut pdic; aut cum lacte amigdalino correcta cũ lacte seminum cõmunium. Aut panata cocta cuz lactuca aut endiuia vel portulaca vel cucurbita vel panis infusus brodio. Item conuenit vbi in patiente foret magna raritas poroꝝ et humorum subtilitas ⁊ spirituũ ptisana facta ex amilo vel amido. Item ꝯuenit nisi queram⁹ infrigidationẽ et humectationem panis infusus brodio pulli alterati vt est tactũ. Aut etiam aliquãdo cũ lacte amigdalino ⁊ papauere albo. Item sapores aromaticos eligere potes et capere carnes lactentis edi et saporizare ipam cũ succo granati alio nõ repugnãte acetosorũ vel agresta aut simili. Item potes accipe dictũ brodium ⁊ cũ ipo ⁊ lacte amigdalaꝝ ⁊ aque rosͤ. ⁊ de pdicto succo facere saporẽ quẽdam. Item potes facere gelatinaz faciliorẽ cõi ad digerẽdũ vt ponẽdo loco aceti agrestã aut succũ aliũ acetosũ miscẽdo aliquid zuccari coquẽdo carnes tamdiu donec remoueãtur ⁊ dissoluant̃ ab ossib⁹ quib⁹ remotis cola ⁊ tãtũ expme carnes ĩ brodiũ vt non nisi terraceũ carnis inde remaneat. deĩde puluerizã subtilier lãbruscã aut rosas rub. aut sandalos trinos vel sumac vl' coriãdrum. postea ad coagulãdũ põe ⁊ de ista gelatina vt tibi videt̃ da patienti. Alia etiam condimenta per te considera. Itẽ potes in brodio cũ gelatina fie-

da ad incitationē appetit⁹ paciētꝫ facere bullire poma
aromatica aut pira frustatim incisa ⁊ post colaturā vel
cocturā exp̄me illa simul cū carnib⁹ erit forsan sapidior
pacienti sic olfacta quia poma vel pira ꝙ recta sunt non
dispositiua putredinis. ¶ Medicinaliū regimē diuidē
dum est in applicāda interi⁹ ⁊ exterius. Applicāda ꝟo
exterius distingui possunt ꝯm mēbra quib⁹ sunt appli-
cāda. Nam q̄dam sunt applicāda timporib⁹: q̄dam frō-
ti: q̄dam narib⁹: q̄dam lateribus gule siue colli: quedam
pectori siue epatis regioni aut cordis: q̄dā testiculis vł
circa testiculos: q̄dā spleni toti ⁊ regiōi renū: q̄dā medio
cordis ꝯm ꝓfundū diuisim aut ꝯiūctī: q̄dā applicanda
sunt alicui pti corporꝫ. Recipiūt etiā ꝯm distinctionem
ip̄orū met applicādoꝝ vt q̄dā sunt aquea: q̄dā ī forma vn
guentoꝝ. ¶ Quātū ad p̄mū alio nō oppugnāte itēdētes
refrigerationē ⁊ humactationē cerebri. epithimam⁹ tym
pora siue nuda rorām⁹ aut aspergim⁹ vt tali. ℞. aq̄ sub-
limatiōis violaꝝ. ℥. j. ß. aq̄ sublimatiōis lactucaꝝ. ℥. j. aq̄
ro. ℥. ß. misce ⁊ tpe estiuo młti calor' ex hijs nō vehemēt
frigidꝫ epithia tīpora aut cū spargł'o respge. Et ꝑ istas
aq̄s itelligere potes alias aq̄s vt sublimatōis cucurbite
citrulli aut melonis īdi aut āgurie. Itē itelligere potes
aq̄s istaꝝ reꝝ ⁊ sine madefactiōe pāni potes madeface-
re manū. Deide cū ea tympora et si velles miscere modi
cum aceti posses: nō tamen eges sicut in epithimatiōe
frontꝫ in quo est os grossius. Item inungere potes tim
pora ex hijs oleis vt olei violaꝝ. ℥. j. ß. rosaꝝ. ℥. ß. misce ⁊
lini tympora. Aut si esses in rure et non haberes aliud.
℞. succi extremitatū rubi nouelli. succi matrum violaꝝ.
aut succi folioꝝ cucurbite. an̄. ℥. j. infundāẜ succi estiuo
tempore ī aquis frigidis. Deinde cū hijs succis iungāẜ
tympora. Hyemali ꝟo tempore sufficit oleum violaruꝫ
cum oleo rosaꝝ ambobus tepidis existentib⁹. ¶ Ad frō
tem frigidiora approp̄riare poterimus et etiam dicta
remedia flamma tamen existēte forti ⁊ cōstāte virtute
nē obstante ꝗlio sic poterimus describere vltra p̄habita

℞. aq̄ sublimationis sempuiue. aque vio. ana. ℥. j. aque ro. aq̄ nenuf. ana. ℥. ß. aceti. ʒ. ij. misce ⁊ ex hijs fiat epithima fronti. ¶ Vel potes hoc magis domestico vti vt aque violarum vel lactucis. Aut potes vti vnctionibus frigidis tactis. ¶ Naribus autem potes applicare medicamen in forma vnguenti et odoramenti. Forma vnctionis numeretur inter intrinsecus applicāda. ¶ Odoramentū ergo poterit esse hoc in substātia liq̄da. ℞. aque violate. aq̄ nenufa. aque ro. ana. ℥. ß. sandalorum ru. ℈. j. cāphore grana. ij. gar. ℈. ß. mitte oīa in ampulla stricti orificij ⁊ pone aquā ⁊ cōcute vt euaporationes operet intra nares infrigidando ⁊ humectando ⁊ confortando. Aut si vis odoramentum pulueris. ℞. triumsandalorū ana. ℈. j. rosarū ru. viol. nenufa. lambrusce ana. ℈. ß. camphore grana. ij. gariofilorū. ℈. ß. infundantur hij pulueres in aqua rosarum et post exiccationem ponantur in syndone de grana ⁊ globus syndonis odoretur: vel sumantur cortices citri sicci ⁊ pulverizentur ⁊ infundantur aque rosarum ⁊ odorentur. ¶ Item ad infrigidandum et humectandum intingere possumus pennam in oleo vio. aut salicum vel de cucurbita vel alio simili superius tacto et linire intra nares calore nimio ⁊ siccitate languētis. ¶ Aut etiam fiat linitio cum dictis aquis aut etiam stante nimia siccitate et instantia laborum. ℞. adipis galline recentis. ℥. semis. quem infunde frigidissime aque siue dissolutum siue liquefactum cum cera alba. vnguentum infunde dicte aque et leni nares. ¶ Itē partib⁹ etiā lateralibus colli et gutturis potest fieri inunctio cum oleo violarum aut oleo cucurbite. ¶ Item pectori potest fieri inunctio ista. ℞. olei violarum. ℥. vnam. pinguedinis galline recentis aut axungie porci recentis non salite aut butiri recentis. ℥. vnā. cere albe. ℥. iij. misce omnia liquefacta aque frigidissime aut aque nenufaris. ¶ Deinde cum dicto vnguento vnge pectus vsq; ad guttur. Aut laua dictum vnguentum cum aqua violarum aut frigida simplici. ¶ Item

cordi fiat istud epithima. ℞. aque ros. ℥. iiij. aq̄ endiuie silvestris. aq̄ buglose añ. ℥. ij. triū sandal. añ. ʒ. j. margaritarum gra. vj. carabe gra. iiij. Et si forte esset flāma nec abhorreret infirm⁹ mitte cāphore gra. ij. croci. gra. iiij. oīa misce ꝛ cū sindone de grana epithima cor vel meli⁹ cū panno subtili lineo bene mūdo. Aut fiat iste saccul⁹ cordi. ℞. ros. rub. siccarū viol. siccarū añ. ℥. j. ß. florū buglose. ℥. ij. triū sandal. añ. ℈. j. carabe gra. iij. croci gra. j. cāphore gra. ij. fiat sacculus quadrat⁹ leniter cōsut⁹ et aspergat aqua ros. aut buglose. Et recipiat fum⁹ harum aquaꝝ cū modico croci aspso ignito lapide ex hijs aq̄s. ¶ Si aūt voluerꝭ ꝑpter intētionē feb. habere aquā cordialē frigidiorē poteris addere aquā nenufarꝭ. Sis tñ cautus ꝛ mēti tene mēsurā infrigidatiōis ne ledas cor ꝛ pectoralia nimis. ¶ Itē si appareat flāma circa epar poterit etiā epithiari sic. ℞. aq̄ endiuie. ℥. v. aq̄ ros. ℥. ij. sandalorū rub. ℈. j. ß. spodij. ʒ. j. spice lꝫ calida sit gra. ij. aceti. ʒ. iij. cōcutiant bene inuicē puluerizatis sandal. ꝛ alijs ꝛ cū quadrato pāno lineo ad quātitatē palme fiat epithia. Aut fiat ista inunctio. ℞. olei ros. ℥. j. olei viol. ℥. ß. sandaloꝝ ru. spodij añ. ℈. ij. cere albe modicū fiat vnguentū molle et vngat regio epatis vel si expedit trāsire ad frigidiora potes vti aqua nenufarꝭ. ꝛ epithimare cor. addito modico vini tepefacto aromatici: etiā potes epithimare testiculos aut circa pudibūda mlieris. Itē spine ꝛ renibus pōt epithimari et aqua ros. ꝛ viol. Itē ex aquis nenufarꝭ. aut salicū aut sempuiue aut salicꝭ circa renes. Menti tñ tene vt nō ex toto frigida humectātia adhibeātur quādo cōmisceamus aquā habentē aliquid stipticitatis aut aromaticitatis vt aque ros. Aut si nō posses habere aquā sublimationis cape aquā decoctionis. Itē cōuenit emulsio lactis aut aspersio ꝯmixti aque ros. et asperse spine toti ꝛ renibus: ꝛ sit lac mulieris primo: aut scd̄o asine: et tertio capre nutrita dico muliere aut asina vel capra infrigidātib⁹ et humectantibus vt lactucis endiuie non dico ꝑcise ꝙ mulier istis

nutriat sed cibaria alterent per ista: et eligatur mulier flegmatica in fine adolescētie aut in pma iuuētute. iiij. aut saltē. iij. Mēsis a partu que pepit puellā eligat asi na semp iuuenis cōsimilis part⁹ flauella potius q̄ bruna strigillanda et regenda modis pportionalibus dictis a Galieno. vij. Terrapentice. Item pōt fieri spine inunctio ista. R. olei viol. ʒ. j. olei ros. olei de cucurbita ana. ʒ. ß. pinguedinis porci nō salite ꝛ porci iuuenis. ʒ. vj. cere albe prū fac vnguentuz et lauent hec oīa cum aqua frigida. ¶ Renib⁹ vo pōt fieri cerotū infrigidans Galieni scriptum a Mes. in suo antidotario: vel si vis potes ita describere. R. olei viol. olei citonioꝝ ꝛ caliditate existēte vehemēti olei nenufar. ana. ʒ. ß. camphore gra. ij. cere parū ꝛ fiat vnguētū lauatiuuz et molle vt. s. dixi. aut ponat parū cāphore. ¶ De balneo dicendū qualiter fieri debeat ꝛ modū longum applicationis vide a Galieno. x. Terrapētice in cōputatione mea caplo. xij. de regimīe febriū ethicarū. Per balneū modū tñ vsualē dicā. ¶ Primo igit ordinet vas ppe lectū patiētis omittendo casas balnei quas dicit Auicen. ij. j. doctrina. ij. ꝛ Galieni. x. Terrapētice loco allegato. Et sit vas rotundū oblongū tante latitudinis vt in eo possit debite cubitos extendere vt infirmus cōmunius se totū extendere possit: sit etiā tante altitudinis ꝛ pfunditatis vt se totum mergere possit in ipso: habeat etiā in longitudine duo extrema ligna siue asseres subleuatos: ita vt extremitatibus superiorib⁹ ligno apposito pānus poni possit ad cooperiēdū si fuerit expediēs. Aqua vo in q̄ lauari dz infirm⁹ sit fluuialis aq̄ quā pmo ponere possumus simplicem vt aqua decoctionis aliquarum reruz si simplicem ponimus poterit esse tepida aut ad bonū intellectum in frigore īmediate tepida aut veri frigoris. Ponam⁹ igit ad tepidā: deinde īmediate tepidā. Deide ad tertiā est cā ordinis: qꝛ si pmo ponat ad tepidā cuz ista tepiditate sit obiectū tēperatū respectu tactus: deliciā quādā inducet ꝛ delectationē ꝛ nō dz esse amplius cali

da ne resoluēdo siccet ꝛ debilitet. Ponatur scḋo ad scḋaz nō assuetā. Primo nō ledit a secūda et sibi pare et fortior fiet infrigidatio et ita dicas de tertia. ¶ Modus igitur balneādi debet esse talis siue post nō repugnantibus alijs balneis vt debilitate virtutꝫ apostemate ꝛ sic dū infirmꝰ expulit supfluitates nec ieiunꝰ nec famelicꝰ nec sitiēs portetur p q̄ttuor ministros sup duplicata sindone in p̄senti portetur sup culcitra aut sup corio vsqꝫ ad tinā. Deinde cooperiatur p os lenissime ꝛ ponatur in tinā ꝛ submergatur in aquā paulatine ſm oīa mēbra vsqꝫ ad mentum: et modicissimo tēpore p̄mittatur in balneo donec delectetur i eo: alꝭs nō p̄mittēdo donec ꝛc̄. Et sit quātitas vigesime ptis hore: deinde si fortis est ip̄onatur aq̄ frigida in dictā tinā. Aut si foret tina scḋe aque ꝛ ita tertio augeatur frigiditas vt sit aque frigorꝫ veri ꝛ in omni aqua totali quia tepida aut sibi immediata aut in aqua veri frigoris et in hijs cōpensata mora nō transcēdat .x. horam: vel possumꝰ imaginari q̄ postq̄ stetit aliqua morula in aqua tepida reducatur siue reportetur ad locū: ꝛ factis alijs que fieri debent post balneū hora cōuenienti eiusdē imittatur secūde aque et ita alia hora tertie. Sed ſm primū modū reputo leuiorē et expeditiorē: ſm scḋm ſo tenorē virtutis possumꝰ facere aquā frigidiorē vel minus frigidā. ¶ Vel omni die balneare patientē. vel de tertio in tertiū vel de quarto in quartū. ¶ Scḋo possumus cōficere tinā magis cōpositā cum decoctionibꝰ herbarū infrigidantiū et humectantiū vt viol. ꝛ herba earū ꝛ ros. rub. ꝛ folioꝝ salicuz lactucarū nenufarꝫ. ana M. ſ. coquētur oīa in balneo qḋ diuidere potes mō dicto in tepidā et in balneū sibi imediatū ad bonū intellectum in frigore et in balneū tertiū veri frigoris. ¶ Itez pōt fieri cōpositio veri balnei licꝫ nō ita visuale et vltra illas herbas ponantur duo capita castratoꝝ ad bulliēdū in aqua dulci scꝫ balnei. Item diuersimode fieri potest balneū respectu diuersarū partiū corpis quia vel totuz corpus balneamꝰ vel solū medietatē posteriorē vel an-

teriorē vt in semicupio.i. balneo mediā ptez corpis capiente. Item videte crurib⁹ et iuncturis ⁊ brachijs fieri possunt vnctiōes alteratiue ex triplo oleo viol. ⁊ simplo oleo ros. Interi⁹ vero eorū que applicāda sunt quedā p superi⁹ applicant et quedā per inferi⁹. Inferius applicant suppositoria et clisteria. ¶ Clisteria quedā fiūt ad alterandū quedaz ad feces educendū et leniendūz. Pro primo vero non repugnante alio posset fieri clistere ex lacte asine et ex aqua sublimatiōis viol. ℞. lact asine. ℥. x. aque viol. ℥. iij. vel cape partē decoctiōis rerū frigidarū dictarū et fac clistere pcise alteratiuū. aut si queris tale potes describere. ℞. viol. et herbe earū lactucarum spinachie ana. M. s. fiat decoctio cui⁹ colature accipiant. ℥. xij. vel. xvj. ⁊ ī ea dissoluat cassie. ℥. j. olei viol. ℥. iij. zucchari viol. ℥. ij. aut iulep viol. salis. ʒ. j. fac clistere. Aut si queris ex clisteri resumptionē ad bonū intellectū liqua butirū recens non salitū in dicta decoctione et clisteriza. Et ex solo oleo viol. potes clisterizare aut ex aqua decoctionis capitis castrati ⁊ herbis infrigidātibus ⁊ humectātib⁹: aut loco butiri potes capere pinguedinē recētē iuuenis porci. Aut si nō eēt ītēsa flāma triplo olei viol. posses addere simplū olei sizamini aut amigdalarū dulciū. ¶ Suppositoriū vero si expediat fieri fiat ex cepo recenti dum coagulat modico sale īposito. Et si fuerit expediens ex melle fiet: melius tñ est primuz: nō incōueniret etiā facere suppositoriū factum ex penidijs. ¶ Nūc ad interi⁹ applicāda venio p sursuz que etiā multiplicē diuersitatē capiūt p diuersas intētiōes. Nā qdaz adhibent ad sitis extinctionē qdaz ad gutturis ⁊ oris īfrigidatiōez ⁊ hūectationē. Pria explicata ⁊ scda de regie accidētiū dicet. tertia vero recipe pōt distinctionē: qz quedā sunt iulep qdā electuaria mollia ⁊ quedā fruct⁹ cōditi. ¶ Iulep alteratiuū ⁊ aliqlis resumptionis ⁊ iulep viol. perfecte decoctionis alteratiuū ⁊ per viola. infrigidando ⁊ humectādo per easdem ⁊ per zuccharum qꝫ etiam virtute nutritiua participat. vnde

propinquo nutrimento dictū est vt pma qrti ca. de cura fe. effimere ex oppilatione cuius lra hz ita. Et zuccarū cū hoc qp est ppinquū cibo. Itē iulep ro. cōuenit infrigi dādo cor ꝛ stomachū: resumit ēt p zuccar̄. Si g̃ qſieris maiorē infrigidationē ꝛ extictionē sitꝫ vel humectatio nem iulep viol. ꝯueniēs erit. Et silr vbi qreres lenifica tionē vētris. Si vo qreres cordialitatē maiorē ꝛ vigo rare stomachū vtere roseo. Itē ad alterādū cōuenit ma gis iulep nenufꝫ. qp ēt cordiale est. vñ sp quere iulep nō solū alteratiuū ꝛ refectiuū qr nutritiuū ſꝫ ēt spūi cōfor me qr cordiale ꝛc. Itē ꝯuenit iulep de acetosella dū non adest stipticatio vētris. Et si vis reddere ista iulep ma gis cordialia potes circa finem cōpositionis exhibere modicū cāphore aut carabe aut si nō fuerit tāta flāma potes capere. iij. ptes aq̄ ro. aut viol. aut vnā aq̄ buglo se ꝛ facere iulep. Itē cōuenit iulep de boragine. Itē de endiuia silvestri aut lactuca aut portulaca siue cucurbi ta aut melone indo. vel dul. vel sempuiua vbi qreres ve hemētis flāme extictionē. Et si miscueris cū aq̄ nō cor diali aquā ro. vel buglose silr meli⁹ erit. Itē potes face re iulep resumptiuū vt sumatur capo iuuenis aut pulla q̄ nōdū ouificauit: aut pdix ꝛ q̄dlibet istor̄ sublimādū la uet cū aq̄s sublimationis dictar̄ rer̄ q̄re ro. vel acetose vel ponat ad sublimādū vt fiet iulep cōpositū cū folijs ro. ru. ꝛ boragis ꝛ acetoselle ꝛ ex ista aq̄ sublimatiōis et zuccaro al. dissoluto ī aq̄ ro. ꝛ viol. ꝛ mlto retēto tpe fiet iulep. ¶ Eodē mō potes sublimare limacias recētes p̄ mo bñ lotas ī aquis aut herbis sublimatis. Et eodē mō potestis sublimare carnes testudinū ablatis testis ꝛ ab scisis pedib⁹ ꝛ ex toto a cortice mūda testudine ꝛ euisce rata ꝛ lota siue infusa p̄mo in feruenti aq̄: deinde posi ta ad sublimandū vt tactū est ꝛ iulepiza cū aq̄ sublima tionis. Vel si vis facere cōpositū iulep ex istis recipere potes gūi ara. draganti se. citonior̄ añ. ʒ. ij. triū sandal. añ. ℈. ij. coriādri recētis. ℈. iiij. se. melōis citrulli ꝛ cucur bite excorticator̄ ana. ʒ. ß. cinami. ℈. iiij. gar. ℈. j. liqritie

recētis si haberi potest minutī incise.ʒ.ß.ↄtunde cōtun
denda ⁊ pulueriza pulueriʒāda: ⁊ aspergat caro subli-
manda hijs vel si volueris saporizare iulep dictū vt ali
qualiter declinet ad acetosuʒ funde vinū granatoꝝ sup
dictā carnē aut aliquid sibi ꝓportionatū.¶ Julep aliud
posset fieri ad restaurandū si qs sciret bn̄ sublimare vt
inueniat iuuenis masculus humanus vel femella tēpe
rate cōplexionis vel sanguis boni ⁊ recti regie debito si
ue recto vl' tēperato vl' recti regie infrigidante a quo p
flobothomiaʒ sanguis extrahat ⁊ sublimet ⁊ ex triplo
aq ro.⁊ ex simplo sublimatiōis dicti sanguis cū zuccha
ro fiet iulep ⁊ notate hoc multū valere ad resumendū.
Et si vultis pmo aromatizare sanguinē potestis. Sil'r
vbi qreres alteratione lʒ nō cū resumptiōe tāta potes
pisciculos sublimare aut anguillas recētes optimi flu-
uij cūctis comestis visceribꝰ ⁊ extremitatibꝰ abiectis ⁊
corio:inmo si poneret in vētre galline vt forēt semico
cte:deinde lauarent in frustra diuise in aq ro.⁊ ponerē
tur ad sublimandū ēt ex aq sue sublimationis posset fi-
eri iulep ↄueniēs mō dicto Et potes facere simplex aut
cōpositū tuo mō ex pdictis.¶ Jtē videte potest fieri iu-
lep īfrigidās humectās resumēs insolitū tn̄ ⁊ inusuale
est:⁊ est vt sumant ranule post leuē rorē ⁊ pluuiā in ne-
morū mōtanoꝝ aut ī siccorū locoꝝ arboribꝰ repte viri-
des ⁊ tenelle ventribꝰ lacteis. quaꝝ igit abscisō capite
et euisceratꝭ vētribꝰ ⁊ kelarū ⁊ pedū exterius remotis
partibꝰ fiat sublimatio adiūctis herbis phabitis ⁊ plu
ribus aromaticis vt ꝓ lib.carniū sit lib.ß. ceterorū aut
tertia quātitas iuxta itēsiones qs ↄcipis adipisci.¶ Ex
fructibꝰ vō aromaticꝭ aut eoꝝ folijs p te vide ⁊ vtere vbi
expedierit nec sp incede p solita dūmō noua sint fm cō
munē rationē ⁊ dilecta ⁊ placida patiēti. ¶ Ex phabitꝭ
iulep de quoꝝ quibusdā supius feci mētionē sirupos ēt
ꝓportionabiles cōcipe possumꝰ. Ubi enī ꝓ faciēdo iu-
lep vtebamur aqs sublimationū ꝓ faciēdo sirupos vti
possumꝰ decoctioni rex qꝛ radicū aut folioꝝ al's scium

vt dicebā in prioribus.pōt etiā ex decoctiōibus carniū cōfici sirup⁹ vt q̄libet ītellect⁹ terminos concipere pōt. ¶ Docet eñ hm̄oī cōponere Gilbert⁹ anglicus ī sua pratica gilbertina in regie ethice: ⁊ silr Guil. de placētia de salso in antidotario guilł'ene in parte incipiēte de cōditis. ¶ Si q̄rat an iulep magis ꝯueniat q̄ sirupi: dicendū vbi q̄ram⁹ alteratioñē citā ⁊ citā resumptionē iulep cōueniētiora sūt. Ubi v̄o ꝯstantiores alteratiōes ⁊ resumptiōes magꝫ ꝯueniūt sirupi. Alie p̄nt esse differētie suis locis explicāde. Electuaria cōueniētia sūt ista. Et p̄mū est hoc electuariū vsuale cordiale cognitū infrigidatiuū ⁊ hūectatiuū in lenitiōe poti⁹ ventris addēs. ℞. zucchari viol'. ℥. j. zucchari boragiati zucca. buglosati añ. ℥. ij. manuschristi cū plis. ℥. vj. incorporent̄ adinuicez ⁊ cū aq̄ cocta frigida vt. ℥. iiij. coclear vnū dicti electuarij da in potu. Ubi v̄o q̄ras maiorē cordialitatez nec multā lenificationē ponam⁹ zuccharū ro. antiquuz s. mēsiū. iiij. aut saltē nō p̄terierit annū. Si v̄o q̄ras maiorē īfrigidationē potes ponere zucchar̄ nenufarꝫ. i. de eius florib⁹ aut folijs. Potes etiā facere electuaria magis cordialia cuz cōfectiōib⁹ solidis q̄ ꝯmiscent̄ zuccaris dictꝫ aut ſm trociscos siue suffuf aut pulueres. Itez pōt fieri electuariū resumptiuuz: vt. ℞. pulpe capponis iuuenis in pectore vel alis exñtis. ℥. iiij. ⁊ sit cappo paulatiz assus vel ſm cōez modū elixus. deinde in mortario ⁊ pistello cōtundat̄ subtilit̄. Aut si vis dictaz capponis quātitatē aut multā ⁊ pone postq̄ ꝯtusa est sub mola ad molendū ponēdo aquā ro. ꝑ triplo ⁊ buglose ⁊ acetoselle ꝑ simplo. Eodē mō. ℞. amigdalarū dulciū recētiū g̃norꝫ pini ⁊ phisticorꝫ vtrorūqꝫ īfusorꝫ in aq̄. ℥. j. molent̄ vt dictū est: ⁊ ita molita inuicē misceant̄. deinde. ℞. liquirꝫ subtilit̄ puluerizate aut succi ei⁹. ʒ. ij. seminū cōium maiorꝫ sufficiēter tritorꝫ aut cōtusorꝫ añ. ʒ. j. se. endiuie. se. lactuce. se. papauerꝫ albi añ. ℈. iiij. Hec seia contūdi p̄nt. tñ meli⁹ est vt ex amigdalis ⁊ istis seminibus fiāt emulsiōes et cū p̄habitꝫ misceant̄. Deinde. ℞. gūi

ara.dragāti.ana.ʒ.j.triū sandalorꝫ añ.ʒ.ß.corallo.ru.℈.
iiij.coriādri.ʒ.j.cimini electi.ʒ.ij.tere oīa subtilr̄ ꝛ cū li-
q̇dis misce ꝛ cū.ʒ.j.ß.zuccari fiat electuariū.Et si voluerꝫ
liq̇dare adde aq̄ ros.aut buglo.aut borag.aut aquā pul
li aut acetoselle vel sil'is vt tibi videt.¶ Electuariū etiā
resumptiuū ꝛ alteratiuū potes cōficere ex p̄habitꝫ pul-
pis cū puluerib⁹ ꝛ trociscꝫ.de cāphora Mes.aut potes
cape etiā trociscꝫ ab Auic.duplici descriptiōe descp̄tos
illa pte.Ille v̄o q̄ de eis sūt.Cōueniunt etiā in isto casu
dragagātū frigidū vl' diapapauer ꝛ stōatichū frigiduꝫ
Nicholai.Itē ꝯueniūt q̄lee siue in vulgari marsapānū
siue scamōea faciēdo fieri ex optio zuccharo ꝛ oleo vio
la.aut ros.vel nenufarꝫ.ꝛc̄.Trociscos h̄re poteris etiā
in isto casu ꝯferētes ꝛ maxie ad īfrigidādū vt sūt troci
sci p̄fati Auic.loco alleg.Itez dicti trocisci de cāpho-
ra ꝛ pquire in aliJs locis etiā multꝫ.¶ Itē fieri p̄nt con-
fectꝫ.solide vt manuschristi cū plis facti cū aq̄ ro.viol.
vel nenufarꝫ.vel ad maiorē cordis cōfortationē ꝛ maxi
me ad phibendū dissolutionē spūuꝫ potes hāc ꝯfectio-
nem facere. ℞.trociscꝫ.de cāphora.ʒ.ij.sandalorꝫ rub.
corallo.rub.añ.℈.j.margaritarꝫ nouarꝫ gra.vj.fragmē
torꝫ saphiri smaragdi iacincti añ gra.ij.Et si fuerit flā-
ma magna adde cāphore gra.j.tre sigillate gra.ij.zuc-
chari ꝙ sufficit fiat cōfect.cū aq̄ endiuie siluestrꝫ buglo
se ꝛ vio.alias etiā p te vide.¶ Ex fructib⁹ cōditis cōue-
nire possunt poma aromatica cū modico cinami et san
dalis ru.ꝛ aliJs plurib⁹ frigidis dictꝫ.Itē pira ꝛ citonia
ꝯdita.Itē cucurbite aut carnositates citri.¶ Itez h̄ tm̄
ordo eē dꝫ nā si fuerit p̄ncipiū ethice ꝛ fuerit flāma ma
gna ꝛ v̄t⁹ fortis cibaria g̃uiora ad digerēdū ex p̄habitꝫ
sūt eligēda ꝛ possum⁹ plus p vice dare semp tenēdo mē
ti ꝙ diuisio cibationis in trinā cibationē vt hore.viij.in
teruen iāt melius est.Si v̄o virt⁹ esset debilior maiorēꝫ
diuisionē facies ꝛ cautior eris ad infrigidandū.¶ Se-
cundo p̄ncipaliter te accedēte ad patiētē ethicā ordina
re debes res nō naturales s'm p̄ncipale p̄mū.debes igit'

balneare patiētē et dare.ʒ.j.exēpli cā trociscos de camphora cū.ʒ.ij.iulep viol'.ⁱ.ʒ.j.aq̄ ordei aut aq̄ zuccharate:vel trāsi ad aliud iulep vt tibi videt̄ oportunū. Dein de trāsactis horis duab⁹ potes balneare infirmū ⁊ post quietē suaʒ potes exhibere prādiū ex aliq̊ dictorꝝ.deinde si steterit trib⁹ horis post prandiū ⁊ videas flāmā ex cibo addito declinare nō incōueniret extremitatib⁹ leuē fricatiōeʒ ⁊ p̄cipe patiētē dormire ⁊ post somnū vnā horā poterꝭ epithiare cor ⁊ epar semel aut bis cauēdo sp̄ infrigidationē vehemētē.Deīde cape potes.ʒ.iij.lactis mulieris cū.℈.j.trocisc⁹.de camphora ⁊ da in potu patiēti aut lac asininuʒ aut caprinū dicto tantūdē.Et si abhorret puluerē predictorꝝ trociscorꝝ potes admiscere modicū iulep viol' aut roſ.Aut si abhorret deīde potes capere.ʒ.j.succi granatorꝝ muzorꝝ ⁊ cōmiscere dicto lacti.Deinde transactis horis duab⁹ tēta pulsuʒ q̄re etiā ab infirmo an ex lacte pceperit agitationē stōachi. Et si dixerit nō:audacior eris in exhibēdo lac⁊ poterꝭ trāsire ad quātitatē maiorē. ¶ Deinde tarda cenaʒ infirmo ⁊ p̄habit̄ prandio leniorē ne reclusis flāmeis vaporib⁹ in somno sequat̄ semp̄ inflāmatio lʒ si quererem⁹ vigorationē digestionis forte cena amplior esse deberet et posses post cenā invigilia tātū tenere īfirmū vt euanuisset flāma in cibo.Expone deinde infirmo dormitioni vt scis ⁊ tangit̄ p̄ Auicē.in l'ra ⁊ modū cōcipere potes ex cap'lo de regīe acutarū. Balneatur⁹ scđo infirmū q2 de sero post balneationē debes inungere spinā ⁊ renes et loca p̄habita ⁊ ita continuare ⁊ mutare remedia ꝭm fines q̊s intendis et ordinate ab vno ad aliud remediuʒ trāseas. Et si in balneo delectaret̄ infirm⁹ potes omni die balneare:et si nō interpolare dieʒ vel dies.Et semp̄ tene mēti vt feces ante educte sint. ¶ Electuaria ꝟo resumptiua potes exhibere ante prādiū vel ante cenaʒ et dederis lac manne.ʒ.ij.vsq₃ ad.ʒ.ß.de electuario añ cenam vel ecōtra.¶ Habito regīe hui⁹ p̄me speciei ethice vt succingā breuiter dicā locutiōes. Nam cōcipere po-

tes regimē secūde speciei ex dictis. nam filia cōueniūt cauēdo magis a frigidis q̄ in pma spē ppt maiorē debilitatē vtutis ceter; parib⁹ ꝛ matie facilitatē spirituū. Item faciliora ad digerēdū vt in plurib⁹ vicibus denř. ¶ In tertia vo spē attende blāditiuo ꝛ resumptiuo regimini omittēdo balñ. aut aliud infrigidās notabiliř. Expeditis regiminib⁹ feb. ad accidētia veniēdū q̄dā ethice si foret necesse illis attēdere inter q̄ sunt sincopis vt in lr̄a poniř. cui⁹ regimē accipe debes ex. xj. iij. ptim et quedā ex hijs sunt in regie accidētiū. Tamē cōfecř. cordiales ꝛ sacculi et epithiationes et odoramēta subueniunt istis. Item pot⁹ vini limphati cū aqua roř. vł succo granatoꝝ muzoꝝ vel pomoꝝ aromaticoꝝ. Aliud est fluxus vētris cui⁹ regimē est tactū. Docet tñ Auicen. in littera exhibere aquā ordei in qua sit miliū matie miliū torrefactū q: leniter vstulatū et per miliū etiā itelligař panicū. Istud tñ nō est vsuale loco cuius potestis aquā fluuialē siue cisterne siue distillatam p arenā in vase ī quo ignit⁹ calibs ter extinguař: aut ꝯuenit aqua decoctiōis sumac aut mirti aut coriādri sicci. Conuenit etiā lac dulce debite coctū ad ignē in quo sit contritū ℈. j. trocisci de spodio cum semine acetose descriptione Meř. Aut trocisci Auicē. in textu quos statim dicā q: vtiles sunt. Item ꝛ notate quia vsuale est lȝ nō sit ita domesticū lac dictū in quo extincti sint lapides igniti crudi aut calibs ignitus. Item alia fienda sunt superi⁹ loco suo dicta. ¶ Descriptio trocisc;. Auič. est ista. ℞. boliar. ʒ. x. scamonee vel castanee torrefacte roř. ana. ʒ. iiij. spodij carabe ana. ʒ. iij. seminis acetose exiccati vel excorticati berberis vel granoꝝ berberis ana. ʒ. vj. fiant trocisci cum succo citonioꝝ ꝛ dentur in potu cū aqua pirorum in mane et apud somnū. Illud remediū videtē est bonum ꝛ domesticū: potestis tamē vti eo hoc modo. ℞. miue citoniorū sine speciebus. ℥. j. horū trociscoꝝ puluerizatoꝝ subtiliter a. ʒ. j. vsq̄ ad. ij. succi pirorū siue aque piroꝝ. ℥. j. ß. misce ꝛ da in potu ante diē per horā. Non

facias tamē hāc totā descriptionē sꝫ medietatē aut ter tiā partē. ¶ Sed q̄ differētia est inter aquā piroꝝ ⁊ suc cū videte: differētia est hec. nā p aquā piroꝝ intelligere possum⁹ aquā sublimatiōis ipoꝝ vel aquā decoctōis eo rū vel liq̄dū vel succū eoꝝ. ¶ Uel tertio vt est plurimo vsu aquositatē succi factā p̄ma residētia ⁊ ita itellige de aq̄ granati aut agreste vel siꝉiuꝫ. In p̄nti tñ credo spissi oreꝫ succū cōuenire. Cōmendat eni Auic. psiliū torrefa ctū: habeat eni lamia ferrea ad ignē min⁹ q̄ ignita ⁊ ca lefiat sup quā ponant seia psilij q̄ debite coturāt ⁊ vni formit fiāt torrida ⁊ ptes ignite calide sufficiēt abijci antur det i potu. ℈. j. huius psilij ⁊ cū. ℥. j. ß. sirupi de mir to. Hoc tñ nō est vsuale. Cōmēdat eni Auic. suffuf. i. pul uerē de spodio in quo est bdelliū ⁊ isto mō fiat. ℞. spodij bdellij ana. ℈. j. terant subtilissime ⁊ hui⁹ medietas de tur in potu cū. ℥. j. ß. sirupi de mirto vel succi vt dictū est Dicit etiā Auic. excoriatiōi. intestinorū si ɔtingit cōfer re clisteria ex p̄habitis de regie fluxus in farmaco.

¶ Regimē febris ethice senectutis.

Expedito regimine febris ethice veniē dū est ad regimē febris ethice senectu tis q̄ est in duo fit partiendū. s. in re gimine nō naturaliū ⁊ medicinaliū. in choando ab aere q̄ modicū declinet ad calidū ⁊ magis ad humidū. vel in esta te ad tēperiē inter calidū ⁊ frigidū Sit tamē aer aromatizat⁹. Primo in hyeme vitet ignis in camera nimiū calefaciens ⁊ exiccans potius ex lignis salicū q̄ quercinis. Posset ēt suffumigari camera si ex pediret hoc suffumigio. ℞. floꝝ buglo. M. ß. ro. ru. ℥. iij melise. ℥. ij. thuris masticis aā. ℥. ij. ß. vio. siccarū. M. ß. corticū pomorū odoriferorū q̄rtā. M. j. supponat pru nis ⁊ suffumiget camera infirmo tamē nō recipiēte no tabilē fumū. Estate v̄o poterit sterni solium camere ex

foliis melise aut mente aut foliis salicum. Et iuxta intentionem habitam sit tēperies in actiuis cum declinatione ad humiditatē. ¶ Quid etiaꝫ sit de lecto dicendū satis constat. sit etiā in pluma medius ⁊ culcitra ⁊ plume immediate ī hyeme. In estate vo bombacina magis ⁊ poterit aspergi lectus hyeme foliis citri aut arancij. aut ipsoꝝ corticibus: aut estate foliis melise aut mēte. ¶ De indumētis etiā quid sit dicendū satis patet: nā non sint nimiū calefacientia nec nimium tenuia etiā si volumus aromatizant p̄dictis odoribus aut sint tēta in vase aut scrinio in quo steterit muscus ambra vel gariofilus nux muscata vel macis aut enula. propter pauperes aūt citrum vel citrangulum. Et si vult et potens sit induat pannos de grana. ¶ Dicto de aere ⁊ sibi proportionali ad cibum et ad potum veniendum in quib⁹ Auicenna testante in cura presentis dispositionis sit humectatio facilis penetratiōi et velox descensus a stomacho in quo non sit viscositas supple grandis et oppilet et hoc dixi pro tanto quia vbi patiens habeat spiritus et humidum valde subtiles et raros non impediant cibi et potus sed ad viscosum modicum declinauerit. ¶ Descendens igitur ad hoc regimen inchoabo a cibo. Et primo a pane inter cibos alios quem eligam⁹ vt tactum est in ethica febre saluo ꝙ infrigidantia non ponantur in pane isto et habeat iste panis aliquantulum plus fermenti et salis ꝙ̄ prehabitus de quo tamen sicut dictum fuit saltem eo sapiat modicū ⁊ sit valde crustatus panis et incisus in partes valde subtiles. Et alius modus panis intelligatur vt dictum est. ¶ De carnibus pariter dicere possumus vt in febre ethica tactum est nisi ꝙ sunt corrigende carnes per infrigidantia vt in febre ethica tactum est. Duorum vitelli recentiū cōueniunt valde et si non abhorret infirmus possum⁹ ponere ī eo modicū cinamomi. ¶ Case⁹ saltē vitet freq̄nti vsu et ī quo nō sit aliq̄d salis comedat ⁊ eligat. ¶ Lacte cocto vti potest aut extincti lapides ī tali lacte aut sibi

cōmitto aliq̄d zucchari vel mellis vt sit quātitas lactis
p̄mo vsq̄ ad.℥.ij.& in p̄cessu vbi bn̄ tolleret lac vsq̄ ad
℥.iiij.ponēdo vnā mellis aut zucchari. Et si adhuc istis
relictis poneres parū croci vt.ʒ.ß.aut gra.j. cōueniēs
esset. Nō est tn̄ vsualis mixtio. Vitent pisces correcti
tn̄ aliq̄n cū cinamomo aut alio aromatico pn̄t dari & si
mile de cācris intellige. Ex oleribꝰ borago & folia feni
culi cōferre possunt. Itē folia saluie & roris marini. Itē
decoctio baucias.i.pastinace. Itē potes cōmiscere ole
ra frigida de q̄bus dictū est cū oleribꝰ calidis vt p̄uenia
tur ad tēperiē actiuoꝝ cū declinatiōe ad humiditatem.
Et potes vti decoctionibꝰ hoꝝ cū carnibꝰ. ¶ Itē aliq̄n
brodeto vitelloꝝ ouoꝝ aut aq̄ carnis de q̄ dictū est siue
panata. ¶ Ex granis cōuenire pn̄t miliū & panicū. lꝫ ra
ro:vel parū panici aut milij coquat cū amplioribꝰ car-
nibus & sup̄fluitatē perdat. ¶ Ex leguminibꝰ aliquādo
cōuenire pn̄t grana pauca ciceꝝ cocta cū carnibꝰ & cō
tusa satis vt medulle in decoctionē transeāt.imo aliq̄n
pultes ex farina ciceꝝ ru.abiectis corticibꝰ ponant in
decoctione carniū. ¶ Ex fructibꝰ oēs recentes vitentur
Uuis bn̄ maturis tamen & dul.& notabili tp̄e tent̄ pōt
vti valde raro & i quātitate pauca p̄ponēdo hos fructꝰ
in prādio aut cena aut alios cibos. ¶ Itē aliq̄n ēt & val-
de raro vti pōt piris aut pomis aromaticis coctis: de-
inde asp̄sis cū modico cinamomi & zuccaro. ¶ Ex fructi
bus aūt siccis colligere potes dulces amigdalas gra-
na pini & phisticos & auellanas. Interdū etiam vti pōt
vuis passꝰ.cōmixtis amigdalis depilatis aut ēt grana
pini vel phistici. ¶ Potus si vis sit vinū mediū inter po
tens & aquosum colore splendidū nō nigrū sed albū aut
paucissimi coloris sapore mediū cū declinatione aliq̄li
ad dulce q̄ nō capiat in quātitate multa & mediet inter
vetus & nouū. Et si fuerit expediēs lipharе lipheт cū aq̄
ordei mellita aut zuccharata zuccharo ru.vel aq̄ in qua
coctū sit modicū cinami aut piperis aut masticis. Alie
res nō naturales vt in ethica dictū est ordinent. ¶ Ad

medicinalia venio ꝛ p̄mo tangat odoramentū. Sc̄do sacculus cordis. Tertio inūctio spine. Quarto clistere. Quīto p̄ncipaliter tāgent applicāda interius. ¶ Pro p̄mo patiēs pōt odorare citrū aut citrāgulū vl' citrariā i. melisaz ꝛ lignū aloes ambrā gariofilos ꝛ muscū ꝛ nucē muscatā macē ꝛ mentam. Et si vis potes describere odoramētū tale p̄mo siccū. ℞. corticū citri mellise buglose añ. ʒ. ij. mēte. ʒ. j. gar. macis nucis musca. añ. ℈. iiij musci ambre añ. grana. ij. ex hijs puluerizatis cū laudano ꝛ dissolutione masticis in aq̄ ro. ꝛ maiorane fiat pomū ꝙ saltē ī hyeme odoret mane. Vel si vis facere liq̄dū cape. ʒ. ij. hui⁹ pulue. ꝛ infunde in. ʒ. iij. aq̄ ro. aut ꝛ melius ꝛ mellise buglose ꝛ pone in āpulla stricti orificij qd̄ cooperi cū sindone subtili aut pannū lineū pone ad mediū globi. Itē odorare pōt solū lignū aloes. ¶ Itē estate ꝟo tēperent iste res cum aq̄ ro. ¶ Quātū ad sc̄dm. ℞. flor buglose florum boraginis añ. ʒ. ß. melise ro. añ. ℈. ij ozimi gariofilati. ʒ. j. ß. serici crudi. ℈. ij. enule campane. ʒ. j. croci. ℈. ß. ligni aloes sandalorum. rube. añ. ʒ. ß. gar. ℈. ij. ābre musci añ. gra. ij. oīa subtilit trita inuicē p̄ter ambrā ꝛ muscū q̄ tere ꝑ se ꝛ ex istis mixtꝫ fiet sacculus cordialis suffumigand⁹ aq̄ buglose cū modico croci lapide ignito ꝛ ex illo fumo fumigato sacculo. ¶ Ad tertiū qꝛ ī inūctiōe spine hāc ita notare potes. ℞. olei amigdal. d. olī sisami pīguedīs gallie recētis olī ro. añ. ʒ. ß. cere citrine. ʒ. iij. aceti. ʒ. j. oīa simul igni ī cacia pone q̄ redacta in formā vnguēti tolle ꝛ vnge spinā totā. ¶ Ad quartū qꝛ balneū qd̄ obmiserā venio ꝙ fit ex aq̄ dulci decoctiōis flor camomille mellilo. ꝛ maiorane aut mēte vel melisse ꝛ fac balneū corpore ieiuno existēte tn̄ nondū famelico aut sitiēte. ꝛ modicissimā in bal. cōtrahat morā vt dictū est. Et portet postea ad lectū modo dicto et ꝓpinet sibi aliq̄d ex p̄dictis ad comedēdū. ¶ Quātū ad aliud p̄ncipale. s. de clisteri dicēdū qd̄ taliter ordina. ℞. florū comomille. M. j. blete. M. ß. mercurial' quartā. M. j. ficuū. ʒ. j. fiet decoctio ī aq̄ ī q̄ post colaturā dis-

solue olei sisami.ℨ.ij.salis.ʒ.j.Aut.℞.olei amigdalarū
dulciū lib.j.cuz modico salis fiat clistere:aut cum solo
oleo oliuarū bene maturarum: nec inconueniens foret
addere etiā aliquid cassie aut māne aut mellis viola.si
habes intentionez vlteriorē lenitionis ⁊ abstersionis.
¶ Secūdo dicendum ex sumēdis per os semel in ebdo-
mada sumenda est.ʒ.j.tiriace antique aut metridati cū
ℨ.j.vini pretacti: aut aque sublimationis melise. ¶ Ex
confectionibus ꝟo cōuenit electuariū de gēmis Mes.
Aut diamuscum dulce eiusdem aut diambra. Et potes
facere per modum electuarij aut in confectione solida.
Item electuariū regum Mes.cōuenit.Sumus tamen
cauti ne describamus istas confectiones ꝓcise cum pro
portione posita in libris imo capiamus.ʒ.ij. specierum
gratia exempli et infundamꝰ aque ros.et aque endiuie
⁊ cum.ℨ.viij.aut.x. zucchari faciamus cōfectionez soli-
daz aut electuariū de quo capiat a.ʒ.ij.vsqꝫ ad.ℨ.semis.
¶ Electuaria aut restaurantia potes facere ex pulpis
capponū addendo dictis pulueribus puluerez dictarū
specierū siue cōfectionū calidarū vt perueniatur quasi
ad temperamentū.Et ita potes de alijs facere ⁊ sic fac
iulep sublimando pullum vt fuit habitum et aspergen-
do puluerez ipsum cinami et gariof.Deinde ex illo sub
limato accipe.ℨ.iij.aque melise:et.ℨ.iij. aque buglose et
cum zuccharo albo fiat iulep aut cum melle. ¶ Et si vo-
lueris componere et aromatizare potes facere cum ci-
namomo et modico musci aut ambre. Si etiā volueris
cōficere puluerē poteris ex aromaticis facere addendo
puluerē liquiritie: et lingue auis siue seminis frasani.
Quo puluere posset aliquando vti super cibarijs. ¶ Si
ꝟo stomachus foret causa passionis transi ad regimen
stomachi suo loco dicēdū vel videndū.Tene aūt ex Aui
cenna vel ita patientibus multū cōferre coctanū maxi-
me coctū:et dum alia cum eo cōdita sunt vt in codegna
ta cuz spēbus paucis aut citonijs cōditis:in hoc cōplea
tur regimē huius nō confirmatis paleacio.

¶Capitulū de febris pestilentialis cura.

Expedito regimie febriū ethice ad regimē febris pestilētialis est ex textus serie veniē dū: qd̄ in duo est ex lr̄a diuidēduz. scz in regimie egritudinis. s. iaz actu patiētibꝰ ptinens. Et in regimie sanis attendēdo ne pestem incurrāt sub p̄mis etiā cōprehēdēdo neutros. Et appellat̄ regimē primū potissime curatiuū lz actu taliter patiētibus cōueniat aliq̄ p̄seruatio quia ois feb. pestilētialis humoralis p̄ncipalit̄ aut spūal'est fiens. neutris aūt debet̄ p̄seruatio ꝛ sanis ꝛ matie temperatis lz debeat̄ ꝓseruatio ꝛ a cōibus causis egris mi nime alterabilia sunt tn̄ intētionē causaꝝ pestilētie la bilia sūt oia corpa sana ꝓinde in aere pestilētiali oībꝰ est p̄seruatiuuz regimē adhibēdū lz lapsis magꝭ ꝛ quāuis in ordine textus ponat̄ egrorū regimē inchoabo tn̄ a preseruatiuo. Et ille sit dator auxilij qui solus languo res sanat deus misericors benedictus et excelsus in secula seculorum. Amen.

¶Regimē igit̄ p̄seruatiuū executurus qd̄ inchoatur in lr̄a ita. Oportet ꝙ in corpe extrahant̄ humiditates ꝛc. more solito in duo diuidēdū. in rerū nō naturaliū. s. mūdificationē: et in medicinaliū mensurā et applicationē debitā. Inchoabo igit̄ ab aere pro quo est generale remediū vt ab eo pestilenti nos remoueamꝰ inquātū possumus. ¶Scd̄m generale est vt qualitatiuas eius excellentias vitemus quātū possumꝰ quarū cuiuslibet est virtutē debilitare. Tertiū vt turbiditatē eius f̄m possibile vitemꝰ ꝯtingentē f̄m pluries a vaporibꝰ multis ꝛ grossis. ¶Quarto vitemꝰ fetorē f̄m possibile cuiꝰ est ꝟtutem debilitare corrūpendo spm̄. ¶Quito vitemꝰ aerē cauliū et ficulnearū ꝛ similiū infectiuoꝝ aeris. ¶Sexto vitemus stare sub radijs lune quoꝝ effectꝰ vide. iij. creticorum caplo. ij. ad finē. ¶Septio lz īfectio sit in aere ꝛ ex terra aut celestibꝰ tn̄ aerē vallosuz ꝛ nō bene ventatū ex flatu vēti aut nō bn̄ depuratū actiōe sol' vitare debemꝰ.

Aer

¶ Item vitemus aerē multoꝝ hominū conuersationis. Eligam⁹ igitur potius aerē solitariū montanū a lacunis et stantibus aquis remotū orientalez vel ciuitatem versus oriēs discoopertā. Eligam⁹ et domū amplā paucoꝝ hominū cōuersationis: et sic sint bone cōplexionis hoies et boni regiminis. Et eligam⁹ etiaz camerā amplaz nō habētez fenestras ꝟsus occidēs aut meridiē: sz versus oriens aut septētrionē ⁊ sit in mane aptarū fenestrarū vt innouet aer. deinde saltim estate vsqꝫ in sero sit pauci luminis. ¶ Nono ad corrigētia siue rectificantia aerē venio: quoꝝ quedā corrigere possunt qualitatiuas excellētias. Et ita quedaz erūt calida: quedā sicca: q̄daz frigida: q̄daz humida. Quedā ꝟo sunt corrūpētia vapores putridos venenosos rectificātia: et ideo aerē quoꝝ q̄daz hoc faciūt caliditate resoluē te: q̄daz siccitate exiccante humiditatē: q̄daz ptib⁹ subtilib⁹ calidis subtiliātibus grossiciē vaporis. In hoc tñ oīa cōuenire debent vt boni odoris sint. Nam sicut fetor opponit spiritibus ita bon⁹ odor eisdē ꝓportionat. Et sicut fetor debilitādo virtutē corruptionis spūs ꝓducit corp⁹ ad pestez: ita bonus odor ad oppositū operat. Eligantur ista potissimū q̄ ꝓprietatē habent vt aspectū ad ṗncipalia mēbra siue regalia siue mineras virtutū: et qꝛ q̄daz numerant ꝑ Auicē. ṗmo capl'o. summa curatiōis illo paragrapho. In ista ꝟo q̄ ꝫm sanos ⁊. xvij. Cōtinētis capl'o de aere ita et a calidis ⁊ ṗncipaliorib⁹ intiū faciā. Ambra eñ est aeris frigidi et humidi correctiua nā calida est ⁊ sicca et habet vehementez aspectū ad cor etiaz ad cerebrū. Secūdo est muscus calidus ⁊ siccus in secūdo gradu. Item tertio nux muscata. Itē macis q̄ oīa sunt cordialia et capitalia. Itē gar. Itē storax calamita storax liquida. i. sigia. Itē thus et cortex suus. mastix sandaracha. i. vernix: aloes ⁊ mirra: terbētina: rasina pini et cipressi: lignū aloes. Laudanū: iuniper⁹ ⁊ gūmi suuz Itez ebanus: acorus bdellium. Cortex phisticorū enula cāpana: squinantuz sticados ṗncipaliter cipri ⁊ tama-

Corrigentia aerem

Calida
Ambra
musc
nux musc
mac
gariofili
storax
thus
mastix
aloes
Mirra

riscus. subtiliādo ꝟo zinzib. ꝛ cynamomū. ¶ Jtez cōueniūt briorielli. i. ſm vnā descriptionē brasiliū ꝛ est lignū cum quo tingunt pāni in rubeū. Nō possum⁹ tn̄ certe ex ſmone alio al's ex simone scire qd sit qꝛ dicit borinchiz. iij. tamē Almansoris ponit borith aut boriza et est res aromatica stomachi cōfortatiua. Jtez corter citri cum folijs suis ꝛ suo semine valet ad rectificandū aerē. Jtē curaria siue melisa id est menta: saluia: serpillū mentastrū et calamentū. Jtez costus aromaticus ꝛ dulcis. Jtē spica. ¶ Ex frigidis autē sunt aromatica carabe roſ. corall⁹ rub. ꝛ alb. triūsandaloꝝ: camphora acetosella siue acedula: margarite acetū: aque roſ. ꝛ aq̄ endiuie siluestris: aque folioꝝ coriādri: balaustie: lambrusca. ¶ Hec sunt simplicia ad rectificandū aerē. Modus aūt vtendi esse poterit vt ista q̄ sunt vnctuosa initiantur prunis nō valde ignit;. Plura etiā sterni pn̄t camere. Quō igit facies dicā. ¶ Dico pmo de citro: nā citrū ītegrū vl' citra si est dn̄s poni pn̄t in camera ꝛ p eā sterni: ꝛ ita intellige de citrāgulo ꝛ si vis folijs. Et ita etiā de pomis arancijs aut limonib⁹. ¶ Citonia etiā valde odorifera ꝛ matura cōueniūt. Nam similit potes cape cortices citri siccas ꝛ puluerizatas et prunis īponere. Eodē mō de iunipero qꝛ folia poni possunt igni ꝛ ligna: p dn̄is est excellentior ambra. Lignū aloes muscus storax calamita et similia. p pauperib⁹ iuniper⁹ aut laurus aut menta aut cipressus ꝛ similia cōia: ex frigidis etiā cōissimū est acetuz. ¶ Ex cōpositis pmo eligere potestis galliaz muscatam Mes. Jtem trocisci de ligno aloes: trocisci de cipero Mes. ¶ Jtem vnū cōpositū describit. xvij. Cōtinētis ꝟsus finē ita. ℞. bdellij clari seminis nasturcij albi gūmi granoꝝ viridiū siue terbētine storacis croci blete bisancie siue vulgariter amariliū aromaticoꝝ assari ligni aloes: indi ana. ℥. iij. trita subtiliter oīa ꝛ ex hijs cuz aqua roſ. fac trociscos quoꝝ quilibet sit. ℥. j. et qn̄ sit expediēs terat vnus istoꝝ ꝛ apponatur igni modo dicto. Vel si vis potes facere et etiā cōponere ista vel ita. ℞.

Briorielli brasiliū

Cortex citri

Frigida

De cōpositione

cōposita

thuris corticũ thuris ana.ʒ.ij.ß.melise.ʒ.iij.trita subti-
liter. Deinde. ℞.musci ambre ana gra.iij.tere ⁊ cuꝫ aq̄
melise fac trociscos de cāphora faciēdo vt dictū est. vel
℞.folioꝝ ro.rub.ʒ.ß.lambrusce coriandri sicci ana.ʒ.ij.
acetoselle sicce.ʒ.j.ß.triumsandaloꝝ corallo.rubeo.ana
℈.ij.floꝝ nenufarꝫ.sicci.ʒ.ij.tere omnia subtiliter. Dein
de. ℞.camphore gra.iij.carabe margaritarū nō pforatarū ana gra.ij.tere ⁊ ex hijs et alijs mixtis cū aqua ro.
fac trociscos etiā siccandos quoꝝ vnus pulverizat⁹ pōt
igni supponi. ¶ Usuale tm̄ frigidum esse potest ex aceto et aqua. Aut potes cōponere frigidū hoc ꝑ delicatis
et potentibus expendere. ℞.aque roß.ʒ.iiij.triūsandaloꝝ ana.ʒ.j.ß.fiet aspersio loci ꝓpinquātꝫ vel asperga
tur paries lecti. Aut etiaꝫ vt superius tangebat infundatur pānus lotus aceto ⁊ aqua et in camera suspēdatur in qua sternant frondes salicuꝫ aut quercus aut flo
res vel folia nenufarꝫ.vel similia ex infrigidantib⁹ que
bene per te vide. ¶ Simus tm̄ cauti in rectificādo aerē
vt cōsideremus qualitatē et maliciā ipsius vt nō similiter rectificās faciamus. Estate tm̄ rabiosi caloris et siccitatis nō debes frigida ex toto exhibere: sed cōiuncta
humiditate refrigerētia acuitatē et siccitateꝫ estatis et
modicū aceti: causa exempli miscendū est vel cuꝫ aqua
simplici vel cōmiscebimus acetum et aquā endiuie vel
aquā endiuie vel aquā lactucaruꝫ vel aquā viol. vel similiū attendendo tamē semp vt in tali rectificatiōe sit
aspectus cōfortationi mēbroꝝ regaliuꝫ ⁊ maxie cordi.
Et valde simus cauti in hoc qd̄ dictū est de humectatiōe
in autūno valde sicco: habeam⁹ etiā mēti diuersificare
siue diuersitatē partiū diei si magna fuerit siccitas ī autumno: tenēdo tm̄ mēti ꝙ si aer fuerit valde vaporosus
ad vaporationē vapoꝝ corruptoꝝ ⁊ aeris rectificationē inter cetera cōfert ignis manc in camera factus ex
lignis salicū aut poti⁹ mirti si habeant: ⁊ nō solū ignis
iste cōfert aliqb⁹ tm̄ in speciali īmo si fiat in locis ciuitatis discooptis ⁊ si fuerit tp̄s estiuū fiat etiā. ¶ Sim⁹

etiã cauti dum aeris particulariũ hoĩuꝫ rectificationẽ querim⁹ p frigida aut calida etiaꝫ vt cõsiderem⁹ cõplexiones hominũ ⁊ ꝯsuetudines ⁊ naturas ⁊ eoꝝ etates. ¶ Clarũ est eñ ꝙ vni iuueni colerico in estate frigidiora ꝯueniũt ꝙ̃ flegmatico. Juueni etiã delicato ⁊ nobili mitiora cõueniũt ꝙ̃ rudi ⁊ ignobili. ¶ Jtẽ ex parte strati sup quo decũbit regẽdus habẽda est intẽtio vt varietur lectus in vigoratiõe calefactionis ⁊ duricie ⁊ mollicie ſm quãtitatẽ aeris. ¶ Jtẽ varianꝭ lintheamĩa vt in lixiuio lauenꝭ fortiori hyeme ꝙ̃ estate ⁊ teneanꝭ in vase in quo steterĩt citra vel melisa aut mẽta vel filia ⁊ tẽpore frigido sint aromatizata eodẽ modo. tpe ṽo calido roſ. viol. ⁊ silibus. ¶ Eodẽ modo ĩtellige de camisia blãca bracha ⁊ ceteris pãnis. Tene etiã mẽti ne ligna q̃ ponunꝭ ad ignẽ putrida sint: aut nec in loco paludoso aut putrido genita. Nam fumuꝫ inde genituꝫ debes valde vitare. Nam debet etiã regẽdus tempore frigido anhelare freqũẽter sup aquã buglose aut melise in quibus sit modicũ ambre aut musci. ¶ Jn aere ṽo nõ correcto aut infecto vitet loqui quãtum potest ⁊ stare vbi sit magna multitudo hominum. Vitet etiam inquantum potest cimiteria ecclesiarum et sepulchrorum ⁊ in summa omnẽ aerem cõmunis infectionis aut macelluꝫ vel piscinã siue piscariam et similia loca stricta. ¶ De cibo et potu dicendum est ꝙ stante infectione aeris aut etiã terre cibus et potus illius regionis sunt vitandi lꝫ iudicando a consuetudine debeamus vti illis et maxime vitemus comprehendẽdo moros herbas et arbores et animalia bruta que illis nutriũtur dicente Auicẽ. scd̃a primi doctrina. ij. caplo. viij. de impressionib⁹ anni ad finem. Amplius mortalitas corrũpit vegetabilia ⁊ arbores ideoq̃ ea que ex animalibus nutriunꝭ eis corrũpuntur. Jdeo signum cõmune ad ostendendũ maliciaꝫ aeris est. Dimittatur panis aut carnes per noctem ad aerẽ ⁊ detur canibus aut alijs animalibus ad comedẽdum. Nam pluries inficiuntur bruta licꝫ nõ necessario.

Licz aliqua infectio possit esse hoibus pestilēs q̄ brutis pestilēs nō est ꝛ ecōtra experiētia notat qꝛ tñ ꝓpter ꝑfectionē forme hūane ad bonū intellectū strictioꝛ est et facili⁹ad illa descendit ꝙ cōiter fit in brutis iō cōtigit aerem pluries esse pestilentē hoi et nō aliȷs brutis. ¶ Querant igit cibi ꝛ potus regionis nō infecte. Si regēdus est tant⁹ vt reqsitiones illoꝝ hr̄i possint. Si ꝟo sit necesse vti cibariȷs illi⁹ regiōis mēti teneat ista corrigere ſm possibile inchoando a pane. Vñ p̄mo eligamus frumentū si antecedēti anno nō fuerit infectioꝛ sit bene mūdū ex pulueribꝰ natū ex sana messeꝛ in loco sicciori ꝛ in horreo liberi aeris sit etiā remolitū fermento aq̄ libere nō paludose lacunalis ꝛ tp̄e frigido ꝛ hu. non sit farina ꝑ triconizationē multū mūda a cātabro.i.furfure. Tp̄e ꝟo calidiori ꝛ sicciori ꝛ in horreo liberi aeris fiat panis de puriori simila siue flore farine ad cōficiēdū panē. Nā sit aq̄ liberi ꝛ frigidi flux⁹ circūstātias habens ex scđa p̄mi. doctrina.ȷ.de hȷs q̄ ꝓueniūt ex aqua colligēdi ꝛ si p̄us coq̄retur vel distillaret ꝑ arenā mundicissimā ī vase positā vt fiat cōiter bonū esset quāuis nō sit in vsu si dū coquit bulliret ꝑ tp̄s ꝓportionatū añ cōfectionē panis ratione fermēti plus eisdē habitur; hyeme ꝙ estate: diuersitas tñ ponat ex ꝑte salis. Nam plus salis ꝛ fortioris exhibere dꝫ pani hyeme ꝙ estate. Sal ēt sit potius marinus ꝙ mineral' nec sit ex loco paludoso aut lacunoso fetēte sꝫ aq̄ maris liberi. ¶ Forma ꝟo panis qualis esse debeat est notū. Nā debet esse panis rotund⁹ a sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ leniter p̄ssus debite coctionis vt medulla minus ꝓportionet cruste. nec sit panis valde crustosus sed tēperatus in medulla ꝛ crusta. Licz tp̄a anni requirāt diuersaꝫ coctionē. Tene tamē menti ꝙ sit coctus ī furno satis alto ꝛ lato nō nouo nec vetusto ex creta potius ꝙ ex cemēto cōstructo. ¶ Attēde ēt qualia ligna sunt q̄bus calefit furn⁹ vt nō sint putrida modo dicto. Attēde ēt ꝙ scopās furnū scopet estate cuꝫ vardana vl' sibi simili cōmixta cū aqua mētastri. Et hye

me si posset hr̄e calamētū aut mētastrū aut folia lauri aut citri vel talia ⁊ cū hijs furnū scopet si etiā in pane et ante decoctionē ⁊ qn̄ pinsat ponant aliq̄ aromatica lȝ nō sit in vsu tn̄ cōueniret ⁊ sit iste panis scđe diei aut tertie a decoctione ⁊ nō trāscendat quītū. Alios modos panis vitare dȝ in frequēti vsu. ¶ Ad carnes venio ⁊ p̄mo domesticas. scđo siluestres. Cōueniētes ğ carnes in hyeme sunt vituloꝝ a natiuitate distātiū p mēsem ⁊ mediū aut duos. Estate vō ⁊ sicciori tp̄e eligant potiꝰ vituline p̄habiti tp̄is. Cōueniūt etiā edine carnes remote a natiuitate sua ēt tātū vt attēdamus pascuis dictoꝝ animaliū quoꝝ lac sumat p̄habita cōedenda. vitentur porcine carnes domestice saltē vsu frequenti et adhuc magis agnine. Itē ouine arietine ⁊ castratine nisi forte raro castratine comedāt iuuenes mōtanee ⁊ pascuorū siccoꝝ ⁊ aromaticoꝝ vt animaliū comedētiū serpillū ⁊ saluiā q̄ tn̄ in sclauonia vidi merie attēdendo cōsuetudini vtentiū castratinis a qua tanq̄ a natura iudicandū. Et sint hee carnes potissimū animaliū ruris ⁊ montibꝰ liberis retētoꝝ ⁊ p̄prijs exercicijs exercitatoꝝ ¶ Ex bipedibꝰ domesticis aūt sint pulle ⁊ polastre ⁊ galline castrate ⁊ iuuenes cappones rurales et montani. Marie vitēt anseres ⁊ anseruli anates ⁊ eaꝝ filij maxime i frequēti vsu. ¶ Itē turtures domestice. Colūbe pipiones ꝑm vsū frequētē. ¶ Venio ad carnes siluestres et p̄mo dico carnes capoloꝝ ⁊ lepoꝝ lactētiū cōuenire Itē carnes iuuenū aproꝝ q̄ nōdū coierūt habitātiū mōtana loca ⁊ a locis paludiū remotoꝝ ⁊ nutritoꝝ glandibus. Itē aliqn̄ cōueniūt carnes cuniculoꝝ habitātiū loca sicca vitent tn̄ ip̄oꝝ antiquoꝝ ⁊ alioꝝ aīaliū antiq̄rū. Cōueniūt starne p̄ncipalius. Itez coturnices. Item frācolini p̄dices fasiani galline siluestres galli nō coeūtes. ¶ Itē lȝ raro sint in vsu cōueniūt qualie ⁊ magꝭ carnes pectoris. Itē turdi ⁊ meruli comedētes mirtū aut iuniperū nō exn̄tes in locis inuētionis iusq̄ami ⁊ maxime napelli. Itē ꝯueniūt minute aues degētes i rubis

et mōtanis vt philomene siue oēs cardueli. Auicula re
gia merula pua non itere loquor licz etiam iter .i. gar-
berius aliqn̄ cōueniat. Carnes v̄o pauonis nō cōedat
regendus nisi raro q2 graues sunt ad digerendū. ¶ De
ptibus animaliū comedendis dicendū. Uitent̄ igit̄ ɓm
cōem vsum animaliū potissimū quadrupedum cerebra
nauseatiua licz cerebrū edi ⁊ galline sint in vsu cōiori: si
militer vitent̄ galline viscera oia. Itē criste ⁊ barbe gal
lorū ⁊ gallinaꝝ quāuis nec laudet̄ multū nec vituperet̄
vt ptz p Ga. iij. Alimētorū. de ptibus aialium. ¶ Eligē-
do igit̄ carnes p̄mo ex parte ppinq̄tatis ⁊ distantie ab
ossibus potissimū i aiali ppinq̄ores ossib⁹ sapidiores
sunt: ⁊ meliores carnes ēt inter costas pectoris exn̄tes
ēt sapide sunt lūbales. Itē musculose nō multū neruee
et chordose in pposito ⁊ macriores siue modicū pingue
dinis habētes sunt meliores ⁊ ita ex bipedibus eligan
tur ale maxie ⁊ partes pectorales Oculi lz sint sapidi ⁊
vnctuosi vitent̄ tamen. Itē porcellorū grūci ⁊ auricule
brachia ⁊ pedes minus mali sunt. ¶ De modo coquēdi
dicendū nec est dubiū carnes elixas nō tn̄ elixature vt
carnes separent̄ ab ossibus esse assis ad digerendū me
liores lz assate habeāt plus de hūido ppo. tēporib⁹ v̄o
hūidis ⁊ digestiua exn̄te forti assatis potius esset vtēdū
vt tpe hyemali immo tpe vernali. estiuo v̄o tpe et autū-
nali plus esset vtendū elixis ⁊ penes hanc distinctionē
tēpoꝝ cōprehēde distinctionē cōplexionū ⁊ exercitioꝝ
¶ Inter ceteras tm̄ carnes magis nutritiuas q2 dati-
uas simul maioris et cōstantioris nutrimenti ⁊ plus p
pinquantes corpori saltē ex parte saporis etiā sunt por
cine carnes. Unde. vij. Terrapentice dictū est nutribi-
lissimū omniuz q̄ nos scimus est caro porcina. Et idem
affirmat Galien⁹ tertio Alimentorum capitulo de car-
nibus. Oportet igitur diuersitatem facere in carnibus
ɓm artem quibus vtūtur regendi vnde prefate maxi-
me carnes intelligantur in delicatis ⁊ vtentibus tēpe-
ratis exercitijs vel artificijs non est dubium quia illud

faceret caro porcina ꝙ delicato efficeret caro pullina
immo nec rusticus pullinam comedens posset arare et
alios actus facere imo forte exinde trãsiret in se. Opor
tet igitur debite recturus corpa vt oia cõsideret ⁊ bene
nec vnũquẽqꝫ eodẽ modo regat nec etiam quolibet an-
ni tẽpore equaliter nec ꝟm omnẽ ciuitatem. ¶ Nunc de
condimentis carniũ dicendũ est ⁊ est cõmunis in regi-
mine canonũ vt declinet ad siccũ et paucitatem super-
fluitatũ inquantũ possumus ⁊ cañ. intelligatur maxime
in corporibus humidis ⁊ maxime aptis habere multaꝫ
humiditatum abundantiam. et commendantur condi-
menta carnium cum acetosis vt sunt sulcida. Commu-
nis vsus est sulcidam facere ex extremitatibus porcel-
lorum: meliora tamen vt dixi sunt brachia tamẽ carnes
humide cum aceto siue circa finem coctionis ponendo
aliquod aromaticum olus siue plantis aromaticis vt
folia saluievel roris marini vel mẽte vel similium frigꝰ
aceti aliquo modo corrigentiũ ⁊ oppugnantiuꝫ hyemi.
¶ Item si teneat quis huius acetosi commixtioneꝫ hye
me propter frigꝰ stomachi sine materia aut quia ibi ha-
buerit flegmaticum humorem aspergantur dicte car-
nes cinamomo trito. ¶ Cinamomuꝫ ꝟo est vltima reꝫ
ad frigus stomachi ⁊ purgat illud qꝺ in eo est de humo
ribus propter mirabilem eius proprietatem vt ponit
Galienus in libro Experimentorum satis ad principi-
um et vtatur aliquo modo dictarum carnium aut simi-
lium acetosarum. Et est communis mos vt premittan-
tur aliįs eduliįs ad incitandum appetitum et inciden-
dum flegmaticos humores siqui fuerint et parandum
vt educantur nec videte ita premittere omnino: repu-
gnat regulis Auicenne tertia primi de regimine eius
quod comediꝛ ⁊ bibitur. Nam licꝫ habere carnes gros
siores sint et digestiõe grauiores si in notabili quanti-
tate sumãꝛ ⁊ ita ex illa postponẽde ⁊ intelligaꝛ subtile
postponẽdũ esse grosso: sumẽdo ĩ quãtitate notabili tñ

nō incōuenit pmittere grossuz subtili valde parue quā-
titatis vt citius vel eque cito digeratur: quātitas multa
vbi vtilitates quedā accidunt q̄ tacte sunt. ¶ Aut si ge-
latinā facere volueris in hyeme corrige acetuz modo
dicto aut cū gar. aut alio simili. Aut tibi sufficiat vt re-
gendus capiat brodiū carniū aut saporē cū re acetosa
faciat aut cōficiat cū modico piperis siue cinami ⁊ bo-
lum sapori infundet. Potest etiā vti in hyeme piperis
quātitate parua vt nimis calefaciat. ¶ Vitet tn̄ sapo-
rem cōem factū ex rugeta cōtrita. Itē salsis etiā vti po
test factis ex mēta et serpillo siue saluia ⁊ melisa siue si
milibus comedēdo tn̄ de saporib' hijs modicū. ¶ Tēpo
re autē calido potes vti saporib' istis acetosis frigidis
⁊ agresta acetositate citri citranguli ⁊ similiū. Itē suc-
co prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aliqn̄ amariliū. Itez succo piro-
rum cornoꝝ citonioꝝ pomoꝝ acetoselle. Et si succi bul-
liant modicū cū brodio carniū min' possent nocere sto-
macho. Cōueniūt etiaz estate gelatine facte ex agresta
aut alio simili acetoso. Memora tn̄ cōprehēdere sicci-
tatē tēporis et aeris ⁊ modereris siccitatē acetosorum
ne nimis siccātia tribuant tēporibus siccioribꝰ vel sic-
ciora moderem' cū zucchāro albo aut aqua simplici vl'
aqua endiuie vel lactucarū etiā et ita cōsidera cōplexi-
ones etates et cōsuetudines. Nā quidā sunt summe lesi
biles p acetosa in q̄bus poteritis vti cōdimētis aroma
ticoꝝ frigidoꝝ vt aque ro. et similiū vt estate pull' assus
dismēbret nō ex toto mēbris separatis et aspergat aq̄
ro. ⁊ modico cinami. ¶ Est em̄ vsuale qn̄ nō reperit agre
sta aut nimiū antiqua est ꝙ accipere potes caprilos vi
tiū vel earū extremitates et ex illis cōtusis et pistatꝫ re
cipere succū loco saporis simplicē aut cōmixtum vt tibi
apparet. Vel etiā accipere potes ex rob alicuius aceto
si et cōmiscere brodio carniū aut aque rosā. aut buglose
⁊ exinde saporem facere: sic etiā estate conficere potes
salsas ex folijs lactucarū et endiuie aut boragine ⁊ bu-
glose cum aceto aut re acetosa. ¶ Potes etiā aliū con-

ficere saporem estate ad modum blāmanger: siue albi
cibarij construendi ex lacte amigdalino et emulsione se
minū cōmuniū et agresta aut acetositate citri arancij li
monis et cum zuccharo et modico cinami et aque ros.
et contuso capponis aut pdicis. potes etiā per te confi-
cere piperatas excedētibus tamē frigidis ingredienti
bus potissimū in eis aquis cordialibus. ¶ Item in autū
no etiā potes facere condimēta vt minus declinent ad
siccum et acetosum: minus etiā ad frigidū suarū quali-
tatum naturā seruantez aque si permutatio fuerit rege
patientē vt pmutatio illius obstet semp hoc cōmune te-
nendo vt ad paucitatē humiditatū declinet corpus ꝛ de
bitam expulsionē supfluitatuz omni die nō dico corpus
temperatuz a tēperie fore pmutandū per hoc sed in sua
temperie fore cōseruandū cañ. seruato. Non dico etiaz
alia regēda corpora nisi debite pmutanda fore. ¶ Ulte
rius de lacte caseo ꝛ lacticinio istorū in corpore debite
etatis esse vitandū saltim vt est tactum in frequēti vsu
et si lacte vti volueris sit recens ex mammilla sumptuz
aut leuiter sumptū. id est coctū. Cui etiā si aliqd miscea
tur acetosum coueniret ex animali satis constat. Nam
vsualius est caprarū caseus tamē rarus: sit ouinus me-
dius etate et ſm alias circūstantias et cōiter alijs ciba
rijs pponēdus. ¶ Ouis etiā vti pōt diebus qbus nō co-
medunt carnes gallinarū aut perdicuz vitello poti⁹ q̄
albumine: et sint trementia cocta cōmuni decoctione et
comedenda sunt tēpore frigido cū modico cinamomi ꝛ
aceto: et estate cū aceto ampliori ꝛ modicissimo cinami
Aut possis corrigere aptitudinē inflāmationis ouorū
primo ſm cōem modū coquēdo ipsa in aceto vel facien
do vt dixi. Et est vt frangantur ꝛ infundant aque frigi
de simplici: aut aque ros. vel endiuie. Oua alijs ciba-
rijs in ordine comestionis preponenda esse satis con-
stat ex famosa regula subtilium et grossorum et idem
de subtilibus testiculis quos obmiseram est dicendum.
rarissime tamē est comedēdū et cōdit⁹ cū acetos ꝛ phi-

bentib⁹ putredinē ouoꝝ et chīmi. ¶ De piscib⁹ dico quī licȝ humidi sint et proinde vitandi tamē ꝑpter consuetudinem hominū et dies debite celebrādos eorūȝ regimē est etiā celebrandū vt eligātur min⁹ humidi supfluitatib⁹ et aqꝝ dulciū maxime cōditionataꝝ cōib⁹ conditionib⁹ sicut maxime cū decoctiōe aquaꝝ petrini pisces satis cogniti vt striliones ortali marsenles temal ꝛ trutelle. ¶ Ex marinis etiā aliquādo cōpetūt cephali liberi maris. Itē trilie. Itē rubei siue pasceres dulcis aque vł marine. ¶ Itē lucioli tincte vel anguille cācri et oēs similes ex toto vitēt. pisces vo comedāt cocti frixi. vł si fuerint masculi comedāt cōiter cocti in veru ꝛ cōdiāt etiā vel saporizētur cū aceto ꝛ aromaticis maxie hyeme: vł aspgāt puluere anisi aut fenicli aut carui. Vel comedātur elixi cū cōib⁹ piperat; estate comedant cum acetosis vel cum piperatis coctis aut cum salsis frigidis. et si pur requirerēt al'eū fiat salsa cū odore allei pistando herbas siue ī vase siue in pila ī qua alleū fuerit ante contusū. Ordinē comedēdi pisces cōsidera ex ordie eoꝝ ad alia comedenda in subtilitate et grossitie siue facilitate siue difficultate digestionis. ¶ Ex oleribus conuenit hyeme decoctio petrosilij blete boraginis lactuce endiuie ꝛ correctis cū aliquo acetoso. Item fieri potest cōpositum hyeme ex citro. estate vo ex lactucis magnis. Iteȝ ex piris et pomis. ¶ Ex leguminibus conuenit decoctio ciceꝝ rubeoꝝ. Iteȝ lētiū remota aq̄ pme decoctionis. Item miliū ꝛ panicū saltē estate. ¶ Ex fructib⁹ vo vitentur putrescibiles et aquosi vt cerasa melones pepones crisomila pruna mora valde matura ꝛ similia vuaꝝ et ficuum freqnens vsus persica etiam. Si tamen regēdus in ista comedendo pur lasciuiet minoretur vsus et alio pari preponantur. ¶ Aquam potius potando post. ¶ Fructibus etiam coctis audacius vti potest q̄ crudis Amigdalis ꝛ granis pini auellanis. Ficubus autem siccis hyeme potest vti et nucibus vt correctorijs piscium. Item hyemali tempore si aliqñ vtentur ficubus pro pte dupla et nucibus pro simplo et ruta pro medio cōueniūt

nam talia beozartica et ad pestem vitandam conferẽ-
tia. varietatem ṽo ciborum aut compositionem variam
vitet inquãtũ potest. ¶ Nunc de potu dicendum et quia
communis vsus vini inter christicolas non ex toto aufer
ri debet pro regendo aliquem. vitetur tamẽ inquãtum
fieri põt siue frenet̃ ne inflammet ꝛ ad putrefactionez
ducat et maxime pueris ꝛ iuuenibus ꝛ estate ꝛ autũno.
¶ Nam tempore frigidiori securi⁹ dari põt tamen hye-
me cũ cordialib⁹ ꝛ buglose aq̃s cõferet. via tamẽ medici
ne nõ incõuenit dare vsq̃ ad. ʒ. ij. vini aromatici potẽ-
tis cũ gra. iiij. margaritaꝝ subtilissime tritaꝝ aut sma-
ragdoꝝ aut gra. j. musci vel ambre. ¶ Eligant̃ igit̃ hye-
me vinũ mediũ etate ꝛ virtute: ꝛ alijs circũstãtijs pluri
es tactis aromaticis. estate debilius limphãdo cũ aliq̃
aqua frigida cordiali vt ro. aut tarascon. i. endiuia sil-
uestris. ¶ Si etiã regend⁹ extiterit senex vl' adhuc iuue
nis aliquãtulũ aromatici vini capere põt cum tanto aq̃
ro. ꝛ smaragdi carabe ana. gra. j. aut vino ĩmisce modi
cũ sirupi acetositatis citri vel limonis. Et capiat hec ĩ
matutinis super quo dormiat. ¶ Tẽpore ṽo estiuo si vl-
tra prandiũ vel cenã sitiuerit si põt obmittat vinũ ꝛ bi
bat aquã cum modico iulep de quibus dicam vel cũ suc
cis acetosis. Et horum potus dixi supra capl'o de regi-
mine acutarũ nõ bibat etiã post cenã ꝛ si sitiuerit colluat
sibi os et gargarizet aquam et dormitum vadat. ¶ De
inanitione ꝛ repletione dicendum. primo nanq̃ famez
et sitim intensas vitet nisi plenus esset: querat tamen
omni die vt sciuisti expellere superfluitates digestionũ
omnium ꝛ prime digestionis in die bis si potest aut sal
tem semel et querat vt proportionẽtur assumptis. ¶ Itẽ
omnẽ repletionem vitet ꝛ maxime putressibilium quoꝝ
noticiam vide ꝑma quarti de causis putredinis. ¶ Mo
tus sit paulatinus et horis debitis quia post digestio-
nem scilicet complementum eius ad superfluitatum
expulsionem conuenit hyeme prolixior q̃ estate et au-
tumno. ¶ Exercitium in aere pestilentiali gentium

multaꝝ vitet ne cogat regend⁹ attrahere multū aerē infectū.tñ in loco solitario q̄ñ ꝯtinue renouatiōis aerꝫ cōcedi pōt aptis corporib⁹ exercitio ꝛ potentib⁹ q̄ amplius iuuant diuersitate cōfrigidationis aeris in re pestilētiali ꝛ remissione accidētiū aīe q̄p pestilēs q̄ vt dixi quotidie ꝑmutat in mōtanis nocere valeat. Ideo ī epidimia quadā oēs mortui sunt ṗter venatores vtentes exercitio vt sumit.xvij.Cōtinētis.c.de aere. ¶Quid de quiete sit vide. Nā cū q̄ramus sup̄fluitatū ꝛ hūiditatū excussionē amplior mot⁹ cōuenit q̄ete infra tñ exercitiuꝫ vt tactū est in aere ex ṗhabitis correcto vt sale vel camere Fricatio sic fiat nā q̄ñ infirmus surgit aut surgere dꝫ a lecto ꝛ tētauerit siue expulerit sup̄fluitates ṗme ꝛ scd̄e digestionis fricet a sursuꝫ in deorsū incipiēdo a pedibus trāseūdo demū ad coxas ꝛ crura donec veniat ad collū ꝛ caput.ꝛ fortior fricatio fiat hyeme q̄p aliꝫ tēporib⁹ media inter fortē ꝛ debilē vtilis ad deobstruēdū poros ꝛ subcutanearū sup̄fluitatū expulsionē. ¶Coit⁹ qꝛ auctores annexerūt ip̄m exercitio ꝫm possibile rarificand⁹ est.nec ex toto dimittend⁹ coire solitꝫ.cui⁹ vsus hora ꝛ ordines suis ꝑquirant locis.ꝑquirat tñ regend⁹ cū q̄ ꝛ quali mulieri coiturus.¶De somno ꝛ vigilia dico primo Sōnus diurnus vt clarū est regēdus debite etatis vitet ꝑpter infantes dictū isti regimini non subituros ꝛ iuxta cap̄lm ṗmi Pronosticorū.si diurnus esse dꝫ minus mal⁹ est a mane vsq̄ꝫ ad tertiaꝫ et si ꝑp̄t solitos et natura debiles fuerit expediēs dormire post prādiū inchoat somnū trāsactū post cibū duab⁹ horis ꝛ ita post cenā quātitas somni cōis est horaꝝ.vj.aut septē.oportet tñ respicere ad lapsas cōplexiones ꝛ t̄pa anni: hūida eñ aut frigida siue in t̄pe frigidiori vel hūidiori minus dormire dꝫ:ecōtra de aliꝫ. ¶Accidētia oīa aīe vitet excessiua vt notū est cōfert tēperatū gaudiū ꝛ leticia Itē cetera delectātia ex p̄te obiectoꝝ oium. ¶Vitet tñ oē grāde studiū aut fixā in aliq̄ cogitationē.ꝑmutet igitur de ꝯsideratiōe leui delectātis vni⁹ in cōsideratione

alterius pōt tñ suauit᷑ ꝑmutari de loco ad locū vel de ca
stro ad castrū in aere ⁊ ceteris cōsideratis nō exeat ēt
domū tēpore vehemētis frigiditatis hyeme aut humidi
tatis: nec estate vel autūno: ⁊ vere excessiuarū qualitatū
¶ De medicinaliū regimine dicendū ⁊ primo dico ꝙ q̄
dam interius. quedā exterius applicanda: silr̄ exterius
applicandorꝫ quedā superius adhibent᷑. quedā inferi⁹
applicari possunt lotiones. ¶ Itē epithimata. Itē sup-
positoria ⁊ clisteria: primo satis constat cruriū ⁊ pedū
lotiones esse fiendas vt sup̄fluitates pedū debite abijci
antur nō possibiles abijci solo fricatu immo nec sola lo
tione pluries aut solearū pedū superfluitates egētes vl
tra lotionē abstersionē cū cultello. ¶ Fiat igit᷑ hyeme lo
tio cū decoctione stipitū camomille sicce aut florꝫ vel fo
liorum eius. Et si velles pro dn̄is addere aliq̄d spice pos
set aut ēt aliq̄d foliorꝫ lauri aut cū mētastro aut calamē
to. Estate v̄o poteris facere lotionē cū decoctione folio
rum salicū. aut ro. aut vio. ⁊ ita autūno. vere autē pote-
ris miscere florē camomille florib⁹ viol᷑. ¶ Expedita lo-
tione illarꝫ partiū ad epithimationē aliarꝫ partiū venio
cū aq̄s p̄habitis. Itē circa testiculos possum⁹ lauare vl᷑
epithimare. hyeme v̄o curo cū panno lineo ⁊ aq̄ melise
vel mēte vel buglose. estate v̄o cū aq̄ ros᷑. ¶ Simus tñ
cauti circa inguiua ne circa ipsa valde frigida applice
mus ne claudamus poros ⁊ ꝓhibeamus exitū sup̄flui-
tatū ab ipsis emūctoriorū locis epatꝫ saltē per carnes
glandosas ibidem existentes vnde estate conueniret lo
tio cum decoctione violarum et modico mente aut folio
rum camomille et ita debita lotio queratur in viris et
ita ī muliere siue queratur debita mundificatio. ¶ Itē
femoralium debita tonsura. et similiter inguinum ⁊ eo-
rum debita mundicies. Nunc ad suppositoria clisteria
venio quorum aliquo non vtaris si natura bene opera-
retur per se: sed si debite non expellantur feces et si pro
babitur easdem esse duras debes vti clisterio vnctuo-
so humectante feces. ¶ Et primo hyeme potest capere

brodij decoctiōis pinguis capponis.ʒ.viij.aut lib.j.olei
cōis.ʒ.iij.sal' cōis.ʒ.j.si vis cū hoc abstergere adde duo
vitella ouoꝝ recētia.si vis etiā potes addere cassie.ʒ.j.
¶Cōis tamē descptio est hec.℞.ordei furfuris aā.M.
ß.mercurialis blete aā.M.j.fiat decoctio in lib.ij. vsqꝫ
ad cōsumptionē tertie vel q̄rte ptis.deinde cola.postea
℞.mellis viol'.vbi q̄ras lenitionē maiorē aut mel'. sim
plicis.ʒ.ij.ß.si q̄ras abstersionē olei cōis.ʒ.iij.cassie ab
ʒ.j.vsqꝫ ad.ʒ.ij.salis paꝝ.Vel si timeres vētositatē mel
lis in corporib⁹ quibusdā pone loco mellis zuccari rub.
vel si velles etiā trahere a stomacho ⁊ superioribus po
tes ponere cassie.ʒ.j.⁊ yerepigre.ʒ.j.⁊ si a renib⁹ ⁊ ma-
trice potes istam describere. ℞.cassie yerepigre bene-
dicte aā.ʒ.ß.⁊ pone in clisteri ⁊ potes augere ⁊ minora
re dosim ꝺm patientē siue regēdū.¶Suppositoria v̄o si
necessaria sint fiāt vt scis ex melle ⁊ sale.¶Estate v̄o po
test fieri ex p̄habitis frigidis ⁊ humidis clistere vt.℞.
matrū viol'.spinachie licꝫ non sit in cōi vsu ana.M.j.
Si vis precipue facere lenitiuū huius decoctionis ac-
cipe lib.j.ß.cui immitte olei violarum.ʒ.quattuor.et sa-
lis vt dictum est.et fac clistere.¶Et si vis cum hoc ma-
gis linire magis adde zuccharí violarum.ʒ.vnam.ß.cas
sie si vis.ʒ.vnam.Quando v̄o velles infrigidare et con
fortare intestina zucchari rof.etiam melius. Sic ergo
quando queris alterationem siue infrigidationem in
estate noli imponere clisteri mel purum vel conditum
de melle sed zuccharum vel conditum de zuccaro.¶Et
quāuis sint tacte decoctiones ex quibus facere potes
clistere:nihilominus alia per te vide.¶Expedito que
per inferius applicantur venio ad ea que per superius
¶Et primo ex eis que per exterius pro quo primo in-
choabo a lotionibus capitis.Secundo aliorum: dicam
colli suspensiones.Tertio odoramenta. Quarto subas-
sellarum mundificationem.Quinto sacculationes cor-
dis.Sexto epatis. ¶Primo dicam caput in ebdoma-
da semel lauandum esse lixiuijs solitis.¶Nam si temp⁹

hyemis fuerit frigidum et humidum sit lixiuium ex ci-
neribus quercus factum non mordax cum decoctione
huius. ℞. florum rorismarini florum camomille ana.
Manipulum semis. pulegij. foliorum lauri ana. quar-
tam Manipuli vnius. corticum citri. ℥. j. contundantur
et bulliant in lixiuio. Et si vis potes addere frustum ga
riofilorum. ʒ. iij. ¶ Estiuo vero tempore fac lixiuium ex ci
nere mirti aut granati aut salicum cum decoctione hu-
ius. ℞. rosarum rubearũ. lambrusce corticum citri ana
Manipulum vnum. ¶ Autumno autem potes vti viol'.
aut matrici eius: et ita vere vtere lixiuio medio quod tamẽ
ingrediantur capitalia. ¶ Memora etiam semper com
plexiones naturales etates consuetudines et pones
ista tria varia lixiuia. ¶ Post vero capitis lotiones fumi
gandi sunt panni hyeme pro delicatis et potentibus
puluere hoc. ℞. ligni aloes crudi et vnctuosi vncias. iij.
fustium gariofilorum corticum thuris ana. dragmam. j.
thuris masticis sandarace ana. vnciam vnam semis.
contundentur grosso modo. Et ex hijs mittis coclear
vnum superponatur prunis quãuis pro remedijs in di-
uitib⁹ potest capere corticem thuris et thus. ¶ Item fu
stes gariofilorum pro pauperibus sufficiũt iuniperi gũ
mi aut folia lauri et mente. ¶ Estate vero potes ita fumi-
gationem facere vel describere. ℞. aque rosarum rube
arum lambrusce ana. ℥. semis. coriandri. ʒ. iij. ligni alo-
es. ʒ. j. In autumno adde puluerem violarum aut nenu
farum. Similiter si regendus capitis lotionem abhor-
ret vt nociuã fiant suffumigationes prehabite. ¶ De su
spendendis ad collum dico in hoc casu cõuenire suspẽ-
sionem iacinctorum ad collum potissimum si quis illos
auro munierit. Unde in tractatu iacinctorum al's in-
cantationum imposito Galieno. si non fuit eius: littera
habet ita. Itẽ Aristo. dicit qõlibet genus iacinctorum
suspendens collo siue habens in digito si intret regio-
nem pestiferaz non leditur sed mentibus hominum ho
noratur et a maioribus petitiones eius complentur.

¶ Item conueniūt suspēsiones smaragdoꝝ ꝛ eoꝝ inspe
ctus marie ꝑ cōfortādo cerebrū ꝛ oculos stōachū ꝛ inte
stina. Itē ꝯ epydimiā a'ls epileptiā valde valēt smara-
gdi ī eodē tractatu sic lr̄a dicēte Arist. in li. de lapidib⁹
Aut suspēdens smaragdū collo aut portās digito defē
dit a casu epilētie. Unde semꝑ madam⁹ nobilib⁹ vt col-
lo filioꝝ suoꝝ suspendat̃ ne hanc incurrāt infirmitatē.
Qd̄ ꝟo cōferat oculis explicat plini⁹. xxxvij. naturalis
hystorie caplō. vj. dicēs ī lr̄a. Tertia auctoritas ex sma
ragdis ꝓhibet̃ plurib⁹ de causis. Nullius aspect⁹ iocun
dior est. Nam herbas quoqꝫ virētes frondesqꝫ despecta
mus. smaragdos ꝟo tanto libentius qm̄ nullum oīno vi
ridius cōparat̃ illis videlꝫ ꝓpterea in sole gēmarū con
tinuatarū impleri nō faciūt quin ab intentiōe alia in-
spectu smaragdi recreet̃ acies sculpētibusqꝫ gēmas nō
alia gratior refectio oculoꝝ est: ita viri lenitate lassitu-
dinez mulcet ꝓpterea longinque applicant̃ visui infe-
rentes contra se repercussuz aera non soluz mutata nō
vmbrā: nō lachrymas sempqꝫ sursum radiātes ꝛ visum
admittētes ad crassitudinē sui facilitate translucendi
ꝙ etiā in aquis non iuuāt pleruqꝫ eidez cause vt visum
colligant. cuius ꝟo corpus extentū eadē speculatiōe su
prema imagines reruz reddunt. Nemo ꝓnceps gladia
torū pugnās spectet smaragdo. smaragduz etiā cōfer-
re intestinis tangit Auēzoar caplō. j. sui thesir cuius
littera habet: ita ex ꝓprietatibus ipsius smaragdi est
quādo suspendit̃ ad collū vt stet sub vētre illius qui pa
titur fluxū ꝛ lubricitatē intestinoꝝ liberabit̃. ¶ Similē
tangit serapio simpliciū simplici. xvj. cū smaragdo que
dam addens si addat̃ oculus tiri suꝑ smaragdos dissol
uūtur oculi eius et liquescunt. Breuia etiā solēt ꝓ istis
suspendi ad collum ex verbis diuinis vt psalmorū quo
rum non habeo noticiam: semꝑ tamen in peste auxilia
torem petamus deum ad quem cuncta festinant ꝛ respi
rant et a quo mi̾icordie oēs ꝓcedunt. vt Mesue in ꝓ-
logo simplicium ꝛ ita est etiaz si non tangeremus. So-

lent etiam suspendi collo potissimũ puerorũ ita filo pẽdens corallus lapis cordi conferens et stomacho.¶Ad odoramẽta venio.quedã pñt esse simplicia quoꝝ quedã composita.De primis dicenduꝫ habendo menti ne sint nimis calida permutãtia valde cerebrũ que applicentur:aut valde frigida ꝛ humida vel sicca: ꝛ maxime vitentur illa capite repleto.tẽpore ꝟo hyemali potissimũ humido ꝯuenit odorare cortices citranguli:arancij vel limonis et similiũ.Item folia lauri.Iteꝫ lignum aloes Item cinamũ garioff.macis nux muscata.Vitetꝛ tamẽ post cibuꝫ horũ vehemens odoratio. Et si cõtingat etiã exire domũ non querat etiã nimis frequẽteꝫ odorationem.Odoramẽta autẽ sunt cõueniẽtior a mane vel nocte vel sero ante cenã ꝙ horis alijs. ¶Item ꝑpter delicatos et nobiles cõuenit odor musci vel ambre: sufficit tamẽ vt in manu portet siue teneat cotũ in quo diu steterit muscus bene coopertus aut ambra vel inuoluat cotum illũ sindone grana muscate aut ambrate et in forma globi portet in manu.¶Tempore ꝟo estiuo odorare potest rosas pira et poma. Itẽ aliquãdo flores nenufarꝫ.ad plus sandalos rub.aliquãdo camphoraꝫ.¶Autumnali ꝟo tẽpore in principio ꝑpinquãte hyemi procedat remittẽdo frigida:adde tm̃ autumno humida autumno ꝓcedente sicco.¶In vere etiã mediabiꝛ odorare camphorã etiã si nõ abhorret regendus odoret estate ipsam potissimuꝫ. ¶Ex cõpositis autẽ primo hyeme esse potest galliamuscata descriptione ꝰ Mesue in suo de appropriatis in cura sode frigide cuius principiuꝫ ita dicit.¶Odoramentũ conferens sode frigide.et potestis ex pulueribus illis facere pomum cum laudano. ¶Item valet aliud cuius descriptio incipit:odoramentum aliud expertum ad frigiditatem cerebri. Item conueniunt alia tria quorũ primũ. Aliud conueniens ꝛ est bonuꝫ cuius est ꝛc̃. Aliud valens similiter ꝛ est secũdũ. incipit tertium et vltimum. ¶Aliud notabile satis.potestis etiam per vos multa componere alia eligẽdo ca

pitalia et cordialia et cōprehendendo gradus eorū ut ipsa proportionet tēpore frigido ꝛ humido. Et potestis ipsa facere calidiora ſm mutationē tēporū. Memorare tamē semp vitandā esse frequentē odorationē odoriferorū saltem fortiū capite repleto. Et propter repletionē stomachi: hyeme vero etiam tempore humido odorifera potius sunt in substantia pulueris aut pomi et etiaꝫ in summa in substantia solida et sicca q̄ in actuali humida. ¶ Si tamen velles in actuali humida facere recipere acetum potes cum puluere gariof. vel simili ꝛ hoc potes leuiter facere: vel potes accipere aquam melise vel aquam ros. muscatā et infundere pulueres cordiales ꝛ intingere spongiam quā in manu portabit. ¶ Itē estate facere potes composita odorifera frigida: vt. ℞. ros. rub. ʒ. ij. sandalorū rubeorū. ʒ. j. balaustie. ʒ. j. semis. florum nenufaruꝫ siccorū. ʒ. j. tere omnia subtiliter. Deinde. ℞. carabe. ʒ. iiij. camphore grana. ij. terantur etiam ista subtilissime quodlibet per se ꝛ continuent cuꝫ modico olei rosati aut simili q° hic prehabiti pulueres ꝛ cū sexquialtera laudani fiant poma quibus regendus vti potest. ¶ Similiter hic vide cordialia odorifera frigida et comprehende gradus eorum et distingue descriptionem tempora cōplexiones etates ꝛ consuetudines. Potes etiam describere odorifera liquida: sunt enim vsualia vt infundantur spongia aceto et aque ros. mixtis. Et si fuerit tempus valde siccū potes addere aque viola. ¶ Restat circa assellas ponenda tangere. Nam cum loca illa bene munda vt hyeme ꝛ alijs temporibus cum panno fricando et postea lauando cum aqua cordiali non constipando tamen vt hyeme cum aqua buglose scilicet decoctio aut sublimatio. ¶ Estate vero cum aqua viola. scilicet decoctio vt prius. Tamen remoueamus superfluitates deinde cum aqua lauemus. Et existentibus superfluitatibus non est ex toto tutum cordialia applicare sub asellis ne forte dirigantur superfluitates ille expulse ad emunctoria ad ipsuꝫ cor. ¶ Saccu

lationum rememorans dico q sacculum temperatū ap plicare possumus et quasi temperatum in actiuis. pmo vt in ipso ponātur quasi temperata. Secūdo vt temperiem acuemus in sacculo et per cōmixtionem frigidorum cum sacculis aut cum calidis. ¶ Pro primo. ℞. florum buglose et foliorum eius ana. ℥. ij. semis iacincti smaragdi ana gra. iij. foliorum auri et argenti. ana. ℈. ß. et ex hijs fiat sacculus de rubea sindone infundens ex vaporibus aque buglose et modicissimo aceti et croci et iacta aqua dico tegule valde calefacte. Et si vis facere sacculū temperatum vt dixi. vt. ℞. melise et seminū eius ana. ℥. ij. ro. rubea. ℈. j. margaritarum nouarum gra. iiij. a'ls. viij. tere et fac sacculum vaporatiōis vt supra. ¶ Secūdo principaliter potest fieri sacculus calidus. vt. ℞. melise et seminis eius ana. ℥. ij. ligni aloes crudi gariof. ana. ℈. j. been albi et rubei ana. ℈. ß. croci gra. iij. et fac sacculum vaporatiōis vt supra cum aqua melise aut decoctione enule aut zedoarie aut cubebarū aut similiū cordialium calidorū vel minus calidorū ſm necessitatē. ¶ Sacculus calidus ita describit. ℞. ro. rub. ℥. ß. coriandri sicci. ℥. j. spodij corallo. rubeo. sandalorum rubeo. ana. ℈. j. margaritarū. ℥. vj. Si vero non abhorret camphorā gra. j. ß. panatur et fiat sacculus vaporandus cum aqua ros. et modico croci aut cum aqua viol'. ¶ Epithima aūt imaginari possumus frigidū tēperatū et calidū. Primo frigidū sic. ℞. aque ro. ℥. v. aq̄ buglose. ℥. j. triū sandal'. an̄. ℈. j. ro. spodij an̄. ℈. j. coral. ru. ℈. ß. Si vis fortius īfrigidare adde cāphore ḡ. iij. ℞. aq̄ acedule. ℥. vj. aq̄ pomorum aromaticorum aq̄ acetositatis citri an̄. ℥. j. coral. ru. ℥. ß. croci. gra. j. cāphore parū. Itē potes addere coriādra sicca. ¶ Epithima vero calidum fac sic. ℞. aque melise. ℥. vj. aque buglose. ℥. j. ligni aloes. ℈. iij. gariofilo. ℈. ij. serici combusti. ℥. semis ozimi gariofil'. zedoarie ana. ℈. j. musci ambre ana gra. ij. tere et fac epithima cum panno albo lineo mundo vel cum panno scarlato vel sindone de grana. Aut. ℞. aque sublimationis enule aque melise ana

ʒ.ij.ß.aque ſublimationis ozimi gariofilati.ʒ.j.ß. cina
mi cubebarum ana .ʒ.j.ß.gař.ʒ.j.corticũ citri.℈.iiij.mi
ſce ꝛ fiat epithima vt ſcis.¶ Itẽ põt fieri epithia tẽpe-
ratũ vt ſic.℞.aq̃ buglose.ʒ.vj.floꝝ ꝛ folioꝝ buglose aน̃.
ʒ.ij.ſmaragdi.℈.ß.iacincti gra.iij.foliculoꝝ auř gra.vj.
fiat epithia cũ pãno lineo vt ſcis.vel videte cõmiſcẽdo
grana cordialia mediũ facere poſſumꝰ vt cõmiſcẽdo ca
lida cũ frigidis ꝛ illud ꝑ vos facite.ꝛ ꝓita faciẽdo ha-
bete igiť calidoꝝ ꝛ frigidoꝝ gradꝰ ꝛ tũc eq̃parate gra-
dus gradibꝰ ꝛ doſim doſibꝰ.Cõſiderate etiã reꝝ ſubſtã-
tias ſi etiã vultꝫ facere epithia cordiale nõ valde ſiccãs
vł humectãs addite flores nenufa.licꝫ quidã ponãt ne
nuphar eſſe ſiccũ vel aquã recentẽ endiuie lꝫ ſiccata po
nať ſicca.¶ Hijs expeditis ad vnctiones cordiales ve
nire poterimus frigidas.ſ.ꝛ calidas ꝛ medias inter hu
mectationes ꝛ exiccationes.Poteſt igitur deſcribi iſta
inũctio.℞.olei ro.ʒ.j.ß.magaritaꝝ.℈.ß. Itẽ ſpodij co-
riãdri aน̃.tertiã.℈.j.ꝛ ſi flãma eſſet vehemẽs camphore
gra.iij.acetoſelle.℈.ß.croci gra.j.fiat inũctio cordialis
calida ex oleo lilioꝝ alboꝝ vt.℞.olei ex oliuis bene ma
turis lib.j.folioꝝ lilioꝝ al.aliqualř poſt cõtuſionẽ reten
toꝝ i ſole.ʒ.ij.ſi fuerit neceſſariũ cito bulliãt iſta inuicẽ.
Si aũt nõ fuerit tãta neceſſitas ponať ad ſolẽ ꝛ fiat in
unctio.Poſtea mõ tuo potes ſi vis addere olea cordia
lia ꝛ alia vt gař.aut ambrã aut ligni aloes vel ſilřia.Itẽ
potes facere vnctionẽ tẽperatã addẽdo olĩ ro.ʒ.j. croci
℈.j.aut gra.iij.vł.iiij.aut cape flores buglo.ꝛ imitte olo
oliuaꝝ ꝛ potes addere tẽpata cordialia aut ſmaragdũ
aut folia auri.¶ Iteꝫ fumigia ẽt cordialia facere potes
calida frigidaꝛ media q̃ ꝑ te collige ſuꝑ ca .acutaꝝ ꝛ vi
de calidã vnctionẽ quã ꝑ te fac ex oleo de ſpica deſcꝑtio
ne Me.cũ modico aceti vel potes capere olei ro.ʒ.j.ß.
et ſpice.ʒ.iij.aut macis aut ciperi. ¶ Epithima calidũ
ſic fac.℞.aque mẽte.ʒ.iij.aq̃ eupatorij aq̃ abſinthij aน̃.
ʒ.j.ſpice meliſe aน̃.ʒ.iij.aceti.ʒ.j.fac epithia.¶ Fumiga
tiones epati calidas ꝛ frigidas ꝛ medicinas ſiẽdas ap

ponendas facere potes ex dictis. ¶ Expeditis exterius applicãdis ad interi⁹ applicãda facile veniam⁹ quorũ qdã erũt digerẽtia ꝛ ꝯfortãtia mẽbra ꝑncipalia. ꝛ qdaꝫ euacuãtia. ꝛ qdã post euacuationẽ rectificãtia mẽbra ꝛ defendẽtia a peste ꝛ dũ de euacuationib⁹ fiet mẽtio cõsequẽter dicet ꝛ de flobotomia ꝛ vẽtosatiõe cũ scarificatione aut appõne sanguisugaꝝ ꝛ tñ ordo inter ꝑdicta explicabit ¶ Pro ꝑmo iulep aliq memorãda sunt quoꝝ qdã sunt calida. qdã frigida. qdã hu. qdã sicca ¶ Frigida sunt sic iulep ro. Itẽ boraginatũ ꝑm quosdã: teneant tñ ꝓ nũc ro. tñ. ¶ Itẽ iulep viol. Itẽ iulep agreste ꝛ aceti aut acetositat citri arãcij limonis pomoꝝ aromaticoꝝ piroꝝ cornoꝝ ꝛ filium ex quoꝝ aqs ꝑ sublimationẽ iulep cordialia fieri pñt q potes aromatizare añ appõeꝫ zuccari cũ sandal. aut corall. aut cũ luto armeno. ¶ Ut faciatis cõpositũ iulep rõne aqꝝ aut cõmiscẽdo aquaꝫ ro. aquã viol. aut nenuf. Itẽ iulep calida facere potes ꝑmo simplicia vt iulep de melisa aut ex aqs sublimationis ozimi gariofilati aut ex aq sublimatiõis roris marini aut mẽte aut aq sublimatiõis floꝝ citri aut carnositatis siue acetositatis dimisso cortice. ¶ Vel potes facere cõpositũ rõne distinctaꝝ aquaꝝ vel aromatizent volentib⁹ cũ aromatib⁹ calidis ꝛ ligni aloes vel gar. vel similib⁹. ¶ Silr potestis ex aq sublimationis enule cõficere iulep. Potestis etiã seruare cordialitatẽ aq frigide vt ro. faciẽdo tñ iulep calidũ addẽdo aqs calidas aut calida aromatica vt. ℞. aq ro. ℥. ij. aq buglose. ℥. j. aq melise. ℥. iiij. gar. ligni aloes añ. ℈. ij. ista puluerizata infũdant dictis aqs. ¶ Deiñ postq̃ steterint ĩfusa ꝑ sex horas saltẽ vl bullierit lenit in dict aqs distillet ꝑ filtruꝫ deiñ fiet iulep cũ. ℥. viij. zuccari vel. vj. vel. vij. vel. v. ꝑm q̃ vis facere iulep liqdius vel min⁹ liqdũ. Nã forte melius est zuccaꝝ min⁹ esse in sexquialtero vt nõ egeas cõmixtione alteri⁹ ad liqdãdũ iulep. ¶ Et si forte regend⁹ qreret acetosuꝫ vel receptur⁹ qreret hoc ꝓpt maiorẽ ꝓseruationẽ addere potes. vij. ℥. aquaꝝ aromatizãdaꝝ vt

dictū est.℥.ij.acetositatis citri aut alteri⁹cōsimilis ace-
tosi. ¶ Expeditis calidis ⁊ siccis iulep ad tēperata ve-
nio.⁊ primo facere possumus temperatū ex aqua buglo
se ⁊ zuccharo albo p magnū tēpus retēto in aq̄ frigida
vt. ℞.aque buglose.℥.vj.zucchari al.℥.iiij.fiat iulep sim
plex.Aut si vis potes facere ista sola aq̄ sublimationis
augere cordialitatē eius addēdo iulep cōpleto gra.iij.
tritissimi auri.⁊ gra.iij.smaragdi ⁊ tātū margaritarū.
Vel scđo potes facere iulep tēperatū miscendo calida
cū frigidis vt cōsurgat tēperamētū ⁊ cordialitatis au-
gmentū ⁊ pro isto opȝ te hr̄e gradus cordialiū ex aucto
rib⁹ habitꝫ iulep:sirupos ꝯsiles facere possum⁹ calidos
frigidos ⁊ tēperatos acetosos ⁊ simplices in sua deno
minatiōe vt sirupū ro.duplr̄ cōstrictibilē sic. ℞.ro.rub.
M.j.silvestriū bulliāt in li.j.ß.aq̄ fluuial̄ ad cōsumptio
nē tertie ptis.Deinde colet̄ ⁊ cū.℥.viij. zucchari al. fiat
sirup⁹.j.lib. Et si vis vt placibilior sit sirupus pone.iiij.
mellis ro.vt. ℞.succi dictarū rosarū.℥.j.ß. aq̄ fluuial̄ di
cte lib.j.bulliat succus ad ꝯsumptionē tertie ptis dein-
de colet̄ ⁊ cū.℥.viij.zucchari fiat sirup⁹ vni⁹lib.aq̄.Et si
vis vt placibilior fiat sirup⁹ pone.iiij.mell̄ roſ. Vel. ℞.
sirupū dictarū ro.ru.℥.j.ß.aq̄ fluuialis dicte lib.j. fiat si-
rupus ad ꝯsumptionē.iiij.ptis.Deinde iteruȝ sirupizet̄
cū tāto zuccharo dc̄o aut miori quātitate ſm ꝙ vis. Itē
vtrūqȝ sirupū dictū potes facere acetosuȝ ad tui libituȝ
acetositatis:tñ citri appropriat̄ multū defensioni pestꝫ
⁊ sirup⁹ acetositatꝫ acedule domestice vñ acetositatis ē
granati acetosi ⁊ muzi adhuc domestica magis est etiā
acetositatꝫ arācij dulcis bñ maturi. ¶ Et potestꝫ facere
sirupū cordialē frigidū ⁊ aliq̄liter humidū ex decoctiōe
vel succo endiuie siluestris faciēdo vt dictū est. ¶ Itē ex
florib⁹ nenufarꝫ.eodē mō potestꝫ facere ⁊ acetosare po
tes cū dictis acetositatib⁹ ⁊ q² cordialia ſm plurimum
sunt sicca potestis addere aq̄s humidas vt endiuie re-
cētis vel lactuce ⁊ aliq̄ñ aquaȝ decoctiōis aut succū po
moꝝ aut piroꝝ vel aquā sublimatiōis portulace a ut cu-

curbite vel angurie vel alterius sil'is. Potes etiā cōpo-
nere dictos sirupos cordiales frigidos cū frigidis aro-
matib⁹. Eodē mō potes cōpōere dictos sirupos cordia-
les calidos sumēdo vt scis succos vl' decoctiões ꝛ facies
simplices vl' cōpositos vt scis. Et lꝫ sit cōis vsus ꝑmisce-
re aq̄s alias sirupis vt iulep: tñ si potestis facere iulep
debite coctū ita tñ vt nō reqrat mixtionē aliā erit meli⁹
Cōsidera ēt ꝙ cū in peste valde ledat cerebruꝫ pluries
aut valde epar vt appet ex glādulis post aures veniēti-
bus in peste aut in inguinib⁹ qramus ēt quātū possum⁹
vt adhibeam⁹ cordialia nō repugnantia cerebro aut ēt
epati ꝑ aliq̄ vltra cordialitatē lꝫ putē oē cordiale aro-
maticitate eē cerebrale ꝛ epatitū. ¶ Expedit ꝫ hys ad so-
lutiua veniēdū. Et ꝑmo est vnuꝫ leue ꝙ valde cōmēdat
ruffus vt pꝫ. xvij. Cōtinēt ꝫ capl'o de aere ꝛ regiōibus. ꝛ
scribit isto mō. ℞. aloes ꝑtes. ij. mirre croci añ ꝑtē. j. et
et hoc fiāt pill'e aloetice ꝛ cōes dicte ꝛ mēti tene. Auic.
docet hui⁹ oī die sumere regēdū. ʒ. j. hoc tñ multū displi-
cibile est ꝛ inuoluat nebule mollificate in vino aut cor-
diali aq̄. Et si vis eas facere mag ꝫ cordiales adde cuili-
bet. ʒ. pill'aꝝ musci gra. j. aut ābre. Tēpore frigido ꝛ hu-
mido. calido ꝟo tm̄ cāphore addere potes aut margari-
taruꝫ ǧ. ij. aut tm̄ luti armeni subtilissimi. Tpe ēt estiuo
aloes lauare poterim⁹ cū aq̄ ro. mirrā silr ꝛ crocū aut cū
succo pomoꝝ arōaticoꝝ ꝛ ꝯficere pill'as cū succo aceto-
sitat ꝫ citri. Tñ mēti teneat ꝓhibēdo vsū aloes. vitet ei ī
ꝑuo emorroydali fluxu ꝛ ī hñte epar debile. Vitet etiā
tpe magni frigor ꝫ aut multi calor ꝫ. Tēpore ꝟo multū ca-
lido aut frigido aut sicco valde ꝯuenirēt elephāgie mū-
dātes stōachū ꝛ intestina ꝛ instra sensuū ꝓhibētē a pu-
trefactiōe rōne aloes ꝛ arōaticoꝝ pill'as ingrediētiuꝫ
si tñ sumant in septimana bis satis erit ꝛ pluries. Ꝫ. so-
lo vtunt pro vice ꝛ ita tm̄modo vnā pill'am aut tres cō-
stituūt. ʒ. j. maxie qñ ītēdim⁹ a capite euacuare pl⁹. Aui-
cen. iuxta sententiaꝫ summa. j. iij. cañ. cum materiā eua-
cuare volueris ꝛ post cenam capi intendendo vt est ta-
ctum a capite euacuare vel sumantur in matutinis.

Pill'e rasi

alephagi-
ne.

¶ Potest etiā dictus puluis aloes infusus oui vitello: aut posset dict⁹ puluis infūdi in vino dulci aut aq̄ valde zuccharata. Itē ad educēdū materias cōes ꝛ mūdificādū etiā coꝛ valet agaric⁹. Itē numerat̄ int̄ coꝛdialia ab Auic. in de virib⁹ coꝛdis. ꝛ p̄mo mō Gal'i. quē tāgit Me sue cap'lo de agarico faciēdo trociscos p hūc modū. ℞. agarici. ʒ. iij. tere subtilit̄. Deīde. ℞. zinzi. boni. ʒ. ij. pulueriȥet̄ deinde bulliat ad ↄsumptionē tertie ptis zinzi. in. ℥. iiij. aq̄ buglose: deīde colet̄ ꝛ foꝛtiter exp̄mat̄ zinzi. in pāno: deinde agaric⁹ huic infundat̄ infusiōi ꝛ dimittatur in vmbꝛa aut leui sole siccari ꝛ inde fiant trocisci. Quoꝝ q̄libet sit. ʒ. j. hoꝝ trociscoꝝ pulueriȥatoꝝ det̄ vn⁹ cuȥ. ℥. j. ß. cassie aut cū. ℥. ij. māne: vel possum⁹ ita describere. ℞. puluerꝫ yerepigre. pul'. dictoꝝ trociscoꝝ aā. ʒ. j. foꝛment̄ pil'le. doß sit vsq; ad. ʒ. j. ß. Cōis tñ doß est. ʒ. j. cōsimilē cōmixtionē hoꝝ trociscꝫ. ꝛ pil'laꝝ elephanginarū facere potes. ¶ Iteȥ cōmendant̄ mirabolani dādi vtscis. Et habe semp mēti eoꝝ nocumēta coꝛrigere dū queris solutionē ꝛ cōstipationē: vitarem⁹ p̄bere infusionez et p̄ōt tñ vti quasi quolibet tp̄e anni infusiōe mirabo. speciei distincte ß m inductionē siue intentionē educēdi humoꝛē: posses etiā ex mirabolanis ꝛ aloe cōficere pil'las: vt. ℞. mirabol'. citrinoꝝ. ʒ. ij. aloes. ʒ. ij. ß. mirre croci ana. ʒ. j. mirabol'. triti infundantur decoctiōi ꝛ exp̄ssioni passularū ꝛ ex satis ab humiditate remotꝫ et aloe mirra et croco fiāt pil'le ꝛ sumēdo estate. ʒ. j. in colericis matie. ¶ Itē infusionib⁹ reubarbari vti possum⁹ exhibēdo cuȥ manna aut cassia aut aquis coꝛdialib⁹: vt ℞. reubar. ʒ. ij. spice gra. iiij. tere ꝛ infunde in. ℥. viij. vini subtilis aromatici: deinde dissolue māne. ℥. j. ß. aut. ℥. ij. si fuerit tp̄s valde calidū in. ℥. viij. aq̄ endiuie siluestrꝫ ꝛ misce tūc infusionē reubar. bñ exp̄ssi ꝛ da in potu. Vita tñ inq̄ntū potes scamoneā. ¶ Ex scamoneatꝫ tñ cōfectio de māna descriptiōe Mes. bñ ↄuenit. Itē cōuenit cōfectio electuarij de succo roß. descriptione illius. Et si dederis aliquā istarū cōfectionū adde aquā coꝛdialem

frigidā vt rof.aut endiuie de qua est dictū. Posset etiā de descriptiōe de māna aut electuario de succo rof.auferri scamonea ꝛ loco illi⁹ ponere triplū reubar. aut mirabol.citrinoꝝ.ꝛ eodē mō si velles educere flegma posses ponere mirabol.kebol.ſm dictā dosim aut p̄dictos trociscos de agarico.Et si melācoliā pone indos aut sene foliculos vigoratos cū cinamomo vl' zinzi.vl' modico salisgēme aut saltē gra.iij. ¶ Pōt ēt respectu tēpoꝝ anni vti diuersis pill'is ī hyeme nō exn̄te vehemēti frigore ꝛ ī nō suspecto ex emorroydib⁹ ītēdēs educere materiā aut plures diuersas matias cōmiscebis pulueri pill'arū elephāginaꝝ eq̄lit' de trocisc; de agarico dictis aut ex solis ꝯstructis cū vino facies pill'as.Et de eisdē vti poter; in vere ad educēdū flegma. In estate poter; vti pill'is cōib⁹ de aloe cōsolidādo illas cū cāphora mō gn̄ali.Aut cū margaritis vt tāgebā aut alio sil'i cordiali frigido:ꝛ ī estate potes ꝯficere pill'as ex mirabol.citri ꝛ idis ꝛ folijs sene tāgēdo correctoria sua ex Mes. capl'is suis. Potes ēt vti estate diaprunis Nicolai dia reubar. Potes ēt p te facere electuariū solū aut ꝯfectionē solidā īponēdo ista solutiua dc̄a. Itē ēt potes facere sirupos solutiuos infūdēdo decoctiōib⁹ aut sirupis solutiua tacta.s̄.Expedit; solutiuis leuiter dicēdū ex mēte Rasis.xvij.cōtinēt;.ꝛ Auic.loco p̄senti tiriacā ꝯuenire ꝛ metridatū q̄rū descriptionū cōis vsus ē.ʒ.j. hyeme cū ℥.j.ß.vini albi arōatici aut vini et aq̄ melise an̄.ʒ.vj. Et sumat' ī matut;.expulsis debite sup̄fluitatib⁹ ꝛ bn̄ celebrat; digestiōib⁹ ꝛ differat' comestio p.iiij.horas saltē post tiriacā. In vere ēt pōt capi ī vino liphato cū aq̄ buglose ꝛ ī estate cū aq̄ rof. Autūno vo cū aq̄ vio. Memora tn̄ vt aspicias ad etatē cōplexionē nat'alē ꝛ ꝯsuetudinē.Expedit; hijs duob⁹ q̄ p̄seruare dicūt' cōiter a peste ꝯfectiōes cordiales ꝛ alia mēbra respiciētes dicēde sūt:ꝛ p̄mo ꝯfectōes calide q̄ p̄nt eē ī forma electuarioꝝ sūt ꝯfectio de gēmis Mes.ꝛ ē ꝯfectio cordial' multū et capital' ꝛ potest; reddere ipaz mag; calidā aut min⁹ cō

Tiriaca
metridatu
ofe cordiales.

ficiēdo electuariū de melle apū aut min⁹ calidū cōficiē do cū zuccaro vł loco simplicꝫ zucca. potes arōatizare zuccarum cū spēb⁹ electuarij de gēmis. Potes etiā red dere hāc cōfectionē minus calidā ponēdo ꝑuam dosiꝫ spēꝝ dictaꝝ vt.ʒ.ij.ꝑ.℥.v.zuccari ita aromatizati vł po tes augere frigida igredietia dictā descptionē vł ēt cō fectio de siloaloe. ¶ Itē cōfectio de citro. Itē dyamuscū dulce Me. Itē dyambrā. Itē dyamargaritō Nicholai. et mēti habe ꝙ nō semꝑ ꝓm hanc dosim ⁊ eandē pones aromatica nec semꝑ equaliter de zuccaro. frigidas aūt confectiōes cordiales ēt alijs mēbris regalib⁹ cōueniē tes colligere potes ex dictis. ¶ Potes ēt citissime capē trocꝫ de cāphora ponēdo simpliciter ꝑ.ʒ.q̄libꝫ puł.tro ciscꝫ.℥.iiij.aut.v.zuccari cōficiēdo cū aq̄ roꝭ.aut nenu pharꝫ aut endiuie aut similiū. ¶ Eodē modo potes fan tasiari ex ꝓhabitis ī forma electuarioꝝ aut ꝯfectionuꝫ solidaꝝ tēperata ī actiuis aut ī altero tm̄. Est tm̄ vsuale ꝯfectio ⁊ estiua manusxp̄i cū pł: quā potes facere calidā addēdo margaritis calida aromatica. ¶ Iteꝫ describi potest ꝯfectio de lapidib⁹ ⁊ ista est descriptio. ℞. succi pomoꝝ dulciū succi buglosse dispumati. ana.ʒ.v. doro nici corticū citri floꝝ boraginis roꝭ.ru.been al.et ru.co rallo.rube. limature eboꝛꝫ aā.ʒ.iiij.spodij macis galle. musci carabe ossis de corde cerui .sādał.ru.aā.ʒ.ij.ozi mi folij mirtilloꝝ melisse coriādri cynamomi cubeba rū smaragdi.iacicti sardonij saphiri.aā.ʒ.j. margarita rū al.ʒ.ij.folia auꝛ.⁊ argēti aā.℈.j.ß.ābꝛe.ʒ.ß.cāfore.ʒ. j.musci.ʒ.ß.ꝭ ełariū cū bono zuccaro aut solida ꝯfectio ꝓporcionādo puluerē zuccaro vt tactū ē.⁊ poterit eē do sis cōfꝫ a.ʒ.ij.vsꝗ ad.℥.ß. ¶ Expeditꝫ ꝯfectionib⁹ modū zuccari ī ełio explicare possū ad ꝓhibendū enī putrefa ctionē valꝫ zuccaꝝ ro. Itē mel ro. Itē de florib⁹ buglo. Itē de flo.boragꝫ. Itē de flo.rorismari. Iteꝫ de acedu la. Itē de acetositate citri aut limōis aut arācij. Et q̄ōlꝫ istoꝝ ꝑt ꝓporciōari suo tpe vt całm frīo tpe ⁊ frigidū ca lido. ¶ Itē ꝯfert zuccaꝝ de florib⁹ nenufa. ¶ Itē viola.

troci de camphora

mang xpi

9f de lapidib9

zuct. ross.

¶ Et potes tu cū p̄habitis cōfectionibus calidis aut frigidis aut aliquo istoꝝ zuccharatorū facere electuariū vt tēpore vehemēti calido. ℞.zucchari ro.ʒ.j. zucchari violarū manuschristi cū perlis ana.ʒ.ß. incorporēt ad inuicē cū sirupo acetositatis citri ꝛ ita si vis facere calidū.vt. ℞.zucchari de mellisa.ʒ.j.zuccari de buglo. dia musci de p̄habitꝫ an̄.ʒ.ß.incorpora cū iulep de melisa. Et potes dare ꝑ vice.ʒ.ij.vſqꝫ ad.ʒ.ß.cū vino aut cū aq̄ zuccari. Expeditꝫ hijs oib⁹ de flobotōia dicēdū. Et p̄mo suppōam⁹ ipaꝫ ꝯpetere sāguīe peccāte cū alijs hu.ꝓporcionał'r sic ī vera plectoricafleg matica aut aliq̊ hu.secū peccāte educibili ꝑ flobotho. Scd̄o dicēdū de q̄vena sit fiēda floboto. ꝛ ē r̄ndēdū q̄ exn̄te repł'one sāguīs ī toto ꝛ ꝓportiōabł'r ī īferiorib⁹ ꝛ supiorib⁹ de vena cōi ē flobotomādū ī brachio dextro n̄ repugnātib⁹ alijs fł'oie taliꝫ. pꝫ cū hm̄oi fł'ia aſpiciat supiores ꝑtes ꝛ īferiores ad bonū ītellectū. Si ṽo steterit repł'o ī toto maior tn̄ ī supiorib⁹ nec eēt ī fluxu satꝫ mā ad supiora ꝯueniret fł'oia cephalice partim prohibitiua fluxus sanguinis ad caput et eductiua illius. si ṽo nō esset tāta repletio in corpore maior tamē circa cor conueniret flobothomia basilice dextre patet q̄ꝛ per istā diuertit̃ sanguis a corde ꝛ maxime a loco cordis: vt a loco cordis vētriculo dextro in quo sanguis abundat. ¶ Et si esset multa repletio ī toto melius esset flobothomare p̄mo saphenā ꝛ euacuantē ab inferiorib⁹ et diuertentē deinde basilicā dextrā. Si ṽo velles etiā diuertere a sinistro vētriculo cordis basilica dextra poti⁹ esset flobothomāda vt magꝫ diuersiua. ¶ Si ṽo intēderes potissimū diuersionē vel eductionē vaporum cordis ꝛ arteriaꝝ calidaꝝ p̄suppositis minorationibus repletionis toti⁹ ꝑ flobothomiā dextre partis flobothomanda esset basilica sinistri brachij. ¶ Ualet etiā basilica dextra plus ad eductionē siue diuersionem sanguis a corde. ¶ Flobothomia ṽo sinistre partis plus valet ad educendos humores siue educendas fumositates, ¶ Et bene tene menti pro quo habes

Elm tempe calido.

floia

Auic.x.iij.tract.j.in cura asmatis sic dicēte: in asmate vo et constrictione anhelitus satis propter vapores fumosos dnantes in corde ⁊ ab hu.extrīibus in arterijs cordis ꝓfert flobothomia.⁊ melior est illa q̄ fit a latere sinistro.Et.v.iij.tracta.j.in vniuersalib⁹ canonib⁹ curationū egritudinū sic dicebat. Et repletio quidē sanguinea remouet flobotomia basilice dextre.si repletio vaporosa flobotomia basilica sinistre.¶ Si vo repletio est circa epar clarū est basilicā dextrā ratione euacuare ab epate.¶ Si vo cōstaret vobis p signa debita sanguinē et alios hu.in epate exñtes peccare solo quāto dato ꝙ epar dirigeret istā materiā ad inguina bonū esset flobotomare vt dictū est. Si vo dirigeret ad intestina faciēdo egestionē sanguineā nō incoueniret ēt flobotomare candē venā etiā timēdo lesionē intestinoꝝ matia p ipa trāseūte. Si vo matia eēt corroborata eēt tñ expediēs flobotomare basilicā. ¶ Si vo matia pelleret ad īguina quā ꝯstaret tibi esse corruptā aut corruptibilē poti⁹ saphenā eiusdē ptis minuendū esset.¶ Et si in ptib⁹ eēt repletio sanguis nō corrupti ex basilica vel cōi aut cephalica minuēdus si minuam⁹ ex cephalica diuertem⁹ plus ex epate. ¶ Si ex cōi minus ⁊ adhuc min⁹ ex basilica. ꝰm igit̄ distictas intētiones oportebit nos ex distictis venis flobotomare. Semp igit̄ p canone teneam⁹ ꝙ vbi pncipale pellet materiā ad emūctoriū aut valde vili⁹ mēbrū ne matia ab isto cursu ꝓhibeat̄ ne tñ ꝙ cōius cōem venā flobotbomare debemus pticularib⁹ tamē alijs attētis circūstātijs. Nā in q̄busdā pestilētialib⁹ reperiunt̄ corrupte materie aut corrūpēde trahūt̄ ad vnū pncipale mēbrū plus q̄ ad aliud nec de illo mirādū. Nā sicut certe medicie solutiue vel nō ad terminata mēbra aspectus hñt specificos ⁊ ita determinata vena ad quedā etiā odiū speciale ⁊ ita de corruptis ⁊ corrūpendis materijs imaginandū est pñ diuersiuas flobothomias ab isto mēbro aut euacuationes alias oꝫ nos fantasiari ⁊ attēdere multum membris q̄ nocumentum magis

illis afferre p̄nt.¶ Pro p̄mo mēbroꝝ colligantie inuesti-
gande sunt anothomijs ꝛ mēbroꝝ īterioꝝ patiētiū no-
tionib⁹ in libro interioꝝ pulcherrie tradit̾. Et mōi col
ligātiaꝝ traditi.ij.j.doctrina.j.ca.j. de cōplēdis dispo-
sitionib⁹.¶ Si ꝟo materia esset in fluxu ad splenē flobo-
thomia ducibilis ꝛ maxime ab epate basilica dextra flo
bothomāda foret meliorās epar ꝛ educēs a splene ma-
teriā.¶ Si ꝟo esset in splene ꝯgesta nec defluxisset nec
alia deffluxeret si dubitaret an esset mala valde tūc ꝯue
niret flobothōia saphene sinistre. Si ꝟo intēderes edu
cere hāc materiā ab splene nō corruptā ꝛc.tūc ꝯueniret
flobothomia sinistre basilice diuertēdo ꝛ educēdo mate
riā.¶ Si ꝟo q̄reres imediatā euacuationē posses venā
vētris in directo epatis flobothomare.¶ Et ita de capi
te dicendū vn̄ aliq̄n tētante natura ꝓuocet fluxus san-
guis nariū vl' flobothomem⁹ venā frōt̾ aut capit̾ aut ti
porū attēto tn̄ sp canone vt locales flobotomias vt sic di
cā ex ꝓporū locoꝝ eductiuas p̄cedāt si extiterit fluxus
aut fiūt siue vl'es ꝛ p̄ncipaliū venaꝝ fl'oe. Et si materie fo
rēt ī alio q̊uis mēbro ꝯtēte aut fluxibiles vl' fluēt̾ ad il
lud nota nobilitatē aut vtilitatē mēbri ꝛ colligātiā ei⁹ ad
p̄ncipale: nota ēt dispōnes toti⁹ corpis ne euacuas ma
teriā p loca īcōueniētia. Et tene mēti Amphorismū.ij
p̄me pticule.q̄ ducere oꝫ. Quid ex vētosis cū scarificatio
ne dicēdū breuissie explicare possū ꝙ si vētose natib⁹ iu
xta Auic.sniaꝫ.c.de vētos q̊dāmō fl'ie vene cōis eq̄pol
lent vel ī euacuādo similāt ꝛ p isto ꝛ p alijs vide ibidē
Auic. iter alia tn̄ q̄ dicta sunt p̄mit⁹ ē ordo attēdēd⁹ fm
corpis diuersitatē ꝛ remedioꝝ opatiōes q̄ꝝ q̄dā alia p̄-
cedere dn̄t. Si igit tēpatū corp⁹ nec ianitū nec hu. hēat
euacuatiōe egētes. Regam⁹ ipm tēpato regie vt futura
peste p cal'm ꝛ hu. cū leui declinatiōe a tēperie ad frigi
dū ꝛ siccū. Et ita alia corpa nō egētia euacuatiōe cū al-
terātib⁹ ꝯseruāda sūt. Et si euacuationib⁹ egeāt corpa te
neat ordo si egeat fl'oa vt vitet quātū possibile ē ī aere
extreme q̄litat̾ valde debilitās ꝟtutē. Attēdat ēt ordo

vt p̄cedat lenificatio ventris ⁊ ēt si expedit vt sequat̄ī die ij. vel. iij. a flo'ia. ⁊ ita euacuatiōes ī farmaco p̄cedūt digestiua nisi p̄ multā materiā p̄ minorādo esset añ digestionē furia ma̅t'ie. Exhibitio ēt tiriace aut metridati sequat̄ debitas euacuationes ⁊ sup̄fluitatū eductiones Et ita de odorib⁹ et alijs localibus dicendū est.

¶ De cura febris pestilentie.

Expedito regie p̄seruatiuo ad curatiuū veniendū qd̄ sil'r in duo p̄tiri debemus nō naturaliū. s. cōtēplationē ⁊ medicinaliū cōsiderationē debitā. Primū rōne inspectur⁹ p̄dicta cōprehēdere poteris habitis ēt ex locis alijs canoñ. dietādi ⁊ rectificādi aerē q̄ etiā sup̄ regie acutar̄ sunt tacti. ¶ Pro scd̄o dicēdū q̄ lz in oī patiente febrē pestilētialē fit cōiter putrefactio fit etiā pluries ābundātia humor̄ vñ egeam⁹ solutione vētris aut flobothomia tamē regimē est sp̄āliter diuersificandū s̄m fe. pesti. quā cōtingit aliqñ esse effimerā. aliqñ flegmaticā. aliqñ colericā. aliqñ sanguineā vt forte q̄ nūc distincto effimera sit ceteris paribus peior q̄ quātā diuersitatē recipiat ex p̄ma q̄rti vide ⁊ cuiuslibȝ ear̄ iā p̄misi curā nō de illa dicturus nisi p̄ut supposito suppetit. Habitis igit̄ curis s̄m vnūquēq̄ȝ modū ei⁹ generalia premittant̄ de lenificatione ventris. Et attendatur interiorib⁹ cordialib⁹ ⁊ exterioribus: et attendat̄ valde anhelitus cū inspiratione sup̄ res frigidas de quibus dictū est. ¶ Si v̄o fuerit sanguinea feb. querat̄ extractio sanguinis attēta repletione si fuerit circa epar aut cor sp̄āliter ⁊ minuat̄ vena hec vel illa s̄m cano. ī dictione p̄missa tactos lenificatione premissa. deinde lenire possumus ventrē ⁊ cū hoc mūdificare sanguineȝ a colericis sup̄fluitatibus cū decoctione fructuū desc̄ptione Mes. Aut dyaprunis Nicholai siue scamonea. Applicemus deinde cordialia exterius ⁊ interi⁹ ⁊ attēda-

mus infrigidationi et exiccationi et dare possum⁹ in po
tu. post dictas euacuatiões hoc. ℞. trociscos de cãpho
ra. ℈. iiij. sirupi acetositatis citri aq̃ rosa. ana. ℥. j. Item
in isto casu couenit iulep de acetosa. Item iulep rosarũ
et potes tribuere ista iulep cuꝫ modico camphore trite
et cũ tritis margaritis que omnia ex prehabitis collige
et ex regimine feb. sanguinis cum putredine. ¶ Si vero
febris esset colerica pestilẽs in casu interpollata licꝫ vt
plurimũ continua recipit diuersitatem plurimam ſm ꝙ
pura vel nõ pura: vel ſm diuersitatẽ specierum colere q̃
oĩa cõprehendi pñt ex p̃habitis et sĩlr regimina spãlia
quantũ ad res nõ naturales et medicinales magis i p̃
senti succĩctissime dicenť esse p euacuationeꝫ et altera
tionẽ et confortationẽ. ¶ Quantũ ad primũ vel pestilen
tiaľ colerica fe. siue antrace vel bubone vľ cũ altero isto
rum vel cũ ambobus. Itẽ vel est cũ sputo sanguinis et
est pessima vel non. Si fuerit sine aliquo istoꝝ et flobo
thomandũ fuerit ex canoñ de flobothomia tactis ostẽ
dentibus flobothomandũ esse et superantibus opposi
tas medicationes eligevenã et partẽ in flobothomãdo
ſm regulas nuperrime tactas. ¶ Deinde si non fluxerit
venter aut remisse stantibus etiã medicationibus et cõ
sentiente virtute euacua peccantẽ materiã et furienteꝫ
et venenosam cuꝫ reubarbaro aut infusione mirabola.
citrinoꝝ cum decoctione lupuli aut vioľ. Aut si vis. ℞.
sirupi vioľ. cassie aut manne ana. ℥. j. ß. dissoluatur in. ℥.
vj. aque endiuie siluestris: deinde. ℞. reubarbari. ʒ. j. ß.
spice gra. iij. infundanť ista in. ℥. vj. vini odoriferi et cũ
cassia bene colata miscentur. valet etiã in hoc casu dia
prunis Nicholai reubarbaratũ et non scomoneatuꝫ qđ
exhibe cuꝫ aqua acedule aut aqua dicte endiuie aut suc
co aquoso pomorũ dulciũ aromaticoꝝ vel granatorum
muzorũ. Vel. ℞. reubarbari. ʒ. ij. spice gra. iiij. infunde
in. ℥. vj. vini dicti. Deinde infunde totũ ĩ vini granatoꝝ
muzorũ. ℥. iiij. et cola et sufficienter exprime. deiñ ĩ potu
tribue. Vel infunde p̃mo in aqua violaruꝫ. aut endiuie

dicte et cū zuccharo iulepiza vel cū iulep ro. fac corpus vnū et da in potu. Et ita vbi patiēs nō posset nullo mō cape medicinā fac aliū modū vt electuariū de succo citonior̄ aut amariliū pirorū pomorū aut cerasorū et similiū addēdo cordialia tm̄: potes etiā recipe spicā ro. ru. silue stres et reubar. hoc totū ad modū electuarij ꝯficias. Itē potes zuccha. ro. facere solutiuū siue in solone augere cū reubar. aut mirabol. citri. Vel ēt ex dictis potes facere pillas. ℞. mirabol. citri reubar. an̄. ʒ. ij. spice. ℈. j. tere subtilr et infūde vino arōatico decoctiōis passularū. ℥. ij. Deide post leuē desiccationē ꝯficiant pille. Quar̄ dos a. ℈. iiij. vsqꝫ ad. ʒ. j. ß. si tn̄ liquidā medicinā capere pōt meli9 est. Deide vtere iulep frigidis et ea q̄ tacta sūt. Et si potatur9 vinū limpharet ꝯtinue cū aq̄ endiuie siluestris meli9 eēt aut cū aq̄ vio. et aliqn̄ stāte vehemēti incēdio cū aq̄ nenufaris. ¶ Quid aūt sit de acetos dicēdū satis ꝯstare pōt. ¶ Si vero febricitāti ꝯtingeret antrax siue bubo et cūberet necessitas flobothōie diligēter attēde i q̄ pte sit antrax siue bubo. Et p̄mo si antrax vl' bubo sint in pte dextra et fuerit cā exēpli in iguine dextro vt cōiectures epar misisse hāc materiā tūc oꝫ eē intētio tua diuertere materiā ab epate flobothomādo. cā exēpli saphenaꝫ vl' venā exteriorē clauicule q̄ est ram9 sciatice. Et si ꝯstaret tibi in supiorib9 vl' in toto eē repletionē tūc tibi ꝯstāte potissimū materiā corruptā fuisse circa epar flobothomab venā cōezvt aspiciētē sup̄ et ifra. Si vero ꝯstaret sanguinē īfectū circa epar et supi9 nō eēt incōueniēs lꝫ videat extraneū sil' flobothōare vtrāqꝫ venā et ita debite euacuarem9 nec traherem9 materiā ad locū incōuenientē vbi si facerem9 har̄ aliquā solā vt īferiorē ad ep traheret matia a supiorib9 et ep: faciēdo tn̄ supiorē impedirem9 aliq̄lr epar ne ad loca p̄habitā matiaꝫ transmitteret. Si vero ex ꝯtigēti eēt bubo vl' antrax ī sinistro inguie vt ꝯstaret īfectionē circa ep ꝯueniēti9 eēt flobothomare basilicā dextre ptis ne epar mittēs materiā sinistre pti eādē cōicaret cordi: et si velles āplius deriua-

re debes flobothomare cōem. Deinde si adhuc appeat repletio posses flobothomare saphenā aut sciaticaȝ vt dictū est. ¶ Si aūt foret ātrax seu glādula sub asella de xtra ⁊ fuerit īdigētia flobothōie de basilica eiusdē ptis flobothomādū ē. Deīde si ꝯstiterit circa cor eē materiā melācolicam furiosam calidaȝ vel vaporosam nō incō/ueniret facere flobothomiā de basilica sinistra. Et si vel les magꝭ ꝓuare tenorē ꝟtutꝭ eēt meliꝰ flobothōare ī ma nu ramū basilice aut vene cōis. Si ꝟo ꝯstaret tibi sple nē masiaȝ cōicare ī iguine sinistro si pte sinistra sit an trax vł bubo ꝯsilr̄ tēta euacuare a splene p eādē ptē. Et si ī toto eēt repletio nō incōueniret flobothomādo eua/cuare basilicā dextrā. ¶ Si ꝟo appeat signū in emūcto rijs tūc stāte repletiōe totiꝰ ex p̄habitꝭ operari poteris. Si ꝟo eēt hec pestilēs feb. cū sputo sanguis si appet re pletio flobothōa dextrā ⁊ pone in potu boliarmeni triti vt alcochol. ʒ.j. cū. ℥.j. ß. sirupi acetositatꝭ citri. et. ℥.ij. aq̄ ro. aut endiuie aut buglose. Itē āhelet ēt sup bolū arme nuȝ īfusuȝ aceto aut aq̄ ro. Aut. ℞. boli armēi. ℈.ij. tre sigillate. ℈.j. cāphore. g̃.j. smaragdi iacicti an̄. g̃.j. tere vt alcochol ⁊ īfūde siru. acetositatꝭ citri vt scis. Itē vtaꝛ electuarijs ⁊ iulep p̄dictis nō omittētia boluarmenuȝ: lȝ ēt valde ꝯueniat cāphora coraliꝰ ⁊ sandali ⁊ acetosel la ⁊ alia plura de q̄bꝰ dictū est. Euiteꝛ tn̄ anhelitꝰ taliter patiētis. ¶ Dietā ꝟo q̄liter ꝓuare dȝ satꝭ cōcipe pōt. Si ꝟo fuerit flegmatica fe. distigui ēt posset ꝓm dictos mo dos in flematica fe. succigendo igiꝛ ꝓmonē ex p̄habitꝭ ītelligēdū euacuatiuū ī isto casu potit eē vt exhibeamꝰ agaricū cū māna aut cassia siue trociscos dādo ꝓm cōeȝ dosim cū aq̄ buglose ⁊ melise. Vel ēt facere possumꝰ pil lulas approp̄atas ad hoc. ℞. trociscos de agarico tur/bith boni an̄. ʒ.ij. cinamomi. ℈.j. salisgēme. g̃.j. tere oīa deinde. ℞. ābre musci. an̄. g̃.j. q̄ misce cū p̄dictis ⁊ cum melle ro. fiant pił'e quarū dosis sit a. ℈.ij. vsq; ad. ʒ.j. ß. ¶ Potes ēt dare de turbith ⁊ de dictꝭ trociscꝭ cū māna. vt. ℞. cassie aut māne. ℥.j. ß. turbith. trociscꝭ de agarico

an.ʒ.ij.ß.zinzi.ʒ.ß.salisgēme.g̃.j.ifūde i aq̄ buglose de inde cola ⁊ exp̄me ⁊ cū dc̄a cassia totū dulcoret cū zucca ro. Et potes exhibere turbith ⁊ dictos trociscos cū electuario de succo ro. Et potes recipe diafinicon ⁊ excludere scamoneā et addere duplū trocisc; de agarico post euacuationē vtet sirupo ⁊ iulep cordialib⁹ q̄ ex p̄habit; potes colligere. ¶ Si vo fe. eēt melācolica eodē mō intēde euacuatiōi. Et si incubuerit necessitas flobothōie opare fm cañ. p̄hitos: euacua ēt hu. melācolicos cū eis q̄ tacta sūt i regīe q̄rtane addēdo si nō fuerit liq̄da medicina aq̄ buglose. Jtē mēti tene ɔfect. quā pōit Mes. caplo de lapide stellato ⁊ ex cōfectione de lapide lazuli ex iuētiōe sua quā cōmēdat idē. Et potes dicte cōfect. puluerē cōficere cū zucca. i aq̄ buglose ⁊ facere electuariū cui⁹ dos pōit eē fm quātitatē zucchari ⁊ p vice rñdeat. ʒ.j. sperū. Jtē potes facere fieri ɔfect. solidā i morsellis pportionādo puluerē zucca. vt scis. Jtē potes ex puluere hax rerū cū iulep viol. cōficere pillas q̄rū dos sit a. ʒ.j. vsq; ad. ʒ.j.ß. ¶ Si vo pestilēs fe. pēderet a vermib⁹: tūc trāsi ad euacuādū vmes fm cañ. xvj. iij. et applica cordialia ⁊ alia ɔfortātia mineras vtutū. Et eodē mō si ppt alicui⁹ mēbri putrefactionē ⁊ corruptiōez et herpetē cruris vl fistlis ptis ɔtingat fe. pestil. tēta abijcere corruptiōez illā cū dict; loco suo ⁊ tēta mafiaz trahere a p̄ncipalib⁹ ⁊ ɔforta cor ⁊ alias vtutū mīeras. Proinde sis caut⁹ i hñtib⁹ crura p̄ter naturā ne facias icaute stricturas ne materie ad supiora putrescē ⁊ venenosate pluries corrūpāt mēbrū p̄ncipale. Et iō in podagric; ⁊ fistlibus nō debem⁹ applicare caustica et restrictiua nisi p̄mo euacuem⁹ corp⁹ totū ⁊ postea regam⁹ ne supfluitates malo regīe a te traducant ad locū aliū cui⁹ sit i lesio ne hñda alia suspectio. ¶ Perq̄rendū ēt i peste ne solite euacuatiōes malarū materiex minuant aut totalr auferant sicut menstrual aut emorroydal flutio aut fistles imo clausi aut diminute facti nouit fiāt aut augeant: ⁊ hoc sit a pestilētia p̄seruatiuū ⁊ regis ei⁹ succicta ɔñsio

a qua nos pseruet et liberet si i illā ɔtingat icidere oipotens deus q solus lāguoresſanat et phibet p infinita secula benedictus Amen. ¶ De variola.

Oportet invariolis regimē i psenti caplo inclusum in duo diuidi pncipalr in regimē.s. variolarū et i regimē morbillorum. Variolarum aūt regimē diuersitatē capit rōne etatū et ratiōe cōplexionū naturaliū. Et tertio pōt recipere distictionē i regimē pseruatiuuʒ et i regimē curatiuū. Variolarum actualit existētiū regimē pseruatiuū. de q in psenti est smo ītelligi pōt regimē adhibēdū ebullitioni sanguis aut humorum alteri9 parati ad factionē variolarū et morbillorum. Itē ītelligi pōt regimē pseruatiuū aliqrū determiatarum ptiū q custodiēde sūt ne variol ledātur et morbill et h nūerabunt caplo suo etc. ¶ Accedo igit ad pmū distiguēdo etates q variolāt aut morbillant i etate lactētiū corpuʒ nec aliis cibis nec potib9 cōit vtētiū q lacte et in etatē septēnii vsqʒ i etatē in q flobothomia in eo nō cōcedit lʒ vētosatiōes cōius cōcedant et i etatē puectiorē in q euacuatiōes p flobothōiaʒ et farmaciā cōcedi pnt. ¶ A pma igit ichoāduʒ in q supponatur ebullitio sanguis pma ad variolas et morbillos: i tali eni lactenti puero aerē moderare possum9 regēdo nutricē et rectificādo lac. Inchoem9 g ab aere quē eligam9 aliqliter declinātē ad siccū et in actiuis tēperatū. Et si ɔstaret flāmā eē valde magnā et eēt estiuū tps paululū declinet ad frigiduʒ ne frigiditate ei9 ɔstipent pori. Et p sig cōphēder sūpta ex pulsu et aliis ex suo loco sumēdis vēturū eē sudorē. Sit aer tēperat9 ac parūp hyeme declinās ad calidū. Sit aer camere mūd9 aut pauci luis nec ex toto obscur9 teneat ēt lactēs i cunabulo seu lecto medie plume āpliori vt tactū ē hyeme q estate: et ita medio mō coopiat et sic circa carnē hēant rubea sindon estate aut hyeme rube9 pānus si sit de scarlata est meli9. ¶ Jaceat ēt patiēs capite eleuato debite: nutrix ēt stet i aere cōsili. Cōplōnē tn ei9 tēta: et cetera alia reqre vt replōnē.

¶ Dico de cibo ꝛ potu: lac igit̃ dādū lactāti q̄rat̃ declinās ad frigidū ꝛ siccū itētiōe ꝓhibitiōis putrefactiōis ¶ Si igit̃ lactēs haberet nutricē valde calidā cōueniēs esset inuenire nutricem frigidā ſm naturā vel corrigere lac suū vt vtat̃ pane de pura simila pauci fermēti nō saliti aut paucissimi salis spōgioso tñ ꝛ ad digerēdū leuissimo. ¶ Venio ad carnes quarꝫ comestionē minoret cōueniūt ēt interdū carnes pullorꝫ que tamen corrigāt̃ et ī pullorꝫ vētrib⁹ ponāt̃ folia acetoselle aut ḡua granatorꝫ aut capoli vitis. pira aut poma nō valde matura aut citonia vł amarilia aut ponat̃ agresta ī brodio dū coq̄t̃ pull⁹ aut vinū ḡnati aut modicū aceti vel sił'ium. ¶ Itē carnes ꝑdiconū aut lepusculorꝫ aut lactētiū capꝫtorū aut capolorū. ¶ Itē gelatine ꝛ sulcide ꝯueniūt. Itē cōuenire pn̄t pisciculi ꝑui petrini cōditi cū aliq̊ acetosorū. lac case⁹ ꝛ sił'ia vitēt̃. ¶ Ex leguminib⁹ comedant̃ lētes excorticate ꝓfuse agresta aut sił'i acetoso. Aut elixent̃ cū cortice suo abiecta ꝑma aq̄ vt recedāt ꝑtes calide subtiles. Deiñ acetosari pn̄t. Itē cōuenire pn̄t pani cū ꝛ miliū coctū ī brodio pulli correcti vt scis. Ex potib⁹ aūt cōuenire pn̄t iulep ro. cū medietate sui vini ḡnatorꝫ acetosorꝫ aut succi arācij vel sił'ium. Aut si pur vult bibere vinū eligat̃ acre valde pauci ferꝫ adhuc liphatū. Et sobria sit nutrix talis in cibo ꝛ potu quātū fieri pōt salua tñ ḡnatione lactis. ¶ Si q̇s tñ ī estiuo tp̄e pect⁹ ꝛ māmillā lactātis alteraret ꝛ epar suū saltē cuꝫ aq̄ endiuie cōueniret. ¶ Expedito regīe cibi ꝛ pot⁹ dicendū de ianitione ꝛ repł'one ꝛ ꝑmo ī lactāte q̄rat̃ minoratio suctionis lactis vt mēti tñ teneat̃ etas. ¶ Itē purgent̃ ēt debite sup̄fluitates nutricꝫ cū clisterijs ꝛ suppositorijs. Querat̃ ēt si ventri pueri nō obediat eductio fecū cū suppositorio facto ex zuccharo penidiarꝫ aut ex modico sepi. Et si vis cōtere modicum stercoris muris ꝛ miscere sepo aut zuccharo ꝓ suppositorio cōueniret. ¶ De somno et vigilia vlterius dicēdū lꝫ lactēs nō possit ī somno et vigilia debite regi ex toto: q̄ram⁹ tñ si possum⁹ ꝙ nō statim post lactationeꝫ dormiat īmo differat̃ dormitio per

vnā horā post. Et q̄raẗ etiam in dormiēdo debitus situs ¶ Nutricē etiā regamus in somno ⁊ vigilia ⁊ si nō repugnaret aliq̄d dimitteẗ somnū diurnū vz q2 pluries propter vagituz pueri nutrix de nocte dormire nō pōt: tūc eni somnū diurnū cōcedere expedit. ¶ Venio ad motū et quietē et clarū est lactētē a cunabulo remouendū eē nisi icubuerit necessitas mutādi aut aliq̄d sil'e tale. Vitemus etiā quātū fieri pōt cōmotionē cunabuli saltem fortē et imediate post lactationē maxime ꝙ nutrix facit vt placeat lactēti aut ip̄m ad dormitionē ducat. Ad accidētia aīe ex parte pueri ⁊ ex parte nutricis. Oīa igitur deliciosa ⁊ tēperati gaudij ⁊ oīa ꝓhibentia vagituz et ꝓuocantia irā ꝓhibenda sunt. Et taliter regamꝰ nutricē. Est ei intētio nō calefacere sed īfrigidare lac ⁊ similiter est intētio ꝓhibere calefactionē sanguis lactētis. ¶ Nutrix etiā vtaẗ motu infra exercitiū ⁊ ad excussionē superfluitatū nec ducaẗ ad flāmā ⁊ lactis calefactionē. Nec lactet puer famelica valde existente sed saturata potius nec etiam postꝗ̄ mota est. ¶ De coitu vo nutricis quid dicendū patet nā absolute est prohibendus saluo ꝙ si multū appeteret et esset cōiectura materiam spermaticā esse valde multā forte non inconueniret cōcedere coitū: tn̄ illo celebrato deberet salire apertis coxis vt effluerent sperma et prohibeatur impregnatio quod est turpe et malū dictu et facto peius: quia leditur deus omnipotēs. ¶ Expedito regimine non naturaliū ad medicinalia venio saltem respectu nutrientis. Expedit igitur medicū aspicere signa nutricis ꝙ si viderit necessariam esse flobothomiā flobothomet basilicā aut cōmunē venā ducens quantum non repugnet multiplicationi debiti lactis premissa ante lenitiōez vētris cū manna aut cassia et aqua endiuie si fuerit tempus estiuū: aut hyeme cū aqua zucchari ⁊ brodio pulli vel simili. Et si apparuerit calidior debito et colericior nō est malū exhibere sirupū endiuie aut sirupum acetosum simplicem orizacharum. Deinde exhibere sibi de dyaprunis non scamoneatis Nicholai. Non esset incō

ueniens etiã exhibere electuariũ de succo ro. Mes. aut diamãne Mes. lz qðlibet fit scamoneatũ exhibẽdo vsqz ad. ʒ. iij. diamãne cũ aq̃ endiuie aut aq̃ ordei vł nenuf. vel exhibe cũ. ʒ. j. mãne aut cassie. Et postea fac vti siru- po endiuie aut ro. aut vio. aut nenufar ꝫ ꝓm quãtitatẽ flã me. ¶ Si vo patiẽs ebullitionẽ fit in etate in qua possz fieri vẽtosatio ventozent nates cũ aliquali scarificatio ne: deinde pulpe spatularũ. Si vo in etate esset in qua possz fieri flobothomia possum⁹ flobothomare basilicã ꝑmo dextraz. deinde eadẽ die cephalicã eiusdẽ ptis ma xime si appareat sanguis ebulliẽs supiora petẽs. tertio in die scda si times materiã hr̃e ratũ ad oculos ⁊ potis- simũ si intẽdis minorare materiaz defluxã ad faciẽ nõ secuturo fluxu sanguinis nariuz nec te potẽte ꝓuocare flobothoment qð est valde isolitũ vene leporis nasi. de qua vide. iiij. j. caplo de flobothomia. De cõi tñ more ẽ dimittere flobothomiã istaz: colaturã tñ dare potes pu- ta stante necessitate ꝓhabita. Et ꝓmissis euacuatiõib⁹ vniuersalib⁹ ⁊ linitiõib⁹ vẽtris ꝓsupposito ẽt regĩe non naturaliũ rerũ ꝓhabito. Post vo flobothomiã aut debi taz vẽtosationẽ ꝯueniũt iulep infrigidãtia ⁊ aliq̃lit in- grossantia sãguinẽ sic iulep ro. iulep de plãtagĩe de ace tosella agresta ⁊ de ĝnatis acetof aut musis. Itẽ sirupi ꝑtacti rof. aut de succo granatoꝝ aut acetositatꝫ citri ⁊ multa rob de q̃bus ante facta ẽ mẽtio. Et silr multa ele ctuaria q̃ ꝑ te vide. ¶ Et si potes ante aptionẽ variola- rum euacuare cũ mũdificantib⁹ sanguinẽ q̃ tacta sũt est bonũ: quãdã tñ descriptionẽ sirupi alcori cõmẽdat Aui cenna q̃ nõ est domesticus in cura variolarũ. j. iiij. ¶ Ex pedito tẽpore regiminis ebullitionis que forte cõple- bit in die secũdo ab initio feb. ita ꝙ die tertio remittet vel cũ ea nõ remissa incipient apparere variole aut ve stigia sua ita ꝙ cõstabit tibi materiaz iam pelli ad exte riora ⁊ tunc est ponendũ regimẽ ꝑmo variolis adhibẽ- duz. secũdo ad ꝓseruanduz pretacta mẽbra. ¶ Pro ꝑmo intentio est vt materia mala extrahat debite. Secũdo

vt expellatur per sudorē aut insensibiliter aut tertio vt variole maturenť ⁊ vt sensibiliter aut insensibiliť exeāt ¶ Pro primo est naturaliū regimen rerum p̄mittendū: aerem igiť moderemur vt aliqualiter tendat ad calidū saltim hyeme. Estate vero ad temperatum saluo si videres ex magna flāma valde debilitare patientē ⁊ vt tangit Auicēna valde denigrari linguā. Nam tūc caue tibi a calefactiōe: ⁊ caue ne teneas patientē valde coopertum pannis scarlatinis: caue tamē ne aeris frigiditas inducat materiā in interiora. Secūdo est ponēdū regimen ex parte ciborū et potuū a pane principiū faciēdo qui debet esse bene fermētatus leuis ⁊ spongiosus in quo impastata sint semina feniculi ⁊ endiuie trita. de cōmuni tamē more est exhibere simplicē panez alijs circumstātijs moderatū. ¶ Carnibus si vti debeat vtatur ipsis aut ipsarum brodio lz sit melius omittere. Carnes sint pullorū galline cum quibus sit coctum modicum radicis feniculi et endiuie stante adhuc vehementi flāma. Et in isto casu pro ferculo cōuenit valde ptisana ordei in brodio tacto aut panata in eodem. ¶ Vinū autez nō conuenit adhuc sed aqua decoctionis ficuū siccarum. ¶ De lente non dico quia nō est multuz in vsu ⁊ deť illa aqua cuz modico zucchari aut aque feniculi aut aq̄ endiuie s̄m eq̄s ptes fiet iulep de quo cū dicta aqua sumatur in potu. ¶ Ex Auicē. autē capiam descriptionē istā loco allegato cum dicit. Et de illis que sunt vehemētis iuuamenti ad faciendū aperire variolas est vt sumať ficuum pinguium caricarū siccarum supple ⁊ bene maturarum. ʒ. vij. lentiuz excorticatarū lacte draganti seminū feniculi ana. ʒ. iij. coque in lib. ß. aque vsq̄ꝫ q̄ cōsumanť quasi due ptes ⁊ coleť et deť in potu. Expellit em̄ caliditatem a partibus cordis et prohibet pulsum cordis. ¶ Simus tamen cauti q̄ non statim apparentibus variolis et semper valde calida ⁊ valde aperitiua exhibeamus. ¶ Si igitur faciamus aquam extractiuam poterimus facere ficus albas siccas quattuor aut

vi. ebullire ordeū siccū aut radiculā endiuie. Propterea ɔsiderare debem⁹ fe. ⁊ flāmā tūc existentē vt nec ex toto calefaciēdo inflāmem⁹ sed moderate operemur vt scis. Et fm ꝙ remittet flāma ⁊ incubuerit necessitas aperiē di fiat ⁊ sufficiēter extracta materia ɔueniūt aperientia vias ⁊ ductus vt natura intraneas materias ꝑ loca expulsionū expellere possit. ¶ Quid ꝟo de flobothōia dicendū explicare possuʒ ⁊ si nō eēt facta vsqꝫ ad hoc tp̄s et esset magna repletio sanguis necessaria esset flobothomia ꝓpter duo. Primū vt natura redderet potēs oppressa ꝓpt multā materiā ad debite expellādū ad exteriora. ¶ Scōm ꝓpt qð necessaria est qꝛ dato ꝙ natura esset potēs expellere materiā esset tāta vl' posset tāta expelli ꝙ corrūperet mēbra ad q̄ expelleret nec sequeret nocumētū ꝑ flobothomiā retractiōis materie tāta ipsa exn̄te imo adhuc variol' cōpletis stāte ista repletiōe cōueniret flobothōia ⁊ ita in ope faciet citū iuuamētū manifestūqꝫ et consecutū. Si ꝟo nō eēt multa materia nō deberem⁹ facere flobothomiā saltiʒ copiosaʒ ingressuʒ male materie timēdo. ¶ De vētosatione dicēdū ꝙ si apparet egredi materiā multā quā putas nō posse bn̄ regi a ꝟtute vētosatio cū scarificatiōe ɔueniret facta circa nates aut pulpas spatularū vt nocte videris ampli⁹ abundare materiā in suꝑiorib⁹ ⁊ inferiorib⁹. Unde in volendo imediati⁹ educere a suꝑiorib⁹ partib⁹ sunt scarificāde spatule: volēdo ꝟo ab vtroqꝫ q̄si equali ducere scarificatio natū cōueniret isto tp̄e. in die p̄ma apparitionis defensanda sūt mēbra quedā. Et p̄mo oculi ducēdo frequēter smaragdū circa oculū. ¶ Iteʒ inspiciat smaragdū nec stet in magno lumīe nec īspiciat rem rubeaʒ aut valde luminosaʒ. Itē si fieri pōt fricet collum trahēdo deorsuʒ et scalpet caput etiā trahēdo deorsuʒ. Itē fricent timpora trahēdo ab anteriori ꝑte ad posteriorē. ¶ Itē post cibū et potū capiat ḡna ḡnati muzi vl' coriādra correcta vl' codegnata cū zuccharo sine sp̄eb⁹ vel infundat modicū panis in agresta vel siri. ¶ Oculis

autē imponat modicū aque ro. in estate frigida vt est: ꝛ in hyeme remissi frigoris. Et valet aq̄ ro. cōfortādo ocu lum ne recipiat ꝛ sua frigiditate expellēdo. Item valet aq̄ coriādri aut mirti aut sumac: ꝛ iste est modꝰ īponēdi vt cotū vel mūduz pānum īponaꝛ aq̄ ro. ꝛ gutte due vel tres instillenꝛ lachrymali domestico et paulatiue volua tur patiēs vt aq̄ ro. totū cōprehēdat oculū in toto tñ fo- ramie siue pupilla. ¶ Itē mēti tene qñ ꝯueniāt in defē- dendo oculos stiptiora ꝛ frigidiora ꝛ qñ minꝰ ꝑ quo di- cendū est p̄missis euacuatiōibꝰ vniuersalibꝰ dū est ebul litio in mat̄ia vl' de illa fluxerit ad oculū frigida ꝛ satis stiptica ꝯuenire. Frigida em̄ ad remittēdū caliditatez ꝓductā ex fumis a mat̄ia subleuatꝫ cōueniūt ēt stiptica vt cōforteꝛ ēt oculꝰ ne recipiat materiā ꝛ hoc maxie cō tinet veritatē nisi in oculis nō fuissꝫ ante paulatine cō gesta materia. Nā dato opposito ꝙ oculi paulatine cō gessissent multā mat̄iaz dato ēt ꝙ oculis nihil fluxisset frigida et notabl'r stiptica nō ꝯuenirēt timēdo incunia tionē materie stāte ḡ oculos cōgessisse materiā multaz pꝫ qđ est dictū. Vñ poterimꝰ exhibere illud defensiuū. ¶ Primo ꝑ q̄libꝫ et vbi eēt flāma magna. ℞. smaragdi ꝑ se tritivt alcochol ℥. ij. margaritaꝝ mūdatarū tritarū gra. j. ß. cāphore ℥. j. aq̄ ro. ʒ. ij. ß. ponātur in ampulla. Et bñ coopto orificio cōcutianꝛ pluries ꝛ guttatiꝫ vt tactū est inducanꝛ oculo. ¶ Vel cape litargiri. i. spume argēti vt exponit symon lꝫ ille terminus litargiriū sit cōis ad spumā auri argēti stagni et plūbi. Litargiri igiꝛ ℥. iiij. terevt alcochol. ꝛ sūas aquā decoctōis sumac ꝑ pte q̄rta ꝛ tres ptes aq̄ ro. Si ṽo eēt in oculis cōgesta materia et nōdū fluxisset aliq̄d aq̄ sola ro. aut plātaginis ꝯueni ret: aut endiuie siluestris aut memite aut aq̄ decoctiōis coriādri mediocriꝛ sicci. ¶ Si ṽo fluxisset aliq̄d de ma- teria et aliq̄d essꝫ fluxurū tūc frigida faciētia repcussuꝫ et stiptica faciētia remissum seu iuuātia ṽtutē vt faciat cōuenire ꝛ maxie in circūferētia oculi ꝙ̄ circa corpulen tiā totā. ¶ Duꝫ ṽo ex toto fluxisset materia frigida ꝛ sti-

ptica nõ cõuenirẽt tñ educta mafia fluxa insensibiliter
vt in declinatione cõpleta rarificatis ⁊ laxatis oculis
et ita dimulsis ⁊ clarificatꝫ spiritibꝰ ⁊ humoribꝰ frigida
ad aliqualr̃ alterãdũ cõuenirent magis tamẽ stiptica
ad iuuandũ ⁊ cõfortandũ. ¶ Nares ẽt custodire possu-
mus cõstante nobis naturã nõ tẽtaturam fluxũ sangui-
nis nariũ cũ odoratione aq̃ ro. cãphore ⁊ silũm frigido
rũ vt trita cãphora g̃na. ij. in aq̃ ro. liniant̃ nares interi
us vt scis. Aut sumat̃ antimonij. ℈. j. triti subtiliter ⁊ ĩ-
ponat̃ aq̃ ro. aut plãtaginis aut silĩs ⁊ intingant̃ nares
vt dictũ est. ¶ Defendimꝰ etiã aures inungẽdo oleo ro.
decoctionis mirti vel oleo citoniorũ vel silĩuꝫ. ¶ Defen
dimus etiã guttur gargarizando diamorõ cũ aq̃ frigi-
da aut aq̃ ro. aut lac caprinũ aut asininũ cuꝫ aq̃ ro. Aut
gargarizando agrestã cũ aq̃ zuccharata aut vino gra-
natorũ muzorũ aut acetosoꝝ. Jtẽ defendimꝰ os cũ collu
tione p̃habitoꝝ statĩ ĩmediate. ¶ Jtẽ infundẽdo penidi
as in aq̃ ro. vel agresta vel succo arãcij dul. cõfert. Jteꝫ
collutio cũ iulep ro. valet. Jtẽ defendunt̃ stomachꝰ ⁊ me
ri sugendo aquã ro. vel ordei cũ iulep ro. addendo aquã
endiuie ⁊ ita q̊dãmõ defendere possumꝰ intestina supe-
riora vel si nõ adsit beneficiũ vẽtris dat̃ cassie ĩ dosi p-
portionata etati patiẽtis cũ aq̃ granatoꝝ muzorũ vl̃ cũ
vino citonioꝝ addita aq̃ endiuie siluestris. ¶ Jnferiora
defendi p̃nt cũ clisteri tali. ℞. ordei rof. ru. iuiubaꝝ añ
M. ß. coquẽtur in aq̃ fluuiali: deinde colent̃: postea. ℞.
zucchari rof. olei ro. añ. ℥. ij. deinde colent̃ ⁊ clisteri siue
alio imponat̃. ¶ Premissis hoꝝ mẽbroꝝ defensionibꝰ si
p̃terierit dies scd͂a aut tertia nec appareat tibi variolas
bñ egredi põt facere decoctionẽ ex radi. feni. cũ ficubꝰ
aut tũc. ℞. aq̃ decoctionis ficuuꝫ lib. j. aq̃ feniculi. ℥. iiij.
aq̃ buglose aq̃ endiuie añ. ℥. j. misce ⁊ de ista aq̃ patien-
ti tribue siue exhibe in potu. ¶ Ut extrahantur variole
non semper vno medicamine intendendo sed oportet
diuersificare medicinã ₛm etates ⁊ cõplões ⁊ mafias
variolaꝝ ⁊ ita ₛm maiorẽ flãmã aut minorẽ vt inde tã-

gebam vt si materia fuerit grossior terrestrior aut visco
sior attēdamus subtiliationi aptioni ꝛ incisioni. Et ita
si fuerit subtilior queramus tūc extractionē ꝛ ita cōue-
uit decoctio ficuū citrinaꝝ cū radi.endiuie siluestrꝫ. Et
in tp̄e quo querimꝰ extractionē materie vitemꝰ inūctio
nem partiū interioꝝ cū oleo aut emplastro vel sili ne ī-
pediatꝫ exitꝰ materieꝝ vel īcludantꝫ materie q̄ exiuerāt
vel exire parabantꝫ. Uitetꝫ ēt aer frigidꝰ vt est tactū in-
uoluatꝫ scarleto patiēs aut sindone rubea. ¶ Memora
etiā qđ dixi ex mēte Auic̄.pensandā esse flāmā et adusti
onem comprehensas non alleuiari extractione variola
rum et visione nigredinis lingue. In isto g̊ casu mode-
rate inuoluatur pannis ꝛ in aere debito teneatꝫ. ¶ Po
tum in dando ad extrahendum variolas pensemus vt
demus aquam ordei cum decoctione paucarum ficuuꝫ.
¶ Item poterimus exhibere iulep tale. ℞.aque endi-
uie.ℨ.iiij.aq̄ feniculi.ℨ.j.zucchari al.infusi in aqua deco
ctionis ficuum.ℨ.iiij.fiet iulep longum. ¶ Itē menti te-
neatꝫ gradatio diete vt tempore flamme et ebullitionis
sit magis tenuis cōpleta extractione vt ꝑtransito septi
mo ab initio apertionis et precedente maturatione de
bet esse dieta grossior et mediocris tēpore intermedio
et non obstante alio procedat continue ingrossando vt
euentis et siccatis variolis conueniat grossior. ¶ Si
autem preterirent.vij.et iam mature vel siccate sint va
riole maxime in facie et pectore. Nam variole pedū plꝰ
differūt maturationē et ideo egent maiori cooptura tē
ptemus aperire has ne sanies manēs rodat carnē cum
acubus de auro ꝓpter nobiles auro existēte temperato
et ꝯformi corporibus post apturā ꝛ debitam saniei ex-
pressionē sugātur cū coto mūdo. Et ita cōuenienter fi-
at in alijs materijs. Et si proptꝫ multam saniem ꝛ putre-
factionē eaꝝ sit egēs salsatione eaꝝ tūc. ℞.salꝫ.ʒ.j. cro
ci.℈.ß fiet decoctio in.ℨ.vj. aque ad cōsumptionē tertie
partis. deinde infundatur cotū dicte aque ꝛ tāgantur di
cte variole locoꝝ non valde dolētium. ¶ Si tamē aqua

decoctionis croci ꝛ salis fuerit ro. magis cōmēdat Aui cenna: infrigidat enim ꝛ exiccat et sua aromaticitate cō fortat mēbra. ¶ Iterū ex Auicēna hanc aquā describere possum⁹. ℞. foliorū tamarisci lentiū primo infusarū aq̄ frigide. ro. ru. siluestriū sādalorū ru. añ. ℈. iij. coquētur de inde colentur quarta pte ꝯsumpta. Deinde ī colatura li quētur. ʒ. ij. salis et grana. iiij. cāfore. postea habeat co tū vt est tactū. vł recipiat pānus lineus et dicte aque ī fūdat debite cōstrict⁹ vt remaneat debiti liquoris. dein de extēdat ſm quātitatē loci quē intēdit exiccare ꝛ hoc remediū cōmendat Auicēna ꝓ maturādo velociter et faciēdo exiccare ꝛ faciēdo cadere pelles variolarū. ¶ Et tempore hyemali sumant folia ꝛ cortices tamarisci ꝛ ap ponat prunis incē℞ et fumo dictorū fumiget pann⁹ dei de apponat loco cui⁹ exiccationē q̄ris. ¶ Similiter si queris magnā exiccationē variolarū ꝯmēdat Auicēna fumigationē ex mirto et folijs eius fiendā cū panno vt est dictū. ¶ Uel si esset tēpus hyemale frigidū ꝛ mł'te plu uie posses fumigare modo isto. ℞. myrti et foliorū eius ro. ru. gallarū añ. ʒ. j. corticū thuris nucis cipssi añ. ℈. j. cōtūdat et horū medietas apponat igni vł prunis igni tis vt est tactū fumigādo ēt mō illo. Itē docet Auic. re mediū exiccatiōis vt aspgat loc⁹ reb⁹ exiccātib⁹. vnde ita describere possum⁹ ex Auic. ℞. farine risi milij fa barū ordei et lupulorū añ. ʒ. ß. aspgat lect⁹ ista farina sub tilissima ꝛ valebit multū ad exiccādū. Uł sint liteamina rare texture ꝛ sub ipis supra culcitra ponat dicta farina Puluis ēt litargiri ꝛ antimonij subtilissim⁹ vt alcochol spsim iniect⁹ lecto cōfert exiccādo. Et q̄n icipiūt vario le exiccari tūc pn̄t cape p̄habitas medicias exiccātes ꝛ cōmiscere aq̄ ro. Dein intigere filositates pēne anatis vel galline et linire exiccādas ptes. Usuale tn̄ est vt est tactū cū acu frāgere variolas ꝛ cū coto cōtinue exicca re. ¶ Remedia tn̄ Auic. bona sunt si opus est forti ꝛ ci ta exiccatione. ¶ Si vo ex variolis cōtingerēt vlcera ī alijs ptibus ab oculis tūc cōmēdat Auic. vnguētū albū

descriptione Mes. sic sine aceto. ℞. vngueti al. ℥. j. la
uet cu aq ro. et misceat eide aq ro. ℥. ß. rasure radicu can
ne rab. radicu salic an. ℥. j. cafore ℥. iij. subtilissie trite.
dein cu pena lini vlcera et loco vngueti dci albi cu aq ro.
misce litargiri sbtilissime pluerisati ℥. j. cafore gna iiij.
vt dictu e et lini vlcera. Hoc ei exiccabit vlc9 et valebit ad
vniedu et cicatrizadu. Et si cruste i naso eent aut aure su
mat butiru lotu i aqua ro. aut piguedo gallie reces no
salita simili lota et liniat cruste et loca crustar. Aut suma
tur oleu ro. solu vl. ℞. olei. ro. ℥. j. ß. butiri adipis galline
an. ℥. ß. lauet ambo i aqua ro. decoctionis. ℥. ß. litargiri
et cu cera sic lota fiat vnguetu molle vl primo fiat vngue
tu et ita liquatu ifudat dicte aq dein fiat linitio vt e ta
ctu. Aut sumat pinguedo aguille cu oleo ro. et fiat inun
ctio vt e dictu. ¶ Comedat etia Auicena vnguetum ru.
i deledo vestigia variolar. Et p isto vz etia vnguetu al.
de cerusa qd ponat i. v. can. xj. et. xxij. descriptione. Ve
stigia vo variolar deletur pmo sumedo aqua or. et deco
ctione furfur. ¶ Ite ex Aui. possum9 pficere tale medi
came. ℞. radic canar. ℥. iiij. abiect corticib9. se. melois
cu cortice crete aut terre ex q fiut olle. an. ℥. ß. amigda.
dul. et amarar. an. ℥. ß. pistet quodlibet p se dein coquet i
lb. ij. aq ad psumptione medietat. ¶ Deinde. ℞. ij. albu
mina ouor recetiu. litargiri sarcocolle an. ℥. ij. zuccari
tabarzet amili an. ℥. ß. misceat inuice dein cu isto liniat
facies. Et post exiccatione potes lauare facie cu aq or.
et iterato cu tali linire. ¶ Ite pficere possum9 hoc vngm
℞. olei lilior al. olei phisticor adipis asini olei ro. an.
℥. ß. cere al. ℥. iij. cu isto vngueto qn vadit dormitu pati
ens vngat et postea lauet cu aq or. et lupinor et pauci fur
furis vel si est intetio exiccare et pelle exteriore qdamo
remouere pt fieri hoc medicame. ℞. spume maris. ℥. j.
lapidis pipis dicit Getilis no e oppositu. hoc tn videte
itelligere possum9 lapillu diu seruatu i gnis pipis q exic
cat9 e vtute pipis et sui. ℈. iiij. costi armoniaci an. ℥. ß. bau
rach. ℈. j. ossiu vituli antiqr et adustor. ℥. ij. se. rafani pul

uerizati rafani exiccati aristologie ro. lupio℞ aā. ʒ. j. cō terāt oīa subtilissīe. Deiñ. ℞. adip͡s asini vl' demesticio℞ vt gallīe. ʒ. j. ß. ol'i ro. ʒ. ij. ß. cere al. ʒ. vj. ß vngm̄ molle ex q̊ liniāt mēbra vt est tactū. vz ēt ad istud vngm̄ citrū et vngm̄ al. q̄ ponūt a Nicholao: ⁊ eligat vngm̄ al. sñ aceto nisi forte qrerem⁹ ꝯsūptionē saniei ⁊ icisionē ptiū visco sa℞. ¶ Si vo post vestigia variola℞ appareret mal⁹ co- lor ⁊ plūbe⁹ tūc debite itrīsec⁹ mūdificato corpe debes adhibere q̄ multiplicāt sanguinē cla℞ ⁊ spūs ⁊ trahunt ad exteriora sicut aq̄ cice℞ ru. ⁊ oua sorbilia recētia et vinū odoriferū subtile satis ad dulce declinās. ¶ Itē aq̄ carnis de bonis capponib⁹ ⁊ poulastre marcialis. Itez testiculi aīaliū nō coeūtiū. Itē caro fasiano℞ ⁊ pdiconū sterna℞ ⁊ coturnicū. Itē lactētiū vitulo℞ ⁊ capto℞ ⁊ val de iuuenū castrato℞. Itē auicl'e i rubis degētes pigues Itē fic⁹ sicce nā generāt sanguinē subtilē vt tāgit Aui. et expellūt ad cutē ⁊ ꝑpt illud faciūt pedicl'os vt. vij. iiij tāgit i mat'ia ista. Itē docz ibidē vt ꝯtinuis dieb⁹ bibat i ieiuno colorād⁹ vinū p̄dictū ⁊ lac capnū. Et si foret būa nū meli⁹ eēt. ⁊ hoc ꝯuenit dū resūpt⁹ eget corpus. Et si egeret aliō mūdificatiōe ⁊ ꝯfortatione iteriori ꝯmēdat Auic. minorē triferā ⁊ kebulos ꝯditos q̄℞ descptionem tāgit Mes. Itē ꝑ mūdificādo. s. interi⁹ ⁊ apiēdo vias ⁊ educēdo supfluitates ⁊ faciēdo bonū colorē valde valet agaric⁹ correct⁹ vt tactū fuit. Ad dilatādū ēt sanguinē et spgēdū ꝯuenit brodiū debite pigui cappōis aut fil'i i q̊ sit posit⁹ aliq̄d cināi cū zucca. aut gar. aut croci. Uel si vis isto mō describere. ℞. cināi. ʒ. j gar. ℈. ij. croci. ℈. ß. zuccari. ʒ. j. subtilissime trit͡s misce ⁊. iiij. cocleari ipone brodio Alia multa tāgunt ibidē q̄ inde collige. Quid ēt fiēdū sit si nascāt variole i ocl'o ⁊ si fiat vlc⁹ illi ex. iij. iij loco ꝓꝓo vide. ¶ Si vo ꝯtigat flux⁹ vētris habe menti regimē supi⁹ tactū. Pro isto tñ docz Auic. exhibere len tes plib⁹ elixationib⁹ coctas. ¶ Itē ꝯueniūt gnata su mach ⁊ fil'ia. ⁊ ista faciāt ꝑ regie variola℞. ¶ In cura vo morbilo℞ habe ꝯsil'es ītētiōes ex pte regis nō naturaliū

vt cū ebullitio sit maioꝛ tēdat regimē ad maioꝛē infrigi-
dationē. Itē sit dieta mag⁊ tenuis ⁊ ita ī alijs obseruā-
dū est. Tpe ēt q̄ q̄rim⁹ extractionē eoꝝ nō vtamur ita ca
lidis vt ī variolis: nō coopiam⁹ ēt ita patiētē. De fl'oia
dicat vt ē tactū ⁊ vtrobiqȝ de ꝓuocatiōe flux⁹ sanguis
nariū alibi tactū. Aut si eēt mulier etat⁊ debite de ꝓuo-
catiōe mēstruoꝝ ⁊ emoꝛroydaꝝ ī masclo. Ista sufficiāt
ꝓ regie variolaꝝ. ¶ De febꝛe cū apostemate.

Uratio haꝝ fe. Istud ca. est ca. cure apostēa-
tū ⁊ matie interioꝝ q̄ ad apostēata intrīseca
cōit sequūt fe. effimere. Un̄ q̄rto Affoꝛismo.
affoꝛismo. liiij. in bubonib⁹ oēs fe. male exce-
pte effimere ꝯ̄ regimen haꝝ fe. p̄mo distiguēdū est ꝯm
apostēata aut extrīseca sint vel intrīseca. ⁊ ꝯm maīas
apostēatū vt fe. frequētes. apostēata fe. q̄dā sūt effime
re vt est tactū: ⁊ pz. j. iiij. ⁊ p̄mo de differētia fe. q̄dā sūt pu
tride vt īplicuit Auic. in ca. de fe. apostematū ⁊ de signis
apostematū dū dicebat ī p̄nti ca. Cura haꝝ fe. ē curatio
fe. acute. Quedā sunt ethice ꝯm qd̄ est euidēs ⁊ ēt trahe
re possum⁹ ab Auic. in ca. de cibatiōe febꝛicitantiū fe.
ethicarū. iō regimē isto mō distinctū fe. distigueret etiā
Canon tñ p̄ncipal' sit circa distictionē regis apostema-
tū q̄bus pēdet ista fe. vel pepēdit vel causata est iō p̄n-
cipalis ⁊ p̄maria cura est apostematū. scd̄o fe. ⁊ īplicat
ca. dicto. ¶ Regimē aūt effimere tactū est. j. iiij. ca. j. de
fe. effimera ex apostemate vbi tāgit gn̄a fe. q̄ ex apostēa
te ꝯtingūt. Et lȝ sit tactū sup̄⁹ succinctissime tñ replico
q̄ res q̄ iuuamētū p̄bēt oꝫ vt iterēt multotiēs. Primo
de crisi qd̄ distiguet ī nō naturaliū regimē ⁊ medicinale
mag⁊. Iō nō dꝫ cibari reglarit nisi cōpleta declinatiōe
Regimē vo scd̄m erit intēdēdo apostēati ⁊ fe. ꝯueniēt
Prio liniēdo vētrē vt est tactū cū māna aut cassia. Deiñ
si fuerit flegmō ⁊ fuerit abūdātia sanguis aut peccabit
hūoꝛ cū sanguie ⁊ a fl'oia īchoare debem⁹ post lenitionē
Et si fuerit bubo exēpli causa in inguine dextro ⁊ sit ma
teria in fluxu potes flobothomare de basilica sinistra vl'

si materia nō esset multa valde nec multi fluxus posses flobothomare venā cōem in brachio. Et si intēderꝫ plꝰ diuertere flobothoma venarū ꝓportionē in manu etiā ꝯueniētior. ¶ Si velles adhuc plus diuertere ꝯueniret flobothōia cephalice. ¶ Post istas euacuatiōes vniuersales attēde cure apostematꝫ quā cape ex locis suis sume in cañ. gñales ex. iiij. i. caplo de cura apostematis. ¶ Nota tñ ꝙ ex cā fe. effimere ex apostemate ꝯueniūt ⁊ necessaria sūt eis infrigidātia ⁊ hūectātia ⁊ ēplastra īfrigidata cū niue sup mēbrū apostematū ita vt noceāt apostemati ⁊ faciāt ipsuz crudū īmo īfrigidet via inter ipm ⁊ cor īfrigidatiōe penetrāte in ꝓfundū. Silr si applicatꝫ repcussiuū stante apostemate exterioꝛe maxīe circumcirca locū apostematū est applicandū repcussiuū ⁊ repellat materiā ⁊ viā stringat p quā transiret ad locū. ¶ Si vo qramꝰ trāsmissuz facere p aliqlit stiptica confortantia ptez applicemꝰ apostemati ptis ⁊ circa illud vt vigoret trāsmittēdo materiā. ¶ Effimere regie succīcto ad regimē putride veniēdū succīcte ēt diuidēdo ipsuz in rerū nō nat aliū regimē ⁊ medicinaliū ⁊c. ¶ Quātū ad pmū qr Auic. spālit de herisipila inferiori facit mētionē ꝺm istaz: statuā regimē nō naturaliū. Prio aeris ꝙ declinet ad frigidū ⁊ hu. ex artificio iaz supius tacto ⁊ i frigido fit ex frigidis aroaticꝫ. Itē scdo colligant cibi ex regie fe. acutarꝫ: tñ fiat magꝫ subtiliatio regis vñ ꝯueniret ptisana valde liqda in decoctione pulli macri vl meliꝰ in matia decoctiōis panata ēt ⁊ alia ꝙ tu colligere potes i cibatiōe febricitātiū. ¶ Memora ēt ꝺuandū regimē si fuerit exacerbatio. ¶ Item in potu capiat aquā ordei aut aquā zuccharatā. Memora ēt distiguere regimē ꝺm tpa fe. ⁊ apostematū. vinū vo ex toto vitetur ⁊ ēt cōprehēdere potes. iiij. i. de cura apostematum nisi fuerit magna debilitas vtutis: ⁊ tūc sit vinū paucīferū valde vel multū limphatū. ¶ De inanitiōe ⁊ repletiōe qd dicēdū satis ꝯstat. Nā inanitiōes ⁊ repletiōes ⁊ euacuatiōes ꝯueniūt. ¶ De sōno ⁊ vigilia qd dicēdū pz

j.iiij.de regie acutarũ. Itẽ mot⁹ corpore⁹ ꝛ aíales vitent̃ fm possibile vt etiã tãgit̃.iiij.j.de cura apostematꝫ.Ui-tet̃ ẽt introit⁹ bal.pot⁹ aq̃ frigide hec sumit̃ ibidẽ.ꝛ hoꝝ cause sũt note.¶ Uenio ad scdm vt medicialiũ regimẽ. Et pmo si vẽter fuerit stiptic⁹ leniat̃ cũ clisteri:ꝛ si non fuerit mag̃ exiccatio fecũ melioꝛ erit medicia laxatiua p os sumẽda vt mũdet stõachũ ꝛc̃. Deide si appeat ne-cessitas flobothomie fiat ex vena ꝑpoꝛtiõata q̃ ex p̄ha bitꝫ collige. Et si p⁹ flobothomiã fuerit ꝯstipatio vẽtrꝫ iterato vt ẽ dictũ leni vẽtrẽ postea si videat̃ adhuc abũ dare mat̃ia mioꝛa cũ appꝛopatꝫ de q̃b⁹ dc̃m ẽ locis suis vñ cõp̄hẽdenda vide euacuãtia flegmatꝫ aut colere ꝛc̃. ¶ Deide digere ẽt fm appꝛopata digestiua hũoꝛi peccã ti q̃ ẽt locis suis collige. Habe tñ mẽti vt distiguas dan da p os fm p̄ncipia apostẽatꝫ ꝛ alia tp̃a. Curas tñ apo-stematũ spãlia interioꝝ.s.quia fm spãlia mẽbꝛa aposte mata vide i locis ꝓpꝛijs.iij.cañ. distictꝫ ẽt medicaminũ fm tp̃a apostematũ ĩterioꝝ pendẽtiũ i noticia ex cañ.ge neralib⁹ cõp̄hende.iiij.j.ca.de cura apostematꝫ ꝛ illo.§. occultoꝝ ẽt apostematũ. Oꝛ tñ in p̄senti ca. Auic̃. tãgit curã herisipile exterioꝛꝫ vltra regimẽ nõ naturaliũ ta-cte: veniẽdo ad regimẽ fm p̄missa lenitiõe vẽtris in he risipila docet Auic̃. flobothõare.ij.iiij.ĩtelligẽdo pec-care sanguiẽ ꝛ colerã eidẽ esse cõmixtã ꝛ tñ ante cãm añcedẽtẽ herisipile foꝛe ꝑpinquã cuti exterioꝛi q̃ vocat̃ ymẽ. Et omittẽdo alios ĩtellect⁹ supponam⁹ eã int̃ duas cutes qꝛ in interioꝛẽ sensitiuã ꝛ exterioꝛẽ tactã. Uñ ex Auic̃. supponam⁹ materiã colericã añcedentẽ ita remo taꝫ a venis vt p flobothomiã nõ sit ducibilis i venas ex quo reddimur cauti tantaꝫ efficere flobothomiã exñte herisipila exterioꝛi vt non trahatur materia in venas. ¶ Et ideo si colera fuerit extra venas ꝑpinquũ tñ venis cauẽdo tactũ eius in venas inanitas cauti sum⁹ in flo-bothomãdo. Aut si nõ trãseat colera in venas cauendo ne intrinsecet̃ mẽbꝛo ꝛ multũ ledat. Et credo ita de flo-bothomia dicẽduꝫ in herisipila sicut ꝑ parte in variol̃.

istā sniāz ego ꝯfirmo lr̄a Auic̄.iij.iiij.in cura herisipile ad primū du dicit: Et si īdiget fl̄oia quadā nō multū cō fert nisi qn̄ materia est intra duas cutes.¶ Si aūt pro funda fuerit tūc eius iuuamētū minoratur et fortasse attrahitur ꝛc̄.¶ Et sit flobothomia nō alio cooperāte ex basilica dextra in brachio aut manu ſm indicatiōes ꝓpas deiñ leni ventē ēt minorādo materiā cū diaprunis non scamoneato.aut decoctione fructuū Mes. hoꝝ doſ ex ꝑhabitis habes.¶ Deiñ tribue digestiuū si intrīsec⁹ apparuerit peccare maťia qđ collige ex p̄dictis ī cura tertiane pure. Localib⁹ ēt post fl̄omiā ꝛ vl̄ez euacuationē vtendū.Et canō sumitur ex Auic̄.allegato loco ꝙ medicina applicāda in p̄ncipio dʒ esse magis stiptica ꝙ̄ frigida in statu nō magis frigida ꝙ̄ stiptica quē canon inde aptū siue intelligo supponēdo illud in q̄libet tp̄e siue in cuiuslibet tēpus herisipile aliq̄ parte cōueniūt frigida p̄mo ī p̄ncipio ꝓpt̄ repcutere materiā. Postea ī augmēto ēt cū maťia sit adhuc in fluxu.Itē ī statu ꝛ declinatione cauēdo ne ex nimia flāma colere fiat vlceratio mēbri nec timem⁹ magnū nocumētū ex īcuniatione maťie ꝓpter ipsius subtilitatē.¶ In p̄ncipio ẜo qn̄ materia est in fluxu ꝛ q̄si nihil notabile fluxit oʒ stipticitatē eē multā vt vigorādo mēbrū fit cā trāsmissionis ꝛ stricture viarum ꝑ q̄s maťia fluxura est. ¶ In statu ẜo ꝛ declinatiōe cū sit materia tota fluxa ꝛ sit intētio extrahēdi materiā ꝑ ꝑte nō ꝯueniūt stiptica nisi forte remisse. Et iō lʒ intēsiora fr̄a ꝯueniāt ī p̄ncipio herisipile q̄ ī statu vl̄ declinatiōe q꞉ tñ stiptica q̄ ꝯueniūt ī p̄ncipio ītēsiora sunt respectu stipticoꝝ ꝯueniētiū ī statu ꝛ declinatōe dꝛ ꝙ fr̄a q̄ cōueniūt ī p̄ncipio excedūt fr̄a saltē status respectu ꝯueniētiū ī aliis apostematib⁹.Quātū ad h̄ tp̄a ḡ icōpatiue dicēdū est medicia ī p̄ncipio herisipile eē mag꞉ stiptica fr̄a.In statu aūt opposito mō.Pro isto dicebat Auic̄.iij j.Et oʒ vt sit īfrigidatio ei⁹ ī p̄ncipio fortis stipticitatis adeo vt forsitā augmētetur ei⁹ stipticitas sup ipsius frig⁹ Circa statū ẜo sit ei⁹ frig⁹ vehemēti꞉ stipticitati꞉. Sit tñ

canon i ifrigidãdo vt fortificet mẽbrũ. In p̃nti tñ docet Auic. approximare succũ lactucarꝫ ⁊c. vt. ℞. succi lactucarꝫ succi spuiue succi portulace añ. ℥. ß. sauich oz. aut dico pultis oz. ℥. j. vl' ẽt misceãt dicti succi cũ oleo onfancino. i. oliuarꝫ imaturarꝫ aut ol'o ro. Itẽ cõueñit epithiatio ptis ⁊ circa ptes cũ aq̃ ro. aut aq̃ plãtagis aut aq̃ de coctiõis sumach aut aq̃ endiẽ aut lactuce vl'. ℞. aq̃ ro. ℥. iiij. sandal'. ru. ℥. iij. Silr valeret epithia factũ ex aq̃ sublimatiõis cucurbite aut aq̃ ro. aut plãtagis silr ⁊ aq̃ nenuf. ⁊ sil'i. ¶ Itẽ potes facere ẽplastrũ ex faria oz. ⁊ ol'o ro. ⁊ aq̃ nenuf. ⁊ sil'i. In ꝓcessu tñ vide medicamina. iij iiij. domestica sat⁊ ⁊ tene mẽti nõ solũ exteriꝰ applicãda fore frã imo ẽt iteriꝰ cõedẽdo ⁊ bibẽdo vt exhibẽdo lactucas ⁊ bibẽdo aquã endiuie vel cũ illa lĩphãdo potũ. et ista sufficiãt de p̃nti cura.

¶ De emitriteo

Ecessariũ est in emitriteo regimẽ qđ in presenti capl'o tangiẗ circa emitriteũ qđ diuidi potest ꝑm emitritei materiã licꝫ cõiori opinione sit emitriteus fe. cõposita ex flegmatica cõtinua ⁊ tertiana iterpolata vl' etiã vt tangit Auic. possunt applicari due cõtinue vna de flegmate alia de colera aut due interpolate. ¶ Regimẽ tñ tactũ p Auic. est respectu puri ⁊ veri emitritei ꝙ solito more distingã in regiẽ non naturaliũ ⁊ medicinalium. ¶ Pro p̃mo inchoãs ab aere quẽ eligamus tẽperatum in actiuis ⁊ passiuis maxime materiebꝰ fl'eca ⁊ col'ica existibꝰ sub equalibꝰ quãtitatibꝰ aut meliꝰ dicẽdo fl'aca mat'ia tñ indicãdo de calefactione ⁊ exiccatione quãtũ colerica de infrigidatione ⁊ humectatione indicat. Et cũ istarũ indicationũ vna aliã superuenerit ꝑm frigiditatẽ mũdificetur aer. mũdificetur etiã ꝑm tempus anni frigidior estate competens ⁊c. Et nullo tẽpore tamen aeris extremas qualitates applicemus. Menti tamen teneamus flegmaticam quia continua est multum indicare curam et pendet a materia difficilis digestionis et resolutionis, aerem tamen eligamus clarum

⁊ minime vaporosuꝫ ⁊ mioris lucis ꝙ tēpore necessita
tis sanitatꝭ maioris tñ ꝙ in tertiana sola egēte colere
resolutiōe ampliori aliȷ̄s ceteris parib⁹. Et sit locus ha
bitationis aliqualiter a terra distās cuius fenestre sint
versus oriētē aut septētrionem: ⁊ ita sit debite euenta-
tus quē si ꝑpter frigiditateꝫ ⁊ hūiditatē corrigere opꝫ
aut caliditatē ⁊ siccitatē adhibeāt fumigationes ⁊ as-
psiones aquaꝝ odoriferaꝝ suis ꝑporcionate tpibus de
qbus añ dicebat. ¶ Expedito aere venio ad cibū ⁊ po-
tū ⁊ ṗmo inchoemus a cibo ⁊ a pane qui sit cōdiciona-
tus cōditionib⁹ tactꝭ fermēti ⁊ salꝭ vt panis sanoꝝ cor-
porū nec ita modicū hñs vt est cōpetēs ī colꝭica pura nec
etiā sit ita remot⁹ a furfure nec ita furfuraceus vt sano
rū sit scḋe aut tertie a coctione. Sit ēt tēpate coct⁹ de q̊
nō cōedat multū. Et sit panis forme cōis. Alios ṽo mo
dos panis vitet ⁊ cibaria de pasta facta: zaldis tñ vti pt
¶ Expedito pane ad carnes veniendū ⁊ qr emitriteus
plꝭies est long⁹ a ṗncipio cōuenit dieta grossior qr non
ꝫm plꝭimū est replꝭonalis maꝑie a ṗncipio dieta tenuis
cōueniret. Hiȷ̄s ġ ambob⁹ cōcurrētib⁹ indicatiōi potē-
tiori attēdēdū est ġ ꝑpt replꝭonē vt potentiorē replꝭonē
a ṗncipio subtiliem⁹ dietā potētis in vlteriori tpe īgros
sare nō timēdo nocumētū ex ītētiōe magna morbi aut
ꝑpinq̄tate stat⁹ ⁊ crisis. ꝯueiet igiꝫ ī brodio pulli pana
ta vlꝭ ptisana ordei. Deīde facta miōratione poteris vti
extremitatib⁹ pulloꝝ vlꝭ pullaꝝ cū similib⁹ ferculꝭ nec in
cōueīret addere ptisane modicū zuccari aut satꝭ superā
te flegmate aspgere ptisanā aliquāto ꝯtriti pipis aut ci
nami. Et ꝫm ꝙ vsus statū post repletōnē miōratā magꝭ
ītēderēt fe. dietā debes exhibere min⁹ grossaꝫ. Deiñ fi
nito statu ⁊ declinatiōe veniēte poteris securi⁹ dare de
pullo. Itē auiculꝭ puis ⁊ similib⁹. Itē ṽsus finē declinati-
onis poteris ēt magꝭ augere dietā siue igrossare. ¶ Car
nes igiꝫ ꝫm distincta tpa cōueniētes erūt cōes vsuales
vt pulloꝝ captoꝝ lactētiū capoloꝝ ⁊ lepusculoꝝ. Cōue-
niūt ēt oua maꝑie ī declinatiōe ⁊ alia q̄ ꝑ te vide, maꝑie

extīte pñti cōsuetudine dietādi.vitēt pisces. Si tñ pati
ens pur vellet accipe de eisdē corrigāt cū leui salic; aut
aspsione anisor aut feniculor ꝛ poti⁹ assi i q̄ elixi come
dant. ¶ Vitent lac lacticinea ꝛ caseus. ¶ Itē ex olerib⁹
cōuenire pñt decoctio leuis cauliū post minoratione re
pletionis aut feniculi aut petrosilij. ¶ Itē i declinatiōe
ista securi⁹ ꝓcedēda sūt sparagi ꝛ cōditi cappares. Itē
auicule ꝯdite vel infuse aceto decoctiōis saluie aut ro⸗
rismarini ꝛ aliquāti pipis. ¶ Cibaria vͦo diuersa vitent
sm possibile. ¶ Ex granis vͦo ꝯuenit decoctio cicer ru.
marie i declinatiōe. alia gña vel silīa vel seia omittant
¶ Nūc de potu dicēdū intelligēdo fruct⁹ cōueniētes et
nociuos ex regīe flegmatice ꝛ tertiane. Et sicut de cibo
dictū est ita intelligat de potu q̄ stāte replōne multa si
cut plerūq; est dz ēt subtiliari pot⁹ vt exhibeat aq̄ ordei
dñante flate cū zuccaro ru. pauci zuccari ꝛ nō multe de
coctionis or. aut sit aq̄ zuccharata solū ꝑpt abhorrētes
aquā ordei. Aut si ex toto reqreret vinū sit paucifer siue
aq̄ suz sapore albū qd̄ videt cōcedere Gal. in fe. i libel⸗
lo de vinis dictū est aut si coloratū voluerit sit sisolū vt
sic dicā vel gariū liphatū vel nō liphatū sm vini potē⸗
tiā ꝛ sic de cibo ꝛ vino dictū est ita dicēdū est de potu au
gmētādo. Post euacuatione siue miorationez replonis
cronicitate emitritei vt tm̄ ꝓcedamus subtiliādo cibuz
et potū. Post istā horā vsq; ad statū ꝛ crisim si habuerit
¶ In declinatiōe vͦo vt est clarū cōuenit dieta grossior
et aliquātulū vini albi subtilis aromatici in sapore me⸗
dij etate ad antiquū tendente. Et marie cōuenit in fine
declinatiōis ꝛ in ꝯualescētia ꝛ hora q̄ intēdim⁹ refectio
nem virtut; ꝛ viar aptiones. hore vͦo potus q̄ sint ex p̄
habit; collige. Expedit; cibis ꝛ potibus ad inanitionē
et repletionez veniendū. Inanitio vͦo siue supfluitas ꝑ
suas effluxiones eductio q̄renda est in die bis ꝛ nō ex⸗
pellēte vͦtute iuuet clisteri aut suppositorio aut ex dict;
in scdo ꝑncipali. Deiñ replonē vitet ꝛ surgat a mēsa vt
est canō diuulgat⁹ tertia.j. de regīe ei⁹ qd̄ comedit ꝛ bi

bitur siue a comestione ⁊ potu reliquijs famis aut potus adhuc in stomacho remanentibus. Quibus etiā horis cibationem ⁊ potuȝ vitare debeat ⁊ quibus nō ex p̄tactis colligenda est. Nunc de motu et quiete dicenduȝ est ⁊ constat patientē non debere exercitari nisi in declinatione particulari exacerbationis vel inquiete interpollationis ⁊ magis in declinatione vniuersali conuenire. ¶ De fricatione corporis que motui supponitur ex prehabitis collige qđ conuenit: minor tamen esse dȝ ea que in pura cōtinua flegmatica vel īterpollata adhibenda est ⁊ maior q̄ in colerica pura vel nō pura cōueniret saltē cōtinua flegmatica dominātē. ¶ Nūc de somno ⁊ vigilia dicendū ⁊ q̄bus horis sit dormiēdū ⁊ q̄bus nō. satis cōstare pōt ex p̄habitis canonib⁹. ¶ De quātitate somni dicendū maiorē debere esse somnuȝ q̄ in pura flegmatica. minorē v̄o q̄ in cura colerica cōtinua vł interpollata alijs oībus paribus illis dūtaxat excepto in q̄bus cōparatio vertenda est. ¶ Nunc de accidentib⁹ anime est dicendū q̄ oīa excedentia excessiua vitentur maxie tm̄ retractiua caloris vt timor ⁊ tristicia ⁊c. Gaudium tm̄ intensuȝ satis et leuis ductio v̄sus iraȝ magis cōueniūt q̄ in colerica cōtinua vel interpollata: remissiora tm̄ q̄ in flegmatica pura. ¶ Quid de ānexo accidētibus aīe sit tenendū explico vt coitu. Nam satis cōstat in talibus febribus coitū vitari debere nisi adesset rarissima contingētia nimie repletiōis vasoꝝ ex spermatica materia maxime p̄cedētibus euacuationib⁹ ⁊ materierū digestionib⁹. ¶ Expedito nō naturaliū regimīe venio ad medicinaliū regimē pro quo expediēdo cū fe. ista composita sit materialis consequit̄ nos habere intentionē quia materie coniuncte etiā antecedentes ad benignū pluries reduci non possunt ad digerendū materiā ⁊ euacuādū. ¶ Et quia vt pretactū est in feb. nō sūt cōiter tamē materie ꝓprie antecedentes vel coniuncte sed cōmunes de quibus sepius dictū est earū euacuatio est premittenda non faciēdo ꝓpriā euacuationē nisi in

casibus cōmuniter assignatis quādo materia est multa iuxta Amphorismum.xxix. particule.ij.inchoātib⁹ morbis vel furiosa iuxta amphorismuz.j.xxij.digesta medicari.Aut.xxiiij.in acutis passionibus:aut quia foret in ductib⁹ aut ⁊ eductioni ꝓpinqua. Simplicē ergo minorationē cōis materie ꝑmittemus.¶ Secūdo proprie materie lȝ etiā per idem cōpositū medicamen aliquādo vtrāq̧ minorationē adimplere possum⁹.¶ Tertio ad digestiua veniemus. ¶ Et quarto ad ꝓpria euacuātia fortiora.¶ Quinto ad cōfectiōes vt alia vigorātia virtutē ⁊ aperiētia vias ⁊ subtiliātia materias sique remanserint.¶ Sexto ad vnctiones ⁊ epithimata ⁊ sacculos venienduȝ sique hoꝝ fuerint oportuna.¶ Pro ꝑmo ꝑmittam lenitiua ⁊ amplius dominante flegmatice poterit esse hoc.℞.lulep ⁊ puto esse lupullū lȝ quidā dicāt esse mercurialem.Gentilis ꝟo dicit esse lacticineū quoddā M.ß.fiat decoctio in lib.j.aque ad consumptionē medietatis.Deinde.℞.mellis roſ.nō valde antiqui.℥.ij.⁊ misce in.℥.v.dicte decoctionis post colaturaȝ ⁊ in potu tribue. ¶ Vel.℞.cassie.℥.j.ß.et dissoluatur in.℥.v.aque melise.Vel si oportuerit minorare magis minoratione propria adde diafiniconis.ʒ.j.ß.aut electuarij indi maioris.℈.iiij.vł potes addere trociscos de agarico superius tacto.℈.iiij.vel addaꝛ agarici parati vt dictū est.s. ¶ Si ꝟo fuerit colera flegmate dn̄antior lenire poterimus isto modo.⁊ aliq̄liter diuertere materiaȝ amplius ℞.aque ordei zuccharate.℥.v. sirupi violati.℥.ij. mane ℥.j.denꝛ in potu mixta inuicē vel exhibeaꝛ māna vt est tactum cum.℥.j.ß.mellis violati.Et si vis adhuc magis proprie minorare adde diamanne.℈.iiij. ¶ Si autem fuerint humores quasi pares docet Auicē.pauciferare et minorare.vt.℞.aque decoctiōis lulep ⁊ tamarindoruȝ.℥.iiij.mellis roſ.colati māne sirupi viol'.an̄.ʒ.vj.misce ⁊ in potu tribue. Vel inde potes dicte decoctionis immittere māne.℥.j.diafiniconis.⁊ diamāne ana.ʒ.j.⁊ in potu tribue. ¶ Item tene menti si fuerit expediens

facere clisteria vt est tactū fac. ¶ Itē si stante vētre leni cōprehēdas materiā in stomacho vomitu educibilē tūc fm speciez eius exhibe vomitū vt si fuerit colerica tribuas sirupū acetosum simplicē.℥.j.cū aqua tepida.℥.iij. ß.⁊ si flegmatica fuerit potes exhibere oximel simplex in aqua decoctionis rafani. Vel inde potes exhibere in colerico dū aliqualiter qris ꝓpriā eductionē sirupuz acetosuz cū decoctione agarici sicut in flegmatico oximell' cuz decoctione ipsius agarici. ¶ Premissa aūt lenitione ⁊ tali minoratiōe ad digestiua trāseūduz vnde dñante mag' colera. ℞.sirupi acetosi simplicis.℥.j.mellis ro.℥.ß.aq̄ feniculi aq̄ endiuie.aq̄ zucchari an̄.℥.j.misce ⁊ in potu tribue. Si v̄o magis dñans fuerit flegma ℞.oximell' roß.℥.ß.aque feniculi ⁊ endiuie aq̄ zucchari ana.℥.j.misce ⁊ ī potu tribue. ¶ Et sumpto sirupo totiēs vt appareat digestio potes euacuare dādo de pill'is aggregatiuis Meß.ʒ.j.⁊ potes acuere easdē cuz electuario de succo roß.aut dū queris plus colere eductionem potes addere diagridij gra.j.vel.ij. tuti⁹ tñ est electuariū de succo ro. ¶ Itē addere possum⁹ pill'as de turbith descriptiōe Meß.dñante satis flegmate. ¶ Itē conueniunt pill'e quas describit Auic.in littera. Et lz littera sit.pill'e sic bone ad hanc egritudinē ⁊ oēs cronicas et fe.ledentes viscera ⁊ ꝓprie qñ materia flegmatica est magis vincēs. ℞. aloes masticis mirabolanoꝝ citrinoꝝ reubarbari succi eupatorij succi absinthij ro. rub. ana ptes equales:cā exēpli.ʒ.iij.croci.℈.j.ß. fiāt pill'e cū aqua endiuie ⁊ sit doß.ʒ.ij.cū sirupo acetoso cuz pillulis cōstrictiuis. ¶ Docet ēt alias cōficere marie ꝓpter digestionē vel post ⁊ eius lr̄a habet ita. Descriptio bona cōueniēs ꝓpe digestionem. ℞. aloes masticis succi absinthij roß.omniū equaliter:q2 gr̄a exēpli dosiz habitam croci.ʒ.ß.formētur pill'e cuz aqua endiuie. Quarū dosis sit.ʒ.ij.cuz sirupo acetoso vt si volum⁹ p̄mittamus sirupū acetosum vt p̄parantur:deinde exhibeātur pill'e ¶ Et post euacuationē replicem⁹ sirupos aperientes et

subtiliãtes materias ꝛ confortantes mẽbra vt est siru-
pus acetosus diarodon quẽ describit Mes. ¶ Itẽ cõue-
nit fortior existens ꝛ soluẽs sirupus acetosus de succis
herbarũ cũ aromatibꝰ descriptiõe eiusdẽ. Uel etiaz po
tes describere iulep: vt. ℞. aque buglose. ʒ. ij. aque endi
uie aque ros. ana. ʒ. j. aque feniculi aq̃ eupatorij aq̃ ab-
sinthij ana. ʒ. j. ß. aromatizent cũ sandal' ru. ꝛ cinami añ
℈. ij. Deinde. ℞. aceti. ʒ. j. ꝛ cum. ʒ. vj. zucchari fiat iulep
de quo sumat in potu. ʒ. iij. pro vice. Post vo assumptio
nem sirupi vel iulep iam etiã digesta materia potes re-
sumere solutiuũ qḋ est tactũ. ¶ Ulterius de confectiõe
dicendũ. post vo euacuationes cõuenire poterit diaro-
don vel stante magna abundãtia colere poterunt cõmi
sceri species triũsandalorum cũ spẽbꝰ diarodon. ʒ. j. spẽrũ
triũsandalorum. ℈. iiij. fragmẽtorum smaragdi saphiri gra-
nate iacincti: margaritarũ ana gra. ij. subtilissime terã
tur ꝛ cum aqua absinthij ꝛ buglose ꝛ ro. fiat cõfectio so-
lida. ¶ Aut si foret flegma abũdãtiꝰ et quereres cordis
ꝯfortationẽ ꝛ cerebri posset etiaz vti cõfectiõe ista. ℞.
specierũ electuarij dc gẽmis descriptiõe Mes. spẽrum
triũsandalorum ana. ʒ. j. cuz dictis aquis ꝛ zuccharo albo
fiat cõfectio solida vel in modũ electuarij de qua sumat
pro vice. ʒ. ij. ¶ Itẽ post dictas euacuatiões ꝯueniũt tro
cisci quos tangit Auicẽ. caplo p̃habito vt de absinthio
ꝛ ro. qui requirant. v. cañ. tractatu de trocisc. quosdam
tamẽ ita describit Auicẽ. ¶ Trociscos leues ad emitri-
teum ad aperiendũ. s. ꝛ alterãdũ ꝛ aliqualiter euacuan
dum. ℞. ro. radicũ liquir. ana. ʒ. iiij. tereniabin siue mã-
ne. ʒ. iij. spice succi absinthij spodij ana. ʒ. ij. fiant ex eis
trocisci quorum dosis sit. ʒ. j. aut. ℈. iiij. ¶ Secundo tangit
Auic. trociscos magis alteratiuos: dum dicit: alij ad in
flãmationez. ℞. ro. ʒ. vj. seminis acetose gũmi ara. ana
ʒ. iiij. amili. ʒ. iij. berberis spodij seminis portulace añ
ʒ. ij. draganti croci reubar. spice ana. ʒ. j. camphore. ℈. j.
sufficiẽter igit. v. fiant trocisci. ¶ Tertio describit alios
aliqualiter cõstrictiuos fluxus vẽtris si fuerit ita dicẽs.

Alij boni habētibus hanc feb. et ꝓprie quādo cōquerit cū hoc de solutiōe vētris. ℞.spice aromatice xiloaloes siue ligni aloes croci berberis succi eius ana.ʒ.iij. reu⸗barba .ʒ.iiij.spodij rof. cum suis capitibus succi lacce gummi torrefacti carabe ana.ʒ.v.seminis acetose tor refacti.ʒ.vj.crete romane cuius loco pone terre sigilla⸗te.ʒ.vij.media dosim ⁊ fac trociscos ex hijs bene tritis cum vino citoniorum quorum quilibet fit.ʒ.j. ⁊ vnū pro vice tribue.¶Si queris cōstrictiōez ventris cum miua citoniorū sine spēbus.ʒ.j.⁊.ʒ.ij.aque ferrate.¶Ultimo describit hos trociscos magis aperiētes et aliqualiter soluētes dicēs.Descriptio alia bona.℞.ro.ru.ʒ.vj.ber⸗beris gūmi arabici se.acetose ana.ʒ.iiij.succi eupatorij spodij amili se.portulace granoꝝ cucumerꝫ quia seminū aā.ʒ.ij.seminis endiuie se.cuscute aā.ʒ.j.ß.succi liquir. ʒ.j.lacce et reubar.ana.ʒ.j.ß.aggregent ista sczsubtilis sime trita ⁊ fiant trocisci cuz sirupo endiuie.¶Tene ta men mēti ꝙ quia tales trocisci non sunt in vsu cōmuni ideo loco eoꝝ vtere p̄habitis cōfectionibꝰvel ex prehabitꝫ trociscis puluerizatꝫ cū zucharo ⁊ aquis tactꝫ fac electuariū molle aut cōfectionē solidā ⁊ vtere vt dictū est alijs cōfectionibus.¶Et pro vltimo dicenduz est ip⸗sam satis patere per antedicta ideo nō replico vlteriꝰ. p̄senti materie finē impono ⁊ aliarū cōpositionū regi⸗mini.¶Ex dictis etiā colli gere possumus vt si egritudo fuerit colerica cōtinua ⁊ flegmatica īterpollata vtriqꝫ attendemus:magis tamē continue potissimuz dominā te colera.Et si ambe fuerint continue aut interpollate debes habere regimen mediuz. Attende tamen magis vni ꝙ̄ alteri ſm infestationem eius et dominiuz humo⸗ris.¶Eodem modo si complicent tertiana ⁊ quartana. Similiter si complicetur feb.humoralis ⁊ ethica vtriqꝫ attendendū erit ⁊ diuidemus eodē modo regimē in re⸗gimine non naturalium rerum ⁊ medicinalium haben⸗do etiam medicinas penes vtrūqꝫ et diuidendo similit regimen ſm lenitionē ⁊ digestionem et euacuationem

⁊ regimen accidentium de quibus dictum est supra. Et dei gratia dictis finem impono. Et sibi sit laus ⁊ gloria a quo principiū pendet ⁊ finis qui sit benedictus. Amē.

¶ Deo gratias.

¶ Explete sunt recepte super ꝑma quarti cañ. Auicen. ẜm illustratorem artiū et medicine singularissimū monarcham magistrū Marsiliū de sancta Sophia Patauinum. Impresse Lugduni per artis impressorie Franciscum Fradin: expēsis venerabilis viri Bartholomei Trot mercatoris: cōplete. viij. mensis aprilis. Millesimo quingētesimo septimo.

¶ Registrum cartharum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ⁊ ꝯ ꝝ. Omnes sunt quaterni Excepta epistola cū tabula loco suo posita: que est duernus.